Glosa super Lucan et Joannem

312.

N. Inv. 312.

1331
M.

Matheus Marcus lucas Johannes Lucas Mathus Marcus Johannes

Marcus Matheus lucas Johannes Johes Mathus marcus lucas

Mathus Marc' lucas Johes

Marc' Mathus lucas Johes

lucas Mathus Marc' Johes

Johes Mathus Marc' lucas

Sequens Registrum ostendit omnia ewangelia per totum annum tam de tempore quam de sanctis et ewangelistas et capitula et concordancias ewangelistarum

Lectio	Ev.	Cap.		Concordantiae
Dnica pa aduentus dni. Cum appropinquasset Jherosolimis et venisset bethfage	mt	21	a	11 a 19 c 12 a
feria 4. Venit Johes baptista predicans in deserto iudee et dicens. penitenciam agite	mt	3	a	1 a 3 a 1 3 c
feria 6. Dicebat Johes ad turbas que exibant ut baptizarentur ab eo genimina viperarum	lu	3	b	3 b 1 a 1 3 c c
Do 2a. Erunt signa in sole et luna et stellis et in terris pressura gencium pre confusione	lu	21	b	28 d 13 d
feria 4. Amen dico vobis non surrexit inter natos mulierum maior Johe baptista	mt	11	b	1 16 d b
feria 6. Interrogatus Jhesus a phariseis quando venit regnum dei. Respondit eis et dixit Non venit	lu	17	c	28 d e
Do 3. Cum audisset Johes in vinculis opera christi mittens duos de discipulis suis	mt	11	a	1 c
feria 4 quatuor temporum. Missus est angelus gabriel a deo in civitatem galilee cui nomen	lu	1	c	
feria 6. Exurgens maria abiit in montana cum festinacione in civitatem iuda	lu	1	d	
Sabbo. Anno quintodecimo imperii tyberii cesaris procurante poncio pylato iudeam	lu	3	a	3 a 1 a 1 c
Do 4a. Miserunt iudei ab Jherosolimis sacerdotes et levitas ad Johannem ut interrogarent eum	jo	1	c	3 a 1 a 3 a
feria 6. Johes perhibebat testimonium de Jhesu et clamabat dicens hic erat quem dixi	jo	1	b	3 11 b e 1 a 3 10 b c
In vigilia nativitatis christi. Cum esset desponsata mater Jhesu maria ioseph antequam convenirent	mt	1	e	
In nat. dni ad i missam. Exiit edictum a cesare augusto ut describeretur universus	lu	2	a	
ad primam missam. Liber generacionis Jhesu christi filii dauid filii abraham. abraham genuit	mt	1	a	3 e
Ad 2am missam. Pastores loquebantur ad invicem transeamus usque bethleem et videamus	lu	2	b	
Ad 3am missam. In principio erat verbum et verbum erat apud deum et deus erat verbum	jo	1	a	
Stephi. Ecce ego mitto ad vos prophetas et sapientes et scribas et ex illis	mt	23	c	11 13 g e
Johis. Dixit Jhesus petro sequere me. Conversus petrus vidit illum discipulum	jo	21	c	
Innocentum. Angelus domini apparuit in sompnis ioseph dicens Surge et accipe	mt	2	b	
Do infra octavas. Erat ioseph et maria mater Jhesu mirantes super hiis que	lu	2	f	
In circumcisione. Postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur puer vocatum est	lu	2	c	
In vigilia Ephie. Defuncto herode ecce angelus domini apparuit in sompnis Joseph	mt	2	c	
In ephia dni. Cum natus esset Jhesus in bethleem iude in diebus herodis regis	mt	2	a	
feria 4 post Ephiam. Vidit Johes Jhesum venientem ad se et ait. Ecce agnus dei	jo	1	d	3 c 1 b 3 d
In octava Ephie. Venit Jhesus a galilea in iordanem ad Johannem ut baptizaretur ab eo	mt	3	c	1 b 3 d 1 d
Do pa post Ephiam. Cum factus esset Jhesus annorum xii ascendentibus illis in Jherosolimam	lu	2	g	
feria 4. Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam qui preparabit viam tuam ante te	mr	1	a	11 3 a b c a 3 f a b 1 c d
feria 6. Regressus est Jhesus in virtute spiritus in galileam et fama exiit per universam	lu	4	b	4 13 g 16 d a e 4 c
Do 2a. Nuptie facte sunt in chana galilee et erat mater Jhesu ibi. vocatus	jo	2	a	
feria 4. Cum audisset Jhesus quod Johes traditus esset secessit in galileam et relicta	mt	4	b	1 c e 2 b
feria 6. Circuibat Jhesus totam galileam docens in synagogis eorum et predicans	mt	4	e	
Do 3. Cum descendisset Jhesus de monte secute sunt eum turbe multe et ecce leprosus	mt	8	a	1 g 5 1 b a
feria 4. Introivit Jhesus in synagogam et erat ibi homo habens manum aridam. Et observabant	mr	3	a	12 b 6 b 4 c
feria 6. Exeuntes pharisei cum herodianis consilium faciebant adversus Jhesum quomodo	mr	3	b	12 10 c a 6 9 c a 4 6 b a
Do 4. Ascendente Jhesu in naviculam secuti sunt eum discipuli eius et ecce motus	mt	8	c	4 e 8 c
feria 4. Factum est euntibus discipulis in via dixit quidam ad Jhesum Sequar te	lu	9	g	8 d
feria 6. Venit Jhesus in patriam suam et sequebantur eum discipuli eius et facto sabbato	[illegible]			
Do 5. Confiteor tibi domine pater celi et terre quia abscondisti hec a sapientibus et prudentibus	mt	6	a	13 g 4 b c 4 6 c d
feria 4. Quid vobis videtur. homo quidam habebat duos filios et accedens ad primum	mt	11	e	10 c
feria 6. Descendit Jhesus in capharnaum in civitatem galilee ibique docebat	mt	21	e	
	lu	4	d	1 e

[illegible]

[illegible]

Math's Marcus lucas Iohes / Marcus Math's lucas Iohes — I lucas Math's Marcus Iohannes / Iohes Math's Marcus lucas				Math's Mar' lucas Iohes / Mar' Mathe lucas Iohes / lucas Math's Mar' Iohes / Iohes Math's Mar' lucas		
Dō in lxx. Simile e reg. ce. hoi prifamilias q exiit pmo mane cduce op.	mt	20 a				
Fia 4. Egressus ihc ibat p galilea. n volebat qs qs scire. docebat ate	mr	9 d	17 d 15 a	9 e		
Fia 6. Fctm e du oplerent dies assupcois ihu. 2 ipe facie sua firma.	lu	9 f				
Dō in lx. Cu turba plima coueniret. 2 de civitatib 2pareret ad ihm. d.	lu	8 a	13 a b / 3 d	4 e / 11 12 c	a	
Fia 4. Dix ihc phiseis. q n e mecu cont me e. 2 q n congregat me.	mt	12 e				
Fia 6. Cepit ihc doce ad mare. 2 congregata e ad eu tba multa ita	mr	4 a	13 a b	8 a		
Dō in l. Assupsit ihc xii discipulos suos 2 ait ill. Ecce asce io	lu	18 f	20 b c	10 e g		
Fia 4. In capite ieiunii. Cu ieiunatis no. fi sic ypo. tristes. ex tmi	mt	6 d		12 d		
Fia 5. Cu oratis no eritis sic ypocrite. q amant i synagogis 2 i an	mt	6 a				
Fia 6. Audistis q dictu e antiqs. diliges pximu tuu 2 odio ha. i	mt	5 g		6 d		
Sabb. Cu sero eet fctm. erat navis i medio mari. 2 ipe sol i tra	mt	6 f	14 c		6 b	
Dō pa in xl. Duct e ihc i desertu a spu ut temptaret a diablo. ecce	mt	4 a	1 c	4 a		
Fia 2. Cu venit fili hois i maiestate sua et oes angli ei cu eo tunc	mt	25 c				
Fia 3. Cu intrassz ihc ihrosolima omota e uni. citas d. qs e h. ppli	mt	21 b	11 c	19 d	2 b	
Fia 4. Acces. ad ihm scribe. 2 phi. d. mgr vo. a te sig. vi. Et res.	mt	12 f		11 d		
Fia 5. Dicebat ihc ad eos qui crediderit ei ex iudeis. si vos ma. in s.	Io	8 d				
Fia 6. Erat dies festus iudeor. et asce. ihc iosolima. Est at Ioso.	Io	5 a				
Sabb. Assupsit ihc petru 2 iacobu 2 iohes frem ei 2 du. illos.	mt	17 a	9 a	9 d		
Dō 2. Egressus ihc secessit i ptes tyri 2 sydonis. Et ec. mlr ca.	mt	15 c	7 b			
Fia 2. Dix ihs tb iudeor. Ego vado. 2 qretis me. 2 i pcco vro mo.	Io	8 c				
Fia 3. locut e ihc 2c. Sr cathedra moysi se. scribe 2 phi. oia g q.	mt	23 a	12 f	20 / 11 e f		
Fia 4. Ascendes ihc ihrosolima. assupsit xii dis. su. secto 2 ait il.	mt	20 b	10 e	18 / 22 f c		
Fia 5. Ho qda erat dives 2 induebat ppura 2 bis. 2 epu. tot sple.	lu	16 c				
Fia 6. No possu ego ame ipo face qcq. sic audio iudico. 2 iudi.	Io	5 e				
It fia 6. Ho qda erat pr familias q plantavit vinea. 2 sepe circudedit	mt	21 a	12 a	20 b		
Fia 6. Ho qda erat pr familias q habuit duos filios. 2 dix ado.	lu	15 b				
Sabb. Ho qda erat pr familias q habuit duos filios. 2 dix ado.	lu	11 c	12 d f	3 d		
Dō 3. Erat ihc eiciens demoniu 2 id. erat mutu. 2 cu eiecisset de.	lu	4 c				
Fia 2. Dix. phi ad i. Quanta audivim fca i caphar. fac 2 hic in	lu	4 c		17 a		
Fia 3. Dixit ihc symoni pet. Si pec ite fr tu. vade et corripe eu	mt	18 b				
Fia 4. Dix. phi ad ihm. Qre dis. t. transgrediunt tdi. se. no eni la.	mt	15 a	7 a			
Fia 5. Surgens ihc de synagoga intr. i dom symonis Soc at sym.	lu	4 e	8 c	1 f		
It fia 5. Opamini no cibu q pit. s q pma. i uita et. que fi. ho. dab ub	Io	6 c				
Fia 6. Venit ihc i civitate samarie q dr sichar. iuxta pdiu. qd ded.	Io	4 a				
Sabb. Adducunt scribe 2 phi. mliere i adultio dephsa 2 statu. ea.	Io	8 a				
Dō 4. Abiit ihc trans mare galilee qd e tybiadis 2 seqba eu mlt.	Io	6 a	14 b	6 e	9 b	
Fia 2. Pe erat pascha iudeor 2 ascend. i ihoso. 2 iuen. i templo ve.	Io	2 b	21 b	11 c	19 d	
Fia 3. Ia die festo mediante ascedit ihc i templu 2 docebat. 2 mirabat.	Io	7 b				
Fia 4. Ptiens ihc vidit hoiez cecu a nativitate. 2 itro. eu dis. su. rab	Io	9 a				
Fia 5. Dixit ihc. pr ms usq mo opat. 2 ego opor. pptea g magis	Io	5 b				
Fia 6. Ibat ihc i civitate q vocat naym. 2 ibat cu illo dis. ei et t.	lu	7 b				
It fia 6. Ibat ihc i civitate q vocat naym. 2 ibat cu illo dis. ei et t.	Io	11 a				
Fia 6. Erat qda langues lazar abethania. de castel. ma. magne						

BB1
14

Math's Marcus lucas Johannes — I — lucas Math's Marcus Johānes
Marcus Math's lucas Johānes — I — Johēs Math's Marcus lucas

Math's Marc' lucas Johēs
Marc' Math's lucas Johēs
lucas Math's Marc' Johēs
Johēs Math's Marc' lucas

Sabb°	Dicebat ihc &c. Ego sū lux mūdi. q seq me n̄ ambu. ī tenebꝭ	Jo	8	b						
Dō 5	Dicebat ihc &c. Q̄s ex uob argu· me de pc̄o. si ve. di. qua. nō	Jo	8	c						
Fia 2a	Miserūt pncip̄. ⁊ ph̄i. ministros ut apphen. ihm. dix g ihc adhuc	Jo	7	d						
Fia 3a	Ambulabat ihc in galileā. n̄ eīm vo. ī in. ambulare. q̄ q̄re. eū	Jo	7	a						
Fia 4a	Fc̄a sūt encenia in ihosolis. ⁊ hyems erat. Et amb. ī teplo ī.	Jo	10	c						
Fia 5a	Cū audissēt q̄dā de t̄ba s̄moēs ihu di. h̄ ē ve ꝓpha. aly.	Jo	7	e						
It fia 5a	Rogabat ihm q̄dā p̄hise ut cū illo manducaret. ⁊ ī gs.	Lu	7	e	26	a	14	a	12	a
Fia 6	Collegerūt pontifices ⁊ ph̄isei cōciliū adūs ihm. ⁊ dicebat.	Jo	11	c						
Sabb°	Subleuatis oclis ihc in celū dix. pat ve' hō cla. fi. tuū. ut fi.	Jo	17	a						
Dō 6	Cū appinquar; ihc ihosolis. ⁊ venisset bethfage ad mōtē.	Mr	11	a	21	a	19	c	12	a
Passio	Scitis q̄ post biduū pascha fiet ⁊ fi. hō tradet ut crucifig.	Mt	26	a	14	a	22	a	18	a
Fia 2a	Añ sex dies pasche venit ihc in bethaniā vbi fu. la. mortu⁹	Jo	12	a	26	a	14	a	7	e
Fia 3a	Passio. erat pascha ⁊ azima post biduū. et q̄re. sūmi sacdo.	Mr	14	a	26	a	22	a	18	a
Fia 4a	passio. Appropiq̄bat dies fest⁹ azimoꝝ q dr̄ pascha. ⁊ q̄re.	Lu	22	a	26	a	14	a	18	a
Fia 5a	Añ diē festū pasche sciēs ihc q̄ ve. hō ei⁹ ut trāseat ex h°.	Jo	13	a						
Fia 6	Passio. Egressus ihc cū dis. s. trās torrentē cedrō vbi erat or.	Jo	18	a	26	a	14	a	22	a
Sabb°	Vespe aūt sabbi q lucescit ī pⁱmā sabbi. ve. ma. magda. et.	Mt	28	a	16	a	24	a	20	a
In die pasche	Maria magdalene ⁊ m̄ iacobi ⁊ salome emerūt arō.	Mr	16	a	28	a	24	a	20	a
Fia 2a	Duo ex discipulis ihu ibāt ipā die ī castellū q̄d erat ī spacio	Lu	24	b			16	b		
Fia 3a	Stetit ihc ī medio discipuloꝝ suoꝝ. ⁊ d. e. pax uob egosum.	Lu	24	c					20	c
Fia 4a	Manifestauit se ihc. dis. s. ad mare tybiadis. manifestauit aut sic.	Jo	21	a						
Fia 5a	Maria stabat ad monumētū foris plorās. dū g̃ fleret iclinauit.	Jo	20	b						
Fia 6	Undecī discip̄li abierūt in galileā in montē vbi ostitu. ill.	Mt	28	c						
Sabb°	Vna sabbi maria magdalē veit mane cū ad h⁹ te. erāt.	Jo	20	a	28	a	16	a	24	a
Dō pⁱma p⁹ pascha	Cū eēt sero die illa vna sabboꝝ ⁊ fores ē.	Jo	20	c					24	c
Fia 4a	Surgēs ihc mane pⁱma sabbi appa. pᵒ. marie magda. de	Mr	16	b			24	a		
Fia 6	Exierūt de monumēto mulieres cū tīore ⁊ gaudio mag̃ c.	Mt	28	b	16	a	24	a	20	a
Dō 2a	Ego sū pastor bon⁹ bon⁹ pastor aīam suā dat p. ouib.	Jo	10	b						
Fia 4a	Vna sabbi valde diluculo mulieres ue. ad mo. pta. q pa. arō.	Lu	24	a	28	a	16	a	20	a
Fia 6	Accesserūt dis. Joh ad ihm dicētes. Q̄re nos ⁊ ph̄isei ie.	Mt	9	c	2	d	5	a		
Dō 3a	Modicū ⁊ iā nō videbitis me. ⁊ itm modicū ⁊ vi. me. q̄a	Jo	16	c						
Fia 4a	Fc̄a ē q̄stio de discip̄lis Johis cū iudeis de p̄ificacōe ⁊ ve. ad	Jo	3	c						
Fia 6	D. i. d. s. Ego lux ī h̄uc mūdū veni. ut oīs q credit ī me	Jo	12	e						
Dō 4a	Vado ad eū q me misit. ⁊ nēo ex uob īt̄ro. me q vadis. s.	Jo	16	b						
Fia 4a	Ihc dix. pr̄ scē s̄ua eos ī noīe tuo q̄s dedisti michi ut	Jo	17	b						
Fia 6	Filioli ad h̄uc modicū uob̄cū sū. q̄retis me. ⁊ q̄admo.	Jo	13	d						
Dō 5a	Amē amē dico vob. si q̄d petieritis prēm in noīe m.	Jo	16	d						
Fia 2a	Quis vrm̄ habebit amicū ⁊ ib' ad illū mē nocte ⁊ di.	Lu	11	b	7	c				
Fia 3a	Petite ⁊ dabit̄ ub. q̄rite ⁊ īuenietis. pulsate ⁊ apiet̄ oīs. ū.	Mt	7	c			11	b		
In vig ascensionis	Subleuat' oclis ihc ī celū dix. pr̄ ve. hora.	Jo	17	a						
In die ascensionis	Recūbentib; xj discip̄lis appa. illis ihc.	Mr	16	c						

p̄ [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

Mathēs marc' lucas Johēs
Marc' Mathēs lucas Johēs
lucas Mathēs marc' Johēs
Johēs Mathēs Marc' lucas

I lucas Mathēs Marcus Johannes
Mathēs marcus lucas Johannes Johēs Mathēs Marcus lucas.
Marc' Mathēs lucas Johannes

Fia 6ª. Hec st ūba q̄ locut' sū ad uos cū ad hc eem vobiscū. qm̄. lu 24 c
Dō 6 Cū venit' paclit' q̄ ego mittā uб a p̄re spm̄ vitā. qui jo 15 c
Fia e. Si manseritis ī me ⁊ ūba mea ī uб māserit q̄dcūq; uolu jo 15 b
In vig' penth. Si diligit' me mandā mea suate ⁊ ego ro pa. me' jo 14 b
In die penth. Si q̄s diligit me smonē meū suabit. ⁊ p̄r m̄s di. jo 14 c
Fia 2ª. Sic eni ds dilexit mundū ut filiū suū vni da. ut oīs q̄ jo 3 b
Fia 3ª. Amē amē dico uob. q̄ nō intrat p ostiū in ouile ouiū s jo 10 a
Fia e. Nemo p̄t uenire ad me n̄ p̄r m̄s q̄ misit me traxeū. et jo 6 d
Fia 6. Cōuocat' ihc. xii. aplis suis de' ill' ptāte ⁊ vtu. sr oīa. lu 9 a 10 a b 6 3 b c
Fia 6. Fcm̄ ē in vna dierū. ⁊ ihc sedebat docens ⁊ erāt phise. se lu 5 c 7 a 2 a
Sabb. Surges ihc de synagoga introiuit ī do' symōis. soc'' ēt syo. lu 4 e 8 c 1 f
In oct' penth. Erat hō ex phiseis nichodem' nōie pnceps iud jo 3 a
De trinitate. Cū uenit' paclit' q̄ ego mittā uб a p̄re spm̄ vi. jo 15 e
De corpe xpi. Caro mea ve ē abz ⁊ sag's m̄s ve est potus. q̄. jo 6 f 26 b 14 b 22 b
Dō p'. p' oct' penth. Homo q̄dā erat diues ⁊ indu purpura. lu 16 c
Fia e. Nolite putare q̄ veni solue legē a' pphas. n̄ veni solue. mt 5 c 13 a b 16 b
Fia 6. In possibile ē ut nō veniāt scandala. ve a' illi p q̄ ue. lu 17 a 17 c 9 e
Dō 2ª. Dix' ihc 2c. Hō quidā fec' cenā magnā ⁊ vo. multos lu 14 c 22 c
Fia e. Accedentes disci. ad ihm d. ei. dimitte turbas ut eū. i lu 9 b 14 b 6 e 6 a
Fia 6. Venit ad ihm vir cui nomē yairus. ⁊ ipe p'n synagoge lu 8 e 9 d 5 b
Dō 3. Erant appinquātes ad ihm publicani ⁊ pctōres ut au lu 15 a 18 b a 12 f
Fia e. Dixit ihc. Esto consenciēs cito adu'sario tuo cū es ī mt 5 e
Fia 6. Cū intrasset ihc ih'osolimā. ⁊ cūspectis oībz. cū iā. mr 11 b 21 c
Dō 4ª. Dixit ihc Estote misericordes sic' ⁊ p̄r v' misicors ē lu 6 e 7 a
Fia e. Interrogauert ihm disci. dicētes. Q̄d ergo di. scibe q̄ he. mt 17 b 9 b 9 e
Fia 6. Cū venisset ihc in teplū accesserūt ad eū pn. sac. ⁊ semi mt 21 d 11 e 20 a
Dō 5. Cū turbe irruerēt ad ihm ut audirēt ūbū dei ⁊ ipe lu 5 a 4 c d 1 d
Fia e. Confiteor t' dn̄e p̄r celi ⁊ t're. q' absco. h' a sa. ⁊ pru. lu 10 c 11 13 c b
Fia 6. Offerebāt ihu puulos ut tanger' eos. dis. at' ānna. mr 10 b 19 b 18 c
Dō 6. Amen dico uob Nisi q' habundaūit iusti v'ra pl' mt 5 d
Fia e. Interrogat' ihm vn' de scibis. q̄d eet p'' oīm mandat' mr 12 d 22 f
Fia 6. Venit ihc in regionē gerasenoꝝ. ⁊ exeūti ei d' nauicla. mr 5 a 8 f 8 d
Dō 7. Cū turba multa eēt cū ihu n' hērent q̄d manduca. mr 8 a 15 e
Fia e. Accesserūt ad ihm phisei ⁊ saducei teptantes ⁊ ro. eū. mt 16 a 8 b 12 f
Fia 6. Abiit ihc sabb. p sata. dis. a' ei esu. cepe. uelle spicas mt 12 a 2 e 6 a
Dō 8. Attendite a fals' pphis q̄ veniūt ad vos in ves. ouiū mt 7 e 6 f
Fia e. Dixit iohes ad ihm. Magr̄ vidi' quedā in nōie t. ei. mr 9 e 10 18 5 a 14 e a
Fia 6. Dixit ihc 2c. Ve uob scribe ⁊ phisei q̄ clauditis reg' celo. mt 23 b 12 f 11 g f
Dō 9. Hō q̄dā erat diues q̄ habebat vil. ⁊ h' diffamat' est. lu 16 a
Fia e. Dixit ihc Qui fidel' ē ī minimo ⁊ in maiore fi. est. lu 16 a 6 f
Fia 6. Rogabat ihm q̄dā phiseus ut prāder' ap se. ⁊ ing's. lu 11 f 13 b a 12 f

BB1
14

Math's Marcus lucas Johannes | Lucas Math's Marc' Joh'es | Math's Marc' lucas Joh'es
Marc' Math's lucas Johannes | Joh'es Math's Marc' Lucas. | Marc' Math's lucas Joh'es
Lucas Math's Marc' Joh'es
Joh'es Math's Marc' lucas

Dō 10 Cū appropinquaret ihc ir'lm vidēs civitatē flevit sr illā. lu 19 d 28 21 b 13 11 c 21 b
Fia 4. Dixit ihc Cū videritis circūdari ir'lm ab exercitu tunc sci lu 21 c 28 d 13 c d
Fia 6. Attendite vob' ne forte gravent' corda vrā crapla z ebrietate lu 21 e
Dō 11. Dix' ihc ad q̄sdā q̄ in se cōfidebāt z aspernabāt ceteros parab. lu 18 b
Fia 4. Dixit ihc zc. Oēm opz sp' orare z n̄ deficē di. Judex q̄. lu 18 a
Fia 6. Circuibat ihc civitates oēs z castella do. i syna. cor z p̄. mt 9 g 6 b
Dō 12 Exiēs ihc de finib; tiri venit p sydonē ad mare galy. it' mr 7 c
Fia 4. Transeunte ihū secuti st eū duo ceci clamātes z dicē. mt 9 e
Fia 6. Cepit ihc exprobrare civitatib; i q̄b; fcē st p. virtutes ei. mt 11 d 10 a
Dō 13. Dix' ihc. Bti ocli q̄ vident q̄ vos videtis. dico eni vob' lu 10 d 13 b
Fia 4. Abeuntes phisei cōsiliū faciebāt adv'sus ihm q̄mō eū mt 12 c 3 b 11 c
Fia 6. Dū iret ihc p civitates z castella do. z it' faciēs i ier'lm lu 13 d 9 7 d F 6 b mt 8 b
Dō 14 Cū iret ihc in ihr'lm transibat pmediā samariā z ga. lu 17 b
Fia 4. Dixit ihc Si dixit servus mal' in cor' suo. morā fac' do me lu 12 f 24 g
Fia 6. Venit ad ihm q̄dā leprosus deprecās eū z genuflexo dixit mr 1 g 8 a 5 b
Dō 15 Nemo pt duob; dnis servire. aūt eni vnū odio habebit. mt 6 f 16 12 b c
Fia 4. Dixit ihc audistis q̄z dcm ē antiq̄s n̄ p iurab. Reddes mt 5 f
Fia 6. Fcm̄ ē in vna dier' docente ihū p'plm i teplo z evang'. lu 20 a 21 d 11 e
Dō 16 Ibat ihc in civitatē q̄ vocat' naym z ibāt cū illo dis. lu 7 b
Fia 4. Accedens ad ihm q̄dā dixit. mgr q̄d boni faciā ut ha. mt 19 c 10 c 18 d
Fia 6. Venit ihc ad bethsaidā et adducūt ei cecū z ro. eū ta mr 8 d
Dō 17. Cū intrret ihc in domū cuidā pri. phiseoz sabb' ma. lu 14 a 12 23 b a
Fia 4. Rndēs vn' de turba dix' ad ihm. mgr attuli filiū meū mr 9 c 17 c 9 e
Fia 6 Rogabat ihm q̄dā phise' ut cū illo mā. z i gss' domū phi. lu 7 e 26 a 14 a 12 a
Sabbo. Arbore fici hēbat q̄dā plā. i vi. sua. z ve. q̄res fcē i illa lu 13 b
Dō 18 Accesserūt ad ihm saducei. z itroga' eū vn' ex eis. leg mt 22 f 12 d 20 e
Fia 4. Sile fcm̄ ē reg' ce. hoī q̄ seiamit bō se. i ag' suo. Cū a dor. mt 13 c
Fia 6. Sile ē reg' ce. g'no sinapis q̄d ac. hō se. i ag' suo. q̄d q̄de mt 13 d 4 d 13 e
Dō 19 Ascendēs ihc i naviclā trāsfretā' z ve. i civitatē suā z ce. mt 9 a 2 a 5 c
Fia 4. Accesserūt ad ihm disci. ei' d. Edisse' n̄b parabolā zizanior mt 13 e
Fia 6. Interrogat' ihc a dis. suis d. cōsu. secli dix'. Cum videritis mr 13 c 24 c 21 17 c c
Dō 20 Sile. fcm̄ ē reg' ce. hoī regi. q̄ fec. nup. filio suo. Et in. mt 22 c 14 c
Fia 4. Dicebat ihc zc. Cū facis prandiū a' cenā noli vo. amicos. lu 14 b
Fia 6. Bti eritis cū vos oderint hoies z cū sepa. vos z exprobra. lu 6 c 5 a
Dō 21. Erat q̄dā regul' cui' fili' i firmabat' ca. hic cū audisse' Jo 4 c
Fia 4. Fcm̄ ē ut intraret ihc i synagogā z doceret z erat ibi hō. et lu 6 b 12 b 3 a
Fia 6 Cū venisset ihc i domū pet. vidit socrū ei' ia. z febritā. mt 8 c 1 f 4 e
Dō 22 Sile ē reg' ce. hoī regi q̄ voluit rōnē ponē cū servis mt 18 c
Fia 4. Habete fidē dei. Amē dico vob. q̄z si q̄s dix' mōti huic tol. mr 11 d 21 6 a b
Fia 6. Videte q̄d audiatis In mēsa q̄ mēsi fueritis remetietur vo. mr 4 c 13 d 13 c
Dō 23 Abeuntes phisei cōsiliū inierūt ut ca. ihm i s'mōe et. mt 22 d 12 b 20 c

Mathe⁹ Marcus lucas Joħes | lucas Mathꝭs marcus Johannes
Marcus Mathꝭs lucas Johēnes | Joħes Mathꝭs Marcus lucas

Mathꝭs Marc⁹ lucas Joħes
Marc⁹ Mathꝭs lucas Joħes
lucas Mathꝭs Marc⁹ Joħes
Joħes Mathꝭs Marc⁹ lucas

Fia ē · Cum venisset ihc ꝛ discipli eⁱ capharnauꝫ acces· q didꝫ. — Mt 17 c
Fia 6 · Conuenerūt ad ihm phisei ꝛ qdā de scribis veniē ab ioso — Mr 7 a 14 a
Dō 2ē · Loquitur ihc ad turbas ecce princeps vnus acces ꝛ ado · — Mt 9 d 5 b 8 e / 22 f
Fia ē · Interrogauit ihm vnꝰ de scribis qd eēt pⁱ om̄ mandatū — Mr 12 d
Fia 6 · Interrogatꝰ ihc a discipulis de ɔsūmacōe scli dix · Cū vid · — Mr 13 c 28 c 21/17 c
Dō 25 · Cū subleuasset oclos ihc ꝛ vidisset qꝫ multi. max ve · — Jo 6 a 14 b 6 e 9 b
Fia ē · Vides ihc turbas multas ctū se iussit ire dis · s · tns fre. — Mt 8 d 9 g
Fia 6 · Vigilate ꝛ orate nescitis enī qñ tps sit · sic hō q pegᵉ — Mr 13 e 28 f 12 e

Incipiunt ewanglia de scis primo. In vigꝉ andree
Stabat Johes et ex discipulis eiꝰ duo ꝛ respi · ihm ambulantē — Jo 1 e
In die andree Ambulans ihc iux mare galilee. vidᵗ duos fres sy. — Mt 4 c 1 d
Thome Thomas vnꝰ de · xij · q dr didimꝰ ñ erat cū eis qñ ve. — Jo 20 c
Purificaᵒ Mᵉ Postq̄ impleti st dies purgacōis · m̄ · scdꝫ legē m̄. — Lu 2 d
Kathedra pet · Respiciens ihc i discipulos suos dix symoni petro — Mt 18 b 17 a
Annūciaᵒ Mᵉ · Missus ē angls gabriel a dō i ciuitatē ga · cui no · — Lu 1 c
Marci Facilꝰ est camelū p foramē ac⁹ trāsire q di · i tre i regⁿ. — Mr 10 c 19 d 18 d
Philippi ꝛ Jacobi Nō turbetᵘʳ cor vrm · Creditis i dm̄ ꝛ i me crdite — Jo 14 a
Inuencio crucis Erat hō ex phiseis nichodemꝰ noīe princeps iu · — Jo 3 a
Nerei · ach · ꝛ pancꝛ · Accesserūt ad ihm phisei teptantes eū ꝛ di · Sili. — Mt 19 a 10 a 16 b
Vigꝉ Joh bap · Fuit in diebꝫ herodis regis iudee sac · qdā noīe zach. — Lu 1 a
In die scō Elizabeth impletū ē tēpꝰ pariendi ꝛ pepit filiū ꝛ audi · — Lu 1 f
In vigꝉ pe ꝛ pa · D · i · pet · Symō Joh diligis me plꝰ hijs. dic ei. etiā — Jo 21 b
In die scō Venit ihs i ptes cesaree philippi ꝛ iterro. dis · s · dicēs. q — Mt 16 c 8 e 9 c
Visitaᵒ Mᵉ · Exurgens Maria abijt i montana cū festi. i ci · iuda ꝛ. — Lu 1 d
Oct · pe ꝛ pau · Jussit ihs discipulos ascēdē i na · ꝛ pce · eum trāsfre. — Mt 14 c 6 f 6 b
Diuisio aplor Conuocatis ihc xij aplis suis · dedᵗ illꝰ ptate ꝛ v · — Lu 9 a 10 a b 3 6 b
Magdalene Rogabat ihm qdā phiseus ut cū illo mandu. — Lu 7 e 26 a 12 a 12 a
Jacobi Accesserūt ad ihm iacobꝰ ꝛ Johes filij zebedei dicetes — Mt 10 f 20 b 22 c
Assūpcio Mᵉ Intrauit ihc i qddā castellū ꝛ mlr qdā martha — Lu 10 e
Decollaᵒ · Misit herodes rex ac tenuit Johem ꝛ vixit eū i car. — Mr 6 c 12 a 3 c
Natiuitas Mᵉ · Liber generacōis ihu x · filij dauid · filij abraha · Abrahā — Mt 1 a 3 e
Cornelij ꝛ cypriani · dix ihc ꝛc · Ve vb q edificatᵉ monumēta · — Lu 11 g 23 b c
Vigꝉ mathei · Vidit ihc publicanū noīe leui sedentē ad thelo · — Lu 5 d 9 b 2 c
In die scō Cū trāsiret ihc vidit hō · se · i theloneo Mathꝫ noīe — Mt 9 b 2 c 5 d
Michahel · Acces · ad ihm · dis · d · Quis putas maiorē in regᵒ — Mt 18 a 9 d e 17 e a

Incipiunt ewꝉ de cōm scor · primo de aplis
Ego sū vitis va. ꝛ pr mis agricola ē. om̄ palmitē i me nō — Jo 15 a
Ego sū vitis ꝛ vos palmites · q manꝫ i me ꝛ ego i eo. h fᵗ — Jo 15 a
Vos estis sal tre · q si sal euanuerit i q saliet · ad nichꝫ · — Mt 5 b 9 e c 14/11 e

13.B.I
14

Mathus Marcus Lucas Johannes / Marcus Mathus Lucas Johannes							
I. Lucas Mathus Marcus Johannes / Johannes Mathus Marcus Lucas				Mathus Marcus Lucas Johannes / Marcus Mathus Lucas Johannes / Lucas Mathus Marcus Johannes / Johannes Mathus Marcus Lucas			
Hoc est preceptum meum ut diligatis invicem sicut dilexi vos. Maiorem hac dilectionem	Jo	15 c					
Hec mando vobis ut diligatis invicem. Si mundus vos odit scito	Jo	15 d					
Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Estote ergo prudentes	Mt	10 d	13 b	10 a / 21 b			lu 12 b
Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. quid ergo erit nobis. Amen dico	Mt	19 e	10 d	18 e			
Facta est contentio inter discipulos ihesu quis eorum videtur esse maior. dixit autem	lu	22 c	20 b	9 d / 10 f			
Misit ihesus xii apostolos precipiens eis et dicens In viam gentium ne abieritis	Mt	10 b	6 b	9 a / 10 a			
Confiteor tibi domine pater celi et terre quia abscondisti hec a sapientibus et prudentibus	Mt	11 e		10 c			
Designavit dominus ihesus et alios septuaginta duos et misit illos et.	lu	10 a	9 / 10 a b c	6 b			
De uno martyre. Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit ipsum	Jo	12 b					
Si quis vult post me venire abneget semetipsum et tollat crucem	Mt	16 e	8 g	9 c			
Nolite arbitrari quia veni pacem mittere in terram. non veni pacem	Mt	10 g		12 f / 12 d			lu 14 c
Nichil opertum quod non reveletur et occultum quod non sciatur. Quod dico vobis	Mt	10 f	8 c	12 a			
Si quis vult me sequi deneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur	Mt	8 g	16 e / 10 g	9 c			
Si quis venit ad me et non odit patrem suum et matrem et uxorem et filios	lu	14 d					
Nemo accendit lucernam et operit eam vase. aut subtus lectum ponit. sed super	lu	8 b	4 b / 12 / 10 g	8 c / 11 d e			
Qui vos audit me audit et qui vos spernit me spernit. Qui autem me	lu	10 b	10 g	9 d e			
De pluribus martyribus. Videns ihesus turbas ascendit in montem et cum sedisset ac	Mt	5 a		6 c			
Descendens ihesus de monte stetit in loco campestri et turba discipulorum eius	lu	6 c	5 a				
Cum audieritis prelia et sediciones nolite terreri. Oportet primum hec fieri.	lu	21 b	24 b	13 b	16 a		Mt 10 d
Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut	Mt	10 d	13 b	10 a / 21 b			lu 12 b
Ego sum vitis vera et pater meus agricola est. Omnem palmitem in me non	Jo	15 a					
Ego sum vitis et vos palmites. qui manet in me et ego in eo. hic fert multum	Jo	15 a					
Attendite a fermento phariseorum quod est ypocrisis. nichil enim opertum quod	lu	12 a	16 b / 10 f 12 e	8 c g / 3 d			Mt 10 c
Cum persequentur vos in civitate ista fugite in aliam. Amen dico vobis non consummabitis	Mt	10 e	4 c	6 e / 12 a			lu 8 b
Cum egrederetur ihesus de templo ait illi unus ex discipulis eius. Magister aspice quales	Mr	13 a	24 a	21 b	16 a		
Sedente ihesu super montem oliveti accesserunt ad eum discipuli eius secreto dicentes	Mt	24 b	13 a	21 b	16 a		
Loquente ihesu ad turbas ecce mater eius et fratres stabant foris querentes	Mt	12 g	3 e	8 b			
De confessoribus. Sint lumbi vestri precincti et lucerne ardentes in manibus	lu	12 e	24 f	13 e			
Homo quidam nobilis abiit in regionem longinquam accipere sibi regnum	lu	19 b	25 b				
Homo quidam peregre proficiscens vocavit servos suos et tradidit illis bona sua. et	Mt	25 b	13 e	19 b			
Nemo accendit lucernam et in abscondito ponit neque sub modio. sed	lu	11 e	4 b / 6 e	8 c			
Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. quid ergo erit nobis. Ihesus autem	Mt	19 e	10 d	18 e			
Confiteor tibi domine pater celi et terre. quia abscondisti hec a sapientibus et prudentibus	Mt	11 e		10 c			
Vos estis sal terre. quod si sal evanuerit in quo salietur. ad nichil valet.	Mt	5 b	9 e / c	14 e / 11 e			
Vigilate quia nescitis qua hora dominus vester venturus sit. Illud autem scitote quoniam	Mt	24 f	13 e	12 e			
Vigilate et orate nescitis enim quando tempus sit. Sicut homo qui peregre profectus	Mr	13 e	24 f	12 e			
De virginibus. Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro. quem qui invenit homo	Mt	13 f					
Simile est regnum celorum x virginibus que accipientes lampades suas exierunt obviam sponso et sponse	Mt	25 a					
Sedens ihesus contra gazophilacium aspiciebat quomodo turba iactaret es in gazophilacium	Mr	12 g		21 a			
De dedicatione ecclesie. Ingressus ihesus perambulabat iericho et ecce vir nomine zacheus	lu	19 a					

Math's Marcus lucas Johes — I lucas Math's Marcus Johannes
Marcus Math's lucas Johes — Johes Math's Marcus lucas

		Math's	Marc'	lucas	Johes
		Marc'	Math's	lucas	Johes
		lucas	Math's	Marc'	Johes
		Johes	Math's	Marc'	lucas
It ewn. Fca sit encenia i ihrosolis & hyems erat & ambu. ihc i templo	Jo	10 c			
De sca trinitate. Cu venerit paclit' q ego mitta vob a pre. spm	Jo	15 e		10 c	
Fia 2a. de sapia. Confiteor t' dne pr celi & tre. q absco(n)disti hec a sa.	Mt	11 e			
Fia 3. de spu sco. In hoc clarificat' e pr ms. ut fructu plurimu aff.	Jo	15 b			
It ewn. Si diligitis me mandata mea servate. & ego rogabo prem	Jo	14 b			
Fia 4. de angls. Erat dies fest' iudeor. & ascendit ihs ihrosolima	Jo	5 a			
It ewn. Accesserut dis. ad ihm d. Quis putas maior e i reg' celor	Mt	18 a	9 d e	9 [illegible] a	
Fia 5. de caritate. Filioli mei adhuc modicu tpe vobc su. queretis me	Jo	13 d			
Fia 6. de sca cruce. Ego si exaltat' fuero a tra oia traha ad me ipm. h' at	Jo	12 c			
It ewn. Sicut fulgur exit ab oriente & paret usq i occidente. ita erit	Mt	24 d	13 d	17 21 d	
It ewn. Ecce ascendim' ihrosolima. & consumabunt oia q scripta st	Lu	18 f	20 b	10 e	
Sabbo de bta vgie. Missus est angls gabriel a do i civitate galilee	Lu	1 c			
It ewn. Erat Joseph & Maria mr ihu mirantes sup hijs q di. de illo	Lu	2 f			
It ewn. Stabat iuxta cruce ihu mr ei & soror mris ei Ma. cleophe	Jo	19 e			
It ewn. Extollens voce qda mlier de tba dix ad ihm Bts vent' q te	Lu	11 c			
Pro salute vivor. Habete fide dei. ame dico vob q si qs dixerit mo	Mr	11 d	21 c		
It ewn. Petite & dabit' vob. querite & invenietis. pulsate & apiet' vob	Mt	7 c		11 b	
Pro pace. Habete fide dei. ame dico vob q si qs dixerit mo'ti huic	Mr	11 d	21 c		
Pro petis. Petite & dabit' vob. querite & invenietis. pulsate & apiet' vob	Lu	11 b	7 c		
Missa ppria sacdotis. Venit ad ihm qda leprs deprecas eu & genu.	Mr	1 g	8 a	5 b	
It ewn. Ho qda habuit duos filios. & dix adolescentior ex ill' pri	Lu	15 b			
It ewn. Duo hoies ascenderut i templu ut orarent. un' phise' & alt'	Lu	18 b			
Missa cont' pestilencia. Surgens ihc de synagoga itravit i dom symois	Lu	4 e	8 c	1 f	
Missa st tblacoes. Qm opt3 sp orare & no deficere dices. iudex qda.	Lu	18 a		10 c	
It ewn. Confiteor t' dne pr celi & tre q absco. h' a sa. & prudetib3	Mt	11 e			
Missa p eliarys. Nolite time pusill' grex. q coplacuit pri vro	Lu	12 d	6 d		
Missa st cogitacoes malas. Ecce dedi vob ptate calcadi sup spe	Lu	10 b			
Pro agentib3. Euntes pdicate dicetes q appropinqbit reg' celor. In	Mt	10 b	6 b	9 a	
Pro furto iveniendo. Petite & dabit' vob. querite & invenietis. pulsate	Mt	7 c		11 b	
Pro pluvia postulanda. Misereor sup turba q ia triduo pseverat mecu	Mt	15 e	8 a		
Pro serenitate. Factu e in vna dier & ihc ascedit i navicula & disci.	Lu	8 c	8 e	4 e	
Missa p defunctis. Ego su panis vivs q de celo descendi. si qs ma.	Jo	6 e	26 b	14 b	22 b
It ewn. Oe qd dat m pr ad me veniet. & eu q ven ad me n eiciā	Jo	6 d			
It ewn. Dix Martha ad ihm. dne si fuisses hic fr ms n fuisset mor.	Jo	11 b			
It ewn. Sic eni pr suscitat mortuos & vivificat sic & fili' q's vult	Jo	5 c			
It ewn. Ame dico vob q q vbu meu audit & cdit ei q me misit	Jo	5 d			

BB1 14

Lucas	Incipiunt tituli de ewangelio luce	Math	Marc	Johs
1	De vita zacharie et elysabeth			
	De sacerdocio zacharie			
	De apparicione angeli gabrielis			
	De descripcione Johannis baptiste			
	De modo pariendi filium.			
	De privacione loquele zacharie			
	De concepcione beati Johannis			
	De missione angeli ad virginem			
	De salutacione virginea			
	De turbacione marie.			
	De modo concepcionis xpi et eius nomine			
	De ex. elyzabeth que bene conceperat			
	De consensu virginis in concepcione			
	Et maria salutauit elyzabeth			
	De exultacione Johannis in utero			
	De benediccione virginei fructus			
	De cantico marie scilicet Magnificat			
	De natiuitate Johannis baptiste			
	De circumcisione et nominis imposicione			
	De restitucione loquele zacharie			
	De cantico zacharie scilicet Benedictus			
	De confortacione pueri filii zacharie			
2	De descripcione vniuersi orbis			
	De ascensu ioseph cum maria in bethlehem			
	De partu gloriose virginis marie			
	De pastoribus vigilantibus et custodientibus gregem			
	De annunciacione nat. xpi eis per angelum			
	De laude angelorum scilicet Gloria in excelsis			
	De transitu pastorum in bethlehem			
	De inuencione pueri cum maria matre eius			
	De circumcisione xpi et nominis imposicione			
	De diebus purgacionis marie virginis			
	De oblacione pueri in iherusalem			
	De iusto symeone qui accepit puerum			
	De cantico symeonis scilicet Nunc dimittis			
	De ammiracione Joseph et marie super puero			
	De prophecia passionis xpi et dolore matris			
	De anna prophetissa que confitebatur domino			
	De confortacione pueri et eius gracia			
	Et puer remansit in ierusalem cum esset 12 annorum			
	Qualiter parentes requirebant eum et ubi			
	De prudencia eius et responsione parentibus et doctoribus			
	De profectu pueri Jhesus etate et sapiencia			
3	De aduentu Johannis circa iordanem	3 a	1 a	

Lucas	Lucas	Mathus	Marc	Johs
	De prophecia ysaie de Johanne scilicet vox clamantis	3 a	1 a	1 c
	De vituperacione turbe que baptizabatur ab eo	3 b		
	De predicacione Johannis et eius doctrina et baptismo	3 b	1 a	1 d
	De instruccione publicanorum ~~phariseorum~~ et militum			
	De prenunciacione aduentus xpi a Johanne	3 b	1 a	1 d
	De qualitate baptismi cristi	3 b	1 a	1 d
	De inclusione Johannis in carcerem	14 a	6 c	
	De baptismo xpi et apparicione trinitatis	3 c	1 b	1 d
	De stirpe generacionis temporalis cristi	1 a		
4	Et ihesus agitabatur in desertum in spiritu	4 a	1 c	
	De temptacione xpi a dyabolo post ieiunium	4 a	1 c	
	De responsione Jhesu dyabolo	4 a		
	De prima predicacione Jhesu in galilea	13 g	4 c	
	De lectura quam legit in nazareth in synagoga			
	Et nominabant eum filium Joseph	13 g	6 a	6 d
	Et nemo propheta acceptus est in patria sua	13 g	6 a	4 c
	De eieccione xpi extra ciuitatem et eius precipitacione			
	Et docebat in capharnaum diebus sabbatis	7 g	1 e	
	De curacione hominis habentis demonium inmundum		1 e	
	De sanacione socrus sancti petri	8 c	1 f	
	De curacione multorum post solis occasum	8 c	1 f	
	Et ihesus non sinebat demonia loqui		1 f	
5	Et docebat de nauicula turbas			
	De captura et multitudine piscium.			
	De stupore petri et aliorum			
	Et petrus et Johannes et Jacobus secuti sunt ihesum	4 c	1 d	
	De curacione hominis leprosi.	8 a	1 g	
	De paralitico curato in lecto	9 a	2 a	
	De vocacione leui de theloneo	9 b	2 c	
	De excusacione non ieiunii discipulorum	9 c	2 d	
	De similitudine commissure vestimenti noui	9 c	2 d	
	De similitudine noui vini in utres veteres	9 c	2 d	
6	Et discipuli sabbato ceperunt uellere spicas	12 a	2 e	
	De excusacione discipulorum apud phariseos	12 a	2 e	
	De curacione hominis habentis manum aridam	12 b	3 a	
	De eleccione et nominacione xii apostolorum	10 a	3 c	
	De sermone viii beatitudinum preter de sermone	5 a		
	De monte in loco campestri.	5 a		
	De dileccione inimicorum et percussione maxille	5 g f		
	De exhortacione misericordie et iudicii et donacione	7 a		
	De festuca in oculo fratris tui	7 a		
	De fructu boni arboris et econuerso	7 e		
	De homine qui edificat domum in altum	7 g		
	et posuit fundamentum supra petram	7 g		

BB 14

lucas	mathis	marc	johes
7 De sanacione servi centurionis	8 b		4 c
De resuscitatione defuncti ante portam civitatis			
Et iohannes misit discipulos ad ihesum dicens Tu es	11 a		
De commendacione Johannis ad turbas	11 a		
De prophetia ysaie Ecce ego mitto angelum	11 a	1 a	
De similitudine puerorum sedentibus in foro	11 c		
De pharisea qui rogabat ihesum ut manducaret cum eo	26 a	14 a	12 a
De adventu peccatricis ad dominum et eius penitentia	26 a	14 a	12 a
De filio iudei pharisei et mundatione et remissione peccatorum			
8 Et faciebat iter cum xii et cum mulieribus			
De parabola seminis. Exiit qui seminat seminare	13 a	4 a	
De interpretacione parabole discipulis	13 b	4 b	
iiii. De accensa lucerna posita super candelabrum	5 b	4 c	
De adventu matris et fratrum ad eum	12 g	3 e	
De periculo navis in stagno ipso dormiente	8 c	4 e	
De eiectione demonis ab homine qui habitat in monumentis	8 f	5 a	
Qualiter permisit eis ire in porcos	8 f	5 a	
De curatione mulieris a fluxu sanguinis	9 d	5 b	
De resuscitatione filie Jairi archisinagogi	9 d	5 b	
9 Et dedit xii potestatem et virtutem super demonia et languores	10 a	3 c	
De fama ihesu apud herodem et decollacione Johannis	14 a	6 c	
De reversione discipulorum a predicacione	14 b	6 d	
De quinque panibus et duobus piscibus	14 b	6 e	6 a
De interrogacione quem eum dicerent turbe	16 c	8 e	
De pronunciacione passionis et resurrectionis	16 d	8 f	
Et crucem christi debet tollere et eum sequi	16 e	8 e	
Et quidam erant qui non gustabunt mortem donec videant regnum dei	16 e	8 g	
De transfiguracione christi coram tribus discipulis	17 a	9 a	
De eiectione demonii quod discipuli non poterant eicere	17 c	9 c	
De tradicione filii hominis in manus peccatorum	17 d	9 d	
De disceptacione discipulorum quis eorum esset maior	18 a	9 d	
De illo qui eiecit demonia in nomine christi et non sequebatur		9 e	
Et samaritani non receperunt eum quia facies eius erat euntis in ierusalem			
Et filius hominis non habet ubi caput suum reclinet	8 d		
De illo qui volebat patrem suum sepelire	8 d		
10 Et misit lxxii binos et binos ante faciem suam			
De maledictione civitatum scilicet corozaym	11 d		
De reversione lxxii cum gaudio de predicacione			
Et sathanam videbat de celo sicut fulgur			
Et nomina discipulorum scripta sunt in celis			
Et exultavit in spiritu sancto et dixit Confiteor tibi pater	11 e		
Et omnia tradita sunt ei a patre suo	11 e		16 b
Et nemo novit patrem nisi filius	11 e		
Et beati oculi discipulorum qui vident que vos videtis	13 b		

lucas	mathis	marc	johes
De temptacione legisperiti quid faciendo vitam eternam possidebo			
De homine qui descendebat ab ierusalem in iericho			
Et martha excepit illum in domum suam			
11 Et doce discipulos orare et forma orationis	6 b		
De amico ad quem iit media nocte			
De eiectione demonis a muto	12 d		
Et pharisei dicebant In beelzebub eicit demonia	12 d	3 d	
Et mulier dicebat beatus venter et ubera			
De signo Jone prophete et salomone	12 f		
De lucerna corporis —— 18	5 b	4 c	
De iudeo pharisei de christo quod non esset baptizatus ante prandium			
De correptione phariseorum quod decimant rutam olus etc.	23 b		
De persecucione et occisione prophetarum et de zacharia	23 c		
12 Et attendite a fermento phariseorum	16 b	8 c	
Et non sunt timendi qui occidunt corpus	10 f		
De confessione filii hominis coram hominibus	10 f	8 g	
De verbo blasphemie contra spiritum sanctum	12 c	3 d	
De doctrina spiritus sancti	10 d	13 b	
De divite qui edificavit horrea et de fine anime sue			
Et non debet esse sollicitus de indumento corporis	6 f		
nec manducacione anime	6 f		
Et regnum dei est primum querendum	6 f		
De elemosina distribuenda	6 d		
Et debent esse similes hominibus expectantibus dominum suum			
quando revertatur a nupciis			
De ministracione fidelibus in regno dei	24 f		
De fideli dispensatore et prudenti quem			
constituit dominus super familiam suam	24 f		
De infideli servo qui vapulabit multis			
Et christus venit ignem mittere et separare nurum a socru	10 g		
De nube venientem ab oriente et occidente	16 a		
Aliter sicut ambulas cum adversario tuo ad iudicem	5 e		
13 De penitencia et emendacione delictorum			
De arbore fic —— l			
De curatione mulieris que habebat spiritum			
infirmitatis decem et octo annis			
De indignacione archisinagogi quod sabbato curavit	12 b		
Et simile est regnum dei grano sinapis	13 d	4 d	
Et simile est regnum dei fermento abscondito	13 d		
De angusta porta regni et quod pauci salventur	7 d		
Et novissimi erunt primi et primi novissimi			
Et herodes volebat christum occidere et de trenis ihesu			
de ierusalem que occidit prophetas et lapidat eos etc.	23 c		
14 De sanacione hominis ydropici in sabbato			

Lucas	Math's	Marc	Johes
De invitacione ad nupcias et sic discumbe			
Et sint invitandi ad prandium vel ad cenam			
De homine qui fecit cenam et vocavit multos et misit servum	22 c		
De odio parentum et fratrum et sororum etc	10 g		
animam qui vult sequi cristum	10 g		
De comparacione sumptuum certa edificationem turris			
De rege qui vult committere bellum cum pauciori			
De renunciatione omnium qui voluit esse discipulus Christi			
De bonitate salis quod si evanuerit	5 b	9 e	
15 De parabola centum ovium et perditione unius	18 a		
De gaudio angelorum super penitentia peccatoris			
De muliere que habet decem dragmas			
De duobus filiis quibus pater divisit substanciam suam			
De iuniore qui male expendit substanciam suam			
De seniore qui numquam fuit transgressus mandatum patris			
16 De homine qui habebat villicum et de diffamatione eius			
De prudencia villici et fideli servo			
Et nemo potest duobus dominis servire	6 f		
Et lex et prophete usque ad Johannem	11 b		
De dimissione uxorum	5 e	10 a	
De homine divite qui induebatur purpura et bisso			
17 De illis per quos scandala veniunt	18 a	9 e	
Quociens peccatum sit dimittendum	18 b		
De augmento fidei sicut granum sinapis	17 c		
Qualiter sit recogitandum cum feceritis inutiles sumus			
De curatione decem leprosorum			
De interrogatione phariseorum quando veniat regnum dei			
De desiderio unum diem videre filii hominis			
De secundo adventu filii hominis	24 d		
De duobus in lecto et agro et mola	24 e		
18 De iudice qui deum non timebat nec homines reverebatur			
De duobus qui ascenderunt in templum ut orarent			
De tactu puerorum et vocatione puerorum ad se	19 b	10 b	
De interrogatione principis quid faciet vitam eternam possidere	19 c	10 c	
De difficultate divitum intrandi in regnum dei	19 d	10 c	
De interrogatione petri Ecce nos reliquimus omnia	19 e	10 d	
Et ascendit Ierosolimam cum 12 et passionem et resurrectionem	20 b	10 e	
De illuminatione ceci sedentis secus viam	20 c	10 g	
19 De zacheo qui ascendit in arborem ut videret Ihesum			

Lucas	Math's	Marc	Johes
De homine qui abiit in regionem longinquam accipere sibi regnum	25 b		
De decem servis quibus commisit decem mnas	25 b		
De reddicione racionis eorum	25 b		
Et misit duos discipulos de monte oliveti in castellum	21 a	11 a	
De turba que precedebat et sequebatur et clamore	21 a	11 a	12 a
De fletu Christi super civitatem Ierusalem			
Et eiecit vendentes et ementes de templo	21 b	11 c	2 b
20 De questione Christi a principibus et unde esset baptismus Iohannis	21 d	11 e	
De homine qui plantavit vineam et locavit eam colonis	22 a	12 a	
De missione servorum et filii ad cultores vinee	22 a	12 a	
De temptatione Christi utrum liceret tributum dari cesari	22 d	12 b	
De septem fratribus habentibus unam uxorem	22 e	12 c	
De questione Christi quomodo dicunt Christum filium David	22 g	12 e	
De scribis qui amant salutationes et primas cathedras	23 a	12 f	
21 De muneribus missis in gazophilacium et vidua		12 g	
De prenunciatione destructionis templi	24 a	13 a	
De persecucione apostolorum et de signis iudicii	24 b	13 a	
Et erit magna pressura super terram	24 b	13 b	
De adventu filii hominis ad iudicium et qualiter timendum	24 d	13 d	
De ficulnea et arboribus producentibus fructum	24 d	13 d	
De cautelis contra huiusmodi persecuciones			
22 De die azimorum et quando querebant interficere Ihesum	26 a	14 a	
Qualiter Iudas abiit et Ihesum tradidit	26 a	14 a	
Et misit duos discipulos parare pascha	26 a	14 a	
De desiderio domini de hoc pascha manducare cum discipulis			
De institucione corporis et sanguinis Christi	26 b	14 b	6 e
De contencione discipulorum inter se quis eorum esset maior	20 b	10 f	
De disposicione regni patris ut ederent et biberent			
Qualiter rogabat pro fide petri ut non deficeret			
De prenunciatione negacionis petri	26 c	14 c	
De sacculo pera tunica et gladio			
De oratione et sanguineo sudore			
De osculo Iude et abscisione auricule	26 d	14 d	18 a
Qualiter venerunt ad Ihesum sicut ad latronem	26 e	14 e	
Et ductus fuit ad domum principis sacerdotum	26 f	14 f	18 c
De trina negacione petri et visione Ihesu	26 g	14 g	18 c
Et percusserunt et velaverunt faciem Ihesu et illuserunt ei	26 g	14 g	
Et mane duxerunt Ihesum in concilium et interrogaverunt eum	26 f	14 f	
23 De accusacione Ihesu coram pylato			
Et pilatus misit Ihesum ad herodem			
Et accusabant eum coram herode			
Et pilatus emendatum Ihesum voluit dimittere			
Et instabant vocibus magnis ut crucifigeretur	27 c	15 c	19 a
De dimissione barrabe	27 c	15 c	
De imposicione crucis Symoni	27 d	15 d	
Qualiter filias Ierusalem prohibuit flere			
De duobus latronibus et crucifixione Ihesu	27 d	15 d	19 c
De oratione Ihesu qua oravit ut pater eis dimitteret			
De divisione vestimentorum et derisione principum	27 d	15 d	19 d

Lucas	Math's	Mar'	Johes
Et mulieres offerebant acetum ori eius	27 e	15 e	19 e
de superscriptione super ihesum scripta	27 d	15 d	19 d
de conversione unius latronis et increpacione alterius			
De tenebris circa horam sextam	27 e	15 e	
de clamore ihesu patri in manus etc. hora nona			
De glorificacione centurionis	27 f	15 f	
de notis et notis qui stabant a longe	27 f	15 f	19 e
Et ioseph peciit corpus et illud sepelivit	27 g	15 g	19 g
Et mulieres revertentes paraverunt aromata			
¶ 24 Et sabbato mulieres non invenerunt corpus	28 a	16 a	20 a
de duobus viris in vestibus fulgentibus	28 a	16 a	
Et renunciaverunt verba undecim	28 b	16 b	
Et petrus cucurrit ad monumentum et vidit lintheamina			20 a
de duobus discipulis euntibus in emaus		16 b	
Qualiter appropinquabat illis ihesus			
de increpacione eorum de tarda credulitate			
Et cognoverunt eum in fraccione panis			
Qualiter stetit cum undecim et dixit pax vobis			20 c
Qualiter cum eis comedit partem piscis assi			21 a
Qualiter aperuit eis scripturas			
Qualiter benedicens eis ferebatur in celum			
Qualiter erant in templo orantes			

Johes

Incipiunt tituli de Ewangelio Johannis	Math's	Mar'	Lucas
De commendacione et ewangelio et morte beati Johannis			
¶ 1 De principio verbi apud deum			
De missione Johannis baptiste			
Et verbum erat lux vera			
Et mundus per verbum factus est			
Et dedit hominibus potestatem filios dei fieri			
Quomodo verbum caro factum est			
de testimonio Johannis de christo			
Et omnes receperunt de gracia christi			
de visione dei quem nemo vidit			
De missione iudeorum ad Johannem			
ut interrogarent quis esset			
Qualiter Johannes sit vox et de prophecia ysaie	3 a	1 a	3 a
de baptismo Johannis circa iordanem	3 b	1 a	3 b
Et Johannes ostendit christum agnum dei			
de testimonio Johannis quod christus ante eum factus est			
de testimonio quod vidit spiritum dei descendentem super christum	3 c	1 b	3 d
de duobus discipulis Johannis qui secuti sunt ihesum			
Et andreas invenit primum fratrem suum symonem			
de vocacione philippi et visione nathanael			

Johannes	Math's	Mar'	Lucas
Et nathanael ihesum confessus est filium dei			
¶ 2 de nupciis factis in chana galilee			
De vocacione ihesu cum discipulis suis			
de mutacione aque in vinum			
de eieccione ementium et vendentium de templo	21 b	11 c	19 d
de resolucione templi corporis christi			
Et in pascha multi crediderunt in eum quibus non credidit			
¶ 3 de nichodemo qui venit ad ihesum nocte			
De renovacione baptismatis			
de exaltacione filii hominis in cruce			
Et deus dilexit mundum in hoc quod dedit filium			
Et lux venit in mundum et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem			
Et discipuli mittuntur Johanni de baptismo christi			
de predicacione Johannis discipulis suis de christo			
¶ 4 Et discipuli christi baptizabant			
Et ihesus fatigatus sedebat super fontem			
de muliere samaritana que venit haurire aquam			
de diversis collocucionibus mulieris cum ihesu			
De aqua vite eterne			
De quinque viris mulieris			
de veris adoratoribus qui adorant patrem			
de admiracione discipulorum quod cum muliere loquebatur			
Qualiter mulier annunciavit hominibus christum			
De cibo christi			
de sermone ad discipulos: Ego misi vos metere			
Et multi crediderunt propter verbum mulieris			
Et mansit cum samaritanis duos dies			
Et propheta honorem non habet in patria sua	13 g	6 a	4 c
Et galilei receperunt Ihesum			
de regulo cuius filius infirmabatur capharnaum	8 b		7 a
Et sui nunciaverunt filium vivere			
¶ 5 De probatica piscina habens quinque porticus			
de descensu angeli in piscinam			
de curacione hominis ab infirmitate 38 annis			
Et iudei prohibuerunt eum tollere grabatum quia sabbatum erat			
Qualiter nunciavit iudeis ihesum infirmus			
de persecucione iudeorum quia prius se dicebat deum			
Et filius facit que pater facit			
Et sicut pater suscitat mortuos sic et filius			
Et pater omne iudicium dedit filio			
de honorificacione patris in filio			
Qui credit verbo christi habet vitam eternam			
de mortuis qui audiunt vocem filii dei et vivunt			
Et pater dedit potestatem filio hominis iudicium facere			

Johannes	Matheus	Marcus	Lucas
De resurreccione generali			
Ex testimonium perhibet pater de filio			
Ex Johannes testimonium perhibuit veritati			
Ex Johannes erat lucerna ardens et lucens			
Ex pater non est auditus nec visus			
De testimonio Moysi de Cristo			
6 De quinque panibus ordeaceis et duobus piscibus	14 b	6 e	9 b
Ex discipuli viderunt Jhesum supra mare	14 c	6 f	
Ex turba querebat Jhesum non propter signa sed propter panes			
Ex aliter patres manducaverunt manna in deserto			
De pane patris quem pater misit de celo			
Ex Cristus est panis vite eterne			
De implecione voluntatis patris per Christum			
Ex credit in filium habet vitam eternam			
De murmuracione Judeorum quia dixit Ego sum panis vivus			
Ex nominabant eum filium Joseph	13 e	6 a	4 b
Ex nemo potest venire ad filium nisi pater traxerit eum			
Ex Christus est vivus panis de celo descendens			
De litigacione Judeorum quia dixit nisi manducaveritis carnem			
De murmuracione discipulorum de hoc nisi manducaverint carnem			
Ex verba Christi sunt spiritus et vita			
Ex multi discipulorum abierunt ab eo			
De 12 qui confitebantur eum filium dei			
De prenunciacione Jude qui erat eum traditurus			
7 De festo scenophegie in quo querebant eum interficere			
Ex fratres eius non credebant in eum			
Ex mundus eum odio habuit propter testimonium et de tempore Christi			
Ex ascendit ad diem festum in Jerusalem in occulto			
Ex aliter quidam dicebant Christum esse bonum, quidam malum			
Ex Judei mirabantur de doctrina et litteras non didicit			
Ex doctrina eius fuit doctrina patris			
Ex dicebant eum demonium habere			
De circumcisione Moysi			
De turba que dicebat eum scire verum esse et de multis credentibus in eum			
Ex principes et pharisei miserunt ministros ut eum apprehenderent			
De clamore Christi in die magno festi Si quis sitit			
Ex quidam dicebant eum esse prophetam, quidam Christum			
De responsione ministrorum et reprehensione phariseorum ad Nichodemum			
8 De muliere deprehensa in adulterio			
Ex Christus est lux mundi et de reprehensione phariseorum de hoc			
De testimonio duorum virorum et de testimonio patris de filio			
Ex Judei interrogabant eum de patre			
Ex aliter dicebat et in peccato vestro moriemini			
De interrogacione quis esset et responsio principium			

Johannes	Matheus	Marcus	Lucas
Ex multi crediderunt in eum et qui veritas liberat			
Ex dicebant se filios Abrahe			
Ex dicebant se habere unum deum			
Ex Christus dicebat eos esse ex patre diabolo			
Ex quis ex vobis arguet me de peccato			
Ex qui est ex deo verba dei audit			
Ex dicebant Abraham mortuum et prophetas			
Ex Abraham desideravit videre diem Cristi			
9 De homine ceco a nativitate			
Ex dum Christus fuit in mundo fuit lux mundi			
De illuminacione ceci per loturam			
De disceptacione phariseorum contra cecum			
De fide ceci et eius adoracione			
10 De ostio in ovile ovium			
Ex Christus est hostium qui dat vitam			
Ex Christus est bonus pastor qui cognoscit oves			
De posicione anime sue et resumpcione			
Ex dicere quidam demonium habet et insanit quid eum auditis			
Ex facta sunt encenia id est dedicacio templi			
Ex volebant eum lapidare propter opera patris			
Ex Christus est in patre et pater in eo.			
11 De Lazaro qui erat languens et Maria et Martha			
De dileccione Jhesu ad Lazarum et Mariam et Martham			
De 12 horis diei et luce diei et de nocte			
De morte Lazari et eius resuscitacione			
De querimonia Marthe et Marie super morte fratris			
De turbacione Jhesu et eius lacrimis			
Ex Jhesus elevatis oculis gracias egit patri			
Ex collegerunt pontifices et pharisei concilium contra Jhesum	12 c	3 b	6 b
De prophecia Caiphe de morte Christi			
12 Ex venit ante vi dies pasche in Bethaniam			
De cena et unguento Marie et extersione capillorum	26 a	14 a	7 e
De indignacione Jude quia fur erat et loculos habuit			
Ex Jhesus excusabat Mariam et de pauperibus			
Ex cogitaverunt et Lazarum interficere			
De turba que venit obviam cum ramis et clamabat	21 a	11 a	19 c
Ex Jhesus sedit super asellum	21 a	11 a	19 c
Ex gentiles volebant Jhesum videre et interrogabant Philippum			
De grano frumenti cadens in terram			
De voce de celo audita clarificavi et iterum clarificabo			
Nunc iudicium est mundi et de principe mundi			
De exaltacione filii hominis			
Ex ambulandum est in luce.			
De implecione Ysaie quia non credebant in eum excecati	13 a	4 b	8 a

Johannes	maths	marc	lucas
Ex q cd' m x' cd' i prez q misit illu· [Joh' 13 b]	10 g	9 d	10 b
Ex xps lux venit in mundum			
Ex sermo x' iudicab' in novissio die			
Ex mandatum dei est uita eterna			
13 In die pasche scies ihc q' ue' ho			
d ce & d dyablo qui misit i cor iude			
Ex lauit pedes disci[polorum] & q' pet' restitit			
d sciã xpi qs esset eu traditurus			
d ex qd xpc ded' nob i scone pedu			
Sermo dnic ante a & n e s ma d'. suo	10 e	6 e	
Ex ostat e spu q' iudas eet eu tdi[turus]			
Ex dedit iude panem intinctum·			
Nunc clarificat' est filius hominis			
De novo mandato dilectionis·			
Ex petr' dixit dne quo vadis			
d pnunciacoe trine negacois pet'			
14 d plibz mansionibz i domo pris			
Vado nobis parare locum·			
Ex thos d' dne nescim' quo vadis			
Ex philipp' dix dne onde nob prez			
De peticoe patris in noie filij			
De alio paclito q dabitur nobis			
Ex modicu mud debat eu videre			
Ex hz ma[ndata] & dilig' x' & pr di[ligit] illu			
Si qs dilig' me sermo me[um] s[er]ua[bit] & pr			
d paclito que mittet pr i no[mine] meo			
De pace qua reliqt & qua dedit			
15 Ex xpc e uitis et pat' agricola			
Ex xpc e uitis uos palmites			
Si pcep ma s[er]ua[ueritis] mane[bitis] i dilcoe mia			
hoc e pceptu meu ut diligat' inuice			
Non uos me elegistis s[ed] ego elegi uos			
d odio mundi ad xpm & ad disciplos			
d psecucoe xpi et disipulorum			
Ex mud' excusacoz n hz de pcco			
Ex mud' odio hz patre & xpm			
Ex paclit' phibeb' testimo de xpo			
16 d psecu[cione] disci[pulorum]· absq[ue] s[ina]g[oga] fa[ciant] uos	10 d	13 b	21 b
Vado ad eu q me misit & neo &c·			
Ex expediebat xpm abire corpalit'			
Ex paclit' arguet mudu de tribz			
Ex paclit' no loqt' a semetipo			
Ex paclit' clarificabit xpm			
Modicu & iam no uidebitis me			
d tristicia disciplorum et gaudio mudi			

Johannes	maths	mar	lucas
Si qd pecieritis prez i no[mine] mo dab' uob			
Ex xpc exiuit a pre & venit i mudu			
Ex pnunccia' dispsioz vnu cuiqz i ppa			
Ex i xpo e pax i mudo pressura·			
17 Sublevat' ih' oclis i ce[lum] d' pr ue[nit] ho[ra] cla[rifica]			
Ex h' e uita etna ut ogscat te so[lum] v[er]m de[um]			
De claritate quam petiuit a patre			
Ex manifestau' nome pris mudo			
Ex ded' u[er]ba patris discipulis·			
d orõe q orau' p disciplis & alijs fidelib'			
Ex ora' ut ubi ipe eet ibi & ministri siu			
18 Egss' ih' cu disciplis s[uper] t[ra]ns torrete ce[dron]	26 c	14 c	22 e
d aduetu iudeoz cu ministris ad locu	26 d	14 d	22 e
~~d itroga[uit] ihu q[ue]m qreret & d[ixerunt] cui qre[tis] ihm~~	~~26 e~~	~~14 e~~	~~22 e~~
Ex symo pcussit seruum pontificis	26 e	14 e	22 e
Ex adduct' fuit ihc ad anna pmu			
Ex petr' seqbat' c alio dis[cipulo] q eat no[tus] po[n]t[ific]i			
d pma negacoe petri aput ancilla	26 g	14 g	22 f
Ex pontifex itrogauit ih[esu]m d ei doctina			
Ex unus ministroz dedit alapa ihu			
Ex anas misit eu ligatu ad cayphan	26 f	14 f	22 f
d scda et tria negacione petri	26 g	14 g	22 f
Ex adducut eu in pretoriu mane	27 a	15 a	23 a
d itroga[cione] pilati q[ua]m affert accuscoz ot' ihm			
Qualit' pilat' dix ihu· Tu es rex iudeorum	27 b	15 a	23 a
Ex pilat' interrogauit qd eet ueritas			
Ex pecierunt barraban dimitti	27 b	15 b	23 b
19 Ex pilatus flagellauit ihu·	27 c	15 c	
De spinea corona et ueste purpurea	27 c	15 c	
Ex milites dederut ihu alapas & saluta[ba]nt	27 c	15 c	
Ex pilat' addux foras ihm flagellatu			
d clamore crucifige crucifige eum	27 c	15 c	23 b
d glacoe pntis pilati aput ihesu			
d clamore s[ed] iudz dicet' n eet amic' cesaris			
Ex pilatus sedit pro tribunali			
Ex clamabat tolle tolle crucifige eu			
d rspo[n]sioe pilati rege urz crucifiga			
d baiulacoe crucis sup humo ihesu			
De duobz qui cu eo crucifixi sunt			
De titulo quem scpsit pylatus	27 d	15 d	23 d
De divisione uestimentorum xpi	27 d	15 d	23 d
De sorte sup tunicam i cosutilem			
De mulieribz qui stabat iuxta cruce			
d comdacoe matris disciplo & eo·			

Johes	Johannes	matheus	marcus	lucas
	Ex potacõe aceti et emissioe spũ		21 e 14 e	23 d
	Ex fregerũt crura latronum			
	de apertõe lateris cum lancea			
	Ex ioseph rogauit pilã p̃cepit ihũ		21 g 14 g	23 g
	Ex ioseph ct nichodemꝰ sepierũt cor			
20	Ex aĩ magd vidit lapidẽ sblatũ			
	Ex miserunt pet et alio discipulo			
	Ex cucurrerunt duo simul			
	Ex petr ĩiuit z ind mulierem			24 a
	Ex maria stabat foris ploans			
	de visione duorum angelorum			24 a
	Ex estimabat ihesũ ortolanum			
	de cognicõe ihesu et eius tactu			
	ihc misit eã ad frẽs z discipulos			
	Ex foribz clausis stetit ihc ĩ me discipulos			24 c
	Ex insufflauit dicẽs accipite spm sanctum		18 b	
	De dubitatione thome			
	Ex die octauo thoma psente erat			
	Ex huc thomas cognouit z clamat			
21	de manifestatõe ad mare tyberiadis			
	de itrogatõe pulmentarij z capta pisc			
	De pisce super prunas posito			
	Ex nemo discumbẽciũ audebat eũ ĩtrogare			
	de ista itrogatõe pet an eũ diligeret			
	Ex dic dñe petro sequere me			
	Exit sermo q ille ab discipulꝰ non moritur			
	de testimonio discipuli q vidit z audiuit p̃dicta			
	Ex multa alia de xpo q nõ sũt scripta			

Johannes	matheus	marcus	lucas
	1398 - Augsti 10		1483 Ja. vlt
Iste liber ē thome & Strampnio pfessor			
Sacre theologie et decret doctoris Cay[n]		1831 Junij	
1480 anno 26 Graconicy empti p̃cii Basilee 1836			
p Collegij Artistar libra ē Cant			

LUCAS — Prologus super lucam

Lucas syrus natione et antiochenus arte medicus.
discipulus apostolorum, paulum secutus usque ad confessionem [postea]
eius domino serviens fuit sine crimine. [consummationem] Nam neque uxorem umquam
habens neque filios lxxiiii annorum obiit in bithinia plenus
spiritu sancto. Qui cum iam essent scripta evangelia per mathe-
um in iudea: per marcum autem in ytalia sancto instigante spiritu in achaie
partibus hoc scripsit evangelium, significans etiam ipse in principio ante ali-
a esse descripta. Cui extra alia que ordo evangelice dispositionis
exposcit ea maxime necessitas laboris fuit. ut primum grecis fidelibus
omni prophetatione venturi in carne dei christi manifestata [esset] humani-
tas, ne iudaicis fabulis attenti in solo legis desiderio tenerentur,
vel ne hereticis fabulis et stultis sollicitationibus seducti exciderent
a veritate, elaboraret. Dehinc in principio evangelii iohannis
nativitate presumpta, cui evangelium scriberet, et in quo electus scri-
beret contestans indicaret in se completa esse que ab aliis essent incho-
ata. Cui ideo post baptismum filii dei a perfectione generationis in
christo implete et repetende a principio nativitatis humane potestas per-
missa est, ut requirentibus demonstraret in quo apprehendens erat per na-
than filium [Dauid] introitu recurrentis in deum generationis ad missionem
separabilis dei, ut predicans hominibus christum suum perfecti hominis redire
in se per filium faceret, qui per david patrem venientibus iter pre-

[illegible]

LV

prologus

c. i. ex p̃rog. [c luce] vebat in xp̃o. Qui non inmerito etiam scribendorum actuum ap̃lorum

c. ministerio et mag̃ q̃ breve scriptum est. q. h. ordine. i. post ascensionem in q̃ plenus deo esse apparuit.
potestas in ministerio datur ut deo in deum pleno. et filio perditionis extincto oratione ab ip̃is ap̃lis facta sorte domini electionis numerus compleretur. Sic quoque paulus consummationem ap̃licis actibus daret quem diu contra stimulum recalcitrantem dominus elegisset. Quod legentibus ac requirentibus deum et si per singula [expediri] a nobis utile fuerat; [sciens tamen] quod operantem agricolam oportet primum de fructibus suis edere. vitavimus publicam curiositatem ne non tam volentibus deum demonstrare viderenmur quam fastidientibus prodidisse.

[Marginal note:] Lectore obsecro studiose paginas recensere huius libri ea que i cauere quoque cas stili per uirtutis designata uesti gio sunt non i eo conjugat erro ri. Set precor inter ingressere ignarus et quod obstinato legentis apliata urget excitat ad precium docilis mente tunc favoribus meis memor benigne

Ambrosius. Vitulus sacerdotalis hostia per vitulum significatur hoc euangelium figuratur. Quod a sacerdotibus inchoatur et vitulo consummatur. i. in xp̃o qui pro mundi vita immolatur.

B. Multi non tam numerositate quam heresum diversitate qui non spiritu sancto munere conati sunt vacuo labore conati magis ordinare narrationem quam hystorie texuisse euangelium veritatem.

Conati sunt quia in captivitate non perficere qui sunt viribus non gratia dei quam irrigat et fidelis qui quoque ab aliis deum videtur abolere intendere. Non conatus qui divino spiritu res et dona ministrare complet cepta.

B. Nota ea tam maxime lucam scripsisse euangelium. ne pseudo et falsa vi gilias esset facultas predicandi falsa. qui sub nomine xp̃i aplorum conati sunt sectas perfidie inducere;

Quoniam quidem multi

c. ut cerintus. ebion et basili des et alii qui nomine thome et mathie et aliorum aplorum fal so scripserunt.

conati sunt ordinare nar

ta scripserunt. c. non nos sed nos

rationem que in

b. fecit deus.

nobis complete sunt

rerum. sicut tradi

derunt nobis qui ab

c. non solum. c. corporali sed potest

initio ipsi viderunt

initiis in terris. c. ille ubi quoque caro

et ministri fuerunt

sermonis est. c. non humana voluntate sed spiritu

sermonis. visum est

enim in gaudent sancto et gratia gentes. unde

et michi assecuto omnia

Lucas de omnibus que fecit ihesus docuit usque in diem qua assumptus est sermonem facturus primo eorum qui de eo falsa scripserunt redar guit audaciam. Scribit et hystorico stylo. magister. xii. i se cundis rebus quas in expositione sua perpetuis studium habuit et hystorico more de narratione sumit exordium et eam hystoriam plena de gestione persequitur.

Quod redundat nullus deficiat et de completo nemo dubitat. cum fide affectus addit et quam plurimum.

B. Non solum marchus et lucas audita didicerunt qui scripserunt sed iohannes et mathias multa de infancia. puericia genealogia salvatoris aliis narrantibus didicerunt.

Hoc verbum non plenum sed substan tivum in maiore mente videtur.

uñ moyses dicit. qr ẜ uide
bat uocē q̄ ñ solū uidi s; au
diri. Audiuit petrus ũbū qñ
dcm ē ei. ueni post me. fa. te.
fi. pis. ho. ministri qñ uidit
cucurrit 7 sequitur.

B. theophilus amãs dm. l
amatus a dō. qui deū amat.
l a dō uult amari ad se pu
tet euuãglm scbi. 7 ut donū
de pōm̄i sibi cōmdari. Non
noua theophilo pmittun
tur. s; ea de quibz ē erudi
tus. ut quo dō a dño gestū
dcm ut sit agnoscat. qr
ferē ñ solū i ihm cre s; rite
pcue diuinitatis. 7 tēpa
nee dispensatio nis illũ certo
ordine nosse.

B. Ambro plena laudati
o q̄ gn̄s i maioribz mores
secutus offm i sacdotiō
fcm in mandatis iudiciū
i iustificationibz 7 plēdit.

Prolixorē notat hũc euũ
gli librū ctr̄ alioꝝ euuãgli
staꝝ. uñ ĩ paulo laudat. qr
oĩa assecutus ē ñ q oĩa scē
sit. q̄ nec in mundo capit.

Impleuit ordinē dr̄ uicem.
ĩ regionē ĩq̄ fuit. sacerdo
te cgēte ei indicat. et uxo
rem.

Non coꝝa hoĩbz qr oĩs steri
lis ĩ lege maledcā fuit.

B. Diuinitus pcuratum

nonū ē nob̄ 7 totū mūde

a principio dili
at.
gent' ex ordine
tibi scribere opti
me theophile ut
cognoscas eorum
uerborum de quibus es
eruditus ueri
tatem.

Abia pr̄ oĩs raptum
fuit ñ ĩ tpe officiū pris
dñi 7 cept' eēt uice q̄ pa
dñm p̄dicaret.

Fuit in di
eb; herodis
na regnum. q̄ ñ solū aparē
regis iudee sacer
dos. s; ĩ a pgenitoribz no
dos quidam noie
bilitas tāpe monstratur
Zacharias de ui
ñ sclaū posituātē subli
ce abia 7 uxor
tui s; religione. tales stu
illi de filiabus
parentes p̄ uiute hĩe de
aaron. 7 nomen
buit ut iure nasce in tu
eius elizabeth. E
sā fidē ad ueniui ẜ p̄di
rant aūt iusti am
cerer.
bo ante deum

Redūdat p uniũsū mundū. uires
fideliū rigant 7 2firmant.

Geminā dicit ē ĩ hoīe p̄ fco. i. ũbo. 7
actio. utrūq; notat. ĩ aplis fuisse 7
uisionē. i. intentionē. 7 ministerium
.i. actionē ut p̄ id. qr uidunt diuine
cognitiōis intelligatur ĩ tentiō. p
id qr ministri fūnt. eoꝝ actio declaret.

Non oĩa q̄ assecutus ē. s; de oĩbz q̄
ad fidē legentiū 2firmandam. sdc
ydonea. ex 2silio enī uītis p̄ certe q̄
aliū dūr. ut diusa in euuãglio, refulgeant
geat 7 ppus q̄bz ca singli libri mi
nistioꝝ gestoꝝq; miracli eminerent.

Decet diuina scptura ĩ his quos cōmē
dare uoluit ñ solū mores s; 7 pare
tes opt' laudari. ut q̄ hereditario ui
re puritatē hr̄e uideantur. illi quos
laudant. 7 sobilitatur macb. iohs bap
tista parentibz miraclis moribz. mu
ne. passionē. sic samuel. sic ẏsaac.
a parentibz nobilitatē pietatis acce
pit q̄ posts relinquit.

Zacharias memor dñi cui apparet
angls ad dextram altaris. qr ei qui
memor dñi demonstratur instituū.

B. cū dauid cltū cont' dñi ampliaret
ministia sacdotū. in xx. iiii. sortibz di
uisit. ĩ qbz familiam abia de q̄ za
charias sors octaua 7tigit. ut p̄ eo no
ui testamti ĩ octaue sorti sucte uas
catur qr p octō nouū sic p septē ueteris testamtū
sepe declaratur.

Prius mandatū scdā ē iustificatio. qr
cum celestibz mandatis obedim' in
.2.

gen⁹

gtia

miraculis eminerent

PRIMUM CAP

In vig̃ Iohis bap̃
lucas solus.

CA.

·2·

mandatis di i cedunt. cum recte 7 ogni e militant terre iustificatões dñi ui demur. sñ q. ecce q̄parata iusticia pliri mū ꝗ durior etiam hōium q̄rela, p uo cat. vñ apls puidentes bona. ñ tm̄ corā dō. s3 7 corā hōib3 oib3 rectissel. ne sis nimiū iustus. l' icedentes mo. ñ sñ q̄rela. i. sñ ostēra. uane laudis.

Zacharias de sigt̄ summus sacdos q̄ uno tm̄ anni tp̄e sol' intrē templū c̄ sanguine quē offert p pplo qui tūc sorte q̄rebatur cū uetus sacdos adhuc ignorabatur. qui in eternū per manet 7 tunc uices erant. nc̄ ꝑpetuitas sol' intrat. ꝗ illum significat. c' sacrificiū ñ ē eē 9mune c̄ ceteris.

Non noua c̄ite sorte rē sorte electus q̄ū icensum erat adolend' s3 p̄ ista sorte p' elect' cū p̄m ex ordine sui pō tificat' in uicē abia succederet. h3 sol lempnitas septimo m̄se celebrebat'. q. 7 dies expiationis sue dies ꝑpitia tōis uocabat'. q̄ū sol' pontifex intro ibat ad s' tab'naclm c̄ sangue. i quo significat' uꝭ sacdos. q̄ impleta dispensatione carnis celi secta subi re. ut ꝑpiciū facet nob' p̄rem. 7 int̄ pellaret p pc̄cis eoꝝ q̄ ad huc p fori b3 expectant orantes. 7 diligunt ad uentū ei'. p' l chire g' ea die descensio uel ei'. i. x̄ p angl'm nuntiatur ꝗ el p legē ascensio figabat'. ꝗ qui des cendit ip̄e ē 7 q̄ ascendit.

Singlaris initi iudiciū ē quociens hōib3 a dō l' imponit' nom̄ l' mutat'. ut abrām qui p̄r multaꝝ gentium erat futurus abrahā ē uocat' iacob. ꝗ deū uidit isrl' ē applat'. iob's ergo

q̄.

c̄ an dm̄. ꝗ oīs q̄ s' male
incedentes in oi
dēa sunt i lege.
b3 mandatis et
iustificationib3
7 in q' ñ peccauit.
dñi sine quere
s3 ꝗ p g̃ram di ab luti pos
la. Et non
re desierit.
erat illis filius
7 due q̄ue
eo q' esset steri
memorant' ñ hūi ut
lis elizabet 7 am
maior appareat uirtus
bo p cessissent
in dieb3 suis.
Factum est
autem cum sa
cerdotio funge
tur zacharias
in ordine uicis
sue ante d-eū
s9 suetudinem
sacdotii. sorte ex
iit ut in censū
poneret. ingss
sus in templū

=

est. ut de p uectis dīu c3 fructu 7 iugū p uansi iohs nasceret'. ut i opinato ortu plus. 7 ip̄s dñi g̃re afficeret 7 cetero s' stupor miraclis p parauit auditui suū ꝑp'te. vñ p' ea sub d' r' posuerunt oīs q̄ audierant in corde suo dicentes. q'. p. r. e.

Elizabet di mei saturitas. 7 ꝑg̃ cat mariā que plena deo fuit.

Io enī oīs equi iustus ē añ hoīes. iustus ē ante dm̄. alii enī uident hoīes. alii de hoīes in facie. dē in corde. id ꝗ s' p ut aliquis affectātā bonitate ꝑplari iust' uideatur' inichi iust' tn̄ ñ sit an die dm̄. si iusti cia ñ extrāsis simplicitate formetur' h3 adulatione simuleur.

Factū ē a. cū ex p' cepto mo ysi uno sacdote decedente decedente un' succed̄e uideat. t p̄ d d statutū ē. ut uicissim mi nistrarent p octo nos dies a sabbo usq3 ad sabb'm t p̄e uicis sue singli castimonie studerent nec i tereā domum tar 7 generent.

Ingreditur zacharias tem plum. i. xp̄e i mariam. ꝑp̄e libtatē. de captiuitate apparuit. ñ dixit uenit. ꝗ ante ibi erat. zacharias

q̄.

tur. tenuit .i. vidi aduenien
te cristo.

Quod vero de angelis dicitur appare
re quin possunt p(er) vidi. sed
repentino aspectui videntur.
nec in potestate nostra est illos
videre. sed in potestate eorum est
apparere. & vidi quando volunt
quando et non vidi quando nolunt.
Et bene in templo iuxta altare
& a dextris apparet. quia veri
sacerdotis aduentum & vniuersali
um sacrificii vniuersalis.
& celestis doni gaudium
quod per dextram significatur
predicat.

Solent turbari & amore
affigi alienari. quando per strin
gunt superioris potestatis oc
cur. sed sic humani defectus
est terreri. angelice ita teneris
nimium est pavescentem de suo
aspectu blandiendo consola
ri. et demones. si quos sua
presentia territos senserint.
amplioris horrores incutiunt.

Bene virgo spiritu & virtute.
non enim sine virtute spiritus. nec
sine spiritu virtus est. helyas
virtute huius abstinentie &
patientie huius. & virtute di
annos multos. apud fidia ad fi
de. spiritum autem prophetie habuit.

Corda patrum in filios convertit dum
spiritualem scientiam antiquorum scientiam
populis predicando infundit.
prudentia vero iustorum est. in

dni. & omnis mul
titudo populi erat o
rans foras hora in
censi. apparuit autem
illi angelus domini stans
a dextris altaris in
censi. Et zacharias
turbatus est videns
& timor irruit su
per eum. Ait autem
ad eum angelus. Ne
timeas zacharia.
facta pro populo redemptione, pro solo le...
quoniam exaudita est
desperabat se posse habere.
deprecatio tua. & ux
et eorum
or tua elisabeth pa
eo salutis exprimit. cuius nati
riet tibi filium
vitas per deum? quia prophetando redemptionem
& vocabis nomen
sic et factus predicando penitentiam
eius iohannem. Et
& filius. Et converto gaudet pro
erit gaudium tibi
in senectute natum habens. 3. generaliter
& exultatio. Et
gratie accepit filium gaudent. alii
multi in nativita

inter patitur in quo est gratia vel dignum
proprio gratia filiis parentibus dona
tur divinum ipsi iohanni qui magnus
coram domino futurus spiritu sancto ex utero
matris replendus pro cuncto filius
israel quos ad deum convertit futurus.

Multa divina beneficia hic con
gesta sunt. primum de procreationis
fructus de non filius parvus cum
letitia plurimorum. & magnitudo
virtutis. altissimi inde prophetiam
propheta. Quin in eo quod erat dubitatio
sunt nomine designatur. tantus quidem
super notum confluentibus non minu
to diffidentia plectitur pena
silentii.

Gaudium & exultatio. Monentur pa
rentes non minus gratias agere pro
ortu sanctorum filiorum quam ministris pro con
ceptu. vivum munus dei dare libe
ros propagatores generis successio
nis heredes iacob inguinatione.
xii. filiorum gaudet. abraham filius
dat. & zacharias gaudet. dum
non geri minus est fecunditas pare
tis. agant gratias pro gratias quas genu
erunt. filium. quia genuit. curet quod
honorabilius pro minus coniugii stipen
dia milicie sue filii sunt.

Multi mirari eius gau. quia per eius
predicationem gaudebit in eternum.

Gaudium est magis pretiosi rogatu
perturbatione plebis & donatum est in
vi precursor.

Magne coram domino est virtutis
predicare in deserto gaudia cele

scia tīenas delicias spernere ob
ludium lasciuientis puelle
caput truncari. c̄ ordinē mag
nitudinis sub iungit. vinū & si.
n̄. b. sicut ī c̄ptatur ebrietas. q
nōie signatur oē pociū dēclaiūct
inuria sīt q̄ ī ebriare possit.
decet ꝗ uas celesti grē mancipa
tum a scli illecebris abstinē.

Sicut helyas p̄ quidias. sicio
h̄s p̄co recreptorus. a̅bo ī deserto.
amicti in ueitu p̄ti uestitu ī caul
ti. aun lo regu uyj saniam tol
lerant. ille iordanē celū p̄titu
rus. diuisit h̄ ad lauacrū sa
lutare quo celū petitur 2uitt.
h̄ cū dn̄o 2u sat ī terris. ille cū eo
manifestatur in glā.

Cū intrāte beata maria ī utero
geuntrais exultante & p̄ea ssio
nis sue offīm quo adpotuit ī
pleuit. nec d' erat illi sp̄c uin.
riam erat sp̄c grē.

V. p̄ altitudinē p̄missorū du
bitat signū ī q̄rentis quo crēde
ualeat. cui angeli uisio z allo
cutio p̄ signo suffice debuerat
nūc tacendo ī uēto diffidentie
penā luit. cui eadem taciturni
tas z signū fidī ꝙ quesiuit z in
fidelitatis ēē p̄ lena q̄ uiuit.

V. Ait p̄ zachariam sacdotē
sacdotum iudeorum p̄ elisabet lex
signatur q̄ sacdotiū doctrinis exci
tata ē uirili auxilio sp̄uales fi
lios dō gignē debebat. h̄ q̄ sterilis
erat q̄ neminē ad p̄fectū ducit

q̄ uib; celestis regni euangelizaret
ī gsui. nato dn̄o magnū gaudiū.
te eius gaudebunt.

ī multitūdine corpis h̄
Erit enim mag
ā magnitudine uirtutis q̄ erit
nus coram domi
oī p̄ q̄ h̄ sacr̄ multis p̄dicat.
no. et uinum et

siceram nō bibet

et sp̄u scō replebi
ī manens ī utro uirō ille
tur adhuc ex uto
uō oib; dat.
matris sue et mul

tos filiorum isrl' cō
ī p̄s uetr p̄ p̄dicat p̄ morte
uertet ad dnm de
p̄ cant p̄ eo iudicē ad ī feros.
um ipsorum. et ipse pre

cedet an̄ illū in
ī scō. ī signorum.
sp̄u. et uirtute

helye ut 2uertat cor

da p̄rm ī filios et
ī credulē. u
incredulos ad p

ī p̄cedet
rudentiam iustorum.
parare dn̄o ple

bem p̄fectam. et dixit

zacharias ad an

3

de legis opib; iusticiam pre
sumēs. h̄ ex fide salutē q̄rere
ut q̄ uis ī lege p̄ōni legis uas
sap̄ficiant. grā tn̄ dī se sal
uatos p̄ xp̄m intelligant.
iustus eni ex fide uiuit.
q̄ sententiam diuce in
creduli z p̄ iohm inbuti z
p̄ helyam sūt ī buendi. hec
eade illa q̄ angls de iohe
malachias p̄dixit de helya.

V. Iusō ēē qui p̄mittebat
impune licet q̄rere signū
h̄ ē angls sit q̄ p̄mittit n̄
decet dubitari.

V. Cū iohē xp̄o testimoni
um p̄ hibens ī fide x baptī
zans ducatur filios isrl' ad
dn̄m 2uertisse p̄terea xp̄m eē
dn̄m dm̄ isrl'.

Cū ad nos ueniunt angli
sicut exterius implent ministeriū
ut tn̄ an̄ deū in terris p̄ 2templati
onē assistant q̄ z si angls
sp̄c circū scriptus ē. summus
tn̄ sp̄c q̄ deus ē ī circū scriptus
ē ī q̄ currit angls quo
cūq̄ mittatur.

V. Dat signū q̄ rogatur
ut qui discendo locutus ē
iam tacendo c̄ discat.

Sine uoce corporales actus
indicare me doliens n̄ exprimens
mens uoluntatē cui similes
p̄ pl's iudeorum actuū suorum ī po
tens reddē rōnem.

ad

h

[Ev]angelium. Unde hoc sciam? ego enim sum senex: et uxor mea processit in diebus suis. Et respondens angelus dixit ei. ego sum gabriel qui asto ante deum et missus sum loqui ad te et haec tibi evangelizare. et ecce eris tacens et non poteris loqui usque in diem quo haec fiant pro eo quod non credidisti verbis meis quae implebuntur in tempore suo. Et erat plebs expectans zachariam et mirabantur quod tardaret ipse in templo. Egressus autem non poterat loqui ad illos. et cognoverunt quod visionem vidisset in templo. et ipse erat innuens illis. et permansit mutus. Et factum est ut impleti sunt dies officii

haberet nec ianuam celi aperiebat. Ambo erant iusti. quia lex bona et mandatum iustum et sanctum et sacerdotium legale secundum dispensationem illius temporis bonum sanctum et iustum. ambo processerant in diebus suis. quia legalis devotio tempore moysi qui in adolescentia fuit et effloruit. sed adveniente christo iam senuerat ad senium cum et sacerdotum ordo per ambitiones et contentiones pontificum confunderetur. et ipsa lex per traditiones phariseorum dissecta minus habilis esset ad generandum. Ingreditur zacharias templum. quia sacerdotum est intrare in sanctuarium et intelligere innovissima misteriorum celestium. Foris orat multitudo. quia de mistica penetrare nequibat. necesse est ut humiliter intendat doctorum monitis vel altari tamquam in animata imponit. Nascitur iohannem agnoscere. quia doctores a turbi ... flamma divine lectionis ardentem. gratiam dei per ihesum christum venturam de intiori litterarum medulla qui de vulva elisabet prodiisse reperiunt. et hoc per angelum. quia lex per angelos ordinata in manu mediatoris. Zacharias non credens mutus fit. quia mutus est qui spiritualem sensum in littera non intelligit. Et talis magister qui ubi et rationis expers populum non docet. sed quia tacitus nutibus innuit. quia non rationem attendit sacrificiorum non curat scire quid dicant per haec. Cum vero grex annuente zacharia concepit elizabet iohannem. quia licet pontifices et pharisei neque ipsi intuentes non audi tores in interiora legis intrare permittent. interiora tamen legis sacramenta christi habundante concepit elizabet quinque mensibus occultat. Cum quia moyses legifer quinque libris misteria christi per allegoriam designat. Seu quia ipsa lex christi dispensationem in quinque mundi etatibus per sanctorum facta vel dicta figuraret. video quia christi incarnatione vel sexta seculi etate futura. vel ad legis impletionem erat perfutura. recte sexto mense concepti iohannis christi incarnatio nuntiatur. ut sequitur ... sec

lect ... io mot ... strat.

Gesta sunt haec quae in hac lectione memorantur septembri octavo kalendas octobris luna xi. quando celebrabatur ieiunium decimo per legem in equinoctio quando incipit nox crescere. quia ille complectatur quod dixit. Me

Quia vices suae sortis pontifices templi tunc officiis mancipati non solum amplexu uxorum sed et ad domorum ingressu abstinebant. Unde et sacerdotibus quibus non carnalis successio sed spiritualis perfectio quaeritur quandoque pro celebrare esse altari perpetua castitas indicitur.

Occultabat se propter pudiciciam ut probaretur. Sicut esset qui conceptum esse sibi .v. hoc est .v. milibus seculi .v. libris moysi. auferre obprobrium sterilitatis conceptionis in senectute inter homines qui non sunt apud deum obprobrium.

Occultabat quia partus sui erubescit etatem. ne in senectute libidini vacasse videatur. Qui in iuventute sine [illegible] solo lectum tamen letatur carere obprobrio sterilitatis. Quod obprobrium est mulieribus non habere filio [illegible] per nuptias propter quod et ipse nuptiae celebrantur et coitus carnalis in tempore congruo generationi excusatur. Hinc datur intelligi quod iam nos convenientia inter se tribus coniugalibus necesse est ea quae se vise non erubescere coitum erubescere partum.

Desponsata voluit nasci ut per ioseph texeretur ordo generationis et ne quasi adultera lapidaretur et ne pudicitiis virginibus occasio tollerentur dicant infectum dominum fuisse in matrem. ut virgo solatium viri meste inregnantem haberet et ut diabolus misterium ignoraret. Fides et maioris maior ubi ascribitur et

eius abiit in domum suam. Post hos autem dies concepit Elizabeth uxor eius et occultabat se mensibus quinque dicens. Quia sic fecit michi dominus in diebus quibus respexit auferre obprobrium meum inter homines. In mense

Fer. iiii. die mercurii

autem sexto missus est angelus Gabriel a deo in civitatem Galilee cui nomen Nazareth ad virginem desponsatam viro cui nomen Ioseph de domo David et nomen virginis

opportet minui et illum crescere. Quoniam memorata est et erat lux ante nebulae quod est legem. Ideo sacrificia ostenderet que iam cessare deberent cum baptisma conceptum. Unde per eius nuntius fuit quod oportebat sacerdotalia sacrificia cessare venientem sacerdote qui pro peccatis omnium se offert. Unde ieiunio conceptio iohis praedicat quod per ipsum afflictio penitentie erat predicanda.

Hic sexto mense. in quo a.d. in civitatem Galilee in sexto miliario seculi missus est.

Mulier a diabolo seducta in mortem in vitam quod mulier ab angelo edocta salutem reddidit.

Ioseph salvator quia salvavit egyptum a fame sicut Maria ab infamia.

Erubescit omnis parentis quod dum nescit misterium religionis. Sed quod scit occultat quod conceptum filium venientem dicta Maria exultat quia genuit prophetam quam antea erubescebat tene dicere quod dubitaverat firmat et clamat ecce vere facta vox. sancta. t.

Maluit dominus aliquos de suo ortu quod de matris pudore dubitare. Sciebat enim labilem causam fama pudoris. Nec voluit ortus sui fidem matris iniurius astruere.

Dominus conceptus est et passus. Cum ab sexto missus est

Gabriel ex ipso nomine signat aliquem in angelis

ex ipso nomine quod ministerium veniret

Gabriel fortitudo dei

quia nuntiabat quod ad debellandum diabolum veniret.

Nazareth flos

solum vivebat quod Nazareth

Ideo secundum mos [illegible] nuptialis vetus. Et ideo nomen erat

solum ad ioseph. sed ad mariam referendum est.

Cum faciat quod timporum in adventu

Et in annuntiatione angeli. In solius.

Et de beata virgine in adventu

Mat. i. c.

[illegible]

Quare angelus missus [illegible]

[illegible]

planct

Amos v. pr amidz placet fratres & co
amicis & pax omno dicte vc vc

Cas 1.

Mistice maria despondata
& virgo vir p̄ p̄e ecce. dē in
machata & nupta. capit
nos de sp̄u virgo pariet no
stū generatu virgo virū fore
misse maria alū nupta.
ab alio repleta ex single
ecce sp̄u quide repletur
tū ad sp̄em p̄talis sacdos.

Qui ecce. ex nouitate pauet
expendenta nouā bene
dictōis formulā miratur.
elyſabet de elya erultate
maria de nouitate. in
muliere enim modus
pudoris addiscitur. virgo
gine grā pudoris augetur.

Exemplare virginū ē. rad
oēs unū i gēlus pauere.
oēs unū affect uerecūdie
discere mulieres. ppōnū
pudoris munera. solā sine
co nūcie angl̄ repperit ne
quo de genere hoīs deb̄
uerecūdia affatu.

D. ioh̄s magn̄ ut homo
cōrā dño. ih̄s magn̄ ut
de deī filius. ioh̄s fili
magn̄ inuo abstinentie
rigorē. ih̄s magn̄ potentia natur
q̄ē pcedit. comedit

B. Ihc saluator tue sa
lutis. ipe enī salutem
facturū ppl̄m suū & suū
ppl̄m. tū exp̄uīo. tue
exercitationē in unum

q̄ maria p̄ virgo stella. p̄ dōna
maria. Cum
q̄ luce fluctuū. & p̄ scelō ge
gēlus angl̄ ad
nunt. deīt uocē ūdi.
eam dixit. Aue
gratia plena do
minus tecum.
benedicta tu inmu
lieribz. quecum
audisset turbata
est in sermone ei?
& cogitabat q̄l
pcessum fuerit
ecce salutatio. et
angl̄ dixit. q̄ corpe hūe
aut angl̄ ei. Ec
fragilitatis de angelica u
sione de ih̄u saluatōe.
timeat maria in
uenit enim gra
tiam apd deū. et
& h̄ūm hoīem de ba uīr
ne carnis angl̄ asserit.
& concipiet in u
tero & pariet filium
& uocab nomē ei?
ihm. Hic erit
magnus & filius
de p̄ua christe sorte nam sine mihi qui de o testro exist

Mendacii cā removet. iudicium
.n. clipam obumbre voluisse
mendacio immunita virgo.

Ave grā plena. q̄ p̄ma ih̄c se
minat ut gratuitus gl̄ōsū munus
do operatur q̄ i ido anglico usu
& alloquio cōmune p firui q̄ gr̄e
tori auctore mundo edidit. oēs
recū q̄ nouo constituit amore
ad celestia sustulit. p̄ medi
antē hūa nata oīm plenitu
dine dimittant & seruitut. Du
l. m. q̄ sū exemplo mulieris
dominis virgo mater est.
& deum genuit.

Turbata i sollita salutatione
q̄ familiaris nota uocat ex
noīe uerū meat uiter. & q̄r grā
plena uocat plene explicat.

Cogitabat. b. h. ē. q. d. & ō q̄ añ pr
tū virginit magn̄ ī fut.
& q̄ potentia q̄ dei filio nata
ē. hr̄ hō exp̄e erat acceptū
ut una sit p sona ih̄s & de.

B. Sect. i. ultima pl̄e cui
ō & filii el̄ p̄ati regni gu
bernacla p̄ venit. h̄ regnū
gubernacla sp̄uale demū ē exp̄o.
qū dispōnit ē ab ut de femi
ne ecclī carnaretur. qui illā
gentē imperiū nomen regni.
& sōlū in nulla gente inuen.
& regnabit in domo. i. mer
nū. h̄ ē uictoria ecce q̄ p fidem
& confessionē x ad p̄ia archa
primer sortē. sū in illis qui

Dñe ne in furore tuo arguas me neq; in ira tua corripias me

Miserere mei dñe quoniam infirmus sum sana me dñe quoniam conturbata sunt ossa mea

Et anima mea turbata est valde sed tu dñe usquequo

Convertere dñe & eripe animam meam salvum me fac propter misericordiam tuam

Quoniam non est in morte qui memor sit tui in inferno autem quis confitebitur tibi

Laboravi in gemitu meo lavabo per singulas noctes lectum meum lacrimis meis stratum meum rigabo

Turbatus est a furore oculus meus inveteravi inter omnes inimicos meos

Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem quoniam exaudivit dominus vocem fletus mei

Exaudivit dominus deprecationem meam dominus orationem meam suscepit

Erubescant & conturbentur vehementer omnes inimici mei convertantur & erubescant valde velocissime

Domine ad adiuvandum me festina

Gloria patri & filio & spiritui sancto

Sicut erat in principio & nunc & semper & in secula seculorum amen

Alleluia

Psalterium pleni virtutes p̄fert & maria offerebat cui nulla hic aperuit & nec aperuit
Psalterium pleni carnis edit. z. miscere dulcedo ip amore sanguis
Cithara plena pulsu edit. g. voca plena of amoris mel & mactat nō ē pecu
Psalmus plena precatio. p̄d ultio malis pia aperuit lapis
Manus honestate edit. l. & p̄fert se gestat cui pi calat filia principat
Hymnus dulcedine edit. g. mel & hic se hymnus
Voces sit &c. p̄d. ga. ultio utopia inimico germ

[illegible]

c
in olivam bonam se inseri.

Cum Sara risit de promissione dei. et Maria dixit. Quomodo fiet istud. quare non fuit muta sicut Zacharias. Sed Sara et Maria non dubitant faciendum quod promittitur sed modum requirunt. Zacharias qui negat se scire negat se credere et alium auctorem sue fidei querit ideo accipit signum tacendi. quod signa non fidelibus sed infidelibus.

Legerat nec dubitabat virginem parituram sciebat. et quod impleri oportebat quod ab angelo audierat quo ordine nuntiabatur sed quomodo fieret non ab angelo audierat quo ordine impleri deberet requirit quod hoc misterium a seculis absconditum apostolis non prius demum angelo est reservatum.

Cum nascitur sed quod de conditione nature corruptibilis uincitur. excommunione cupiditate carnalis concepitur non est. Ideo conditione corruptibilis nature constrictus per gratiam potius sanctificari. cognovit ut quem contra morem virgo concepit. supra morem humane consuetudinis dei filium generavit.

Ut non quasi incredula exemplis hortatur ad fidem. sed credenti que audierat ampliora replicantur nuntia. ut quod domini virgo erat parentis precursorem quem de amissibili nasciturum agnosceret.

Legimus quod Aaron qui de levi accepit uxorem de tribu Iuda. Elisa

et hunc unum deum de patre deo.
altissimi vocabitur. Et dabit illi do
et in presenti vita corda in habitantium regnabit
minus deus sedem David patris eius.
in futuro de exilio ad gloriam vocabit.
et regnabit in domo Iacob in eter
num et regni eius
in secula seculorum laudabit te.
non erit finis. Dixit autem Maria ad
angelum. Quomodo
et ut concipiam et pariam que virginitatem
fiet istud quoniam
deo mane disposui.
virum non cognosco?
Et respondens angelus
et spiritus veniens super te in
dixit ei. Spiritus sanctus super
virgine in utero illius a sede superiori
veniet in te et
ut celesti esset digna partu.
virtus altissimi
et tecum omnia incendia viciorum.
obumbrabit tibi.
in utero et receptoris corpus sui. operatione non virili semine conceptum
Ideoque et quod nascetur ex te sanctum voca
de carne virginis. unum idem ipse vocatur [illegible]. ne virgo de partu [illegible]
bitur filius dei. Et ecce Elisabeth cogna
et accipit exemplum sterilis [illegible] partum. ut discat omnia deo possibilia
ta tua et ipsa concepit filium in se
etiam que ordinem nature videntur excedere.
nectute sua. et
hic mensis est
sextus illi que vo

et ovile sub uno pastore vocavit.

Isayas et pacis eius non erit finis.

Licet que faciendum credit quo modo fiat querit.

Spiritus nomen est bonorum gratiam et a deo inspiratur. unde a. o. tibi abscondet te in Egyptum fugiendo.

Aliter. Virtus altissimi obumbrabit tibi. per virtutem salvatoris natura intelligitur. quoniam lux alumine in corpore ab ipso sola formari. virgo incorporalis plenitudinem divinitatis capere nequiret. sed virtus altissimi obumbravit deum in corpore lux divinitatis corporis in ea suscepit humanitatis ut posset deum par[ere].

Cognata tua que de tribu levi. de tribu dei. ~~parturit ut discat omnia deo possibilia que ordinem nature videntur excedere.~~

[illegible]

Isti versus dicuntur die annunciationis
Salve festa dies que vulnera nostra coherces
Angelus est missus est passus in cruce Christus
Est Adam factus et eodem tempore lapsus
Ob meritum decime cadit Abel fratris ab ense
Offert Melchisedech Ysaac supponitur aris
Est decollatus Christi baptista beatus
Est Petrus ereptus Iacobus sub Herode peremptus
Corpora sanctorum cum Christo multa resurgunt
Suscepit latro [illegible] Christum suscipit amen

Conceptio virginis consensu celestia petit angelus quia vir go sequitur quod in montana pergit dicitur. Sic anima que verbum dei concipit virtutum cacumina gressu amoris conscendit ubi in civitate iuda .i. confessio nis et laudum perveniet et ius que ad perfectione fidei. spei et caritatis quasi tribus mensibus inea commoretur.

Hic discant sancte mulie res que sedulitatem pregnanti bus debeant. exibere cognatis.

Prime nate prior elisabeth audivit vocem sed ut ronis mis terii prior iohannes exultavit. que prior sentit gratiam. que sicut illa marie sic iste domini ad ventum sentit.

Exultavit. que lingua non potuit anima exultante salutavit. et sue precursionis officium in choavit. ecce apparet quod an gelus dixerat spiritu sancto replebitur ad huc ex utero matris sue.

Magna que magna dei bona cognovit.

Prior salutat que dum virgo quanto castior tanto humilior sit.

cietur filius. Quia non erit impossibile apud deum omne verbum. Dixit — ut dei filius — autem maria. Ecce ancille tue — ancilla domini. Fiat — tantum unde semel conceptus — michi secundum verbum tu — in virgine — um. Et discessit ab illa angelus. Exur gens autem maria in — cum retardet — diebus illis abiit — aspirans [illegible] — corpus gravidum — in montana cum — det domini in publico uti — festinatione in ci — ut regnum — vitatem iuda. Et in — ut pregnanti iuvencula ce — travit in domum zacha — servivit. quasi congratulans de — rie et salutavit e — dono quod eam accepisse didicerat — lisabet. Et factum est ut audivit sa — ut sentiebat adventum domini — lutationem marie elisabet infans ex ultavit in utero eius et repleta est spiritu sancto elisabet. Et exclamavit

qui — bet soror eius aaron. ubi post reges david legimus quod ioiada ponti fex uxorem habuit de tribu regali iozabeth filiam ioram. unde utriusque tribus regalis et sacerdotalis erant coniuncte. Sed maria et elisabeth cognate. congruit ut de utraque tribu mediator nascatur qui regnat in eternum. et est sacerdos in eternum secundum ordinem m. convenit ut altera de spiritu sancto concepit, altera spiritu sancto repleta prophetavit. secundum carnem quod in ventur fuisse cognate. que secundum domini spiritualis cognitionis consorti o [illegible] carebant.

Non de singularitate muneris se ex tollit. sed sue conditionis et divine dignationis per omnia memor se ancillam illius esse fatetur cuius mater eligitur. et cum magna devotione promissum angeli optat impleri.

Non incredula de oraculo nec incerta de nuntio non dubitans de exemplo sed leta pro voto religio sa pro officio. festina pro gaudio. in sinuat elisabeth. et ante humi litatem que angelo exibuit hostendit quod exaltet curat et que minoribus servior. ut minor ad ivem te. unde cito beneficia adventus marie et domini presentie declara tur. deus suberit. et benedicit. ut. a. sa. me. e.

Eodem prius repleta mater quam filius. sed filius repletus replet et matrem. maria ante conceptum. elisabeth post conceptum repletur.

Prophetiae mater spiritu per vocem.

· Finis evangelii.

Incipit evangelium tempore in adventu item in visitatione sancte marie — lucas solus.

ex singularit pgnat dig. ut bndca in mulierib
ex amore pss pdicat benedict fruct v. c.
ex sue visitacois hmilitate ut unde hoc m. no. m. ad me m. d.
ex admiracoe z simili ideo ecce n. ut fca e nox b.
ex fidei firmitate eius ut beata q credidisti

Quomodo elisabet mariam cognovit

Non ħeat alii hoīes bndicti: sʒ sicut ait apl'e. qui benedicti s̄t oīa deus i scla. xp̄c qui bndcto venit salus.

Conveniunt u̓ba euāgłii c ū u̓b psalmi in q̄ p̄mittit dd'. de fruc tu ventris tui. po. s. s. t. z eade uoce mariā bndr ab elisabet q̄ a gabriele ut z anglis z hōib; ut i p̄dca. z cūctis ferat p̄ferenda monstretur.

Nō ignorat ee̅ s̄pc sci opatio ne q̄ m̄r ꝓphe an te dn̄i ad pfer tū sui pignoris salutet. sʒ nō su i mirū h'oc. sʒ diuini fauet ee muniis. q̄ ut s̄pc q̄ ꝓp hie donū dedit par te z hūilitate p̄stitit.

Revelante s̄pu sc̄o quo im pleta erat i̓telligit q̄d exulta tio in fantis significet. s. ue nisse m̄rem ill' cui p̄cursor erat futurus. z q̄ aū hōis paren tis eū bestebat d'nesciri mi s̄ti̅ religionis ia bndic. z q̄ se occultabat q̄ z cepit filium lactat se q̄ genuit ꝓpham. z eā i occlto cogno uat h̓ quī simul aderant z audiebant palā euāglizat dicens. z que beata q̄ credidit u̓go tibi tacet dō s̄ uegaui.

Magnificat aīa p̄mo. dona sibi s̄pualia z cessa p fatetur de iū bn̄ficia dī etiā z gn̄alia hūano gn̄i i eternū z sulere ū desistit enumerat. ctū tanto munere me. dn̄s sublimauit ut nllo lingue offo explicare

ī nōīe clamosa q̄ deuota. uocem ~~uā~~ magna et ī nō soliū bn̄dca īt mulieres sʒ dixit. benedicta ī ter bn̄dcas mater bn̄dictōe tu īter mulieres ī signis. z benedictus fruc amat q̄ z ān tus uentris tui. et nō bonū uī accidit q' mr dn̄i unde hoc michi ut mei ueniat ad me. sʒ q̄ ingra ta ueniat mr dn̄i na: qui nō s̄ int̄ s̄ ipso motu mei ad me. ecce quo uox i t̄e ad aures corpis mr enim ut facta est tu s̄pual' cor i t̄e audientis uox salutatōis tue z nō solū m̄rem. sʒ i solo le a lauit ī meis exul more aduenientis accendit tauit in gaudio infans in utero me.

O. Et beata que credidit qm̄ pfi cientur ea que dc̄a ei sunt ~~tibi~~ a dn̄o. q̄ aīa s̄pu cō p̄ri z filio deus Et ait maria. ma ta unū dm̄ prem exq̄ oīa. z gnificat anima unū dm̄ p q̄ oīa p uenant mea dn̄m. et ex affectu. ultauit s̄ps me

Apparet maria nō dubitas se sʒ credidisse nō fructū z se secutā ee̅ apparet elisabet z ipa u̓ba agli ad mariam dc̄a p s̄pm intellexisse.

Mat dn̄i miraclin fecit o. cognosco mistiū. mr dn̄i u̓bo fecta dō plena ē.

Congrue aū iohm elisa bet. z aū dī gn̄atōnē ꝓphat maria ut sicut pctm in mō a muliere cepit ita in mō salutis bona a muliere inchoaretur.

Audita responsione eli sabet. z aū ꝓpt q̄ beatam p̄dicaūit mr̄em dn̄i ap p̄lauit. fide forte lauda uit ū amplꝰ tace potest dona q̄ pcepat. z d u̓ginali pudore acceptū oraclin si lentio tegebat iā ꝯgruo tpr̄ pate fecit.

Moralit. q̄ cūq3 cdit aīa ꝯcipit z gn̄at u̓bū dei. z ag noscit opa ei. sit ergo i singlis aīa marie ut de ū magnificet. sit in sin glis s̄ps marie. ut exul tet i dō. z sic s̄m carnē. vna ē mr xp̄i s̄ s̄pm oīm fruc tus ē x̄. Magnificatur dn̄s ū q̄ ei aliq̄d hūa na uox adiungat sʒ q̄ magnificat ī nob. ū dn̄i aīa nr̄a q̄ ad y̓ magi nē dī ē cata p iustiā

z.

cc

T. e.

sc̄p ad primu de laud s̄ps sc̄e exultacōis s̄ps sci. ubi p't exultabt labia mea cū cantauero t. z aīa mea quā re demisti. ad s̄ps ec exultabit s̄ps m'. ubi p't exultabit aīa mea in dno et delectabit' sup salutari suo

ut uerū tē ad magnificat
ut deuota aīa mea
ut debita dūm
ut pgrā exultat
ut nr̄a s̄ps m'
ut uera mō
ut tempus in salutari mō

s̄ps gaudet laudis

dūm cū timor
magnificat
exultat mō cū honor
in salutari s̄po cū amor

q̄ mala vel p̄ce [illegible] ... [illegible] — Cas. I. — [illegible]

Peccatis [illegible] ... [illegible] ... [illegible]

se xp̄o conformat dum ē p̄ma go p̄ris et sic dum ip̄m xp̄m imitando magnifi cat, quadā participatione magnitudinis eius subli mior fit ut illā q̄ magni nē splendido honor colo rē ferox. ī adā emulatio ne uirtutis ī se uideatur exprimere.

possum. s; totū cū uiribus affectu magendis grār laudib; et totū uiuo c sermō q̄ discu̾o ī ei⁹ magnitudine contemplan da uel p̄ceptis observandis impendo.

Exultavit. s. m. q̄ terrena n̄ curo. p̄sperita n̄ emollit me. ad u̾sitas. n̄ frangit s; sola illi⁹ memoria me delectat a quo salus sp̄at eīna. illi⁹ diuinitate letor cui t̄pali conceptione mea caro fecundatur. q̄ respexit. h. ecce q̄ intā de se u̾a sensit et totū grē attribuit suo iudicio se humilem demonstrat.

in deo salutari meo.
i. filio salvatore.
Quia respexit humilitatem ancille sue, ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Quia fecit michi magna qui potens est, et sanctum nomen eius. Et misericordia eius a progenie in progenies timentibus eum. Fecit potentiam in brachio suo,
i. hoc in filio.
dispersit superbos mente cordis sui,
i. voluntate.
Deposuit potentes de sede et exaltavit humiles. Esurientes implevit bonis

s; respectu grē sic sublimatam. ut uoce cunctarz generatium b̄titu do ei⁹ p̄cipua dicat ut sicut p̄ eū viam eue mors in mūdū intrauit: sic p̄ humilitatē ma rie uite introitus pandatur. ideo ē magnificat. a. m. d. q̄ michi magna dignatus ē face. nil meis uirib; tribuo. s; meam s; magnitudinē ad illū re fero. qui essencialit̄ potens ē. et depresso⁹ et de infirmis ma gnos facit et fortes. et sctm nomē ei⁹. q̄ singlaris potentiā culmine oīa q̄ fecit longe transcendit. n̄ uocatio h⁹ nōis scitatis p̄ncipes facit. et nūa a sp̄ualib; donis ad gnalia di iudicia se converte et totū hūa ni gn̄is statū descendens. q̄d su p̄bi. q̄d humiles mereantur. Si q̄d filii ade plurimū arbitri um. q̄d filii sunt p̄ grām ex plicat. q. n̄ m soli fecit ma gna. s; ī oīb; timētib; eum. in oī p̄genie in dōz et gentiū. et omnes ī p̄genies toti⁹ mū di. q̄i contrarios p̄ uidit. com mīdata mīa ī timētib; subdit q̄ contemptores mea cap̄iuit. fecit potentiā ī b̄chio. s. i. ī ipso dei filio. p̄ q̄ oīa fc̄a s;. p̄ q̄

Superbi qui sup̄ mensuram se extollunt. i. potentes qui n̄ in dō s; in sua u̾tute con fidunt qui deponuntur et omnis qui se exaltat hu miliabitur: et qui se humi liat exaltabitur.

Et sctm mg̃r agī̄ qd̄ sonat ex t̄tam. q̄ nōi ei⁹ q̄ sectū ī t̄ra conversatione s; ī celis debent h̄re.

Mansit autem maria cum illa quasi mensibus tribus et reversa est in domum suam. Elisabeth autem impletum est tempus pariendi et peperit filium.

Tam diu mansit donec uidet p̄ cursoris natiui tatē. p̄p̄ q̄ maxie uenerat. nec cū sola familiarita tis tā diu mansit s; ut

Aug. [illegible] ... [illegible]

finis [illegible]

[illegible] ... [illegible]

De sede — [illegible] ... [illegible]

LV

In die Iohis bapt(iste). lu. i°.

omnia pot(est). p(er) q(uod) brachium disper-
sit sup(er)bos mente cordis sui. ini-
tium totius mali sup(er)bia p(er) q(ua)m p(ri)mus
h(om)o eiectus est … p(er)severantib(us) g(e)n(er)e
mundi … dispositionis reservat.
deposuit p(otentes). de se(de). paul(us) p(er)s(ecu)t(o)r(em) e(cclesi)am
de sede doctrine legal(is) deposuit ob hu
militate(m) ad evangelizanda fide(m) sub
limatur. sic (et) fit sepe in aliis. esu
rientes implevit bonis. q(ui)a eterna to
to studio desiderante saciabuntur. c(um)
(christus) apparuerit in gl(ori)a. Et qui tremens gau
dere in ultimo … [illegible] in
anes dimittent. … vide
m(us) humiles divina gr(ati)a imple
ri. Sup(er)bos … p(ro)vari.
Suscepit p(ro)g(e)n(er)ale divine pieta
tis (et) iusticie co(m)memorationem ad
singulare nove incarnationis …
… cu(m) medic(us) egru(m) visibil(is) inter
homines fecit ut faceret israel. i. videntem
deu(m) puer(um) suu(m) sibi obedientem
(et) humilem. q(ui)a n(on) n(isi) p(er) humilitate(m)
salvandi s(un)t. memor(are) m(isericordie). q(ui)a
ho(m)i(n)em redemit n(on) m(er)itu(m) e(st) ho(m)i(n)is
s(ed) donu(m) divine pietatis. sicut
locutus e(st). memoriam p(ro)missam …
… revelata e(st) facientis. …
tam … ipsa incar
natio manifesta e(st). (et) semini n(on)
tam carne genitis q(ua)m fidei eius
vestigia secutis. … adventus sal
vatoris e(st) p(ro)missus. q(ui)a ipsa p(ro)mis
sio hereditatis nullo fine claudetur.
… in fine seculi credentes non
deerunt. et beatitudinis eorum gl(ori)a
p(er)hennis.

Per circumcisione(m) resurrectio d(omi)ni sig(nifica)t(ur).
q(ui)a (et) octava die. i. p(ost) sabb(atu)m f(ac)ta e(st).
(et) sicut illa … mortis ab sol-

(et) divites dimisit in
anes. Suscepit
israel puerum suum
recordatus misericordie
~~suum~~ sue. ~~Suscep.~~
Sicut locutus est ad
patres nostros abra
ham (et) semini eius
in s(e)c(u)la. Mansit
maria cum illa
q(ua)si mensibus tribus
(et) reversa est in domum
suam. Elisabet aut(em)
impletum est temp(us)
pariendi. (et) pep(er)it
filium (et) audierunt
vicini (et) cognati
eius q(ui)a magnificavit
d(omi)n(u)s m(isericordi)am
suam cum illa
(et) congratulabantur

tanto temp(or)e elisabet
(et) nobis crescere p(er)fec(tis). n(on)
… primo adventu ma
rie sp(irit)u s(an)c(t)o sunt replen
ti. … sup(er)addi
tum tanta mora man
sionis. … anima
casta … sp(irit)ual(is) …
… cepte necesse e(st)
ut … exercitus celestia
… elisabet. …
… dies … de mora
ta … fidei (et) spei (et)
caritatis luce radietur
p(er)severare … destitit.

Verbu(m) impletionis sa
cre scriptura bonoru(m) …
… obitu … actu po
nere … vitam
plenitudine(m) p(er)fectionis
… ut implen
tur dies marie ut pa
reret. implevit salomo
edificare domu(m). de fine
… abraham plenus dier(um)
… venit plenitudo temporis
misit deus filiu(m) suu(m). …
dies impior(um) manes
et vacui.

Hoc nomi(ne) nos i(m)ponim(us)
… q(ui)a iam ad accepit …
suu(m) nomen … agnovimus
n(on) elegimus.

Valet … comm(un)io leti
ciam plurimor(um) q(ui)a commu
ne bonu(m) e(st). …
communis virtus. …
in ortu …

CAP. I.

signe p̄ mutum: ꝛ gñāle
cuiuſ nutum ſcrutin
tio mſi uidet p̄ figuraꝫ
ſignatur.

Iohīs celebrata natiuitas
ē noui teſtamenti in cly
ma gñā cui nullꝰ dī legiſ ob
ſeruatione q̄ adiūcta
uiſ erat nomē p̄ſtare
ꝓ nouum inponē ꝛ magꝫ
miſtica q̄ ex lege eſt
nouum ſuſcipe quam
gñām ex fide.

Cui innuunt p̄ſ de noīe
p̄ſ ſignificant moſ
teſtimonio legiſ uirtutē
aſtruere gñām fidei.

Iam ſoluit fides lingua
q̄ ſ̄ ſed ſolitas ſignificat.

Per p̄ſam ſigna ſ̄ p̄ſ
ſoni uertunt ꝛ ſimul, p̄ſa
p̄ miſſus cognominatur
a p̄ſis.

Cui ſalet penuſ zacharias
multis p̄phat. uēg ſp̄u
ſancto repletus loquela
tur ꝛ diſciplina ſeruat
ut mulier. duoꝝ magiſ
q̄ domina ſ̄ ſtudeat q̄m
docere.

Caute euentum mi p̄ſto
lari ſtes.

tur ei. Et timē
tes dixerunt ad
inuicem. Quis putas puer iſte erit. Etenim manus dñi erat cum illo.

Et hec omnia cōtulerunt in corde ſuo dicentes. Quid putas puer iſte erit. Etenim manus dñi erat cum illo.

Et zacharias pr̄ eius repletus eſt ſp̄u ſancto. Et prophetauit dicens. Benedictus dñs deus iſrahel. quia uiſitauit ꝛ fecit redemptionem plebi ſue. Et erexit cornu ſalutis nobis. in domo dauid pueri ſui. Sicut locutus eſt per os ſanctorum. qui a ſeculo ſunt prophetarum eius. Saluti ex inimicis nr̄is. Et de manu omnium qui oderunt nos. Ad faciendam miſericordiam cum patribus nr̄is. Et memorari teſtamenti ſui ſancti. Iuramenti quod iurauit ad abraham patrem nr̄um. Daturum ſe nobis. Vt ſine timore de manu inimicorum nr̄orum liberati ſeruiamus illi. In ſanctitate ꝛ iuſtitia coram ipſo omnibus diebus nr̄is. Et tu puer propheta altiſſimi uocaberis. Preibis enim ante faciem dñi parare uias eius. Ad dandam ſcientiam ſalutis plebi eius. In remiſſionem peccatorum eorum. Per uiſcera miſericordie dei nr̄i. In quibus uiſitauit nos oriens ex alto. Illuminare his qui in tenebris ꝛ in umbra mortis ſedent. Ad dirigendos pedes nr̄os in uiam pacis. Puer autem crescebat ꝛ confortabatur ſpiritu. Et erat in deſertis usque in diem oſtenſionis ſue ad iſrahel.

Et factum eſt in diebus illis exiit edictum a cesare auguſto ut deſcriberetur uniuerſus orbis. Hec deſcriptio prima facta eſt a preſide ſyrie cyrino. Et ibant omnes ut profiterentur ſingulī in ciuitatem ſuam. Ascendit autem ioſeph a galilea de ciuitate nazareth in iudeam ciuitatem dauid que uocatur bethleem eo quod eſſet de domo ꝛ familia dauid. Vt profiteretur cum maria deſponſata ſibi uxore pregnante. Factum eſt autem cum eſſent ibi impleti ſunt dies ut pareret. Et peperit filium ſuum primogenitum. Et pannis eum inuoluit. Et reclinauit eum in preſepio. Quia non erat eis locus in diuerſorio. Et pastores erant in regione eadem uigilantes ꝛ cuſtodientes uigilias noctis ſuper gregem ſuum. Et ecce angelus dñi ſtetit iuxta illos. Et claritas dei circumfulſit illos. Et timuerunt timore magno. Et dixit eis angelus. Nolite timere. Ecce enim euangelizo uobis gaudium magnum quod erit omni populo. Quia natus eſt uobis hodie ſalua tor qui eſt chriſtus dñs in ciuitate dauid. Et hoc uobis ſignum. Inuenietis infantem pannis inuolutum ꝛ poſitum in preſepio. Et ſubito facta eſt cum angelo multitudo militie celeſtis laudantium deum ꝛ dicentium. Gloria in altiſſimis deo. Et in terra pax hominibus bone uoluntatis. Et factum eſt ut diſceſſerunt ab eis angeli in celum. Pastores loquebantur ad inuicem. Transeamus uſque bethleem ꝛ uideamus hoc uerbum quod factum eſt quod dñs oſtendit nobis. Et uenerunt feſtinantes. Et inuenerunt maria ꝛ ioſeph ꝛ infantem poſitum in preſepio. Videntes autem cognouerunt de uerbo quod dictum erat illis de puero hoc. Et omnes qui eueniebant mirabantur ꝛ de his que dicta erant a paſtoribus ad ipſos. Maria autem conſeruabat omnia uerba hec conferens in corde ſuo. Et reuerſi ſunt paſtores glorificantes ꝛ laudantes deum in omnibus que audierant ꝛ uiderant ſicut dictum eſt ad illos. Et poſtquam conſummati ſunt dies octo ut circumcideretur puer. Vocatum eſt nomen eius ieſus quod uocatum eſt ab angelo priuſquam in utero conciperetur.

Et ecce homo erat in ieruſalem cui nomen ſimeon. Et homo iſte iuſtus ꝛ timoratus exſpectans conſolationem iſrahel. Et ſp̄s ſanctus erat in eo. Et reſponſum acceperat a ſp̄u ſancto non uidere mortem niſi prius uideret chriſtum dñi. Et uenit in ſpiritu in templum. Et cum inducerent puerum ieſum parentes ut faciebant ſecundum conſuetudinem legis pro eo. Et ipſe accepit eum in ulnas ſuas. Et benedixit deum ꝛ dixit. Nunc dimittis ſeruum tuum dñe ſecundum uerbum tuum in pace. Quia uiderunt oculi mei ſalutare tuum. Quod parasti ante faciem omnium populorum. Lumen ad reuelationem gentium. Et gloriam plebis tue iſrahel. Et erat pater eius ꝛ mater mirantes ſuper his que dicebantur de illo. Et benedixit illis ſimeon ꝛ dixit ad mariam matrem eius. Ecce poſitus eſt hic in ruinam ꝛ in reſurrectionem multorum in iſrahel. Et in ſignum cui contradicetur. Et tuam ipſius animam pertranſibit gladius. Ut reuelentur ex multis cordibus cogitationes. Et erat anna prophetiſſa filia phanuel de tribu aſer. Hec progreſſa erat in diebus multis. Et uixerat cum uiro ſuo annis ſeptem a uirginitate ſua. Et hec uidua uſque ad annos octoginta quatuor. Que non diſcedebat de templo ieiuniis ꝛ obſecrationibus ſeruiens nocte ꝛ die. Et hec ipſa hora ſuperueniens confitebatur domino ꝛ loquebatur de illo omnibus qui exſpectabant redemptionem iſrahel. Et ut conſummauerunt omnia ſecundum legem domini. Reuerſi ſunt in galileam ciuitatem ſuam nazareth. Puer autem crescebat ꝛ confortabatur plenus ſapientia. Et gratia dei erat in eo. Et parentes eius ibant per omnes annos in ieruſalem in die ſolemni paſche. Et cum factus eſſet annorum duodecim aſcendentibus illis ieroſolymam ſecundum conſuetudinem diei illius conſummatis diebus cum redirent remanſit puer ieſus in ieruſalem. Et non cognouerunt parentes eius. Putantes illum eſſe in comitatu ꝛ cum peruenſſent iter diei unum ꝛ requirebant eum inter cognatos ꝛ notos. Et non inuenientes regreſſi ſunt in ieruſalem requirentes eum. Et factum eſt poſt triduum inuenerunt illum in templo ſedentem in medio doctorum audientem illos ꝛ interrogantem eos. Stupebant autem omnes qui eum audiebant ſuper prudentia ꝛ reſponſis eius. Et uidentes admirati ſunt. Et dixit mater eius ad illum. Fili quid feciſti nobis ſic. Ecce pater tuus ꝛ ego dolentes querebamus te. Et ait ad illos. Quid eſt quod me querebatis. Neſciebatis quia in his que patris mei ſunt oportet me eſſe. Et ipſi non intellexerunt uerbum quod locutus eſt ad illos. Et deſcendit cum eis ꝛ uenit nazareth. Et erat ſubditus illis. Et mater eius conſeruabat omnia uerba hec in corde ſuo. Et ieſus proficiebat ſapientia ꝛ etate ꝛ gratia apud deum ꝛ homines.

Iohīs celebrata natiuitas
ē noui teſtamenti in cly
ma gñā cui nullꝰ dī legiſ ob
ſeruatione q̄ adiūcta
uiſ erat nomē p̄ſtare
ꝓ nouum inponē ꝛ magꝫ
miſtica q̄ ex lege eſt
nouum ſuſcipe quam
gñām ex fide.

Cui innuunt p̄ſ de noīe
p̄ſ ſignificant moſ
teſtimonio legiſ uirtutē
aſtruere gñām fidei.

Iam ſoluit fides lingua
q̄ ſ̄ ſed ſolitas ſignificat.

Per p̄ſam ſigna ſ̄ p̄ſ
ſoni uertunt ꝛ ſimul, p̄ſa
p̄ miſſus cognominatur
a p̄ſis.

Cui ſalet penuſ zacharias
multis p̄phat. uēg ſp̄u
ſancto repletus loquela
tur ꝛ diſciplina ſeruat
ut mulier. duoꝝ magiſ
q̄ domina ſ̄ ſtudeat q̄m
docere.

Caute euentum mi p̄ſto
lari ſtes.

Et ecce uox angeli ad illum dicentis. Ne timeas zacharia. quoniam exaudita eſt deprecatio tua. Et uxor tua elizabeth pariet tibi filium. Et uocabis nomen eius iohannem. Et erit gaudium tibi ꝛ exultatio. Et multi in natiuitate eius gaudebunt. Erit enim magnus coram domino. Et uinum ꝛ ſiceram non bibet. Et ſp̄u ſancto replebitur adhuc de utero matris ſue. Et multos filiorum iſrahel conuertet ad dominum deum ipſorum. Et ipſe precedet ante illum in ſpiritu ꝛ uirtute helie. Vt conuertat corda patrum in filios. Et incredulos in prudentias iuſtorum. Parare domino plebem perfectam. Et dixit zacharias ad angelum. Vnde hoc sciam. Ego enim ſenex ſum. Et uxor mea processit in diebus ſuis. Et reſpondens angelus dixit ei. Ego ſum gabriel qui aſto ante deum. Et miſſus ſum loqui ad te. Et hec tibi euangelizare. Et ecce eris tacens ꝛ non poteris loqui uſque in diem qua fiant hec. Eo quod non credideris uerbis meis. Que implebuntur in tempore ſuo. Et erat plebs exſpectans zachariam. Et mirabantur quod tardaret in templo. Egreſſus autem non poterat loqui illis. Et intellexerunt quia uiſionem uidiſſet in templo. Et ipſe erat innuens illis. Et remanſit mutus. Et factum eſt ut impleti ſunt dies miniſterii eius abiit in domum ſuam. Poſt hos autem dies concepit elizabeth uxor eius. Et occultabat ſe menſibus quinque dicens. Quia ſic mihi fecit dominus in diebus quibus reſpexit auferre opprobrium meum inter homines. In menſe autem ſexto miſſus eſt angelus gabriel a deo in ciuitatem galilee cui nomen nazareth. Ad uirginem deſponſatam uiro cui nomen erat ioſeph de domo dauid. Et nomen uirginis maria. Et ingreſſus angelus ad eam dixit. Ave gratia plena dominus tecum. Benedicta tu in mulieribus. Que cum audiſſet turbata eſt in ſermone eius. Et cogitabat qualis eſſet iſta ſalutatio. Et ait angelus ei. Ne timeas maria. Inuenisti enim gratiam apud deum. Ecce concipies in utero ꝛ paries filium. Et uocabis nomen eius ieſum. Hic erit magnus. Et filius altiſſimi uocabitur. Et dabit illi dominus deus ſedem dauid patris eius. Et regnabit in domo iacob in eternum. Et regni eius non erit finis. Dixit autem maria ad angelum. Quomodo fiet iſtud quoniam uirum non cognoſco. Et reſpondens angelus dixit ei. Spiritus ſanctus ſuperueniet in te. Et uirtus altiſſimi obumbrabit tibi. Et ideo quod ex te naſcetur ſanctum uocabitur filius dei. Et ecce elizabeth cognata tua ipſa concepit filium in ſenectute ſua. Et hic mensis ſextus illi que uocatur uidua. Quia non erit impoſſibile apud deum omne uerbum. Dixit autem maria. Ecce ancilla domini. Fiat mihi ſecundum uerbum tuum. Et diſceſſit ab illa angelus. Exurgens autem maria abiit in montana cum feſtinatione in ciuitatem iuda. Et intrauit in domum zacharie. Et ſalutauit elizabeth. Et factum eſt ut audiuit ſalutationem marie elizabeth exultauit infans in utero eius. Et repleta eſt ſp̄u ſancto elizabeth. Et exclamauit ſpiritu ſancto repleta elizabeth ꝛ dixit. Benedicta tu inter mulieres. Et benedictus fructus uentris tui. Et unde hoc mihi ut ueniat mater domini mei ad me. Ecce enim ut facta eſt uox ſalutationis tue in auribus meis exultauit in gaudio infans in utero meo. Et beata que credidiſti quoniam perficientur ea que dicta ſunt tibi a domino. Et ait maria. Magnificat anima mea dominum. Et exultauit ſpiritus meus in deo ſalutari meo. Quia reſpexit humilitatem ancille ſue. Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Quia fecit mihi magna qui potens eſt. Et ſanctum nomen eius. Et miſericordia eius a progenie in progenies timentibus eum. Fecit potentiam in brachio ſuo. Diſperſit ſuperbos mente cordis ſui. Deposuit potentes de ſede. Et exaltauit humiles. Eſurientes implet bonis. Et diuites dimiſit inanes. Suſcepit iſrahel puerum ſuum. Recordatus miſericordie ſue. Sicut locutus eſt ad patres nr̄os. Abraham ꝛ ſemini eius in ſecula. Mansit autem maria cum illa quaſi menſibus tribus. Et reuerſa eſt in domum ſuam. Elizabeth autem impleti ſunt dies pariendi ꝛ peperit filium. Et audierunt uicini ꝛ cognati eius quia magnificauit dominus miſericordiam ſuam cum illa. Et congratulabantur ei. Et factum eſt in die octaua uenerunt circumcidere puerum. Et uocabant eum in nomine patris ſui zachariam. Et reſpondens mater eius dixit. Non ſed uocabitur iohannes. Et dixerunt ad illam. Quia nemo eſt in cognatione tua qui uocetur hoc nomine. Innuebant autem patri eius quem uellet uocari eum. Et poſtulans pugillarem ſcripſit dicens. Iohannes eſt nomen eius. Et mirati ſunt uniuerſi. Aperta eſt autem continuo os eius ⁊ lingua eius ſoluta ⁊ loquebatur benedicens deum. Et factus eſt omnibus timor timentibus eos. Et uulgata ſunt uerba hec in uniuerſa montana iudee. Et poſuerunt omnes qui audierant in corde ſuo dicentes. Quis putas puer iſte erit. Etenim manus dñi erat cum illo.

Et hec omnia cōtulerunt in corde ſuo dicentes. Quid putas puer iſte erit. Etenim manus dñi erat cum illo.

Et zacharias pr̄ eius repletus eſt ſp̄u ſancto. Et prophetauit dicens. Benedictus dñs deus iſrahel. quia uiſitauit ꝛ fecit redemptionem plebi ſue. Et erexit cornu ſalutis nobis. in domo dauid pueri ſui. Sicut locutus eſt per os ſanctorum. qui a ſeculo ſunt prophetarum eius. Saluti ex inimicis nr̄is. Et de manu omnium qui oderunt nos. Ad faciendam miſericordiam cum patribus nr̄is. Et memorari teſtamenti ſui ſancti. Iuramenti quod iurauit ad abraham patrem nr̄um. Daturum ſe nobis. Vt ſine timore de manu inimicorum nr̄orum liberati ſeruiamus illi. In ſanctitate ꝛ iuſtitia coram ipſo omnibus diebus nr̄is. Et tu puer propheta altiſſimi uocaberis. Preibis enim ante faciem dñi parare uias eius. Ad dandam ſcientiam ſalutis plebi eius. In remiſſionem peccatorum eorum. Per uiſcera miſericordie dei nr̄i. In quibus uiſitauit nos oriens ex alto. Illuminare his qui in tenebris ꝛ in umbra mortis ſedent. Ad dirigendos pedes nr̄os in uiam pacis. Puer autem crescebat ꝛ confortabatur ſpiritu. Et erat in deſertis usque in diem oſtenſionis ſue ad iſrahel.

Et factum eſt in diebus illis exiit edictum a cesare auguſto ut deſcriberetur uniuerſus orbis. Hec deſcriptio prima facta eſt a preſide ſyrie cyrino. Et ibant omnes ut profiterentur ſingulī in ciuitatem ſuam. Ascendit autem ioſeph a galilea de ciuitate nazareth in iudeam ciuitatem dauid que uocatur bethleem eo quod eſſet de domo ꝛ familia dauid. Vt profiteretur cum maria deſponſata ſibi uxore pregnante. Factum eſt autem cum eſſent ibi impleti ſunt dies ut pareret. Et peperit filium ſuum primogenitum. Et pannis eum inuoluit. Et reclinauit eum in preſepio. Quia non erat eis locus in diuerſorio. Et pastores erant in regione eadem uigilantes ꝛ cuſtodientes uigilias noctis ſuper gregem ſuum. Et ecce angelus dñi ſtetit iuxta illos. Et claritas dei circumfulſit illos. Et timuerunt timore magno. Et dixit eis angelus. Nolite timere. Ecce enim euangelizo uobis gaudium magnum quod erit omni populo. Quia natus eſt uobis hodie ſalua tor qui eſt chriſtus dñs in ciuitate dauid. Et hoc uobis ſignum. Inuenietis infantem pannis inuolutum ꝛ poſitum in preſepio. Et ſubito facta eſt cum angelo multitudo militie celeſtis laudantium deum ꝛ dicentium. Gloria in altiſſimis deo. Et in terra pax hominibus bone uoluntatis. Et factum eſt ut diſceſſerunt ab eis angeli in celum. Pastores loquebantur ad inuicem. Transeamus uſque bethleem ꝛ uideamus hoc uerbum quod factum eſt quod dñs oſtendit nobis. Et uenerunt feſtinantes. Et inuenerunt maria ꝛ ioſeph ꝛ infantem poſitum in preſepio. Videntes autem cognouerunt de uerbo quod dictum erat illis de puero hoc. Et omnes qui eueniebant mirabantur ꝛ de his que dicta erant a paſtoribus ad ipſos. Maria autem conſeruabat omnia uerba hec conferens in corde ſuo. Et reuerſi ſunt paſtores glorificantes ꝛ laudantes deum in omnibus que audierant ꝛ uiderant ſicut dictum eſt ad illos. Et poſtquam conſummati ſunt dies octo ut circumcideretur puer. Vocatum eſt nomen eius ieſus quod uocatum eſt ab angelo priuſquam in utero conciperetur.

Et ecce homo erat in ieruſalem cui nomen ſimeon. Et homo iſte iuſtus ꝛ timoratus exſpectans conſolationem iſrahel. Et ſp̄s ſanctus erat in eo. Et reſponſum acceperat a ſp̄u ſancto non uidere mortem niſi prius uideret chriſtum dñi. Et uenit in ſpiritu in templum. Et cum inducerent puerum ieſum parentes ut faciebant ſecundum conſuetudinem legis pro eo. Et ipſe accepit eum in ulnas ſuas. Et benedixit deum ꝛ dixit. Nunc dimittis ſeruum tuum dñe ſecundum uerbum tuum in pace. Quia uiderunt oculi mei ſalutare tuum. Quod parasti ante faciem omnium populorum. Lumen ad reuelationem gentium. Et gloriam plebis tue iſrahel. Et erat pater eius ꝛ mater mirantes ſuper his que dicebantur de illo. Et benedixit illis ſimeon ꝛ dixit ad mariam matrem eius. Ecce poſitus eſt hic in ruinam ꝛ in reſurrectionem multorum in iſrahel. Et in ſignum cui contradicetur. Et tuam ipſius animam pertranſibit gladius. Ut reuelentur ex multis cordibus cogitationes. Et erat anna prophetiſſa filia phanuel de tribu aſer. Hec progreſſa erat in diebus multis. Et uixerat cum uiro ſuo annis ſeptem a uirginitate ſua. Et hec uidua uſque ad annos octoginta quatuor. Que non diſcedebat de templo ieiuniis ꝛ obſecrationibus ſeruiens nocte ꝛ die. Et hec ipſa hora ſuperueniens confitebatur domino ꝛ loquebatur de illo omnibus qui exſpectabant redemptionem iſrahel. Et ut conſummauerunt omnia ſecundum legem domini. Reuerſi ſunt in galileam ciuitatem ſuam nazareth. Puer autem crescebat ꝛ confortabatur plenus ſapientia. Et gratia dei erat in eo. Et parentes eius ibant per omnes annos in ieruſalem in die ſolemni paſche. Et cum factus eſſet annorum duodecim aſcendentibus illis ieroſolymam ſecundum conſuetudinem diei illius conſummatis diebus cum redirent remanſit puer ieſus in ieruſalem. Et non cognouerunt parentes eius. Putantes illum eſſe in comitatu ꝛ cum peruenſſent iter diei unum ꝛ requirebant eum inter cognatos ꝛ notos. Et non inuenientes regreſſi ſunt in ieruſalem requirentes eum. Et factum eſt poſt triduum inuenerunt illum in templo ſedentem in medio doctorum audientem illos ꝛ interrogantem eos. Stupebant autem omnes qui eum audiebant ſuper prudentia ꝛ reſponſis eius. Et uidentes admirati ſunt. Et dixit mater eius ad illum. Fili quid feciſti nobis ſic. Ecce pater tuus ꝛ ego dolentes querebamus te. Et ait ad illos. Quid eſt quod me querebatis. Neſciebatis quia in his que patris mei ſunt oportet me eſſe. Et ipſi non intellexerunt uerbum quod locutus eſt ad illos. Et deſcendit cum eis ꝛ uenit nazareth. Et erat ſubditus illis. Et mater eius conſeruabat omnia uerba hec in corde ſuo. Et ieſus proficiebat ſapientia ꝛ etate ꝛ gratia apud deum ꝛ homines.

16

Magna largitas dñe pietatis
ecce locuta ē sola ablata ē diffide
ti. cū sp̃u ꝓphie restituta ē cēti.

Būdict. et o bonitatē di rogau
ꝑ tribulatione ꝑ aurore donat est.

P corpu et carnē excedit cum
oīa ossa carne tegunt regnū
ꝛ significat quo mundꝰ gau
dia corpu sūmunt. nec figu
rā dō salomon corpu oleū
tegu glām o secutā.

Q̄s prime faciend cognoūat
ꝓphico more. qui iā tēpa nouim.

Visitauit apparenti carne q̄s
longuis a se recesserunt nullis
cerce curauit.

Cora uetꝰ testamenti scꝑturā
ꝓphie ex ꝑcessib. ꝓphe ad sū
ꝑfectū. ꝛ ad ꝑfectū ad sūm
testimoniū reduxit.

Omnium. q. o. n. l'hominꝫ
ñ soꝝ sp̃uum īmūdoꝝ dextꝛ
manu rītum ste salutis tūi su
mꝰ ī fluuio re ipa salutis.

Locutus ē et ecce nobis salu
tē ad faciendā miam. i mi
sericordiā q̄ pēdꝫ ꝓ mistē
implere in nob. ꝛ iuramē
tū q̄ fecit pēdꝫ de hūmone
nra ī nob. ꝓxp̃m ī pleatur.

Corpus xp̃i. ex corpu ē. ñ os
ē. ñ caro ē. ñ os tūm dumta
xat. i. ñ tm hō. sed deus.

Et tu puer.

Ad faciendam misericordiam cum pēdꝫ

Magnificat anima mea dñm. ⁊ exultauit sp̃us meus in deo salutari meo.

Benedictus dñs deus israhel. quia uisitauit et fecit redemptionem plebi sue.

Et erexit cornu salutis nobis in domo dauid pueri sui.

Sicut locutus est per os sanctorum qui a seculo sunt prophetarum eius.

Salutem ex inimicis nostris.

Et de manu omnium qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris.

Et memorari testamenti sui sancti.

Iusiurandum quod iurauit ad abraham patrem nostrum daturum se nobis.

Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati.

Seruiamus illi in sanctitate et iustitia coram ipso.

Omnibus diebus nostris.

Non mirum si alloquitur infantem octo dierum. Qui in utero matris salutationem Marie audiuit, iam natus patris uocem agnouit. Vel propter illos instruendos qui aderant, futura filii muneri a Deo pangi que didicerat depromit.

Cum de Domino loqueretur, repente ad prophetam vertit, ut hoc beneficium esse Domini designaret, ne cum publica numeraret sua, quasi ingratus beneficia tacuisse uideretur, que agnoscebat se in filio suscepisse.

propheta altissimi uocaberis; preibis enim ante faciem Domini parare uias eius. Ad dandam scientiam salutis plebi eius in remissionem peccatorum [illegible] per uiscera misericordie Dei nostri in

[illegible]

Nomen Ihesu, id est saluatoris, exponere et diligencius commendare uolens, salutis frequenter mentionem facit, et cornu salutis erigendum. Salutem ex inimicis futuram, scientiam salutis plebi dandam commemorat, et ne temporalem salutem promitti putares: in remissionem peccatorum eorum.

Oriens, uerbum patris, uere lucis aperiens ortum.

quibus uisitauit nos oriens ex alto. Illuminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent, ad dirigendos pedes nostros in uiam pacis.

(gloss: qui assumpta carne; qui uisitauit, ut illuminaret)

Illuminare, ut per omnia gressus nostrorum operum illuminationis nostre gratie concordetur, donec ad mansionem perpetue pacis intremus.

In longa peccatorum et ignorancie cecitate depressis, qui exclusis errorum tenebris attulit ueram cognicionis sue lucem, et certum iter patrie celestis aperuit.

Prius illuminantur corda, post ea opera diriguntur.

Predicator penitentie futurus, asperam solitudinis elegit ut primeuam etatem transigit ut iuuenis liberius a uia more mundi auctores suos reuocaret.

Puer autem crescebat et confortabatur spiritu, et erat in desertis usque ad diem ostensionis sue ad Israel. Factum est autem in diebus illis. Exiit

(gloss: corpore; qui ubi Iohannes crescebat; quibus Maria in domum)

Augustus quinquaginta sex annis cum tempus natiuitatis Christi in tanta pace regnauit, ut et ad literam completum uideatur illud propheticum: Conflabunt gladios suos in uomeres et lanceas suas in falces, nec leuabit gens contra gentem gladium. Pacatissimo autem tempore uoluit nasci Christus, qui pacem magno opere quesiuit et amauit, quia pacis amatores premisit. Voluit et ut discipuli quos ad predicandum missurus erat quocumque

Uel in missione, ut cum gentes essent quibus non imperaret Augustus, sed his, in quibus regnum Christi exprimitur, qui omnibus

Marginal notes: [illegible]

II

In prima missa natiuitatis x. iii. fol. 9.

ad
uellent seu tristes possent. et ab immun-
dum sedrionum seruitute tineda poma
in nois umbris ptegent. Hasacato dno
descbr. tnd. et ille apparebat in ege
ue qui electos suos suos ascibet in c
nom augti uere implet. cui sui
os auge sufficiens censoribus duc
pfessionis subditos non oblatione
pecunie sed fidei oblatione signare
pcepit. et dum pfessio celaris obtendit
spual impletur. abolito et sinago-
ge censu uetusto nouo censu ec-
clie pacis cui tormenta non exigit. sed
aufert cuiuis uno numismate
sed una signatur fide.

Sicut imperante augusto. et p̄si-
dente cirino syrie ibant singli in
suam ciuitatem. ut pfiterent censum.
Sic modo imperante xpo p doctores ecclie
p̄fides p siti debetum censum iustitie
soluentes iugum xpi et leue e ueni-
am ad recuuera aiaz de pruaricu.
et sicut cesari soluebatur denarius
qui decem numos habere et in noie
cesaris titulabatur. sic offeramus
regi nro decalogum legit in quo
uti regis nri .i. agnitionem uolun-
tatis est. inueniemus quam denarium
est sacerdo inclusum portamus in uia
cum modestia conscie meditatione porta
ut pferemus ante regem in decore
suo conspicim ut et pferimus et ei
in tenebris discimus in lumine dicimus
et quod in aure audimus locum sum-
pdicamus in tectis.

Alibi concepi. alibi nasci noluit deus
ut insidiantis herodis facilius
in fuga euaderet.
Ecce die dns in nazareth concipitur cum

in usu est. post tres menses
Edictum a cesa-
quibus et elisabet mansit.
re augusto ut
id est ut censum pfiterent uni-
describeretur uni-
uersus orbis terre.
uersus orbis.
id est pfessio.
Hec descriptio pri-
ma facta est a p̄se-
side
side syrie cirino
et ibant omnes ut
id est unus quisque ex ecclesia censum
pfiterentur sin-
deo redderet.
guli in suam ci-
uitate. Ascen-
dit autem
et ioseph a ga-
lilea de ciuita-
te que interpretatur flos ex
te nazareth in
in qua gente
iudeam ciuita-
tem tempore xpi. id est plenitudine
tem dauid que
id est domus
uocatur bethle-
panis. ubi natus est in suo
em. eo quod esset de
certo uerificatur panis. id est
domo. et famili-
a pfectus intraret iugo xpi
a dauid ut p-

erat impatiens. quis enim
posset totus orbis pfessionem
exigere nisi qui totius orbis
pfessionem exigere habebat
imperium.

Quietissimum et pacatissimum
erat regnum eo tempore quo descriptione co-
clusit totum mundum.

Pro ea census datus est ut
sciret numerum hominum et magni-
tudine hoc primum fieri e uide
a stipendiaria romanis.

Prima iam diuisis temporibus
...s qui ptes tris legimus
descripte. sed hec e prima ea
que totum orbem concludit. que pfes
sio e in totum et nullus excludit
et etiam in primum cepit
quam cirinus accessere sui
ammissitur censor pre-
moniorum. Sicut historico
more scribens euangelista
ut certe tempus designet no
mine psidis tamquam consulis sig
ni gra huic libro ascribit
nam et consules ascribuntur
tabulis eptionis certe ma-
gis redemptioni hominum cle-
bunt tempus ascribi. hinc
hic omnia quam imitatio et
et solent uocabulum sum-
ma potestate gerentes diem
locum causam testes et ad hi-
beri solent. hos et natiui
tati sue cognitione xpe
adhibuit. qui sugit e
nugum dicens. uos eri-
tis mihi testes in ierlm.

Humilitas xpi o\~m dat cerni solum. in carnari. s\; i illo tpe nasci voluit q\~ mox natus censu cesaris p\~ nram liberatione sub\~di tum.

Non i domo parentum s\; in via nascr\~. q\~r p humanitatem q\~ in alieno nascebat\~. n\~ s\; potestate s\; s\; natam.

Ponit in p\~sepio .i. corpus x\~ s\~r altare.

In diuisorio nasci\~ ut in via qui ait. ego sum via qua ad p\~riam uitam s\; z vite ueniemus.

In diuersorio eget loco ut nos plures in celis h\~amus mansiones.

Vilibus induit\~ ut stolam inmortalitatis reciperimus. manus z pedes o\~stringunt\~ ut man\~ n\~re ad bonu\~ operandum. pedes in uiam pacis dirigantur. puuulus fc\~s e\~ ut nos p\~fc\~i simus.

Ciuit\~ ppls uox s\; scl\~m pastores sacerdotes v\~l angli.

Et concipiendum et conceptum et natum dnm ciues celi testantur. ut et mortales sufficienter imbuant et suum auctori seruicium impendant.

ut x\~pc nasc\~r i p\~cto corde p\~re\~
fiteretur cum maria des
uerbu\~ i corde tuo. ri corde tuo.
ponsata sibi uxore
p\~gnante. Factum
est aut\~ cu\~ esset ibi im
pleti sunt dies ut
pareret z peperit fili
u \~ c\~s p\~p\~ ali
um suum primo
ut s\; an\~q\~ ulls.
genitum z pannis
cum inuoluit
i\~ ut sc\~a a\~ia sic enim
z reclinauit eu\~ in
frumto resiciat q\~ e\~ panis
presepio q\~r non e
angl\~oz.
rat ei locus in diui
sorio. Et pasto
res erant in regio
ne eadem uigilan
tes z custodientes
uigilias noctis su
p\~ gregem suum.
et ecce angls dn\~i
stetit iuxta illos.
q\~ ut n\~ solu\~ uoce sermonis s\; claritate diuine
z claritas di circumfulsit illos z timu

∴
aliquis flore uerbi suscepto se domu\~ eius p\~sis efficit o\~cip\~ in corde credentes. q\~i in uirgina li aluo p fide g\~natur\~ p lapsa.

Cottidie di genitrix ecce sinum commenta dextore de tota mundi ciuitatis o\~fessionis z laudis alacrens censum sue deuotionis regi eterno p soluit q\~ q\~i alii desponsata. s\; ab alio fecundatur\~ d\~ p\~posito sibi pontifici uisibiliter ungit\~ s\; inuisibilit\~ sp\~r uirtute cumulatur. v\~n\~ z ioseph auctus in\~p\~t indicans ip\~o noie q\~r instancia locutis magnu\~ nil ualet n\~ augmentum sup\~ni iuuaminis ut audiat accepturu\~.

Locus in diuisorio diuisorium dominus int\~ duos muros dy as ianuas h\~ns figura\~ electi i\~r padisu\~ z mundum.

Nato sūmo pastore pastores ab insidiis noctis gentium greges more pecudu\~ p\~ uiuentes uigilando defendunt z in aula\~ di o\~ggant q\~b\; bn\~ uigilantib\; apparet angls z eos claritas circu\~fulget q\~r illi p ceteris sublimia uidere merentur q\~r fidelibus sollicite possunt tr\~as diuina g\~ra larg\~s coruscat.

Circumfulsit .i. ex omni parte illorum radios sui luminis asp\~sit. q\~ in tota ueteris testamti serie n\~ inuenit\~. o\~sonet q\~ aplo quia ie. nox p\~cessit dies. a. a. g. o.

IV

t. n. a. l. sic. u. in d. honeste ambulemus.

Cum nox esset non ait hac nocte sed hodie. quia scilicet gaudium venerat nuntiare ubi tristicia geritur noctis nimio solet fieri ut scandalum patiemini ac nocte.

Quando peccando extranei eram(us) a deo extranei nos angeli deputabant. sed quia cognovimus regem nostrum recognoverunt nos angeli cives suos. et timeret angeli adorare ab humana natura quam in suo rege considerant.

Unum angelorum nominat quia ceteris quasi secundum multiplicem ducatum cum ceteris malignos spiritus ad tutelam nostram angelorum ordinat exercitum.

Uno evangelizante multitudo in sanctam laudem prorumpit. et ut officium suum deo impendat et nos instruat ut quotiens sacramentum eruditione affari ore audimus deo laudes corde ore opere reddamus. quia uno deo et homo nascitur hominibus et ipsis angelis canitur gloria qui ab angelis pro nostra redemptione glorificantur.

Hominibus bone voluntatis qui suscipiunt natum Christum. non hiis qui audita eius nativitate sunt turbati. et eum persequuntur non est pax impiis dicit dominus.

Sicut nos carnalibus abiectis concupiscentiis cogitatione

lucis circumfulsit.

[t]imuerunt timore magno. Et dixit illis angelus: nolite timere. Ecce enim evangelizo vobis gaudium magnum quod erit ~~dño~~ omni populo quia natus est vobis hodie salvator qui est Christus dominus in civitate David.

(interlinear: id est Bethleem unde dominus natus; id est Iudeis et gentibus)

Et hoc vobis signum: et invenietis infantem pannis involutum et positum in presepio. Et subito facta est cum angelo multitudo militie celestis laudantium deum et dicentium: Gloria in altissimis deo et in terra pax hominibus bone voluntatis. Et factum est ut discesserunt ab eis an

(interlinear: id est pax in terra diligentibus deum; iuvabat unius angeli auctoritatem)

Omni populo fidelium de cunctis diversitatibus gentium congregando ~~dño~~ eternum gaudium nuntiatur.

Signum salutis est fidelibus humilitas salvatoris que est contra superbie mores.

Credis in infancia salvatoris et angelorum testimoniis et evangelistarum est inculcata ut mentibus nostris altius insigatur quid pro nobis sit factus in quo humilitas notatur et cum esset dives pro nobis factus est pauper ut inopia eius nos ditaret.

Non sit nullus pro tona pastorum quia quo minor ad penitentiam eo precioior ad fidem a pastoribus et fidem Maria colligit a pastoribus ipsius ad dei reverentiam congregat. conferens sunt. verba hiis que dicebantur a pastoribus ad ipsos

Cum caro domini videtur verbum videtur quia est filius.

Quod commune pater et filius et spiritus sanctus fecit. in carnati

Nimis devi.

b

construitur, et sic factum ostendit.

Visio dei cognitio dei est. Et est sola hominis vita ut cognoscat patrem et quem misit Ihesum Christum esse unum deum.

Recto ordine per cognitionem nativitatis venitur ad cognitionem verbi.

Mirantur et de misterio incarnationis et de tanta pastorum attestatione, quam fingere inaudita nescierunt, sed simplici facundia vera predicaverunt. Sic dominus non oratores in novo testamento, sed piscatores ad evangelizandum destinavit, sic in veteri testamento sue dispensationis nuntios pastores ordinavit. Ideo non est parvipendenda pastorum attestatio.

Et reversi sunt pastores. Sicut spirituales doctores modo convenientibus aliis contemplando celestia subeunt, modo castra fidelium illustrare, ut probantis exempla querendo circueunt, modo ad publicum pastoralis officii docendo redeunt, ut quod in privato gustaverunt aliis predicando eructent.

Id est magnificant quod non aliter invenerunt quam dictum erat. Vel sicut dictum est ab angelis ad illos referunt laudes et gloriam deo. Nunc angeli im~

geli ~~discesserunt~~ in (id est in celestibus angeli pastores)
celum. Pastores (testimonium de vivo agno)
loquebantur ad invicem. (Non aspiciamus retro vel ad dexteram vel ad sinistram nisi in solum)
Transeamus usque Bethleem et videamus (Christum. Verbum quod in principio erat)
hoc verbum (apud deum, verbum factum est caro et sic)
quod factum est quod fecit dominus (ostensum est nobis quod in divinitate non)
et ostendit (poterat videri)
nobis. Et venerunt (id est in munus)
festinantes et invenerunt (nativitatis)
Mariam et (id est hominem natum)
Joseph et infantem positum in presepio. Videntes (id est in carne) (id est modo castra)
autem cognoverunt (quod in principio)
de verbo quod dictum erat illis de puero hoc. Et omnes qui (id est ab angelis) (id est fidelium)
audierunt mirati sunt et de his que (id est super his audistis)
dicta erant a pastoribus ad ipsos. Maria

et desiderio intus mentem in domum vivi panis Bethleem, id est amando, qui pro nobis caro facta est, ut ad eius visionem perveniamus.

Non est desidia sed querenda est presentia. Ideo pastores sine mora invenerunt, quia non ficta sed currunt videre quod audierant. Hoc exemplum pastores ecclesie, immo cuncti fideles imitari debent, ut fide vivant, perficiant, et celesti oraculo erecti pertendant per mentem vitam in qua panis vite semper conservatur, et reficiantur in Betleem contemplando divinitatem, ubi catholice ecclesie plenitudinem, quam Maria, et doctorum cetum, quod Joseph, et humilem mediatoris adventum scripture paginis insertum, quam in presepio invenient.

Maria non minus ore pudica quam corde secreta que noverat nulli divulgabat, sed tacito corde servans congruum tempus quo debuerunt divulgari reverenter expectat. Conferens ea que videret circa se et que legerat in scripturis agenda. Sibi dictum erat ab angelo: Ecce concipies in utero et paries filium. Predixerat per Ysaiam: Ecce virgo concipiet et pariet filium. Viderat se de stirpe David ortam in Nazareth de spiritu sancto concepisse, in Bethleem peperisse, que omnia testimonia in divinis prophetis legerat. Comparat ergo verba prophetarum factis, et in omnibus hec argumenta fidei.

In 2a missa nativitatis Christi. Lu. solus.

si maria a pastoribus disceret. · deterius a sacerdotibus disceret. si maria autem apostolis prepositum apostolorum magistra quia docuit.

[H]onoris exercitacionis ab abraam sumpsit exordium. qui et nominis amplificatione accepit. ad cuius imitationem nomina imponebantur pueris in die eorum circumcisionis. sicut et factum est ipsi ihesu octava die circumcisus uocatur ihesus quia uita nostra in noua tio et in presentem spe per baptismum et in futuro carnis in resurrectione sua est prefigurata. et in nostra quia est perficienda et christus autem die octauo surrexit et post vii. scilicet hanc etatem et septimam sabbati qui non est finem ut alia uita geritur cum in octauo tempore resurgentem. tunc iustime ab omni corruptione circumcisi ubi non spiritum auferent et ubi nulla neque necesse nutriatur.

C

In circumcisione domini: lu. solus.

[P]arvuli qui de toto regno in deorum ad templum portabantur si erant de tribu leui in ministerium domus precio tenebantur si de alia tribu precio dato a parentibus primogeniti redimebantur ad propria referendi.

[S]criptum est in lege. mulier que suscepto semine peperit masculum. i. e. s. ii. ad distinctionem illius que uirgo peperit. non ergo talibus necnon hostiis indigebat purgari. sed ut solueret amore legis deum qui erat puerum post tricessimum tertium circumcisionis diem ad templum referri. et pro eo hostiam dari.

D

In purificacione sancte marie: lu. solus.

et conseruabat omnia uerba hec: conferens in corde suo et reuersi sunt pastores glorificantes et laudantes deum: in omnibus que audierant

scilicet ab angelis

et uiderant sicut

scilicet in bethleem.

dictum est ad illos.

[E]t postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur puer uocatum est nomen

quod non docuit natura

eius ihesus. quod uocatum

glosa nomen post ab hominibus appel

est ab angelo

latum. sed ab excellentiori natura

priusquam in utero conciperetur.

ne ipso uteretur machinator

Et

huius nominis. scilicet marie et domini.

postquam impleti sunt dies purgationis eius secundum legem moysi. tu

patiente laudant. sed ipsi laudando offerunt formam deuotionis sue. ad domini gloriam. mal. d. iii. p. hominibus.

[Q]ui in similitudine carnis peccati uenerat. remedium quo caro peccati consueuerat mundari. non respuit sic baptismi noue gratie non necessitate. sed exempli causa subiuit et nota quod iste auxilium creationis in lege circumcisio prestitit quod nunc baptisma tempore conferre gratie in isto quod introitus in regnum non dum patebat. significat autem quod circumcisio carnalis in illa circumcisione in die iudicii est omnibus animi et carnis corruptionibus exutis ad uidendam creatoris faciem ingredientium. significat illum de abraham nascentem qui et in presentem per baptismum et in futuro per resurrectionem ab omni sorde suos purgaret. erat in abraam sigillum iusticie.

[I]uitur in deserti hominis non nobis diuulgatur pullos nocte pascere moraceno non pascitur. sic ecce deserta est apostolis. nec est in multis locis diuulgatur. nisi in fide trinitatis et unitatis in nocte mundi scopos pascere ihesum non suscipit.

[S]icut a christo christiani. sic in ueteri nostra circumcisione a ihesu. i. a. saluatore sal

.1.

.a.

uati uocatum. quo nomine non solum ante quam conciperetur in utero prefatum. sed et ante tempora secularia a deo nobis uocatus est.

Omne terrenum hominis quod peccoris est deo sanctificari. et sacerdotis esse uidebantur. ut sacerdos primogenitum hominis redimi faceret. et sic omne animal inmundum. quo primogenita sanctificauit illum qui unigenitus dei dignatus est fieri primogenitus omnis creature qui uere est sanctus domino est. sanctus per eo qui ad generandos spirituales sectum genitale scilicet ecclesie aperuit. uel moraliter primogenita significant initia nostre actionis que quando corde gerimus que digne deputantur deterius male gesta redimimus fructibus penitentie uitem.

Non solum angeli et omnis etas et sexus testimonium nato reddidit puero. et sicut ab omnium sanctorum fidelibus per saeculum uenient ipse omnium sanctorum laude predicatur.

Iustus et timoratus difficile iusticia sine timore custoditur non penali. sed quo permanet in seculum seculi et iustus quanto plus deum diligit: tanto sollercius offendere cauet. et bene iustus est non suam sed plebis gratiam que diebat cupiens ipse dissolui. sed expectans promissum auctorem salutis

.b.

lerunt illum in ierusalem ut sisterent eum domino. sicut scriptum est in lege domini. Quia omne masculinum adaperiens uuluam sanctum domino uocabitur. et ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege domini par turturum aut duos pullos columbarum. Et ecce homo erat in ierusalem cui nomen symeon. et homo iste iustus et timoratus

(interlinear: et offerrent deo / sederunt. / consueto uati / uitatis more loquitur non quod dominus / ueniens hospitium ingrediens / de uirginali uel egrediens. / .b. / pro oblatione / pauperum erat quod non sufficerent offerre agnum ut per omnia humilitas dei pateret. / Simeon .i. signum. / .i.)

.c.

primogenitum sanctum domino fieri per quod significatur nullum nisi circumcisis uiciis dignum esse conspectu domini ullum in mortalitatis nexibus absolutum spe diuinitatis gaudia subiturum. xxxiii. et circumcisione purgatur templum ierusalem cum muneribus ingredior qui gloria resurrectionis ab omni labe excoctus cum donorum operum fructibus sine beatitudinis subire gaudia.

Turtur castitatem columba simplicitatem significat. et casta et simplex uirtorum conuersatio gratum deo offert sacrificium.

Columba que in grege conuersatur actiuam. turtur solinagosa contemplatiuam uitam significat que paucorum est. et que utrique hostia accepta est a deo consulte utrique auis oblata est pro domino sed qui clauso hostio precetur oratur in abscondito turturem offerret. qui comperet opus cum columbam ad altare portat.

Moraliter turtur et fortia opera que masculi nomine. turtur infirma que femine significant. causa cur uterque domino legitime consecrentur nate est in lacrimas compunctionis offerant quod per geminum illarum significant. Et lacrimis est in nostris indigemus et que tunc consummandi sunt nescimus. et tunc nec agnum .i. diuinas innocentie uite alacritatis recurrant. sunt et duplex genera compunctionis dum mala recolentes supplicia timemus. uel de tedio celestium excites de dilatatione gemimus. uel duo

.d.

populi pupilli offerri uidentur. vel holocaustum quando amore celestium inflammatur. altera pro peccato dum malis perpetratis gemimus.

Cum pueritia post .vii. annos infantie incipiat ihesus frequenter puer dicitur non tam pro etate quam pro seruitio. unde propheta. Ecce puer meus et filius hominis non uenit ministrari sed ministrare.

Puer primo circumciditur et post in .xl. diebus cum hostiis ierusalem defertur quia ipse uiuens resurgendo corruptionem carnis calcauit. et iterum post .xl. dies cum carne quam hostiam fecerat ad celum ascendit. Sic et nos primum in baptismo circumcidimur a peccatis perficiente gratia ad altare ingredimur consecrandi hostia corporis et sanguinis domini nostri. Et in fine omnis corruptionis in resurrectione corruptione exuet. et cum uictimis bonorum operum in eternam ierusalem intus feretur.

Quod simeon et anna prouecti ihesum excipiunt et laudant signi ficat fidelem synagogam que post longam expectationem promissionum non ficta fide eum receptum predicabit.

Beati qui uiderunt quod symeon uidit. beati qui non uiderunt et crediderunt.

Et primo aduentum christi ante faciem omnium populorum a deo

ratus expectans consolationem israel. et spiritus sanctus erat in eo. et responsum acceperat a spiritu sancto non uisurum se mortem nisi prius uideret christum domini. et uenit in spiritu in templum. Et cum inducerent puerum ihesum parentes eius ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo: et ipse accepit eum in ulnas suas et benedixit deum et dixit. Nunc dimittis

[Interlinear glosses: a; cum exiret; ceternis; cordis. et oculorum; eadem gratia qua uenturum prenoue rat uenientem cognouit; magna humilitate saluatoris quod ideo non capitur gaudebat hominis ulnis gestari; | gaudens; Et uiso redemptore qui; dimitti. et ad maiorem ceteris; 2]

ut cum ab herode pessimi fuerint aduentu saluatoris liberata expectet consolationem.

Qui uult diuina uenire in ierusalem consolationem huius in celestibus uenire in templum imitatur exempla illorum in quibus deus habitat. Expectet dominum. accipiat in manibus ubi uerbum uerbis fidei et spei et caritatis amplectatur. tunc dimittetur ut non uideat mortem qui uiderit uitam.

Ueteranus accipit puerum docens ut exuamus ueterem hominem qui corrumpitur. induamur eum qui secundum deum creatus est. Iustus secundum legem accipit puerum ulnas ut innuat iustitiam legis gratiam euangelice fidei mittandam accipit. et senior mundus innocentiam et sane infantie. ut renouetur sicut aquila.

Sciebat beati oculi qui christum essent uisuri ideo donec illum uideret nolebat morte dissolui quem tamen ut uidit mox optabat in pace dimitti.

Quia responsum acceperat a spiritu sancto christum domini. [/non uisurum mortem nisi prius uideret] et in sinum abrahe requietum. secundum uerbum suum et cordis domini.

Que post modum omnibus populis cuiuslibet nationis ad suscipiendum fide proponi iam carnis et mentis oculis salvatorem contemplor.

hominibus. cordis deum.

servum tuum domine secundum verbum tuum ~~domine secundum~~ in pace.

certus

quia viderunt oculi

id est Christum.

mei salutare tuum. Quod parasti ante

id est gratiam filii. quia ipse est salvator et ipse est

faciem omnium populorum. lumen ad re

lux illuminans.

velationem gentium et gloriam plebis

id est Ioseph qui ad conservandam famam Marie. pater ap

tue Israel. Et erant pater eius et mater mi

pellatur ab hominibus et de pietatis et quia nutricius. id est ab angelis a pastoribus a Symeone.

rantes super his que dicebantur de illo.

Symeon interpretatur audiens tristiciam. figura est populi. quia mundi dictum sibi a deo dictum super populum audiet. Anna que gratia dicitur figura est ecclesie.

Et benedixit illis Syme

on et dixit ad Mariam

id est non credentium

matrem eius. Ecce

quia lapis est offensionis.

positus est hic in ru

id est credentium. quia gratia.

inam et resurrectionem

id est eternum.

multorum in Israel et in

In signum. id est evangelium quo dicitur veni hominem separare adversus matrem et reliqua.

signum cui contradicetur

Ante erat incertum qui in Iudeorum Christi gratiam reciperent qui respuerent. Sed audita nativitate revelantur cogitationes et Herodes et alii turbantur quidam ad Christi ministerium accedunt.

et tuam ipsius animam

pertransibit gladius ut

id est ut male cogitationes que prius occulta

revelentur ex mul

bantur per factum in publicum. et destruantur

tis cordibus cogitatio

alias. que dominum vere occiderunt non possent sanari.

nes. Et erat Anna

Quinque fuere anne prima mater Samuel. secunda uxor Raguelis. tercia mater Tobie. quarta

parantur ut credant et diligant et in secundo adventu parabitur ut videat eum omnis oculus. et reddat unicuique secundum opera sua.

Ad revelationem gentium ut revelentur tecti oculi gentilium illa scilicet domini adventus electorum. et ut Israel glorietur excipiens suum promissum. et desideratum. et prius fit revelatio gentium quam gloria Israelis. quia cum plenitudo gentium intrabit tunc omnis Israel salvus fiet.

In ruinam illorum qui sterant. et resurrectionem illorum qui cecide rant et ruinam vitiorum et resurrectionem virtutum.

Omnia que de Christo narrantur sunt signum. quia natus est de virgine quia resurgit. quia clausis ianuis intrat. cui signo contra dicitur ab infidelibus. specialiter signum est fides dominice crucis que ubique contradicitur.

Dolor dominice passionis quam non potuit nisi crucifigi sine affectu materni doloris. et si speraret resurrecturum usque in finem seculi animam ecclesie gladius tribulationis pertransit cum signum fidei ab impiis contra dicitur cum multos ruere videt quando revelantur cordium cogitationibus ubi bonum semen seminaverat zizania germinare conspicit.

Iuxta historiam Anna et devote conversationis et venerande etatis digna tenetur que domini testimonium perhibet. significat autem ecclesiam que in presenti quasi sponsi domini

Dominica infra octavas nativitatis Christi.

Sermo eiusdem de beata virgine. In. solus.

sui morte ē uiduata sit̄.xii.
octoginta.iiii. faciunt septem
ad cursū h' temporis.xii. ad per
fectionē ap̄lice doctrine ptinēt.
q' scās gº totū uite tp̄s ap̄licas
mancipat institutis. qu. lxx.
iiii. annis celestis tēpli limīna
seruare. ı dn̄o p̄stolari aduentū
laudetur q' a dn̄o peregrinatur.
septē anni cum cū uiro uix'
uirginitate pfectionē illi' tempis
q' a dn̄o ɔ'ūsante ī carne eterni
tur. qui ḡnī p'ea. xii. mul
tiplicant propter apostoli
cam doctrinam.

Quia p uirum ı mulierem
uita totius mundi pdita est
in testimonio uite p xp̄m re
deuntis anna iungitur si
meoni.

Pphatiat symeon. pphatiat
copulatam ɔiugio. pphatiat ı
uirgo. pphat ı uidua. ne qua
aut pfessio de eēt aut sexus
ı iō talis anna inducitur ı
stipendiis uiduitatis ı moribz
que digna sit nuntiare redēp
torē oīum uenisse.

Congruus ordo. n̄ uenit an̄ ui
rū mulier cui' uita n̄ sunt di
gesta. sz ḡnalr' dcm̄ ē q' ɔfessa
sit dn̄o. ı locuta de eo q' longa
castitate longisq; ieiuniis ad
h' culmen puenit. ut pphan
di sp̄m acciperet sz auctoritate
docendi mulier n̄ accepit.

Reuisi sunt uirga. ptinuit
h' loco lucas. q' a matheo plenī' posita sunt. s. pu̇m obuenīt

i. gr̄e. ı ubi ī templo. q' p̄
pphetissa anna pha
dn̄i
nuel. de tribu as
sola. q. i. puelle erant cum.
ser. h' pcesserat in
diebz multis ı uix
erat cum uiro su
o annis vii. a
ı arpz amisse uginitatis.
~~uirgine~~ sua. et
ı erat.
h' uidua usq; ad
annos octoginta
or ı h' exemplū ponit in
iiii. que no disce
dens q' sūt media.
debat de templo ie
iuniis ı obsecra
deo
tionibz seruiens
nocte ac die. Et
ı q' symeon ac
hec ipsa hora superue
cepit. ı laudabat.
niens ɔfitebatur
dn̄o ı loquebatur de
illo omībz qui ex
spectabant redēptio
israel
nē ierl'. ı ut pfe
cerūt oīa s̄ legē

filia phanuel cuiuta ma
ter maue miis domini.

Vixerat cum uiro. s. septem
annis synagoga ē expectans
aūte octauum diem noui.
t. a uirginitate. i. a lege na
ture.

Conuenit nuntiūs ēē. q' anna
na gr̄a interptatur q' ē filia
phanuel. que facies dei dr̄.
v'n psalmista. signatum
est super nos lumen uult̄.
d. t. d. de tribu asser. i. be
ati. descendit qui inter pa
triarchas. xii. ordine nas
cendi octauus ē p̄p mistiū
resurrectionis.

Quia circa templum fre
quens erat eam non dis
cedere dicit. non q; ad horā
n̄ discesserit. sic scā ecclia
et deo seruiens in prospe
ris ı in aduersis a celo nō
recedit.

Omnibz fidelibz qui iugo
herodis alienigene grauati
n̄ liberationē ciuitatis xp̄i
expectabant. p mittebat p
aduentū xp̄i i. p primo redēp
tionē a tyrannide dine alie
ni.

Et eo q' erat puer. i. hom
mo fragilis poterat cresce
re ɔ fortari n̄ in eo quod
uerbum. secundum q'
plenus sapientia ı gra
na prohibetur. sapienci
a quia in ipso habitat
omnis plenitudo diui
nitatis corporalr' gratia

&.

domini: reversi sunt
in galileam civi
tatem suam naza
reth. Puer autem (corpore / etate / spiritu)
crescebat et confortabatur
plenus sapientia: et gratia dei erat in illo.
Et ibant parentes eius per omnes annos
in ierusalem in die sollempni pasche (ad immolandas hostias). Et cum
factus esset ihesus annorum duodecim, ascen
dentibus illis ierosolimam secundum consuetudinem (et octonis per celebratis diebus)
diei festi: consummatis
que diebus cum redirent
remansit puer ihesus
in ierusalem et non cog
noverunt parentes
eius. Existiman
tes autem illum esse in
comitatu (id est inter eos qui simul veniunt cum ...): venerunt
iter diei et require
bant eum inter cog
natos (vicinos) et notos. Et

crescentem hominum xpisto
magna gratia dona
tur ut ex quo homo fieri
cepit perfectus esset et
deus.

Per duodecim annos
significantur xii tribus que
ad xpistum venerunt.

Cum duo senarii mul
tiplicantur inter se per
tribus constet ut per
ipsum rerum, et tem
porum universitas, et
perfectio designatur. Unde
recte a xii anno in
cipit sumit exordium.
quod omnia loca vel
tempora debeat occupa
re. Non ergo oculos te
nuit memoriam prohibetur
carnalium parentum.
sed ostendat quia ante
quam ipsi parentes
essent ipse in vita
te et in templo dei pa
terno iure residebat.

Pueri cum quolibet
parente indifferenter
ire poterant. ideo mariam et ioseph in cetum putasse

herodis delatum est in egyptum
et mortuo herode inde relatum et ha
bitasse in nazareth. Solent enim
singuli evangeliste sic quedam omittere.
que ab aliis audiunt commemorari
vel ab aliis in spiritu commemoranda
prevident. ut continuata sue nar
rationis serie que nulla pretermisisse
se videantur.

Merito lucas inter quatuor animalia in
vitulo comparatur quia pre aliis hostiis deputa
tum circa templum maxime et ierosolimam
narrationis sue versatur inten
tio. In principio sacerdotem collocat
ad aram orantem populo foris stante,
mariam cum puero domino ierosolimam
mittit ad dominum pontificias ibi
hostias natum refert. Illuc dominum
natum cum hostia transfert. Illuc
cum parentibus singulis annis ducit.
Duo in templo coram doctorum
insidere. postea certa talia discipulos do
mini in templo laudantes in fine
evangelii sui concludit.

Humana eius natura hic aperitur. et quando
iuxta maiestatem patris quid
vir fragilitatem celebrat matri. ascen
dit homo cum hominibus ad offerenda sacrifici
a servat legem quam servandam im
perat ut nos ad servandum instru
ret. Duodecimus audit seniores et in
terrogat ut eorum reprimat audaciam
qui indocti non ad discendum sed ad
docendum voluerunt submitti. aperit
suam maiestatem aperit. congrue
duodecimo anno prima fidei ru
dimenta revelat. que per duode
cim apostolos per totum
mundum
erant propaganda.

Finis lectionis.

Dominica prima post Epiphaniam. lu. ...

non invenientes regressi sunt in Ierusalem requirentes eum. Et factum est post triduum invenerunt illum in templo sedentem in medio doctorum audientem

certius approbet illos

illos et interrogantem

sub lege non est inventus

eos. Stupebant autem omnes qui eum audiebant super

i. responsis

prudentia et responsis

prudentia. Maria et Ioseph

eius. Et videntes

et amici alii et videntes

admirati sunt. Et dixit mater eius ad illum: Fili, quid fecisti nobis sic? Ecce

eo [illegible] *quem putative*

ego et pater tuus dolentes quaerebamus te. Et ait ad illos.

Si quaeritur quomodo potuit a parentibus oblivioni relinqui qui tanta pietate prudentia curaque nutriebatur. Respondendum est quia filiis Israel confluentibus et ad propria redeuntibus mos erat seorsum viros, seorsum feminas choros ducentes incedere.

Pater i. ecclesia, mater i. synagoga, patres legis quaerunt Christum et non inveniunt nisi per evangelium i. per fidem.

Una die reversi sunt a Ierusalem. Secunda quaerunt inter cognatos, et non invenientes tertia die regressi sunt in Ierusalem et invenerunt.

Quaesitus adventus Christi a patriarchis ante legem non advenit; quaesitus a gentilibus sub gratia invenitur.

Post triduum repertus in templo ut esset indicio quia post triduum illius triumphalis passionis in sede caelesti et honore divino fidei nostrae se ostenderet resurgens qui mortuus credebatur.

Qui fons medius doctorum sedet, sed cum exemplar humilitatis praebet interrogat et audit qui illustrat, ne pueri a senioribus doceri erubescant, ne infirmus docere audeat.

Esse (?) scientias. In templo dicit in his quae patris mei sunt oportet me esse, ostendens templum domini nostri ad se quam ad patrem pertinere, quia quorum est una maiestas horum est una fides. Et dominus non

---

sic

primum Iesum quaerentes semper non cunctatur cum alio per eum tenuisse.

Requirentes veniebant neque Herodes non in infantia eius peremisse quaesierunt etiam in pueritia potius oportunitatem aliam interficiendi ipsum per doctores eius inveniri nitentur.

Ecce signum divinitatis apparet. Et non impatiente necessitate audiebat, sed ad ostendendum quod homo erat homines magistros humiliter audit. Ad probandum quia deus eisdem loquentibus humiliter respondet. Divina lingua sapientiam prodebat, sed aetas humanam infirmitatem praetendebat. Unde mirantes inter se turbabant, sed non miratur fidelis qui cum propheta clamat: Parvulus natus est nobis, et filius datus est nobis, et vocabitur deus fortis. Parvulus factus est inter parvulos crescendo et proficiendo paulatim eos ad capienda sublimiora virtutis arcana perficeret.

Quid est quod me quaerebatis? Non quia eum quaerunt filium vituperat, sed quis sibi sit vere cuius pater insinuat et quid potius debet ei cui est aeternus filius mentis oculos attollere cogit. Quia enim homo et deus est, nunc excelsa divinitatis, nunc infirmum non fert fragilitatis. Qui filius est in templo commoratur, qui filius hominis

---

[illegible]

Et ... Luc. d.

iii. solue.

cum parentib; quo iubet ingreditur.

Magister uirtutis officium implet pietatis. mirandum si defert patri honorem. qui subditus est matri. ista subiectio non est necessitatis s; pietatis. ecce quo parentib; debeamus ostendit.

Omnia que de domino l' a domino dicta l' facta cognouit. siue q̄ intellexit. siue q̄ non dum intelligere potuit. omnia memoria recondebat. ut cum domino tempus predicande seu scribende incarnationis eius aduenirent sufficienter omnia prout gesta fuerant explicare querentib;. Sic nos crebra lectione diuina et meditatione importunos cogitatus repellamus et alios instruere laboremus.

Iuxta hominis naturam proficiebat sapientia. non quod ipse sapientior esset tempore quam a prima conceptionis hora spiritu sancto plenus permanebat. s; eandem qua plenus erat sapientiam ceteris ex tempore paulatim demonstrabat. iuxta hominis naturam proficiebat etate. de infantia adueniente. iuxta hominis naturam gratia proficiebat. non ipse quod ipse non habebat per accessum temporis accipiendo s; pandendo donum gratie. quod habebat apud deum et homines. quanto enim proficiebat etate patefaciebat hominib; dona gratie que sibi inerant.

Quid est quod me querebatis? Et ipsi non intellexerunt uerbum quod locutus est ad illos.

q̄ cognita uerba ne descendit cum eis

Et descendit cum eis et

mutatur sub illis.

uenit nazareth. et erat subditus illis.

ut q̄ signa

Et mater eius conser-

da recordabat.

~~hec~~ uabat omnia uerba hec conferens in corde suo.

humanitatis. s. u. sic est carnis eta

innouata

Et ihesus proficiebat etate

proficie; sic est ronal' que sapia et

et sapientia et gratia apud

gra p tice. n q egint susceptor de

deum et homines. Anno

ps seruu e sup plenus fuisse sapia

autem quinto decimo imperii ty-

et gra decebr. s; q h p prouecoio

nre salutis suscipe elegit uite

berii cesaris procurante

caro raia ronal' suscip aduitus

pontio pilato

solum materialis s; et spiritualis. a

ubi eum iam ad ministerium pellere

hic iam arguitur et ad huc q̄

humana sunt exigit. s; cum hic. xii.

describatur annorum. ibi discipulos

habere dicatur. uides matrem didicisse

de filio ut exigeret a ualiori

misterium q̄ stupebat in minore

miraculum.

Ecclesiastes ait. sapientia mea stetit michi. id est. sterilis sapiam

esse quia in carne posito sibi permanet sapientia. q̄d habet perfectum in sapientia non ei stat sapientia. quod autem non recipit perfectum. nec per motiua succeslit. s; semper in plenitudine est. ut de eo potest. stetit in potencia.

B. Super exodum. portat uerbo uirtutis sue cuncta omnia. et est agnus dei q. t. p. m. et sacerdos incretum omnium secundum consummatus proclamans non quod natus in carne per exercicium laboris accepit. s; quinimmo uirginis incarnatus preueniente gratia spiritus totum simul habuit.

Anno quinto decimo congratulus ecclesiam dei filius primum operatur in seruulo ut esse non ab homine cepit s; audio. ut appareat maior auctoritas iohannis non lapsum ritum instituentis factum est uerbum domini sr iohannem. i. ad iohannem et quid est dicere. sola dei gratia prius operatur uerbum intus. et declararet iohanni que ueniret ab ipso per ferri. postea proferre iohannes. sequitur uerbum intus operans. sonus uocis extra sonans. in deserto. i. in ecclesia que prius deserta. modo plures habet filios. fecit ergo est

Bab' gor

tpm i aduentu

lu. solus

III

d

verbum ut Iohannes penitentiam predicaret in deserto. ut qui tunc erat deserta fructum nobis ingeneraret. Factum est verbum ut Iohannes penitentiam predicaret, non remissionem daret. Unde Iohannes est signum legis que peccatum nuntiat non donat. Iohannes precursor Christi et ita lex prenuntiat gratiam ecclesie. Matheus et Marchus commendant Iohannem vestitu et cibo et cinctu. Sufficit Luce Iohannem commendare sola commemoratione prophete. Nullo enim iudicio suo eget qui verbo Dei habundat. Unum itaque dixit et omnia declaravit.

Herodes et Philippus et Lisanias qui cum Pilato romano preside regnum Iudee ... filii fuerunt maioris Herodis sub quo est Dominus natus. Inter quos et ipse Archelaus .x. annis regnavit. Augusto post scilicet viam remoto, regnum minuit, divisum est in tetrarchias ut sic minueretur superbia Iudeorum. Annas et Cayphas erant principes sacerdotum cum Ihesus incepit predicare. Sed Annas illum annum quo Iohannes incipiebat predicare, Cayphas illum quo Dominus crucifixus est amministrabat. Et tunc pontificatus non virtute vel generis merito sed romana potestate prestabatur. Nullos pontifices legimus tunc fuisse quos subtraheret cuilibet potens nisi illos qui ad Dominum pertinent passionem. Et non Iohannes illum venientem predicare qui ex Iudea quosdam et multos ex gentibus redempturus erat per regem gentium et Iudeorum principes predicationis eius designantur et quia gentilitas per fidem colligenda, Iudea per perfidiam dispergenda erat, utrorumque gentium mixti Iudeorum principes describuntur. Et ad finem regni venerat quando de regibus subiacebat sacerdotum et factum est memoria, quia ille nuntiatur qui simul rex et sacerdos erat.

(parare salvatorem)

Iudeam, tetrarcha autem Galilee Herode, Philippo autem fratre eius tetrarcha Iturie et Traconitidis regionis, (Tirgione) et Lisania Abiline tetrarcha, sub principibus sacerdotum Anna et Cayphas, (sicut iudicare: predicat baptismum) factum est verbum Domini super Iohannem Zacharie filium in deserto. Et venit in omnem regionem Iordanis predicans baptismum penitentie in remissionem (et ecce Iohannis predicatio) peccatorum, sicut scriptum (non scriptura: prophete testimonio) est in libro sermonum Ysaie (et Iohannes est verbi vox) prophete: Vox clamantis in deserto: (illud quod peritura abiecit: fide) parate viam (et bona opera excipit) Domini, rectas (terrenis sinuans) facite semitas eius.

Vox est que precurrit verbum in deserto: quia deserte et destitute Iudee solatium redemptionis annuntiat. Nullum verbum sine voce auditur, nec vox sine verbo intelligentia valet.

et sapientiam tamen eos ad laudem Dei excitabat per sudationem ipse sapientie, ergo qui de ipso tulit sic et de pane ad laudem et hominibus ad salutem proficiebat.

Iohannes baptismum penitentie predicavit et quibus dam tamen dedit, sed remissionem peccatorum dare non potuit. Non ergo ait dans baptismum penitentie, sed predicans. Et cum dare non posset baptismum quo peccata solverentur, predicabat, ut sicut verbo predicationis verbum patris precurrit, ita baptismum penitentie quo peccata solvuntur precurreret et suo baptismate quo peccata solvi non possunt. Qui fidem et opera predicat bona quid aliud quam venienti Domino ad corda audientium viam parat, ut hanc vis gratie illustret, ut rectas Deo semitas faciat, dum mundas in animo cogitationes per sermonem predicationis format.

Idem precio [illegible] sciat [illegible] vel post per se ipsa virtus.

Ca 3 A. mt 1 A. Jo 1 c.

et

dare

dare

Pravor. i. malor. corda p iniusticiam distorta erunt in directa. i. ad regulā iusticie dirigentur. 7 aspa. i. iniuriosi 7 iracundi mētes p infusionē grē ad mansuetudinē redibunt. ut ibi pdicator planam viam inveniat nisi per asperitatē gressum nō potest ponere.

Quare prius non de penitentia venerit ut sic ad baptismum veniatis.

Dignos nō debz ēē p fructus boni opis eius. qui nil vl minus peccavit 7 eius qui gravius cecidit.

Et ne cepitis. 7c. ideo peccatores se cognoscere nolebant qa de stirpe abrahe descendant. unde dr ne cepitis dicere. qa nō qui carnis filii hii sunt in semine sed qui filii dei. ym iacob. potens ē deus. l. i. s. f. a.

Ideo agite. p. 7 nolite dīc. p. h. a. iam enim. s. a. r. a. p. ē. faciat g fructū qui post grē auctibz g pnie. c. peccatores eius eius.

Omnis vallis impleb(i)tur. 7 omnis humiliabitur mons 7 collis humiliabitur. Et erit prava in directa. 7 aspera in vias planas. Et videbit omnis caro salutare dei. Dicebat ergo ad turbas que exibant ut baptizarentur ab eo. Genimina viperarum quis ostendit vobis fugere a ventura ira? Facite ergo fructus dignos penitentie. Et ne cepitis dicere patrem habemus abraham. Dico enim vobis quia potens est deus de lapidibus istis suscitare filios abrahe. Iam enim securis posita est ad radicem ar

Omnis vall. i. in adventu dni humilis gentilitas in pleta ē. et crescit plenitudine grē accipiendo 7 iudea sicut p errorē perfidie h nō sublevat p didit.

Et hac vita ois hō xpm vide nō potuit, sz in die iudicii in sede maiestatis 7 electi 7 reprobi pariter videbunt ut iusti remunerent 7 mali in eternū gemant. unde 7 subdit. Dicebat g. ad. t. q. e. genimina. u. q. u. 7c. ventura enim ira ē animadversio ultionis extreme q nūc fugere peccator nō valet qui nūc ad lamenta penitentie nō recurrit 7 h ē. fa. g. f. d. p.

Quis ostendit nisi prudentia miseratione dī in fusa ut penitentiam delictor a generationē iudicii pvida devotionē metuatis. ad gratia onē g non ad successionē referenda ē cō pno neperz. l. ideo serpentibz cōpat ut ostendat eos hēre naturalē prudentiam pvidendi futura. ym esto g. p. s. s. ideo cōmonentur opis post c grs claritatē querere qa nō genus sed sola fides valet q ad grā eis tēndeam pptenant.

Dico e. u. amisso sensu idest lapidibz pietatis in eē aliē rōnē divinitatis. ipi in naturam lapid nō usu sz ritualche remanentur. qt autē lapidibz cōpantur qa unde formes adusum miidi ad ornatū utiles ad fructum irrationabiles ad pfectū. iam

[fia 6 pt p dēs adventu(m) e. 3 b.] b

¶ lucas solus.

arboribus compar. ex processu sermonis intelligitur. In illis clementiorem profectum ex rationabili quodam munere nature iam sunt deco[ra] ad usum venisti ad aspectum optum ad fructum. surgunt cacuminibus funduntur brachiis replentur fructibus vestiuntur frondibus.

Non facies fructum bonum ut gentiles et qui peccant qui nullum et bonum qui malum.

Tunica plus est quam pallium quia plus necessaria est in usu quam pallium ad dignum penitentie fructum pertinet ut non solum extraria et minus necessaria ceteris dividamus, vestem qua induimus et tunicam qua vestimur. Ecce quantum valent opera misericordie que ad dignum penitentie fructum precepta pertinent. Unde date elemosinam et ecce omnia munda sunt vobis. De duabus tunicis dividendis datur preceptum quia si una dividatur nemo vestitur in dimidia tunica et nudus remanet qui accepit et qui dedit. Misericordie enim ipsi pro possibilitate humane conditionis servatur mensura ut non sibi unus quisque totum eripiat sed et habet cum proximo partiatur.

infructuosos paratam est. Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum excidetur et in ignem mittetur. Et in-terrogabant eum turbe dicentes: Quid ergo faciemus? Respondens autem dicebat illis: Qui habet duas tunicas det non habenti, et qui habet escas similiter faciat. Venerunt autem et publicani ut baptizarentur, et dixerunt ad illum: Magister, quid faciemus? At ille dixit ad eos: Nihil amplius quam quod constitutum est vobis faciatis. Interrogabant autem eum et milites dicentes: Quid faciemus et nos? Et ait illis.

Arbor humanum genus. Securis redemptor qui velut securis manubrio tenetur ex humanitate. sed ferit ex divinitate que etsi expectat per patientiam videt tamen quid facturus sit. Nec ad ramos sed ad radicem arboris posita dicitur securim cum enim filii malorum tolluntur quid aliud quam rami infructuose arboris abscinduntur. Cum tota progenies cum parente tollitur arbor radicitus absciditur ne quid remaneat unde rursum adgerminis oriatur.

Publicani sunt qui vectigalia publica exigunt sive qui ductores sunt vectigalium fisci. Vel rerum publicarum, necnon et huius qui per huius seculi lucra per negotia sectantur quos pariter unumquemque in suo gradu ab agenda iniuria cohercet ut dum primo ab alienorum se temperarent appetitu tandem ad propria ceteris communicanda pergerent.

Videbat iohannes cordis occulta sed dei revelantis gratia qui prophetis palam facit occulta cordis eorum.

Non solum cogitabant sed sicut alius evangelista declarat missis ad eum sacerdotibus et levitis an ipse esset Christus requirebant unde et iohannes sub de re ei testem. Patet iudeis fuisse notum secundum

ꝑ

scripturas docet in carnationis tempus adesse. sinceritas quod in Iohanne sponte se celaret hec in saluatore tantis signis et uirtutibus approbato Iohanne et in ipso testante non crediderunt. quem per mulierem putant uenturum, per uirginem uenisse non credunt.

Penitentiam concutiatis neque calumpniam faciatis, et contenti estote stipendiis uestris. Existimante autem populo et cogitantibus omnibus in cordibus suis de Iohanne ne forte ipse esset Christus, respondit Iohannes dicens omnibus: Ego quidem baptizo uos in aqua. Venit enim fortior me *(puro homine)* post me cuius non sum dignus soluere corrigiam *(ligamentum misteriorum)* calciamentorum eius. Ipse uos baptizabit in spiritu sancto et igni. Cuius *(discretio iusti iudicii quia omne iudicium dedit pater filio vel permundabit)* uentilabrum in manu eius, et permundabit aream suam *(presentem ecclesiam)* et congregabit triticum *(immobiles a spe [illegible])* in horreum suum. Paleas autem comburet igni inextinguibili. Multa quidem et alia exhortans euangelizabat populo. Herodes

Fortior me, et si humilis ego magnus reputor, tamen fortior quia ille deus.

Custos modo animae eos primo monet ne ab eis calumpniando predam inquirant, quibus militando proficere debuerant. docentes id circo stipendia constituta militiae ne dum sumptus queritur predo grassetur. nullum officium nullius generis nulla etas ab agenda uita excluditur. omnes in commune monentur ut ferant non habenti. quia cum plenitudo uirtutum est.

Venit. ideo baptizo aqua quia ille uenit qui baptizabit spiritu et oportet ut illi preparetur.

Non sum dignus misterium incarnationis inuestigare vel nomen sponsi sicut non michi usurpo nec sponsus credi, sed amicus sponsi uolo. vel non sum dignus portare per totum mundum predicando calciamenta id est misterium incarnationis. hoc enim non solus precurrentes officium sed apostolorum sequentium calciauit nuptiale euangelica predicatio qua calciati sunt apostoli.

Id est purgatione sanctificationis et permutatione tribulationis vel spiritu qui sanctificat et ascendit amore dei vel hic spiritu, in futuro igne purgatorio permundabit.

Purgat vel dum in presenti ob manifesta peccata per censuras ecclesie eicitur vel post mortem dampnatur.

Sicut plaudit se non esse Christum qui in sibi tamen operatur officio, quia non spiritu baptizat qui solus est Christus et necuerlo sed operatur se Christum non esse declararet ut sicut natiuitatem Christi ita baptismum quo que eius suo precurreret mutatione non sacramenti ... uirtute.

Palee sunt qui fidei sacramenta ...

Quia nec extinguetur ignis, nec extinguet, sed eternaliter puniet cruciatos. Dr autem addis

prodesse

Luc. 3 b. Marci 1 A. Io. 1 c d

Luc. 3 b.

finis cap. ii C

Luc. 4 A. Marci [illegible]

reverentiam ille de quo dicitur igne nos examinasti.

Herodes autem tetrarcha. Non his diebus captus est Iohannes. Sed iuxta evangelium Iohannis post alia gesta signa a domino. Et post eius baptismum diffamatum. Sed aliud causa propter exaggerandam maliciam Herodis posterius occupatum est. Qui cum videret in predicationem Iohannis multos confluere milites et publicanos penitere et totum vulgus baptisma suscipere, ipse et eo non solum Iohannem contempnit sed et vinculat et occidit.

Notandum est quod Iohannes evangelista qui de divinitate Christi scribere suscepit testatur et ipse Iohanne baptista quasi figura legis est adhuc predicante et baptizante plures faceret discipulos et baptizaret. Quia et dicens Ihesum antequam in carne nasceretur deum eternum per secula. Et fidelium per legem doctorem fuisse prophetarum. Alii evangeliste qui humanitatem Christi describunt ab incarnatione Iohannis exordium sumunt domine predicationis. Quorum officia post correptam audaciam legem et qui tenebris carceris ignorantie carcerem traditione sedatam domini in carne apparentis et qui in Galileam advenientis celestem panem doctrinam.

Baptizatur dominus non mundari indigens. Sed tactu munde carnis aquas mundans ut vim abluendi habeant et ideo qui ad lavacrum Christi venit peccata deponit. Quia et immunda sub lege lepra non potaret et prevaricationis in malum non regenerat sanctificationis aqua suscipiunt. Unde est baptismum populum

[He]rodes autem tetrarcha (quia Pharisei et Saducei venerunt ad baptismum Iohannis sed Herodes non) cum corriperetur ab illo de Herodiade (venit na.) uxore fratris sui et de omnibus malis que fecit Herodes adiecit et hoc super omnia et inclusit Iohannem in carcerem. (Christiani)

Factum est autem cum (tumido murmure necatos quondam transilam egyptios.) baptizaretur omnis populus (et a Iohanne qui cum) et Ihesu (plenus dicit.) baptizato et orante apertum est celum. Et descendit Spiritus Sanctus corporali specie sicut (quia incarnata divinitatis amice) columba in ipsum. Et

Ut Spiritus Sanctus discipline effugiet fictum nec habitabit in corpore subdito peccatis. (talibus non per [illegible]. Et non Iohannes.) vox de celo facta est

mentis imbuuntur. Sed soli di non sunt zizania sunt qui et opere et professione a be lectis se cernuntur. Qui hec ventilabro non removentur, que iam iudicati sunt. Sed palee ventilantur.

Ante quam Lucas aliquid narrat de actibus Ihesu dicit Iohannem ab Herode captum ut ostendat se solum ea domini tantum describturum que eo anno gesta sunt quo Iohannes captus est et punitus.

Illi tunc natos mulierum. Secundus est Iohannes cui se Christus ceterisque dicit baptizandum se videndum in columba exhibet Spiritus Sanctus de celo pater commendat filium. Non enim filio quod ignoraret ignoraret. Sed Iohanni et ceteris qui aderant et ignorabant indicabat. Unde non. Quem prius fortiorem virum et Christum evangelizabat iam edoctus dei filium aperte predicat.

Et qui ad exemplum Symonis in felle amaritudinis iniquitatis obligatione perdurant forte in Spiritu Sancto et pertinentiam hec per sunt. Unde est mundi cum quondam in figa [illegible] diluvio purgaretur non corvus sed columbe ore delatus olive ramus pacem reddditam seculo nuntiat.

Sicut columba post diluvium non corvus sed columba ramum qui pacem redditam nuntiaret detulit docens quod

Mt 3 c. Mr 1 b. Jo 1 d.

Quod columba verum corpus [illegible] ad [illegible] huius in specie columbe [illegible] Spiritus Sanctus [illegible] non possit [illegible] columba [illegible] Spiritus Sanctus in corpore Spiritus Sancti non [illegible] corpus [illegible] hac figura [illegible] De aliis in quibus [illegible] appareret [illegible] [illegible]

Augustinus in libro de Agone christiano: [illegible] dicunt [illegible] Christum [illegible] corpus habuisse [illegible] fallacie [illegible] [illegible] ambo [illegible] vera corpora esse [illegible] [illegible] fallet [illegible] [illegible]

[illegible] fallet [illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible] creaturam [illegible] de [illegible] non erat difficile [illegible] columbam [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] corporibus [illegible] ad formandum [illegible] ad formandum columbam [illegible] [illegible]

solis in simplicitate cordis baptis uiso sancti spiritus as sit. et dominus non primum post baptismum spiritu sancto est unctus. sed ideo monstratur columba ut intelligamus quod in corpore eius. i. ecclesia baptizati precipue accipiunt spiritum sanctum.

Inter cetera. non aliena inficio set sua laudat. qui dicit. que enim habes tu mea sunt.

Tricesimo anno baptizatus facit miracula docet inde primatur temerarios qui omnem etatem ad hoc officium ydoneam decernunt quod non est nisi aliquando miraculo dei contingat ut ieremie et danieli.

Quod tricenalis baptizatur nobis et conuenit propter misterium trinitatis. et operatione decalogi quia decalogus per fidem melius intelligitur et impletur.

Non per mariam que uere genuit set per ioseph cuius alienus agnationem texitur ordo generationis quia non est mos scripturarum ut generatio texatur per nomina mulierum. et ex una tribu erant maria et ioseph unde et simul censentur. et sic per ioseph origo marie declaratur. Generatio contexitur per misit testamonium prius. d. c. k. dy. ut .i.

Cum adam despiciunt. Tibi placuit meum consilium, i. perficere facere quod michi placet. secundum consilium.

Tu es filius meus dilectus in quo michi complacuit. Et ipse ihesus erat incipiens quasi annorum triginta
quasi natus non erat set putabatur quia maria
ut putabatur
eum genuit. que desponsata ioseph.
filius ioseph. Qui
secundum me vel sacerdotis secundum legem filius heli secundum carnem
fuit heli. Qui fuit
filius iacob.
mathat. Qui fuit
addidit.
leui. Qui fuit
rex meus. dexter. sanctus.
melchi. Qui fuit
talis iste ioseph.
ioseph. Qui fuit
donum domini aliquando. vel bone
mathathie. Qui
vans vel honerauit. secundum solator
fuit amos. Qui
consolator. adiuua me.
fuit naum. Qui
fuit elli. Qui fuit
naggе. Qui fuit
math. Qui

nichil magnum addidit. set baptizato ihesu et orante. dicit aperiri celum quia dum ille aquas iordanis subiit. nobis celi ianuam pandit et dum caro innoxia aquis tingitur anguitur ompnia noxius quoniam rumphea ignea extinguitur nec ibi celum sed tunc cepit aperiri. set hic ubi ostenditur uirtus baptismi. orat autem ut nos adorandum informet cum post baptismum per aliquos reuenimus et elemosinis et aliis bonis celum nobis aperiatur. quia recepta in baptismo est relaxata non adhuc caro est solidata set in deserto mundane conuersationis hostes occurrunt qui sudore uiro uincuntur per gratiam xpisti. donec tandem inducamur in aulam pacis.

Nathan qui post salomonem descendit de uxore sua iacob filium genuit et defunctus est tunc mathat qui de nathan de eadem uxore sue erat semen defuncti fratris generat heli. et sunt uterini fratres iacob et heli. et heli accepta uxore mortuus sine semine. cuius uxorem accepit iacob et generat ioseph et merito lucas adoptionis originem suscipit, et usque ad deum. tunc ut quod per adoptionem efficimur filii dei. credendo in filium dei, qui per carnalem generationem ostendit filium hominis factus.

Matheus qui regiam in xpisto insinuat incipiens a persona patre ipsum xpistum. xl. uices in generationes serie notat. quoniam

Tantum tamen ? : fuit tamen
[margin] ad t i A.

significatur illud tempus quo
in hac vita nos regi oportet a xpo per
laboriosam disciplinam. Decem
enim xl. duc et faciunt .cc. xiiii.
Sed per unum ieconiam bis numeratum.
xl. una generationes fiunt. Scilicet primum
xpm annumeremus qui spirituali ui
te regente tanquam quadragenario
numero presidet regaliter. quatuor ad
iiii. mundi partes et tempora refe
runtur. Decem ad legis decalo
gum. quo contra vitia pugnamus.
unde et ieiunium. ecce spatio xl.
dierum consecratur. et quia ad istam
mortalitatem nobis comparticipandam
descendentem xpm
voluit significare. ideo istas generatio
nes descendendo commemorat
ab initio euangelii sui. in quo
significatur susceptio nostrorum
peccatorum a xpo domino. Lucas quasi ...
tulus tanquam sacerdotem in expian
dis peccatis designans a baptismo in quo
hostiam in capite ascendens gene
rationis seriem ascendendo dis
ponit. in quo obolitio peccatorum nostrorum
significatur a domino xpo. Proinde
mathus addit. per salomonem
descendit in cuius matre ille peccavit.
lucas adduxit per nathan ascendit
per quem nomi prophetam deus peccatum illius
expiavit. Lucas lxx. vii. gene
rationes ponit. quo numero remissio
omnium peccatorum significatur. Quod
considerandum est in partibus quibus mul
tiplicatur. i. xi. et vii. per xi. trans
gressio denarii quo in vineam
conducti sunt remunerandi. i.
perfectionis significatur et multiplica
tur xi. per vii. ut significetur
illa transgressio ex merito hominis. sed
vii. enim de tribus et quatuor congregantur. tres ad naturam

contra coniunctionem vel aliquam.
fuit mathathie.
tollens.
Qui fuit semei.
augmentum.
qui fuit ioseph.
confitens. deus.
qui fuit iuda. qui
vel gratia eius. vel domini misericors.
fuit iohanna. qui
fuit resa. qui fu
princeps vel magister. labio
it zorobabel. qui
fuit. petitio mea est deus.
fuit salathiel. qui
lucerna mea.
fuit neri. qui fu
it addi. qui fuit
melchi. qui fuit
cosam. qui fuit
elmadam. Qui
fuit er. qui fuit
ihesu. qui fuit eli
ezer. qui iorim. qui
fuit mathat. qui
additamentum. audiens
fuit leui. qui fu
exaudiens vel signum.
it symeon. qui
confitens.
fuit iuda. qui fu
augmentum. consolatio vel
it ioseph. qui

.i.
appareat eundem ubi uni de
iis hominis esse filium.

In generationibus viri no
men et xpi queritur que in
senatu et in reliquiis curiis
ciuitatum generis asserit dig
nitatem.

Qui ioseph fuit fuit fili
heli. qui heli fuit filius
mathat.

Math ponit genuit. quia re
nis solas successiones nu
merat. lucas genuit. sed qui
fuit in quo designat se etiam
adoptiuos imponere filios
et mathus addit ad xpm pri
uciores lucas plures ponit
generationes. quia est per alias pro
generatio texitur post fieri.
ut aliud longeuum. aliud bre
uiore tempore subsequitur ueram cum
uiteamus plures senes cum
suis nepotibus uiuere mul
tos susceptis filiis etatum
obiere.

Si intelligimus. v. mathus
xl. duas generationes posu
isse ut unum ieconiem nomi
bis numeretur pro patre et filio
hic numerus per sensus esse tempus
designat cum domino coopa
te in spe futuri sabbati laborat.
Septies enim sex ut. xl. du
o vii. ad opera vii. ad requi
em pertinent. unde populus de e
gypto liberatus. xl. annis
in deserto moratur. sed quia
sine spe in mundi in requiem
exercetur. septies sena. i.

o

quadraginta duo castra metantur, quorum ultimo Iesu duce apto Iordane uictis hostibus per mansas olim sedes ingreditur; sic dominus quadragesima secunda generatione ex quo mundus per scelera centans tenebris et Abraham credente discussit, ueniens in carne per baptismum celi ianuas pandit, et nos per secreto uite cursu sub eiusdem numeri sacramento post siccatum duce Christo leti fluuium regna intimus promissa.

Per Nathan prophetie dignitatem Christi expressam aduertimus.

(dolens.) fuit Iona. qui (dei resurrectio.) fuit Eliachim. qui (rex eius.) fuit Melcha. qui fuit Menna. qui fuit Mathata. qui (dedit uel datus.) fuit Nathan. qui (desiderabilis manu fortis.) fuit Dauid. Qui (incensum.) fuit Iesse. qui fuit (seruiens.) (fortitudo.) Obeth. qui fuit Booz (sensibilis uel pacificus.) qui fuit Salmon. (augurium uel serpentinus.) qui fuit Naason. (populus uoluntarius.) qui fuit Aminadab. (electus uel excelsus.) qui fuit Aram. (sagitta.) qui fuit Esrom. qui (diuisio.) fuit Phares. (confitens.) qui fuit Iude. qui fuit (supplantator.) Iacob. (risus uel gaudium.) Qui fuit Ysaac. (pater multarum gentium.) qui fuit Abraham. (ex potestate sua pastura sua nequitia) qui fuit thare. qui fuit (quirant lux. lucis uel congrua) Nachor. qui fuit (uel prehendens.) (egrotus uel pas) Seruch. qui fuit (...) Ragau. qui fuit (ceus uel diuisum.) Phaleth. qui fuit (transitus.) Eber. qui fuit (colens.) (uel emittens uel pollens.) Sale. Qui fuit

Noe iustus edificator prefigurat Cristum edificatorem ecclesie.

9

Quod anni Matusale ultra diluuium numerantur, significat Cristum et uita eterna nescire.

Qui fuit Sale uel Sala. Generatio Caynan, et non de hebraica ueritate sed habetur de lxx interpretum editione. inge

9·

anime humane que triplicem uim refertur, alteratur ad corpus, quod iiii constat elementis, unde homo non incongrue per septenarium numerum significatur. per vii quater xi multiplicatur. quia per mores hominis transgressio perpetratur. hec quia numero omne peccatum intelligitur, hic ipso numero omnium peccatorum nostrorum remissio intelligitur expiante nos eterne sacerdotis a quo nunc iste numerus incipit, et reconciliante nos deo ad quem nunc iste numerus peruenit per spiritum sanctum, qui incolumitate septiformi in baptismo unde iste numerus commemoratur apparuit.

Quod Matheus per Salomonem, Lucas per Nathan texit generationem, ille regalem iste uero uenitus sacerdotalem ostendit familiam. Certe Christus rex ex regibus et sacerdos ex sacerdotibus per carnem ex regali et sacerdotali familia est exortus, qui celestis rex in dei uirtute letatur, et cui iudicium a deo rege defertur, et sacerdos est in eternum secundum ordinem Melchisedech.

Quatuor genera uirtutum cognoscimus fuisse in quatuor filiis Iacob, quorum isti positi sunt, inuida per figuram dominice passionis misterium prophetarum. in Ioseph perfectisse castitatis exemplum. in Symeone uindictam lese pudoris. In Leui officium sacerdotis. non quod nomina ceterorum prophetarum Lucas pretermittenda putauit, ut certum omnia Christus in singulis quoque maioribus uirtutum diuisa precederent.

Qui fuit Enoch. a baptizato

·2·

T. IIII
a
mt. ea. mr. i. c.

·2·
dei filios. usque ad dominum perveniens
ascendens septuagesimo gradu
enoch ponit qui dilata
morte translatus est in paradisum.
ut significet eos qui in gratiam
adoptionis filiorum ex aqua
et spiritu regenerantur. in tantum
post corporis absolutionem vite
eternam suscipiendos in requie.
septuagenarius enim propter sep
timana sabbati illorum requiem
significat. qui inviante dei
gratia decalogum legis impleverint
quos in resurrectione immu
tabili dei sapientie contemplande
monstrat esse iungendos per
scala.

A filio dei incipit generatio et re
mansit in filium dei procedit. caro
in figura ut sciatur natus in terra
te prius factus ad ymaginem ut
per eum ymago descendat.

Agebatur in desertum hoc consilio
ut diabolum provocaret. et iam
nisi ille certasset, iste michi non
vicisset. misterio ut adam de exilio
liberaret exemplo ut ostenderet
nobis diabolum ad meliora
tendentibus invidere.

Hystorialiter in illo deserto quod
est inter ierusalem et iericho. ubi figura
liter dicitur adam a diabolo vic
tum fuisse.

Tria sunt que proficiunt ad usum
salutis. sacramentum. in parte deser
tum ieiunium. nemo enim corona
tur nisi qui legitime certaverit. Nec
mo ad certamen virtutis ad
mittitur nisi prius ablutus sui

sessio eorum. qui serviens vel expiata
Cainan. Qui fu
tione.
it Arphaxat. Qui fu
qui nominatus.
it Sem. Qui fuit No
qui requies vel qui habitans vel qui patiens
e. Qui fuit Lamech.
vel percussus vel humiliatus. qui mortis
Qui fuit Matusa
emissio vel mortuus est interroga
le. Qui fuit Enoch.
uit qui dedicatio. qui descendens
Qui fuit Iared. Qui
sine continens qui laudans deus
fuit Malaleel. Qui
vel laudans dominum. qui lamentatio vel
fuit Caina. Qui fu
possessio eorum ipso vel desperans vel
it Enos. Qui fuit
violentus qui positio sui positura ipso
Seth. Qui fuit Adam.
vel terrenus vel indigena.
Qui fuit Dei. Ihesus

autem plenus spiritu

sancto regressus

est a Iordane, Ie.
qui in quo adam exulans est. non quia
rediret haberet. dux quod adeo
Et agebatur in
venit. accedens in desertum.
desertum in spiritu.
qui terrenum diebus. x. ad decalogum que
diebus quadragin
dominum et proximum diligere percipimus.
ta et temptabatur
deferens. sed quia motu corporis quia
a diabolo. Et nihil
deum. elementis constat carnem
chil manducavit

nesi. et arphaxat sale vel sala
in propinquo nullo prohibetur
genuisse. porro arphaxat
vixit xxx. annos et genuit
sale in paralipomenon arpha
xat autem genuit sela.
qui ipse genuit heber. sed
apud lxx. ita describitur.
et arphaxat c. xxxv. fuit
genuit cainan. et ipse ca
nan c. xxx. a. fuit genu
it sela deus quorum novit
adinvenus sit.

Seth posterior filius adam
non siletur ut cum duo
sunt populi generati
ones significat christum
in posteriori potius quam
in priore generatione
numerandum.

Hec in dubium ve
niat a quo spiritu ihesus in
desertum ducitur pre
ponit et plenus spiritu
sancto cuius voluntatem
et locum certaminis quod
adversarium sternat
de victoria certus ingre
ditur. sic nos accepta
in baptismo remissione et
spiritu sancto illumi
nati et insidias diabo
li attingi et seculum de
serentem delemus ut quasi
si manna deserti sola et
na esuriamus.

Nisi ieiunasset temp
tandi occasio non adesset.
sed illud filius accedens

ad ieiunantem dei prepara-
a. t. a. t. quia quanto magis
diabolus sibi rebellare con-
spicit tanto amplius expu-
gnare contendit.

Tribus modis fit temptatio sug-
gestione. delectatione. con-
sensu. christus autem sugge-
stione sola. quia delectatio
peccati mentem eius non momor-
dit. nec illum indignum est
temptari qui occidi venerat
ut sua temptatione nostras
vinceret. sicut sua mor-
te nostram tulit.

Noverat dei filium ven-
turum. sed venisse propter in-
firmitatem corporis non pu-
tabat. Nam fastuosus hu-
milia videns non potuit credere.
aliud itaque explorantis a-
liud temptantis et ideo pro-
fitetur se credere et hominem co-
natur illudere. Sed enim
ille sic temptat ut explo-
ret sic explorat ut temp-
tet. Deus econtra sic fallitur ut
vincat. sic vincit ut fal-
lat. Si enim convertet
naturam pervertet creatorem.
ergo sicut homo cede sibi ac-
cessit auxilium ut diei
lectionis pabulo intentus
famem corporis negligat. his
armis dominus adversus irrita-
menta gule munit. Huic
pani intenti moyses et
helyas famem per prolixioris ie-
iunii non senserunt. Qui hoc non vesci-
tur non vivit.

tis dei christum violatur addi
in illis diebus. et
vivenda peccata in xl. tempore penitentie significat.
consummatis illis.
esuriit. Dixit au-
tem illi diabolus.
Si filius dei es.
et lapis duritiam diaboli significat.
dic lapidi huic ut
panis fiat. Et res-
pondit ad illum
Iesus. Scriptum
Docet magis doctrina quam armis
pugnare. humilitate quam
in deserto domino. potentia nil
diaboli arbitrio nec declaranda de
est non in solo
virtutis consideratione faciendum.
pane vivit ho-
mo set in omni
verbo dei. Et
duxit illum dia-
in montem excelsum.
bolus. et ostendit
et non quod hic prestitit. de ambitione.
illi omnia regna
orbis terre. In mo-
mento temporis.
Ideo quod hic prestitit, temptatio
et ait illi. te. ti-
rtia temptatio de ambitione.
bi dabo potestatem

quia
cuius vel magis gratia celestis vite
consectetur.

Quadraginta diebus ieiunavit
legislator moyses et propheta hely-
as ut ieiunium christi testimoni-
um habeat a lege et prophetis. hoc numero
indicatur vel significatur excursus
huius seculi in quo vivimus
per gratiam ad eum qui venit le-
gem non solvere sed adimplere. x.
enim precepta legis et iiii. mundi
partes quater x. sunt. xl. et per gratiam
dei adimpletione decalogi notam
de iiii. partibus mundi. ieiunat
autem christus ante mortem carnis cum
clamet abstinere nos a desideriis
seculi dum estis in agone. comedit
post resurrectionem. quia dum et sim
dum habetis corpus immortale
spe immortalitatis iam pascimini.
quia si vitam domini cepimus et a
vanitate seculi ieiunare et refici
delectemur futuri promissione.

Non est scriptum de moyse vel helia
quod post ieiunia esurierint. non
quia fortiores illi fortiores. quia hic deus.
sed ideo tamen ne ab eo temptando
pavens hostis aufugeret. cui multa
signa celestia viderat in eo.
esuriit ergo ut hominis deus homo ne
inimico agnosceret. Sublimius
deus fames domini figura est. ne ca-
neat diabolus temptare. esu-
riit quia non tam cibum corporis quam anime.

Quasi persuasio nostra tempta-
tio est. quia agit de cibo corporis et
non de cibo mentis.

Ostendit non quod visum est quia omnia

uidet 7 amplicauit. Sz uanita
tem humane pompe q̄ ama
bat ei sponsum ostendens fa
cere uolebat. amari tota sciens
q xp̄c regnū tolleret ostendit c
i omnia .r. mundi n̄ p seculari ui
mentos n̄ uideos. s; quomodo in
omnib; regnaret crenis l' p gulā
l' p s̄biam l' p alia ut suaderet
q uolebat eū sibi subiceret.

Docetur h' omnem ambitionē
despice. q omnis dignitas secli di
abolice subiacet potestati. ad
sū fragilis 7 inanis ad fructus.
Hora aū q omnis potestatis. li
cet g' diabolus dicat se dare po
testatē. omnia tn̄ illa sibi a dn̄o
pus ee p missa n̄ ambigit q
p misit ordinauit. nec potestas
mala. s; is qui male utitur
potestat c.

Sic g' lucas sicut res gesta est
exequitur media ponens auari
tiā ultimā s' mores scribā p̄sētis
tēpis. q s'bia p' omnes uirtutes
seuit. Matheus n̄ secu ordinē hysto
rie s; tēptationū atē.

Quē n̄ gula. nec auaritia uicit
tēptat uana gla. si forte illū
l' ipa uictorie sue iactantia uin
cere ualeat.

Grece latria d' seruitus que
soli deo debet. dulia q' 7 ho'ibus
inuicē exhibetur. uel enī g' p ca
ritatē inuicē seruire q grece du
liū dicitur. iubemur uni de
o seruire. q grece latreuin ū hic 7
illi soli seruies.

Tibi dabo. hec elatio arrogan
tia dicit. non quod totus
mundus fuisset eius. Tō
enim aliquid boni.

.i. regē te faciā hoc.
Hāc uniuersam 7
glam illorum quia
michi tradita sūt.
7 cui uolo do illa.
p̄ fidos .i. adorectus
Tu ergo si adora
ē diabolū ante ceciunt.
ueris corā me. erit
tibi omnia subdi
ta. Et respondens ie
sus dixit illi. Scrip
.i. q' solus fructū re
tum est. Dnm deum
mittat amplissimo .i. coret
tuum adorabis 7
ambitione religiosa deuotio.
illi soli seruies. Et
duxit illum in ie
rlm 7 statuit eum
supra pinnaclm
.i. in oīb; temptatiōb;
templi. et dixit
hic agit ut intelligat si filius dixit
illi. Si filius dei es.
s; xp̄c sic responsū tēpat tatam
mitte te hinc deor
uigorum relinquatur
sum. Scriptum

Uno momento uero tn̄ celeritas
cō spectus cum caduce fra
gilitatis potestas exprimi
tur. in momento enim cunc
ta preterierunt.

Non a diabolo ē potestas. s;
obnoxia tn̄ insidiis diabo
li. nec ideo mala ordinatio
potestatis q a malo sunt
obnoxie potestatis.

Hec indignū uidet dn̄m
a diabolo deferri q cruci
figitur a m̄bris diaboli.

Dicens diabolus saluatori.
si p̄cidens adoraui me. ecc
audit q ipse magis adorare
eum debeat dn̄m dm̄ suū.

Iubet q xp̄c malū tolli p
mittat. s; monenti cateris
n̄ obedit. ostendit. ut cui
q; bona 7 alta impanti
obediamus. sed precipita
re nolenti ce eamus.

Supra .p. t. ita ē iactantia.
ut dū putat unusquisq; ad al
tiora ascendere sublimium usur
patione ad inferiora trudi
tur. q uo diabolus fortē
sentit iactantiā p̄ tēnd' ā
7 fortes decipit sepe.

Mitte. h' uox ei conuenit
qui omnes p̄cipitare sata
git in quo infirmitas osten
dit quod nulli possit nocere.
n̄ prius ille se deorsum
miserit.

Quia scripturarum exemplum protulerat. scripturarum munitur exemplis. Utitur autem diabolus per serpentes testimoniis scripturarum non ut doceat sed ut fallat.

David goliam tribus lapidibus de torrente prostravit. christus diabolum tribus testimoniis de lege —— e.

Et consummata tribus temptationibus vicitis omnem temptationem dicit consummatam. quia his omnium viciorum origo statuetur. quia omne quod in mundo est concupiscentia carnis est. concupiscentia oculorum et superbia vite. que aliis nominibus gula cupiditas vana gloria nominantur. Sive temptatur per concupiscentiam carnis dicat non in solo pane vivit homo. sed i. u. q. p. o. o. d. Cum temptatur avaritia quam apostolus servitutem simulacrorum vocat. dominum adoret et soli eius illi serviet. Si temptat vana gloria que in precedentibus victoriis solet crescere non temptet dominum. quod facit qui de suis viribus presumit quod amplius percere non posset.

Iterum putet ea que per ordinem sunt exponenda. post ieiunium christi facta. sed post aliquot annos miracula in iudea vel in galilea patrata que apud iohannem leguntur primo adver——stu facta.

est enim quoniam angelis suis mandavit de te ut custodiant te in omnibus viis tuis. et in manibus tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. Ait illi ihc rursus.
notandum quod exempla tantum ...
Dictum est quod non
nomino protulit ut sede legis sat.
temptabis dominum
... firmet. quia patrem et filium.
num deum tuum.
quia ego et pater unum sumus. nota
Et consummata omni
diabolum non esse pertinacem in stu
ni temptatione di
dio. sed cedere ... sed si non desi
abolus recessit ab
nec in ... formidat ... ne
frequenti triumphet. quia circa
illo. usque ad tem
... ecce ihc ... venit in ga
pus. Et ihc est regres
lileam et de post adventu tacet.
sus in virtute
quia signis miraculorum.
spiritus in galileam.

Nec prophia non de christo sed de sancto viro est. que in fide christo erat illud rex secli debuerat meminisse. super aspidem etc. i. d. sed de angelorum auxilio quod ad infirmum loquitur de sua conculcatione diabolo triumphaturo tacet.

Nota diabolum in his tribus in quibus adam vicit. avaritie de gula temptavit de ligno vetito gustare rogavit de vana gloria cum dixit: eritis sicut dii. de avaritia cum dixit: scientes bonum et malum.

Non temptabis. suggerebatur enim quod homo ut aliquo signo exploraret quantum apud deum valeret sed pertinet ad sanam doctrinam cum habet homo quid faciat non temptare dominum. unde per apostolum. si vos persecuti fuerint. i. u. c. e. f. i. a. propter quod non deficit omnis humana providentia. si homo servandi eo numquam divine potentie non est dicenda temptatio. Nunc autem hoc ait de templo descendere quod per iactantiam se precipitare.

Passionis quia non solum dolis sed aperte impugnavit. sic nos in ille antiquus hostis alicui temptare intenditur. ut quos securos reperit rediens facilius irrumpat.

Post miracula esse sapientia quia docere quia doctrina per miracula precedentia magnificatur.

Homo tamen aperte servatis per visa miracula honoratur. sed apud absentes fama divulgatur.

b

Sta in pt prima dominica quadragesime.
Mt 13 g. an. 4 c.

Ihc solus.

Et surgexit legere. qui venerat non ministrari sed ministrare lectoris officium non dedignatur suscipere. providet lucas gesta domini scripturus ad explanationem prophetie inicio aurire. et omnis prophetie in eo auctore ad ipsum pertinentem in ipso complentur per ipsum nobis aperiuntur.
Surgexit ergo legere ut quos nova operatione signorum non converterat vel prophetice lectionis attestatione corrigeret.

Accipit librum ut ostendat se esse qui locutus est in prophetis. et removeat sacrilegia perfidorum qui aliud veteris dicunt alium deum esse novi testamenti vel qui dicunt initium xpi esse ex virgine. quomodo enim cepit ex virgine qui ante virginem de se loquebatur.

Spiritus. In superioribus prophetie salvator de gentium vocatione. recte confirmatione locutus dicebat. ego dominus in tempore illo subito faciam illud. consentiunt et hec in initio. spiritus domini super me propter quod. unxit in ipso unxit te deus oleo .i. re. pre consortibus suis unctus est spirituali unctione quando in iordane se baptizatur spiritus in specie columbe descendit. et mansit in illo. unctus est ergo virtute celesti ut paupertatem conditionis humane thesauro resurrectionis in rigore eterno captivitatem mentis auferret cecitatem illuminaret animorum contractus et contritis cordibus mederet. alligando contritiones eorum et remittendo peccata. vel ut eos qui legis pondere deprimebantur relevaret. unde remissione gratie spiritualis admittet.

et fama exiit per universam regionem de illo. et ipse docebat in synagogis eorum
et magnificabatur ab omnibus. et venit
in qua sit homo non obliviscemur.
nazareth. ubi erat
quia unde vel ubi educabat.
nutritus. et intra
et eos consuelebant
vit secundum consuetu
ad legis monita quiero
dinem suam die
corde meditanda ad publi
sabbati in syna
cos conveniret accedit. ut post
gogam. Et
na ipse audiret amicis.
surgexit legere. et
traditus est illi
prophete
liber ysaie. et ut
revolvit librum
invenit locum
ubi scriptum erat.
Spiritus domini super
me propter quod unxit
me evangelizare
et vocati pauperes spiritu.
pauperibus misit me
sanare contritos cor
de. et predicare capti
predicare. a. d. a. annus

Intrat ihesus die sabbati in synagogam ut ritum legis mosaice cum lo gratie celestis adimpleret.

Surgexit legere. simi no vi revelatum fuit senioribus ... ...

Traditus ab illis qui xpi adventum desiderantes etiam ipsius adventus manifesta iudicia reli querunt ... ...

Librum prophetie clausum accipit. sed revolutum legit. et mistum incarnationis sue in prophetis obscurum. et permissum suscepit implendum et post mortalibus aperuit in telligendum.

Annum domini. annus domini. habet .iiii. tempora .i. iiii. evangelistas. et xii. menses .i. xii. apostolos.

Et cum plicuisset librum audientibus illis qui ad erant legit. sed lectum ministro reddit. quod cum esset in mundo palam locutus est mundo et in synagogis in templo. et ad celestia regressus his

qui ab initio uiderunt. 7 mi
nistri sermonis fuerant
euuangelizandi officium tra
didit. stans legis et dum
nobis scripturas que de ipso e
rant aperuit. in carne dig
natus est operari. sed reddito
libro resedet quia pastor dis
pensationis officio disci
pulos doctrine sue sectatores
elegit. se quia sine quietis
solio restituit. sic post diuinum
uerbi surgat. legat operet.
et predicet 7 resideat. i. premi
a quietis expectet.

remissione

Iudeis de pharaone gentibus

uisis 7 cecis uisum.

de diabolo. Iam iudeis quam gentibus

~~remissionem~~. Di

Cum dixit et misit Iudeos uincula

mittere confrac

bricando gentes per eos liberando.

tos in remissione

Iesus cum legeret.

predicare. Annum

in uirtutes.

domini acceptum

Cum predicet. et iudicium.

et diem retribu

tionis. Et cum compli

g.

ubi lex 7 uere libertatis tempus
gratie est. quo etiam in corpore uisitata per
egrinatur ad deum. unde apostolus. Ecce
nunc. t. a. e. n. d. s. 7 post. q.
ac predicat. d. r. quando filius hominis
ueniet in gloria cum angelis suis
reddet unicuique s. o. s. ad hec cunc
ta euuangelizanda uel agenda ideo
se dicit missum quia spiritus do
mini est super eum.

Celebrantur ut ipse dixit eum
esse de quo prophete cecinerant uere
spiritus sancti gratia perunctum ut se pauperes
cecos captiuos. confractos. illius
indigere super omnia muneribus.

Magna cecitas cum quem uiderit 7
fratres Christum cognoscunt. ob solam
generis noticiam contempnunt. quia
post se nutritum. 7 peccatum tempora p
fecisse uiderant.

ausset librum: reddidit ministro. 7
sedit. 7 omnium in synagoga oculi e
rant intendentes in eum. Cepit autem

Cum in hoc impleta. quia sicut

dicere ad illos quia hodie impleta est.

illa post dixerat magna faciebat maiora euuangelizabat.

hec scriptura in auribus uestris. Et

omnes testimonium illi dabant. 7 mi
rabantur in uerbis gratie que procedeb

certe 7 pharisei in

ant de ore ipsius. 7 dicebant. Nonne

dentes.

hic est filius ~~:::~~ ioseph. Et ait illis. u
tique dicetis michi hanc similitudinem.

Cum quod proverbium continent aperte. quanta a. f.

Medice curate ipsum. Quanta

audiuimus facta

facta ibi in patria tua.

in capharnaum.

fac 7 hic in patria tua

Medice qui in capharnaum
plures te curasse audi
uimus. cura et te ipsum

Medice sicut fabri filium. ma
cate erroris de natura medicum uo
cant. ex in errore illorum ueritas
latet. uere enim erat filius il
lius fabri. qui per ipsum in princi
pio omnia fecit qui operatur spiritu
sancto 7 igni. qui in magna do
mo huius mundi uasa diuersi generis
facit. 7 est medicus quia per ipsum omnia
que in celis. 7 que in terra sunt
restaurata. qui de se dicit non est
opus ualentibus medico. sed
male habentibus.

Amen dico. Non solum dominus tem
pore prophetarum qui a moyse prophete
nominantur. sed helias 7 ceteri prophete
minores mirum in patria quam in ce
teris ciuitatibus sunt honorati. quia

[Fin]is eu[angelii]. [Ma]t[theus] 13 g. Mar[cus] 6 a. Jo[hannes] 6 d.

Fia 2a pars octi. lucas solus.

¶ m^t 13 g. mar 6 a. Jo 4 c.

¶ Lucas solus.

prope modum natale est cuiꝰ ciuibꝰ in uidere. Honestiꝰ
decebat per semina uirtutum opera. non
uirtute. sed fragilem recordante
infanciam. quasi non ipsi per eos
dem gradus ad maturam eta
tem peruenerunt.

In diebus helye. quia non est nouum
exemplis prophetarum quod uobis in eis
ciuibus fastidio sic diuina bene
ficia nubit homo. quod sicut tempore
famis nemo est inuitea dignus
repertus hospicio helie. sed exte
gentis uidua est cuius animo a
te propheta nistraretur. et sic mul
tis leprosis tunc existentibus solus
naaman syrus ex deuote quesi
uit est curatus. sic et uos modo
qui me ex inuidia spernitis fru
ctu munere estis priuati non cau
sa mee impotencie uel inuidie.

Hic declarat quod frustra opere
mine celestis expectas. sed aliene
uirtutis fructibus inuides. assi
nator enim dominus est in uidorum,
et ab hiis qui diuina beneficia
in aliis persequuntur miracula
sue potestatis auertit.

Vidua ad quam helyas mitti
tur: gentium figurat ecclesiam. data
conditore suo duce deserta pa
bulum fidei recte nesciunt qui
paupem filium egena stipe
nutriebat. id est uerbo declarans sine
absque uberitatis fructu docebat
que bonum in sarepta sydonie fu
isse dicitur. sidonia enim uenatio
inutilis. sarepta incendium
uel angustia panis interpretatur. cuius omnibus gentilitas exprimitur

Ait autem. Amen
dico uobis: quia
propheta nemo acceptus
est in patria sua. In
ueritate dico uobis
multe uidue e
rant. In diebus
helye quando clausum est
celum. annis tri
bus et mensibus sex
cum facta esset
fames in omni
terra et ad nul
lam earum mis
sus est helyas ni
si in sarepta syd
onie ad mulierem
uiduam. et mul
ti leprosi erant
in israel sub he
lyseo propheta et ne

id est non credidi

id est facillime uidua ciuitas
te ubi est ceptus inutilius
ex quo dominus non fecit aliud cum
gusta ostendit. et excusat
dominus dicens quod non poterat uir
tute ibi aliquid facere nisi pau
cos infirmos sanabit et
mirabantur per incredulitatem
illorum. Ideo ergo uulnerat pa
tria domino amabat ciues sed
incredulitas eorum hec non me
tebatur. et patria se caritate
priuauerunt. despicientes
xpm qui notum.

In diebus helye quibus
helyas est opatus uel ex diebus
faciebat illis cum in eius
operibus lucem uidebant
gentes spiritualis et conuerte
bantur ad dominum. et non aperie
batur celum uidentibus diui
na mistica claudebatur cum
fames erat. et nulla erat
cognoscente diuinitatis
ubertas.

Naaman qui decor inter
pretatur populum sig
nificationum. olim per
fidia sentim quasi lepra ma
culosum. sed sacramen
to baptismi ab omnium ma
nis et corporis sorditate
purgatum. qui capit
consilio puelle. id est sine
inspirationis gratia cum
iudeis non seruire nole
runt rapuere gentiles.
monitus. septies la
uari iubetur quia illos
baptisma saluat. quod

septiformis spiritus regenerat. unde caro eius post lavacrum sicut pueri apparet. quia mater gratia omnes in unam pariter infantiam. vel fides est. ut puer, id est exutus veteri homine conformatus esse Christo. de quo dicitur: p. n. n. rf. d. c. n. precium sancte terre secum tulisse dicitur. quia oportet baptizatos dominici corporis perceptione confirmari.

Quod supra de his dixerat hic ipsi de se eum esse facto ostendunt. eiciunt extra civitatem. nec tale merentur qui salvatorem pellunt de finibus suis.

Et descendit non indignatione commotus. non scelere offensus. nec iniuria violatus in Iudeam deseruerit. sed memor clementior. nunc docendo. nunc liberando. nunc sanando infideles plebis corda demulcet. et sabbatis maxime docet et sanat. se esse non sub lege sed supra legem, supra legem docet. nec solvitur lex si fit renovatio hominis iam labentis.

...mo eorum mundatus est nisi (Naaman) Syrus. Et repleti sunt omnes in synagoga ira, hec audientes. Et surrexerunt et eiecerunt illum extra civitatem, et duxerunt illum usque ad supercilium montis super quem civitas illorum erat edificata, ut precipitarent eum. Ipse autem transiens per

cum in ultima generatione credunt. id est lucris et negotiis seculi serviens in tedio? carnalium cupiditatum panis et spiritualis angustias patiebatur. donec Helyas id est propheticus sermo mittitur ad eam cum in Iudea fame perimebantur. clausa celi ianua, id est cessante scripturarum intelligentia per perfidiam Iudeorum. venit ergo propheticus sermo ad ecclesiam. ut receptus pasceret corda credentium. ubi prius panis spiritualis erat angustia. ibi farina et oleum ex prophetico verbo redundat. id est fructus et hilaritas caritatis vel dominici corporis et unctio crismatis indefectivo ubertatis munere fecundatur. et hactenus hec munera apud ecclesiam non defecerunt. huius mistice panis factura duo ligna colligit in quibus figuram crucis exprimit. in qua nobis vite eterne paratur panis.

Peiores Iudei discipuli diabolo magistro. ille verbo ait: mitte te deorsum. isti facto mittere conantur. sed illorum mente mutata subito vel obstupefacta descendit. quia adhuc illis penitentie locum reservat. et quia nondum venerat hora passionis. non elegerat hoc genus mortis quia capitis a paucis teneretur. voluntatis est quod a populo non tenetur, sed transit. maiestatis est. a paucis noluit crucifigi ut minus esset sacrilegium. sed in auctores crucis invidia retorqueretur et a paucis affligeretur pro omnibus moriturus.

Dicitur quia cum Dominus de manibus illorum elapsus de rupis vertice descenderet. atque sub ipsa rupe latenter subito ad tactum vestis illius saxum illud subterfugit. ad certe usque resolutum quendam sinum quo dominicum corpus reciperetur effecit. tanteque in eis capacitatis quante ipsum corpus extitit quantitatis. in quo universa

Sermo doctoris in potestate fit cum ea quae docet operatur. quia cum facto destruit

Feria v post 4a dominicam epiphanie. Lucas iiii e.

Lucas iiii. In mari.

Lucas iiii e.

lineamenta et ruge vestes aut ligo domini fuerant. velud de manu divini sculptoris expressa servantur usque hodie.

Sabbatis dominice medicine opera cepta significat non a nova creatura incipere ubi veteris creature ante desistit. Ut quo docebatur in se ostenditur qui opera operibus intexit et per sequitur etiam cepat opus. Incipit autem a minoribus ut ad maiora perveniat liberare a demonibus homines possunt. Sed in die illo resurrectionem mortuus in parte solus docet potestatis.

Misticus homo in synagoga habens demonium populus est iudeorum. Cui adeo improbi ut negent quoniam diabolus confitetur.

Sine paulisper ante vexando quiescere cui nulla est societas cum nostra fraude.

Nota quod nomen ihesu nazarene in evangelista diabolus primus dixisse inducitur. Et esse huius imprudentie ut inter homines aid primum usurpet. Et ad homines quasi novum deferat quo errore sue potestatis in curiatur. In genesi et diabolus primus deum nominavit.

Quia per linguam serpentinam primo intravit mors in mundum per modo lingua serpentina concluditur ne virus ultra spargat deinde femina que primo seducta est a carnali concupiscentia.

medium illorum ibat. Et descendit in capharnaum civitatem galylee. Ibique docebat illos sabbatis. Et stupebant in doctrina eius quia in potestate erat sermo ipsius. Et in synagoga erat homo habens demonium immundum. Et exclamavit voce

quia communicatio christi ad veli

magna dicens. Si al.

et nobis tormenta et tibi

ne quid nobis et tibi ihesu

gloria.

nazarene. Venisti perdere nos. Scio te qui sis sanctus dei. Et increpavit illum dicens. Obmutesce et exi ab illo. Et cum proiecisset illum

quod predicat contemptum vel alium evangelistam erat docens illos sicut potestatem habens et non sicut scribe legis cuius se de perceptis legis quos docebant. Sed ut qui auctor et impletor legis vel mutabat vel augebat.

In synagoga est homo habens spiritum immundum. Quia spiritum sanctum amiserat. Introierat enim diabolus unde christus exierat.

Exorta confessio non habet meritum. Sed est veluti fugitivi servi cum post multum tempus videns dominum suum nil aliud nisi de verbibus precatur. Sic demones ad se iudicandos dominum venisse credentes per sententia ipsius tormentorum tantum.

Moraliter homo a demonio liberatur cum animus ab immunda cogitatione purgatur. Socrus a febribus curatur et caro eius concupiscentie fervore refrenatur.

Curandus perimitur in medium a demone primo ut virtus parte facta plures ad salutem invitet.

Bona naturam quam deum consitetur. Mala operatio diaboli que deo adversatur.

demonium in medium. Exiit ab
q̄ hec nullū m̄bru amputauit.
illo nichilque illi nocuit. et factus ē
pauor in omnibus ꝛ colloquebantur ad
inuicem dicentes. Qd̄ est hoc uerbum
qr in potestate imperat ꝛ uirtute immun
dis spiritibus. et exeunt ꝛ diuulgabatur fa
ma de illo in omnē regionē. Surgens
aūt iħs de synagoga introiuit in domum
symonis. Socrus autē symonis tene
q̄ alii euangeliste nō dic
batur magnis febribus. et rogauerunt
ꝙ rogassent.
illum pro illa. et stans sup illam imp

Omnis amaritudo et ira ꝛ clamor immundi spc̄ furor ē fornicatio in mundicia ꝛ concupiscentia mala auaricia febris ℓ latebrose carnis ē.

Solis occubitus passio x̄pi qm̄ plures sanantur demoniaci qm̄ ante iuuē in carne egrotos sanaret qr in carne uiuens paucos iudeorum docuit. post resurrectionem gentibus apparuit.

Cum ieiunio fatigatum diabolus uideret. hominem intelligeret. Sed temptando nō preualuit ut ū ꝛ filius dei ēēt dubita

aūt febri. ꝛ dimi
sit illam. ꝛ conti
nuo. Surgens
ministrabat illis.
Cum autē sol occi
disset omnes qui ha
bebant infirmos
uariis langori
bus ducebant illos
ad eum. At ille sin

3

ac febre ē curata. tercio uir quid dicta surgit audiuit ale pra curatur.

Marchus. ꝛ discens cū spc̄ in mundus et exclamans uoce magna exiit ab illo. hoc ē qd̄ lucas ait. ꝛ cū proiecisset eum in medium. & nichil nocuit ei. illa iactatio. uel cum eū debilitauit sicut solent exire demonia etiā ꝗbusdā menbris amputatis ℓ euulsis. uñ pram ī tegr̄ restitutio ē ꝛ admirantur ñ credet — ire.

In uirtute. Hō ut hoies q̄ in uerbo dei eiciunt. sz ipsa potestate uirtutes operatur.

Domus petri circumscisio ē cuius apłatui commissa. Socrus ē synagoga q̄ quodā modo ē mater eccē ē petro commisse. Ꝟ febricitat. qr inuidie estibus laborat. persequens ecclām. Sz stās sup eam sanat. qr ubi timor dei incipit ēē tal' estuatio solet tacere.

Modo saluator rogatus. modo ñ rogatus curat ostendens se et uiciorum & passiones peccatorum fidelium sep annuere. ꝛ ea nō numq̄ q̄ ipi in se ñ intelligunt. ℓ intelligenda dicit. ℓ piis peni tentibus ꝛ ñ intellecta dimittit ut delicta q̄s intelligit.

Surgit. Hō natale ē febricitan tibus incipiente sanitate lacet sem. ꝛ molestiam egritudinis

4

L
Sīa ꝗ pt ocli.
It sab̄ pt pēcti.
It ewⁿ ꝗ pestilēcia.
Ar̄ 8 c. Ar̄ 1 f.

apr. i. F

apr. i. G

IV

A

Dominica iiii post pentecost. lu. solus.

sentitur sed sanitas que divinitus datur
in prīo tota simul redditur. et eci
am eo labore firmatur ut suis
adiutoriis continuo ministrare
sufficiat. Et iuxta leges moralitatis et tropologie membra que
servierant immunditie ser
viant iustitie.

Ideo prohibet loqui ne dum aliquis
audit vera predicantem sequatur et
mentientem. Impius enim magister nunquam
falsa prosequitur ut spe veritatis
fraudis testimonium obtegeat.

Mistice manifesta luce resurrectionis ostendere tum turbis
requiritur in gentium et de
serto invenitus ne ab eis recedatur.

Conventus turbarum fidem
designat populorum.

Hec tempore vel loco turba a sanandi studio cohibetur. vesper
incubuit. et sequitur turba stagnum occurrit et turba urget et
ideo ascendit in navem petri.

Due naves circumcisionem et preputium quas videt circumcisionis et preputium et iniuctio et populo noviter qui scit eius. que contra
a fluctibus seculi. ad futuram vite
tranquillitatem quasi ad litus misericorditer invecto perducit.

Loca retia plicat qui in commissio
predicandi officio et alios docere ipse implere satagit.

Quod primo rogat navem
a terra reducere pusillum significat. ut tempora et utendum verbo ad turbas in nec

gulis manus imponens. curabat omnes.

Exiebant autem et demonia a multis clamantia et dicentia quia tu es filius dei. et increpans non sinebat ea loqui. quia sciebant eum esse christum.

[3] bat. Hunc ergo per signorum potentiam iam certi or esse filium dei arbitrabatur. Non ergo eum ideo crucifigit. ut filium dei ignorat. sed quia eius morte se dampnandum non providit. Hinc enim misterium a seculo absconditum. sicut c. ii. de g. c.

Facta autem die egressus ibat in desertum locum. et turbe requirebant eum. et venerunt usque ad ipsum et detinebant illum ne discederet ab eis. quibus ille ait. quia et aliis civitatibus oportet me evangelizare regnum dei. quia ideo missus sum.

Et erat predicans in synagogis galilee. Factum est autem cum turbe irru-

quia magna fecit in eo. venit ad mare ut ubi faciat dominus

erent in eum ut audirent verbum

magis turbe appareant. — id est legem. id est genesaret

dei. et ipse stabat secus stagnum ge-

generatio a potentate dicitur loci qui in gurgitibus crispantibus aquis

nesareth. et vidit duas naves stan-

de se auram emittit.

tes secus stagnum. piscatores autem descenderant et lavabant retia. Ascen-

Aut

dens autem in unam navem que erat Simo-

nis. rogavit.

Quia et Iudei gentiles pa
rati erant accipere legem.

Hec navis apud mat
theum fluctuat in quo
attenditur principium
ecclesie quando recepi
dam tribus discipulis christe ad
huc dormit quando pe
trus suis viribus firmus
alienis turbatur. quan
do iudas proditor ad
huc est immixtus. lu
cas dicit. piscibus reple
ri quia ad finem respexit ecclesie
ubi fructus gentilitatis
ubi profectus in fide christe
vigilat ubi proditoris
ditoris cessat. ubi perfec
ta dilectio.

In ecclesia circumcisionis
rumpitur rete. quia non
tot intrant iudeis quot
apud deum ad vitam erant
preordinati. alia ergo
navis. id est ecclesia de gentibus
succedit que electos ad
salutem colligit qui non
intrant in rupto rete.
quia ante iudas proditor. ante
symon magus ananias
et saphira. atque et multi quos
iohannes antichristos vocat. ab
ierunt retrorsum quia
paulo et barnabe com
mitantur apostolatus gentium.

navis symonis que erat pri
mis. Rogavit e
minima est circumcisionis doc
um a terra redu
auctoritate docet gentes ut
cere pusillum. Et
hodie que levem una com
sedens docebat de na
titudinis credentium etc.
vicula turbas. Ut ces
savit autem loqui. dix
it ad symonem.
ad christum ascendentem in celum.
Duc in altum
et laxate retia vestra
in capturam. Et respondens
et sic hunc.
symon dixit illi.
et tenerum legem
Preceptor per totam
laborantes nullum omnis
noctem laborantes.
ad vitam.
Nichil cepimus.
in verbo autem tuo laxabo
abo rete. Et cum
hoc fecissent concluserunt
et pisces qui hunc vitam
piscium multitu
enavigant.
dinem copiosam.

Rumpebatur autem rete eorum et annuerunt
sociis qui erant in alia navi: ut ve

teriena eis percipiantur. nec
committit in profunda sacramen
torum recedant ut penitus ea non
intelligant vel per proximas
regionibus gentibus predicandum.
sed dum dicitur petro duc in altum
ad remotiores gentes quibus prima
predicatur est pertinet.

Duc in altum. et si aliis imperatur
ut laxent retia soli petro dicitur duc
in altum. id est in profundum disputa
tionum ut quem recta ubi ge
neratione deseritur: quem non visu
sed sola fide attingitur. vel quem de
virtute resurrectionis vel de
spiritu sancti profluentibus donis instruu
tur et armatur.

Nichil. etc. moraliter. Hi nullo genere
superne laxata fuerunt instrum
ta disputationum frustra pre
dicatores vocis sue iactum mit
tunt quia fides per illorum non in sapien
tia verbi compositi. sed divine vo
cationis munere provenit. o va
na presumptio. o humilitas fruc
tuosa. qui nichil ante ceperant
magnam multo concludunt
multitudinem. rumpitur rete
pre multitudine piscium. quia
modo cum electis tot reprobi
intrant qui ipsam ecclesiam heresibus
scindunt. Rumpitur rete sed
non labitur piscis quia dominus suos ser
vat et iter persequentium scandala.

Rumpitur quia divitias et paup
tates non sustinet.

Hec impletio usque ad finem
seculi crescit. sed implete merguntur. non tamen precipitantur. sicut ut mergantur. mergi enim est

)·

ɔ'

homines ad veritatem sancti de qua cepti fuerant reducit. Quare et Petrus adhuc iuniorem te positus hoc loco demonstratur unum sequitur. Quod cum vidisset Symon Petrus etc. Quia carnales in tecta spiritualibus rectoribus in quibus persona Christi eminet homo nomine quidem exterius deferunt et se petentes humiliantur subillis. Sed tamen moribus non voce credicunt et nolunt ab illis gubernari quorum vita et predicatio ipsorum contra est voluntatem.

Ex hoc. i. hoc ad ipsum Petrum pertinet spiritualiter cui exponitur quia captura significat piscium sicut tunc per recia piscium per verba aliquando capit homines. In quo Petrus est caput totius ecclesie.

Miserte sunt sancti signe quo ab huius mundi solo quam Christo inheserunt penitus sunt secessuri.

Quarto singno ex quo in Capharnaum venit iste sanatur. Nam sic quarto die sole illuminavit et clarior fecit ceteris diebus. Cum illucente elementa sic mundi. Sic et hoc ceteris clarius opus estimari. Et Matheus post novum testamentum in monte datum. Hic primus a domino sanatus inducitur ut ille qui excludebatur a lege purgari sed domini per sumpsus non ex lege set supra legem esse gratiam in diceret que lepra maculam posset abluere.

nirent et adiuvarent eos. Et venerunt.

Quia et ecclesiam et synagogam conveniunt.

Et impleverunt ambas naviculas ita ut pene mergerentur. Quod cum videret Simon Petrus procidit ad genua Ihesu dicens. Exi a me quia ~~voluntati~~ homo peccator sum domine. Stupor enim circumdederat eum et omnes qui cum illo erant in captura piscium quam ceperant. Similiter autem Iacobum et Iohannem filios Zebedei qui erant socii Symonis. Et ait ad Symonem Ihesus. Noli timere.

Quod iam placitum eligitur sed

Ex hoc iam homines

pro quod alia sit eligendus

eris capiens. Et subductis

quia ad hunc habent voluntatem

ad terram

redeundi.

navibus relictis omnibus secuti sunt eum.

Stupor. Excludit Petrum non studio malicie sed ex humilitatis affectu hoc dixisse. Ad miratetur enim dona divina et quo plus meruerat hoc per sumebat minus. Et talis humilitas meretur piam domini consolationem.

Et factum est cum esset in una civitatum: et ecce vir plenus lepra et videns Ihesum et procidens in

Non recedit sed ad latus preceditur et vivificandi potestatem tribuit. In quo significatur quod spirituales viri et superius terrarum commoti non debent habere voluntatem dimittendi ecclesiasticum minus ut securi et tranquilli vivant nemo de sue et hoc pro scientia remisse et de aliorum innocentia stultes se figuramus ut formider a gon.

ante c. mr 1 d.

b ante 8 a. mr 1 5.

Sicut humilitate virtute sue maculas erubescens et confessione verecundia non reprimitur sed de toto munere remedium querens.

Super hunc locum invitus quod dubitari non potest, quia voluntas dei potestas est.

Eo modo sanat quo obsecratur. si vis potes m.

Tetigit non quia sine tactu sanare posset. sed ut ostenderet se dominum legis qui non timet contactum.

Ubi leprosus invenitur non exprimitur locus ut ostendatur non unum populum alicuius specialis civitatis sed omnium populos fuisse sanatos.

faciem rogavit eum dicens. Domine si vis potes me mundare. et extendens manum tetigit

dicto sunt pietas

illum dicens. Volo mundare

hic maiestatis potentia quia dicitur

et confestim

tam nichil medium inter opus et

lepra discessit ab

preceptum quia in precepto opus est actione

eo. et precepit

tate iactaret ut sermo prelacione

illi ut nemini di

quod corpore prefecerit

ceret. sed vade.

Docet non vulganda nostra beneficia sed premium ut non solum a mercede abstineamus pecunie. sed et gratie iactancia vitanda facit ne leprosus posset tacere in medium. ideo et imperatur silentium quia meliores putabat qui fide magis spontanea quam qui spe beneficii crediderunt.

Mittit ad sacerdotes propter humilitatem et ut videntes crederent. vel non credentes inexcusabiles sint.

Non debuit differri sed prescripta veniant signata. quia pro emundatione offerre iubentur tortam panis triticei et duos sextarios olei.

Ostende te sacerdoti et offer pro emundatione tua sicut precepit moyses in testi-

Sanatio illius unius comunitas ad dominum cognitas. ut enim prius nitens se sanatum doceret

preceptum beneficium et iussus

Voluntati potestatis tribuitur non qui incredulus dubitat. sed sue conversationis conscius non presumit.

Sicut in domino est potestatis auctoritas ita in isto fidei constantia declaratur.

Tetigit propter humilitatem ut doceret nos nullum spernere propter aliquam corporis maculationem. tangit non dedignatur imperat non differt. ad huius opis testimonium. volo dicit propter formam. propter carnem tangit propter manicheum.

Leprosus. humanum genus significat plenum lepra. quia extrema manu i. verbo dei humana contingitur. Nam in gentibus erroris varietate inmundus. ut diu abominabiles et sequestrati iam clarificatione templo reddi. de quo dicitur templum dei sanctum est quod estis vos et sacerdoti offerri. Atque vere sacerdos in eternum secundum ordinem Melchisedech offerat pro emundatione corpora sua hostiam vivam sanctam deo placentem.

Tace velit nec tacere potest. unde quia id voluit et non potuit. sed datur ut sui magna que faciunt latere velint sed ut propter sint alius prodantur inviti.

Ostende te s. ut intelliget sacerdos non legis ordine sed gratia dei curatum. offert non solvit legem sed implet qui per legem gradiens supra legem sanare eos quos remedia legis non sanaverant videtur. sicut per moysen lex spiritualis est. ideo videtur sacrificium spirituale mandasse ut sit in testimonium sub eadem. sed impietatis lepra discedat.

Sanat: ut deus, orat: ut homo. In urbibus miracula facit, in deserto orat, ut activae vitae et contemplativae documenta monstret. Ne quis pro fratrum amore dei, vel pro amore dei fratrum sic studiose sit curam proximi dimittere. In desertum se cedit et orat: qui a turgentium strepitu vitiorum per mentis et quidam sibi secretum cum domino intus esse quaerit, ubi cum illo exteriore cessante tumultu per intima desideria silenter loquatur.

Infirmos. Inter ceterorum remedia debilium convenientibus ex omni parte doctoribus, hic paralytici sanatio describitur, ut magna et magne rei signata. Vnde orasse premittitur non pro suffragio, sed pro dando exemplo in quo docetur ut quisque petende salutis priores adhibere per quos nostre vite compago resoluta actuumque nostrorum clauda vestigia verbi celestis remedio reformentur.

Desiderant offerre sed importunitatem recludunt. Quia sepe animam post infirmi corporis desidiam ad deum respiciens et divina gratia innovari desiderans per se nunc conversationis obstaculo retardatur. Sepe dum cum deo orationibus colloquitur, turbam cogitationum intervenientem aciem mentis ne deum videatur intercludit. Sed non est extra in infimis ubi turbe tumultuantur remanendum, sed tectum domus in qua Christus docet est ascendendum, id est sacre scripture sublimitas est expetenda et lex domini die noctuque meditanda. Quia in custodiendo sermo

monium illius. Perambulabat autem magis sermo de illo. (Sanctitatis et doctrine.) Et conveniebant turbe multe ut audirent et curarentur ab infirmitatibus suis. Ipse autem secedebat in desertum. Et orabat. (Qui orat theoricam vitam, qui sanat activam vitam informat.) Et factum est in una dierum et ipse sedebat docens. Et erant pharisei sedentes et legis doctores qui venerant ex omni castello Galilee et Iudee et Ierusalem. Et virtus domini erat ad sanandum eos. Et ecce viri portantes in lecto hominem qui erat paralyticus et querebant eum inferre et ponere ante eum. Et non invenientes qua parte eum inferrent pre

non tacet. Sed ut Marcus ait evangelista factus est. Homo egressus cepit predicare et diffamare sermonem, ita ut non posset manifeste introire in civitatem, sed foris in desertis locis esse, et conveniebant ad eum undique.

Vbi sedens docuit Lucas gratia brevitandi preterit. Sed Mattheus in civitate sua, Marcus in Capharnaum. Hec enim fecisse testantur. Sed civitas eius dicitur Galilea in qua erat Nazaret et Capharnaum, et dicitur ad differentiam regionis transmarine Gerasenorum, de qua transfretando venerat in Galileam sicut Mattheus scribit. Vel ipsa Capharnaum civitas eius est, quia non nascendo sed virtutibus illustrando ipse suam fecerat.

Viri, p. i. l. h. i. erigentes ad superiora animum hominum, quem vis exterioris hominis debilitate torpentem quorum rursum animis et attollere et humiliare se facilis ante Iesum iacuit domino dignus ubi aspectu humilitate eum respicere deus.

Domus ihesu tegulis tecta describitur que sub contemptibili litterarum velamine si adsit doctor qui reseret divina spiritualis gratie virtus invenitur. Quod e lecto deponitur significat ab homine iam fideli cum ad hunc constituto christum debere cognosci.

Quia per culpam animi et corporis infirmabatur: ideo sanaturus corporis prius sanat animam.

Cui homo peccator ego deus qui peccata remitto quia aliorum minus tibi peccata relaxo. Qui quo prius convertitur ad hunc cecam quod pro eo petitur.

Magnus sacerdos leprosum mundebat in cordibus iudeorum et priores ostendit illo leproso cum purgato iussit se offerre sacerdoti. Sed hos summus sacerdos reputeat ne alios quoque corporis lepra contaminet.

Surge de lecto est animam a carnalibus desideriis abstrahere. lectum tollere carnem terrenis ad voluntatem spiritus attollere. domum ire ad paradisum redire. vel ad interna sui custodiam ne iterum peccet.

turba: ascenderunt supra tectum et per

(gloss: i. per divinitatis cognitionem.)

tegulas submiserunt illum cum lecto in medium ihesum ante.

(gloss: Quod paralitici qui sensu carent)

quorum fidem ut vidit

(gloss: velat.)

dixit. Homo

(gloss: quod multum valet propria cuique fides)

remittuntur

(gloss: des quod per alienam fidem homo interius)

tibi peccata tua. Et ceperunt

(gloss: et exterius sanatur.)

cogitare scribe et pharisei dicentes. Quis est hic qui loquitur blasphemias? Quis potest dimittere peccata nisi solus deus?

Ut autem cognovit ihesus cogitationes eorum respondens dixit ad illos. Quid cogitatis in cordibus vestris mala? Quid est facilius dicere

(gloss: quod solus dimittit qui novit.)

dimittuntur tibi peccata

(gloss: quod vos videre)

an dicere surge

(gloss: potestis.)

et ambula: ut autem

nes diu corrigit iunior viam suam et patefacto tecto i. reseratis scripturis ejus sub mittitur et ad christi humilitatem fidei pietate descendit et ad christi noticiam venit.

Hec curatio paralitici significat salvationem anime suspirantis ad deum et diuturna illecebra carnalis inertie que indiget doctoribus qui eam sublevent. et christo offerant. et pro eo intercedant. que apud marchum a iiii. ferri legitur. propter iiii. evangelistarum libros. sive propter iiii. virtutes quibus ad promerendam sospitatem mentis fiducia erigitur que sunt prudentia. fortitudo. temperantiam iusticia.

Nemo dimittit peccata nisi solus deus. qui per eos quoque dimittit quibus potestatem dimittendi dedit. cum ergo christus dimittit vere deus probatur. verum testimonium deo reddunt. sed personam christi negando fallunt: perfidia enim confiteri potuerunt non potuit. itaque testimonium non deum dimittendi. fides dat salutem. Dominus autem volens salvos facere peccatores. et occultorum se cognitione deum esse demonstrat. et admiratione factorum. et illis. quid cogitatis. in. c. eadem maiestate et potentia qua cognitiones vestras intueor. possum et hominibus peccata dimittere. Ex vobis intelligite quid paraliticus consequatur. Sed quia spiritualem gratiam non cognoscitis nec creditis que intus factum probatur signo visibili que non est minoris constet esse po-

tenne ut in filio hominis latentem cognoscatis potentiam maiestatis cuius potestas peccata dimittere ut deus.

Ecce per remissionem pene penitentie remissionem culpe intellige.

Stupor spectant surgentem increduli mirantur ab eventu et divini operis miracula malunt timere quam credere. Nam si crederent: si diligerent. perfecta enim dilectio foras mittit timorem.

Iste est levi qui et matheus. sed lucas et marcus propter honorem euangeliste nomen tacent vulgatum. ipse vero de se in sermonis principio accusator sui fit matheum se et publicanum nominat ne quis a salute desperet pro immanitate peccatorum cum ipse de publicano in apostolum de thelonario in euangelistam sit mutatus.

Qui relinquit vectigal levi ad dominus vel assumptus quia divina electio eum assumpsit. et numero apostolorum addidit.

Per mathei electionem fides gentium qui prius mundanis inhiabant. Sed nunc Christi corpus sedula devotione reficiunt: exprimitur per superbiam phariseorum invidia iudeorum invidia que de gentium salute torquetur.

Reliquid propria qui rapiebat aliena. non solum lucra relinquens vectigalium. sed periculum contempsit quod potest venire a principibus seculi. quia rationes vectigalium

sciatis quia filius hominis potestatem habet

quia idem est filius hominis et deus.

in terra dimittendi peccata: ait paralitico ti

Ut quod fuit testimonium in firmitatis sit probatio sanitatis.

bi dico. surge. Tolle grabatum tuum

magna virtus ubi

et vade in domum tuam. Et confestim

ubi sine mora impetratur salus consequitur. unde in quo quia ad

surgens coram illis tulit lectum in quo

erant relictis blasphemiis stupentes ad laudem convertuntur

iacebat. et abiit in domum suam ma

tante maiestatis.

gnificans deum. Et stupor apprehendit omnes

et magnificabant deum. Et repleti sunt

timore dicentes: quia vidimus mirabi

quia sanitatem corporeo

lia hodie. Et post hec exiit et vidit publica

quod misericorditer intuitu. corpore ut lucris inianter.

num nomine levi sedentem ad thelo

quia lucri, non corporis. gressu sed

neum: et ait illi. sequere me. Et

Non levitate ducitur sed mentis affectu.

relictis omnibus surgens secutus est eum.

sed virtute operis et divina potentia operante sequitur tamen corpore

Et fecit ei convivium magnum. levi

quod mente.

in domo sua. et

erat turba multa

publicanorum et alio

rum qui cum illis

erant discumbentes

duplicem errant quia putant

et murmurabant

se iustos esse superbi et illos reos

pharisei et scribe di

Videntes publicanum a peccatis ad meliora conversum locum invenisse penitentie et ob id etiam non desperant salutem.

Omnis questio ex lege que tenax est iustitie non habet misericordiam. omnes ergo declinaverunt. sed ex auctoritate missus filius dei propter gratiam euangelii provocat ad penitentiam peccatores quia et potius et actus et ambulatio et omnia que gessit sa

Evangelium mathei. capitulo 9 b. marci 2 c.

z.
lum seruiunt.

Qui domicilio xpm reci
pit intimo maximis exu
lerantium pascitur de
lectationibus uoluptatum,
itaque dominus ingredi
tur in eius qui credit uoca
bit affectum. Sed rursus acc...
dit inuidia phariseorum et scribe
pene isti quod figatur ex
plantatibus cum fidelibus et
in regno celorum recumben
tibus per fidia ieiunia torque
bis. ostendit et quamuis inter
emulos legis et gratie. quia
legem secuntur inertis
famem patiuntur eterna.
Qui non muntionibus uer
bum receperunt alimenta
celestis et fontis ubertate
recrari esurire et sitire non
possunt. et ideo quia animo ie
iunant murmurant
dicentes. quare cum publi. filii
diaboli uenenum serpen
tis effunduntur. sicut serpens
primam uocem emisit di
cens eue. quod utique deus
dixit. nolite manduca
re ex omni ligno huic
imitantur.

Xpc medicus qui miro
medicandi genere uulnera
tus est. pro iniquitates nostras
hoc medicamine serpentis
uenenum excluditur.
Qui hoc medicamento utitur
non remanet ieiunus.

Ideo nos de dimo ex pariatis uos non indigere.

cum iam penituerant. sed de ieiu
nantes ad discipulos
uno glaantes.
eius. Quare cum
publicanis et peccatoribus
manducatis et bi
bitis. Et respondens
dixit ad illos. Iesus. Non
egent ~~qui male~~
et qui gratia non quaerunt.
qui sani sunt me
Tho sumo ex petentibus
dico. sed qui male
eo dante locum gratie.
habent. Non eum ueni
uocare iustos sed pec
catores in penitentiam. At
illi dixerunt ad eum.
Quare discipuli
Iohannis ieiunant fre
quenter. et obsecratio
nes faciunt. similiter et
phariseorum. tui autem
edunt et bibunt. Quibus
ipse ait. Numquid
possunt filii spon

que
incompositas reliquerat. et quia multo
plus hoc uite respectum uel cogita
tione sibi reseruauit dominicorum
talium fidei dispensatorum
esse meruit.

Spiritualiter. discipuli Iohannis et pha
riseorum ieiunant. quia qui opera
legis uel traditiones hominum sec
tantur. uel quod uocem christi tantum aure corporis
perceptit abstinet a bonis ieiunio
corde tabescunt. sed qui christo adhe
rent reficiuntur. quia carne eius et
plenitur et sanguine. Iohannes uinum
et ciceram non bibit quia uirtutum absti
nentis auget. cui nulla pote
ntia est nature. dominus autem qui peccata pot
est donare et peccatoribus declina
ret quos abstinentibus potuit
facit iustiores. ieiunat christus ne
preceptum declines. manducat
cum peccatoribus ut gratiam et potestatem
intelligas.

Sponsus xpc. sponsa ecclesia.
de hoc sco conubio et apli cetu.
per lauacrum regenerationis. uo
mere filio nuptiarum eos ap
pellat. cum lugere et ieiuna
re non possunt quia dum sponsum
in thalamo uident et sciunt
esse cum sponsa. sed quum transeunt
nuptie et passionis et resurrec
tionis tempus aduenit. tunc filii
sponsi ieiunabunt desiderantes
iudicis aduentum.

De utroque ieiunio et intri
bulatione uel gaudio respon
det cum ablatus fuerit sponsus
tunc erunt in merore et lu
ctu. donec per spiritum sanctum consolatio

(margin) sanctus gregorius ambrosius d.

tribuetur. quo dono percepto ieiunium quod fit per leticiam. et etiam ieiunantem ieiuniam spiritualem celebrabunt. et hic prius agit de ieiunio quod pertinet ad humilitatem tribulationis. illud autem quod ad gaudium mentis pertinet cum mens ad spiritualia suspenditur. et ideo a cibis corporis alienatur sequentibus similitudinibus significat ostendens quod carnalibus et ob hoc veterem sensum adhuc tenentibus hoc genus ieiunium non gravat.

Veteri vestimento comparantur discipuli qui adhuc sunt veteris homo. quibus novus pannus. id est aliqua particula nove vite non debet immitti. quia si fit et ipsa nova vestis. id est doctrina nove vite quodammodo scinditur. cuius particula que ad ieiunia ciborum valet importune traditur cum illa doceat generale ieiunium non a concupiscencia ciborum tantum sed ab omni leticia temporalium delectationum. cuius generalis ieiunium illa particula que ad cibos pertinet non debet importari hominibus adhuc veteri consuetudini deditis. quia et illic videtur quasi scissio fieri et rumpi vetustati non convenit. et timendum est ne per ruinam austeritatis et fidem amittant quia non debuit inmisci actus veteris. et novi hominis. non enim placet sponso discolor vestis. unde apostolus. exuite veterem hominem cum actibus suis. et induite novum cum actibus suis.

si dum cum illis est sponsus ieiunare. Venient dies cum ablatus fuerit ab illis sponsus: tunc ie-
(ab amore mundi et inhumi)
iunabunt in illis
(litate tribulationis. quia non)
diebus. Dicebat
(convenit apostolis ieiunium.)
autem et similitudinem ad illos. Quia nemo
(particulam. tabulam vite)
commissuram a
(unius vitioris.)
vestimento novo mittit in vestimentum vetus alioquin et novum
(particulam incipit dispicere et si ante placuerat.)
rumpit et veteri non convenit commissura a novo et nemo mittit vinum novum in utres
(tunc novus)
veteres. Alioquin
(commissura non fit committenda sunt)
rumpit novum
(animalibus horum et novatus.)
vinum utres et ipsum effundetur
(nova mistica viris animo)
et utres peribunt. nam
(committuntur. quia si fit et utres veteres infirmi hoc pati possunt et ipsa doctrina)

Iustos vocat eos qui dei iusticiam ignorantes. et suam volentes constituere iusticie dei non sunt subiecti. et de lege presumentes gratiam evangelii non querunt peccatores qui sua mala attendentes nec per legem se iustificari posse putantes ad gratiam se penitendo subiciunt.

Quamdiu sponsus nobiscum est. et in leticia sumus. nec ieiunare possumus nec lugere. cum autem per peccatum ille recedit. tunc indicendum est ieiunium et requirendus luctus.

Veribus veteribus et comparantur apostoli qui vino novo. id est spiritualibus

Vino veteri reficiuntur vestes foris teguntur. vestes que sunt bona opera que foris agimus. quibus coram hominibus lucemus. vinum vero fervor fidei spei. et caritatis quia in conspectu dei in novitate sensus intus reformatur.

Fragilitas humane condicionis aptatur et corpora veterum utrium animalium defunctorum comparantur sed renovatis utribus nova vina creduntur

cū sacramenta que accipimus inuiolata seruam⁹ hos utres si plenī sunt gr̄ā seruent. si uacui tinea ⁊ erugo consumit. semper ergo sint pleni.

H. egisse discipli esurientes salutē hōim t̄ise unt p̄ sata. i. p̄ regiones q̄ albescunt ad messem. spicas confricant qr̄ illis quos ī corpus x̄ uolūt. t̄h̄ice mortificant uete rem hōiem cū actib; suis. ā terrena intentione exc̄h̄ndo exempla op̄m ap̄onendo a uitiorum uegumenta remouendo ⁊ gr̄a mundum p̄ ora p̄ dicendū in ūbris ecce incorp̄ando apud marcū discipli p̄cedentes dn̄m hoc egisse referunt̄. q̄r nec ē ē ut doctoris sermo p̄cedat. ⁊ sic cor audītoris gr̄a sīne iustificationis illustret. s; hi putant in dī sabb̄o nō licē xp̄c in nouē gr̄e munē designat p̄cētū legis opus gr̄e nōguens doctores nesaire legem.

Nō h̄ntes discipli spaci ū manducandi p̄p̄ in portunitatē turbāz esuriebant ut hōies sed uellen tes spicas. mediam consolantur. q̄ ē iudicium austiores uite n̄ p̄parat escas. s; simplices querere

nich̄ p̄cest ū uīte uītes pon
Sed nouum ui
de p̄ctoꝝ suffocant.
num in utres no
uos mittendum ē.
q̄ doctrina memorie tr̄dit ⁊
⁊ iutiā; conseruant
ineas n̄ ē sīi fructu.
⁊ nemo bibens ~~ue~~
~~tustatem~~ uetus sta
q̄ uult. a. p̄ ea sim nouari. q̄
tim uult nouum.
⁊ congit aplis.
Dicit enim uetus
meli⁹ est. Factum
est autem in sab
q̄ una dīo est.
bato secundo pri
mo cum transi
ret per sata uelle
bant discipli eius
spicas et mandu
cabant confrican
tes manib; suis.
Quidam autem
phariseorum dice
bant illis. Quid
facitis q̄ nō licet

p̄ceptis facili⁹ dirumpuntur q̄ cōtineat. erūt ē noui utres c̄ p̄ ablutionē accepto sp̄u te fidio consolatōis eius orando ⁊ sp̄ando innouabuntur. alii aīe n̄ dū innouate s; in uetustate malicie p̄seuerantī nouoꝝ misterioꝝ sac̄menta n̄ debent comitti. alii ueteres utres sunt scribe ⁊ pharisei. nouus pannus ⁊ nouū uinū p̄cepta euāgelii que nō possunt sustinē uidi ne maior scissura fiat quib; galathe p̄cepta legis miscē bant mittēs ueteres uinū nouum. conuenit ē aplis. n̄ h̄ns qui t̄ditionib; maioꝝ ceperunt i sinceritatē p̄ceptoꝝ xp̄i nequeunt custodire. y n̄ subdit: nemo bibens. u. s. u. n. q̄r uidelicet ueti saliua inbutus noue gr̄e p̄cepta sordebant q̄r in maioꝝ t̄ditionib; commaclati dl̄ce dinem uerboꝝ percipere non ualebat—sit.

Diem quo sabbi lītā solui cepit deuton p̄ ton. i. scd̄o p̄rimū sabbm uocat. p̄ hoc innuens obseruantiam legalis sabbati cessaturam. ⁊ uētat sabbi libertatē. que usq; ad mo ysi t̄p̄a cetoꝝ dierū similis erat restituendā q̄ carentes p̄ grām sepulturis sp̄c ama lis opib; uacant sabbm ergo dr̄ē ad distinctionē sabbi legalis dī. scd̄o p̄mū. scd̄ p̄ latū. i. sr̄ ⁊ dignus in feriori legali. l̄ ordine t̄p̄is. q̄r ⁊ ante legem hoc sabbm a p̄rib; ita agebatur sicut nūc agitur

q VI · q
A
cat 12 A. ait 2 e.

in sabbatis. Et respondens ihesus ad eos dixit: Nec hoc legistis quod fecit David cum esurisset ipse et qui cum eo erant quomodo intravit in domum dei et panes propositionis sumpsit et manducavit et dedit eis qui cum ipso erant.

c[ontra] legem tamen lex volebat homines

Quos non licebat

pure

manducare nisi tantum sacerdotibus? Et dicebat illis: Quia

quia per eum sub est vera observantie et ideo non peccant qui ex ordinatione

dominus est filius hominis et sabbati. Factum

observant.

est et in alio sabbato ut intraret in synagogam

q. b. homo iste humanum genus significat in fecunditate boni operis arefactum per manum in primo parente ad pomum extensa quam sanavit manus

et doceret. Et erat ibi homo et manus eius

in cruce extensa et bene manus in synagoga erat arida quia ubi maior

dextera arida. Observabant autem scribe et

scientia ibi transgressor maiori subiacet culpe.

pharisei si in sabbatis curaret ut invenirent

anovis. Vel primum post dici ut unum ieiunium novi testamenti quod sabbatum fit. Vel ergo post legam a nobis servatur. In prima ergo ante decreta legis ante observabatur antiquitus.

Sabbata significant requiem vel quod in hoc seculo agimus ab actionibus superstitionibus vel quod in futuro agitur: quam in perpetua sollempnitate manducabimus bona terre.

David cum esset sociis fugiens a facie Saul significat Christum cuius discipulis latet principem mundi observatorem legis panes sanctos manducent. Et erat illis quia est ipso significans sacerdotale cibum in adusum transtrum populorum. Sicut ergo omnis sacerdotalem vitam debemus imitari. Sicut ergo omnis filius ecclesie sunt sacerdotes uncti spiritu sancto ut se deo ipsos offerant.

Magna hospitalitatis gratia proposito periculo mortis non declinat hospitem alendi sacerdos. Sic et nos debemus aliena pericla in nostris ferre. Sed et unum deo hospitio mentis non mortis periclo non excludunt sacerdotes. Ita est.

Quia destructionem sabbati quod in discipulis arguebant probabili magis excusavit exemplo nunc ipsum observando magis calumpniari volunt ut sanitatem curet crudelitatis vel imbecillitatis sicut transgressionis arguant.

Et illos et nota cum litteram et sabbati apostoli iam destruunt ad usus Ebionitas qui alios apostolos recipiunt paulum et legis transgressorem repudiant.

Ad mundus. Ad segetem humani generis fecunditas spiritus fructus ecclesie. Quibus saturantur apostoli nostro se alentes profectu.

Alii dicunt ipsi domino hoc fuisse obiectum. Sed adversus ipsum dominum et discipulis potuit obici. Et cuicumque obiectum sit ad ipsum magis respicit.

Sicut David et abimelech probabili excusatione mandatum legis transgredientes non reprehenduntur est eandem in apostolis non plantis famem.

Quomodo domino obicitur ad eum cum et in servo per eum ne non tenetur verus rex et sacerdos et ideo dominus sabbati cuiuslibet sabbato spicarum non nota non tenetur.

Sexta quinque post 21 dominicam. ad 12 b. ...
et a.

b

Sabbatis magis curat et docet non solum propter insinuandum spirituale sabbatum, sed et propter celebriorem populi conventum.

unde accusarent illum. Ipse vero sciebat cogitationes eorum et ait homini qui habebat manum aridam: Surge et sta in medio. Et surgens stetit. Ait autem ad illos Iesus: Interrogo vos si licet in sabbato bene facere an male? animam salvam facere an perdere? Et circumspectis omnibus dixit homini: Extende manum tuam. [scilicet quam iam amiserat successum] Et extendit [bonorum operum salutaribus intendit] et restituta est sanitati manus eius. Ipsi autem impleti sunt insipientia et colloquebantur ad invicem quidnam [scilicet quomodo eum perderent] facerent de Iesu. Factum est autem in illis diebus exiit

Praeveniens calumniam quam sibi parabant arguit eos qui praecepta legis male interpretando etiam a bonis operibus sabbato estimabant feriandum, cum lex a servili opere, id est a malis abstinere praecipiat in sabbato.

In quo signatur in septima quiete illos qui in sex aetatibus saeculi bona fecerunt non a bonis sed a malis ferias habituros.

Corpus curaturus de animae de salvatione interrogat, quia illa miracula propter animae salutem faciebat, et ipsa sanatio manus salutem animae significabat, vel nomine animae totius hominis significatur.

Extende ad pauperes. Extende ut proximum iuves, ut viduae praesidium feras. Extende ad deum pro peccatis tuis.

Infructuosae debilitas animae nullo modo melius ordine curatur quam eleemosinarum largitate. Unde dicitur: Non sit manus ad accipiendum porrecta et ad dandum collecta, quia frustra pro peccatis rogaturos manus ad deum extendit qui has ad pauperes pro posse non extendit. Quia solo livore promoti sunt. Ipso enim cum sua fuit vel manum extendere vel hominem sanare, et magna insipientia de nece tractare cuius beneficiis plurimum indigebant.

Mt 12 c. Mr 3 b. Io 11 c

In montem ascendens ad se vocat et elegit quos voluit, quia non illorum est studium sed divinae gratiae ut in apostolatum vocentur. Unde: Non vos me elegistis et cetera.

Mox ac deum orando quaerit ad superiora progreditur. Veritatis culmen sublimis ascendit. Orat autem dominus non pro se quia impotens sed pro me quia clemens. Unde statim subdit: Et cum dies factus esset vocavit discipulos suos. Qui eius magisterio discunt. Inter regni discipuli, de quibus elegit duodecim quos apostolos nominavit, id est suo loco missos dicit. Unde: Sicut misit me pater.

Mons in quo apostolos elegit et docet altitudinem designat iustitiae qua instruendi erant et praedicaturi, ne in infimis remanerent sed ad summa erigantur. Sic et lex in monte data fuit. Apostolos praeminentes ab omnibus

Finis capituli.

Mt 10 c. Mr 6 b.

in montem. Orare et erat pernoctans in oratione dei. et cum dies factus esset vocavit discipulos suos et elegit .xii. ex ipsis quos et apostolos nominavit. symonem quem cognominavit petrum et andream fratrem eius iacobum et iohannem philippum et bartholomeum. matheum et thomam iacobum alphei. et symonem qui vocatur zelotes. iudam iacobi. et iudam scarioth. qui fuit proditor.

Et descendens de monte cum illis stetit in loco campestri. et turba discipulorum eius et multitudo copiosa plebis ab omni iudea et ierusalem et samaria et maritima et tyri et sydonis qui venerant ut audirent eum. et sanarentur a languoribus suis. et qui vexabantur a spiritibus inmundis curabantur.

Interlinear glosses: in forma presbiteri quod debeas etiam orare · lati. · in secreto. · in ordinatione ordinis fide · mittentes in signum · et a se nominavit.

ut a christo in monte montes suscipiant pacem populo suo etc. et moyses solus legem spiritualiter intelligens montis verticem in quo deus erat ascendit.

Non sapientes non divites non nobiles elegit ne dixisse per prudentiam ne redimisse divitiis. ne potentie nobilitatis sed auctoritatis aliquos ad gratiam traxisse videretur.

Cognominavit non modo primum sed longe post cum ab andrea adductus dixit. tu vocabis cephas quod interpretatur petrus. sed volens lucas nomina .xii. apostolorum enumerare dicere cum necesse haberet petrum decebat intelligi voluit innuere quod non hoc antea vocaretur sed ita eum dominus cognominavit ut non casu factum putetur. sed ex mutatione sacramentum petre audientibus commendaretur.

Matheus cum pari suo thome in ordine humilitatis causa sese supponit cum aceteris evangelistis prelatus sit.

Si dicamus dicamus duos esse sermones ascendit in montem et hunc cum discipulos. et post descendit. et fecit istum ad turbam. si dicamus unum fuisse sic intelligendum est. quod ascendit in montem et post aliquantulum descendit. et ubi fecit sermonem non erat planicies.

Electurus apostolos in montana subiit etiam actuus ad campestria redituris. quia non nisi humili turbe christum videre sufficiunt. et raro inveniuntur quod vel turba discipulorum ad altiora sectatur vel quis quod debilis in monte curetur. sed extincta febre libidinum et succensa luce scientie peteretianti quisque subire clivum virtutum.

Est oppidum a primo mari galilee quod hic non miraculi loco ponetur sed a mari magno cognoiatur in quo tyrus et sidon comprehendi potant. sed quia civitates sunt gentium consulte noiatur ponuntur. ut christum a se

¶ Mt 10 A. Mr 3 C.

¶ C
Evangelium de martiribus. Mt 5 A. Mr 3 B. Mt ee. Jo 6 A.

et omnis turba querebat eum tangere quia uirtus de illo exiebat et sanabat omnes. Et ipse eleuatis oculis in discipulos suos dicebat. Beati pauperes quoniam uestrum est regnum dei.

(quia qui esurit esurientem compatitur)

Beati qui nunc esuritis

(compatiendo largitur, largiendo fit iustus. equale se inferioribus.)

quia saturabimini.

(iusticiam per hanc dolum excludit)

Beati qui nunc fletis

(nunc redeunt de presenti miseria.)

quia ridebitis.

(de dilatione bonorum.)

Beati eritis cum uos oderint homines et cum separauerint uos et exprobrauerint et eiecerint nomen uestrum tanquam malum propter filium hominis. Gaudete in illa die et exultate.

(constantia patientibus in terris multa)

Ecce enim merces uestra

(merces in celis.)

multa est in celo.

Beati cum non domino consummare uirtutes ante consilio possunt gratia uirtutum perfectionis sine beatitudine fouendi ut paulatim ad meliora progressi dum domino stante in planitie uidentur ascultant ad hec quibus in monte sedentem sublimiter ascendunt. Et iam quorum cordibus adhuc eo mandis insistit hos quibus stans assensum quos longo studio exercitatos et iam dociles inuenerit: his qui quietus residens mistica intimat.

Qui propter diuitias beatitatis christi propter panem uite eterne propter spem celestium gaudiorum fletus esuriem paupertatem quia desiderant beatus est. quanto beatior qui suas uirtutes inter aduersa seruare non trepidat.

Inter odia cordium inter probra linguarum inter manus persequentium lectori corde uersamini intuitu sine mercedis.

Cum super regnum celorum pauperum esse dicatur: ex opposito apparet et ab hoc

2

Sed uirtus christi intimatur quia in gentes ciuitates exeat.

Tangit christum qui fideliter credit in eum. Tangitur a christo qui firmatur ab illo qui sic tangit et tangitur spiritu in uirtute sanatur.

Et signaliter omnibus loquitur specialiter discipulos leuat oculos. ut que intenta cordis aure uerbum percipiunt latius seporis intimi lumen accipiant. Quibus dudum in monte sedens os aperuit ut magna proferret in eos stans in campo oculos dirigit ut audita patentius intelligant.

Quod apud matheum per viii. beatitudines dicitur in sermone perfectionis ad apostolos in summo montis hic apud lucam compendiosius per iiii. cardinales uirtutes comprehenditur uel minori sermone ad turbas in imo. dicit ergo beati pauperes. ecce temperantia. que est facere cordis mundiciam. beati qui nunc esuritis. quia compatiuntur aliis et miserentur et tribuunt sua. non querentes aliena. ecce iusticia. que est facere misericordie. beati qui nunc fletis. ecce prudentia. qua attenditur quam misera sunt terrena et quam beata celestia. que est facere pacem. beati eritis cum uos oderint. ecce fortitudo que facit mansuetum. fortis est qui uincit iram et alios motus animi. connexe sunt uirtutes ut qui unam habet plures habere uideatur. sed eius que fuerit uberior. est ubius primum hospitalitas et humilitas et sobrietas habeat que uel omnia sed ex fide plenitur. per tenet principatum.

Ma. 4 A.

Fragmentum post 20 ... 4 A.

In solus.

Exemplo prophetarum confortat eos ne ra dicentes. persecutionem pati solet.

Mistice divites repleti iudei acul
heretici et mundi philosophi qui ub
tate verborum et facundie preconio
delectati simplicitatem fidei vere
super gazas thesauros inutiles con
diderunt. et usum sensus de generatione
christi disputantes. cum in fructu
fidei sue egestatem recognoscent
credentes perfidie quem impercinit
tientem. ergo maceram ieiuni
o carmina tanta supplicii crescente
etiam tempus crucis suos luge
ant quibus venditur.

Salomon. cor sapientis ubi est
tristicia. cor stultorum ubi leticia
a docens stultitiam ridentibus
prudentiam flentibus ascri
bi — ut ibi ue. etc.

Ve. cum. b. quia hic placent pote
tibus maledicto perpetuo se subdunt.
et sicut pauperes esurientes fle
tes in pravitate malorum plant
sic divitiis repletis risu et uaca
tes male obsequentium che trenic
la maiore fovent ad penam.

Quia prophete inventi in peccati non ta
sunt optantium sed et pronunciatores
futurorum. ipsi enim pro inimicis
orabant — ut.

Dicto quod debet inimicis parant
pati supponit quales se debeant
ad ipsos inimicos habere. quia et enim
lacte imbuuntur. sed validiori ca
ritatis cibo roboratur. non sufficit
non odisse. sed quod ultra humanam

a^t u ii.

Secundum eum
hi faciebant pseudoprophetis
qui timore non deficiebant
patres eorum. Verumtamen
a veritate. quia qui sunt
ve vobis divitibus
qui pro bore terre. quia pro potus usu
temporalium quem nunc diligitis etc.
qui habetis consola
necessitates temporis miserias atque
tionem vestram. Ve
contra.
vobis qui saturati
estis quia esurietis.
Ve vobis qui ride
tis nunc: quia luge
bitis et flebitis. Ve
cum vobis bene
dixerint homines omnes.
Qui adulabantur pseudo apostoli
Secundum hec fa
qui ob captationem vulgi favo
ciebant pseudoprophetis patres
non de corde suo prophetabant. quia hi
eorum. Sed vobis dico
efficient non impossibile quod homines
qui auditis. Dilig
non vicia. qui inimici sunt ad cibum
te inimicos vestros
unius. et etiam corporis.
benefacite his qui
et bona
oderunt vos. Be
orate.
nedicite maledi

regno se alienat qui con
solationem querit inter pabulum
necnon divitie quia amor di
vitiarum in culpa est.

Qui inter divites amplius
habundantis sicut dives
qui induebatur purpura
et bisso. et epulabatur. etc.
qui de digito lazari querit
guttam aque qui saturati estis.
qui in desideriis vobis pla
centes nullam in — bonis
famem patimini.

Magna pars peccati peccati sua
scelera non modo arguit.
sed insuper qui bene gesta lau
dauit.

Mathei in monte tractat
divites bonorum solum modo.
lucas vero in campo ue
describit reproborum quia
rudes adhuc auditores
nimis terrore ad bona
sunt complendi per
fectos satis est premiis
invitari.

Hinc apostolus maledicimur.
et benedicimus. blasphe
mamur. et obsecramus.

Cum caritas paciens sit sic
debet paciam ut haberi. cu
benigna sit non debet res
pondere maledictis. sed
non querit que sua sunt. non
debet resistere sapienti.
si non emulatur — sol —
de — ber o dis
se ut — inimicos.

Medicus animarum qui est ad curandos proximos instruit omnia que ad salutem proximorum valere perspicit vel levare precipit. et pertinet ad medicinam. ut tamquam assiduus egrotantibus vel freneticis si salus illorum id exigat multa patiantur donec infirmitas transeat. Quod tam mirum quam percutienti maxillam prebere. unde ne omnis indignantis frangitur impetus. ira sedatur et per paciam ille invitatur ad penitenciam.

Et non tantum ad amicos opera caritatis extendit sed et ad inimicos. ut amici esse incipiant. et prius affectum dilectionis et postmodum opera ostendit dilectionis.

Quantum nobis gradus perfectionis eminencior est tanto necesse est ut cura virtutis sit ubior ut et non amant summi caritatis amplectamini.

...centibus vobis. Orate pro calumpniantibus vos. [¶] Et qui te percusserit in unam maxillam: prebe illi et alteram. et ab eo qui aufert tibi. (scilicet exterius.) Vestimentum (scilicet interius) et tunicam noli (scilicet tempore pacis non) prohibere. Omni autem (nocere aliquid et de beneficiis.) petenti te tribue. (scilicet vel correctionem scilicet doctrinam vel) et qui aufert que (fundum vel animalia vel que cetera pecu...) tua sunt ne repetas. [¶] Et prout vultis ut faciant vobis homines et vos facite illis similiter. [¶] Et si diligitis illos qui vos diligunt que vobis est gratia? (scilicet publicani et humani.) Nam et peccatores (scilicet natura duce.) diligentes se diligunt. et si bene feceritis his qui vobis bene (scilicet illud quod non vobis bona faciunt.) faciunt que nobis est gratia?

naturam est percipimur diligere et de lex iniusticie dimitte impetit ultionis evangelium inimicis caritatem. odium benignitatis. maledictis vota perseverantibus paciencia. esurientibus largitate et gratiam remunerationis impertit.

Quod de vestimento et tunica dicitur. in malum est faciendum quod aliquo iure temporali nostra dicimus. sitis de necessariis sed imperatur multo magis superflua contempnere precipimur.

Ex parte vultis. ne videatur lege dissolvere in beneficiis iuste servat quod negligit in iniuriis nec aut pro ut faciunt facite sed pro ut vultis ut faciant vobis homines. ut vicissitudo sit cum mutatione et vota sancte equum.

Quia caritas paciens est. benigna est. non tantum in via inimicicie sustinet fortis. sed amicos quos gratia benigne provenit. ut bonis sicut ad amorem aliorum et alteram vim lanius instruit sub dicendo. et si diligitis.

Pharisei victores partes dividunt iusticia una in dominum que pietas dicitur: alteram in parentes vel reliquum humanum genus. Terciam in mortuos. ut his exequiarum iusta solvuntur. sed dominus legem compleat et pharisei vestigium super gressus me... [illegible] ... le — (Erit) — se pietatis poriget officium.

[margin:] cap. 4 F.

[margin:] cap. 4 d.

[margin:] cap. 4 5.

Siquidem et peccatores hoc faciunt. Et si
mutuum dederitis his a quibus speratis reci
pere, que gratia est vo
bis? nam et peccatores
peccatoribus feneratur ut recipiant equa
lia. Verumtamen diligite inimicos vestros et
benefacite et mutuum date. nichil inde sp
erantes. et erit merces vestra multa. et eritis
filii altissimi quia ipse benignus est super in
(gloss: quod non tantum in largitate be)
gratos et malos. Estote ergo misericordes sic
(gloss: neficiorum sitis misericordes. sed et in iudicando.)
et pater vester misericors est. Nolite iu
dicare et non iu
dicabimini. Noli
te condempnare
(gloss: Remittite dona vestra et desectas)
et non condemp
(gloss: non dicit sciam. ... gratia aperta.)
nabimini. Dimitti
(gloss: iniurias. peccata vestra. beneficia. vitam eternam.)
te et dimittetur vobis. Date et dabitur
vobis. Mensuram bonam et con
(gloss: id est plenam. coagitatam. — tertiam ut de)
fertam et coagitatam et supereffluen
(gloss: det quia occasio premendi fuerunt.)
tem dabunt in sinum vestrum. Eadem
quippe mensura qua mensi fueritis
—ea—ti—tur—est.

Ex hoc solo quia speratis. et non pro deo datis.

Postquam dilectionem et beneficium peccatorum mutuum quasi infructuo sa redarguit. nunc quomodo a fidelibus fructuose fieri debeant ostendit. quasi quamvis peccatoribus non prosit talis dilectio et beneficium mutui vestrum: tamen vos diligite non tantum amicos sed altiore gradu virtutis et inimicos.

Estote etiam sperantes non in hominem sed precedit egentes qui sunt reddant quia commodastis reddere et deus quo iubente fecistis sum non reddat reddit eis usura in — eternum — sum erit.

Pluit super malos et pruentis terra non negat. id est sol bonos et malos illuminavit. et iustos prophetas inde prophetas pluvias irrigat. in iniustis radius eter ni solis refulsit. sic illi cen sunt: estote eis misericordes docendo et excolendo. et nolite temere iudicare nec dicatis ex de licta ubi in aliam cogitatur fer re sententiam.

Quanto excelsius premium. tan to debet impensius esse officium.

Sunt quedam media vel certa quo animo fiant. quia bene et ma le possunt fieri. et nescientes talia fueris et quando apparet malus de cuius correctione desperare cum quasi abiectum reprehendere te iure

Duo sunt genera beneficii. vel cum benivole donamus. vel cum reddi to emendamus.

De apertis que bono a nimo fieri non possunt permittitur nobis iudicare.

Generaliter de omnibus potest acci pi que mercede maturi languebitur. quia pro operibus sin gulorum reddetur deus.

Sermo clvi.

Fō ē p^t pecti. q^t ∧ a.

q^t ∧ a. q^r e c.

remetietur vobis. Dicebat autem illis et similitudinem. Numquid potest caecus caecum ducere. Nonne ambo in foveam cadunt? Non est discipulus super magistrum. perfectus autem omnis erit si sit sicut magister eius. Quid autem vides festucam in oculo fratris tui. trabem autem quae in oculo tuo est non consideras. aut quomodo potes dicere fratri tuo. frater sine eiciam festucam de oculo tuo. ipse in oculo tuo trabem non videns. Hypocrita eice primum trabem de oculo tuo. et tunc perspicies ut educas festucam de oculo fratris tui. Non est enim

[interlinear glosses:] s. stultus ... s. stultum ... s. docere. ... s. imperitus doctor ... fovean. ... s. capitis sui fragilis. s. christum ... deum omnipotentem. ... s. levius quod perturbat oculum mentis. ... s. gravius crimine ... s. intentione. ... s. non potest iniurias ut ira in fratrem emendare donec mansuetudine ... odium vel invidiam, perplexitas ... corde. ... perspicies ... s. Non enim prius est doctor aliis idoneus ... nisi quod in se sanaverit.

Si magister qui deus non suas ulcisci iniurias sed tolerando persecutores mitiores reddere voluit discipuli qui perfecti hanc regulam perfectionis imitari debent.

Apertus oculum male videt. s. lacrimam suam. dum alium vult mederi. sed cecus sed non valet intueri oculum nisi de tua cadet.

Hypocrita. huius non odio vel livore omnia accusare sunt cupiunt. et volunt videri iustores sine exemplo sive emendationis. si prius debet auferre trabem invidentie vel malicie simulationis de oculo cordis sui. ut valeat eicere festucam iracundie vel alicuius livoris culpe de oculo fratris.

Arbor bona vel mala non natura qui adeo in hominibus

Non iniqua mensura recipiet deus. sed et ac sic dicat. ipsa deus tuam iudicandi et iniqua mensura tibi nocet. te punit et se non illum de quo hoc agis vel si recte iudicas et metieris tibi proderit. te salvat et si aliquam non illum cui impendis.

Similitudinem proposuit de iustitia ad dandam elemosinam et ad dimittendam iniuriam.

Sic te violentiam ira te cecavit. sic te peremit avaricia et nunc iniqua cura tua animam tuam curare potes. non solum qui tibi iniuriam fecit. sed tu qui fratri nescias tuis est sed simplicitas illius te tranquillum invenit et ille permanebit. et tu de peccatis tuis caliginosa vis. cecum te vidit de oculo. i. serene corde ad lumen ducere curasti.

Vere praesertim avaritiae castigare non valet quia fratris vel odio. vel alio vicio per viciam levia vel ut nulla iudicantes graviter increpant illos quos a statu nostro videtur ira. vel aliquo levi peccato perturbatos hi tales magis amant imperare et dampnare quam corrigere et emendare.

Hypocrita. sic quae vis reprehendere primum vide utrum ei similis sis. quod si es parter ingemiscere et non eum tu obiurgare sed pariter coronari moneo quod si non es similis tamen vel aliquando fuisti vel esse potuisti condescende et non ex odio. sed mira argue. Raro ergo et non sine magna necessitate sunt obiurgationes adhibende. et non nisi respectu dei

cap. 14 A.

cap. 10 E. Io 13 B.

cap. 11 A.

cap. 11 E.

F

remota ab occulto trahe.

Non est enim a. b. s. iuxta illud hec iusticiam in ficta quod nobis ostendis. factis imple ut sis arbor bona. et fructibus bonis ornaris. quia et si se fingat hypocrita non est bonus. quia facit opera mala et si reprehendit in sontem non ideo malus est cum opera bona facit. et nota quod manifestius hic agitur.

Mali suo fructu noscuntur. et dum sine nobis factis blasphemant. et merito per impacienciam dinoscuntur in tempore adversitatis. ieiunia enim et orationem et huiusmodi simulans ut et bonis. sed non debent oves pelles suas deponere. et si aliquando lupi se eis contegunt.

Non de spinis. i. sollicitudinibus mundi ficus. i. dulcedo resurrectionis. neque de rubo. i. punctione viciorum uva. i. fructus animae qui sicut uva pressura tremens corrumpitur in feriori maceratur vel de carne que generat spinas et tribulos non vindemiamus. christum qui sicut uva pependit in ligno.

Profert bonum diligit inimicos omnipotenti tribuit et huiusmodi profert malum odit amicum aufert aliena non dat sua et huiusmodi quia deus iudicat ex intentione cordis. unde ergo de bono vel malo corde procedit. bonus vel malus debet iudicari fructus quia ex habundantia cordis quod intus latet loquitur exterius os. i. procedit exterior effectus tam in verbis quam in factis. et hoc est quantum ad divinum examen loquitur os.

voluntas.
Arbor bona que facit
opera
fructus malos neque
voluntas.
arbor mala faciens
opera
fructum bonum.
non quo amentur sed ab operibus quibus ab
Unaqueque enim ar
eis quia ut spina non facit uvam sic
bor de fructu suo
bona arbor bonum malum mala
cognoscitur. Neque
in vino et in ficu.
enim de spinis
colligunt ficus neque
de rubo vindemi
ant uvam. Bonus
ex sermone cognoscitur.
homo de bono thesau
thesauri cordis id est quod radix
ro cordis sui pro
arboris quod de cogitatione profert id est ex
fert bonum et malus
arboris fructus.
homo de malo thesau
quo ex thesau
ro profert malum.
ro.
Ex habundantia e
corde et si
nim cordis os lo
in bonis.
quitur. Quid autem
in ypocrisia.
vocatis me domi
ne domine et non facitis

certa est, sed voluntas bona vel mala. fructus opera que nec bona male voluntatis possunt esse nec mala bone voluntatis.

Spinis. spina et tribulus herbarum a quibus nullus sapientium secretatem vel utilitatem potest invenire. sed offendunt et cruentant ad premantem. vel spine et rubi cuius sensus quod est puncciones viciorum. uva et ficus dulcedo nove conversationis quam christus in nobis esurit et fervor dilectionis qui letificat cor hominis. non de spinis et rubis uva vel ficus quia mens adhuc veteris hominis consuetudine pressa potest quidem simulare. sed non ferre fructus novi hominis quia si quandoque vel fera malorum proferunt bonis non hoc faciunt mali. sed fit de illis consilio dei.

Vel vindemiantur fructus bonus arboris. sed quia non procedit de pinguedine caritatis. deus non bonum iudicat. que autem sit bonorum malorum ne fructuum discrecio vera sub alia figura supponit omnis quod. y. a. m.

Post locutionem universa que actu vel cogitatu de corde proferuntur dominus significat. nam et rubum pro terra solet poni unde iam bene non fuit quod ——— ——— ——— deret ———.

mat 12 e.

mat 12 e.

CAP. VI.

Fodit in altū et ponit fundamentū supra petrā. Facta autē inundatione fluuius impetu cecidit domui illi et non potuit eā mouere. Fundata enim erat super petrā.

Qui audit ea mea et non facit similis est homini edificanti domū suam super terram sine fundamento in qua irruit fluuius et continuo

cecidit et facta est ruina domus illius magna.

Et factum est cum consummasset Iesus omnes sermones suos in audientia populi introiuit Capharnaum. Centurionis autem cuiusdam seruus malus habebat qui illi erat pretiosus. Qui mittens seniores iudeorum rogauit illum ut veniens salvaret seruum eius. At illi cum venissent ad Iesum rogabant eum sollicite dicentes quia dignus est illi hoc. Diligit enim gentem nostram et synagogam ipse aedificauit nobis. Iesus autem ibat cum illis. Et cum iam non longe esset a domo misit centurio amicos dicens ei. Domine noli vexari. Non enim dignus sum ut sub tectum meum intres. Propter quod nec meipsum arbitratus sum dignum ad te venire. Sed dic verbo et sanabitur puer meus. Nam et ego homo sum sub potestate constitutus habens sub me milites et dico huic vade et vadit et alii venite et veniunt et seruo meo fac hoc et facit. Audiens autem Iesus admiratus est et conuersus sequentibus se turbis dixit. Amen dico vobis non inueni tantam fidem in Israel. Et reuersi qui missi fuerant domum sanum seruum inuenerunt.

Et factum est deinceps ut iret in ciuitatem quae vocatur Naim et ibant cum illo discipuli eius et turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae ciuitatis ecce defunctus efferebatur filius unigenitus matris suae et haec vidua erat et turba ciuitatis multa cum illa. Quam cum vidisset dominus misericordia motus super eam dixit illi. Noli flere. Et accessit et tetigit loculum. Nam qui portabant steterunt. Et ait. Adolescens tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus et coepit loqui. Et dedit illum matri suae. Accepit autem omnes timor et magnificabant deum dicentes quia propheta magnus surrexit in nobis et quia deus visitauit plebem suam. Et exiit hic sermo in omni Iudaea de eo et in omni circa regione.

Et nuntiauerunt Iohanni discipuli eius de omnibus his. Et conuocauit duos quosdam de discipulis suis Iesus et misit ad Iohannem dicens. Tu es qui venturus es an alium exspectamus? Cum autem venissent ad illum viri dixerunt. Iohannes Baptista misit nos ad te dicens. Tu es qui venturus es an alium exspectamus? In illa autem hora multos curauit a languoribus et infirmitatibus et spiritibus malis et caecis multis donauit uidere. Et respondens dixit illis. Euntes renuntiate Iohanni quae audistis et uidistis. Caeci uident claudi ambulant leprosi mundantur surdi audiunt mortui resurgunt pauperes euangelizantur et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. Cum autem discessissent nuntii Iohannis coepit dicere ad turbas de Iohanne. Quid existis in desertum uidere? Arundinem uento agitatam? Sed quid existis uidere? Hominem mollibus uestimentis indutum? Ecce qui mollibus uestimentis indumenta habent in domibus regum sunt. Sed quid existis uidere? Prophetam? Etiam dico uobis et plus quam prophetam. Hic est enim de quo scriptum est. Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam qui praeparabit uiam tuam ante te. Amen dico uobis non surrexit inter natos mulierum maior Iohanne Baptista. Qui autem minor est in regno dei maior est illo. Et omnis populus audiens et publicani iustificauerunt deum baptizati baptismo Iohannis. Legisperiti autem consilium dei spreuerunt in semetipsos non baptizati ab eo. Cui ergo similes dicam homines generationis huius et cui similes sunt? Similes sunt pueris qui sedentes in foro loquuntur alterutrum et dicunt. Cecinimus uobis tibia et non saltastis. Lamentauimus et non planxistis. Venit enim Iohannes neque manducans neque bibens et dicitis. Daemonium habet. Venit filius hominis manducans et bibens et dicitis. Ecce homo deuorator et potator uini amicus publicanorum et peccatorum. Et iustificata est sapientia a filiis suis omnibus.

Rogabat autem illum quidam pharisaeorum ut manducaret cum illo. Et ingressus domum pharisaei discubuit. Et ecce mulier quae erat in ciuitate peccatrix ut cognouit quod accubuisset in domo pharisaei attulit alabastrum unguenti. Et stans retro secus pedes eius lacrimis coepit rigare pedes eius et capillis capitis sui tergebat et osculabatur pedes eius et unguento unguebat. Videns autem pharisaeus qui uocauerat eum ait intra se dicens. Hic si esset propheta sciret utique quae et qualis mulier quae tangit eum quia peccatrix est. Et respondens Iesus dixit ad illum. Simon habeo tibi aliquid dicere. At ille ait. Magister dic. Duo debitores erant cuidam feneratori. Unus debebat denarios quingentos alius autem quinquaginta. Non habentibus illis unde redderent utrisque donauit. Quis ergo eum plus diligit? Respondens Simon dixit. Aestimo quia is cui plus donauit. At ille dixit ei. Recte iudicasti. Et conuersus ad mulierem dixit Simoni. Vides hanc mulierem? Intraui in domum tuam aquam pedibus meis non dedisti. Haec autem lacrimis rigauit pedes meos et capillis suis tersit. Osculum mihi non dedisti. Haec autem ex quo intrauit non cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum non unxisti. Haec autem unguento unxit pedes meos. Propter quod dico tibi remittuntur peccata multa quia dilexit multum. Cui autem minus dimittitur minus diligit. Dixit autem ad illam. Remittuntur tibi peccata. Et coeperunt qui simul accumbebant dicere intra se. Quis est hic qui etiam peccata dimittit? Dixit autem ad mulierem. Fides tua te saluam fecit. Vade in pace.

Et factum est deinceps et ipse iter faciebat per ciuitates et castella praedicans et euangelizans regnum dei et duodecim cum illo et mulieres quaedam quae erant curatae a spiritibus malignis et infirmitatibus Maria quae uocatur Magdalene de qua septem daemonia exierant et Iohanna uxor Chuzae procuratoris Herodis et Susanna et aliae multae quae ministrabant eis de facultatibus suis.

Cum autem conuenirent turbae plurimae et de ciuitatibus properarent ad eum dixit per similitudinem. Exiit qui seminat semen suum. Et dum seminat quaedam cecidit secus uiam et conculcata est et uolucres caeli comederunt illud. Et aliud cecidit supra petram et natum aruit quia non habebat humorem. Et aliud cecidit inter spinas et simul exortae spinae suffocauerunt illud. Et aliud cecidit in terram bonam et ortum fecit fructum centuplum. Haec dicens clamabat. Qui habet aures audiendi audiat. Interrogabant autem eum discipuli eius quae haec parabola esset. Quibus ait. Vobis datum est nosse mysterium regni dei. Ceteris autem in parabolis ut videntes non uideant et audientes non intellegant. Est autem haec parabola. Semen est uerbum dei. Qui autem secus uiam sunt hi sunt qui audiunt deinde uenit diabolus et tollit uerbum de corde eorum ne credentes salui fiant. Nam qui supra petram hi sunt qui cum audierint cum gaudio suscipiunt uerbum et hi radices non habent qui ad horam credunt et in tempore tentationis recedunt. Quod autem in spinas cecidit hi sunt qui audierunt et a sollicitudinibus et diuitiis et uoluptatibus uitae euntes suffocantur et non referunt fructum. Quod autem in bonam terram hi sunt qui in corde bono et optimo audientes uerbum retinent et fructum adferunt in patientia.

Nemo autem lucernam accendens operit eam uase aut subter lectum ponit sed ponit eam super candelabrum ut intrantes uideant lumen. Non enim est occultum quod non manifestetur neque factum est absconditum quod non cognoscatur et in palam veniat. Videte ergo quomodo audiatis. Qui enim habet dabitur illi et quicumque non habet etiam quod putat se habere auferetur ab eo.

Venerunt autem ad eum mater et fratres eius et non poterant adire eum prae turba. Et nuntiatum est illi. Mater tua et fratres tui stant foris uolentes te uidere. At ille respondens dixit ad eos. Mater mea et fratres mei hi sunt qui uerbum dei audiunt et faciunt.

Factum est autem in una dierum et ipse ascendit in naviculam et discipuli eius et dixit ad illos. Transeamus trans stagnum. Et ascenderunt. Et dormiebat. Et descendit procella uenti in stagnum et complebantur et periclitabantur. Accedentes autem suscitauerunt eum dicentes. Praeceptor praeceptor perimus. Qui cum surrexisset increpauit uentum et tempestatis impetum et cessauerunt et facta est tranquillitas. Dixit autem eis. Vbi est fides uestra? Timentes autem mirati sunt ad inuicem dicentes. Quis putas hic est quia et uentis imperat et mari et obaudiunt ei?

Et nauigauerunt ad regionem Gerasenorum quae est contra Galilaeam. Et egresso illo in terram obuiauit ei quidam uir qui habebat daemonia iam temporibus multis et uestimento non induebatur et in domo non manebat sed in monumentis. Qui cum uidisset Iesum et exclamasset procidit ante illum et uoce magna dixit. Quid mihi et tibi est Iesu fili dei altissimi? Deprecor te ne me torqueas. Praecipiebat enim spiritui immundo ut exiret ab homine. Multis enim temporibus arripiebat illum et uinciebatur catenis et compedibus custoditus et disrumpebat uincula et agebatur a daemonio in deserta. Interrogauit autem illum Iesus dicens. Quid tibi nomen est? At ille dixit. Legio. Quia intrauerant daemonia multa in eum. Et rogabant eum ne imperaret illis ut in abyssum ire iuberet. Erat autem ibi grex porcorum magnus pascens in monte. Et rogabant eum daemones ut permitteret illis in illos intrare. Et permisit eis. Exeuntes autem daemones a homine intrauerunt in porcos et impetu abiit grex per praeceps in stagnum et suffocatus est. Quod cum uidissent qui pascebant fugerunt et nuntiauerunt in ciuitatem et in agros. Et exierunt uidere quod factum esset et uenerunt ad Iesum et inuenerunt sedentem hominem de quo daemonia exierant uestitum et sanae mentis ad pedes Iesu et timuerunt. Narrauerunt autem illis et qui uiderant quomodo factum esset a legione daemonum liberatus. Et rogauit eum omnis multitudo regionis Gerasenorum ut discederet ab eis quia timore magno pressi erant. Ipse autem ascendens in naviculam reuersus est. Rogabat autem eum ille uir a quo daemonia exierant ut cum illo esset. Dimisit autem eum dicens. Reuertere in domum tuam et narra quanta tibi fecit deus. Et abiit per uniuersam ciuitatem praedicans quanta illi fecisset Iesus.

Reuersus autem Iesus uenit in Capharnaum post dies. Et factum est cum reuerteretur excepit illum turba. Erant enim omnes exspectantes illum. Et ecce uenit homo cui nomen Iairus et ipse archisynagogus erat et cecidit ad pedes Iesu et rogabat eum ut intraret in domum eius quia filia unigenita erat ei quasi annorum duodecim et haec moriebatur. Et factum est dum iret turbae comprimebant eum. Et mulier quae erat in profluuio sanguinis quae in medicos erogauerat omnem substantiam suam et a nullo potuerat curari accessit retro et tetigit fimbriam uestimenti eius et confestim stetit fluxus sanguinis eius. Et dixit Iesus. Quis est qui tetigit me? Negantibus autem omnibus dixit Petrus et qui cum illo erant. Praeceptor turbae te comprimunt et affligunt et dicis quis est qui tetigit me? Ait Iesus. Tetigit me aliquis. Ego enim noui uirtutem de me exisse. Et uidens mulier quia non latuit tremens uenit et procidit ante pedes eius et ob quam causam tetigerit eum adnuntiauit ei coram omni populo et quemadmodum confestim sanata sit. Ipse autem dixit ei. Filia fides tua te saluam fecit. Vade in pace.

Adhuc eo loquente uenit quidam ad archisynagogum dicens ei quia mortua est filia tua ne uexaueris magistrum. Iesus autem audito hoc uerbo respondit patri puellae. Noli timere tantum credite et saluabitur. Et cum uenisset domum non intrauit neminem secum introire nisi Petrum et Iacobum et Iohannem et patrem et matrem puellae. Flebant autem omnes et plangebant eam. Ille autem dixit. Nolite flere. Non enim mortua est puella sed dormit. Et deridebant eum scientes quia mortua esset. Ipse autem eiecit foras omnes et adprehendit manum eius et clamauit dicens. Puella surge. Et reuersus est spiritus eius et surrexit continuo et iussit illi dari manducare. Et stupuerunt parentes eius quibus praecepit ne alicui dicerent quod factum fuerat.

Conuocatis autem duodecim apostolis dedit illis uirtutem et potestatem super omnia daemonia et ut languores curarent et praedicare illos regnum dei et sanare infirmos. Et ait ad illos. Nihil tuleritis in uia neque uirgam neque peram neque panem neque pecuniam neque duas tunicas habere quemquam. Et in quamcumque domum intraueritis ibi manete et inde exite. Et quicumque non recipiunt uos exeuntes de ciuitate illa pulueres pedum uestrorum excutite in testimonium super illos. Egressi autem circumibant per castella euangelizantes et curantes ubique. Audiuit autem Herodes tetrarcha omnia quae fiebant ab eo et haesitabat eo quod dictum esset a quibusdam quia Iohannes surrexit a mortuis. A quibusdam autem quia Helias apparuit. A quibusdam autem quia propheta unus de antiquis surrexit. Herodes autem dixit. Iohannem ego decollaui. Quis autem est iste de quo ego audio talia? Et quaerebat uidere eum.

Et reuersi apostoli narrauerunt illi quae fecerunt. Et adsumens illos secessit seorsum in locum desertum ciuitatis quae uocatur Bethsaida. Et cognouerunt turbae et secutae sunt illum. Et suscipiens illos coepit loqui illis de regno dei et eos qui curationibus indigebant sanabat. Dies autem coepit declinare. Et accedentes duodecim dixerunt illi. Dimitte turbam ut euntes in castella quae circa sunt et uillas diuertant et inueniant escas quia hic in loco deserto sumus. Ait autem ad illos. Date illis uos manducare. Et dixerunt. Non sunt nobis plus quam quinque panes et duo pisces nisi forte nos eamus et emamus in omnem hanc turbam escas. Erant enim quasi uiri quinque milia. Dixit autem ad discipulos suos. Facite illos discumbere per conuiuia singula. Et fecerunt ita et discumbere fecerunt omnes. Accepit autem quinque panes et duos pisces et respiciens in caelum benedixit illis et fregit et dabat discipulis suis ponere ante turbam. Et manducauerunt et saturati sunt omnes et sublatum est quod superauit illis fragmentorum cophini duodecim.

Et factum est cum solus esset orans simul erant discipuli et interrogauit illos dicens. Quem me dicunt turbae esse? At illi respondentes dixerunt. Iohannem Baptistam alii autem Heliam alii uero quia propheta unus de antiquis surrexit. Dixit autem ad illos. Vos autem quem me esse dicitis? Respondens autem Petrus dixit. Christum dei. Increpans autem illos praecepit ne cui dicerent hoc dicens. Quia oportet filium hominis multa pati et reprobari a senioribus et principibus sacerdotum et scribis et occidi et die tertia resurgere. Et dicebat ad omnes. Si quis uult post me uenire abneget semetipsum et tollat crucem suam quotidie et sequatur me. Qui enim uoluerit animam suam saluam facere perdet illam. Nam qui perdiderit animam suam propter me hic saluam faciet illam. Quid enim prodest homini si lucretur mundum totum se autem ipsum perdat et detrimentum sui faciat? Nam qui me confusus fuerit et meos sermones hic filius hominis confundetur cum uenerit in maiestate sua et patris et sanctorum angelorum. Dico autem uobis in ueritate sunt quidam de hic stantibus qui non gustabunt mortem donec uideant regnum dei.

Factum est autem post dies octo haec omnia et assumpsit Petrum et Iohannem et Iacobum et ascendit in montem ut oraret. Et factum est dum oraret transfiguratus est uultus eius et uestimentum eius album refulgens. Et ecce duo uiri loquebantur cum illo. Erant autem Moyses et Helias qui uisi sunt in maiestate et dicebant excessum eius quem completurus erat in Hierusalem. Petrus autem et qui cum illo erant grauati erant somno. Et euigilantes uiderunt maiestatem eius et duos uiros qui stabant cum illo. Et factum est cum discederent ab illo dixit Petrus ad Iesum. Praeceptor bonum est nos hic esse et faciamus tria tabernacula tibi unum et Moysi unum et Heliae unum nescius quid diceret. Adhuc eo loquente facta est nubes et obumbrabat eos. Et timuerunt intrantibus illis in nubem. Et uox facta est de nube dicens. Hic est filius meus dilectus ipsum audite. Et dum fit uox inuentus est Iesus solus. Et ipsi tacuerunt et nemini dixerunt in illis diebus quicquam ex his quae uiderant.

Factum est autem in sequenti die descendentibus illis de monte occurrit illi turba multa. Et ecce uir de turba clamauit dicens. Magister obsecro te respice in filium meum quia unigenitus mihi est et ecce spiritus adprehendit eum et subito clamat et elidit eum cum fremitu et uix discedit dilanians illum cum elisione et rogaui discipulos tuos ut eiicerent illum et non potuerunt. Respondens autem Iesus dixit. O generatio incredula et peruersa quousque ero apud uos et patiar uos? Adduc filium tuum huc. Adhuc autem accedente illo elisit eum daemonium et discerpsit. Et increpauit Iesus spiritum immundum et sanauit puerum et reddidit illum patri eius. Stupebant autem omnes in magnificentia dei.

Omnibus autem mirantibus in omnibus quae faciebat dixit ad discipulos suos. Vos autem ponite sermones istos in auribus uestris. Filius enim hominis futurum est ut tradatur in manus hominum. Ipsi autem non intellegebant uerbum istud et erat uelatum ab eis ut non intellegerent eum et timebant interrogare eum de uerbo hoc.

Intrauit autem cogitatio in eis quis maior esset ex eis. Iesus autem uidens cogitationem cordis illorum adprehendit puerum et statuit illum secum et dixit eis. Quicumque susceperit puerum istum in nomine meo me recipit et quicumque me susceperit recipit eum qui misit me. Nam qui minor fuerit inter uos omnes hic maior est. Respondens autem Iohannes dixit. Praeceptor uidimus quendam in nomine tuo eiicientem daemonia et prohibuimus eum quia non sequitur nobiscum. Dixit autem ad illum Iesus. Nolite prohibere. Qui enim non est contra uos pro uobis est.

Factum est autem dum complerentur dies assumptionis eius et ipse faciem suam firmauit ut iret in Hierusalem et misit nuntios ante faciem suam. Et euntes intrauerunt in quandam ciuitatem Samaritanorum ut parent illi. Et non receperunt eum quia faciem eius euntis in Hierusalem habebat. Et cum uidissent discipuli eius Iacobus et Iohannes dixerunt. Domine uis dicamus ut ignis descendat de caelo et consumat illos? Conuersus autem increpauit illos et dixit. Nescitis cuius spiritus estis. Filius enim hominis non uenit animas perdere sed saluare. Et abierunt in aliam ciuitatem.

Et factum est dum irent in uia dixit quidam ad illum. Sequar te quocumque ieris domine. Et dixit illi Iesus. Vulpes foueas habent et uolucres caeli tabernacula sed filius hominis non habet ubi caput reclinet. Ait autem ad alium. Sequere me. At ille dixit. Domine permitte me primum ire et sepelire patrem meum. Dixit autem illi Iesus. Dimitte mortuos sepelire mortuos suos tu autem uade et annuntia regnum dei. Et alius dixit. Sequar te domine sed permitte mihi renuntiare his qui domi sunt meae. Dixit autem Iesus ad eum. Nemo mittens manum suam ad aratrum et respiciens retro aptus est regno dei.

Post haec autem designauit dominus et alios septuaginta duos et misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem et locum quo erat ipse uenturus. Et dicebat illis. Messis quidem multa operarii autem pauci. Rogate ergo dominum messis ut mittat operarios in messem suam. Ite ecce ego mitto uos sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculum neque peram neque calceamenta et neminem per uiam salutaueritis. In quamcumque autem domum intraueritis primum dicite. Pax huic domui. Et si ibi fuerit filius pacis requiescet super illum pax uestra autem reuertetur ad uos. In eadem autem domo manete edentes et bibentes quae apud illos sunt. Dignus est enim operarius mercede sua. Nolite transire de domo in domum. Et in quamcumque ciuitatem intraueritis et susceperint uos manducate quae apponuntur uobis et curate infirmos qui in illa sunt et dicite illis. Appropinquauit in uos regnum dei. In quamcumque autem ciuitatem intraueritis et non susceperint uos exeuntes foras plateas eius dicite. Etiam pulueres qui adhaeserunt nobis de ciuitate uestra in pedes excutimus uobis. Verumtamen hoc scitote quia appropinquauit regnum dei. Dico uobis quia Sodomis in die illa tolerabilius erit quam ciuitati illi. Vae tibi Corozain. Vae tibi Bethsaida. Quia si in Tyro et Sidone factae essent uirtutes quae factae sunt in uobis olim sedentes in cilicio et cinere paenitentiam egissent. Verumtamen Tyro et Sidoni remissius erit in iudicio quam uobis. Et tu Capharnaum nunquid usque in caelum exaltaberis? Usque in infernum descendes. Qui uos audit me audit et qui uos spernit me spernit. Qui autem me spernit spernit eum qui misit me. Reuersi sunt autem septuaginta duo cum gaudio dicentes. Domine etiam daemonia subiciuntur nobis in nomine tuo. Dixit autem ad illos. Videbam satanan sicut fulgur de caelo cadentem. Ecce dedi uobis potestatem calcandi super serpentes et scorpios et super omnem uirtutem inimici et nihil uobis nocebit. Verumtamen in hoc nolite gaudere quod spiritus uobis subiciuntur gaudete autem quod nomina uestra scripta sunt in caelis.

In ipsa hora exultauit spiritu sancto et dixit. Confiteor tibi pater domine caeli et terrae quia abscondisti haec a sapientibus et prudentibus et reuelasti ea paruulis. Etiam pater quoniam sic placitum fuit ante te. Omnia mihi tradita sunt a patre meo et nemo scit qui sit filius nisi pater neque qui pater est nisi filius et cui uoluerit filius reuelare. Et conuersus ad discipulos suos dixit. Beati oculi qui uident quae uos uidetis. Dico enim uobis quia multi prophetae et reges uoluerunt uidere quae uos uidetis et non uiderunt et audire quae audistis et non audierunt.

Et ecce quidam legisperitus surrexit temptans illum et dicens. Magister quid faciendo uitam aeternam possidebo? At ille dixit ad eum. In lege quid scriptum est? Quomodo legis? Ille respondens dixit. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex omnibus uiribus tuis et ex omni mente tua et proximum tuum sicut te ipsum. Dixit autem illi. Recte respondisti. Hoc fac et uiues. Ille autem uolens iustificare semetipsum dixit ad Iesum. Et quis est meus proximus? Suscipiens autem Iesus dixit. Homo quidam descendebat ab Hierusalem in Iericho et incidit in latrones qui etiam despoliauerunt eum et plagis inpositis abierunt semiuiuo relicto. Accidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem uia et uidens eum praeterit. Similiter et leuita cum esset secus locum et uidisset praeterit. Samaritanus autem quidam iter faciens uenit secus eum et uidens misericordia motus est. Et adpropians alligauit uulnera eius infundens oleum et uinum et inposuit illum in iumentum suum duxit in stabulum et curam illius egit. Et alia die proferens duos denarios dedit stabulario et ait. Curam illius habe et quodcumque supererogaueris ego cum rediero reddam tibi. Quis horum trium uidetur tibi proximus fuisse illi qui incidit in latrones? At ille dixit. Qui fecit misericordiam in illum. Dixit autem illi Iesus. Vade et tu fac similiter.

Factum est autem dum irent et ipse intrauit quoddam castellum et mulier quaedam Martha nomine excepit illum in domum suam. Et huic erat soror nomine Maria quae etiam sedens secus pedes domini audiebat uerbum illius. Martha autem satagebat circa frequens ministerium. Quae stetit et ait. Domine non est tibi curae quod soror mea reliquit me solam ministrare? Dic ergo illi ut me adiuuet. Respondens autem dixit illi Iesus. Martha Martha solicita es et turbaris erga plurima porro unum est necessarium. Maria optimam partem elegit quae non auferetur ab ea.

Et factum est cum esset in quodam loco orans quasi cessauit unus de discipulis eius et dixit ad illum. Domine doce nos orare sicut et Iohannes docuit discipulos suos. Ait autem illis. Cum orabitis dicite. Pater sanctificetur nomen tuum. Adueniat regnum tuum. Panem nostrum cotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis peccata nostra nam et ipsi dimittimus omni debenti nobis. Et ne nos inducas in temptationem. Et ait illis. Quis habebit amicum et ibit ad illum media nocte et dicet illi. Amice commoda mihi tres panes quia amicus meus uenit de uia ad me et non habeo quod adponam illi. Et ille deorsum respondens dicat. Noli mihi molestus esse. Ianua iam clausa est et pueri mei mecum in cubili sunt. Non possum surgere et dare tibi. Dico uobis etsi non dabit illi surgens eo quod amicus eius sit propter inprobitatem tamen eius surgens dabit illi quotquot habet necessarios. Et ego dico uobis petite et dabitur uobis quaerite et inuenietis pulsate et aperietur uobis. Omnis enim qui petit accipit et qui quaerit inuenit et pulsanti aperietur. Quis autem ex uobis patrem petit panem numquid lapidem dabit illi aut piscem numquid pro pisce serpentem dabit illi aut petenti ouum numquid porriget illi scorpionem? Si ergo uos cum sitis mali nostis bona data dare filiis uestris quanto magis pater de caelo dabit spiritum bonum petentibus se?

Et erat eiciens daemonium et illud erat mutum. Et cum eiecisset daemonium locutus est mutus et admirati sunt turbae. Quidam autem ex eis dixerunt. In Beelzebub principe daemoniorum eiicit daemonia. Et alii temptantes signum de caelo quaerebant ab eo. Ipse autem uidens cogitationes eorum dixit eis. Omne regnum in se ipsum diuisum desolabitur et domus super domum cadet. Si autem et Satanas in se ipsum diuisus est quomodo stabit regnum eius quia dicitis in Beelzebub me eicere daemonia? Si autem ego in Beelzebub eicio daemonia filii uestri in quo eiciunt? Ideo ipsi iudices uestri erunt. Si autem in digito dei eicio daemonia profecto peruenit in uos regnum dei. Cum fortis armatus custodit atrium suum in pace sunt quae possidet. Si autem fortior illo superueniens uicerit eum uniuersa arma eius auferet in quibus confidebat et spolia eius distribuet. Qui non est mecum contra me est et qui non colligit mecum spargit. Cum immundus spiritus exierit de homine ambulat per loca inaquosa quaerens requiem et non inueniens dicit. Reuertar in domum meam unde exiui. Et cum uenerit inuenit eam scopis mundatam et ornatam. Tunc uadit et adsumit septem alios spiritus secum nequiores se et ingressi habitant ibi et fiunt nouissima hominis illius peiora prioribus. Haec autem cum diceret extollens quaedam mulier uocem de turba dixit illi. Beatus uenter qui te portauit et ubera quae suxisti. At ille dixit. Quinimmo beati qui audiunt uerbum dei et custodiunt illud.

Turbis autem concurrentibus coepit dicere. Generatio haec generatio nequam est signum quaerit et signum non dabitur ei nisi signum Ionae prophetae. Sicut enim fuit Ionas signum Ninuitis ita erit et filius hominis generationi huic. Regina austri surget in iudicio cum uiris generationis huius et condemnabit eos quia uenit a finibus terrae audire sapientiam Salomonis et ecce plus quam Salomon hic. Viri Ninuitae surgent in iudicio cum generatione hac et condemnabunt eam quia paenitentiam egerunt in praedicatione Ionae et ecce plus quam Ionas hic. Nemo lucernam in abscondito ponit neque sub modio sed super candelabrum ut intrantes lumen uideant. Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex totum corpus tuum lucidum erit. Si autem nequam fuerit corpus tuum tenebrosum erit. Vide ergo ne lumen quod in te est tenebrae sint. Si ergo corpus tuum totum lucidum non habens aliquam partem tenebrosam erit lucidum totum erit et sicut lucerna fulgore illuminabit te.

Rogauit autem illum quidam pharisaeus ut pranderet apud se. Et ingressus recubuit. Pharisaeus autem coepit intra se reputare dicens quare non baptizatus sit ante prandium. Dixit autem dominus ad illum. Nunc uos pharisaei quod de foris est calicis et catini mundatis quod autem intus est uestrum plenum est rapina et iniquitate. Stulti nonne qui fecit quod foris est et quod intus est fecit? Verumtamen quod superest date elemosynam et ecce omnia munda sunt uobis. Sed uae uobis pharisaeis quia decimatis mentam et rutam et omne holus et praetermittitis iudicium et caritatem dei. Haec autem oportuit facere et illa non omittere. Vae uobis pharisaeis quia amatis primam cathedram in synagogis et salutationes in foro. Vae uobis quia estis tamquam monumenta quae non parent et homines ambulantes desuper non intellegunt. Respondens autem quidam legisperitus dicit illi. Magister haec dicens etiam nos contumelia afficis. At ille dixit. Et uobis legisperitis uae quia onerabatis homines onera quae portari non possunt et ipsi uno digito uestro non adtingitis onera. Vae uobis quia aedificatis monumenta prophetarum patres autem uestri occiderunt eos. Ergo testes estis et consentitis operibus patrum uestrorum quia illi quidem occiderunt eos et uos aedificatis sepulchra. Propter hoc et sapientia dei dixit. Mittam in illos prophetas et apostolos et ex illis occident et persequentur. Vt requiratur sanguis omnium prophetarum qui effusus est a constitutione mundi a generatione ista. A sanguine Abel usque ad sanguinem Zachariae qui perit inter altare et templum. Ita dico uobis requiretur ab generatione ista. Vae uobis legisperitis quia tulistis clauem scientiae ipsi non introistis et introeuntes prohibuistis. Haec illo dicente coeperunt pharisaei et legisperiti grauiter insistere et os eius opprimere de pluribus quae ab eo exigebant insidiantes ei et quaerentes aliquid capere de ore eius ut accusarent eum.

Interim cum turbae multae adgregarentur ita ut conculcarent se inuicem coepit dicere ad discipulos suos. Attendite uobis a fermento pharisaeorum quod est hypocrisis. Nihil autem est operimentum quod non reuelabitur neque occultum quod non sciatur. Quamobrem quae in tenebris dixistis in lumine audientur et quod ad aurem locuti estis in cubilibus praedicabitur in tectis. Dico autem uobis amicis meis ne terreamini ab his qui occidunt corpus et post haec non habent amplius quid faciant. Ostendam autem uobis quem timeatis timete eum qui postquam occiderit habet potestatem mittere in gehennam. Ita dico uobis hunc timete. Nonne quinque passeres uenumdantur dipondio et unus ex illis non est in oblitione coram deo? Sed et capilli capitis uestri omnes numerati sunt. Nolite ergo timere multis passeribus pluris estis uos. Dico autem uobis omnis quicumque confessus fuerit me coram hominibus et filius hominis confitebitur illum coram angelis dei. Qui autem negauerit me coram hominibus negabitur coram angelis dei. Et omnis qui dixerit uerbum contra filium hominis remittetur ei qui autem blasphemauerit in spiritum sanctum non remittetur. Cum autem inducent uos in synagogas et ad principes et potestates nolite cogitare quomodo aut quid respondeatis aut quid dicatis. Spiritus enim sanctus docebit uos in hora ipsa quid oporteat dicere.

Dixit autem quidam de turba illi. Magister dic fratri meo ut diuidat mecum hereditatem. Ille autem dixit ei. Homo quis me constituit iudicem aut diuisorem super uos? Ait illis. Videte et cauete ab omni auaritia quia non in abundantia cuiusquam uita eius est ex his quae possidet. Dixit autem similitudinem ad illos dicens. Homo quidam diues uberes fructus adtulit agro et cogitabat intra se dicens. Quid faciam quia non habeo quo congregabo fructus meos? Et dixit. Hoc faciam destruam horrea mea et maiora faciam et congregabo illuc omnia quae nata sunt mihi et bona mea et dicam animae meae. Anima habes multa bona posita in annos plurimos requiescito manducato bibito epulare. Dixit autem deus illi. Stulte hac nocte animam tuam repetunt a te quae autem parasti cuius erunt? Sic est qui sibi thesaurizat et non est in deum diues. Dixit autem ad discipulos suos. Propterea dico uobis nolite solliciti esse animae uestrae quid manducetis neque corpori quid induamini. Plus est anima quam esca et corpus plus quam uestimentum. Considerate corui quia non seminant neque metunt quibus non est cellarium neque horreum et deus pascit illos quanto magis uos pluris estis illis. Quis autem uestrum cogitans potest adponere ad staturam suam cubitum unum? Si ergo neque quod minimum est potestis quae de ceteris cogitatis? Considerate lilia quomodo crescunt non laborant neque nent. Dico autem uobis nec Salomon in omni gloria sua coopertus fuit sicut unum ex istis. Si autem fenum quod hodie in agro est et cras in clibanum mittitur deus sic uestit quanto magis uos modicae fidei? Et nolite quaerere quid manducetis aut quid bibatis et nolite in sublime tollere. Haec enim omnia gentes mundi huius inquirunt. Vestra autem cogitet quemadmodum crescat regnum dei. Verumtamen pater uester scit quia his indigetis. Quaerite ergo regnum dei et haec omnia adponentur uobis. Nolite timere pusillus grex quia complacuit patri uestro dare uobis regnum. Vendite quae possidetis et date elemosynam facite uobis sacculos non inueterascentes thesaurum non deficientem in caelis quo fur non adpropiat neque tinea corrumpit. Vbi enim thesaurus uester est ibi et cor uestrum erit. Sint lumbi uestri praecincti et lucernae ardentes in manibus uestris et uos similes hominibus exspectantibus dominum suum quando reuertatur a nuptiis ut cum uenerit et pulsauerit confestim aperiant ei. Beati illi serui quos cum uenerit dominus inuenerit uigilantes amen dico uobis quod praecinget se et faciet illos discumbere et transiens ministrabit illis. Et si uenerit in secunda uigilia et si in tertia uigilia uenerit et ita inuenerit beati sunt illi. Hoc autem scitote quod si sciret pater familias qua hora fur uenturus esset uigilaret utique et non sineret perfodi domum suam. Et uos estote parati quia qua hora non putatis filius hominis uenturus est. Petrus autem dixit ad illum. Domine ad nos dicis hanc parabolam an et ad omnes? Dixit autem dominus. Quis putas est fidelis dispensator et prudens quem constituet dominus super familiam suam ut det illis in tempore tritici mensuram? Beatus ille seruus quem cum uenerit dominus eius inuenerit ita facientem. Vere dico uobis quod super omnia quae possidet constituet eum. Si autem dixerit seruus ille in corde suo. Moram facit dominus meus uenire et coeperit percutere pueros et ancillas manducare et bibere et inebriari uenit dominus serui illius in die qua non sperat et hora qua nescit et diuidet eum partemque eius cum infidelibus ponet. Seruus autem ille qui cognouit uoluntatem domini sui et non praeparauit se et non fecit secundum uoluntatem eius uapulabit multas. Qui autem non cognouit et fecit digna plagis uapulabit paucis. Omni autem cui multum datum est multum quaeretur ab eo et cui commendauerunt multum plus petent ab eo.

Ignem ueni mittere in terram et quid uolo nisi ut accendatur? Baptismo autem habeo baptizari et quomodo coarctor usque dum perficiatur? Putatis quia pacem ueni dare in terram? Non dico uobis sed separationem. Erunt enim ex hoc quinque in domo una diuisi tres contra duos et duo contra tres diuidetur pater filio et filius patri mater filiae et filia matri socrus nurui suae et nurus socrui suae.

Dicebat autem et ad turbas. Cum uidetis nubem surgentem ab occidente statim dicitis. Imber uenit et ita fit. Et cum austrum flantem dicitis. Quia aestus erit et fit. Hypocritae faciem caeli et terrae nostis probare hoc autem tempus quomodo non probatis? Quid autem et a uobis ipsis non iudicatis quod iustum est? Cum enim uadis cum aduersario tuo ad principem in uia da operam liberari ab eo ne forte trahat te ad iudicem et iudex tradat te exactori et exactor mittat te in carcerem. Dico tibi non exies inde donec et nouissimum minutum reddas.

In illo autem tempore adfuerunt quidam nuntiantes illi de Galilaeis quorum sanguis Pilatus miscuit cum hostiis eorum. Et respondens dixit illis. Putatis quia hi Galilaei prae omnibus Galilaeis peccatores fuerunt quia talia passi sunt? Non dico uobis sed nisi paenitentiam habueritis omnes similiter peribitis. Aut illi decem et octo quos occidit turris in Siloe et interfecit eos putatis quia et ipsi debitores fuerunt praeter omnes homines habitantes in Hierusalem? Non dico uobis sed si non paenitentiam habueritis omnes similiter peribitis.

Dicebat autem hanc similitudinem. Arborem ficulneam habebat quidam plantatam in uinea sua et uenit quaerens fructum in ea et non inuenit. Dixit autem ad uinitorem. Ecce anni tres sunt ex quo uenio quaerens fructum in ficulnea hac et non inuenio. Succide ergo illam ut quid etiam terram occupat? At ille respondens dixit illi. Domine dimitte illam et hoc anno usque dum fodiam circa illam et mittam stercora et si quidem fecerit fructum sin autem succides eam.

Erat autem docens in una sabbatorum in synagogis et ecce mulier quae habebat spiritum infirmitatis annis decem et octo et erat curuata nec omnino poterat sursum respicere. Quam cum uidisset Iesus uocauit eam et dixit illi. Mulier dimissa es infirmitate tua. Et inposuit illi manum et confestim erecta est et glor

C. VII

ad 8 b.

et quantum in ipsis viribus fiduciam in-
clinant quanto vim ventis citissime fere
ad lenitatem lapsus refici nequeunt.

[D]iabolus mundum qui in malig-
no positus est sicut terram edificat quia ad
terrenorum amorem trahere sine funda-
mento edificat quia pravum in prava necessitate
non consistit. quia malum sicut non est certum
initium quo sit in bona natura coalescit.
Vel sine fundamento id est sine fundo. sicut
enim qui in puteo mergitur putei fun-
do retinetur sic anima lapsa quasi quo-
dam fundi loco consistit si in aliquo
peccati mensura se retinet. sed est peccato in
quo labitur non potest esse contenta dum
ad deteriora cotidie ducitur. quasi in pu-
teo quo cadit fundum quo figatur
2 Sot — Su — Suet — Sit.

[P]ulchre ubi precepta complevit for-
ma suorum docere exequi preceptorum
mox servus gentilis centurionis ser-
vus domino sanandus offertur in quo
gentes que iudaico sanitate egrotantes
letali vulnere ad salvandi exprimuntur.

[C]enturio amicos mittit ne pre-
sentia sua dominum veniendi gravia-
re videretur et officio provocasset.
Significat autem quia nos qui de gentibus cre-
dimus ad dominum non ipsi venire possu-
mus quem in carne videre non possumus.
Sed ad residentem in dextera patris gentium po-
puli qui centurio superatis militibus vir-
tutum spiritualium perfectione que in cen-
tum significatur sublimius vel tertium
a domino sibi suisque requirentes ex so-
la eterne salutis gaudia. et hi pro
servis id est populis qui adhuc spiritu
servitutis in timore premuntur
a domino supplicant ut eis paule

Quia monita salutis contemp-

[C]ecidit. et facta est ru-

sit. quia recte male edificati significat eternum,

ina domus illius

quia eterna. quia stans in loco

magna. [C]um autem

campestri.

complevisset omnia ver-

ba sua in aures ple-

et ad quod descendit de monti-

bis, intravit Caphar-

culmine montis.

naum. Centurionis

autem cuiusdam servus ma-

le habens erat moritu-

rus qui illi erat pre-

ciosus. et cum audi-

sset de ihesu misit ad

eum seniores iudeo-

rum rogans eum

ut veniret et sanaret servum eius. At illi

cum venissent ad ihesum rogabant eum

sollicite dicentes ei quia dignus est ut hoc

illi prestes. Diligit enim gentem nostram

et synagogam ipse edificavit nobis. Ihesus

autem ibat cum illis. [E]t cum iam non

longe esset a domo misit ad eum cen-

quidem non permanet in temp-
tationibus non valet persistere,
et tanto plus agitur quanto plus
in quo mundum sicut a superioribus
disiungitur et velut omnis mali
perficere boni ingruente quali-
bet temptatione priores fiunt.

[N]on ante intravit quam illa
terminasset et sic statim post hec ver-
ba non intravit. Post quod enim in-
terveniente intervallo mun-
datus est leprosus ubi Matheus
pot — sit.

[F]ides fide precantis deum
miseratio Christi pietate
funditus vite redditus in quo
notatur quod sicut unico sole-
xit ut morti eriperet et sic per-
petue salutis donaret.

[D]ivina providentia seniores
iudeorum mittit et eis presenti-
bus languidus sanatur ut inex-
cusabiles sint sic reddere
noluerint.

Preter uite gentilis conscientia grauari se magis dignatione putauit dominum quam uinari non posse habere hospitem Christum. cum et si fide prodimus non de tum erat sacramentis imbutus. et quia infirmitas humana non potest sumit diuina gratia dicitur e nouum in figuram gentilium pro propria fidem tuam non dum cathezatus. a domino laudari et famulum saluari promeruit.

Matheus dicit centurionem accessisse quia per fidem intelligendus est per fidem ac. ne accederet ad dominum quam in centurione a domino commendatur non inueni tantam fidem in israel. porro liquet ordine quo gestum est exequitur ut intelligere cogemur quomodo eum accessisse dixit matheus.

Non inueni fides istius electionibus et dominum uidentibus anteferetur.

In isto uno fides gentium preferetur israeli.

Post sanatum infirmum suscitat mortuum. quia infirmitas precedit mortem.

[centu]rio amicos dicens. Domine no(li) uexari. Non enim dignus sum ut sub tectum meum intres. propter quod et me ipsum non sum dignus arbitratus ut uenirem ad te. sed dic uerbo et sanabitur puer meus. nam et ego homo sum sub potestate constitutus habens sub me milites. et dico huic uade. et uadit. et alio ueni et uenit. et seruo meo fac hoc et facit. Quo audito ihesus miratus est. et conuersus sequentibus

(interlinear glosses:) id est intelligens timore — de proprio reuerentiam sumit. — ad fidem spiritum ad honorificenciam pertinet. — id est magna fides — quia dominus dicere credere est facere. — id est quam sua intelligit ma[n] — ~~id est que sua intelligit~~ et sic ut turbam

id est ita angeli tibi seruiunt. — gestare.

tum ad seniora, pro uectis per secta dilectio foras mittit timorem.

Solo uerbo potuit curare dominus ad humilitatis commendationem uisitare dignatur languentem et ad sanandum reguli filium ire noluit. ne diuitias honorasse uideatur ad seruum uadit. ne seruilem conditionem spreuisse putaretur. elucet fides in operibus. quod sanat. sed plus operatur humilitas in affectibus dominum uadit.

Mistice gentilis populus cuius figuram gestat centurio. non longe habet ihesum a domo tum et si sub tectum inuitare non audet. quia habet te mentes eum salutare ipsius et qui naturali lege recte utitur quo bona que nouit operatur eo illi qui bonus est ue appropiat. at illi quos errore gentilitatis crimina uexerit aptari potest quod alibi dicitur. quia eum ex hiis de longe uenerunt.

Si ego homo sub alio potestatem in parte minoribus quanto magis tu qui secundum omnia habes famulantes angelos potes per eorum ministeria sine corporis presentia dicere infirmitati ut recedat. et recedet. et sanitati ut ueniat. et ueniet.

Matheus planius explicare quod dicente domino sicut credidisti fiat tibi sanatus est puer. sed mos est beato luce ab aliis plene exposita breuiaret et de industria preterire que breuiter dicta ab aliis uel omissa sollertius dilucidare.

q b
Sēa q̄ pt̄ secare.
Stā dm̄ iō pt̄ pecc̄. lu. solub.

Credente dn̄o sanat̄ seruus. q̄
pot̄ intui dn̄i ī seruus suffra
gare. ꝛ sō tū fidi intto s; ī stu
dio discipline.

Cum uerbū caro fcm̄ gemi
lem ꝑsim ꝑ portas fidi ad ce
leste ier̄lm induceret. ecce in
carcus ꝑps ꝑ̄ ꝑ fidiam desūc
tus effertur quē uir̄ ēēt nil
in mundo q̄ ꝑꝑū possidens
multas ꝑplor̄ turbis ēē septa
pio affc̄u ploret ꝛ ad uitam
pus lacrimis reuocare laborat
ep ūit̄ in paucis uidor̄ ꝛ uisi,
tracde in plenitudine impetr̄.
locus quo defert̄ corp̄ hūanū
portatores sunt locul mali
mores qui ip̄m corp̄ ad mor
tē ꝛ hunt. s; ubi loculū tang̃
ē fragit̄ in ligno crucis eri
git tunc stant funis portito
res. q̄ n̄ ualent sicut p̄ ad
mortem trahere. tunc loquit̄
ihc. i. monita salutaris in
fundit. q̄ ubo audito langui
d⁹ ad uitam erigitur. ꝛ loquit̄
ꝺ bonis actibȝ. ꝛ si redditur
matri.

Filius unicus. m. sue. i. adam
de tre portatur. a quattuor ele
mētis uñ hō ōstat. tangit̄ locu
lus ad. i. lignū crucis erexit
aña ꝑ lignū hō aña portatur.
qn̄ sola terrena cogitat. ł qn̄
eg̃ ē ꝛ ābulare n̄ pot̄. ab aq̄
portatur qn̄ luxuriā cogitat
ł qn̄ ꝑ nimio frigore corp̄
tangi n̄ p̄ ꝛ ab aere portatur
qn̄ oīa ꝑ hūana laude fac̄
ł qn̄ ꝑ egritudine flare nō

ai. s; docentes nos quos op⁹ ē motu s; hs̄ mū mirari. q̄ si
se turbis dixit. Amen dico uobis nec
c ꝑꝑhus. edocti. q̄ ẏ sen tu tpis. iuenc. ar. in an tiquis.
tantā fidē in isrl̄ inueni. Et reuersi qui
missi fuerant domum inuenerunt ser
uum qui languerat sanum. Et fcm̄
est deinceps ibat ihc in ciuitatem que
uocatur naim. ꝛ ibant c̄ illo discipuli
dīs eius. ꝛ turba copiosa. Cum autem
appinq̃ret porte ci
uitatis ecce defūc
tus efferebatur fi
lius unicus matris
q̄ uidua ē mīa q̄ sp̄o
sue ꝛ hec uidua e
si morte recepta ab ip̄o ꝑ
rat ꝛ turba multa
egrinat tp̄e suī t colat̄ tr̄ba.
ciuitatis cum il
mīa ē dn̄o. q̄ rē ē uidua u
la. Quam cum
uiso miraclo mīi fiant
uidisset dn̄s mi
di laudatores ꝛ testes.
sericia motus sup
eam dixit illi.
q̄ mortuū q̄ iā resurge ui
Noli flere. ꝛ acces
debitis.
sit ꝛ tetigit loculū.
hii autem qui

Defunctus qui corā mul
tis ext̄ portā effert̄ signat
criminalr̄ peccante ꝛ pc̄m
n̄ cordis cubile tegentem.
s; iudicio opis ł locutiōis
ꝑ pompa sue ciuitatis alii
ꝑpalante q̄ sic unicus de
flet mr̄ ēēt que licet ciui
tas collecta ꝑ sonis una ē
tn̄ uirgo mr̄ ēēt. singli
ē filiū porta q̄ effertur.
aliquis ē de sensibȝ quo
aliquis in pc̄m corruit
ut q̄ uidet ad ocupiscēd
qui autē ociosis ł turpi
bȝ audiendis qui linguā
ōmodat iurgiis.

Misericordia ꝑus mouetur.
ecce exemplū imitande
pietatis ł ea suscitat,
in hi fides mirā de potesta
te astruitur.

Mistice tres mortuos s
citauit dn̄s. filiā archi
sinagogi in domo. i.

in cogitatione filium uni
cum matris in porta .i. in illo
lazarum de monumento
.i. opere.

portabant steterunt
et ait. adolescens ti
bi dico surge. et re

in meta conpugtione reuiuiscens. Ceteris que peccatum

sedit qui erat mortuus. et cepit loqui.

Sacerdotali iudicio sonans communi ecce uitam reducit et dicat.

et dedit illum matri sue. accepit autem omnes

quando desperatos mors ad uitam reuocantur, certo plures eorum cor

timor et magnificabant deum dicentes.

rigitur. et pietas domini maior intelligitur.

Quia propheta magnus surrexit in nobis.

de rubum senectus in corporali fecit et cotidie spiritum suum

et quia deus uisitauit plebem suam. Et

in corda hominum ut suscitentur committit.

exiit sermo hic in uniuersam iudeam de eo. et

pos ab igne portatur quam a
uaritiam cogitat. uel quam pro
nimia febre tangi non potest.

Loculus quo effertur secta
desperata cordis secura cum fertur
sepeliendus uel inmunda desidia
uel adulantium blandimenta quasi
aggerem terre peccantes obruunt.
Sed domino tangente conscientiam peccato
ris sumi metu iudicii tuta
carnalium uoluptatum et iniusta
rum laudationum cohercetur
et mens ad se reuersa deo uocanti
ad uitam occurrit et respon
dent obediendo saluatori.

Iohannes est figura legis que pro uenientia
tia christi precedebat per fidorum
qui carceribus luce uacua
uis inclausa tenebatur
ne plenum testimonium
dominice passionis sine
euangelii stipulatione proferret.
mittit igitur discipulos
ad christum ut supplementum
scientie assequantur ex plenitu
do legis est christus ut ex pleni
tudine mutabat ora tum sanctus
eo fides plenior gestorum
testificationibus quam uer
borum predictionibus exhiberet
et ut in peccatoribus uideren
tur obscurata lege
mutabat in spectaculo domi
ne crucis et pleno resurrec
tionis testimonio patefacit.
Ergo lex diuine christum
uenturum annuntiat et e
uangelium in tot mira
culorum exhibitio uenisse certissime confirmat.

omnem circa regi
onem. Et nunti
auerunt iohanni dis
cipuli eius de omnibus
his. et conuocauit
duos de discipulis
suis Iohannes
et misit ad ihesum
dicens. tu es qui
uenturus es an
alium expectamus.
cum autem uenis

Et nuntiauerunt iohanni non simpli
ci corde sed inuidia stimulante.
unde alibi querunt dicentes. ra
bi qui erat tecum trans iordanem. cui
testimonium perhibuisti. ecce hic
baptizat. et omnes ueniunt ad
eum. quibus tamen reddit iohannes quod non potest ho
mo accipere quicquam nisi datum fuerit ei de ce
lo. quibus uerbis se purum hominem
ihesum filium dei declarat. Sed quia
inuidia adhuc expelli nequi
bat mittit eos ad ihesum ut hac
occasione uideant signa. et correc
ti credant in ihesum et magistro i
terrogante sibi discerent. tu es qui
uenturus es. non ait qui uenisti.
quia est ab herode interficiendus et ad in
ferna descensurus de hoc te nun
tiare inferis qui nuntiauit su
peris an conueniat filio dei mori
an alium ad hec sacramenta missu
rus est. potuit et prius uates
quem uenturum credidit non credidis
se morturum nec fide. sed dubi
tauit pietate ex lapsus animo

·)· ris fidem nō impediet. talis enim lapsus est religiosus.

Ecce plenū testimoniū q̄ sit filius dei. h̄ enī ante euāgeliū uel rara uel nulla. ut thobias oculos recepit. et h̄ fuit angli ū hōis medicina. helyas mortuum suscitauit ipse tū rogauit et fleuit. hic iussit. heliseus le prosum mundū fecit. ū tū ibi ualuit precepti auctoritas. s; mistū figura. s; q̄ ista adhuc sunt dn̄ice testificatiōis pura exem pla addit p⁹ sup̄ dicta de cruce et obitu. et sepultura q̄ ē pleni tudo fidei consūmatiō. magis diuine psone ē testim̄ cristo te seruū obtulisse p mundo. hec solo plene dn̄s dn̄s decla ratur. sicut ē de iohe declara tus ē. ecce agn⁹. d. e. q. t. p. m.

Qui nō fuer. s. q̄ de diuinitatis potentia ū dubitauit h̄ ū ccio hīm ⁊ a cō cōmendat. s; ū credentes a p fidia reuocat. et iohi expon̄ ē que ce uat. q̄ de⁹ saluos faci endi et dn̄i. d. e. m. visis tot signis et uirtutibz fidelis ū potu it de morte eius dubitare. s; admirari. s; infideliū mens scandalū in illo ptulit ē et p⁹ miracula morientē uidet.

Quid existis. i. d. u. ubi mo nuit discipulos iohis. incruā dn̄icā ē credendū. cō[n]sulis ad ē uas. ad iuuitute paupes p uanā ne exaltati corde. in te stabiles cōsilio firmi speciosa utilibz etiā caduca pferrent. s; cru

sent ad eum uiri dixerunt. Iohes bapta misit nos ad te dicens. tu es qui uenturus es an alium expectamus? In ipsa autem hora curauit multos a langoribz et plagis et spiritibus malis et cecis multis donauit ui sum et respondens dixit illis euntes re nuntiate iohanni que uidistis et au distis quia ceci ui dent. claudi am bulant. leprosi m dantur. Sur di audiunt. mor

et spū uel opibz illum

tui resurgunt.

nādo ut ī p dicatione ū ll̄a sit

pauperes euange

distā int̄ paupes et diuites.

lizantur. et bea

et hic pcauit uitiosos.

tus qui non fue rit scandalizatus

et h̄ se fecit iohm

in me. Et cū

timore mortū suspicarent

discessissent nun

et ut sciant eū q̄sisse ū sibi

s; discipulis. et quē nesciebāt

tii iohannis cepit

Sciens dominus nemi nē sine euāgelio p̄fe ple ne credē q̄ sic dies aueti in capite testamēto. ita im pletur in nouo. interroga tus de se ū uerbo s; factis se ē signauit. nō respondit ad ea q̄ interrogabatur s; ad scandalum uitandū.

Celebratus. cū mira quidē facio et abiecta pati nō dedignor. et cauendū ē ho minibus ne in me mor tē despiciant qui signa uenerant —— fieri.

Quid existis quō in de serto uidere iohm cupi ebant qui erat clausus in carcere. totus ergo h̄ sermo spualr̄ ē intelligend⁹.

Per arundinem carnal animus qui ē fauore uel detractione tangitur in quā libet ptē inclinatur. s; iohs ū est arundo uento agitata q̄ illum nec gratia blandum nec ira

faciebat asperum nec prospera
erigebant. nec adversa
inclinabant.

Sed. Johannes non fuit mol
libus indutus quia vitam
peccantium non blandimen
tis fovit: sed asperi increpavit.

Dura rigidaque vita et predica
tio debet declinare mollium
pallacia que frequentant mol
libus induti adulantes. ne
mo putet in fluxu et studi
o vestium peccatum deesse alioquin
de asperitate vestium iohannes non
laudaretur.

Officium prophete ventura predi
cere. non et demonstrare.
maior propheta in quo finis
prophetarum.

ministerium interrogationis eius.
dicere de iohanne ad tur
qui omni vento agitur ut levitate in
bas. Quid existi
tis de vita ebrigat qui predicavit.
in deserto videre.
Et moni. Et vana gloria ducitur
arundinem ven
tus quere per dapibus vel vestibus
to agitatam: sed
qui locustis vivit et pilis came
quid existis videre
lorum induitur.
hominem mollibus
vestimentis indu
Et ecce qui ponitur pul
tum: ecce qui in
vinaria sub cubito qui vitam
veste preciosa sic
peccantium palpant non pungunt.
et in delicijs indo
Et ubi aliquid veniens.
mibus regum sunt. Sed quid ex
Et qui ventus nimium
istis videre: prophetam utique dico vobis.
propter dixit sed et digito demonstravit.
plusquam prophetam ~~utique~~ hic est de quo scrip
Et in malachia.
Et nuncium.
tum est. Ecce mitto angelum meum an
Et manifestationem. Et ut viam reddat corda auditorum penitentiam pre
te faciem tuam qui preparabit viam tu
dicando et baptizando. Et ut summa eius comprehenda victimi. Et et sic ecclesi
am ante te. Dico enim vobis maior in
Et de solis virginis. nullam.. iohannis est cum filio dei collatio.
ter natos mulierum propheta iohanne bap
Et christus.
tista nemo est. qui autem minor est in
Et dignitate. Et in adventu sed
regno celorum maior est illo et omnis
deum esse intelligunt. Et ihesum et iohannem.
populus. Audiens et publicani. iustifi

cem potius quam mundi phale
ras collaudant. non laudat personam
iohannis cui post habito amore vi
te iusticie forma. nec mortis
timore mutavit. deserto mun
do operatur quia adhuc in claustri
steril inquit non est ita per tendum
ut homines vite carnis inflatos
et virtutis et vacuos et de fragili
mundi gloria iactantes putemus
esse imitandos mollibus et duro.

Pro veste corporis humanum intellige pro
phico gestu exemplo ad studium
sub eunte virtutis ornatur. ecce qui
in veste preciosa quibus fluida di
vinis membra solvuntur ex
torres celestis regni sub iure
diabolorum qui sunt reges tene
brarum et habitacula huiusmodi cor
~~cet~~ ~~secuit~~ ~~sit~~.

Plusquam propheta quia angelis non natura sed
officio qui servum iudicem nun
ciare mittitur.

Iohannes non prefertur patriarchis et
cunctis hominibus. sed equalis ceteris scis
ostenditur.

Id est omnis sanctus qui iam est cum deo maior
est eo quia adhuc in mundo. Vel ego
quam minor fuit multorum opi
nio meritorum sanctorum in plenitudini.
Vel novissimus angelus celorum
melior est quam vir homine.

Iustificaverunt deum per baptismum dum
homines propter penitentiam confitendo se iustificant
sicut scriptum est. dic tu iniquita
tes tuas ut iustificeris. et iusti
ficantur. quia non potuimus refu

Mat 11 A. Mar 1 A.

D

Mat 11 b.

Lucas Iohannes

¶ mt xi c.

tatur: sed per iustitiam dei invicem agnoscatur. Iustus enim dominus et iustitiam dilexit. in eo ergo iustificatio dei est si non ad indignos et noxios. sed ad innocentes per ambulationem ... facto sciuntur: et ad iustos sua munera distribuisse. qui ergo confitetur deo peccatum: iustificat deum credens ei innocentiam. et ab eo sperans gratiam. In baptismate ergo iustificant deum. in quo est confessio et peccatorum venia.

Laudatio iohannis ... ad increpandum illos qui nec predicatione iohannis moti sunt vel ipsius christi predicationem despexerunt.

Pueri doctores sunt spiritu humiles scolarum synagoga. vel ipsa ierusalem. in qua iura preceptorum dei contrebantur. cum in tribulationibus solebant exprobare. quia nec psalmis allecti ad laudes assurrexerunt corde de voto membrorum agilitate quo notat saltus. neque fletus. id est lamentationibus prophetarum per excidiis iam tactis vel faciendis ad penitentiam sunt conversi.

Venit enim. sicut tunc. ita nunc utraque viam salutis respuitis. lamentavimus ad iohannem. cantavimus ad christum.

Cibo et potu terrena ... figurans. et noluistis cum illo gaudere. sed calumniati estis.

Iustificata est. id est ostendit filios sapientie intelligere. non in abstinendo vel manducando esse iustitiam. sed in equanimitate tollerandi inopiam. et

Audiens ihesum populus intelligitur esse designatus. sicut ab evangelista dicitur interpositum. audiens ipsum dominum de iohannis magnitudine disputantem restat intelligi.

Vel esse. quia cum gratiam dei respuit. esse se ipsum facit. vel ad se ipsos missum dei consilium stulti et ingrati respuunt.

Fuit tale carnis non ut rubra anima spiritui caro nunc. In huius nuptiis david nos voluit ludere dicens. exultate deo. a. n. i. d. s. p. et d. t. quia in ipso actu nuptiarum potius psalmus quam lenta saltatur. sed non audiunt populi mei vocem meam et israel non intendit michi. ...

iustificaverunt deum
baptizati baptismo iohannis.
pharisei autem et
dei. quod per passionem
legis periti consilium
et munus salutis de celum
spreverunt in se
met ipsos non bapti
et tot monita salu
zati ab eo. Cui ergo
tis respuunt. et tot mo
dicam homines si
nita salutis audientes et non obe
miles generationis
dientes.
huius et cui similes
sunt? Similes
et comparantibus.
sunt pueris sedentibus in foro et loquentibus
tur.
ad invicem et dicentibus illis. cantavimus vo
et in domo nimium in toto
bis tibiis et non saltastis. lamentavimus
corde uno id est in fletu per ... sed sicut populus non cognovit me.
mus et non plorastis. Venit enim io
et exemplo abstinentie penitentiam nobis indicens et noluistis
hannes baptista neque manducans panem. ne
humiliari cum illo.
que bibens vinum. et dicitis demonium
habet. Venit filius hominis man
ducans et bibens. et dicitis. ecce homo vo
rator et bibens vinum amicus publicanorum
et id est ... iustitiam penitentibus.
et peccatorum. et iustificata est sapientia ab omnibus

Iustificata. q̃ caõ de me
putens. ego tñ uirtus
uel sapia iuste facere
intelligor ab aplis qui
bz p̃r reuelauit que pru
dentibz abscondit.

Sicut uerbũ posuerat
ita fac̃s ? astruit iustifi
catam sapiam ab omibz
filiis q̃ ẽ amatrix pũre
post culpam.

In c̃auc̃s interiore domum
cognouis sapiam iusti
ciam recubente recurri
ad pedes. i. ad extremam
sapie ptem inquire la
crimis ↄfitere delicta. ex
pande capillos. i. terge
ante eum omis corporis
tui dignitates osculare
. i. nichil nisi sapientiã
loquaris.

Sex. Alabastrum unguẽ
ti. i. corpus ẽ fide stans re
tro. i. post ascensionem
domini secus pedens. i.
aplõs rigauit lacrimis.
i. caritate interna inũd ca
pillis. i. sr̃ fluuios alio
? uestimenta dat. oscu
labatur ? omibz pacem
hr̃e debebat denarios q̃n
gentes h̃ sunt pecca q̃nqz
sensibz cõmissa alr̃ q̃n
quaginta. i. pecta minõr.

Maria soror lazari uis
eodem functa ẽ offĩo se
mel in galilea cũ p̃mo accepit cum humilitate et

fum suis. Ro
gabat autem illũ
quidam phariseus
ut manducaret
cũ illo. ? ingressus
domum pharisei.
q̃ iã penitent.
discubuit. et ecce
mulier que erat
in ciuitate peccatrix
? in domo pharisei peccatrix die
ut cognouit qd
tur gram. q̃ cognitio pecti
ihc accubuisset
legẽ sic lex mittit ad gr̃am.
in domo pharisei
ↄtendit p̃ lege gr̃am hospitis.
attulit. a Alab
q̃ gen⁹ marmoris iã ĩ corrup
astrum unguẽ
ta seruantur unguenta.
ti ? stans retro se
cus pedes eius la
? actõs quibz ? pena ↄcupierat
crimis cepit riga
iã p̃ pnãm
re pedes
ↄterens plo
eius.
rat. c̃at
et capil
lis capitis sui ter

Q͛d h̃uit iuste
obletinia tot
de se inuenit
holocausta.
Ad ↄposit̃o eni uirtus exibuerat.

temp̃antiam. nõ se corrum
pendi p̃ habũdã nõ ẽ regnũ
dei. esca ? potus quoz̃ ñ u sus.
sz ↄcupiscentia rep̃hendi tur.

Mistice phariseus de falsa iusti
cia presumens iudaic̃ pp̃lm
signat. qui deũ ad conuiuium i
uitat. q̃ quẽ uenientẽ nõ cre
dit uenturum spare ñ desiit.
sz ad huc ẽ uoto dic̃. excita poĩẽ
ciam. t. ? ue. domus pharisei
lex ? pp̃he inquibz ille pp̃s ma
sione hr̃e gl̃abatur q̃ dominum
in carne apparans ingreditur.
q̃ nõ uenit legem solũe sed
adimplere. Discumbit q̃ in
sua maiestate ñ intellectus.
p̃ forma serui uisibilis ẽ fc̃s.
cognoscit autẽ gentilitas in
mũdis actibz dedita p̃ famam
aplici sermonis q̃ misit deus
filiũ suũ i c. f. s. l. ñ ut p ha
riseus qui literam tm̃ attendit
iustificetur. sz dom̃. i. nos qui
gr̃am ip̃e in lege sequimur
qui non uitup̃amus q̃ p̃ccõres
recipit. sz laudamus q̃ pccõres
iustificat. affert unguentũ
qui bona op̃a agit quibz ecciã
odorẽ bone opinionis resp̃git,
unde dr̃ x̃ odor boni sumus
deo. in. o l. secus pedes cẽ pedes
stat qui inpc̃is positus manu
bz dñi tenuit̃tur. sz qui ad
penitentiam p⁹ pc̃ta querit.
iã retro sec⁹ pedes stat. d̃ uesti
gia domini q̃ ĩpugnauerat se
quitur. lacrimis pedes rigat
qui sc̃orz tribulationibz cõmu
nicatur qui illorz ĩsticiam
putat suam. qui ueramus in

? (red) c (black)

Fiã ĩ pt iudica.
It fiã ẽ q̃or tpm pt in¹³ Soz.
It in dic ã magdalene. Ml 26
A. Mr 14 A. Jo 12 A.

¶ In solus.

2.

bus xpi inclinatur. per passionem
compassionis capillis qui corpori
in superfluunt pedes quos rigabat
tergit. quia de terrena substantia que
superflua sunt sanctis. quibus ex caritate
compatitur incipit misereri
pedes osculatur qui studiose
diligit illos quibus sua largitur.
nescit genus tribuendi nec tamen
proximi. unguento ungit qui
bene operando bone operando
opinionis odore alios resp-
ergit. et ad bonum operandum alios ex-
emplo suo inducit. vel per
pedes caro xpi significari
que osculamur dum misterium in-
carnationis xpi diligimus. de
ipso vel humanitatis potentiam
sacri eloquii bona opinio-
ne predicamus. Sed phariseus
hic videns invidet. quia cum iudei
gentiles vident predicare deum
sua malicia tabescunt. qui
bus donis bona gentilitatis equi
merent ut agnoscant in qui-
bus malis ipsi iacent.

Duo debitores. Duo sunt
populi sed creatori debitores nummorum. i.
animam suam regis. per ymaginem
insignitam et ad servandam sibi
commissam. vel usque debitum
populi per quinquennium multipli
catur. quia .v. sensus sunt
quibus in hac vita utimur.
quibus per ymaginem conditoris quam
accepimus extollere debemus.
Sed minus debet iudeus cui de-
calogum legis per servum
datur. plus debet xpianus. cui
per filium gratia committitur. iudeo
iudei per denarium xpiani per

q.

corde quo sibi ira dixerat.
gebat et osculabatur
pedes eius et unguen-
to ungebat. Vi-
quia curis populo certius adhibuerat.
dens autem phari-
et de falsa iusticia superbus
seus qui invitaverat
nulla compassione motus
sue fragilitatis oblitus.
eum. ait intra
tacendo in pectore
se dicens. hic si esset
prendit quia sub venit.
propheta: sciret utique
quam unguentum et uirtute delevit.
que et qualis mulier est
que tangit eum quia
egritudine reprehendit de egritudine.
peccatrix est. et
convincens servum et sub spe mu
respondens ihesus dixit
[illegible]
ad illum. Si-
mon habeo tibi
aliquid dicere. at
ille ait magister
dic. Duo debitores
erant cuidam fene-
ratori. unus de-
bebat denarios
quingentos et alius

tacimus ubi in remissio-
nem peccatorum accepit. Sed ubi
in bethania iam non peccatrix no-
minata sed casta et devo-
ta ubi pedes sed et caput ungit.
sic quasi fidelis anima primus ad pe-
des domini humiliata peccatis
quibus absolvenda curret.
post crescentibus virtutis flagra-
tia devote fidei de cerca
put odore perfundit aro-
matum. sic et universalis
ecclesia in presentia xpi incarna-
tionis que pedum nomine
significatur. mistica celebrium
do devota redemptori
reddidit obsequia in fu-
turo et humanitatis eius
gloriam et divinitatis eterni-
tate. quia caput xpi deus
est simul intuendo preconiis
confessionum laudibus quasi pi-
stica narda glorificabit.

Secundum homines plus fortasse
se ostendit qui plus de-
buit. Sed per misericordiam domini causa
mutatur ut amplius
diligat qui amplius de-
buit. sicut gratias sequitur.

Sua sententia pharise-
us convincitur. quia
sicut freneticus funem
portat ex quo ligetur.

Cuminatur bona pec-
catricis mulieris et ma-
la falsi iusti.

In domo pharisei recu-
buit. i. in custodia legis

et phariseus nō plurimus in te dilexit. Sed peccatrix penitens glorificatur.

Creditor caritatis in ea cui ingenue delictorum condixisse.

quinquaginta. Non habentibus autem illis unde redderent donavit utrisque.

ceterum unum fenus acuimus. Sed quia venit sui iuvit.

Quis ergo plus diligit? Respondens Symon dixit: Estimo quia is cui plus donavit. At ille dixit: Recte iudicasti. Et con-
q. per misericordiam. · q. per iudicium. · q. con-
versus ad mulierem dixit Symoni: Vi-
pari quia certe vides: sed mistum · nō vides. · q. etiam olim unxit cum
des hanc mulierem? Intravi in domum
lege dedit.
tuam, aquam pedibus meis non dedisti. Hec
autem lacrimis rigavit pedes meos et
capillis suis tersit. Osculum michi nō de-
disti. Hec autem ex quo intravi
non cessavit osculari pedes meos. Oleo capud meum nō unxisti;
hec autem unguento unxit pedes meos. Propter quod dico tibi: remittuntur
ei peccata multa quoniam dilexit multum. Cui autem minus di-
mittitur minus diligit. Dixit autem ad illam: Remittuntur
q. sanata egra de eius salute alii egrotante.
tibi peccata. Et ceperunt qui simul accumbebant dicere intra se: Quis
q. quia intelligunt hoc esse opus solius dei. · q. eo fortatus sanatam per pietatis simul
est hic qui etiam peccata dimittit? Dixit ad mulierem: Fides
tua te salvam
q. ne anima vitatis sua stan
fecit. Vade in

Intrant carne suscepta in templum iudeorum aquam pedibus meis. Aquam nos cum humore lacrimarum intus nos esse. In fidelis autem populus nec exteriora pro domino tribuit incarnato. Conversa gentilitas non solum substantiam sed et sanguinem pro domino fundit. Osculum dilectionis est signum. Et infidelis populus ex dilectione ei servire noluit cui tamen ex timore serviunt. Sed gentilitas vestigia osculari non cessat quia in eius amore continuo suspirat. Oleo sancto meum non unxisti. Si presumere in deum se credere non in nomine fateretur tamen ipsam potentiam divinitatis que per miracula appareret. Digna laude predicare contempsit. Sed gentilis dominum misterium incarnationis credit summa laude et infirma eius pre — di — cat.

Fides sanam fecit quia per fidem possit accipere non dubitavit que iam spe ab illo acceperat aquo salutem.

More aquile volantis provocantis ad volandum pullos suos paulatim dominus discipulos suos in nido fidei plurimis virtutum induit, quibus postea sub

C. VIII

a

lu. solus.

dali ultro laboris.

pace. Et factum est deinceps. et ipse iter faciebat per civitates et castella predicans et evangelizans verbum dei. et xii. cum illo. et mulieres alique que erant curate a spiritibus malignis et infirmitatibus: Maria que vocatur magdalene de qua demonia septem exierant. et iohanna uxor cuze procuratoris herodis et susanna. et alie multe que ministrabant eis de facultatibus suis. Cum autem plurima turba convenirent et de civitatibus properarent ad eum: dixit per similitudinem. Exiit qui seminat seminare semen suum. et dum seminat aliud cecidit secus

[Interlinear glosses:] gloria dei gratia eius — vel domini misericordia cuius est omne quod vivimus. vel sextario. vel cui qui liber maligno spiritu pro regno diaboli ad decipiendos laborat. et his omnibus ipsius procuratoris existit. — vel susanna lilium vel odorifera celestis vite candore. — vel parabolam. — vel est declarare voluntate patris.

.3. luminis volare. et alios instruere valeant. prius docet in synagogis miracula facit. famam utrumque dispergit. turbas suscipit. curat. instruit. hic discipulos facit. ex quibus xii. apostolos elegit. quos primo presentes docet. et miseriis solita prestat beneficia. iam non solos illos secum retinet ut eum familiarius audiant. sed illis occultiora exponit mysteria. et sic totum virtutum suarum ostensione. quibus aliorum protectione firmatis. dat ipsis potestatem curandi. et mittit predicare regnum dei.

mr 16 b.

Cum mariam hic facie et domino et eius ministerio commemorat: celebri eam vocabulo magdalenam vocat. ubi eam tamen peccatricem describit. reverentur eam generali nomine mulierem dicit. ut nomen tante fame quod hodie veniam. peccati erroris nota fuscaret.

Maria: amarum mare vel illuminatrix interpretatur. quod in statum pristine tugurii quo ipsa et nos singuli mala deflemus. magdalene. id est turris. vel turris a magdalo dicitur. de qua dicitur: turres spes meatur ris. tor. a facie damasci.

Demonia vitia universa quibus plena fuerat in figura ecclesie de gentibus prius sordide.

Antiquus mos erat iudeorum nec ducebatur in culpam ut mulieres sua substantia pascerent et vestirent doctores. quod quia hinc in gentibus poterat facere scandalum: paulus se memorat abstinuisse. ministrabant autem domino carnalia et metebant spiritualia. ut formam daret predicatoribus quod victu et vestitu debent esse contenti.

Laudem ecclesiam de gentibus a sordibus vitiorum mundatam quam maria significet. significat et iohanna prius cultibus ydolorum deditam. sed iam christi pietate redemptam et gratia impletam que quasi uxor erat diaboli.

Dominica in lx. mt 13 a. mr 4 a.

Quotiens in evangelio ecclesie vocabulum inseritur. sicut diversitas hominum et diversitas terminatur voluntatum. exiit enim de secreta voluntate dei. hinc est et exitus. et reliqua. sequitur quod ita propheta ante omnes dono beneficia prestat docendo. et aliter sanando.

Exiit filius dei de sinu patris quo accessit non erat accessus ut seminaret semen. hinc venit in mundum

Ut nec memoria mentis teneat quod oportet exterius neglectum

uiam. Et conculcatum est et uolucres

Id est non sunt attenti

celi comederunt illud. Et aliud cecidit

Cor terrenum ad studium discipline.

super petram ubi non habuit terram multam et natum aruit quia non

Ad intentionis lampadas cur

habuit humorem.

Petra in domito corde nullo uere fidei uomere penetratum in quo non est uerus amor perseuerantie interius.

Et aliud cecidit inter spinas et simul exorte spine suffocauerunt illud.

Cor uerum idoneum.

Et aliud cecidit in terram bonam et ortum

Id est opus fructus bonorum plenitudinem crescit.

fecit fructum centuplum. Hec dicens

Quid hoc ubi dicit, quasi admonitio inter ponitur in istis cum ea que dicuntur et ea que queritur ostenditur.

clamabat: qui habet

Id est intelligendi animum uiuentis et spiritualis uitam

aures audiendi

intelligat.

audiat. Et cum esset

Id est intelligentiam scripturarum de qua alibi dicitur: auferetur a uobis regnum dei.

singularis interrogabant eum hii qui cum illo erant duodecim parabolam. Et dicebat eis: Vobis

Id est ceteris fidelibus qui perplexis audiunt ... sicut accendit.

datum est nosse misterium regni dei.

Id est qui foris sunt.

ceteris autem in parabolis, ut uidentes non

Id est doctores uiuorum uitam

uideant; et audientes non intelligant.

Multi audientes disputationem eius aliquotiens per litteram dicunt et tempore ... celi et caelos ... ubi esset con

sit autem hec parabola. Semen est uerbum dei. Quod autem

ut testimonium perhiberet ...

ut uidit ... qui cum singulis hanc parabolam dicitur de domo exisse mare adisse naue conscendisse memoratur. Id ipsum situ corporis quod per sensum sermonis insinuans.

Secus uiam ... cor sedulo malarum cogitationum ... transitu attritum ... ne semine uerbi ... excipere ... germinare ... apud mentis cogitationibus conculcantur et a demonibus rapiuntur, qui ideo uolucres celi dicuntur quia celestis et spiritualis sunt nature.

Centuplum ... denarios ... tres ... solent accipi quia ... per ceptis custodia continetur centenarius qui per multiplicatum denarium surgit pro magna perfectione ponitur. Cor igitur centuplum facit fructum quia per amorem proximi actiuam per amorem dei contemplatiuam adipiscitur uitam in spiritualium ornatus perfectione uirtutum.

Non mox finita parabola sed ut marcus ait cum esset singularis interrogant eum hii qui cum eo erant duodecim parabolam id est moralis misterium ... intelligentiam diuinorum illorum exequi uolum ... se potius eternorum ... cui ... curis domui ... ecclesia semper ... penetralia orando et meditando intrem dicentes: Reuela occulos meos et ...

Doctores uiuorum qui ... uno per

cap. 13 A. mr. 4 b. Jo. 12 d.

cap. 13 b. mr. 4 b.

versitatis sue excecati sunt mentaliter se videntes putant.

Nota hanc esse primam parabolam que sua interpretatione posita sit. et cavendum est ubicumque de rogatur a discipulis incluse sermones suos deserit. ne aliud vel plus velimus intelligere. quam ab eo expositum est. ideo autem hanc parabolam per seipsum dignatur exponere ut se figurate loqui innotesceret et verum signes et in his que exponere noluit esse querendas doceret.

Secus viam seminatur qui nulla fide nullo intellectu nulla saltem temptatione utilitatis actione percipere dignantur. porro super petram et in spinis seminantur qui audiunt quidem et utilitatem verbi probant. et desiderium gustant. sed vel per negationem adidque gustaverint adversa terrendo vel prospera blandiendo retardantur. his ceteris gratibus quietis verbum auditum non faciunt designantur.

Divicie et si delectant videntur tamen suis possessoribus tutes spine. et aculeis curarum mentem eorum fodiunt. quia quietem quiritur sollicite servantur. unde ab animo cum agitantur fallaces divitie vocantur. quia vitus inopiam non explere nec diu manent. et nota quod divitias duo iungit. sollicitudinem et voluptatem quia per curam mentem exprimunt. et per affluentiam resolvunt.

Quod dixerat apostolis vobis datum est nosse misterium dei. nunc ostendit per effectum.

secus viam hii sunt qui audiunt deinde venit diabolus et tollit verbum de corde eorum ne credentes salvi fiant. Nam qui supra petram, [hii sunt] qui cum audierint cum gaudio suscipiunt verbum. et hii radices non habent. qui ad tempus credunt et in tempore temptationis recedunt. Quod autem in spinis cecidit. hii sunt qui audierunt et a sollicitudinibus et divitiis [quia voluptates et divitie sunt spine pectunt cogitationibus gust] et voluptatibus vite euntes suffocantur [vitalis ne bonum desiderium ad cor perveniat et iter quasi aditum vitalem] et non referunt fructum. Quod autem [flatus strangulant.] in terram bonam. hii sunt qui in corde bono et optimo audientes verbum retinent. et fructum afferunt in patientia. Nemo autem [hec verba ponuntur] lucernam accendens [per similitudinem humane] operit eam

cupiscibiles eorum obtutibus presentantur mox recedunt ab eis quicquid recte cogitaverunt.

~~Quia~~ In bonos auditores qui verbum audire satagunt et inventum memorie recondunt et sic optimo tempore fructum operationis proferunt in prospera et adversa seculi huius patientes vel bona terra cum patientia fructum reddere. que bona agit et mala proximi mox equanimiter tollerat et dum humiliter flagella

b

Evg.m de uno martyre. ar. 4 b. ar. xv. lu ii e.

a

susceperunt post flagella interiorem susceperunt.

Non enim est timor carnalis non nos nostre tardet. Sed ne mala opinio que modo de nobis habetur apud incredulos quandoque modo viles apparetis. Cum dominus illuminabit abscondita tenebrarum tunc vos coronabimini et punietur vester adversarius.

Nec spiritualis aptis quibus ex caritate nosse misteria datur per fidem videntes per parabolas que non intelligi audiunt data videntur per signa accipi. Et ingeniosus negligendo sapientia vera se privat. Et simplex studiosus laborando degustant.

consuetudinis cum ista ex co vase autem subtus

erunt fiduciam predicandi lecto ponit set su

per paciendi. per candelabrum

ponit ut intrantes

lumen videant.

Non est enim

occultum quod

non manifestetur

nec absconditum

quod studiose audite continuo quod non cognos

pectore studiose et docentis cetur et in palam

continue ruminensi aliquando veniat. Si quis habet aures audiendi audiat. Et dicebat illis: Videte

eno ruchare sufficiant. Qui amore habet ubi dabitur sensus

quomodo audiatis. Qui enim habet

intelligendi et amat et qui non habet amore audiendi et sim

dabitur illi. Et qui non habet

naturali ingenio vel labore se

etiam quod pu

non studiose intellige putant

tat se habere au

ullam tamen ille sane dulce

feretur ab illo.

divine gustare.

Venerunt autem

ad illum mater

et fratres eius et non

poterant adire

z

apostolos aliquando et ceteros idem misterium esse revelandum et vos qui domum dei estis intrantes flamis fide illustrandos. Ecce nobis pando misteria in nobis accendo lumen fidei. Vos autem hanc candele lucem aliis pandite. Nec timore carnalium incomodorum abscondite. Vasis nomine vel lecti designatur caro in qua anima continetur. Et qui estis plurimum verbum dei. Qui autem metu carnali abscondit verbum ipsam carnem preponit manifestationi veritatis. Et ea qui verbum occultant que trepidant predicare. Super candelabrum ponit verbum qui corpus ministerio dei subicit. Ut superior sit predicatio veritatis et inferior servitus corporis. Per ipsam tamen corporis servitutem excelsior luceat doctrina que officio lingue et actorum bonorum insinuatur.

Nec spiritualis quibus aptis ex caritate nosse misteria datur per fidem videntes.

Quod dixerat in libro. Ostendendo in misterio factum. Scilicet quod ubi solam litteram quererent et ad videndum hec predicit. Nam mater synagoga et fratres et populi iudeorum terrigenas etc. Christo intus docente nequeunt intrare quia eius spiritualia dicta negligunt intelligere. Sed preoccupans turba domum ingreditur quia gentilitas fluit ad Christum et illuminatur.

Mat. 10 f. Mar. 9 c. Lu. 12 a.

Mat. 13 a. Mar. 9 c. Et Mat. 24 b Lu. 19 b.

Mat. 12 g. Mar. 3 e.

Foris stantes volunt eum videre. qui spiritualem sensum in lege non querentes ad custodiam littere foris se se fixerunt. et quasi christum ad carnalia docenda potius cogunt exire quam se ad discenda spiritualia consentiunt intrare. Merito ergo non agnoscuntur quo exemplo et nos informamur ne non agnoscamur. si foris stetimus non autem iniuriose negligit matrem. nec mater negatur que de cruce agnoscitur. sed religiosiores copulamentum monstrantur mentium quam corporum et corporali necessitudini preceptorum celestium forma prefertur. sigt et videte de quibus est sermo curam de gentibus quam edidit preferendam.

Aliter. Mare vel stagnum tenebrosus est et amarus mundi estus. navicula arbor crucis cuius beneficio fideles adiuti emersis fluctibus mundi optinente litus patrie celestis ascendunt discipuli admoniti eo. unde ipse ait. Si quis vult post me venire abneget semetipsum et t. c. s. et sequatur me. Discipulis navigantibus i. fidelibus seculum calcantibus et futuri seculi quietem animo meditantibus et post sancti spiritus flatum ut ipsi regiminis conatum fides mundi flatus tertiam post tria iactantibus subito obdormivit dominus i. advenit tempus dominice passionis. unde et maris nocte hoc factum memoratur ut in solis occubitum significaret. descendit procella quia domino sompnum mortis in cruce subeunte fluctus persecutionum demoniacis flatibus excitati assurgunt. quibus

eum. Peracta et [et cognati] nuntiatum esse illi. Mater tua et fratres tui stant foris volentes te videre. Qui respondens [et dominum deo vel ex] dixit ad eos. Mater [exemplo intercedit proximorum dominum] mea et fratres mei [gravant. per dominum voluntatem prius] hi sunt qui verbum [qui in celo est faciunt] dei audiunt et faciunt. Factum est autem in una dierum. et ipse ascendit in naviculam et discipuli eius. et ait ad illos. Transfretemus trans stagnum. [in quo ihesu navigium] et ascenderunt [ascendit qui signo dominice crucis] Navigantibus [nos in virtute fidei non relinquere] autem illis [dispositum] obdormivit et des

non ipsius passio sed discipulorum

querite patrem et matrem non est me dignus. Sic et ipse primus se subiciat ut non recusans officium matris ne pietatis sed paternis se misteriis amplius debere cognoscat quam affectibus maternis. itaque sibi se intelligit propter divinum misterium intrasse ut propter conventum est eccl ecclesie relictis parentibus ascendit in navem.

In hoc facto verus homo monstratur qui dormit et verus deus qui furorem cohercet maris.

Adverte neminem sine temptatione de hac vita posse demigrare. et in apostolis quibus dominus adest temptationum secularium sepe procella perturbet. sed cum sumus subiti procellis spiritualis nequitie extimemus gubernatorem qui in puppe velis. qui iam non dormit et corporis sui sopno eum tenemus. tamen ne vim corporis sompno dormiat et qui excitat.

Nota quod omnis creatura sentit creatorem imperat. increpat. sentiunt increpantem non quia sensus quorundam sunt animata sed maiestati

I. C

Ewm pro serenitate aeris. qt
8 c. Mr. 8 e.

cendit procella venti in stagnum. et complebantur et periclitabantur. Accedentes autem suscitaverunt eum dicentes preceptor perimus. at ille surgens increpavit ventum et tempestatem aque et cessavit. et facta est tranquillitas. Dixit autem illis. ubi est fides vestra. qui timentes mirati sunt ad invicem. dicentes Quis putas hic est. quia et ventis imperat et mari et obediunt ei. et enavigaverunt autem ad regionem. Gerasenorum que est contra galileam. et cum egressus esset ad terram occurrit illi vir quidam qui habebat demonium iam

conditoris sunt sensibilia que apud nos sunt insensibilia.

Gerasa civitas arabie iuxta montem galaad tribu manasse non longe a stagno tiberiadis. significat gentes que post passionem et resurrectionem suam dominus per predicatores visitavit. unde gerasa vel gergesi colonum eiciens. i. diabolum a quo prius incolebantur vel pervenientes ad venam. qui prius longe erant et prope occurrit vir. i. ab ipso pene mundi exordio vexatus a demonio donec in tenebris veste nature sue. i. virtutibus fide et caritate quibus primi parentes per culpam nudati leguntur. hec stola veteri filio offertur. nec in domo scie quiescebat. sed in mortuis operibus erat insepultus

in tessellatas concitantur tempestas. discipulis navigantibus dormiente per ea cuius mortem videbant resurrectionem optabant. que si differetur ipsi in perpetuum periclitarentur. unde surgens increpat ventum. quia celeri resurrectione per mortem destruit scilicet vim diaboli qui habebat imperium mortis. tempestatem aque facit cessare. quia rabiem iudeorum mortis eius mentem iam resurgens latefacit arguit eos quia se per se secure timebant et pure non posse qui firmiter adheret ei. qua si ipso gustu navigationis decrescit opus resurrectionis et vox dixit. o stulti et tardi corde ad credendum. non quod i. oportuit pati christum. sopore indis navem inqua quiescebat hinc inde ventibus et sic extimplo timidis gurgitibus sedatis patefacte eius potentiam sue divinitatis.

Hon discipuli sed naute et alii mirantur qui in navi erant. unde matheus porro homines illi mirati sunt dicentes. qualis est hic. quia si et discipulos omnes fuisse nautas constat ipsi homines appellantur.

Cum lucas unum matheus duos occurisse memorat in figura est de gentis populi. quia cum noe tres filios genuit familia totius iam in possessione dei ab scissa est. ex

duobus alius diuisas per nationum pullulauerunt quibus dolus seruierunt. et nota hunc unum fuisse celebrioris fame et maioris insanie. de quo maxime illa regio dolebat.

Arrius contendit esse creaturam quem demon confitetur dei filium. iudei dicunt in principe demoniorum eicit demonia que demonia negant. alii secum communicant — sunt heretici.

Tormentum est diaboli ab hominis lesione cessare. et quanto diutius possideat tanto difficilius dimittit. caueat ergo aliquis lesus a diabolo. ut cito eius iugum dirumpat quia tanto facilius quanto citius eius dominium euitatur.

Catene et compedes dure et graues sunt gentium leges. quibus et in eorum republica peccata cohercebantur. hic tamen legibus ruptis ad ea scelera cupiditate duce iactatur que uulgarem consuetudinem excederent.

Non iam ignarus inquinatur. sed iam confessa peste quam furens tolerabat. uirtus curantis gratior emineat.

Multa demonia que unum premunt. significant multos ydolatrie cultus in uno gentium populo esse. Cor multitudinis credentium erat cor unum et anima una. Vnde in babilone unitas linguarum scissa est. in ierusalem est adunata.

temporibus multis. & uestimento non induebatur. neque manebat in domo sed in monumentis. Is ut uidit ihesum procidit ante illum: et exclamans uoce magna dixit. Quid michi et tibi est ihesu fili dei altissimi? obsecro te ne me torqueas. Precipiebat enim spiritui inmundo ut exiret ab homine. Multis enim temporibus arripiebat illum et uinciebatur catenis. & compedibus custoditus et ruptis uinculis agebatur a demonio in deserta. Interrogauit autem illum ihesus: dicens. Quod tibi nomen est? At ille dixit. Legio: quia intrauerunt multa demonia in eum. Et rogabant illum ne imperaret illis ut in abyssum irent.

... tis manebat.

Quid aliud sunt sepulcra corpora nisi quedam defunctorum sepulcra in quibus non habitant dei uerba?

In loca spiritualium uirtutum infecunda. sic profugus a lege. discretus a prophetis. demotus agit.

Sciebant demones per aduentum domini se aliquando in abyssum mergendos. non ipsi futura per diuinantes sed prophetarum dicta de se recolentes.

Porci sunt homines vocis rationis expertes lutulentis actibus dediti in monte superbie pascentes. non quis porci more vixerit diabolus in eo potestatem non accipit: et ad probandum tantum non autem ad perdendum accipit.

Allegorice liberatio populi gentium a dominatu demonum. Increduli in abditis agunt suos ritus. sacrilegos ceca et profunda curiositate sub nutu et impetu feruntur in precipicia. quia nullius revocantur. sed ad inferiora per improbitatis proclive detrusi suffocantur interclusa vitali commeatu spe in aquis voluptatum huius mundi.

Erat autem ibi grex porcorum multorum pascentium in monte: et rogabant eum ut eos permitteret in illos ingredi. et permisit illos. Exierunt ergo demonia ab homine et intraverunt in porcos. et impetu abiit grex per preceps in stagnum et suffocatus est. Quod ut viderunt factum qui pascebant fugerunt et nuntiaverunt in civitatem et in villas. Exierunt autem videre quod factum est et venerunt ad Iesum. et invenerunt hominem sedentem a quo demonia exierant vestitum ac sana mente ad pedes eius et timuerunt. Nuntiaverunt

Adhuc clementia domini. nullum perire ipse desiderat. sed unusquisque sibi ipse auctor est pene. non mittuntur in porcos demones sed ipsi petunt quia celestis luminis claritatem ferre non possunt nec tamen ante tempus de vita sibi tormenta formidant.

Permittit ut per interfectionem porcorum detur occasio salutis hominibus. pastores enim videntes statim nunciant. in quo notandum quod sicut nec porcis nisi permissa demonia nocere, ita nec hominibus nisi occulta dei iusticia permittantur.

Pastores fugiunt. quia nec philosophi gentium nec principes sinagoge pereuntibus prestitere ferre medicinam. et licet christianam fugiant legem. potentiam tamen eius stupendo et mirando predicant.

Significant multitudinem sua vetustate vita delectatam. honorare quidem dominum. sed nolle pati christianam religionem quam dum dicunt eam implere non possunt. mirantur tamen fidelem populum a pristina conversatione sanatum. et sedentem ad pedes domini. i. sanctitatis examine vestigia salvatoris cum sequitur inveniri. et vestitum laudibus virtutum quas deceptus amiserat.

Conscii fragilitatis presentia domini se indignos iudicant non capientes verbum dei. et infirma mente sapie-

pondus non sustinentes. Et dominus molestus non fuit. Sed regressus. Quia curare non dedignatur iniquos, sed cito deserit infirmos qui sibi omni videt esse suam presentiam.

Ipse autem. Qui de synagoga ad gentes transivit. Ipse sopno navis tempestate procella memoratur. Sed nec ipse dormivit nec navis periclitatur. Quia Christus resurgens a mortuis i. n. m. i. u. n. d. Tamen passionis est triumphus et resurrectionis eius gloria credentibus videre ipsis intimabit. Et cum predicatione mortis sue vexillo crucis ab Hebreis cepit. Qui deserta navi in qua dormierat prima revisit.

Mystice. In fine seculi cum ad iudeos redeat per fidei confessionem libenter excipietur. Quia expectant eum sicut Osee propheta. Dies multos expectabis me. Non fornicaberis et non eris cum viro. Quia nec non synagoga subdita alteri viro nec fornicata est per tam longa expectatione sponsi amplexum prestolans. Huic lectioni consequenter subiungitur mors filie archisynagoge quia dum appropriat suscitare dominus propter sanitatem emoroissa mulier in figura gentium. Non quia prius venientes preter sanitatem. Venit ergo ad Ihesum princeps synagoge. Moyses. Scilicet qui merito Iairus dicitur, i. illuminatus vel illuminans alios. Ut ultra vitam quam a Spiritu Sancto acceperat aliis ministraret. Cadit ad pedes. Quia legis lator cum toto illo populo Christum in carne venientem longe sibi intelligeret esse preferendum. Rogat intrare in domum quia desiderabat

[et hii] autem illi qui viderant quomodo sanus [esset] factus est a legione. Et rogaverunt illum omnis multitudo regionis Gerasenorum ut discederet ab ipsis quia timore magno tenebantur. Ipse autem ascendens navem reversus est. Et rogabat illum a quo demonia exierant ut cum eo esset. Dimisit autem eum Ihesus dicens: Revertere [in] in domum tuam et narra quanta tibi fecit Deus. Et abiit per universam civitatem predicans quanta illi fecisset Ihesus. Factum est autem cum redisset Ihesus [trans fretum] excepit illum turba multa. Erant [enim] omnes expectantes eum. Et ecce vir cui nomen Iairus et ipse princeps synagoge erat. Et cecidit ad pedes Ihesu rogans

Ipse autem. Qui relictis Hebreis, i. videns ascendit navem, i. post resurrectionem qui in tanta passionis sue tempestate procuravit salutem, iam in propriam revertitur. Quia postquam plenitudo gentium intraverit, tunc omnis Israel salvus fiet.

Mystice. Post remissionem peccatorum redeundum est in bonam conscientiam et serviendum evangelio. Ut per alios et salute sua cum domino requiescat nec cum iam prevenit esse cum Christo negligat ministerium predicationis accommodatum fratrum liberationi. Unde apostolus: Cupio dissolvi et esse cum Christo. Permanere autem in carne necesse propter vos.

Fia 6ª p[ost] 2ª dominica[m] pent[ecostes] ... 9 d. ... 4 b.

cum ut intraret domum eius. quia uni
ca filia erat illi fere annorum .xii. et hec
moriebatur. Et conti-git dum iret
a turba comprimebatur. et mulier que
dam erat in sanguinis fluxu ab annis
id est medici demones qui quasi salutem hominibus pro deo se coli
.xii. que in medicis erogaverat omne
exigunt quibus servierat gentilitas.
substantiam suam: nec ab illis potuit
id est non sicut videmus quanta sit fides
curari. accessit retro: et tetigit fimbri
vestra intelligamus quia per se
am vestimenti eius
filius dei videmus quia per actione
et confestim stetit
et tamen in fimbriam tangitur
fluxus sanguinis
scilicet quem vestimentum est pro tem
eius. Et ait ihesus. Quis
nequivit tangere. id est non quere
est qui me tetigit?
ut doceat quod nesciat. sed ut vere
Negantibus au
tem fidei mulieris appareat
omnibus dixit petrus
et qui cum eo illo erant:
id est qui intra scilicet qui
preceptor turbe te com
me tetigerunt.
primunt te et affli
gunt: et dicis quis
id est qui non
me tetigit? Et
quo de tactu corporis sed de tactu
fidei. id est virgis quod apparuit omnibus in tetigisti virtutibus nostris. et sanat omnes
dixit ihesus. aliquis me tetigit. Nam et ego

Fimbriam tangere qui
in carnationis misteria
perfecte amat et credit do
net ad maiora capien
da perveniat.

Suscitaturus mortu
am ad faciendam fidem
prius curat emoroissam.
sic elisabet filius partura
indicatur ut concepturam
virgo maria credatur.

Quem turbe domini actib
bus affligunt sola catho
lica ecclesia fideli corde
tangit. nam illi tangen
tes non tangunt. sicut in
dentes non vident et audien
tes non audiunt. unde in ma
rie et dicitur: noli me
tangere. non enim ascen.
ad patrem.

cum videre. unde multi reges
et prophete voluerunt videre que vos
videtis. Huic erat unica fili
a id est sinagoga sola legali in
structione conformata. que cum
ad duodecimum annum pervenis
set id est cum per legis et prophetarum in structi
one educta ad annos intelligi
biles pervenisset. ut iam apostolica doc
trina viriter et deo spirituales fruc
tus gigneret. moriebatur erroris
languore ad hanc sanandam
dum carne assumpta properat dei
verbum gravatur noxia consue
tudine carnalium populorum.
et ecce mulier ecclesia de gen
tibus congregata que viciorum lap
su criminum defluxerat a cetu fi
delium segregata. parata illis
aliis prius rapuit fide salutem. ab an
nis duodecim. quo tempore sina
goga incultu dei crevit. eodem
tempore gentilitas per orbem idola
trie sanie fedabatur. et carnis ob
lectatione que sua erat id est natura
lis industrie vires expendens
in medicos. id est philosophos et
legis doctores qui multa divina
ista vi virtutibus disputaverunt et pre
cepta vivendi dederunt. nec per
eos curari potuit. sed ut marchus
ait. deterius habebat. sed ut vidit
iudeos egrotare et verum medi
cum vidit adesse sperat et querit me
dicinam. accedit per fidem. appropin
quat retro per dominum suum ambu
lando. vel ut dominum incarne non
videns per actus incarnationis
sacramentas per fidem cepit eius ve
stigia subsequi. Tangit fimbri
am et unda sanguinis restrin
git. et lavans se ne mundan

sc

qui uel minimam uerbi preceptum uirtuti fidei contingit.

Hec mulier uerecunda fimbriam tangit. fidelis accessit. religiosa credidit. sapiens se esse sanatam cognoscit. Sic plebs gentium que credidit deo peccatum erubuit ut deseret. fidem detulit ut crederet. deuotionem exhibuit ut rogaret. sapientiam induit ut sanitatem suam ipsa sentiret. fiduciam sumpsit ut fateretur quod preripuisset alienum.

Non latet quicquid tangit deum. non indiget oculis ut uideat non corporalis sensus sed in se habet cognitionem omnium.

Mundata est gentium ab fluxu uitiorum et cognominata filia ob fidei meritum. nunciatur synagoga leto per fidem et iudicem soluta quia in xpistum non credidit et iam credere noluit. Desperauit iste que decet credit statum synagoge ad destitutum ut restaurari non possit. Ideo quod pro restauratione illius supplicandum esse non credit. Sed que impossibilia apud homines possibilia sunt apud deum. unde sequitur. —uc— et cetera.

Filius uidue publice suscitatur hic pauci admittuntur. in quo mortalis pietas domini notatur quia uidua amittit unici non patietur moras. Et ideo ne amplius affligeretur maturatur ad domum. significatur quod in filio uidue ecclesia cito redditur. marchi synagogi filia fiuntur qui

infirmitates nostras nobis ex uobis ... et ex deo exiit

nouimus uirtutem de me exisse. Videns autem mulier quia non latuit eum tremens uenit. et procidit ante pedes eius et ob quam causam tetigerit eum indicauit coram omni populo et quemadmodum confestim sanata sit. At ille

et per fidem. — cum non facta est sed fecit in

dixit illi. Filia fides tua te saluam fecit.

eo enim iam saluata est quod credidisti.

uade in pace. Adhuc illo loquente uenit quidam ad principem synagoge dicens ei. quia mortua est filia tua noli uexare illum. Ihesus autem audito hoc

quod per puelle sed doctores legis s. scribe et pharisei qui se credere nolunt

uerbo respondit patri puelle. No

et subito eius synagoga salua erit.

li timere. sed crede tantum. et salua erit. Et cum peruenisset ad domum non permisit intrare secum quemquam nisi petrum et iohannem et iacobum et patrem et matrem puelle. Flebant autem omnes et plangebant illam. At ille

Petrus iacobus et iohannes. fides spes caritas. pater puelle doctores legis.

et flent mortuos suos qui putant mortuos ubi est fides resurrectionis non mortuus spes sed quies est.

dixit. Nolite flere. Non enim est mortua puella sed dormit. Et deride bant eum scientes quia mortua

Ait. cum illa prius mortua esset. sed tamen a christo suscitari meretur: nobis quidem mortua fuisse. sed ipso prius didicit obdormisse.

Sicut mortua publica noxa publico eget remedio. ita levia privata levior et secreta diluit deleri penitentia. unde puella in domo iacens paucis arbitris exurgit: et eis ne vulgarent iter dicitur.

Si quis amorem anime christo sibi manum confortante resipiscit a sordibus viciorum debet exurgere. et sicut et sicut marcus ait in bonis operibus ambulare. et celesti pane necesse est ut mox satietur. id est verbi dei cibatur.

Est iste autem tenens manum eius clamavit dicens. puella surge. Et reversus est spiritus eius et surrexit continuo et iussit illi dari manducare. (ad testimonium vere vite ut non fantasma sed veritas crederetur.) et stupuerunt parentes eius quibus precepit ne alicui dicerent quod factum erat.

(q) in cena. sed exemplis pauca.

Flevit cum synagogam adeo qui vitam est alienam videntes et dolentes. nec amplius iustificari putant. et illa que sponte presentiam quia vite debet. amisit. quia vitam plangentes mortua iacens. nec hoc ipsum quod quare plangatur intelligit.

Merito exclusi sunt qui deridere quam credere malebant in dignitate resurrectionis miraculum.

Tenet manum. quia nisi manus iudeorum que sanguine plene sunt prius fuerint mundate synagoga non surgeret.

Concessa primum potestate signorum mittuntur predicare regnum dei ut magnitudini promissorum attestetur et magnitudo factorum et fidem verbis daret virtus ostensa et nova facerent qui nova predicarent.

Convocatis autem .xii. apostolis dedit illis virtutem et potestatem super omnia demonia et ut langores curarent. et misit illos regnum dei predicare et sanare infirmos. et ait ad illos. Nichil tuleritis in via. neque virgam. neque peram. neque panem. neque pecuniam. neque duas tunicas habeatis. (simplex vestimentum est)

(quod necessarium est alicui pro qualitate loci vel temporis duplex est)

Et in quamcumque domum intraveritis

— catoribus. unde manducantes et bibentes que apud illos sunt.

In marcho legitur ut nichil tollerent in via nisi virgam tantum. sed sciendum est quod utrumque preceptum est a domino ut nil nisi virgam ferrent. et ut nec virgam ferrent. Non ferre virgam est non esse sollicitum de hiis que necessaria sunt humane sustentationi. quia hec debentur predicatoribus ab hiis quibus predicant quam sine scandalo possunt accipere. nil ferre nisi virgam est in illa potestate accipiendi necessaria que data est predicatoribus.

IX

A

Feria quarta post penthecostem.
Et in divisione apostolorum. Matthei 10 A b. Marci 3 c. et 6 b.

q ista necessitate est. alias induabat tunicas duplicitate per hyper.

ibi manete et inde ne exeatis. Et quicumque non

id est qui diu in illa civitate predicabatis.

receperint vos exeuntes de civitate illa etiam pulverem pedum vestrorum excutite in testimonium contra illos. Egressi autem circuibant per castella evangelizantes et curantes ubique. Audivit autem Herodes tetrarcha omnia que fiebant ab eo et hesitabat eo quod diceretur a quibusdam quia Iohannes surrexit a mortuis; a quibusdam vero quia Helias apparuit; ab aliis autem quia propheta unus de antiquis surrexit. Et ait Herodes: Iohannem ego decollavi. Quis autem est iste de quo audio ego talia? Et querebat videre eum.

Ut forte si iste esset Iohannes posset cognoscere.

Et reversi apostoli narraverunt illi

Pulvis excutitur in testimonium laboris sui, quia ingressi sunt civitatem et usque ad illos predicatio pervenit. Vel excutitur ut nichil ab eis accipiatur qui evangelium spreverunt nec in necessaria victus.

Am. Hec commendatis magnificis generalis per fidorum que per andia; sed pulvis ne caste incessus vestigium polluatur. Pulverem non fidelis ipse quem humana fragilitate colligit debet predicator evangelii abolere, qui suum in se suscipere. Unde apostolus: Quis infirmatur et ego non infirmor? Quis s. et non u.

Mt. 14 a. Mr. 6 c.

Notandum quod Herodes propter dissonos rumores primo hesitavit; sed postea confirmato animo dixit prius sicut apud Matheum et Marcum legitur: Hic est Iohannes Baptista, ipse surrexit a mortuis et ideo virtutes operantur in eo.

Decollato Iohanne secedit in desertum, quia relicta Iudea que prophetas caput suum non credendo abstulerit in desertum ecclesie que virum non habebat, ubi pabula largitur. Unde et Bethsaida domus fructuum interpretatur. Transeunte ad gentes multe fidelium certe relictis menibus pristine conversationis neglecto variorum dogmatum munimine secuntur eum, ut qui prius in Iudea tantum erat notus iam sic omnem terram exaltaretur.

Secessit cum esse voluntatem adeundi et perveniendi vires non habent ubi egrederetur dominus

Mt. 14 b. Mr. 6 d.

Hec excutiunt sicut pro dominis et inviolabilis hospicii iura iure tertio. Unde secundum Matheum dominus in qua manere debeant prius eligendam est, ut mutandi hospicii necessitas auferatur.

Et curantes. In Marco legitur: euntes predicabant ut penitentiam agerent, et demonia multa eiciebant, et ungebant oleo multos egros et sanabantur.

Qui Iohannem cum nullum signum iudaei surrexisse dicebant, pro summa maliciam Ihesum surrexisse negant cum multa mirabilia operari viderant, in cuius passione multa miranda contigerant.

Narrant apostoli domino quae fecerant et quomodo docuerunt et quomodo docebant, cum ipsi docent praesentes sit in secreto et assumptis illis.

Declinata die reficit, quia vel saeculorum appropinquante fine vel cum sol iustitiae occubuit a spirituali fame salvamur. Et nota ordinem mysticum: prius per remissionem peccatorum vulneribus medicina tribuitur, postea alimonia mensae caelestis.

quaecumque fecerunt. Et assumptis illis secessit seorsum in locum desertum qui est Bethsaidae. Quod cum cognovissent turbae secutae sunt illum. Et excepit illos et loquebatur illis de regno dei, et eos qui cura indigebant sanabat.

Dies autem coeperat declinare. Et accedentes xii. dixerunt illi: Dimitte turbas ut euntes in castella villasque quae circa sunt divertant et inveniant escas, quia hic in loco deserto sumus. Ait autem ad illos: Vos date illis manducare. Et illi dixerunt: Non sunt nobis plus quam quinque panes et duo pisces, nisi forte nos eamus ut emamus

Provocant apostolos ad fractionem panis ut illis se non habere testantibus magnitudo signi notior fieret. Insinuat et quod per eos doctores ieiuna corda cotidie sint pascenda.

Non dum intellexerant apostoli cibum ipsi credentes non

Gloss between the lines (interlinear gloss):
more moris, scilicet propter insidias inimicorum.
ne homicidio homicidium iungeretur.
Et paenitens tinctura Bethsaidae civitatis Galileae.
cum iumentis, non vehiculis, scilicet propriis
labore pedum ut ardorem mentis ostenderent.
et fatigatos
docens et docente inscios, curans et aegros. Et nemo cibum Christi accipit nisi anima sanata fuerit, et quia
post remissionem peccatorum tribuitur alimonia caelestis.

Sed de loco suo pergit obviam, et visa turba miseretur et curat languores, ut fides plena statim praemium consequatur.

Non otiosis, non in civitate synagogae vel saecularis dignitatis residentibus, sed inter deserta Christum quaerentibus caelestis gratiae alimonia impertitur. Qui enim fastidiunt a Christo suscipiuntur et spiritualiter et corporaliter, et sanant indigentes curatione. Et nota quia post factum est initio passionis Iohannis efficitur, quia post defectum legis evangelicus cibus incipit. Denique postquam curata mulier quae gestat figuram ecclesiae, ipsi apostoli ad praedicandum sunt missi, sit initio refectionis, quia per apostolos in ecclesia una refectio fit.

Notat quod dominus cunctis pro viribus dona tribuens, et ad perfectionem semper provocans, nec aut infirmum validior cibus opprimat, aut validus exilia alimenta non satient. Primo v. panibus hordeaceis v. milia. Secundo vii. panibus iiii. milia hominum reficit. Tertio discipulis sui carnis et sanguinis mysterium credit; ad ultimum magno munere dat electis ut edant et bibant super mensam suam in regno.

Non erant apostolis nisi quinque panes mosaicae legis et duo pisces, id est ille per sanctos quo interim populo iungebantur ad regendum populum sacerdotes et reges, vel quibus nulla plenaria refectio poterat inveniri, quam

diu cum moyses legitur uela
men positum est super corda eorum. Per .v.
milia significantur qui in
seculari adhuc habitu per .v. sen
sus corporis exterioribus que pos
sident bona uti nouerunt. Qui
quinque panibus aluntur quia
tales necesse legalibus adhuc
preceptis instrui et legali timo
re comprimi. Nam qui integre
mundo renuntiant et .iiii.
sunt milia per euangelicam
doctrinam .vii. panibus. id est
spirituali reficiuntur gratia.

Diuersitas iuuantium dis
cubitus diuersos per ordinem ec
clesiarum designat conuentus. Quin
quagenis discumbunt qui
adhuc in penitentia peccatorum remissionem au
dituri percipiunt. Et sic quin
quagesimus est penitentie psalmus. Sed secundum alium
euangelistam centeni discum
bunt qui per superna uenire spe
solo uite eterne desiderio suspi
rant. quia centenarius de le
ua transit in dexteram.

Frangendo multiplicati sunt
panes ut primos pascat. lex enim
moysi dum exponitur in multos
libros facta. In lege dicitur non me
chaberis. hunc panem frangit
Christus. diuidit hoc uerbum non alte
rum adiciens. sed de suo proferens.
Qui uiderit inquit muli
erem ad concupiscendum eam
iam m. e. s. Hoc fragmen
tum de suo addidit. si oculus
tuus d. s. t. er. e. Hoc ad. et si dexte
ra abscide eam et qui dimis
sam acceperit ducit mechatur.

in omnem hanc t
urbam escas. erant autem uiri
fere quinque milia.
dixit autem ad discipulos
suos. Facite
illos discumbere per
conuiuia quinqua
genos. Et ita fecerunt
et discumbere fecerunt
omnes. Acceptis autem
quinque panibus
et duobus piscibus
respexit in celum
et benedixit illos et
fregit. et discipulis
suis distribuit
ut ponerent an
te turbas. Et
manducauerunt
omnes. et satura
ti sunt. et subla

esse uenalem. sed nouerat nos
potius esse redemptos suos sanguine
eternas gratuitos.

Secundum alium euangelistam
.v. milia super fenum discum
bunt. quia illi quibus adhuc sunt
sensus corporales mollioribus
delectantur. omnis enim caro
fenum. .iiii. milia supra terram
recumbunt. plus enim est
terram premere quam super fenum
iacere.

Non noua creat cibaria.
sed que habet discipulis ministrat. quia
ueniens in carne non alia
quam predicta sunt predicat. sed
prophetie dicta mysteriis gratie gra
uida demonstrat. Aspicit
in celum ut illuc dirigan
tur mentis acies ut lux est
Benedicit, frangit et discipulis tribu
it. ut p. gr. a. t. quia clausa
legis et prophetarum sacramenta eius
ut per mundum predicarent
patefecit. Quod superfuit turbis
discipuli tollunt. quia secretiora
sacramenta que rudes non ca
piunt perfecti inquirunt.
Nam .xii. cophinos apostoli
et eorum sequaces figurantur. fo
ris hominibus despectiun
tur. salutaris cibi reliqui
as ad alenda humilium cor
da cumulant. Elegit enim
infirma mundi deus ut fortia
confundat. manus cuius per in co
phino seruierunt. iam
per crucem Christi uite optatur
alimoniam et eo cibum
fidei corrigit ubi ante

dni enim moyses legitur uela
mē pōm̄ē sic etc̄ cor. Quinque.
milia significantur qui in
seculari adhuc habitu. p. v. sen
sus corporis exterioribus que pos
sident bona uti nouerunt. cum
quinque panibus aluntur quia
tales necesse legalibus adhuc
preceptis institui. et legali timo
re comprimi. Nam qui integre
mundo renuntiant. et iiii.
sunt milia propter euangelicam
doctrinam. vii. panibus. i.
spirituali reficiuntur gratia.

Diuersi conuiuantium dis
cubitus diuersos per orbem eccle
siarum designat conuentus. quin
quagenis discumbunt qui
adhuc in penitentia peccatorum potius au
dientium proponunt. Nam quin
quagesimus est penitentie psalmus. Secundum alium
euangelistam centeni discum
bunt qui per supra uenientem spe
solo uite eterne desiderio suspi
rant. quia centenarius de le
ua transit in dexteram.

Frangendo multiplicati sunt
panes ut plurimos pascat. lex enim
moysi dum exponitur in multos
libros facta. In lege dicitur non me
cabis. hunc panem frangit
christus. diuidit hoc cibum non alii
men adiciens. sed de suo proferens.
Quid uidit inquit mulie
rem ad concupiscendum eam
iam. m. m. e. s. hoc fragmen
tum de suo addidit. si occi
dis. d. s. r. et. e. hoc ad. et si dix
erit absque causa et qui dimis
sam a uiro ducit mechatur.

in omnem hanc tur
bam escas. erant autem uiri
fere quinque milia.
dixit autem ad discipulos
suos. Facite
illos discumbere per
conuiuia quinqua
genos. et ita fecerunt
et discumbere fecerunt
omnes. Acceptis autem
quinque panibus
et duobus piscibus
respexit in celum
et benedixit illos et
fregit. et discipulis
suis distribuit
ut ponerent an
te turbas. Et
manducauerunt
omnes. et saturati
sunt. et subla

Quod manducantes ipsi saturantur signat sa
ni ingenium ab electis es-
sentia. quia non esurient quod ac
cepit cibum quod apostoli ministrant.

esse uenalem. sed nouerant nos
pretiosum esse redemptos suos uo
cetas gratuitas.

Secundum alium euangelistam.
v. milia. super fenum discum
bunt quia illi quibus adhuc sunt
sensus corporales mollioribus
delectantur. omnis enim caro
fenum. iiii. milia supra terram
recumbunt. plus enim est
terram premere cum super fenum
iacere.

Non noua creat cibaria.
sed que habet discipulis benedicit. quia
ueniens in carne non alia
quam predicta sunt predicat. sed
prophetie dicta mysteriis gratie gra
uida demonstrat. aspicit
in celum ut illuc dirigan
tur mentis acies ut lux est
ibi. frangit et discipulis tribu
it. ut p. a. a. t. quia clausa
legis et prophetarum sacramenta eius
ut per mundum predicent
patefecit. quod sibi est turbis
discipuli tollunt quia secretiora
sacramenta que rudes non ca
piunt per se ipsi inquirunt.
Nam xii. cophinos apostu
lorum sequaces figurantur to
tis hominibus despectiui
tus salutaris cibi reliqui
is ad alenda humilium cor
da cumulantur. elegit enim
infirma mundi deus. ut. f.
c. et manus cum pisces in co
phino seruierunt. iam
per crucem christi uite optatur
alimoniam deo cibum
fidei contingit ubi ante

erat ceterum per fidem gentium.

Qui tractare debet audientium considerare personas ne prius intelligatur quam audiatur.

Completus est omnia qui et naturam et nomen expressit. In nomine enim Christi et divinitatis et incarnationis est expressio et fides passionis. Omnis hereticus et si nomen Christi non negat, Christum tamen negat cum non omnia que Christi sunt confitetur.

futurum divisionem dominici corporis [et sanguinis perhibeat]

... tum est quod superfuit illis fragmentorum cophini duodecim. Et factum est cum solus esset orans, erant cum illo discipuli, et interrogavit illos dicens: Quem me dicunt esse turbe? At illi responderunt et dixerunt: Iohannem Baptistam, alii autem Heliam, alii vero quia propheta unus de prioribus surrexit. Dixit autem illis: Vos autem quem me esse dicitis? Respondens Simon Petrus dixit: Christum Dei. At ille increpans eos precepit ne cui dicerent hoc, dicens: Quia oportet filium hominis multa pati et re...

(interlinear: qui esset explorat fidem; discipulorum plus vulgi sententiam in; querit ne apostolorum fides firmata vulgi opinione ... tur vulgi opinione sed ... cognitione; qui et ... notant quod diversas de domino fuerit sententias; quorum sermo per consensus intelligibilis est et vagus aquibus suos discernit; quens ait vos autem quem me esse dicitis)

Curve. v. milibus hominum plus redundat. iiii. milibus minus. quia iiii. milia auditores dominum fuerant et ideo amplius celestis pabuli receperunt.

Opinio de Iohanne ideo formata erat quia in matris utero positus domini presentiam senserat; de Helya quia raptus est ad celum et venturus creditur; de Ieremia quia in matris utero sanctificatus.

Post miracula cum turbe vellent eum facere regem, dimissa turba fugit et ascendit in montem solus orare, et ante quam discipuli ascenderent in naviculam est. Ipse autem solus orat, per eum possunt scilicet fide et amore deo coniungi, et cum excellentiore omnibus intueri et conversationem eius in carne passibilis humilitatis subsequi. Sed in corporibus sensibilia paternae dispositionis archana solus penetrat, et solus quia orandum novit orat. Cum discipulis autem non reperitur orasse, sed solus, ob secreta quia dei consilium humana corda non capiunt, nec quisquam potest interioribus participes esse cum Christo.

Iubet tacere discipulos ut fallat principem mundi, et ut declinet iactantiam et doceat humilitatem, simul ne adhuc rudes et imperfecti discipuli maioris predicationis mole mole opprimentur. Completo ergo passionis sacramento oportunum dicitur apostolis eunti sed audacter omnibus gentibus. Tunc vero non prodesset eum publice predicari filium dei, quem mox erant visuri flagellari et crucifigi, prohibetur quod eum glorificare filium dei in evangelizent per crucifixum.

Facit quis a se ipso deficiat ad eum qui supra se est non appropinquet, et novitate ad quam vocatur, non apprehendet nisi mactat vetustatem in qua natus fuit, et cum cessat aliquis ex quiete vivi et virtutes vivi subiungitur, et tollat

[Mat. 16 c. Mar. 8 e.

[Mat. 16 d. Mar. 8 f.

autem suam et sequatur me.

Potest esse fides domini. sicut in terra sed in pectore Christi recumbans. sed terrene res non mouebant. sed potius tamen mentes ancti. que terrena sunt contempnant sic certo potestatem ... filius ecclesie fiunt.

Sicut persecutionis tempore ponenda est anima ita in pace frangenda sunt desideria terrena. ut quanto videtur homo securior tanto ad sui custodiam sit sollicitior.

Quia aliqui temporalia decipiant sed humana verecundia ... rectitudinem ... in mente. Non autem ... exprime. congruum medicamentum subiungit. qui enim ... persecutionis tempore ... erubescere fideles ... in hominibus ... vbi affligi pacis tempore ... respicit iniurias ... peccatores satisfacere ... ut sanum ... ergo ... animus et in pace vbi in confessione ... possit ... prolati ... capitis.

Qui stant cum Christo non gustant mortem quia ... mortis ... ne sensum habebit eius ... mereri ... nec in morte ... interrumpetur

probari a senioribus et principibus sacerdotum et scribis. et occidi et tertia die resurgere. Dicebat autem ad omnes. Si quis vult post me venire abneget semet ipsum et tollat crucem suam cotidie et sequatur me. Qui enim voluerit animam suam salvam facere perdet illam. Nam qui perdiderit animam suam propter me salvam faciet illam. Quid enim proficit homo si lucretur universum mundum. se ipsum autem perdat. et detrimentum sui faciat. Nam qui erubuerit me et meos sermones. hunc filius hominis erubescet cum venerit in maiestate sua et patris et sanctorum angelorum. Dico

Non tantum sua sed et se ipsum ... hominem ... vetus.

... persecutionis vult ... vitam ... dicit.

Que ad fidem dominice passionis vel natiuitatis pertinent sol seorsum discipulis ... ad omnes.

Crux tollitur cum per abstinentiam corpus affligitur vel per compassionem proximi animus affligitur ... etiam aliqui ... fecerunt et sequuntur me hoc solus ...

Non sufficit ad fidem per totum ... professiones ... defendit ... verecundia ... confessio ...

Quia arduum erat animam periculis corporis morti offerre ... firmitatem humane mentis remuneratione premissa ... ne frangatur desperatione vel tedio. ut ... eterna gloria ... ad breue momentum

or ... do ... viuet ... idi.

fortiores tamen cum adversa mundi redeuntur. pro mun-
dantia futuram gloriam
in visione videndam
ut certius in celo sperent
eternam vel promittit aliquos de
discipulis visuros dilone
ante quam per mortem recedant
de mundo ut in presenti
mundi gloriam videant. ut certius
credant in celo regnaturos.

Sed nimirum cognitorum preter
tres fuisse certus tres apostolos
significant illos qui habent
fidem. spem et caritatem vel
per petrum propositum. sive con-
iugatos. per iacobum peni-
tentes vel actuales. per iohannem
virgines vel theorica.

autem vobis vere sunt
aliqui hic stantes
qui non gustabunt
mortem donec vide-
ant regnum dei. Fac-
tum est autem post hec
verba fere dies octo
ut tribus idoneis testibus posset
et assumpsit petrum
modo credere. qui commendantur nunc
et iohannem et iacobum
claves. qui accepit. qui primus solium
sacerdotale ascendit. qui virginitate con-
et ascendit in monte-
dignus ascendat non dormiat quia resurrectionem expectant. mente in excelsis
levare omnibus precibus debent in simile. qui sic sol apostolis dat signum
ut oraret. Et facta est dum oraret species
de celo ut fides eorum augeatur. oculis corporum hoc dominus voluit. ut
vultus eius altera et vestitus eius albus
ut in dubitarent.
refulgens. Et ecce duo viri loque-
bantur cum illo.
qui per moysen in fernales. per he-
erant autem moy-
lyam celestes per apostolos terrestres
ad iudicium futuri significantur.
ses et helyas visi in
qui non vivunt et mortui apparent
maiestate et dice-
bant ut significent Christum mo-
bant excessum eius
rituram et nunc victum vivos
quem completurus
vivum de inmortali mundo.
erat in ierusalem. Et

Transfiguratus non substan-
tiam vere carnis amisit. sed gloriam
vel sue vel nostre resurrectionis osten-
dit. qualis tunc apostolis talis post
iudicium cunctis apparebit
electis. nam in ipso iudicio et
bonis et malis in forma ser-
vi apparebit electis ut vi-
deant in quem pupugerunt.

Per moysen mortuum figura-
tur sancti qui ab initio mun-
di usque ad diem iudicii defunc-
ti in ipso iudicio sunt resuscitandi.

Quorundam dicit quia multi vocati
pauci vero electi et qui fidem tenui-
mus in violatam servant eterna
mereantur visione letari.

Post dies octo alii qui sermo-
nes dominum nuntiant post vi. etate
seculi sed sabbati alatore qui ostendunt
significatur lucas qui christum
quo promittitur. ultimum quod
missio impletur conveniat octa-
va incipit resurgendum. nam sic
christus post vi. sabbati qua crucem ascen-
dit. et post vii. sabbati qua in sepul-
cro quievit. octava die surrexit.
sic nos post vi. etates seculi quibus
pro domino patimur et laboramus
et post vii. quietis anime qui nunc
in alia vita geritur octava etate
resurgemus.

Propter sublimitatem cuius quod minimi
et ubi non ante est et viri sit altiores
prudentie celestium ascendat vero
ubi apparet sapientia et misteriorum
cognitio non apparet. quanta sit
gloria eterna sit species in dei vultu. sed
apparet sermo natus ex homine
littera opus involuens. sed ascen-
de crede natum de virgine. natum
de spiritu triumphantem in cruce mor-
tuos resuscitantem. Jam facta est
facies verbi eterna.

Vestis domini sancti qui Christum indue-
runt. que vestis domino in terris conversan-
te despicabilis. et aliorum similis
visa est. sed domino montem ascenden-
te fulget. quia non dum apparuit
quod erimus. cum eum sicuti est. vide-
bimus vel vestimenta sermones
sunt scripturarum et quasi indumenta

divini intellectus. quia sicut illis apostolis in natura sua apparuit. ipse et vestitus eius refulsit. ita et occultis mentis tue iam divinitatis sensus aliter lectionum.

Moyses .i. lex et Helyas .i. omnes prophete apparentes cum verbo ostendunt ipsum esse qui locutus est in lege et prophetis quem lex et prophete promiserunt qui non in sinu sed in monte visi sunt. quia soli mente excelsi maiestatem sacre scripture que in domino completa est perspiciunt. dicebant excessum eius q.c.e. quia lex et prophete quoscumque in cacumen sensus dei invenerint dispensationis dominice misterium docent.

Somno gravantur quia splendorem incomprehensibilis divinitatis sensus premitur humani corporis. vel somno gravantur ut resurrectionis gloriam post corporis quietem videant. et sic eo vivis maiestatem domini videbunt quo carnis sue in qua morte incidunt in mortalitate gaudebunt. tunc Moysen et Helyam spectabuntur in gloria. quia melius intelligent quomodo unum totam auctoritatem non prebet legi et quomodo dominus legem et prophetas non solvit sed adimplevit.

Et si Petrus ex humana infirmitate nesciebat quid diceret insitum tamen sibi dat amoris indicium. dum eos quos vidit delectabatur et ostensio in ista querit. errabat quia in terra et in hac mortali carne sibi et coapostolis suis domini cupiebat regnum quod in celis et non in carne mortali expoliatis est promissum. sic

Petrus vero et qui cum eo erant gravati erant somno. Et evigilantes viderunt maiestatem eius et duos viros qui stabant cum illo. Et factum est cum discederent ab illo Ait petrus ad Iesum. Preceptor bonum est hic nos esse. Et faciamus tria tabernacula. unum tibi et unum Moysi et unum Helye nesciens quid diceret. Hec autem illo loquente facta est nubes et obumbravit eos. et timuerunt intrantibus illis in nubem. Et vox facta est de nube

di per Helyam viventem qui vivi inveniendi sunt. qui in maiestate videntur. quia cum Christo regnabunt gloriosi qui excessum eius dicunt. quia similiter mortem eius laudabunt qui pro salute eorum dignatus est pati.

Tres testes huius de terra apostoli. tres de celo Moyses enim et Helyas ipsum presentem sequuntur. in medio eorum est dei filius. cum sole ac sufficere trium testimonium. hic est testimonium plurimorum.

Quomodo noscuntur quos quasi nunquam viderat per maiestatem super se venientem. sicut in futura resurrectione unusquisque alium cognoscet et de sancta in actione per caritatem intelliget.

Qui ad montana cum descendat non vult ad terrena descendere. sed semper in sublimi perseverare. et est Petrus in persona ingredientium regnum dei. bonum est hic nos esse. bonum est in regno dei esse. qui hac luce fruentur sine videri in videndi. tria tab. i. una cogitatio nec ropa.

Qui materiale tabernaculum querit nunquam accepit umbraculum ut discat in resurrectione non tegmine domorum sed spiritus sancti gratia sanctos esse protegendos.

Vox patris Petrum sublato ter

dicens.

tore docet uetitatem. et sicut notatur. sicut domino bap tizato sic et mag̃nificato misterium trinitatis declaratur. quia eius gloriam quam in baptismo confitentes in resurrectione uidebimus. Spiritus ibi in columba. hic nube lucida. quia qui nunc in simplicitate de fide seruat tunc aperta luce uisionis contemplabi tur quod credidit. ipsa quia qua illustratur in eternum gloria protegetur.

Recedunt illi ut dominus cepit designari. ne ad seruos uox patris missa putaretur. typice ablata nube euanescentibus helya et moyse solus cernitur: quia legis et prophetarum umbra discedente uerum lumen coruscante euangelio gloria reperitur.

Exsequitur in principio unus deus et in fine. quia in fide perfecta unum sunt omnes. et in corpore christi unum sunt. Uel fortasse quia lex et prophete ex uerbo. que autem receperunt ex uerbo in uerbo desinunt. finis enim legis est christus ad iustitiam omni credenti.

Et Ipso helias non moyses ser uiens. Hic est fili que solum uident hunc figendus us meus dilectus est tabernaculum in corde. ipsum audite. Et statim quod dno uidente ta cens circumspicientes neminem amplius uiderunt nisi iesum tantum secum. Et de scendentibus illis de monte precepit illis ne cuiquam que uiderant narrarent. nisi cum filius hominis a mortuis resurrexerit.

[The second column's text is heavily abbreviated; the following reading follows the lines as written:]

fieret uox in uenit · a · m · r · f · ne in est ihesus solus. et ipsa credibile sit pro rei magnitudine. arcium. et neminem et post tantam gloriam apud rudes diterunt in illis di sequitur crux scandalum faciat. et quicquam. ex hiis que uiderant factum est autem in sequenti die descendentibus illis de monte. occurrit illis turba multa.

Et ecce uir de turba exclamauit di cens. Magister obse cro te respice in fili um meum: quia unicus est michi. et ecce spiritus apprehendit eum et subito clamat et e lidit. et dissipat eum cum spuma. et uix discedit dilanians eum. et rogaui tuos

erant qui tabernacula tria legi et prophetis. et euangelio facere desiderant. cum hec ab inuicem non dirimant. sed unum habeant tabernaculum. id est ecclesiam dei.

Petrus ex infirmitate ignorat. placet tamen obsequii deuotio. Pro nubes et nuii les pro obumbrat. diuinum spiritus est obumbratio ista. quia non caligat affectibus hominum. sed reuelat occulta perfectius. et ostenditur audita uoce dicentis. hic est filius meus.

Timent quia infirmitas conspectum maioris glorie ferre non sustinet. et quanto quis ampliora querit. tanto magis ad inferiora delabitur si mensuram suam ignorauit.

Pro qualitate meritorum conditione ascendit dominus. alius descendit per faciens eorum con uersatio uincitur. sublimius extolle ret glorificat et decimus instruit et docet quia etiam ne audiri ualeant. alius descendit ad uenos et una picientes confortat doceat et castigat.

Sciendum est non corporales animas apparuisse moysi. sed ex aliqua subiecta creatura illa corpora fuisse formata. potest et ubi angelico ministerio illud fieri est. ut angeli eorum personas assumerent.

In monte orat. docet maiestatem suam de monstrat pris uoce apostolis pandit. descendens a turba excipitur: miserorum fletu pulsatur infidelitatis pena exprobrat. malos spiritus expellit.

Matheus lunaticum. marcus surdum et mutum.

cap. xi. c. matth. 9. c.

et inmutum restituit. significat autem illos qui ut luna mutantur numquam in eodem statu permanentes. sed per diversa vitia crescunt et decrescunt. qui nec fidem confitentur. nec ipsi fidei volunt audire verba sermonis salutem.

Non est tedio affectus dominus contra mansuetus homo sed zelo. sicut medicus qui videt egrotum contra sua precepta agentem increpat illum. cur contra usus sue industriam faciat. petit se ad videntem. illo dicit faciente et per istum unum ubi ubi arguuntur infidelitatis. unde et adducitur adhuc. duc filium tuum.

Dum puer ad dominum accedit elidetur. conversi ad dominum per nimias a demonio gravius pulsantur ut vel ad vitia reducantur vel de sua expulsione diabolus se vindicet sicut in principio nascentis ecclesie multa et gravia opposuit certamina. illis a suo regno subtrahi videbatur.

Non puerum patiens. sed diabolum in ferens increpabatur. quia qui peccatorem vult sanare vitium debet arguere et expellere. sed hominem amando refovere donec sanatum reddere patribus ecclesie.

Vos quibus meo discipulatu adherens quibus archana mea manifesto apud preciosi sanguinis quo mundus redimendus est eventum mente retinete. dum ceteri mirantur tantum facta divine altitudinis.

¶ Mat. 17 d. Mar. 9 d.

discipulos tuos ut eicerent illum et non potuerunt. (quia latenter discipulos accusat impossibilitatis cum impossibilitas aliquando non ad curatorem sed ad curandum refertur. vult dominus fieri tibi secundum fidem tuam.) Respondens autem ihesus dixit: o generatio infidelis et perversa usque quo ero apud vos et patiar vos? Adduc huc filium tuum. Et cum accederet elisit illum demonium et dissipavit. Et increpavit ihesus spiritum inmundum et sanavit puerum et reddidit illum patri eius. Stupebant autem omnes in magnitudine dei. Omnibusque mirantibus in omnibus que faciebat dixit ad discipulos suos: Ponite vos in cordibus vestris sermones istos. Filius enim hominis futurum est ut tradatur in manus hominum. At illi ignorabant verbum istud et erat velatum ante eos ut non sentirent illud. Et timebant interrogare eum de hoc verbo.

Inter magnalia potentie divine sepius replicat audita passionis humane ne subito veniens terreat sed levius feratur precognita.

¶ Mat. 18 a. Mar. 9 d.

Intravit autem in eos cogitatio quis eorum maior esset. At ihesus videns cogitati

At ihesus intelligens causam erroris eorum vult desiderium glorie humilitatis contentione sanare.

Qui imitatorem Christi recipit, Christum recipit: et qui ymaginem dei recipit, recipit deum.

Ignorantia non tam de tarditate quam de amore nascitur. Et ad hunc carnales discipuli crucis ignari qui deum cognoverunt in mortem credere nequiverunt. Sed sicut per figuras loquentem audire solebant sic et que de sua traditione loquebatur figuraliter aliud significare putabant.

omnes

omne cordis illorum, apprehendens puerum statuit eum secus se et ait illis. Quicumque susceperit puerum istum in nomine meo, me recipit. Et quicumque me receperit, recipit eum qui me misit. Nam qui minor est inter vos omnes, hic maior est. Respondens autem Iohannes dixit: preceptor vidimus quendam in nomine tuo eicientem demonia et prohibuimus eum quia non sequitur nos. Et ait ~~adit~~ ad illum Ihesus: Nolite prohibere. Qui enim non est adversum vos, pro vobis est. Factum est autem dum complerentur dies assumptionis eius. Et ipse faciem suam firmavit ut iret Ierusalem.

(interlinear: quia non solum ... ; sed et ipsum ... ; deitatem equalis sum patri ; quia equalem sum cum illo ; passionis ; quia obstinata et imperterrita mente locum ad iter ...)

Quia viderunt Petrum, Iacobum et Iohannem seorsum ductos in montem, sentiunt quod aliquis eis esset donatum. Sed Petro ... claves regni celestis esse promissas, ecclesiam quoque super eum edificandam ... putant ... intuitu ... Petrum ipsi domino prelaturum ... ipsum ... arbitrantur preferendum ... talem ... tributum ... in solutum esse ...

Ex simplici parvuli et absque ... voluit esse maiores ... amore esse suscipiendos ... parvulos malitia esse docet ... ut parvulus innocentie et simplicitatis ... formam ... servet.

Iohannes diligens dominum et a domino dilectus excludendum putavit a beneficio qui non utitur obsequio. Sed docetur neminem a bono quod ex parte habet esse arcendum, sed ad hoc potius quod non dum habet esse provocandum. Tales ... ad ... fidei catholice ... infideles ... ubi in fide ... sanctum ... nos ... nobiscum ... non sequuntur nobiscum ... prohibere debemus.

Samaritani quod conspiciunt eum Ierusalem non recipiunt, quia non conveniunt Iudei Samaritanis.

cap. 9e.

F

Fiat ... lxx ... lu. solus.

et misit nuntios ante conspectum suum. Et euntes intraverunt in civitatem samaritanorum ut [hospitium] pararent illi. et non receperunt eum quia facies eius erat euntis in Ierusalem. Cum vidissent autem discipuli eius Iacobus et Iohannes dixerunt. [ad sermones istos ignis de celo descendere quia fuerunt filii tonitrui] Domine vis dicimus ut ignis descendat de celo et consumat illos. Et conversus increpavit illos et dixit. Nescitis cuius [quia per fraternitatis non habet studium emulationis nec] spiritus estis. Filius hominis [nulla est iracundia ubi caritatis est plenitudo] non venit animas perdere sed salvare. Et abierunt in aliud castellum. Factum est ambulantibus illis in via. Dixit quidam ad illum. Sequar te quocumque [ieris]

Non peccant apostoli qui legem sequuntur: sciebant enim phinees reputatum esse ad iusticiam quod sacrilegos interemerat et ad precem helye ignem descendisse ut prophete vindicaretur iniuria. sed vindicetur: qui timet vindictam non querit qui non timet.

In similitudinem helye qui et quinquagenarios igne divinitus impetrato et prophetas baal morte affecit et hoc et apostoli tales prophete potestatem sibi presumunt ostenditur et in ipsis fuisse tantum prophetarum.

Cuius spiritu signati estis eius acta imitamini. nunc pie sustinentes sed in futuro iuste iudicantes. non semper in eos qui peccant est vindicandum quia non numquam plus prodest apud clementia ad patientiam lapso ad correctionem est. Denique samaritani citius crediderunt in quibus hoc loco ignis arcetur.

Iste signorum magnitudine motus vult sequi ut ex miraculo optineret querere lucrum. unde et a domino repudiatur: qui non obsequiorum attendit speciem sed affectus cordis puritatem. dicitur talis fidei: quid me propter divicias seculi et lucra queris sequi: ego tante sum paupertatis ut nec hospicium quidem habeam, nec meo utar tecto. vel mundanis motus: per ... in autem gloriam sequi voluit quia significantur aves et fixe obsequium discipuli. quod ficto per vulpem figuratur tecti natio capitis, humilitatem significat que in illo famulatore et superbo non habebat locum. dolet autem

Apostoli adhuc rudes et modum vindicandi ignorantes non ex amore correctionis aliorum vel alio malicie fine ende invitati sed ex odio vindictam desiderant. hanc ignorantiam dominus reprehendit, per quod non eos de vindicta primi dilectione docuit. aliquam potestatem tribuit talis vindicte exercendi. sicut petro in ananiam et uxorem eius quorum in gentes mors invenientibus multis metum incussit ut illis qui puniebantur peccatum et sit augeri potuit si vixerint. sed hoc raro in novo testamento ubi gratia more servitur. sepe vero in veteri ubi timore premebantur talis potestas sanctis viris a deo collata est.

Vulpes autem animal fallax. insidiis intentum rapinas fraude exercens et inter ipsa hospicia hominum in foveis habitans ita heretici domum fidei non habentes alios in suam fraude

Q g [illegible] [illegible]

trahit et a fide seducat.

Attende dominum non culpas as- / pernantem sed fraudes. Qui repu- / diavit fraudulentum eligit / innocentem. Sed eum qui patrem / sciebat morturum illum / patrem de quo dicitur: ob- / liviscere populum tuum et domum patris tui.

ubi mansione(m) qui errare.

iectis. Et ait il- / li ihesus. Vulpes fo- / veas et volucres ce- / li nidos. Filius au- / tem hominis non / habet ubi caput suum reclinet. Ait autem / ad alterum. Sequere me. Ille autem dixit. / Domine permitte michi primum ire et se- / pelire patrem meum. Dixitque illi ihesus sine ut / mortui sepeliant mortuos suos. Tu autem / vade et annuntia reg- / num dei. Et alter ait. / Sequar te domine / sed primum permitte / te michi ire et renun- / tiare hiis qui domi / sunt. Ait ad illum ihesus. Nemo mit- / tens manum suam in aratrum et aspi- / ciens retro aptus est regno dei. Post hec autem / designavit dominus et a- / lios septuaginta

(interlinear: in medio hominis; sed non habet divinitatis; sed consortibus reliquerunt; sed mandatum est ut)

Mortui i. non credentes mor- / tuos suos i. qui de corpore / sine fide exierunt.

Si discipulus dominum se- / cuturus arguitur vel quod / domui renuntiare velit vel / fiat vel qui nulla utilitate / sepe visitant domos suorum / quas reliquerunt.

Per hec vinos mittit innuit / quod nemo per dilectionis of- / ficium debet suscipere quam / erga alium caritatem non habet. Vel bini mittuntur quia

o.

circumspectum esse fidei hospicium / ne dum infidelibus domus nostre / munera reseramus in aliene per- / fidie casses in providam credulita- / te labamur.

Quem increpamur dominus impruden- / te vocat quod disciplinatum non res- / puit dignum inquam divinitas quem / cat. Sed prius pietate functus im- / pleta libior sequi desiderat. Sed do- / minum docet minora bona pruden- / cia maiorum esse postponenda. Magna / vis est enim animas mortuorum predica- / do suscitare quam corpus mortui in / terra abscondere.

Mystice non revocatur ab of- / ficio patris filius. Sed fidelis secernitur / a consorte perfidorum quorum congestus / est sepulchrum patris. Filius est erat / beneficus quem supra vulpibus con- / paravit et avibus. Et ipse visionem / sepultura de qua dicitur: hec enim mit- / tens unguentum hoc in corpus / meum ad sepeliendum me fecit et ideo que bona in / se fide sepelit christum ut cum eo / resurgat diaboli in se perfidiam / sepelire non debet.

Manum ad aratrum mittit / qui quasi quodam instrumento com- / punctionis ligno et ferro domini- / ce passionis duritiam sui cordis / cudit et ad bonos fructus aperit. / Qui si ad relicta vitia desiderio re- / rapitur a regno dei cum uxore / loth excluditur.

Sicut in apostolis forma est episcoporum / sic in lxx forma est presbiterorum secundi / ordinis lxx. Duo mittuntur quia

Lu. solus.

Et ex . X

Item de evangelistis / Lu. solus.

7

totiusque gentibus linguarum euangelium
predicarent. ut sicut primi .xii.
apostoli propter duodecim tribus israel. ita et
hii propter exteras gentes destinentur
imbuendas. uel christus se diem apostolos
uero horas huius diei nominet. et
per hunc numerum predicantium sig
nificat se sue trinitatis mu
dum annuntiaturum. sicut sol
triduanum sue lucis ambitum.
plx. duas horas efficere solet.

mt 9 d.

¶ Sicut lupus ouibus. sic hereticus
insidiatur fidelibus. et sicut ouile
nocte circuit non audiens intrare
canis somnum. pastoris absentiam
uel desidiam explorans. sic hereticus
nocte sue infirmationis fideles de
cipere conatur. et cum non intrans pasto
res esse uel necare uel in exilium mit
tere intendit. lupus natura
corporis rigidus se inflectere facile
non potest. sic hereticus intentionem
duricordis non solet ab errore re
uocare. unde apostolus hereticum hominem
post primam et secundam correctionem
deuita. lupus suo impetu fer
tur. et ideo sepe luditur: sic hereticus
impetum facit. sed sepe remanet
manus ne nocere possit. lupus
aliquando si prior uidetur exagitatur. sic
qui instituta disputatione hereticus
preuenit mutum reddet. ne sentia
tur uerbum dei. sed si aliquis astutia
fraudis eius agnouerit non pati
atur iacturam. uanis. sicut lupus
sic hereticus gaudet inuadere i
rrationabilibus uulnus in fugere. aliter
sed effugere possimus. supponit di
cens. nolite portare sacculum.
Inde matheus. Nolite possidere
aurum. n. a. n. p. n. c. utrumque

¶ mt 10 d.

¶ mt 10 b. mr 6 b. lu 9 a.

¶ mt 10 c. mr 6 b.

ubi uita predicationis precurrit.
duos et misit illos
uenit dominus ad mentes habitandas.
binos ante faciem
suam in omnem ci
uitatem et locum
quo erat ipse uenturus.
et dicebat illis. messis
quidem multa.
operarii autem pau
ci. Rogate ergo dominum
messis ut mittat
uel in uineam.
operarios in messem
suam. Ite. Ecce ego (mt 10 d.)
mitto uos sicut ag
exempla lupi et agni sunt pas
nos inter lupos. No
cuntur.
lite portare sacculum
neque peram. neque cal
ciamenta. et neminem
per uiam salu
summa non salu
tauitis. In quam
tauitis sed in domo. uel offerre
cumque domum intraueritis.
pacem non ipse ingerit ... pacis ... dicite
primum dicite. Pax huic

2

animalia bina missa sunt
in archam. i. mares et femina.
Inmunda prius in carnali
generatione sed mundata
per ecclesie sacramenta per spiritualem
gratiam in discipulorum predicatores.

Messis multa credentium. op
erarii apostoli et sequaces eorum.
Et licet messis uerbo dei sit per
fecta non cultura laborem
et sollicitum munus operarii
requirit. ne aues celi sparsa
semina dissipent.

Lupi scribe et pharisei qui sunt
clerici iudeorum.

Tanta predicatori debet esse
fiducia in deo. ut predicantis
uite sumptus et si non prouide
at sibi. tamen certissime
non defuturos sciat ne dum
occupatur mens ad temporalia
minus predicet eterna. Sacc.
pecunia in sacco clausa. sapientia
est occulta. que proximo non ero
gatur. per peram onera seculi.
per calciamenta mortuorum
operum exempla figurantur
ut predicator qui homines seculi
laicorum negotiorum non oportet
oportet. nec mortuorum exem
pla aspiciat nec sua opera
quasi ex mortuis pellibus
credat muniri qui non
amore eterne patrie. sed pre
miorum ambitu salutem
audientibus predicat
quasi mittere salutat.
qui ex oratione non extenti
one salutem audientibus.

excipitur. omnibus. etc. qui innata salutatione et de mutua salutatione non exceptione habuit eiusdem salutis.

Notandum quod viri operarii predicatorum due mercedes debentur. una in via. que nos in labore sustentat. alia in patria que nos in resurrectione remuneret.

Corozaim. bethsaida. capharnaum. tiberias civitates galilee in litore laci genesareth sitas plangit dominus. quia post tanta miracula et virtutes non penituerunt. et peiores gentibus naturale tantum in eis dissipantibus. quia post descriptae legis acceptum filium quoque dei conculcare gratiam quoque ingratam spernere non timuerunt.

Si pax vestra recipitur dignum est ut in ea maneatis. carnalia stipendia ab eis recipientes quibus celestia offertis. caute quia sacrum operam prohibuit sumptus ex predicatione accedit. sicut et oblato cibo et potu sint contenti.

celebretur.
domum. Et si ibi
qui predestinatus ad vitam
fuerit filius pacis re
sequitur celeste verbum quod audit.
quiescet super illum
si audire noluit
pax vestra. Sin autem
tamen vestri de fructu
revertetur ad vos.
vestri non privabimini. Sed non est de do
In eadem autem do
mo in domum vaga facilitate
mo manete edentes
de vestibus vestri hospitali a
et bibentes que apud
more servetur constantia ne
illos sunt. Dignus
contracta amicitie necessitudo
est enim operarius
facile dissolvatur.
mercede sua. Noli
te transire de domo
in domum. Et in
quamcumque civita
tem intraveritis et susce
perint vos: mandu
cate que apponuntur
vobis. et curate infirmos qui in illa sunt.
et dicite illis. Appropinquavit in vos reg
num dei. In quamcumque civitatem intraveritis
et non receperint vos exeuntes in plateas

Ab
devotionis mortui animalis fit. in
nichil mortale videre est in illis.
quos ad predicandum mittit. ne
mortis timore retardentur ab
inimicto munere nemine. scilicet
sinatur vult contendere ne alie
obvie fabulatione reflectantur
ab iniuncto officio nec simpliciter ait
neminem. scilicet esset usus humani
tatis alios salutare. sed addit in
via. et non salutationis sedulitas
aufertur. sed obstaculum im
pediende devotionis aboletur.
ut quia mandantur divina pa
nitus sequestrentur humana.

Exeuntes in plateas civitatis. despecto do
mus hospitio quid etiam in civitatibus
agere debeant docet pulverem etc. scilicet
in omnibus communicare ab impiorum
societate pro omnia se cernit.

Pulverem iubet excutere. in ad
testationem terreni laboris quod pro illis
manifeste susceperunt. Vel ut ostenda
tur usque adeo se ab ipsis nichil
terrenum querere. ut etiam pulverem
de terra eorum non sibi paciantur ad
here. Vel per pedes ipsum opus et
incessus predicationis significatur
per pulverem quo aspergitur
levitas terrene cogitationis a qua
ipsi summi doctores immunes esse
nequeunt. Quia pro auditoribus sol
liciti salubribus curis intendent
et per itinera mundi uno ipso
calcaneo tenus pulverem colle
gunt. Qui ergo recipit doctrinam
ipse afflictiones et curas doctorum
quos pro se tolerabant in argumentum
venit humanitatis ab=
=hic pulvere pro vobis auditores videntur pedes eiusdem gratia abluit. i. per ipsum salvatorem

¶

¶ ma^t 11 d.

¶ b

¶ Ev^m Ex vno m[ar]tire. ma^t 10 [illegible]. ma^r 9 d. Jo 12 d. et 13 b.

¶ lu. solus.

¶ Ev^m q[ui]c[..] cogitacio[n]es malas.

narrantur ablui. si quis spernit
doctrinam predicatoris ipse labores
et pericula tedium que sustinuit in di
uinum ad testimonium damp
nationis ei inflectitur. hic puluis
in contemptores conuersum in te
tur extergi.

In conualescio ac pa pugentes pec
cati memoria que in die iudicii si
nistra parte induenda significatur.
In cinere mortis consideratio. per quam to
ta humani generis massa in puluere
rem est redigenda significatur. In sessio
ne humilitas proprie conscientie. unde propheta
Surgite postquam sederitis. et humili
amini sub potenti manu dei
ut vos exaltet in tempore. m.

Olim in cinere et cilicio. imple
tum videmus verba saluatoris. quia
cum ille ciuitates presente domino presente
credere noluerunt tyrus et sydon olim amici
ce fuerunt david et salomoni et postea
vinculis caritatis Christi discipulis deuote
fide susceperunt. quia sic est predicatum
non crediderunt. nouit ille qui omnia nouit.

Vel exaltata es sic te resistendo
mee predicationi. vel exaltata es
meo hospicio et meis signis et
uirtutibus et ideo maiori plecteris
supplicio. quia hiis credere noluisti.
Et ne illis tantum ciuitatibus aliquis
putaret vel per se quod dominum in car
ne non receperunt conuenire hu
ic addit. qui vos audit me
in audiendo vel spernendo euan
gelii predicatorem cunctis sicut se
non vilem personam sed ipsum sal
uatorem sperne vel audire quia in
discipulo magister auditur

3.

eius dicite. etiam puluerem pedum qui adhe
quasi dicerent et sumptus exigere debeant ut hospitales
sit nobis de ciuitate vestra extergimus in vos.
erant tamen apud illos nulli tales hospites quales apud iudeos quibus qui les apud
repperit loth de eis et similes ut quantum aliquid doceret illa signa
tamen hoc scitote quia appropinquauit
fecit. et ideo est melius donatum est inde ab eo quod et potentes potenter
regnum ~~regnum~~ dei. Dico vobis quia sodo
tormenta patientur.
mis in illa die remissius erit quam illi ciui
tati. Ve tibi corozaim. ve tibi bethsaida. quia si
in tyro et sydone facte fuissent virtutes que
facte
in vobis sunt olim in cilicio et cinere sedentes
penitentent. Verumtamen tyro et sidoni
remissius erit quam vobis in iudicio.
et tu capharnaum usque in celum exal
tata usque in infernum demergeris. Qui vos
quando facient miram vim de fratribus
audit me audit. et qui vos spernit me
minimis nec tibi fecit. quia nolens credere filium dei. quia pater et ego
spernit. Qui autem me spernit. spernit e
vnum sumus.
um qui me misit. Reuersi sunt autem
septuaginta duo cum gaudio dicentes.
quia in lege non fuit.
Domine etiam demonia subiciuntur no
bis in nomine tuo. Et ait illis videbam
hoc est nunc quando corruit presentia.
satanan sicut fulgur de celo cadentem.
Ecce dedi vobis
potestatem calcandi

Sicut fulgur ita precipi
tem de summis ad ima lap
sum. vel sic est. quia delectus

.1.

.1.
ad hanc transformat se in angelum lucis.

Serpentes sunt mali homines vel diaboli qui innocentibus virtutibus venena prave suasionis obiciunt. Scorpiones qui consummandas virtutes ad finem viciare contendunt.

Sicut celestia sive terrena opera gessit unusquisque homo ita annotatus apud dei memoriam eternaliter retinetur.

Nulla hora est de subiectione immundorum spirituum de nominibus scriptis in celo loqueretur uno de terris sed tanta celsitudo per quid sit data hominibus. Sed per humilitatem fidei christiane —— se.

Commendat humilitatem per quam ad fidem veniunt parvuli de ipsa fide loquimus conveniunt omnia terrena dicit non elementa quem ipse creavit. Et ipsos parvulos quibus per sacramenta filii revelantur.

super serpentes et
(quia demones aperte ledunt.)
supra scorpiones
(qui caute)
et supra omnem
(clam insidiantur.)
virtutem inimici. et nichil vobis nocebit. Verumtamen in hoc nolite gaudere. quia spiritus vobis subiciuntur. Gaudete autem quod
(quod in mundo viluistis. per humilitatem et vel mercedem.)
nomina vestra scripta sunt in libro vite in celis. In ipsa autem hora exultavit
(de salute humilium quibus loquebantur.)
spiritu sancto et dixit. Confiteor tibi pater domine celi et terre quod abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et revelasti ea
(quia ex amore non norunt.)
parvulis. Etiam pater
(in iustitia est non per)
quia sic complacuit
quod iusto placuit.
ante te. Omnia tradita sunt michi

.3.
in consilio patris honoratur.

Verum non exterreantur de terrenis virtutibus honore nominis christi. Sed et adhuc in firma fide gaudent in virtutibus et de signorum operatione efferuntur exemplo terrentur et ad humilitatem revocantur. Quia si diabolus per superbiam de celo est precipitatus multo magis isti de terra eiecti si superbi essent humiliati —— fuit.

Omnes immundos spiritus potestas ejicere ab obsessis corporibus vel ad utilitatem. Sic vipera non nocuit manum pauli et haustum venenum non nocuit iohanni. Unde ipse dominus et si mortiferum quid biberint nil e. c. t —— s.

Malos spiritus ejicere et alias virtutes facere aliquando non est meritum eius qui illo operatur sed invocatio nominis est. Hoc agit ad condempnationem eorum qui invocant vel ad utilitatem eorum qui vident et audiunt ut licet homines despiciant signa facientes deum tamen honorent ad cuius invocationem miracula fiunt. Prohibentur igitur de humiliatione diabolorum gaudere qui per superbiam cecidit et gaudeant de sua sublimatione ut unde illi ceciderunt sublevati isti ascendant humiliati.

Gratias ago ex apostolis adventus mei sacramenta aperuisti quem ignoraverunt scribe et pharisei qui sibi sapientes videntur.

Ego autem insipientibus et hereticis sed parvulis .i. humilibus ut plere se timorem. dampn

[¶

Scia quod pt quam dmca peccs. att. 11 e.

att. 11 e. 10 16 b. ¶

Q.

¶ mt. n. e.

¶ D

¶ Dominica .xiij. post pent. mt. xiij. b.

¶ lucas solus.

L

nasse non acumen.

Quia sic. c. nõ rõnem reddit̃ hos elegit. illos reprobauit. s; sic placitũ dicit. in quo accipimus exemplũ humilitatis ne temere discutiamus de superni cõsilii.

Cum audis omnia agnoscis õipotentẽ nõ decolorẽ nõ degñem prĩs; cũ audis tradita cõfiteris filium et p naturã unius esse õia uero sunt patris nõ dono collata l' donata p grãm s; p naturam.

Prophete iusticia longe glãm dei uiderunt p speculũ in enigmate. s; apli presentẽ dominũ hñtes et a deo q̃ uolebant interrogantes nõ p angelos l' alias uisionum spẽs docebantur.

Legis peritus occõne temptandi. accipit ex uerbis dñi ubi ait. gaude te qr. n. n. s. s. iu. c. s; ipse insu a temptatione monstrat q̃ uera sit cõfessio domini qui prẽm laudat dicit absondisti h' sapientib;. et. p. et. n. ea. p.

In primo leg' taplo ~~dic.~~ docet legis ignaros plenius. qr lex in principio statim prẽm et filiũ p̃dicauit et incarnatione filii statim annunciauit dicens. d. d. d. t. et diliges proximũ tuũ. s. t. i. ille c̃ nesciret proximũ qr ñ credebat in xp̃m. Dominus dicit meus p' tua qui xp̃m nescit et legẽ q̃ ueteris p̃ sciat legẽ sui uirtutẽ c'lera uisiciet ueritatem.

Dixit qr legerat s; ñ impleuit

∴

a patre meo. et nemo nouit qui sit filius nisi pater. et qui sit pater nisi filius et cui uoluerit filius reuelare. et conuersus ad discipulos suos ait.

¶ Curiosiores ñ exemplares phariseorum q̃

Beati oculi qui uident

corpus meũ uidere. q qb; me et p̃rem releuaui. q cognoscũt illa

que uos uidetis. Dico enim uobis. quia

sacramenta q̃ reuelant paruulis. q uentura p̃dicando. q se et alios re

multi prophete et reges uoluerunt uidere q̃

gendo.

uos uidetis. et non uiderunt. et audire que

Mala leg' tenens

auditis et nõ audierunt. Et ecce quidem

legis ignorans.

legis peritus surrexit

temptans ~~eum~~ illum

et dicens. Magister

quid faciendo uitam

eternam possidebo.

At ille dixit ad eum.

Legis doctor qui sine fidem in lege iactat surgit uel stet. sed dñ magistrum uocat. s; statim fiando temptat deum tacendo quod erat.

Interrogat quod scriptũ est. ut ex suis responsis iustificaretur et dampnaretur.

In lege quid scriptum est quomodo legis.

Ille respondens dixit. Diliges dominũ deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua. et ex omnibus uiribus tuis. et ex omni mente tua. et proximum tuum sicut te ipsum. Dixit qr illi.

¶ legis. laudat responsionẽ nõ

Recte respondisti hoc fac.

laudat scim. q qr putabat nõ

adũ dñi s; bonem se stare. nec

et uiues. Ille autem

Legis peritus ut sapienter respondisse dicatur primum se legis fatetur ignorasse mandatum qr

c

humiliari recusans et seip-
sum iustificare volens ce-
tera non potest videre. Que
revelantur parvulis christi
cui dominus ita respon-
sum temperat ut omnes
cui misericordiam facit proximus
intelligatur et spiritualiter ipse de-
i filius. qui nobis per hu-
manitatem proximus est fac-
tus designatur.

Perfectum iter celestis vite
ostendit. dum legis perito
de dilectione dei et proximi scriptu-
ram ponenti et suam parabola
adiecit vade et tu fac similiter.
In quo ostendit quod per dilec-
tionem solam venitur
ad vitam eternam. sed ille proxi-
mum non habebat. qui nul-
lum forsitan misericordiam fe-
cerat et non ignorat.

ipsum quem magistrum vocaverat proximi
volens iustificare
non cognosceret
se ipsum dixit ad
ihesum. Et quis
est meus proximus.
suspiciens
Respiciens autem
ihesus dixit. Homo qui-
dam descendebat ab
ierusalem in iericho. et in-
cidit in latrones. qui
etiam despoliaverunt
eum et plagis impositis
abierunt semi-
vivo relicto. Accidit autem ut sacerdos qui-
dam descenderet e-
adem via. et viso illo
preterivit. Similiter
et levita cum esset
secus locum et videret
eum pertransiit. Sa-
maritanus autem
quidam iter faciens

Sacerdos legem dei annuncia-
vit. descendit quidem lex
in mundum per moysen.
et nullam sanitatem contulit
homini descendit levita.
qui sit psalmum ostendit
prophetarum. sed sic nullum
sanat quia lex peccata arguit.
perransit quia indulgentiam
non largitur.

Hoc de sacerdote et levita non
est dictum quia lex non habet
misericordiam sed iudicium

quod scriptum erat. quia in presen-
tia habebat dominum quem dili-
gere debebat. sed hunc magistrum
non deum vocat.

Nemo est proximior homini quam
deus. qui vulnus secreta novit et omnia
curare potest. sed omnis incredulus
vel temptator. nec deum nec proximum
hominem habet.

Homo iste adam intelligitur in genere
humano. qui a celsitudine celestis
ierusalem per elationem, per lapsionem ad
miserias. et ad defectum huius vi-
te mutabilis. et ideo nec descen-
dit. cum intumescere cepit et per
hoc incidit in latrones id est in po-
testatem angelorum noctis. qui se tamen
figurant in angelos lucis. sed pre-
valere non possunt in quos non
incideret nisi eis mandatum celestis
domini sed se fecisset obnoxium.
Qui et indumenta gratie spiritualis
immortalitatis. sed et innocentie
abstulerunt. et sic vulnera inferunt.
id est peccata quibus integritas humane
nature violatur et mors .q. fos-
sis vulneribus inducitur. qui servat
integritatem quam sumpsit in domi-
no non potest sentire latronum plagas
abierunt non cessando ab insidi-
is. sed occultando insidias. Semivi-
vo relicto. quia immortalitatem
exuere. sed rationis sensum abole-
re non possunt. quin homo sapere
et deum possit cognoscere. Sacerdos
et levita qui transierunt sacerdoti-
um et ministerium veteris legis
figuraverunt. testamenti non vul-
nera languentis mundi mon-
straverunt non curaverunt. Sama-

.c.

itinerans qui custos vite preparatur
communis est. qui propter nos homo
factus vite presentis iter arri-
puit. et venit secus vulneratum
in similitudine hominis factus.
et habitu inventus ut homo com-
passionis nostre susceptione fini-
timus et misericordie collatione vicinus.
alligavit v. eius peccata redargu-
endo cohibuit. infundit oleum
dum penitentibus tribuit spem dicens.
penitentiam agite. et c. a. r. c. infun-
dit vinum dum peccantibus ter-
rorem incutit pene dicens. omnis
arbor. q. n. f. f. b. e. et in ignem
mittetur. iumentum caro ipsius est
in qua ad nos venit. Super quam sauciatum
imponit. quia peccata nostra portavit in
corpore suo. imponitur iumento qui
ipsam incarnationem credit et
misteriis tutari ab hostili incur-
sione credit. stabulum est presens ecclesia
ubi reficiuntur viatores. et in
eternam patriam redeuntes inpo-
situs iumento in stabulum ducitur.
quia nemo nisi baptizatus fuerit
corpori christi adunatus ecclesiam in-
trat. et curam egit ne ergo precepta
dimitteret que acceperat. sed non va-
cat samaritano diu in terris de-
gere. redeundum erat unde des-
cenderat. itaque altera die i. post
resurrectionem suam quando am-
plior eterne lucis splendor cum
ante passionem effulsit in
mundo protulit duos d. duo
testamenta. in quibus eterni re-
gis nomen et ymago continetur.
stabulario i. apostolis dedit. quia
tunc illis sensum aperuit. ut
intelligerent scripturas ad
regendum populum. et quodcumque

venit secus eum et
videns eum misericordia
motus est. Et
ad stabulo.
appropians alligavit
vulnera eius. infun-
confessionis spe sancti scilicet
dens oleum et vinum.
passionis sue.
et inponens illum
in iumentum suum
duxit in stabulum
et curam eius egit.
et altera die protulit
duos denarios et de-
dit stabulario. et ait.
scilicet spiritualem.
curam illius habe. et
quodcumque supero-
gaveris ego cum redi-
ero reddam tibi. Quis
horum trium videtur
tibi proximus fuisse
illi qui incidit in
latrones. At ille
super erogaveris. super erogate

g.

et vindictam. scilicet oculum pro
oculo.
Non dominum stabulum vo-
cat qui nomine militantes fi-
deles huius vite signat. nec
homo in hoc exilio tam
quam in patria gaudeat.
Cogitatio non facit proximum
sed misericordia. quia misericordia secundum naturam
est. nichil enim tam secundum naturam
est. quam iuvare consortem.
Intrante Ihesu in domum vi-
ta iniqua. et si aliquando
fuerat a[n]i[m]i fugitiva remanent
due vite innocentes labo-
riosa et ociosa. Inter eas medius
est ipse fons vite.
Quanto humilius sedet tan-
to amplius capit. confluit aqua
ad convallem de tumoribus
collium.
Habito sermone de dilecti-
one dei et proximi supponit exem-
plum utriusque dilectionis non
tam in solo verbo quam in operis
executione per istas enim
duas sorores due significantur
vite spirituales quarum per martham
operibus activa devotio qua
proximo in caritate sociamur.
per mariam religiose men-
tis intentio in dei verbo. qua
in dei amore suspiramus.
activa panem corporalem esu-
rienti vel doctrine ignoran-
ti tribuit errantem corri-
git. superbum ad humilitatem

reuocat. que singulis expediant. dissipat contemplatiua caritatem dei. et proximi retinet. sed ab exteriori actione quiescat soli conditoris desiderio inheret et calcatis omnibus curis ad uidendam faciem creatoris inardescat et desiderat unitati superius ciuibus de eterna incorruptione gaudentibus.

Maria sedet. est contemplatiua petens uictorum tumultibus optata iam in Christo nititur quiete frui. Martha stat. est actiua laboriosa desudat in certamine.

Intenta erat maria quomodo pasceretur a domino intenta erat martha quomodo pasceret dominum. hec conuiuium parat domino. in conuiuio isto iam iocundatur.

dixit. Qui fecit misericordiam in illum. Et ait illi Iesus. Vade et tu fac similiter. Factum est autem dum irent et ipse intrauit in quoddam castellum. et mulier quedam martha nomine excepit illum in domum suam. Et huic erat soror nomine maria que etiam sedens secus pedes domini audiebat uerbum illius.

Ministrans necessitatibus mortalis carnis quam induerat erat filius dei.

Martha autem satagebat circa frequens ministerium. que stetit et ait. Domine non est tibi cure quod soror mea reliquit me solam ministrare. Dic ergo illi ut me adiuuet. Et respondens dixit illi dominus. Martha mar[tha]

Repetitio signum est dilectionis uel forte mouende intentionis ut audiret intentius. Et idem

[Martha] sollicita es et turbaris erga plurima.

Preponitur unum multis. non enim a multis unum sed multa ab uno. et tamen multa sunt necessaria tendentibus

apostolus qui dicit de uirginibus preceptum domini non habeo. c. a. d. supererogat et cum non utitur potestate accipiendi stipendia. rediens in uadio o reddens dicens. et sup pauca. f. f. s. m. t. q. i. g. d. Quis horum trium uidetur fuisse proximus illi qui incidit in latrones. At ille dixit. qui fecit misericordiam in illum. Quis horum trium uix unum preter et alienigena gerosolomitis cui misericordiam impendentis proximus fuit quam sacerdos et leuita gentis eiusdem. Ait. nemo propinquior est qui uulnera nostra curauit. et unum est caput et membris. diligamus ergo eum ut deum et dominum et diligamus eum proximum. diligamus etiam eum qui imitator Christi est. Vade et tu fac similiter. i. ut uere te proximum sicut te ipsum diligere manifestes quid ualeas in eius corporales et spirituales necessitates subleuanda deuotus operare.

Domine non est tibi cure. ex illorum persona loquitur. qui adhuc diuine contemplationis ignari solum quod didicerunt fraterne dilectionis opus deo placitum ducunt. ideo dicit cunctos cum Christo deuoti esse uelint. huic mancipandos autumant.

Maria non respondet. sed causam suam tacens otiosa iudici committit. ne separaret respondendi sermone remitteret audiendi intentionem.

Non reprehenduntur partes marthe. est ipsa bona. sed laudatur pars marie. que quia sit optima subinfertur et non auferetur ab ea. contemplatiua hic incipit. et in futuro in celesti patria perficietur. quia amoris ignis qui hic ardere incipit

In assumptione sancte marie.
Et in die sancte marthe. In. solue.

IX p

solam

C XI

A

m̃t 6 b

[illegible] animus ipsius cum amat videt in amore amplius ignoscet. non ergo auferetur contemplativa que subtracta presentis lucis seculi perficietur. activa cum corpore deficit. Quis enim in eterna patria panem non piget esurienti, quia nemo esuriet, nec terra opera pietatis aget, quia non erunt necessaria, cum presentia quoque seculo auferetur activa. Merito quoque contemplativa omnia [illegible] virtute universa studia virtutum post ponuntur.

Mattheus vii. ponit petitiones [illegible] eterna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sequenda sunt necessaria. Quod enim dicimus sanctificetur n. t. a. r. t. f. u. t. s. i. c. et i. t. hic inchoantur [illegible] [illegible] perficimus augentur in nobis. [illegible] sine fine [illegible] [illegible] possidebuntur. Quod non dicimus panem nostrum c. d. n. h. et d. n. d. n. n. et n. n. i. d. t. s. l. n. a malo amen. ad presentis vite indigentiam pertinent. Quia hic et panis tam corporalis quam spiritualis necessarius tam anime quam corpori. hic et fit remissio peccatorum que hic committuntur. hic sunt temptationes. hic et sit malum. unde cupimus liberari. in alia vita nil horum est. Lucas non vii. sed vi. ponit. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. quia ponit vii. illa intelligit contineri. Nomen quippe dei sanctificatur in spiritu. regnum [illegible] [illegible] resurrectione venturum est. ostendens quoque Lucas [illegible] petitione [illegible] [illegible] quodammodo [illegible] repeticione magis eam [illegible] fecit intelligi. [illegible]

[illegible] inherere porro unum est necessarium. Maria optimam partem elegit que non auferetur ab ea. Et factum est cum esset in quodam loco orans ut cessavit dixit unus ex discipulis eius ad eum. Domine doce nos orare sicut et Iohannes docuit discipulos suos. Et ait illis. Cum oratis dicite. Pater sanctificetur nomen tuum. adveniat regnum tuum. panem nostrum cotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis peccata nostra siquidem et ipsi dimittimus

[illegible] tibus ad unum.

Post hystoriam sororum que due vitas significant inducit dominum orasse et discipulos ad orandum informasse. quia oratio quam docuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] optinenda.

Ideo salvator sepe inducitur orans ut discipulos ad orationis studium inducat. unde finita oratione discipuli [illegible] ut doceat qualiter debeant orare.

Legisperitus se iustificare volens dominum temptaturus adiit. orgulosus abcessit. at Maria [illegible] eius [illegible] optimam partem [illegible] [illegible] elegit. [illegible] [illegible] [illegible] de sua iusticia sed de [illegible] gratia presumentes [illegible] orationum modis eadem gratiam advocare debeant. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] perseverare. [illegible] [illegible] maxime supplicare oportet. s. fide. spe. et caritate. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apte spiritum [illegible] [illegible] in lectione de demoniaco legitur. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]. [illegible]

et pulsare sed blasphemare satagunt irremissibiles. et hic in futuro sine pena ac penas luunt.

omni debenti nobis.

Et ne nos inducas in temptationem.

inde tercia illas adiungit de pane cotidiano de remissione peccatorum de temptatione vitanda. At uero que matheus in ultimo posuit sed libera nos a malo &c. iste non posuit ut intelligamus ad id dici in temptatione deum esse preuenere. Ideo enim matheus non ait. Libera nos a malo tamen diuersam petitionem esse poneret. sed ait: sed libera nos a malo. amen. unam petitionem esse demonstrans noli hoc. sed hoc. ut sciat unusquisque ideo se a malo liberari quod non infertur in temptationem.

(aliquis vel siquis.)

Et ait ad illos. Quis uestrum habebit amicum et ibit ad illum media nocte et dicet illi. Amice commoda michi tres panes

Posita forma orationis in gentibus posuit instantiam et frequentiam orandi illis iniungit. ut non solum diebus sed et noctibus oratio deferatur. Qui enim media nocte panes ab amico petit in proposito intentione perseuerat, non fraudatur orans. Qui ergo amicus ad quem nocte uenitur deus est. qui corpus suum tradidit pro nobis. Cui in nocte tribulationis supplicare et tres panes id est intelligentiam sancte trinitatis, qua in ipsa uitalator ibi uiuatur. hos panes si afflagitare debemus dominum deum tuum diligas non solum tibi. sed et aliis possis exhibere. Amicus qui de uia uenit ipse noster animus est. Qui quotiens ad temporalia petenda euagatur totiens a nobis recedit. Redit cum superna meditatur: et celesti alimonia refici desiderat. Cui quod apponat non habet. quia anime post tenebras ad deum suspiranti nil potest cogitare vel loqui. vel inuenire uilet solum uirtutis gaudium quia te cognouit amplius inuenire. et ad hoc peruenire satagit.

quoniam amicus meus uenit ad me de uia.

et non habeo quod ponam ante illum.

Et ille deintus respondens dicat. Noli

(quia non de tempore pessimo amicus in quiete.)

michi molestus esse. Iam hostium clausum est. et pueri mecum sunt in cubili

Hostium quod sibi paulus aperiri petit ad loquendum misterium christi. et quod iohannes sibi apertum uidet intelligentia est diuini sermonis quod est clausum tempore famis. ubi dei cum intelligentia non datur et pueri. id est illi qui euangelica sapientiam tamquam panem arrogantes per orbem terrarum predicauerunt. iam cum domino in secreta quiete. et cum oratio ardenter efficitur ut orans accipiat intellectum ab ipso

Nemo timeat sed excitet dormientem quem scit semper orare uigilantem.

non possum surgere

et dare tibi. Et ille si perseuerauerit pulsans

(quia non putore tenuis sed necessitate coactus.)

dico uobis et si non

Si amicus homo surgit et dat non amicitia sed tedio compulsus. quanto magis dat deus qui sine tedio largissime donat quod petitur. ne ergo animus ab erroris uanita

b

Feria ii post quartam dominicam pasche.
lucas solus.

¶ Ev. ... feria ...

te conversus spiritualis celestium inopia a doctrinis calescat petamus e pulsas verbi. queramus amicum qui dat. pulsemus hostium ubi servantur abscondita. magnam enim spem tribuit cum promittendo non decipit.

Mistice panis significat caritatem propter maiorem appetitum et necessarium usum. quia sicut sine pane inops videtur mensa. ita sine caritate cetere virtutes nichil sunt. que in sola caritate perficiuntur. huic contraria est duricia cordis. que lapidi comparatur. piscis fides invisibilium. sicut enim piscis sub tegimento aquarum nascitur vivit et alitur. sic fides que videri non est invisibiliter in corde gignitur. invisibili gratia spiritus sancti per aquam baptismi consecratur. invisibili auxilio divine protectionis ne deficiat nutritur. invisibilium premiorum intuitu que nunc valet bona operatur. vel ideo fides pisci comparatur. quia sicut ille maris fluctibus tunditur non perimitur. ita fides adversitatibus non frangitur. cui contrarius est serpens propter venenum infidelitatis. per ovum spei nostre certitudo significatur. quia in ovo nondum perfectus fetus cernitur. sed fovendo speratur. cui contrarium scorpionem ponit. cuius aculeus venenatus retro est timendus. sic spei contrarium est retro respicere. cum spes futurorum in ea que ante sunt se extendat.

Cum sitis mali vocat se etiam amatores quidam mali quia per sensum suum iudicant bona

dabit illi surgens eo quod amicus eius sit propter improbitatem tamen eius sur-

(Vel se in sperando vel doctorem imitando. vel si non quam ille alius surget)

get et dabit illi quot habet necessarios. (vel non vult ...)

Et ego vobis dico. petite (orando.) et dabitur vobis. querite (recte vivendo.) et invenietis. pulsate (perseverando.) et aperietur vobis. Omnis enim qui petit accipit. et qui querit invenit. et pulsanti aperietur. (vel dicit.) Quis autem ex vobis petit patrem panem numquid lapidem (rigorem odiorum) dabit illi? aut piscem (fidem) numquid pro pisce serpentem (venenum infidelitatis quod serpens primo homini inspiravit) dabit illi? Aut si petierit ov[um]

deo etiam si homo desit. per que sapientia prebetur.

Non aufert importunitati sed vehementius accendit desiderium orandi ostensa difficultatibus consequendi.

Multe sunt insidie in gravis corporis sompnus. quia sedente mente in capite vigorem sue virtutis amittit. excitata igitur sompnum tuum ut pulses hostium. ut tibi virtus aperiatur ubi thesauri absconditi. et tenebrosi in christo ihesu.

Propter est dominus omnibus invocantibus eum. in veritate. voluntatem timentium se faciet. alios cum non tamen petunt redarguit iacobus dicens. petitis et non accipitis. eo quod male petatis. vel perseveratis in petendo.

Opus est perseverantia ut sequamur. quod si petenti detur et querentis invenit et pulsanti aperitur. cui ergo non datur qui non invenit et cui non aperitur apparet quod non bene quesierit. petierit pulsaverit.

Quadruplex filios patris ... filiorum.

Aperta est comparatio. si enim homo peccator adhuc fragili carne gravatus peten

ovum numquid porriget illi scorpionem? Si ergo vos cum sitis mali nostis (*i. et non vestra dantes*) bona data dare filiis vestris, quanto magis pater vester de celo dabit spiritum bonum petentibus se. Et erat eiciens demonium et illud erat mutum. Et cum eiecisset demonium locutus est mutus et admirate sunt turbe. Quidam autem ex eis dixerunt: In Beelzebub principe demoniorum eicit demonia. Et alii temptantes signum de celo querebant ab eo.

---

ibus filiis temporalia dari non abnegat multo magis pater celestis filiis suis o timore et amore prodeuntis non diffidentia bona largitur in celis.

Post predicationis verba humilibus proposuit et miracula operatur ut qui predicatam non credunt visis miraculis credant. Marchus hunc demoniacum et cecum fuisse dicit in quo tria miracula a domino fiunt uno loco. A demonio liberatur. Quod autem in uno tunc carnaliter factum est cotidie fit in conversione gentium ut primo expulso demonio ornamentum spiritualia. Post dolatrie fidei lumen videant. Deinde muta prius ora ad laudem dei laxentur — fuit.

Primum est videre quere de signa. Unde Paulus: Iudei signa petunt, greci sapientiam.

Ut vel ignem de celo descendere faceret sicut tempore Helye cum quinquagenarii igne de celo sunt percepti. Vel ut more consuetudinem dicit illius estivo tempore tonitrua audirentur, imbres venirent, fulgura discurrerent sicut sub Samuele actum est. Vel quesierunt manna de celo. Que signa ideo

---

que in sua natura sunt bona et ad usum infirme vite pertinentia. Vel apostoli qui in intimo electionis bonitate humani generis excesserant in tantum superne bonitatis ad hoc sunt mali. Quia non dum inmunes a delictis maxime in mobilis in cogitationi que cotidianis orationibus iuvenitur curare. Vel malos vocat. Quia omnis creatura in conspectu divine bonitatis mala. Quia nemo bonus nisi deus. Et tamen divine bonitatis participatione rationalis creatura bona fit. Pater de celo per immitentem dabit spiritum. bonum petentibus se. ut per participationem spiritus fiant boni qui erant mali. Dum per gratiam spiritus fidem scilicet et fidem scilicet et cetera et ceteras virtutes consecuntur. Vel ubi Mattheus non dixit dabit spiritum bonum. scilicet sed dabit bona petentibus se. Ostendens spiritum sanctum esse plenitudinem omnium bonorum quia per eum omnia bona ministrantur.

Finitimus rex nimiue credditor Beelo patri statuam consecrauit eiusque divinos honores instituit et simul [illegible] similitudine dei suscipientes vel dicebant vel palestini suscipientes Baal dicebant moabite Beelfegor. Iudei autem unius dei cultores propter derisionem gentium Beelzebub vir muscarum sive habens muscas propter sordes cruoris qui in templo eius immolabatur. Asserebant et iudei in hoc simulacro principem demoniorum habitare per cuius potestatem dicebant ihesum pellere demonia.

Sionie regnum. .d. desolatur: quo regnum patris et filii et spiritus sancti. que nulla

C

Dominica 3 in XL. Matt. 12 d. et 9 f.

Matt. 12 d. Mar. 3 d.

Matt. 12 f.

¶ au^t 12 d. au^t 3 d.

c.
cōditione nullo impulsu desolatū
ē. non ē diuisum ideo est eternum.
de hoc regno respondit pilato. reg
num meum nō ē de hoc mundo.
ideo qz in xpo spem nō gerunt.
qz in principe demoniorum eici de
mones opinantur eos regnū ne
gant eē ꝑpetuū. nam quomodo p
manet diuisum regnum. sicut
des scindatur cum ꝑplis iudeorum
ste ex lege xpē qz ē carnē ex lege
sit generatus quomodo potest illud
regnum eē ꝑpetuum qz ex lege
ē cum pplo sue diuidat legē cū
apto legis negatus ille qui ex
lege delectur. qz manet regnum
ecclē in q unus dns et una fides et
unū baptisma. nō ad uerba s; ad co
gitationes respondet in quo dat
certū potentie sue signū qz secreta
cordiū intuetur. iuxta literam qz
omne regnum solidū et firmū
si ꝑ partes diuidatur in solitudi
nem redigitur. uacuatur ab
habitatoribz. et domus s. d. c. cū hę
bitatores unius domus ab aliis
domus familia l opprimuntur
l puniuntur. quo autem hec
spiritualiter tendant exponit cum
adiungit. si autem et sathanas in
se ipsum. d. ē. si ego ut uos dicitis
eicio demones in principe demo
niorum ergo regnū diaboli ē diuisū
et sic. et ita potestas malicie eius
stare non potest. si autem demon n
potest expellere falso dicitis me in
principe demoniorum eicere. si uero
potest sicut dicitis prospicite uobis
ut de regno eius qz diuisum
est exeatis. ne in ruina eius
pariter inuoluamini. in quo
autē dominus eiciat demones ne de principe demoniorum principem

querebant ab eo signū
autem ut uidit co
gitationes eorum
dixit eis. Omne reg
num in se ipsum
diuisum desolabitur:
et domus supra domū
cadit. Si autem
et sathanas in se ipsum
diuisus est quomo
do stabit regnū ipsi
us. quia dicitis in
beelzebub eicere me
demonia. Si
autem ego in beel
zebub eicio demo
nia filii uestri in quo

c.
a xpo uenturi sunt exhi
bita. et simul et illa calum
niarentur dicentes ex ua
riis aeris passionibz con
tigisse. unde subditur. ipse
autem. u. u. c. e. hoc sibi do
minus reseruauit ꝑprium
ut cogitationes intueatur
et uideret.

Filius dicitur manus l bra
chium patris. spiritus sanctus dr
digitus ꝑpter distinctionem uari
orum donorum que ꝑ spiritum
sanctum hominibz donantur.
sicut digiti inter se discreti
sunt nec nocet inequali
tas membrorum. licet enim
brachium maius sit digito.
tamen manus et digito unum
est corpus. hoc digito scrip
ta lex in tabulis. hunc di
gitum magi in egipto
sunt confessi.

I. iudiciaria dei potestas
qua malos ab omnibus secer
nit in die iudicii l superna
uirtute. q. dicat. si in spiritu
dei eicio demonia sine du
bio sciatis aditum regni
celestis patere factum creden
tibus.

eiciunt ideo ipsi iudices uestri erunt. porro
q. qz opus inimicis attribuistis diabolo non deo.
si in digito dei eicio demonia: profecto per
spiritum ꝑ fictum.
uenit in uos regnum dei. Cum for
tis armatus custo

dū ē. a. qui si ego in beel
zebub eicio demonia sic

dicitur. tunc in aliquo
operibus diaboli consentiremus
sed nullo modo cum illo con
sentio, sed potius illum su
perare et a meis fidelibus
festino. cum diabolus for
tis ad nocendum armatus
spiritualibus nequitiis custo
dit in sua servitute atri
um suum. id est mundum qui
in maligno positus est
in quo usque adventum
filii dei diabolus sine contradicti
one principabatur in malo
pacato utebatur imperio
in pectore fidelium.

Haec de omnibus here
ticis et scismaticis ex super
fluo possunt intelligi cum
omnes excludunt a regno dei.

det atrium suum
in pace sunt ea que
possidet. Si autem
fortior illo superve
niens vicerit eum
universa arma eius
aufert in quibus
confidebat. et spolia
eius distribuet. Qui

Si autem fortior fortiorem
se vincat qui non concor
di operatione sicut calump
niabantur. sed fortiori po
tentia ipsum stravit mundum
liberavit. arma diaboli que abstulit callidissime sunt ver
sutie nequitie spiritualis. spolia sunt anime ab eo decep
te que victor christus distribuit quod est in signum trium
phantis et captivam ducens captivitatem dedit dona hominibus.
Quosdam quidem apostolos. alios evangelistas alios pastores
et doctores.

non est mecum ad
versum me est et
qui non colligit
mecum: dispergit.

Cum immundus spiritus. Iam sub
trahitis vos a meo regno
attribuentes opera mea dia
bolo ideo diabolus habitat
in vobis sicut in suo reg
no gravius quam in principio.

In mundis spiritibus christus est
incendium. qui in pecto
ribus gentilium ignea ad
versarii iac […] ula
restingu […] it.

Cum immundus
spiritus exierit ab homine
ambulat per loca

existimentur attendant et sequ
tur: si autem ego in beelzebub et cetera. Sed
numquid? filios vestros nomi
nat apostolos qui inter alia miracula que
a domino acceperant et demo
nia pellebant cum expulsionem
non diabolo sed deo assignabant. qui
sibi conscii erant nichil ma
le sed a domino didicisse artium.
ideo iste ignobilia et contemptibi
lia mundi in quibus nulla ma
licia artificiosa sedebunt super
sedes xii iudicantes xii tribus
israel. Vel filii id est exorciste illius gen
tis qui invocato nomine domini
demones expellebant. quasi dicit si ex
pulsio demonum in illis non
diabolo sed deo imputatur: cur
idem opus in me causam non habet
eandem. ideo ipsi iudices vestri erunt.
non potestate sed comparatione dum
illi expulsionem non diabolo sed
deo assignant.

Capt 12 c.

Qui non est mecum. et vere opera mea
non conveniunt cum operibus sathane. quia
ego ipse in nullo convenio cum illo. ergo
omnino contrarii sumus. quia ego sum
humilis benignus. volo animas sal
vare. ille superbus mundus cupidus
predo. ego predicatione mea congre
go inventos. ille spargit et separat
ab unitate ecclesie.

Possunt hec ad unum quemque bap
tizatum referri. qui post accep
tam gratiam bona operari negli
git. sed post originalibus peccata ac
tualia addit. diabolus exit ab
homine cum in baptismo pompis illius
homo abrenuntiat et precedenti
um peccatorum illecebris que desi

Capt 12 f.

9'
tens ambulat per loca a[rida]. et corda
sanctorum ab omni malicia siccatarum
cogitationum. et humore libidinis
immunia callidus temptator ex-
plorat: si alicubi sue nequicie
gressus figere possit. Unde subditur: que-
rens requiem et non invenit. et quia pravis cogita-
tionibus et actibus presentit in men-
tibus fidelium omnia sua tempta-
menta cessare. cessare pro pendit.
tunc dicit. revertar in domum meam unde exivi.
revertar ad illam conscientiam unde
in baptismo eiectus sum. et pristinam
possessionem meo imperio subici-
am. et cum venerit invenit scopis mundatam.
et cetera. huiusmodi reprobum delictis
cogitationibus repletum invenit con-
scientiam preteritis amissis in baptismo
mundatam. sed nullo modo operibus
cumulatam. tunc assumit pleni-
tudinem omnium viciorum. qui
tales sunt nequiores diabolo dicuntur. quia
et diabolus malus fuit. illi tamen qui
suis viciis impellentibus viciis ma-
cipantur non solum mali sunt:
sed et speciem bonitatis affectatis vir-
tutibus per ypocrisim ostentare
nituntur. et sunt novissima
hominis illius peiora prioribus. Melius erat viri-
am veritatis ignorare quam post
agnitionem converti retrorsum.

in aquosa querens re-
quiem et non inveniens
dicit. Revertar
in domum meam un-
de exivi. Et cum ve-
nerit invenit scopis
mundatam. Et tunc
vadit et assumit sep-
tem alios spiritus nequio-
res se. et ingressi habi-
tant ibi. et fiunt novis-
sima hominis illius
peiora prioribus. Factum
est autem cum hec diceret
extollens vocem que-
dam mulier de tur-
ba dixit. Beatus
venter qui te portavit. At ille dixit. quin-
immo. beati qui audiunt verbum dei et custo-
diunt illud. Turbis

et Iudeis blasphemantibus. et magna fiducia mulier blasphemos confitetur dei filium. et in figura ecclesie que in medio gentium confitetur creatorem.

et qui ad evidentia miracula que a concurrentibus et

Exiit autem diabolus a iudeis quando
legem et cultum dei minime sus-
cepit ille populus ad gentes
transivit que erant a pin-
guedine sancti spiritus et dilectio-
ne proximi aride et steriles
incolis tamen non inve-
nit requiem. quia iam a
cordibus gentilium susce-
pta fide christi repellitur.
Unde dicit. revertar in domum meam
ante dimissam. et invenit
scopis mundatam illam ple-
bem id est superfluis obser-
vationibus phariseorum et ce-
rimoniis legis que iam nichil
valent post adventum christi.
et ut firmius deinceps pos-
sideat assumit universita-
tem omnium demonum. et
modo deteriores sunt isti qui
blasphemant christum in
suis conventiculis quam olim
fuerunt in egypto ante percep-
tam legis. quia maior infide-
litas est venientem non susci-
pere quam venturum non credere.

In laude celice ecclesie dampna-
tur pharisei qui verbum
nec audire nec implere sed
blasphemare querebant.

¶ Ewangelium de beata virgine. lu. solus.

Hic laudatur maria que do-
minum portavit. et pravitas tam
presentium quam futurorum hereti-
corum qui veram christi humanitatem
negant confutatur. quoniam dei fili-
um adversus blasphemias iu-
deorum confitentur: verum hominis fili-
um testantur. matri consubstantialem. nisi enim
esset una caro cum matre frustra ven-
tre virginis et ubera beatificarentur.

Secundum physicos ex eodem
fonte et lac nutriens
et semen procreandis pueris
emanat. quod de semine virginis potuit concipi. et eius

¶ D

Apt 12 E

lacte potuit enutriri.

Turbis autem etc. Quidam calumpniabantur opera eius. Quibus hucusque respondit. Alii temptantes signa querebant de celo, quibus nunc respondet.

In hac similitudine ostendit iudeos perpetuis addictos esse nisi peniteant, per ninivitas; sed si peniteant penitentie pre significatum Ionam invitando.

Quoniam mille annis iudicium sicut iudei fingunt, sed in mundo iudicio.

Hic communiter ostendit resurrectionem tam bonorum quam malorum.

(a deo audiebant scilicet) pit dicere. Generatio hec generatio (scilicet infidelis / scilicet adultera) nequam est. Signum (scilicet quia illa que videntur non sunt signa, scilicet de celo quia indigni sunt) querit et signum non dabitur ei nisi signum Ione prophete. Nam sicut Ionas fuit signum Ninivitis, ita erit et filius hominis generationi isti. Regina (scilicet hec electa fuisse non dubitatur) austri surget in iudicio cum viris generationis huius et condempnabit illos quia venit a finibus terre audire sapientiam Salomonis. Et ecce plus Salomone (scilicet in hoc loco) hic. Viri Ninivite surgent in iudicio cum generatione hac et condempnabunt (scilicet in fide et eternaliter arguent) illam, quia (scilicet quia iudei non crediderunt ad predicationem Christi) penitentiam egerunt in predicatione Ione. Et ecce plus quam (scilicet descriptio huius articuli) Ionas hic. Nemo lu

Iona paucis diebus, Christus longo tempore predicavit. Ille peregrinus, Christus civibus suis. Ille signum non fecit, Christus multa fecit.

Quasi non laudanda est Maria que verbum dei in utero portavit. Sed magis beata est que precepta dei servavit in opere. Sicut et omnis ecclesia que verbum dei audiendo concipit et boni operis custodia in suo et proximorum corde parturit et nutrit.

Discipulis signum dedit divinitatis, ut per transfigurationem in monte et post ea ipsis videntibus sublevatus in celum. Sed incredulis de inferiori humanitatis passionis.

Hic dampnenda plebis iudeorum et ecclesie misticum exprimitur, que ninivitarum per penitentiam et que prima alioquin ceteri de totius orbis finibus congregatur, ut illius pacifici verba cognoscat. Ex duobus enim constat ecclesia, ut aut peccare desistas aut peccata nescias.

Condempnabit non potestate iudicii, sed comparatione melioris facti. Que relicto imperio venit in iudeam audire sapientiam hominem famosum. Sed iudei viam dei cum ipsis conversantem non audiunt, sed pocius blasphemant.

Nemo qui in figura regine et ninivitarum ecclesiam pretulit synagoge. Hunc ortatur nos ut fidem nostram potius ad eternum manifestamus. Quasi dicat: Christus nisi differam non signum nec generationi dandum nisi Ione signum, tamen fidelibus meis non occultabo lucis mee claritatem, sed testa humane nature flamma mee divinitatis implebo, id est fide mea illuminabo.

Evangelium de confessoribus. Marci v. Marci [?] eciam luce viii.

Math. vi. c.

et hanc fidem non ponat sub umbra ve
teris legis. sed in claritate novi te
stamenti. Ne quis sub sensum ipsius
legis et intra tenebrosos iudeorum ritus
cohibeat. sed potius in sanctam ecclesiam
que septiformis gratie spiritu relucet.
In signum enim rei solet in sacro
baptismo ardentium signum fidei af
figitur. qui etiam noluerunt igne
di lumen veritatis iam lucens
intueri. hinc dampnantur iudei
qui signa extrinsecus querendo
apertam lucis ianuam noluerunt
ingredi credendo.

Si bonum bona intentione
facias non habens in tua conscientia aliquam
partem male cogitationis.

Hec est hypocrisis phariseorum
subdole signa querentium spiritualiter
dicta. nos vero ad moralem sensum
instruunt.

Non ait cum loqueretur haec. sed cum
loqueretur. Quia invitatur non
statim finitis his verbis sed aliis
interpositis ad phariseum divertisse.
Quod finito hoc sermone ad
huc eo loquente ecce mater et
fratres eius quaerebant eloqui ei.
Quibus postmodum nuntiatis. Et dicit
qui fecerint voluntatem meam
in patris. hic mater et frater et soror mea est.
postea intravit ad convivium
pharisei.

Calix vas vitreum. catinus fi
ctile de terra. per hoc significatur fragi
litas humani corporis. in quo ex
terius parentur. et cetera munda et simul
aut iniustitia que intus erat lau

lucernam accendit. et in abscondito ponit. ne
que sub modio sed super candelabrum ut qui
ingrediuntur lumen videant. Lucerna cor
(Id est tota tue operationis. Id est mentis intentio. Si intentio tua pura recta.)
poris tui est oculus tuus. Si oculus tuus
(Et si mixta bonis aliquid imperfectionis habere videatur.)
fuerit simplex: totum corpus tuum lucidum
(super tua intentione processerit omnium opus fecerit. et si aliquam rectum videatur.)
erit. Si autem nequam: etiam corpus tuum
tenebrosum erit. Vide ergo ne lumen quod in te
est tenebre sint. Si
ergo corpus tuum
totum lucidum fuerit
non habens aliquam partem
tenebrarum erit luci
dum totum et sicut lu
cerna fulgoris illu

Et hic in futuro gratia
lucis donaberis.

minabit te. Et
cum loqueretur ro
gavit illum quidam phariseus ut pranderet
apud se. et ingressus recubuit. Phariseus
autem cepit intra se reputans dicere. Quare non bapti
zatus esset ante prandium. Et ait do

Post instructionem recte fidei
et devotionis operibus et pura in
tentione instruit ut non
tantum opera sed et cogitationes et
cordis intentiones mun
dentur. Quasi ergo lucernam
fidei mentis sensibus accen
do. et in ecclesia pono. Vos autem
quoniam ex vobis est lucerna caritatis
accendite. id est intentiones
cordis vestri munditie ut in
tentione munda place
ant etiam opera.

Iudei frequenter lavant
manus antequam manducent.
tenentes traditiones seniorum
et a foro venientes nisi bap
tizentur non comedunt.

Feria vi post dominicam nonam. lu. solus.

minus ad illum. Nunc vos pharisei (et munditiam exterius observatis) quod foris est calicis et catini mundatis. Quod autem intus est vestrum plenum est rapina et iniquitate. Stulti, nonne qui fecit quod de foris est, (et hoc quia qui fecit interiora vestra et exteriora mundari voluit) etiam id quod intus est fecit? Verumtamen quod superest date elemosinam et ecce omnia munda sunt vobis. Sed ve vobis pharisei qui decimatis (et interiorem solummodo rutam) mentam et rutam et omne holus et preteritis (iustum iudicium de se sentiendo) omne iudicium dei (iudicium) et caritatem dei. Hec autem (caritatem; primo loco; et elemosinam) oportuit facere et illa (decimationem fructuum) non omittere. Ve vobis (gravitatem arguit quia primatus appetebant) phariseis qui diligitis primas cathedras in synagogis et salutationes in foro. Ve vobis quia estis ut monumenta que non

Nemo putet fornicationem et huiusmodi corporalia vitia solummodo gravia esse et spiritualia vitia levia esse, sicut avaritiam, iram, invidiam, superbiam et cetera, sicut pharisei putabant.

Qui ordinate vult dare elemosinam a semetipso incipiat, primum sibi det. Est enim elemosina opus misericordie. Unde dicitur: Miserere anime tue placens deo.

Breviter multa eorum vitia perstringit qui ad vitia decimanda intendentes, futuri iudicii metum et dei caritatem non habent; preteriunt iudicium, quia non omnia que agunt in iudicium referunt; caritatem preteriunt, quia non ex affectu deum diligunt. Et rursus: ne fidei nos studiosos faciat operum negligentes, perfectionem fidei vim supponit, ut per fidem operemur.

Hic sectationem ipsorum doctorum redarguit qui foris speciem recte doctrine pretendunt. Sed in ea-

-lebant intus nequissimi erant.

Quod nescio utrum super est et vestimento. Date pauperibus, vel de consilio agitur solummodo, post tanta scelera date elemosinam. Prima elemosina est mederi animabus vestris, credendo in me qui corda mundo, ut per fidem mundatis cordibus omnia et exteriora munda essent.

Iam bonus doctor quomodo contagium corporis mundari debeat docet, et hic lacius explicatur quod superius breviter dixerat de mundato cordis oculo. Totus enim hic locus ad hoc dirigitur ut nos ad simplicitatis invitet studium, et superflua videre et terrena contempnere. Cum secundum corpus legem intelligendo vitio iactancio operatur per fragilitatem, in quo et si graviter peccant, ipsi tamen obliviso peccati per mittuntur omnia misericordiam facere vitantur.

Cum ad elemosinam hortaretur phariseos qui corporaliter cotidie elemosinas faciebant, que quia sine fide erant deo non placebant, dicitur: Se elemosinas eorum non ignorare, ut ostendat cur nimium elemosinas ab illis requirat. Quasi commoneo vos ad dandam elemosinam, per quam omnia sunt munda; sed sciatis quod elemosine quas facitis adhuc non valent, unde hic elemosinas me amonere credatis. Sed de iudicio et cetera, ut de vestra nimia iudicantes et dei caritatem que donavit nobis diligentes plenius vestis iustum iudicium dei confidentes que miseri estis estis, et gratias referentes caritati qui liberati estis.

Mat. 23 b.

Lucas solus.

Mat. 23 b.

Mat. 23 A. Marci 12 F. Lu 20 e.

Mat. 23 b.

Lucas solus.

mat. 23 A.

G mat. 23 b.

In die cornelii et cipriani.

mat. 23 c.

Audito hoc uerbo dei pharisei ex mala conscientia sibi contumeliam fieri putant. et conmeruorata per fidorum pena se intellegit dampnandum.

Non arguuntur qui exornant monumenta prophetarum. sed quia interfectores prophetarum imitantur edificando sepulcra accusant patrum facinora. sed persequendo christum et apostolos imitantur scelus patrum et suam dampnationis cum impleres per seuerant in se ipsos retorquent.

Patrum quia estis imitatores eorum ut impleatis quod patribus defuit. sed ut me et meos persequimini quod illi persecuti sunt in prophetis.

Ista .i. maiorum. omnis mali una generatio omnis una ciuitas unum corpus diaboli sicut omnes boni una generatio et unum corpus sunt dicti.

Duo erant altaria in templo unum incensi interius aliud holocaustorum exterius unde quod templum zacharias est occisus uel inter altare et c. hoc est inter consensum populi et sacerdotum. quorum alii per templum et alii per altare significantur.

Clauis. humilitas christi. quia qui habent scripturas intelligunt lex legis portam nec ipsi in lege prophetis intelligunt nec alios intelligi nolunt intrare est non est contentum superficie littere. sed uult ad archana intelligenda penetrare. doctor sullos quos uerbo edificat operibus scandalizat nec ipse regnum dei

quia sic sicut niue tecte coniunctis ostendunt.
apparent. et homines

ambulantes supra nesciunt. Respon

quidam pharisei.
dens autem quidam ex legis peritis ait illi. Magister

hec dicens et nobis contumeliam facis. At ille

ait. Et uobis legis peritis ue. quia honeratis homines

legis. quia intelligitis.
honeribus que portare non possunt. et ipsi uno

legis.
digito uestro non tangitis sarcinas. Ue uobis

qui edificatis monu

menta prophetarum.

patres autem uestri oc

sed
ciderunt illos. Profecto

testificamini. quod

consentitis operibus

eos
patrum uestrorum quoniam quidem ipsi occi

audiendo orando et seruando.
derunt. Vos autem edificatis eorum

ab christo. quia mathus ecce
sepulcra. Propterea et sapientia dei dixit. Mittam

ego mitto ad uos. quia quod patres prophetas per et apostolos misit. ut iaco
ad illos prophetas et apostolos et ex illis occident et per

bum. ut nec recepti ab eis
sequentur ut inqui

iusse ad gentes migrent.
ratur sanguis prophetarum

omnium qui effu

sus est a constitutione mundi a generatione

iterum uero quam intus gerunt occultant.

Nec minimus perfectus. quia gratiam non meam querit iugum leue repellitis. sed lex sine gratia impleri nequit.

Propter uulgi fauorem captando edificatis. qui ex honore eius scelera eorum. sed ipso opere ostenditis quod per fidie eorum consentitis.

Secunda meminimur quia alium ueteris alium noui testamenti dicunt esse institutorem.

ℭAP. XII.

Quam uera p̄fidie simu
lationis z impietatis sue
crimina audierunt. ipsi
re stātur qui tanto tu
multu cur bine nō re spi
cunt. se detorqueri uehementi
aggredi nuntiis.

ista a sanguine a
bel. usq; ad sanguinem
qui
zacharie p̄ris
s occisi a iudeis gr̄a mone.
mittit altare z cet. Ita

dico uobis. Requirentur ab hac generatione sue uobis legis p̄mi qui tribuist decimas
scīe. ipsi non intromisist. z eos qui intrare uolebant
prohibuistis. cum hec ad illos dicit cepisse
pharisei z legis p̄ti gunet sustinere. z ecce
multitudine

Ad hec fermentū p̄mittit
omnia que stupuit in domo
pharisei putantes. vnde et a
plō. nō in fermento. u. nec
in fer. ma. z nec.

oppīme de multitudine
abundanti ei. z queren
tes aliquid capere de ore
eius ut accusarent eum.

Multis autem
turbis circumstantibus ita ut se inuicem cō
culcarent cepit dīc ad discipulos suos. Attendite
a fermento pharisaeorum quod ē ypocrisis.
s hypocrisis dicitur quia in uno meo soli deo cognita ab hōib; sicut.
Nichil ē opertum est quod non reuelabitur. nec
absconditum q̄ non sciatur. q̄m que in tenebris
dixistis. in lumine dicentur. z q̄ in aure
s apte.
s quarum.
locuti estis. in cubi
culis
s pala publice.
p̄dicabuntur in tectis
que ut' mera stulta malicia. ut' exactendi metu alicuius mali

Quia duo sunt genera per
secutorum unū aperte p
sequentium alterum bla
dientium fraudulenter

nuntiat. et illos qui uiuentes po
tentes exhibuit.

Dico autem uobis amicis meis ne terreamini ab his qui occidunt corpus. et post hec non habent amplius quid faciant.

Ostendam autem uobis quem timeatis. timete eum qui postquam occiderit habet potestatem mittere in gehennam. ita dico uobis hunc timete.

Nonne duo passeres asse uenundantur. et unus ex illis non cadet sine patre uestro.

Vestri autem capilli capitis omnes numerati sunt. nolite ergo timere. multis passeribus pluris estis uos.

Dico autem uobis omnis quicumque confitebitur me coram hominibus. filius hominis confitebitur illum coram angelis dei.

Qui autem negauerit me coram hominibus. negabitur coram angelis dei.

Et omnis qui dixerit uerbum contra filium hominis. remittetur ei. ei autem qui blasphemauerit in spiritum sanctum non remittetur.

Cum autem inducent uos in synagogas et ad principes et potestates. nolite cogitare quomodo aut quid respondeatis. aut quid dicatis.

Spiritus enim sanctus docebit uos in ipsa hora quid oporteat dicere.

Dixit autem quidam de turba illi. magister dic fratri meo ut diuidat mecum hereditatem.

Qui dixit ei homo quis me constituit iudicem aut diuisorem super uos.

Ait illis. uidete et cauete ab omni auaritia. quia non in abundantia cuiusquam uita eius est ex his que possidet.

Dixit autem similitudinem ad illos dicens. homo quidam diuitis uberes attulit in agro suo.

Et cogitabat intra se dicens. quid faciam quia non habeo quo congregabo fructus meos.

Et dixit hoc faciam. destruam horrea mea et maiora faciam. et congregabo illuc omnia que nata sunt mihi et bona mea.

Et dicam animae meae anima habes multa bona posita in annos plurimos. requiescere comede bibe epulare.

Dixit autem deus stulte hac nocte animam tuam repetunt a te. quae autem parasti cuius erunt.

Sic est qui thesaurizat sibi et non est in deum diues.

Dixit autem discipulis suis propterea dico uobis nolite solliciti esse animae uestrae quid manducetis neque corpori quid induamini.

Anima plus est quam esca. et corpus plus quam uestimentum.

Considerate corui quia non seminant neque metunt quibus non est cellarium neque horreum et deus pascit illos. quanto magis uos pluris estis illis.

Quis autem uestrum cogitans potest adicere ad staturam suam cubitum unum.

Si ergo neque quod minimum est potestis quae de ceteris solliciti estis.

Considerate lilia quomodo crescunt non laborant neque nent. dico autem uobis nec salomon in omni gloria sua coopertus fuit sicut unum ex istis.

Si autem fenum quod hodie in agro est et cras in clibanum mittitur deus sic uestit quanto magis uos modicae fidei.

Et uos nolite quaerere quid manducetis aut quid bibatis et nolite in sublime tollere.

Haec enim omnia gentes huius mundi inquirunt. scit autem pater uester quia his indigetis.

Verumtamen quaerite primum regnum dei et haec omnia adicientur uobis.

Nolite timere pusillus grex quia complacuit patri uestro dare uobis regnum.

Vendite quae possidetis et date elemosinam facite uobis sacculos non ueteratos thesaurum non deficientem in caelis quo fur non accedit neque tinea corrumpit.

Ubi enim thesaurus uester est ibi et cor uestrum erit.

Sint lumbi uestri praecincti et lucernae ardentes in manibus uestris.

Et uos similes hominibus exspectantibus dominum suum quando reuertatur a nuptiis. ut cum uenerit et pulsauerit confestim aperiant ei.

Beati serui illi quos cum uenerit dominus inuenerit uigilantes. amen dico uobis quod praecinget se et faciet illos discumbere et transiens ministrabit illis.

Et si uenerit in secunda uigilia et si in tertia uigilia uenerit et ita inuenerit beati sunt serui illi.

Hoc autem scitote quoniam si sciret pater familias qua hora fur uenturus esset utique uigilaret et non sineret perfodi domum suam.

Et uos estote parati quia qua hora non putatis filius hominis uenturus est.

Ait autem petrus ad illum. domine ad nos dicis hanc parabolam an et ad omnes.

Et dixit dominus quis putas est fidelis dispensator prudens quem constituet dominus super familiam suam ut det illis in tempore tritici mensuram.

Beatus ille seruus quem cum uenerit dominus eius inuenerit ita facientem.

Vere dico uobis quoniam super omnia bona sua constituet eum.

Si autem dixerit seruus ille in corde suo. moram facit dominus meus uenire. et coeperit percutere pueros et ancillas manducare quoque et bibere et inebriari.

Veniet dominus serui illius in die qua non sperat et hora qua ignorat et diuidet eum partemque eius cum infidelibus ponet.

Seruus autem ille qui cognouit uoluntatem domini sui et non praeparauit se et non fecit secundum uoluntatem eius uapulabit multas.

Qui autem non cognouit et fecit digna plagis uapulabit paucas.

Omni autem cui multum datum est multum quaeretur ab eo et cui commendauerunt multum plus petent ab eo.

Ignem ueni mittere in terram et quid uolo nisi ut accendatur.

Baptismo autem habeo baptizari et quomodo coarctor usque dum perficiatur.

Putatis quia pacem ueni dare in terra non dico uobis sed separationem.

Erunt enim ex hoc quinque in domo una diuisi tres contra duos et duo contra tres.

Diuidetur pater filio et filius patri mater filiae et filia matri socrus nurui suae et nurus socrui.

Dicebat autem et ad turbas. cum uidetis nubem surgentem ab occidente statim dicitis quia imber uenit et ita fit.

Et cum austrum flantem dicitis quia aestus erit et fit.

Hypocritae faciem caeli et terrae nostis probare. hoc autem tempus quomodo non probatis.

Quid autem et a uobis ipsis non iudicatis quod iustum est.

Cum enim uadis cum aduersario tuo ad principem in uia da operam liberari ab eo ne forte trahat te ad iudicem et iudex tradat te exactori et exactor mittat te in carcerem.

Dico tibi non exies inde donec et nouissimum minutum reddas.

In illo autem tempore cum gemmarum sircumdaret plebes

ꝫ
tentum que corde cognoscit: me
tu negare cogatur. Dicit mor
tem corporis non timendam pre
clare quia et fidem acuendo interfi
ce: ipsi fidei virtutum funda
menta subiecit. nam sicut fortitu
dinis incentivum est fides: ita fidei
fundamentum est fortitudo.

¶ Totus hic locus ad subeundam
professione domini passionem vel con
temptum mortis. vel spe premii
vel mansuri denuntiatione sup
plicii instruuntur.

¶ Quomodo ergo dicit apostolus. numquid
de bobus cura est deo. Sed aliud est cu
ra. aliud scientia.

¶ Nolite timere mortem corporis
qui mori non potestis sine nutu
dei. et immortalibus liquet.

¶ Quinque passeres. v. sensus cor
poris vel duo passeres. i. secundum matheum
corpus et anima. quibus dedit na
tura gratiam subvolandi ad eter
na. et etiam si consentiat caro
legi dei in naturam spiritualem tran
sit. Sed dum in extremis et fedis
locis ciborum querunt delicto
rum laqueis capti ad superiorum
operum fructus revolare nequeu
unt. Sed dispondio. i. vili terre
cupiditatis precio venundantur
sub peccato. ita ut in anima malorum
esca gravata inclinetur in corpo
ris naturam. Sed fide et in fidelibus
corporibus vel in corruptio sole vel virtutum
fecunditate proficit et nunc nunc
in pretio non dubium fidelium contem
platione apud illum valituram.

¶ Mat. 10 f. Mr. 8 g. Lu. 9 c.

nob(is)
Dico autem amicis meis ne terreamini
(¶ Qui vel terrenum cupiunt vel spiritum intuentur amicis.) (dure vel ferocitate eorum)
ab his qui occidunt corpus. et post hec non
(¶ Tantum. ¶ Non possunt efficere quin anima deo reddat corpori et ipsum ea)
habent amplius quid faciant. Ostendam autem
(post resuscitatur.) (Sed)
vobis quem timeatis. timete eum
(¶ Et sevum terrorem.)
cum postquam occiderit
(¶ In inferendo necnon supplicia supplicia.)
habet potestatem mittere in gehennam. Ita dico
(¶ Vendebantur.)
vobis hunc timete. Nonne quinque passeres ve
(¶ Sed sunt omnia)
neunt dipondio et unus
(sunt providentia dei. quanto magis)
ex illis non est in oblivi
(nos ad ymaginem dei factos.)
one coram deo. Sed et cap
(¶ Non ...) (dispositione)
illi capitis vestri omnes nu
(ne curam meam plus nunc apostolus quia capil)
merati sunt. Nolite ergo timere mul
(lus non peribit. ¶ Majoris preci quam in)
(novellos et certum.)
tis passeribus pluris
estis vos. Dico autem vo
(¶ Hec confessio fit ad salu)
bis omnis quicumque con
(tem.)
fessus fuerit me coram

⁘
sicut et spirituum supra ita
hic armat et carnifices.

¶ Simplicitatis affectu inspi
ravit virtutem mentis exerat
sola fides meruit. hanc devi
lioribus vocat.

¶ Dispondius est pondus ex duo
bus assibus compositum. et assis
in numeris est unum. Sed in pon
deribus ... et duo hec dipon
¶ dius.
¶ Ut de massa corporis taceam.
nam et minime particule dei pro
videntia conservantur.

¶ Numerata sunt non actu
computationis sed facilitate cog
nitionis a similitudine pecu
nie vel numerantur ut serventur
in magna prudentia dei quod
nec parva nec ociosa eum
dicta lateant.

¶ Nequis tempore persecutio
nis sufficere sibi putet. dicit
fidem cordis diu omnis. quicumque

¶ Confitetur apud patrem filius illum
quia per filium habet accessum ad pa
trem. negat a filio apud patrem
cui non manifestatur in di
vinitatis potentia filius et
pater ne putetur una condi
tio omnium. Et eorum qui studio. et
eorum qui infirmitate vel igno
∵

tancia negavit subdit. et omnis qui verbum dicit.

Confitetur quis illum ea caritate que per dilectionem operatur negat quod preceptis non obedit.

Quia dixerat opera rabsconditum est revelanda. hanc revelationem non ulciscitur absconditam sed in conspectu angelorum dicit agendam.

Non cum scandalizatus infirmitate carnis mee putum hominem vel vocatorem suspicatus fuit remissibile erunt. sed qui gratiam spiritus sancti ad penitentiam inspiratur et ad congregationem redditur non cognoscens in penitenti corde permanserit et hoc iam non sit humanum sed diabolicum irremissibile erit.

hominibus et filius hominis confitebitur illum coram angelis dei. Qui autem negaverit me coram hominibus denegabitur coram angelis dei. Et omnis qui dicit verbum in filium hominis remittetur illi. Ei autem qui in spiritum sanctum blasphemaverit non remittetur. Cum autem inducent vos in synagogas et ad magistratus et potestates nolite solliciti esse qualiter aut quid + dicatis. Spiritus enim sanctus docebit vos in ipsa hora quae oporteat dicere. Ait autem ei quidam de turba. Magister dic fratri meo ut dividat mecum hereditatem. At ille dixit ei: Homo quis me constituit iudicem aut divisorem super vos? Dixitque ad illos: quis

(Interlinear glosses: in veritate verbi dei per fidem — mei — timore, in deum vel proximum etc. — id est per defectum nominis mei confessio — non perducet ad visionem patris cum filiis — eius sancti — et tristes consolatio — sic me negentis — principes sinagoge — regia potestate — de hoc modo perfendi — interrogantibus — tamen modo inveniendi — discere — volentibus — eum non exigenti — eo vel extra verba perdunt sed esse sancti gratia — ei — Thuum — fluctantium — cum ad turbas et ad discipulos)

1108

Quia avaricia plures solet temptare virtute pacientie quam commendabat et exemplum precepti vel absolvende subicitur domino dicente. quis

Et omnis qui dicit verbum in filium blasphemie est cum quis manifeste opera dei intelligit et dei virtutem negare non possit stimulatus invidia calumniatur et dicit esse belzebub. huic non dimittetur nec est ei remissio neget si peniteat. sed est hic blasphemus exigentibus malis meritis. sicut non est ad remissionem ita nec ad penitentiam perventurus est. unde iohannes euangelista. propterea non poterant credere. quia iterum dicit ysaias. excecavit eorum oculos et induravit cor eorum ut non videant oculis et intelligant corde et convertantur et sanem eos. Qui in spiritum sanctum humana ignorantia minorem patre credunt vel dicunt irremissibili crimine non tenentur. quia non diabolica invidia hoc agunt. sed qui in similitudine diaboli est suam conscientiam dei maiestatem obpugnat non habet remissionem in eternum. sicut marcus aperte declarat qui post hoc testimonium domini subiunxit. quoniam dicebant spiritum immundum habet.

cap. 12 e. mt. 3 d.

cap. 10 d. mr. 13 b. lu. 21 b b

Terror talium conventuum solet auferre libertatem loquendi.

+respondeatis aut quid

Volumus pro se veram ostendi te esse non locum prestare.

Magister commendata gratia sine pacis et unitatis vult ille ingerere molestiam terrene divisionis. unde nos per spiritum divinum. inter quos zelus et contentio est homines sunt. et secundum hominem ambulant. ambo inter fratres in patrimonium non videre medius sed pietas debet divise sequestra quamvis immortalitatis patrimonium non sit pecunia hominibus petendum.

sic hic solus.

Non sum dissensionis deus. sed pacis et unitatis. qui venit homines pacificare cum angelis. ut multi cor unum et animam unam haberent. ut non dividantur: sed ut haberent omnia communia. nec sit aliquis egens inter eos. Ille autem non colligit mecum est divisor fraternitatis et dissensionis auctor.

Sicut sunt et pharisei et sadducei hypocritas. ita hic occasione stulte petitionis contra avaritiam disputat.

Ab omni. Nemo putaret crimen habundantiam divitiarum. fructus in horrea congregare. sed hanc avaritiam indicat internus iudex. unde sub uno genere hominis clamat et cetera.

Non reprehenditur dives quia terram coluit. vel in horrea condidit fructus. sed quia fiduciam vite in illis posuit. et non pauperibus erogavit. ut ab eis reciperetur in eterna tabernacula.

Ambrosius. non sunt hominis bona que secum afferre non potest. sola misericordia est comes defunctorum.

Ut a peste avaritie ungatur, presens desidie ut non pro temporalibus deum interpellet.

Dicit deus ad hominem et eius machinationes subita animam divisione compesce.

In nocte aufertur anima quia in obscuritate cordis est. quod poterat pati prevenire noluit.

In deum dives est qui terrena bona cum temporales pauperibus distribuit et

et bone prudentie et sancto suggerens ad illos. Videte — servit caveat. et cetera parvum et cavete ab omni avaritia. quia non in habundantia cuiusquam vita eius est ex his que — et parvum sub deo excerna possidet. Dixit autem similitudinem — ad declinandam avaritiam ad illos — qualem dicens. Hominis cuiusdam — et possessor divitis uberes fructus ager attulit. et cogitabat intra se dicens. — et ecce ex nimia avaritia sollicitudo. Quid faciam quod non habeo quo congregem — et ex sollicitudine deliberatio. fructus meos? Et dixit. Hoc faciam. Destruam horrea mea et maiora faciam. et illuc — et meo labore et per me soli. congregabo omnia que nata sunt michi et bona — et facultatem mee. mea. et dicam anime mee. Anima habes multa bona — et securitas et felicitas posita in annos plurimos requiesce. comede. bibe — et sagina appetitui. epulare. Dixit autem — et qui longa tibi et divitias de illi. Stulte hac nocte — pervenerat ac necte propter raptus alius cogitata relinques. creditores. animam tuam repetunt a te. Que autem parasti — et stultitiam in nocte rapiendi cuius erunt. Sic est qui sibi thesaurizat et non — et ad quem ad dignitatem temporalium. in deum dives. Dixitque ad discipulos — non sollicitudine vero nec divitiis sed vobis thesaurizare et cetera. suos. Ideo dico vobis. nolite solliciti esse anime vestre

me constituit. non dedignatur esse iudex vivorum. nec arbiter factorum qui vivorum et mortuorum habet iudicium. et meritorum arbitrium.

Non in solo pane vivit homo. sed in dei verbo. sed nec temporalis vita multitudine divitiarum protenditur.

Fructus suos et sua bona esse computans non erogat pauperibus cum sup sunt. sed sibi velut iure servare in futurum studet ignarus cuius congregatis sit usurus.

¶

¶ C at et E.

Apostolus per fidem ista confirmat qui presens sunt quos corporales fac. amor presentium et desperatio futurorum.

Ambrosius. Indecorum est ut qui curate de cibo vel veste qui militat regno. novit rex quomodo familiam suam pascat alat vestiat.

Si nolentibus laborantibus non nec communes fructus aliquo dominatu sibi specialiter vindicantibus providentia dei necessaria largitur: verum etiam causam vestre inopie avaritiam indicat qui communia que propria vendicamus et aliis invidemus.

Preter rationem, propter immortalitatem que nobis promittitur plus valemus.

Illi ergo curam regendi corporis relinquite. qui illud ad hoc fecit crescere mensuram.

Aperta comparatio. Lilia non sicut cetera fructus aliquem agricolarum cultum requirunt. solet et per lilium celestium beatitudo significari, ad quam nos invitat dominus. lilia non in silvis sed in hortis nascuntur sic et nos in hortis virtutum crescere debemus.

Que purpura regum que pictura textrices potest floribus comparari. Ipse color dicitur vestimentum floris. sicut dicitur operuit

quo alo sustineatur.
quid manducetis neque corpori vestro quid vestiamini. anima plus est quam esca. et plus est corpus quam vestimentum. considerate corvos quia non seminant neque metunt. quibus non est cellarium neque horreum. et deus pascit illos quanto magis nos pluris estis illis. Quis autem vestrum cogitando potest adicere ad staturam suam cubitum unum. Si ergo neque quod minimum est potestis quid de ceteris sol liciti estis. considerate lilia agri quomodo crescunt non laborant

[interlinear glosses:] quantum ad esca. — quod alimenta mor talia. — et continentis vel alimenta. — quando sunt corporis. — dei vestimento. — sua solli citudine et sagacitate. — quantum in natura. — et colore bis se

exspectatio est dominus. et est. i. consciencie posse quod substantatur et pascitur est apud deum non in sacculis etc.

Perfectis est paupertas omnia dare et de mamona iniquitatis amicos facere. et ut plurimis devotio fidei et servitutis reveratur non prudentiam prohibet peccat in sudore vultus panis sperantur. et vetat sollicitudinem que mentem perturbat. et ab eternis revocat.

Moraliter ad fidem instruit omnibus credentibus ad posse constituti. qui ipsos ex anima et corpore composuit. cum enim anima ex indumento corporis vestiatur et vigore anime sine vestro labore corpus alitur: absurdum est. ut victus consistam nos putemus qui vivendi ingenium a deo consequimur.

Sancti merito avibus comparantur qui in celi [...] in mundo habites. nec laborantes sola contemplatione eterna petunt iam similes angelis.

Si nec in augmentatione corporis vestri operari potestis quod operatio communi natura est ad operationem spiritualem creature. quid solliciti estis de ceteris maioribus et de anime conservatione.

Non sunt hec allegorica sed ut de minoribus persuadentur maiora.

Ambrosius. Salomon. hic vestitus. et alibi. gloria cooperatus dicitur. quia infirmitatem corporee nature velut quadam virtute mentis ad opertum operium g[...]lorie [...]xit [...]tebat.

Cucullarium .i. in agri uium cui
est spem clibani.

Non aut nolite curare et solli
citi esse de cibo et uestimento, exem
plis et m. aut. q. b. in quo in
deditur argum illis qui spto uic
tu et communi uestitu lautiora
sibi et austeriora aut austeriora p
his cum quibus uiuunt aliunde uel
indumenta requirunt.

Ideo ne hic reciuirant et talis solli
citudo fac. in fidelibus similes.
Et quod uidet hic omnia in sua uia
nobis necia.

Querite omnibus preponite
in hoc sit finis. pro hoc omnia agite.
Qui omnia sunt filiorum. ideo hec
omnia adicientur.

Qui omnia sunt filiorum. ideo hec
omnia adicientur et non querentibus.
ubi pet in presenti uel in futuro
desit aliqua gratia fidelibus quibus sibi
subtrahuntur ad probationem.
Si dantur ad actionem gratiarum
et omnia cooperantur in bonum.
bonus.

Non preceptum ut nichil pecunie
ad usus necessarios a sanctis reseruetur
cum ipse et dominus loculos habuisse
se legatur. sed ne propter ista deo ser
uiatur et ne timore inopie
iusticia deseratur.

Non tantum ne timeatis ne propter re
gnum militantibus uite necessaria
desint. sed et possessa uendite
propter elemosinam que est una adde

occupando. et ut faciant sibi in
uentus uenit.
diuinentia.

Dico autem uobis: quia nec Salomon in omni gloria sua
uestiebatur sicut unum ex istis. Si autem fenum
istum ru—bor.
quod est in agro hodie
et cras in clibanum mitt
itur deus sic uestit
et ut uestiet et ad ymaginem dei
quanto magis uos pu
etiam et ad eterna uocantur.
sille uos fidei. Et uos
et hic et de his distinctis quo
nolite querere quid
modo etiam superius.
manducetis aut quid
et sub illis habun
bibatis et nolite in
dantiis ne in superbiatis,
sublime tolli. hec
et quibus nulla cure de fu
enim omnia gentes
turis. sed filiorum est querere regnum.
mundi querunt.

Pater autem
uester scit quoniam his
indigetis. Verumtamen
querite primum
et etiam bona. et non de
regnum dei. et hec omnia
benutur quia propter se sed si bene adducunt
adicientur uobis.
quia necessaria ad aliud.
Nolite timere pu

Cras ponitur in scripturis
pro futuro unde iacob.
exaudiet me cras iusticia
m—ea.

Si ista que ad usum cor
poris tam sunt. et cito decad
ua igne cremabuntur de
us tam uetustate ad ornat
q. m. et c.

Prohibita sollicitudine uic
tus et uestitus que sunt ad ne
cessitatem prohibet et su
perbiam que solet de istis
superhabundantibus sequi.

Ne dubitetis de uolun
tate patris. et sed tamen non in his
finis ponendus sed in regno
propter quod ista.

Regnum dicitur et de regno
ne diffidatis quia patri est placita
uoluntate dabit nobis.

Pusillus et ob comparationem
maioris numeri reproborum
non potius ob humilitatis
deuotionem per quam humili
tatem crescat ecclesia per
uenitur ad regnum.

Non tantum aliis
uestros communicate pauperibus

T d

Sabbato elemosinariis. In solius.

silli grex qr complacuit patri vestro dare vobis regnum. Vendite que possidetis et date elemosinam. Facite vobis sacculos qui non veterescunt thesaurum non deficientem in celis quo fur non appropiat neque tinea corrumpit. Ubi enim thesaurus vester est ibi et cor vestrum erit. Sint lumbi vestri precincti et lucerne ardentes in manibus vestris. Et vos similes hominibus expectantibus dominum suum quando revertatur a nuptiis. Ut cum venerit et pulsaverit confestim aperiant ei. Beati servi illi quos cum

Timuistis mundi ... et adiunctum [?] ... palia.

Vos nudi ... elemosinam facite.

Et non pro debitis sed vobis. Comparando elemosinas facite.

Expectando adventum.

Per egritudinis mortem ... appropinquare designando. Et cum

leti suscipiendo.

Et si vitantis mala sive faciatis bona nichil mundanum sed solum de[um].

Sz etiam vendant possessiones vestras ut omnibus vobis semel pro domino spretis, per ea labore manuum operemini. Unde vivatis ut elemosinam faciatis.

Qui pro celo mundana omnia spernit, venundet que habet et distribuat. Qui non est tante virtutis de his que habet elemosinam det.

Sint lumbi vestri. Non placet unum sine altero. Cum quis vel bona agit nondum refrenata luxuria vel caste vivit non exercens se per bona opera.

Non vult aperire iudici pulsanti quem conscientia videt iratum quia se respicit de corpore exire metuit. Aperit cum iudicem lenis et securus sustinet et de perceptione mortis gaudet. Unde et subditur: Beati servi.

Vigilat qui apertos oculos in vero lumine tenet ut tenebras negligentie evitet. Cum et credit operatur qui sollicitus est in cura gregis sibi commissi. Quid vero vigilantibus debeatur subditur: A[men] d[ico] v[obis].

q[uia] regnum dei per ea precare intuntur.

Temporalia vel ex sua fragilitate deficiunt vel etiam solidum est ut lapides preciosi a furibus possunt tolli. Econtra terrenum fructum conferunt in celis.

Repositos quia merces in eternum datur.

Fures sunt heretici et demones qui ad hoc intenti sunt ut spiritualibus nos spolient. Tinea que latenter vestes rodit invidia est que studium bonum lacerat et compaginationem unitatis dissipat.

Misit thesaurus boni operis causa temporalis comodi non geritur facile corruit. Et si celestis fit ad favorem hominum diabolus rapit unde recepit mercedem suam. Et intus fit ad inanem gloriam tinea scindit. Et in se confidentem sibi presentem humane conditionis fragilitas deserit.

Sursum cor est deorsum. Omnibus celestibus cor in cristo est fixum. Necesse est ut quo precesserit dilectionis thesaurus illuc et cogitationis sequatur affectus.

Et ut ab amore temporalium possimus removeri bona que agitis simplici intentione et oculorum agatis cingere lumbos id est motus carnalium desideriorum refrenate. Habete lucernas a[rdentes] ut in operatione vestra solo dei amore ardentis aliis exemplum prebeatis.

cap 6 d.

e

Evm de confessoribus.

Lucas solus.

cap 29 f. mar 13 e.

temptoris adventum exspectans.

Ad nuptias dominus iuit cum post resurrectionem sibi copulavit ecclesiam. revertitur cum nobis per iudicium manifestatur. unde de expectantibus subdit. n. cau.

Vigilare iubet a similitudine exculantium in nocte. quia in nocte huius mundi semper debemus esse ut boni servi solliciti, et expectare lucem venturam. id est adventum iudicis. prima igitur vigilia custodia pueritie est. secunda iuventutis. tertia senectutis. siquis non in prima vigilia se neglexit non tamen desperet. quia in iuventute vel saltem in senio resipiscat. quia pius iudex moras ut ras patienter expectat. Qui etiam ad excutiendam mentis desidiam exteriorum dampnorum similitudinem inducit. ut per hoc animus ad sui custodiam suscitetur. unde. h. au. s.

Hoc scitote quia si sciret paterfamilias qua hora fur veniret. Fur perfodit. et domus a sui custodia si dormit improvisa mors carnis habitaculum irrumpit. et ad supplicium trahit. cui si resisteret si vigilaret. quia adventum iudicis occulte venientem precavens penitendo occurreret — s.

Respondens ad interrogata dominus primum per iudicium cunctis affuturum. et singulos per meritis vel remunerandos vel dampnandos dicit. deinde quod magis quesierat. supponit. scilicet gratiam virtutum. quomodo attulerat a singulis quorum possunt esse sectandam quod est in. v. m. int.

venerit dominus invenerit vigilantes. Amen
(se beati quia. a. — paratus se ad retributionem.)
dico vobis quod precinget se et faciet illos discumbere
(in eterna beatitudine refoveret. — vos strum resurrexit quia in regno quiescere; quia ministrabit, et hoc non in una sola sed in cunctis possumus)
bere et transiens ministrabit illis. Et si
(in pueri etate. — adolescentie.)
venerit in secunda vi
(in senectute.)
gilia. et si in tertia
vigilia venerit. et i
(scilicet ut si.)
ta invenerit. beati
sunt servi illi. Hoc
(per simile probat quia debuit vigilare.)
autem scitote quoniam si sciret paterfamilias qua hora
(nulla hora que sibi esset suspecta.)
fur veniret vigilaret utique et non sineret per
(per similitudinem supponit exortationem.)
fodi domum suam. Et vos estote parati
(sine macula et ruga. subitam horam scilicet ignorari voluit dominus. ut semper sit)
quia qua hora non putatis filius hominis veniet
(suspecta et ad eam semper preparemur.)
Et ait ei Petrus. Domi
(tendat sic)
ne ad nos dicis hanc
(ut saeculos quod non. v. sic tibi. u.)
parabolam an ad omnes?
(per .x. ar. et vigilare. difficilius)
Dixit autem dominus.
(novit per quod impossibilitate virtutis)
Quis putas fidelis est
(in erogando pecuniam domini)
dispensator et prudens
(sui. dicendo capacitate singulorum.)
quem constituit do
(christus. — ecclesiam.)
minus super famili
am suam. ut det ill

Transiens ministrabit. de iudicio ad regnum rediens sua claritate fideles satiabit. Vel post iudicium transibit quia a cognitione humanitatis que in iudicio videbitur ad divinitatis cognitionem quia post iudicium suos elevabit.

Cum dominus duo proposuerat. et subito se venturum et illos in expectando preparatos esse debere quia sicut illa sublimia in scientia celestis sunt que sunt necessaria se preparantibus ad apostolos solum et similes eorum an ad omnes salvandos pertineat — s.

Quis putas quia utrumque est donum per dominum servientis omnes christi non ad lucrum sed amore parates. prudens in facto sibi prudens. quia constituit. i. quia utrumque servo rarius ad tamquam aaron. et non magis se ingesserit. non et

)

Mt 24 F.

magis se pascat quam oves.

Quis putas. Cum vobis qui dispensatores estis in sermone hoc convenit specialius de custodia et predicatione. Ut et vos et alios speratis in adventum iudicis. Et pauci sunt qui commissam sibi bene administrent dispensationem.

[illegible] pro qualitate auditorum mensurant in tempore tritici mensuram. Beatus ille servus quem cum venerit dominus invenerit ita facientem. Vere dico vobis quia super omnia que possidet constituet illum.

Quod si dixerit servus ille in corde suo: moram facit dominus meus venire, et ceperit percutere pueros et ancillas, et edere et bibere et inebriari, veniet dominus servi illius in die qua non sperat et hora qua nescit, et dividet eum partemque eius cum infidelibus ponet.

Ille autem servus qui cognovit voluntatem domini sui et non preparavit se et non fecit secundum voluntatem eius vapulabit multis.

Celestis regni gaudia non sunt soli[illegible] super [illegible] per suam vitam, tum per gregis custodiam.

Nota inter vitia servi [illegible] quod tardum putat dominum [illegible] quod hunc servum [illegible] qui fideliter ministrant [illegible] ut patienter sustineamus ignorare quod sciri non potest, sed ut vigilantes inveniamur.

Mali cum infidelibus punientur, sed differenter: illi enim qui sciunt peccant gravius puniuntur, minus graviter qui peccant ex ignorantia.

Inter istas tanto quisque tolerabiliorem habebit dampnationem quanto minorem habet iniquitatem.

Pauci. Certissima [illegible]

·3·

Quasi pauci fideles. Ille autem qui repertus fuerit fidelis et bonus ubi ministrans in cura gregis vigilans [illegible] glorificabitur.

Quanta inter bonos auditores et bonos doctores est distantia, tanta [illegible] auditores et priorum bonos facit dissimiles ministrans dispensatores constituit [illegible]

Et [illegible] sedibus et mercedis [illegible] ad litteram [illegible] et ebrietatem.

Multi estimantes se minus vapulaturos si nesciant quid operari debeant, avertunt aurem ne audiant veritatem, sed qui possent scire si vellent studium adhibere non nescientes sed contemptores iudicantur.

A consortio fidelium segregando, et eis qui nec fidem habuerant sociando. Et qui non habet curam suorum negat fidem et est infideli deterior.

Merito malus cognoscens plus, et non cognoscens minus vapulat: et isti plus et illi minus commissum est, et ab omni cui plus committitur ab eo plus exigetur.

Utrumque ordinem et prelatorum et subditorum innuit [illegible] subiectis sepe datur cognitio divine voluntatis et facultas implendi, prelatis committitur et sua salute cura pascendi gregis.

Etiam est pars 1e [illegible] 29 [illegible]

[illegible] solib.

Ignem quasi inuito nos ad preparationem ueri et ad custodiam gregis incutiens timorem et aduentum iudicis cum malos seruos dampnabit. Sed quia exiguus est profectus per naturam tremorem gratia meum supplicii ab errore reuocari: uos ex amore caritatis ad promerendam gratiam studium uestrum acuite et deus ad factis illo igne accendamini quem ueni mittere in terram id est in uos credentes.

Ideo dominus in igne formasse uenturus est: ut resurrectionis tempore uniuersa consumat sua que conspectu tenebria compleat singulorum meritorum et iustiorum lumina accendat.

Finis civ.

Ubi ignis iste in cordibus fidelium perfecte queat accendi ita ut omnia temporalia et se ipsos possint despicere: ut latro bapti. b. hec est unctione preciosi sanguinis perfundi non emundaretur quia ihesus primum glorificaretur.

Qui usque ad perfectionem agitur de perfectione est securus. uel de ipsa agitur. Sed prius mors corporis ab solo est anxietatis. non contuenti o do—— lo—— res.

Quomodo post tempus passionis post ad uentum ignis tamen sit excitura dicat quia ad fidem christi totus orbis certe diuisus est. una quoque domus habuit fideles hos qui fidem illius pro fide pugnantibus.

Ait: pater uester erat diabolus et

Si non cognoscere dicendus est quod
Qui autem non
aperte uult. Sed non ualet.
cognouit et fecit dig
na plagis uapulabit
paucis. Omni autem cui mul
tum datum est multum
queretur ab eo. et cui
commendauerunt mul
tum plus petent ab
eo. Ignem ueni mittere
in terram et quid
caliud. in cordibus
uolo nisi ut accenda
fidelium.
tur. Baptismo habeo bap
tizari. Et quomodo
modo coartor usque
dum perficiatur. Pu
tatis quia pacem ue
ni dare in terram?
non dico uobis sed
separationem. Erunt
et tamen
quinque ex hoc in domo
quisque homo domus una est
una diuisi. Tres in duo

preualet eorum qui potest originale uitium in super addidit.

Feruorem sancti spiritus qui illuminans corda ad superna prouocat: qui uitia consumit uasa domini probat: qui et accendit lucernas quas superius ardere monebit.

Ignem. Quia tunc queretis an omnes moueam accinctis lumbis et ardentibus lucernis dominum ad uentum prestolari. Sed ego qui ob hoc ueni in mundum ut a cupiditatibus mundi ad celestia homines succendere nil aliud uolo nisi ut huius incendium in tra usque ad finem seculi cuius tas mundi partes illustret et in cordibus fidelium ita ignescat ne aliquo impe ra fluctuum uel flatuum extinguatur.

Causa est domini dignatio ut infundendo nobis deuotionis et consumande perfectionis nobis et mactande pro nobis studium passionis sibi in esse testetur quia est michi beret uiri dolentes uestri tamen erumpitis angebantur et tempore mortis medicatam prendebat cum non eximeri mortis sed sue. Sed more redemptionis uite assumpserat: Quomodo . v. et . vij. numeret personas patris et filii et matris et filie. et sorte

intus, scilicet que iam est filia, ipsa est socrus, uxoris, sponsi filii, id est, sibi eadem. Et in filio suo sicut invicem dicitur divisa.

Tres in duo, id est, filius et filia, in duo matres, id est, pater et mater, ubi et socrus intelliguntur in filium et filiam et nurum.

Alia. Per tres significantur qui fidem trinitatis habent, per duo infideles qui in fide remanent. Vel ergo etiam malis sementem [illegible] ab invicem dividentur.

Prima causa religionis ad deum. Secunda pietatis ad proximum. Oportet ergo ut dilectio humana post habeatur, ne et pignoribus renunciandum, et deus omnibus preferendus. Certe nature pignora sunt diligenda, nec debet plus amari beneficium quod accipitur quam deus a quo acceptum beneficium servatur.

Nubes que videtis ab occasu oriens carnem Christi a morte resurgentem significat, ex quo super orbem evangelice predicationis et dominice resurrectionis omnibus terris inlustrans austri flans autem estum leviores tribulationes ante iudicium significat.

Alia. Ad litteram manifestum est sensus quia ex elementorum immutatione aurarum possunt

vel ei per diabolum. Mater super spiritualis et duo in tres dividentur in ius est spiritualis.

pater in filium et filius in patrem suum, et mater in filiam, filia in matrem. Socrus in nurum suam, et nurus in socrum suam. Dicebat et ad turbas: Cum videritis nubem orientem ab occasu, statim dicitis: Nimbus venit, et ita fit. Et cum austrum flantem, dicitis quia estus erit, et fit. Hypocrite, faciem celi et terre nostis probare; hoc autem tempus quomodo non probatis? Quid autem et a vobis ipsis non iudicatis quod iustum est? Cum autem vadis cum

(interlinear glosses:) Initia adventus. — vel certis argumentis scripturarum. — Textuali ratione. — sine cede. — non in iudicium venitis. — Cum hac vita pariter ad placatum facere.

cum imitabamur. Sed veniet ignis qui nos ab illo separavit. Vel ostendit altum premium quod in celis. Mater synagoga, eius filia primitiva ecclesia, que eam de qua genus duxit persecuta est, dicentem ipse sermone. Ipsa ei econtra dixit. Socrus synagoga, nurus ecclesia de gentibus. Christus enim sponsus ex carne synagoge est filius. Synagoga gentium nurum et filiam est divisa. Et credentes de utroque populo persecuta est ille misterium. Incarnationi sunt divisi quia noluit circumcisionem carnalem suscipere.

Cum apostolis de suo primo adventu insinuans quid in eo fieri sit et de futuro qualiter eum expectare deberent ammonuisset, vertit sermonem ad turbas inquiens plurimi erant magis indicat qui nec primum fieri crederent adventum nec secundum expectarent signum de celo querentes temptantes. Hos ergo arguit quod si intellegerent attendere possent et ex vobis propheticum arcum intelligere ad venturis habere iu—di—ci—um.

Et ne aliquis videns infirmitatem et imperitia sua sibi blandientes excusarent se idiotas legem et prophetas ignorare supponit eos per naturale rationem posse discernere vel eum a mora facere quod nullus se cernit a lio sit per hominem esse vel post tot seculi miraculis iustum iudicium creatoris esse venturum.

Cum autem hic ad calendas mundi in celebris et ad iudicis adventum parabola descendit. Cui nunc

Mat. 16 A
Mat. 4 C

XIII

Al. lucas solus.

constat iudicium districtum esse venturum, quo hic iam vivite ne in illo iudicio dampnemini.

dicit tibi dictam in hoc vita manere. ne receptus te eiceret.

am liberari ab illo. ne forte

deum.

dicem et iudex tradat te exactori.

Reddet enim semper penam pro peccatis patiendo. vel misericordiam veniam consequendo.

Galilei impia morte et scelerata scelerum suorum penas solvunt. quibus tamen nec ipsa mors obfuit ut in secundam mortem mitterentur. et improba vita punita est autem a correctione inventium. ut flagellata pestilente sapientior stultus fiat. vel ad exemplum corrigi nolentium iam que pessime periturorum.

Corporalis mors galileorum quorum sanguis sacrificiis est mixtus. significat spiritualem mortem eorum qui non pure offerunt sacrificium. quorum oratio fit in peccatum. sicut de iuda scriptum est et iure sacrificia dominici sanguinis potionem cogitabat.

Hoc impletum est post passionem domini quando romani imperii tenentes iudeos incipiendo a galilea ad eos vastaverunt. ut non solum atria templi. sed et interiora domus que galileorum accessus non erat humano sanguine se tarentur.

Vinea domini sabaoth domus nostra est in qua domo sinagoga

iudicis violentia est vel sermo dei

adversario tuo ad

sic esse tue carni. cum eo vive. sic est

principem tamen da op

trahat te apud iu

diabolo cuius pena exigit preteritum peccatum suggessit

et exactor mittat te

tradit in ferum.

in carcerem. Dico

ei nunquam sic donec solvat.

tibi non exies inde

i. pro minimis. peccatis punieris.

donec etiam novissimum minutum red

das. Aderant autem quidam

qui dicerent apparet isto

ipso tempore nunciantes

fuisse peccatores et dampnatos in eternum.

illi de galileis. quorum

que nam scelerata morte ab impio presidi

sanguinem miscuit

et inter sua sacrificia occisi sunt.

pylatus cum sacrifi

ciis eorum. Et respon

dens dixit illis. puta

quoniam sic puniti.

tis quia hii galilei pre omni

bus galileis fuerunt pecca

tores quia talia passi sunt.

et hac pena notat illos peccatores.

Non dico vobis sed

nisi penitentiam habueritis

et similiter.

omnes simul peribitis. Sicut illi decem et octo sup

pro nos cernere possent et tempus huius adventus sciret. tamen ex dictis prophetarum ex magnificentia operum. Hic et matheus ponit. sed ille spiritualiter de conciliando pace dissidentium fratrum. hic generaliter et de penitentia. et de omni emendatione delictorum. Adversarius noster verus sermo dei est contrarius carnalibus desideriis in presenti vita a quo liberatur qui preceptis eius humiliter subditur. alioquin ex sermone contemptores in examine iudicis preteritorum tenebrarum cum iudex exactori. i. diabolo tradet. qui permittet ut diabolus animam eius ad penam trahat. vel iste exactor qui penam exigit pro peccato quod suggessit eum retrudat in gehennam.

Dum magister veritatis presentes admonet quod ante se preparare debeant ad adventum iudicis. et quibus non se preparent sint dampnandi nunciatur ei de galileis. quod quasi iuste iudicio perierunt quia non digne se preparaverunt. et deus dominus et illos sic peccatores fuisse et iuste perisse. et similiter alios peccatores perituros. et hi se peccatores non crederent.

Pilatus ergo sanguinem galileorum est sacrificiis miscet. cum diabolus elemosinam vel aliud bonum invidia vel ambitione laudis vel aliter alia peste contaminat ut offerentibus non prosit.

quos cecidit turris in siloa et occidit eos. putatis quia et ipsi debitores fuerunt preter omnes homines habitantes in ierusalem.

Sicut ierosolimite sic galilei non soli peccatores fuerunt. sed ut ceterorum reliquorum puniti sunt terrore ab ipso preside inter sua sacrificia occisi sunt. qui ruina turris oppressi significant iudeos qui penitere noluerunt cum menibus suis esse perituros. nec frustra decem et octo qui numerus apud grecos ex I et H exprimitur. hoc est eisdem litteris quibus nomen ihesu incipit. significat autem iudeos hinc maxime perituros quia nomen salvatoris recipere noluerunt. illa turris significat illum qui est turris fortitudinis que merito in syloa. quia syloa interpretatur missus significat eum qui missus a patre venit in mundum qui omnes super quos ceciderit conteret.

Et sub fico ex adam et eva foliis ficus se tegentes per sententiam domini vocantis declinaverunt transgressionis conscii. significant quod plebs iudeorum in adventu salvatoris qui eos revocaturus venit. contemptu virtutibus conscientie per verba conscientie formidans a domino recessurus. confusus erat iudeorum fluctuantium velud foliorum velaminibus a domino per tus.

Nullus in synagoga per tres annos potuit fructus esse. quia nec circumcisionis

Non dico vobis sed si penitentiam non egeritis. omnes similiter peribitis.

Dicebat autem et hanc similitudinem. Arborem fici habebat quidam plantatam in vinea sua

semine nature. scriptum. iuste uiuorum.

et venit querens fructum in illa et non invenit.

Cultor vinee doctores et apostoli. qui precibus et monitis assidua dei plebi

Dixit autem ad cultorem vinee. Ecce

curam suggerunt. quibus dominus sepe de

anni tres sunt ex quo

infructuosa gente videtur conqueri

venio querens fructum

per annos sue visitationis. scilicet in legalibus cordis. prophetis accedentibus omnibus evangelii gratia negligens ex

in ficulnea hac et non invenio. Succide ergo illam. ut quid etiam terram occupat. At ille res

merito.

credimus. ut sicut in vinea. sed qui vineam peccantem alienis cultoribus permisit diripi. hanc etiam ficum iussit excidi in qua querit fructum. non quia nesciret sed ostendit in figura quia synagoga fructum habere deberet. nec autem tempore querit cum per triennium venit cum per moysen synagogam instituit. ipse apparuit in carne crebrius docuit. fructum fidei in phariseis non reperit.

Similitudine infructuose arboris ostendit isti similes nisi penitentiam egerint esse perituri et eradicandi. cum ergo ficulnea arbori generaliter omnium hic specialiter synagoge gerat typum: sicut ficus foliis exuberans sperate fructus possessorem deserit. sic doctores synagoge operibus infecundi inani umbra verborum legis glorian-tes sub-ubi nullum boni operis exemplum ministrant. in fici loco florescentium fructus crescunt. qui aures succrescentibus decidunt remanent quidam tamen de illis cum clementiori aura silvestrem silvestrium animum priores succi exeuntes certis sperantes tempore perferuntur. sic antiquis synagoge corruit populo. et de loco de antiqua religionis pinguedine novus cetus emergit populus. remanserunt tamen quidam ex populo israel apostoli qui certis perceperunt.

Preterita facta fici occupata iudaica per plebs significata que noxia preceptorum umbra premitur. ne lumen veritatis videat. et exemplo eorum impedit ne sole dilectionis calescat. vel nec nobis scilicet per quos clauditur regnum celorum ante homines.

Secundum gregorium [illegible] omelia.
Lucas solus.

Terram occupat qui locum quem tenet bonis operibus non exercet. cuius exemplo pravitatis in perditionem praestat ceteris.

Mittam stercora. id est malorum quae fecit ad memorationem ad animum reducam et compunctionis gratiam cum fructibus boni operis quasi de pinguedine stercoris exsuscitem. peccata enim carnis stercora dicuntur quae mittuntur ad radicem arboris. cum pravitatis conscientia tangitur cogitationis memoria. et dum in paenitentia quasi per tactum stercoris redit ad fecunditatem boni operis.

Sabbatis docet. et curvam erigit. quia per verbum praedicationis a temporalibus ad aeterna erectos ad quietem resurrectionis perducit.

Hanc similitudinem de ficulnea videtur dixisse in synagoga. ut intimetur ad ipsam synagogam pertinuisse parabolam. quia enim fructum quaerunt in ficulnea nec inveniunt significat quod verbum commodat synagogae nec illam recipit. quoniam tamen non ex toto exstirpandam sed reliquias per fidem salvandas intelligimus. mox inde praemittitur sanatio sub specie in curvae mulieris subsequitur idem enim significat ficulnea reservata quod mulier erecta. et quos praedestinavit hos et vocavit et iustificavit. quos autem iustificavit illos et magnificavit.

Haec mulier non nisi per decem et octo annos erigi potuit. quia humana natura hanc corruptionem consuetudinis erigi non potuit nisi

respondens dicit illi. domine dimitte illam et hoc
et doceat
anno usque dum fodiam
duritiam infructuosae mentis humiliet et per sollicitudinem
circa illam et mittam
damnum peccatorum et extremae damnationis
stercora. Et
revocando menti.
siquidem fecerit fructum.
et illa quippe in uno est et in capitulo.
de sabbato in quo monstratur humiliat.
sin autem in futurum
succides illam. Erat
autem docens in synagoga
Iherusalem
eorum sabbatis. Et ecce mulier
et animae terreno
quae habebat spiritum infirmitatis annis
decem et octo et erat inclinata
et curvitudine
mentis.
nec omnino
poterat sursum respicere.
et praedestinando per gratiam.
Quam cum
et illuminando per doctrinam.
videret Iesus vocavit
ad se et ait illi. mulier dimissa es ab infirmitate tua. Et imposuit illi manus

quae per purificationem potaret. quia circumcisionis enim non quaerebant nec per legem sanctificabantur qui carnalia in lege tantum sequebantur. nec in gratia iustificabantur cum de peccatis paenitere nolebant. cum ergo in toto censit excidendi quod civitatem per romanos tamen est invitetur ille cum in circumcisionem laboravit ut suae circumcisionis cladem annuntiando periculum suggerat. Sed apostoli intelligentes et aliquos de populo indurato sua vocatione posse salvari. orant ut differatur ultio dominicae crucis.

Fodit cultor terram cum colere cum novit vitia deprehendere intelligit superbiam et divitiarum mentem commendat terrae libitinis. polliceatur iactatis dura et apostolis ligonibus esse fodiendam ad humilitatem revocanda.

Quam sine cordis erigit ut apponitur reservabatur vel ad tale mali subiungit sicut sic suspendit eandem sententiam. cum ergo ad delectionem non fecerit fructum omnino iudicium futurae damnationis advenit quia per illud increses ad negandum quam ad credendum.

Senarius in quo mundi creatura est perfecta operum perfectionem significat. vel quoniam per tres in triplici

annis decem et octo reddit. et
signat eos qui in tribus
temporibus divine visitati
onis. scilicet ante legem et sub le
ge et sub gratia per perfectionem ope
rum habent. Sed quia tempore videntur a
sue inventis rectitudine
curvata fuit. que magis
terrena quam celestia noverat
operari.

spiritualibus donis adiuvando. Sed
et confestim erecta est
glorificando deum ubi infirme persevera
et glorificabat deum. Respondens
et in bonis operibus.
autem archisynago
Sicut emulator virtutis
gus indignans quia
legis.
sabbato curasset ihesus dicebat turbe. Sex dies sunt in qui
bus oportet operari. In his ergo venite et curamini
et non in die sab
bati. Respondit autem ad illum dominus
et dixit. Ypocrite unus
quisque vestrum in sab
bato non solvit bovem
suum aut asinum a pre
sepio et ducit adaqua
re. Hanc autem filiam
habrahe quam alligavit sathanas ecce decem
et octo annis non oportuit solvi a vinculo isto
die sabbati. Et cum hec
diceret erubescebant
Scribe et pharisei. quia per verum
omnes adversarii eius.
non aperte est dicere possunt. non per in
et omnis populus gaudebat

Deus ab operibus mundi sab
bato requievit non a moy
ses sabbato a servili ope
re moralia actione feriandum
precepit per figuram tempus quo
nostra servilia opera non vero
religiosa. i. laudandi de
um cessabunt. In signum
huius vero in sabbato dominus
curat. Lex intelliges
archisinagogus fallit et
fallit. quia lex in sabbato non
hominem curare sed servilia
opera facere. imperat a peccatis
gravari prohibuit.

Qui de dictis erubescunt
ficulnee steriles similes osten
dunt. Qui vero gaudent
de miraculis pertinent ad fili
am abrahe. i. ecclesiam domini
de sua erectione

glorificantem.

prius impleverit legem. quia non tempore pre
ceptis committitur. et gratiam in qua
Christi resurrectione sanata est et nova creatura.

Quia semper videt quod semper exco
gitat. et ubi sponte perstitit iure et
nolens coactus cadit.

Misit vos qui cognovit dominum
suum. et asinus presepe domini
sui iudaicum et gentilem populum sig
nat qui utrique peccati vinculis absolu
tus situm estivum quod huius mun
di hausturus divini fontis deposu
it. In his ergo duobus animalibus nota
tione duorum populorum ad dominum sanctis
videns perinmat dominus.

Merito ypocrita. i. simulator est
vocatus quia cum magister plebis non videri
appetant sanationem hominis
non reverentur postponere cure
pecoris.

Filia abrahe quia fidelis anima filia abra
he etiam de iudeo quia populo ad fidem col
lecta que tempore legis et divine resurrectionis
ex parte lecto presepio formam gratiam Christi
sanct vinculis longe captivitatis di
rupit. et sic non est bovem vel asinum a pre
sepio solutos potum agi quam est filiam
habrahe a vinculo noxie inclina
tionis erigi.

Granum synapis vel vilis et sim
plex et sentitur vim suam fun
dit. Regnum ergo c. i. fidei per quem venit
ad regnum comparatur grano synapis
quia primo humilis et quasi abiecta
et amari saporis propter in firmitatem
Christi et scandalum crucis. Sed tamen
ad universis gratiam sue virtutis effun

Mat 12 b. Iu 19 a.

C

Mt 13 d. Mr 4 d.

dit. rore suo circumstantes adim
plet. dum gratia gloria resurrectionis
et post mortem predicatur toto orbe
tuis. vel corpus Christi granum sinapis
quod accipiens ioseph in orto sepelivit
quod postea in resurrectione et ascen
sione crevit. et expandit ramos
predicatores per totum mundum mit
tens. In quorum dictis et consolationibus
fideles a fatigatione mundi respirant.

Mulier ecclesia est farina sunt. Quod autem cum
tritici grani ex multis granis ... mola et (et) ig
fervore commixtum ut unus panis mul
ti simus in Christo. abscondit ergo ecclesia
fermentum dilectionis farine. ut
quod precepit ut diligamus deum to
to corde. tota mente. tota virtute.
vel farine .s. t. ut spiritus et anima et corpus
in unum redacta non discrepent in
se. vel tres anime virtutes in unum
redigantur ut ratione possideamus
prudentiam. ira odium vi
ciorum. in cupiditate desiderium vir
tutum. vel est fides hominis in farine .s.
t. miscet. i. credulitatem patris et filii et spiritus sancti.
Et est numinum sicut fermentatum
quod nos ad triplicem deum. Et ad uni
tatis noticiam perducit.

Mt 13 d.

Satum genus mensure iuxta mo
rem palestine capiens modium
et dimidium — m.

Possunt in illis tribus satis illius
dominici seminis fructus intel
ligi tricesimus sexagesimus et cen
tesimus. i. coniugatorum cum continen
tium virginum. vel sata tria genera
hominum. noe daniel et iob.

Modo tempore nunc contendite intrare

D

Fi .a. 6. pt 13. dominica. Mt 9 g. Mr 6 b.

iudicium nolunt credere ei.

in universis que
gloriose fiebant ab eo. Di
cebat ergo cui simile
et regnum colorum pro cuiusque de quo
est regnum dei et cui
alibi aufertur a vobis. r. d. et d. ig.
F. e. vel noticia scripturarum et gnosima.
simile est existimabo
per fidei fervore homines vel que veneria
illud. Simile est
dicit expellit. i. omnia putracio dog
grano sinapis quod
mata. et acceptabile humilis. et deus
acceptum homo mi
iusto vel iustus in corde suo granum p
dicationis fovet. et ubi folia et
sit in hortum suum et cre
fructum. et ut serentur diversis spiritu
vit et factum est in arborem
ales que est quem prius vicinum in alta contem
magnam et requieve
scendunt.
runt volucres celi
in ramis eius. Et iterum dixit cui simile
et carnales per fidem vel sana doctrina — sagina et mulier est
existimabo illud. Simile est fermento quod acceptum
vel sapientia. et commendat hominibus de telis filius noe origine ducentibus que est ad si
divinitatem non vel colligit. mulier abscondit in fa
et donec fiat tota dum carnalis numine recondita esse debet donec unitum
rine sata tria donec fermentaretur totum. Et i
nunc et sui connexet per fectione ut nichil preter deum diligat recolat quod sit scriptum
in alia vita perficietur. et ubique indifferenter predicabat. non discer
nens per sonas. sed salutem credentium.
bat per civitates et castella docens. et iter faciens
in ierusalem. Ait autem quidam illi. Domine
si pauci sunt qui salvantur? Ipse autem

.s. simplices humiles. verba in
tantis et miracula amantes. vel
sunt figura gentium que
extremis iudeis congregande sunt
ad fidem per humilitatem. unum et salva
tor fidem eorum considerat sub compara
tione grani sinapis. quem quod ad
crevit gaudentes et glorificantes
dicebat ad commendationem
illorum cum per humilitatem et fidei
fervore exaltandi sunt in ecclesia.
Vel acceptum quod est dona que ex
divinitate nobis et preter tribuit
ex humanitate nobis accepit. vel
accepit dona in hominibus.

Crevit in arborem. toto mundo
vel in animo cuiuslibet fidelis. quia
nemo repente fit perfectus. cre
vit gradus quod per mentibus hominum
causa virtutis est innovatur
crevit non sic holus que cito a
rescunt et moriuntur. Sed sicut
arbor que longa annositate et
optima fertilitate gaudet.

Quasi. d. uos parum et illi cum magnis laboribus. et quia non uisi mentis intentio fuerit uia mundi non uincitur: per quam aia semper ad ima reuocatur.

Non nouit lux tenebras .i. non aspicit. quia si aspiceret tenebre non essent.

apud fidei et dilectionis mee caracterem non approbo.

Non festiuitatum epularum uiuat quem fidei pietatis non commendat non sola scriptura rum notitia deo facit que opinaturus (?) indignum ostendit.

quia ille pro omnibus descendit.

dixit ad illos. Contendite intrare per an-

adiuuante. laborantes ut ueniant cum amaritudine quem

gustam portam. quia

tristia iugum suaue est. salutis per unige-

nitum dico uobis querent

preuocati amore. et ubi sit aditus

intrare et non poterunt.

nimie dei.

Cum autem intrauerit pater fa-

milias et clauserit

hostium incipietis

foris stare et pul-

sare hostium dicentes. Domine aperi nobis.

quia hec non sufficiat.

Et respondens dicet uobis nescio uos unde sitis. Tunc

incipietis dicere. manducauimus coram te et

bibimus et in plateis nostris docuisti. Et dicet

quia hec non sufficit.

uobis nescio uos unde sitis. Discedite a me omnes

operarii iniquitatis. ibi erit fletus et stridor

dentium cum uideri-

tis Abraham. et Ysaac.

quibus successione carnis non fidei et bonis. quia dicentes

et Iacob. et omnes prophetas in regno dei. uos autem

expelli foras. Et uenient ab oriente et occidente.

et aquilone. et austro. et accumbent in regno dei.

Et ecce sunt nouissimi qui erant primi

post iudicium tolletur reprobis locus penitentie cum nunc aptus cunctis pulsantibus pie. Mat. 7 d.

Pater familias christus. cum uiderit ex tenta te sua ut iam uniuersi esse dicuntur quos in celo per seuus sua uisione letificat. et cum gratie fons est hiis dicit in hac peregrinatione certantes actus adiuuat. intrabit uero quasi totam ecclesiam ad sui contemplationem perducet. claudet hostium cum reprobis locum penitentie tollet. qui foris stantes pulsabunt .i. a iustis segregati misericordiam quam contempserunt frustra implorabunt. Mat. 7 e.

Vel de iudeis simpliciter intelligendum est. quia respuentes mysterium fidei gratos se deo arbitrantur quia in templo uictimis oblatis coram domino epulantur et lectionem prophetarum ascultantes, uel iniustice manducat coram domino. et bibit qui ubi pabulum audit suscipit. unde cum exponendo subiungitur in plateis nostris docuisti. scriptura in obscuritatibus cibus est. quia cum exponendo frangitur et manducando glutatur potus est in planioribus ubi ita sorbetur: sicut inuenitur et accepta et apta. quasi si intellexisse testantur cum iudicium reprobantem quod manducauerant. cum queruntur. Mat. 8 b.

Fletus de ardore stridor. d. de frigore solet excitari. et ibi transibunt de aquis niuium ad calorem nimium. uel stridor dentium prodit indignantis effectum quia sero penitet. quia deliquit peruicacie uel stridebunt dentes qui hic de edacitate gaudebunt. flebunt oculi qui hic per concupiscencias uagabantur. et nota per fletum

ee

¶ Lucas solus.

Multi prius fervientes postea torpent. multi prius frigidi subito inardescunt. Quidam in seculo despecti in futuro sunt damnandi; glorificandi. alii apud homines gloriosi in futuro sunt dampnandi. et gentiles qui diu sine fide erant ad fidem sunt vocandi. iudei excecandi.

Qualis .d. vel herodes. vel herodiani quorum iste figura est potuit per turbare eum in teco facere. vincendo eicere demonia de cordibus hominum. ut relictis vanitatibus tunc curant. et perficere sanitates ut et mea precepta vivant. et postea consummabor in meo corpore et postea ecclesia cum in die resurrectionis glorificatam ad consortium angelorum perducam. quam ideo patiar non sub herode set sub pilato et iudea dominus patiar.

Non potuit perturbare herodes quin ita agam et in consumer. Set in morte corporis potuit operari quam in ierusalem oportet esse ubi non iste set pilatus dominatur.

¶ Mat. 23. c.

In hoc et dicto quotiens u. c. f. t. omnes retro prophetas a se missos testatur.

Putant quidam herodem de sua nece tractantem vulpem vocari set quia operat et vulpes fraudulenta semper ambit ut insidias tendit—fidei

Hominum egi vias et consulti fuerant me filium omnipoten

et sunt primi qui erunt novissimi. In ipsa die accesserunt quidam phariseorum dicentes illi. Exi et vade

¶ de galilea vel diu herodes et tunc in alium locum ubi non est po

hinc. quia herodes

testatem.

vult te occidere. Et ait illis. Ite dicite

¶ Id est hominibus sua

vulpi illi. ecce eicio

precata et errores in quo persistunt

demonia et sanitates

daps actu. ¶ ut vivant set prop

perficio hodie et cras

ta mea que est vera sanitas. ¶ Et sic perfectos et in resurrectione mee glorificato,

et tertia die consummabor. Verumtamen oportet

¶ Id est ambulo ad vitam aliqui quam illam in ierusalem.

me hodie et cras. et sequenti die ambulare quia

¶ absolute id est non decet vel non capit

non capit prophetam perire extra ierusalem. Ierusalem

herodes. ¶ dominum prophetarum interficiant ex. ¶ duricia cordis et replis

ierusalem que occidis prophetas et lapidas eos qui ad

vel corporali ut stephanum. ¶ virtute fidei.

te missi sunt. quotiens volui congregare

¶ prophetas missos ante baptismum. ¶ post archerum et leges

re filios tuos quemadmodum avis nidum suum

sub pennis et noluisti.

¶ In proximo.

ecce relinquetur

¶ templum vel civitas. quod

vobis domus vestra

accisio domino romani quam diu vacua

deserta. Dico

qui est occisorum et ultimo vindicatione. debitas impiorum resurrectionem.

Vulpes est animal dolosum in fovea ad insidias latens. odore fetens. numquam rectis itineribus incedens. hoc omnia hereticis et rerum typum tenet. hec herodes est congruunt. quod Christum. id est humilitatem fidei in credentium cordibus conantur extinguere.

Hodie prima dies est per dignam ab immundicia vanitatibus set concordare moribus tertia est ultima glorificatio.

Id est per prophetas mei occisi ubi ego caput prophetarum immolari debeo per quo peccato ipsa urbs destruetur. quod eorum destructioni sicut propheta pius ego doleo.

Hominum ut sancta plangit affectu patris.

Ac si dicat ego volui et tu noluisti. et quot quod congregavi mea voluntate semper efficaci te no

lenite sunt quia ingrata semper fuit. i.

Relinquetur: civitas a presidio dei nudata sue ditioni relinquetur.

Hec quidem turbe dixerunt domino venienti in ierusalem. Sed quia non dicit lucas ad dominum ad galileos postea reversum ut ab illis hec ei decantarentur: cogit intellectus hic de adventu claritatis intelligi.

Dicitur quod iste in corpore pharisei inveniente gestabat, ideo coram ipsis curatur corporaliter ut hoc exemplo discant curari spiritualiter.

Sabbatis precipue docet et operatur non solum propter spirituale sabbatum sed et celebriorem populi conventum querens salutem omnium.

Merito tacent qui contra ad id quicquid dixerint vident. Si enim videret licet eum observare, si non licet cur ipse curat. etc.

Competenti exemplo solvit questionem ut ostendat eos sabbatum violare in opere cupiditatis qui eum violare arguunt in opere caritatis.

Ideo intelligitur in hoc violatione sabbati ad salutem etc.

cum impientes aiunt. locum

nobis quia non videbi-

regente. i. post passionem.

tis me donec veniet

hora cum dicatis: be-

nedictus qui venit in

nomine domini. Et

factum est cum intra-

ret in domum cuiusdam

principis phariseorum

sabbato manducare

i. pharisei. i. in sabbato

panem. et ipsi observa-

solicite.

bant eum. Et

ecce homo quidam

hydropicus ante illum

i. insidiose sub observatione legis.

erat. Et respondens Ihesus dixit

i. ad legisperitos indicantes legis questionem.

ad legisperitos et phari-

seos. si licet sabbato

i. operari caritatis fuerit vel sol

curare. at illi tacue-

vel sabbatum.

runt. Ipse vero appre-

cum i. tangens

hensum sanavit ac di-

corporalem sanatum ut se dimitteret

misit. Et respondens ad

i. hoc si auaricia hac similes est.

illos dixit. cuius vestrum asinus aut bos in

tis quia tenebitis. i. apostolis vel alios ad venium factum meum non videbitis.

Donec quia confitemini filium omnipotentis quem vendidistis. i. apostolo minime misit postea ad glorificandum suum nomen.

Hydrops ab aquoso humore dicitur hydropisis morbus aquosus subcutaneus de tumo vesicae natus cum inflatione vel vesica turgente. Et hanc lucem fetido respirio hydropici quanto plus bibit tanto plus sitit. Ideo comparatur ei quia fluxu carnalium voluptatum exuberans aggravatur, comparatur diviti avaro.

Ideo autem phariseos hydropicum sanat et mox contra avaritiam disputat. ut ipsos avaritie arguat per quod sabbatum violant, et legem male interpretant. In sabbato enim non ab operibus sed a malis operibus est cessandum unde dicitur omne opus servile non facietis in eo. i. peccatum. sic in eterna requie a malis tantum cessabitur non a bonis.

Congrue animali quod decidit in puteum hydropicum comparat qui aquoso humore premitur. et leve bovem et asinum nominat ut vel sapientes et hebetes vel utrumque populum significet. sed inde unum pressum iugo legis et gentilem nullius domini. sed indomitum et brutum. quos omnes a puteo concupiscentie demersos extrahit. omnes enim peccaverunt et egent gloria dei.

Postquam convincit illos de avaricia et violatione sabbati incipit docere de cum gloria gratia illos qui advenerant hydropici convivantes illos ad humilitatem et timorem quia habebant in lege

Cap. XIIII

A

Hoc in prima parte pech. lucas solus.

Mat 12 b. luc 13 b.

lucas solus.

phariseí. i. vi intendens in doctrina sua quomodo debeant accubitus in ecclesia eligere.

puteum cadit, et non extrahet illum conti-
nuo die sabbati? Et non poterant ad hec
respondere illi. Dicebat autem et ad invitatos parabolam, intendens quo-
modo primos accubitus eligerent, dicens ad illos. Cum invitatus fueris
ad nuptias, non discumbas in primo loco, ne forte honoratior te sit in-
vitatus ab illo, et ve-
niens is qui te et il-
lum vocavit dicat ti-
bi: Da huic locum: et
tunc incipies cum
rubore novissimum
locum tenere. Sed cum vo-
catus fueris ad nu-
ptias, vade, recumbe in novissimo loco, ut
cum venerit qui te invitavit, dicat tibi: Ami-
ce, ascende superius. Tunc erit tibi gloria coram
simul discumbentibus: quia omnis qui se exaltat
humiliabitur: et qui se
humiliat exaltabi-
tur. Dicebat autem et
ei qui se invitaverat.

Interlinear glosses: non animal sed suam avaritiae consulens. — i. sic convicti. — ab ipso principe ph. — aliud mystice significat. — intelligens quod illi de prioris accubitibus laborarent, non reprimuntur. — in nuptiis Christi et ecclesiae. — quod post est tangere. — gratiosior in vitatori. — vel si alius occurrit. — deus qui corda singulorum novit. — per gratiam suam te et illum tibi ostendens. — intellige te minorem. — quanto maior es humilia te in omnibus. — ad iudicium vel cotidie augendo gratiam humilibus quam aufert superbis. — ad maius premium eterne glorie vel ad maiora dona spiritus sancti recipienda. — vel venturae dominus ab invitatis alienat. — in eterna beatitudine vel in eadem fide quam essentialiter. — ad unionem cum holis. — ad debeneficiis. — se

Honoratiori post in vitando locum dedit. Qui de longe sue conditionis confidentia secior fit illorum que restant sicut sunt. Interius agilitate prestans: ut cum rubore n. l. tenet. Qui de alius meliora cognoscens quicquid de sua operatione altum senserat humiliat dicens cum propheta: exaltatus humiliatus sum et confusus.

Cotidie dum convivias suos invitat et diiudicat tanta sui spiritus humilibus dona prestat ut eos cetus fidelium cum admiratione glorificet. Superiores scilicet in auctoris sui laude prosiliens dicens: Mihi autem h. s. e. t. d. n. c. c. p. eorum.

Principi phariseorum qui forsitan superbire poterat quia tot ad convivium qui minime ex vocaverat. vel sicut exuerbis dixit post convivium capi. ideo potius invitaretur ut ab illis potius invitaretur: et sic illa spiritualis retributio sequeretur.

Fratres amicos divites alterutrum convivia celebrare non quasi scelus interdicit sed ostendit non valere ad premia vite sunt que quidam talium divitum convivia que non solum impresentia retributionem. sed et damp-

Cum per gratiam fidei vocatus a predicatore in ulnis ecclesiae te ingeris, non te de virtutis gloriando quasi ceteris sublimior extollas.

Et tunc erubescens cum de te aliquam maiora presumpsisti incipies humiliari et minorem te merito cognoscere.

Nam tunc incipias querere quia tibi servantur in fine cum hereditas ad quam festinatur in principio novissime benedictione carebit.

Nam qui humiliat autem recognoscat cum expressione postponat.

Secundum ordinem littere post precepit monuit invitatos qualiter debeant accumbere. Monet

Mt 23 a.

b

sim. est post 20 cap. dimittite lu. solus.

Cum facis prandium aut cenam noli vocare amicos tuos neque fratres neque cognatos neque vicinos divites ne forte et ipsi te reinvitent et fiat tibi retributio. Sed cum facis convivium voca pauperes debiles claudos cecos et beatus eris quia non habent ~~unde~~ retribuere tibi. Retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum. Hec cum audisset quidam de simul discumbentibus dixit illi. Beatus qui manducabit panem in regno dei. At ipse dixit ei. Homo quidam fecit cenam magnam et vocavit multos et misit servum suum hora cene dicere invitatis ut venirent quia iam parata sunt omnia et ceperunt

(interlinear glosses: q. quando hora diei. — q. vesp. — q. carnali affectu vel cognatos — q. superbos et divites. — q. non ad. — et fiat tibi sed retributio fiat. — q. a quibus misericordiam nichil potest expectare. — q. possidet. — et ad. s. — et retributione iustorum. — pauperum susceptores. — et ego super — nis. i. q. d. c. d. et qui vere beat. — qui cometet sed dedit unius viris — vel curiositatum vel voluptatibus huius — mundi non comedent.)

Et invitatorem quos delectat invitare nec temporalis expressio bonorum quam facit accedat invitatum vel forsitan avaritiet premium. Sed ita expendat temporalia ut per hec premia eterna.

Quasi si intendis invitare ut te invitent ibi potes falli. Sed si distribueris pauperibus de terra certe non falleris.

Etsi omnes resurrecturi sunt tamen singulariter ratio propria dicitur resurrectio iustorum qui vera spe invitandi.

Illectus dulcedine audita resurrectionis in laude eius prorumpit et mea vel beatos fore asserit. Et si bene non intelligat quibus meritis ad illam beatitudinem possit attingi.

Verbum incarnatum satietate interne dilectionis preparavit multis. Sed pauci veniunt quia multi cum per fidem sacramentum male vivendo eius convivio contradicunt.

Hora cene finis seculi ut in apostolo. nos sumus in quos fines seculorum devenerunt. In hac si — nationes in fine per capiunt. Unde apostolus non in comessationibus et ebrietatibus. i. luxuriosis conviviis quod aut collatione omnium celebratur aut in illis contubernalibus solent garriri ubi nemine pudeat aliquid inhonestum facere vel dicere.

Qui pauperes vocat in futuro premium percipiet. Qui fratres et divites vocat recipit mercedem suam. Sed si hoc propter deum facit in exemplum filiorum Iob. Sicut cetera fraterne dilectionis officia ipse qui iussit remunerat. Qui luxuriosos propter lasciviam vocat non carebit pena.

Sicut is mane et hora c. p. u. re. si quis incarnationis sacramento per fidem in corporatus divine maiestatis visione frui meruerit. Hic cena beatitudine gaudebit. Sed quia multi fide tenus tantum orando percipiunt dulcedinem non cuius vivaciter attingere fastidium torporum te — tur. Unde sequitur Homo quidam.

Hec convivium non prandium sed cena dicitur quia post prandium de quo Matheus agit cena restat. de prandio multi de cena nullus eicitur.

Excusant omnes qui plus terrena quam celestia diligit et si ad celestia se tendere dicat.

[Note in margin:] Dominica 2a post penth. et 225.

Ab. In empta villa dominatio notatur et superbia. habere enim villam possidere, homines sibi subicere. unum malum vitium primum primus enim homo dominari voluit. qui dominum habere noluit. primus ergo inventa superbia venire noluit. Sed quinque obtendit. v. iuga. i. v. sensus corporis qui nichil intelligit in investigandum nisi que per eos amministrantur. Et ideo invitatos ad cenam sanctorum non sequitur. Sed iuga boum dicuntur quia per hos terrena requiruntur. boves enim terram versant. et boum iuga dicuntur. duo enim sunt aures, duo oculi, due nares. singulariter duo ocli in strumenta lingua et palatum. in tactu gemina voluptas carnis, interius et exterius. uxorem duxit. quia voluptas carnis multos impedit. amor enim terrenus invitus est spiritualium seminarium.

Et in gratia hominum a magna cena videntur excludi gentiles per inmoderatum affectum temporalium. vel qui Christum respuentes iugum legis cervicibus suis imponunt. ubi sunt .v. iuga boum .x. verborum .v. libri veteris legis. Heretici qui velud eua feminineo temptamento igne fidei et lubrica facultate perlabentes lenocinia falli tenerorum affectant. interim tamen negligentes necessitates per ceteram dimittentes. ita quod post divinum fastidium conferet se deus ad gentes intro ducit bonos et malos. ut bonos augeat. malorum affectu timentes mutet. invitat pauperes. o. c. c. ostendens quod debilitas corporis

Et ceperunt
omnes simul excusare.
Quia venire noluit.
Primus dixit illi.

Sed excusant, et includuntur regnum, nisi per vocis profession excludantur.

Villam emi, et necesse habeo exire et videre illam. Rogo te, habe me excusatum.
In agrum letitie ad quem tempus sic ... in carne receptus ... ab eterna contemplatione. Terrenam substantiam. Summe applicate. Corpore preciosa que potest sic.

Et alter dixit. Iuga boum emi quinque, et eo probare illa. Rogo te, habe me excusatum.
Terrenum iugum et per hos ... ad maiorem ... voce vocatur.

Et alius dixit. Uxorem duxi, et ideo non possum venire.
Et quia in carne ... fecunditate sed per desideria carnis uxores duxit. Et non per te ... voluptas designatur per quod ... a cena dei fastidiosus recusat.

Et reversus servus nuntiavit haec domino suo. Tunc iratus pater familias dixit servo suo: Exi cito in plateas et vicos

Quia venit servus. i. ordo predicatorum ad dilatatos per legem prophetas ut repulso fastidio ad gustandam cenam preparent. Quia omnia iam parata. Christo enim immolato ianua regni patet.

Villa. i. terrena substantia. exit que videre villam qui sola exteriora cogitat per substantiam. Et hec quia ab amatoribus mundi ... ... corporis.

Dum dicit quia ... humilitas sola innotit dum venire contempnunt superbia in ratione.

Quinque. i. v. corporis sensus qui et recte iuga dicuntur. quia in utroque sexu geminantur. Quia cum non interna sed sola exteriora cognoscunt et tangunt recte per eos curiositas designatur. que dum exteriora investigat vitam propriam suam interna nescit. et curiosi animus quanto est intus alienus tanto est ignarus sui. nec discrepant verba ex aliis a significatione sui nam vendi ... per illud ... et probatio ad curiositatem solum pertinet.

Mittit ad plateas cum preceptis, et de latioribus viis vocat ad angustam, cive ducit ad vitam. Mittit ad vicos et illos vocat quos temporalium rerum coartat inopia mittit ad

vias cum illos vocat. qui iam in quodam bone voluntatis tramite constituti sunt. vitiis cupiditatis temporalium occupati veniunt ad sepes cum eos vocat qui etiam abiectis se cernunt et eius aeternam letitiam. i. bona aeternalis diviti... gunt in munere fidei ad usus diaboli temptamenta obtendunt.

Quia iudicio suo infirmi sunt

civitatis et pauperes

ac debiles caecos. et

claudos introduc

huc ~~et ait huc~~ et ait

nullum excludit a regno tale... deuotione ad dominum convertitur qui non est immundo unde electe... eum.

Notandum quod sicut peccatores fuerunt qui venire noluerunt ita peccatores sunt qui veniunt sed superbi peccatores respuuntur humiles eliguntur.

servus. Domine factum est ut imperasti. et adhuc locus est. et ait dominus servo suo. exi in vias et sepes et compelle intrare ut impleatur domus mea. Dico autem vobis quod nemo virorum illo rum qui vocati sunt gustabit cenam meam.

Etiam superstitam particulam ali... vocatus excuset.

Cum diuitibus et plateis vocat vicos significat qui vel legem sub urbana conversatione noverant. ... agrestem populum gentium signi ficant.

Nota quod in hac tertia invitatione ... implent.

Turbe que sequuntur Ihesum ... pro eo carnalis affectibus pietat... is te nu... ci... a... te

Ibant autem turbae multae cum eo. et conversus dixit ad illos. Si quis venit ad me et non odit patrem suum et matrem

Simul ... diligere ... et carnaliter

Ev. in Sc. vno mre. 10

¶ lucas solus.

compatitur: ut exp[re]sse fauearis crucem ferre uideatur: s[ed] deum n[on] sequitur uir.

Postq[uam] dominus sequentibus se in ierl[m] dedit sublimia p[re]cepta de [con]temptu mundi, [et] de ab iectione corpis. supponit p[re]ceptu[m] de p[er]seuerantia ad q[uam] necesse est humilitate patientia uix p[er] simile edificantis.

Ita debemus odisse crucem baiu lare. [et] ita co[n]summabitur edifi cium. p[er] q[uod] ueniatur ad regnu[m].

Computat q[ui] om[n]ia q[ue] agimus p[ro]uenire p[er] studium co[n]sideratio[n]is debemus.

Terrenu[m] edificium congrega to expensas construitur [et] cele ste expensas dispergendo.

Sicut ait ap[osto]l[u]s. s[p]ectaculu[m] sumus facti mundo. angelis. [et] ho[m]i[ni]b[us]. [et] in o[mn]i[bu]s q[ue] agimus oculos adu[er] sarios [con]siderare debemus. qui n[obis] insidiantur. [et] qui ea cos[?] uigilent patiuntur irrisores [et] ad malum ualeamus suasores.

Post similitudine[m] de turre edi ficanda supponit similitudine[m] maioris rei de p[ro]gatio[n]e. in qua ostenditur: p[er] impletione[m] p[re] ceptorum mandatoru[m] nullu[m] ad gl[ori]am posse p[er]tingere. n[isi] se ueri tatia iudicis p[er] minam tep[er]et. [et] co[n]spicu[e] eis o[mn]is sit p[er]fectus.

[et] uxorem [et] filios [et] fr[atr]es [et] sorores. adhuc autem [et] animam suam non potest meus esse dis

¶ crux assumenda q[ue] sep[er] e[st] portanda ut amor x[risti] ostendatur.

cipl[u]s. Et qui non baiulat crucem su am [et] ~~non~~ uenit post me non potest meus

e[ss]e discipulus. Quis enim ~~potest~~ ex uo

¶ p[er] assumpta[m] patientia[m]. ¶ humilitatis. q[uia] excelsus. a cunctis

bis uolens edificare turrem nonne prius sedes

sedi. ¶ des[cr]ibit e[ss]e erogatu[m]

computat sumpt[us]

temporales s[e]c[un]d[u]m [con]sid[er]ationes aequipollentes

qui necessarii sunt. si

mundi. [et] o[mn]ia p[re]paranda e[ss]e a[n]te adu[entum]

habeat ad p[er]ficiend[um]

s[e]c[un]d[u]m mundi.

ne postea q[ua]m posu

¶ fidei.

erit fundamentu[m]

¶ hu[ius] [con]sumatio[n]e op[er]um q[ue] fidei [con]ueniunt. ¶ aliqui p[er]fecti uni.

[et] non potuit p[er]ficere omnes qui uident inci

ei uni[?] de uno de fr[atr]u[m] gr[a]tulant.

piant illudere ei dicentes. q[uia] homo hic edi

ficare cepit [et] non potuit consu[m]mare. Aut

¶ qui o[mn]i[um] te[m]ptu[m] e[st] deo. e[st] intelligere ali[quid] se ex in[iti]is iuste ab eo sal

quis rex iturus committere bellum aduer

uari.

sus regem nonne

sedens prius cogitat.

si possit. cu[m]. x. mi

libus occurrere ei. qui cum xx. milibus uenit

¶ q[ui] intelligit se ex quo n[on] posse occurrere ¶ pacien[tia] exspecta

ad se. Alioquin adhuc illo longe

te. at

agente legionem mittens rogat ea que

Qui sublimia dedit p[re]cep ta edificandi sublimitatis cooperatione subiungit.

Ideo debet ita e[ss]e sollicitus in edificando ne deficiens irrisionem patiatur ab inimic[is].

Sic in f[ac]tori p[re]meditatio e[st] nec[essa]ria ad cauendum inimici irrisione[m]. ita [et] hic e[st] nec[essa]ria ad impetrandam iudicis m[isericor]diam.

Quasi cu[m] x. milib[us] occurrit deo. qui offert op[er]a. x. mandator[um]

Hac [con]clusione ostenditur

3

quod edificare turrim. facere pacem cum fortiore: nichil enim aliud est esse discipulum. et sperare non sumptus vel mittere legationem ad faciendam pacem. nichil aliud est quam renunciare omnibus que possidemus. inter que omnia est amor proximorum et propria anima.

pacis sunt. Sic ergo omnis qui ex vobis non renunciaverit omnibus que possidet non potest

cum exercitus gerit. si deus cum cum duplicato numero contra eum venire cum vix paratum in solo ore discutiat simul de ore et cogitatione. et donec adhuc longe est per dilationem iudicii. nos fragilitatis nostre sufficientiam attendentes ad imperandam sancti iudicis pacem debemus premittere legationem lacrimarum bonorum operum affectum.

Si ergo infert apostolus unusquisque similitudinibus cum quidem non venerit edificare. p. qui non computat sumptus non sequitur potest esse. et qui non premittit legationem quia nec potest esse discipulus. qui non renunciat omnibus. hoc distat inter renunciare omnibus et relinquere omnia. quia renunciare convenit omnibus qui ita licite utuntur mundanis que possident ut tamen mente tendant ad eterna. Relinquere est tantum modo perfectorum qui omnia temporalia postponunt. et solis inhiant eternis.

Sal sapientem facit tantum unde in auctorum destructas urbes sale seminavit ne ulterius germen oriretur. ita apostolus destructo peccati regno germen vitiorum compescunt. sal cibos condit. carnes siccat per predicatio animum vitiorum et putredine illesam servat creatori suo humanam naturam. si autem sal. e. si apostoli per quos aliis condiendi sunt per superbiam et adventus cessaverunt per quos ceterorum auferetur. cum eos deus elegit tollit alios. neque in terram. neque in se. et qui retro vadit. neque ipse fructum tenet. neque alios extollere valet. sed eicitur. unde vallis exortatio sub dicit: qui habet aures audiendi audiat.

Hec qui vult meus esse discipulus oportet ut renunciet omnibus. et in ea erit bonum sal. i. dignus sanctum in numero apostolorum ad condienda corda auditorum spiritualia sapientia. si et condimento vitans semel illuminatus tamen per amorem temporalium ad apostasiam redierit quo alio doctore corrigetur qui dulcedinem sapientie et gustavit et adversis tacitus et per superbiam auctus abiecit.

meus esse discipulus. Bonum est sal. Si autem sal quoque evanuerit in quo condietur. Neque in terram neque in sterquilinium utile est. Sed foras mittetur. Qui habet aures audiendi audiat. Erant autem appropinquantes ei publicani et peccatores

Agricultura per tumido est licet inutilis glebis immixtum non securum de semina frugum sed extinguere solet.

Quia non solus iustus penitentiam predicare. sed et peccatorum per sollertiam per recipere per electionem infatuari salis cohorte penitentium inter ad vivendum describuntur. qui ad verbum dei audiendum permanentes non solum ad colloquendum. sed et ad convescendum sunt recepti. unde dedignantur pharisei et falsa iustitia non compassionem sed dedignationem

Qui publica exigunt vectigalia vel conducunt et qui lucra seculi per negotia sectantur.

Quasi murmurantis contra peccatores recipio. sed ego non veni nisi ut aberrantes colligam sicut unusquisque

·3·

·9·

nō.

Pas 4 b. a. e. e

XV a

Dominica 3a post pentecostes
a 9 b a 2 c

Cap. 18 a.

habet. Sed quia egri erant ita ut se esse egros nescirent, curandi quidem quia erant agnoscerent, celestis medicus paradigma obicit, quo in eorum corde vulneris tumorem premit dicens. Quis ex vobis homo.

Quis ex vobis homo. Didiceras in scolaribus abnegare negligentiam, vitare arrogantiam, devotione tenere, sumere occupationibus secularibus non terrena caduca non preferre perituris. Sed quia fragilitas humana firmum nequid in tanto seculi lubrico tenere vestigia et ad usus errore tenue dia ubi medicus demonstrat: videt quod spem venie non negat. Unde sanctus Lucas tres in ordine parabolas posuit ovis dragme filii.

In nonaginta ix. iustorum numerus intelligitur. In una ove peccatorum. Unde alibi: non veni vocare iustos sed peccatores. Dicit quod maius gaudium est in c. s. u. p. q. s. no. n. i. q. n. i. q. p. q. quia ut cotidie quidam illicita non commiserunt interdum licitis sibi se plenius implent; ad celestia autem non anhelant, et quia secuti sunt ad bona agenda pigri remanent; et contra autem peccatorum plerumque facit. Maius ergo gaudium de eo quam de stante iusto, ut dux in prelio eum militem plus diligit qui post fugam reversus fortiter premit hostem quam eum qui numquam fugit nec umquam fortiter egit. Sed sunt quidam iusti, de quibus tantum est gaudendum, ut eis nullus penitens preponi possit. Qui et si non sunt in malorum conscientia tamen licita respuunt. In omnibus se humiliant. Quantum

ut audirent illum.
Et murmurabant pharisei et scribe dicentes quia hic peccatores recipit et manducat cum illis. Et ait ad illos parabolam istam dicens: Quis ex vobis homo qui habet centum oves et si perdiderit unam ex illis nonne dimittit nonaginta novem in deserto et vadit ad illam que perierat donec inveniat illam. Et cum invenerit eam imponit in humeros suos gaudens et veniens domum convocat amicos et vicinos suos dicens illis: Congratulamini michi quia inveni ovem meam que perierat. Dico vobis quod ita gaudium

numerum aberrantem ovem reducat laborant.

Dives pastor cuius nos omnes centesima summus porcio.

Quia vero centenarius est perfectus, deus c. oves i. perfectum numerum habuit cum angelorum et hominum creavit substantiam. Sed una periit, quando homo pascua vite peccando reliquit.

Nonaginta quidem novem ovis relinquit in deserto, quia illos summos angelorum choros deseruit in celo... quia homine cruci..., homine in terra ut summa reintegretur.

Que in humeros posuit: quia humanam naturam suscipiens peccata nostra ipse portavit.

Rediens domum ad celum pastor redit: ubi chori angelorum invenit, cum amici sunt, quia in sua stabilitate voluntatem eius continue custodiunt. Vicini quia claritate visionis eius fruuntur. Et nota quod non dicit congratulamini ovi invente, sed michi, quia gaudium eius est vita eterna.

Mulier i. dei sapientia. x. dragmas habuit, quia homines et angelos ad ymaginem et similitudinem suam creavit. Et unam perdidit, cum a similitudine creatoris recessit

sit. Sapientia lucernam ad cui
tendum attendat. Cum car
ne apparuerit. quia lucerna est lux
in testa. i. verbum incar
natum ... hominibus claru
it domum evertit. quia conscias
hominum reatu suo turbavit.
et sic dragma reperitur dum
in homine similitudo crea
toris reparatur.

Quod parabole non ociose pro
ponuntur. dum dragme si
bi ... triplici remedio pro
vocati vulnera nostra curent.
Christus pastor ovem revehit
cum propria in suo corpore ipse
suscepit. Mulier. i. ecclesia
...mat requirit et suffragantem.
Deus pater reconciliatum reci
pit. Vel sic eadem divini
opis via. sed divisa per partes
unius gratia ovis pastore lapsa
revocatur dragma que pe
rierat invenitur filius ad
patrem per vestigia sua redit. et
a patre honoratur. oves sumus
peccavimus pascua dragma su
mus peccavimus pastum. drag
ma sumus hominis penitentium filii
sumus festinemus ad pa
trem.

erit in celo super uno pecca
tore penitentiam agente
quam super nonaginta
novem iustis qui non i
digent penitentia ~~agere~~
Aut que mu
lier habens x. dragmas. si p
(magna est mulier nisi certe quinima)
diderit dragmam unam non
(in cha... ymaginem regis.)
ne accendit lucernam
et evertit domum et
querit diligenter
donec inveniat. et
cum invenerit convo
cat amicas et vicinas
dicens. Congratu
lamini michi quia
inveni dragmam quam perdideram. Ita dico vo
bis gaudium erit angelis dei super peccato
(penitentiam agere est peccata mala plangere et plangenda non peccare.)
(Hec parabola de duobus generaliter de penitente et iusto vel qui iust...)
re uno penitentiam agente. Ait autem. Homo
(deus pater acceptus.)
quidam habuit duos filios et dixit adolescen
tior ex illis patri. Pater da michi por

ergo gaudium est si hi iusti plan
git iustus. et gaudium sit si quod
male gessit reprobat iniustus.

Angeli et rationales gaudent de reco
ciliato sibi homine et incendunt
nos ad probitatem ut agamus quod
eis gratum sit quorum et affec
tare procurvim et offensam time
re debemus.

Sunt nonaginta ix. iusti qui
non erraverunt nec indigent
penitentiam angeli intelliguntur. unde
maius iustificare impios quam iu
stos creare. et non servat. quia singulum
quasi est potentie hec maioris gau
dium maioris misericordie.

Angelorum et hominum naturam quasi
ad cognitionem consistere cum voluit
ad suam similitudinem creavit.
Decem quia dragmas mulier habuit.
et ix ordinibus angelorum additus est
homo decimus ut compleretur e
lectorum numerus. cum nec post cul
pam a creatore periit. quia cum sa
pientia dei per carnem miraculis
coruscans. ex limo teste reparavit.

Amice et vicine sunt potestates
que tanto deo iunctiores quanto eum
intimius contemplantur. quas nomen
dum per exhibitione gratie hominibus in
pensis ad sui amorem vel ... accen
dit.

Duabus prioribus parabolis quantum
ipse cum angelis gaudeat de penitenti
tium salute insinuavit in hac
tercia non solum gaudium osten
dit. sed murmurantium invidentium
reprehendit.

f. lii. solius

b

f. Gab. pr. Reisse.

f. Ite. Ewyn ... sac
dote. lii. solius.

Homo iste deus pater habuit duos filios. quia auctor et creator est duarum stirpium humani. i. maiorum et gentium. Maior filius. qui in cultu unius dei permansit. minor qui usque ad colenda ydola deum deseruit. Sicut enim omne quod vivimus, sapimus. cogitamus. loquimur. hoc deus eis dedit omnibus. unum erat lex una que n. o. h. u. i. h. mun d. huius igitur portionem minor petit sibi dari. quia hoc rationali suo sensu delectans per liberum arbitrium se regere a domino creatoris exire quesivit.

Fidelibus sue gratie protectionem que deesset dederat in proficiendo. infidelibus non naturalis solum ingenii quo creati erant beneficium concedendo.

Et non post multos. non multo post institutionem humani generis placuit anime liberum arbitrium. ferre secum quandam potentiam suam. et deserere eum a quo condita est fidens in viribus suis. et has tanto citius consumit quanto datorem deserit. Hec est prodiga vita que amat fundere et spaciari in pompis exterioribus. relinquens quod sibi est interior.

Et non locum mutando sed animum. quanto quis in pravo opere plus delinquit tanto a dei gratia plus recedit. Quo longinquius tamen a deo recedere quia a deo recedens quis est. Primum enim mundi regio longinquitatis ubi moratur.

Fames valida in regione longinqua: quia ibi digeritur verba veritatis in oblivione creatoris.

Civis civium est ille qui concupiscit.

tionem substantie que me contingit. Et divisit illis substantiam. Et non post multos dies congregatis omnibus adolescentior filius peregre profectus est in regionem longinquam. ibi

Luxuria. sapientiam tamen ad oblivionem dei.

dissipavit substantiam suam vivendo luxuriose.

Luxuria famuit bona nature.

Et postquam consummasset omnia facta est fames valida in regione illa. Et ipse cepit egere. Et abiit et adhesit uni civium regionis illius et misit illum in villam suam ut pasceret porcos. Et cupiebat implere ventrem suum de siliquis quas porci manducabant et nemo illi dabat. In se autem

Omnia ornamenta nature. Herbidi. Bonorum operum atque virtutum. Exilium de solo tudinis. Virtutibus earum fortis. relicto nunc quo egere quia thesauros sapientie divitiarum celestium altitudine reliquit. Spiritus diabolus. Iam illam, quia a se. Id est illa gens leguminis sonoribus follibus, vacuis que esca, veritatem honeret que reficiat.

Divinum patrimonium penitentibus datur. nec est pars cuique quam dat adolescentiori nulla in regno dei infirma etas. nec fides gravatur annis. Ipse certe se iudicat ydoneum. qui poscit. Quod si ne non recessisset a patre impedimentum nescisset etatis. Sed per egre profectus sunt patrimonium vastat.

Sicut deus non habet alium a quo formetur a quo regatur: sic iste vult sua potestate uti. ut nullo formante nullo regente vivat.

Egere cepit. quia inops sanis est prodige voluntati. quia non luntas semper famem sui habet.

Omnis locus absente est patre penuria.

Qui in ydolis errore preda pascatur in morte ipsius ipsius hominis. misit igitur in villam. i. suum fecit famulum ut pasceret porcos. immolans ei suam animam.

Porcis immundis alit. quia sordibus delectatur sic est diabolus.

Sermo illi .d. ex diabo lus cum aliquis suum facit ut ira ad interiora habun dantiam non pervenerat sci entes eum esse iam mortuum.

Bene in se reversus dicitur qui a se recessit.

Qui futuri retributionem di vina dignum operari sata gunt cotidianis super ne gratie reficiuntur ali mentis. sed fame pereunt qui extra domum patris .i. sine fide viventes unam levatam in amphora ... caverunt.

In ipso confessione clamat quo niam solus pententer est.

Ad filii confessionem cum omnia que patris sunt sua esse non amplius aspirare non possunt. sed in tantum servant iam pro mercede sunt ser vitutis desiderium sed nec habent in nisi pena digna tione sepulturam.

Ipsum verbum non deserens. sed in illo usque ad peregrinationem nostram descendens.

Accurrit ne quis impe diat venientem in occur su. presentia. in amplexu clementia. brachium .i. filium in amplexum re uertentis humiliavit.

in se reversus dixit.

.i. quanti rex iudeis ob presentia bona tamen legem custodiunt non exclud.

Quanti mercenarii

tione.

in domo patris mei

habundant panibus

.i. ydolatria om

ego autem hic fame pereo

destitutor.

Surgam

et ibo ad patrem meum

.i. pro ex nostra ex sua

et dicam illi. pater pec

.i. aliquis de celo & pro nobis tamen .i. co

cavi in celum et coram

ta angelis spiritibus. scilicet animalibus

te iam non sum dig

in quibus sedes dei.

nus vocari filius tuus.

fac me sicut unum

de mercenariis tuis.

.i. dic delinquit ita implet.

Et surgens venit

ad patrem suum. cum

autem adhuc esset longe

vidit illum pater

.i. de ex hoste redimto ver

suus. et misericordia motus

verbum in carne mittit.

est. et ad currens cecid

super collum eius. et

osculatus est eum.

et

quis terrenis in mundo pravitatis sue propositis principis mundi vocatur. qui nul lam mittit et cupiditati mundialis subiectis sub iungit. porcos pascat. cum eam quam in mundi spiritus gaudent opera.

Siliquis demonum est ebrietas. fornicatio. et huiusmodi. que blanda sunt. et adulti pro cant. in aliam curam et luxuriosis iusti ut ventrem suum impleant quorum deus venter est. sed eis non potest saturari. et voluntatis semper habet famem sui. vel siliquis cibus demonum sunt carmina sunt poetarum doctrine scolaris stili suaviter resonantes. que et delectent. me eis nichil est et ad virtutem pertineat sed est sonitus et strepitus verborum. nulla refectio in stu diosi corum fame veritatis inanitum peravit. et ideo nemo illi dabat. et aliquis solidum verbum querebat. unum iste iam avelli cum forinsecus aliciunt et seducunt. in conscientie interiora reducere faciens intentio nem suam dicit. q. m.

Surgam et me iacere cognovi. ibo qui longe recessi ad patrem qui sub principe porcorum miserabili egestate ta

.i. festo.

Pater. p. et si deus omnia novit voce tamen expectat confessionis suum pariclo pedes et scis iam esse cognitum habet tamen ut pre mio veniat xpistum. ne pre gratis mortuus sit. habet et curam ignoscendi. pater. et ad vult filius vult et pater. peccavi in ce. peccato anime celestia significantur dona spiritus sancti iminuuntur.

Ante oculos hominum non visi qui diliguntur dici solent impios enim et superbos deus non videre dicitur.

In eum convertimus ubi omnium peccatorum fructu osa posita est confessio.

Ante quam intelligerent deum. Sed cum iam pie eum auctorem tamen non deum diuinis operibus redderet. per uerbum incarnatum antiqua pace filium reddendum. ante ad terras ueniret quam ille ad dominum confessionis.

Aug. Distat inter seruum et mercennarium et filium. Seruus qui timore penis seruit et pene. Et timore temporali se uincit. Mercennarius qui spe et desiderio regni celorum fidelis est. qui amore ipsius boni et uirtutum succensus. quicquid est bonum delectatur toto studio. unde pro dignus eum in se reuersus fateretur formidaret supplicia iam seruus factus statum mercennarii iam cognitans de mercede cupiebat. Sed pro caritate usu contemptus minora credere uero quem quodam cuius decursu pristine filiorum dignitati restituitur. nec iam de mercede conductionis sed de hereditate facit cogitare paternis. Unde iste non dicit quod disposuerat se dicturum. Fac me sicut unum de mercennariis tuis. cum enim pene non haberet. Unde mercennarii cupiebat esse quia osculum generosissime dedignatur.

Secolutur in uadit ut supra scorpione erat ut ei conueniat quod speciosi pre ceteris pacem perdidit eum dignitate sponsi. Et nudis pedibus pascha celebrare non poterat.

Non solum filius per quo uitulus est occisus reficitur. sed pro seruis eius. Et refectio dei et sponsi est salus peccatorum. Et nota quod post datam stolam anulum calciamentum uitulus immolatur: quod nisi spem immortalitatis primum quis induerit et anulo fidei opera premunierit. non ipsum scilicet de confitendo predicantur celestibus non potest inter esse sacramentis.

Hic in prima quod est et alibi secundo testimonio ecclesiastici huius iam dilatata ecclesia morte

¶ fine et ceteri contritus et confessio peccata ¶ qui

Dixitque filius ei. Pa
celeste terrenum reliqui.
ter peccaui in celum et
¶ Quia te deserto idola colui.
coram te iam non sum
¶ Per gratiam sed non confiteri se dignum per
dignus uocari filius
meritum. ¶ Doctoribus in exercitio colendi
tuus. Dixit autem pater
uinea. ¶ Certificatione de hereditate et
ad seruos suos. Cito
mortalitatis habita. ¶ Id est uestem
proferte stolam primam
spe sanctam.
et induite illum. Et date
¶ signaculum hereditatis christiani
illi anulum in ma
expressio uirtutis.
num eius et calciamenta
¶ Id est in operibus ¶ Christus uitulus saginatus omni
in pedes. Et adducite ui
uirtute spiritualis optimi sacrificii uitulum saginatum
tulum saginatum
licet sufficiat ¶ Christus et sanctis ab omni
et occidite et mandu ¶ ut
¶ Gaudium ceterorum dum super uno peccatore penitentiam agente
cemus et epulemur quia
¶ Per in fide
hic filius meus mor
tuus erat. ¶ Et fides cognoscendo ad
et reuixit
sortio ¶ Reddit unum esse.
perierat et inuentus
est. Et ceperunt
omnes epulari.
Erat autem filius eius se
¶ Id est uetus ceterus populus longe a scito post
nior in agro. Et cum

Pater super collum filii cecidit quia leue iugum sue dilectionis filio imposuit. Et osculatus est ut ostenderet quod dictum est: osculetur me osculo oris sui.

Rediens osculum caritatis a patre accepit dum per gratiam certificatur de indulgentia.

Stola prima uestis innocentie in qua primus homo conditus. Sed post culpam se nudum nouit et pellicium mortale suscepit indumentum.

Anulum id est signaculum fidei quo signantur promissa cordibus fidelium. Date in manum id est in operatione ut per opera fides clarescat et per fidem opera confirmentur. Et calciamenta id est exemplo priorum munimenta in officio predicandi ut operibus bene uiuendo cerneret et esset ad eterna properando.

Predicate uitulum christum et mortem eius insinuate ut corde credentes occisum imitando et ore per sancti passionis sacramentum ad emundationem.

Appropinquat filius domui cum aliquis in populo illo spiritualiter legem intelligens labores seruilis operis improbet et esse libertatem considerat. Audit symphoniam et chorum id est spiritu plenos uocibus concordes euangelium

predicare. vocat. unum de servis consulit ad legem dum aliquem de prophetis. et cum interrogat dum in eo scrutatur que sint festa eterne in quibus se esse non videt.

Hic est qui agrum emerat et v. iugalorum legis sonerat pellitus terrenis sensibus fruitur. et uxorem ducit in affectu carnis.

Symphonia est diversarum vocum iunctarum velut variarum cordarum indiscreta concordia. vel multitudinis c. c. c. p. et a. v.

veniret et appropinquaret domui audivit symphoniam
q. symphonia est collo-
quos cum sonos consonantium
et chorum. Et vocavit unum de servis et interrogavit que hec essent.
q. ab extremis terre
Isque dixit illi.
prophetic sermo. q. ab ex-
Frater tuus venit.
tremis terre. unde maior exul-
et occidit pater tuus

tatio. vel gaudium dno canticum n. c. l. e. a. e. terre.
vitulum saginatum. quia salvum illum recepit. Indignatus est autem et nolebat introire.
q. et oblivionem bonum patris salvare cupit.
Pater ergo illius egressus cepit rogare eum. At ille dixit patri suo. Ecce tot annis servio tibi et numquam mandatum tuum preterivi.

quarum celebrantur.

Filius i. populus israel qui licet ad colenda ydola elongaverat. tamen in domo erat. quia interiora legis non penetrat litterali sensu contentus terrena operans terrena expectans.

Et interrogavit que hec essent. et nunc cernit israel cur deus letetur in assumptione gentium. et populus invidiatus nescit patris voluntatem. et foris stat que-
rens per quos regeretur.

Indignabantur iudei et conquerebantur quia christus cum gentibus epularetur. et adhuc de salute gentium indignantur nec volunt introire. et cum plenitudo gentium introierit egredietur pater ad rogandum israel cum manifesta erit vocatio iudeorum.

Ecce tot annis. iustitiam legis secutus iustitie dei non est subiectus. quam maiorem iustitie dei que penitentibus ignoscere. mandatum tuum. non preceptum non sic preterire. cavit alium invidere vel de iustitia se iactare. et sicut prius consatus sum et cetera.

Hoc non de omnibus sed de his tantum quicumque ad ydolatriam conversi sunt qui et si querere latere temporalia ab uno deo tamen desiderabant.

Ide numquam tu michi adtribuere notionem dedisti eo ipso quia teredum. i. pectorem. et legis prophanationem existimavi.

Hec ex persona principum cum plebe. vel ex persona populi iero solimitanam cum aliis tribus israel.

Et numquam dedisti

iactancia vel est non ut tales cui pater
non consentit. et alia comprescit ratione. vel quia est lege et rugit non quam peccaverit. quia deus castigando semper terret. vel si de lineamentis f. c. l. m. et m. i. m. n. a. ius et alio. t. u. i. c. et i. u. p. cepe.
nec mirum si patri mentitur qui fratri invidet. et in iudicio non prius dentur in eucientur. ne non in nomine tuo eiciam demonia. Et est de-
disti edum nullius sanguinis propheta vel sacerdotis a romano impio nos liberavit. et per gentiles gentibus sanguis funditur. et amicis.
patre absente. quia semper in agro in fine sed hedum. i. cum christum
immolabant et carnes demonibus saturabant. vel dicitur. tu a regi-
bus capta. d. d. e. p. e. i. nolentibus et cum. dedisti cum in quo delectentur. occidisti illi. s. u. et sicut
tur venisse christum. sed invidia
michi edum ut cum

3

uult saluari. Sic et uideo congruum
li. Generali de iusto et peccatore potest
accipi. Et quomodo iustus in iu
dice suum nec minus peccatoribus patris, sed
omnis iusticia comparatione dei non
est iusticia. Unde paulus que erant pro fec
ti et imperfecti etc. Rabbi. Agi iser ego
quis meli. de c. m. h. in scola
cadit inuidia ut apostoli indignati
sunt pro petione filiorum matris ze
bedei. nec mirum de his est et de angelis
hi puteretur: Sidera quippe non sunt
munda in conspectu eius. Et ideo suos
angelos peruersum quid intel
lexit omnia. m. t. s. omnia non semper
ad totum sed ad partem refertur maxi
mam. ut omnes declinauerunt. s. i.
f. s. omnis qui uenerunt: fures
sunt. omnibus omnia. Et sunt omnes qui
sua sunt querunt. Omnia mea
tua sunt. non angeli sed lex et prophete quia
que illi negauit quem ad esum
hortatur uituli.

Postquam tribus parabolis murmurantes
de penitentium receptione redargu
it supponit. duas parabolas de dan
da helemosina. Et sequenda prosimo
nia congruit post primam de helemo
sina subdit. Iuste enim a deo peni
tens expectat misericordiam qui indigen
ti suam misericordiam prestat. Oportet ergo a
postolos ad clementiam. q. d. dimitti
te et dimittetur uobis. Date et dabi
tur uobis.

Uillicus proprie uille custos. Sed poni
tur hic pro economo. i. dispensa
tore. qui uniuersam substantiam
domus dissipat.

In hoc dispensatore nos omnia ad
imitandum sumere debemus. Si
ut fraudulentus quia deum deum aga

amicis meis epularer. Sed postquam filius

tuus hic qui deuorauit suam substantiam

cum meretricibus ue

nit. occidisti illi uitu

lum saginatum. At ipse

(quod tu dixisti)

dixit illi. Fili tu semper

(erat pater rogauit sed seculi perseuerantia)

mecum es et omnia me

(cuius epulatis ad fructionem potio
ris exultationis inuitat.)

a tua sunt. Epu

(et fidelis uite.)

lari et gaudere opor

tebat quia frater tuus

mortuus fuerat et reuixit perierat et inuentus

est. Dicebat et ad discipulos suos. Homo quidam

erat diues et habebat uillicum et hic dif

(hac accusatio fit quando non exercet opera.)

famatus est apud

(eum quasi g illos quibus debuit.)

illum quasi dissi

(dissipasset quam male congregat quod non)

passet bona illius.

(non expendit. qui uocauit quem in iu)

Et uocauit illum et

(dicio timore et spe disputationis.)

ait illi. Quid hoc au

(quod diu uiuus cogi)

dio de te? Redde ra

(ta quod debes operari.)

tionem uillicationis

(et accepte mortis.)

tue. Iam enim

Meretrices sunt superstitiones
gentilium aliis etiam diis
pro qui relicto uero connubio u
bidei est demonis feda cupidita
te fornicatur.

Omnia mea tua. In eterna
beatitudine et omnium singula
et angelorum omnia nostra sunt.
Superiora ad uidendum nostra erunt
equalia ad conuiuendum. Nostra erunt
inferiora ad dominandum. Sicut
cupiditas uocatur sua angu
stia. Ita nichil cum angustia ca
ritas tenet.

Quia pharisei scribe et aua
ri sic penitentibus ueniam.
ita egentibus pecuniam ne
galant. Ideo saluator nunc
ad illos nunc illis audienti
bus ad discipulos de pietate
uerba facit.

Uillicus est cui de aliquis pecu
nias ad erogandum paupi
bus committitur. Qui sic cogitat ta
lem uillicationem est uita in
sta fienda magis de ad qui
rendis amicis quam congregan
dis diuitiis pertractat. In del

XVI

a

Sed quia pro peccatis. lucas solus.

ligent. tantam uitam iusta
non non esse ei locum ut terram
suam deuota compunctione
fodiat ad ferendum fruc
tum. et confusibile erit
dicere eo mendico quo uirgines
fatue mendicabant.

non potero iam uillicare.
timore
Ait autem uillicus in
tra se. Quid faciam
quia dominus meus
aufert a me uillicationem. Fodere non ualeo
extrema exercitii / remedia uillicationis
mendicare erubesco. Scio quid faciam ut
a / aliquibus indulgentiam
cum amotus fuero a uillicatione recipiant
impendo.
me in domos suas. Conuocatis itaque singulis
debitoribus domini sui dicebat primo. Quan
tum debes domino meo? At ille dixit. Centum
cados olei. Dixitque illi. Accipe cautionem tu
dimidiam partem dimittit.
am et sede cito et scribe quinquaginta. Alio di
uero
xit. Tu uero quantum debes? Qui ait. Centum cho
ros tritici. Dixit illi. Accipe litteras tu
dominus — cum de fraude sed de prudentia quam sibi pr[illegible]
as et scribe octoginta. Et laudauit dominus uillicum
eum laudat.
iniquitatis quia prudenter egisset. quia filii
seculi — carnali.
huius seculi prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt. Et e
go uobis dico faci
cum egentibus pauperes sed eos qui possunt
te uobis amicos de
te in eterna tabernacula recipere.
mammona ini
quitatis id est diuitiis iniquitatis bene dispensatam

Filii seculi terrena agunt et
filii dei. [illegible] et filii seculi id est
tenebrarum et filii lucis id est e
terne uisionis.

Mammona lingua Sy
rorum diuitie iniquitatis quia
de iniquitate sunt collecte.

nius. Et ratio hec similitudines
dantur ut intelligamus si lau
dari potuit a domino cui fraudem
faciebat. quanto magis placet deo cum
secundum eius preceptum opera illa facit. Nec
reprehenditur uillicus in quo dis
cimus non ipsa esse deum sed potius
aliarum dispensatorem facultatum.
Et non licet peccauit. tamen quia sibi
in posterum ex indulgentia ac
cusat auxilia predicatur.

Cadus grece amphora latine continet — cados grece
urnas tres. Chorus modios xxx. In
pluribus simpliciter potest accipi. Quicumque
indigentiam pauperis uel dimidi
a uel ex quinta alleuiat pro misericordie
sue mercede donandus est. Vel sic acci
pitur. ut cum iudei decimas dedisse
sacerdotibus et leuitis suis super iusti
ciam eorum habundet iusticia
ecclesie Christi. et cum illi decimas isti
dent dimidias sicut Zacheus
fecit de bonis suis. uel duplicent il
lorum decimas dando quintas.

Si dispensator iniquitatis mammone
de ore laudatur quod de re [illegible]
iusticiam parauit sibi et passus
dispendium cum laudat prudenti
am eius. non ad usus domi
num fraudulenter. sed prudenter
egerit quanto magis qui nullum
dampnum sustinere potest et promisit
ad clementiam laudabit discipulos
si in sibi [illegible]

Qui fidelis est in minimo id est in pecu
nia que pauperibus participanda in
maiori est fidelis ad [illegible]
et cum eo unus spiritus est effectus. Sed qui
temporalia que possidet non bene dispensat
Q.

Tercia est post dominicam nonam.

b mt E

Lucas solus.

2·

sunt eternorum sibi gloriam de quo tamen etc. narrat. si enim non diligit fratrem quem videt deum quem non videt quomodo diligit. et si habuerit substanciam viderit fratrem egentem et clauserit viscera sua ab eo. quomodo caritas dei manet in eo.

Qui nondum fratribus ad vivendum quibus ab omnibus est carnalium multiplicare in spirituali pecunia dividenda. ut non pro necessitate. sed pro personis dividat. domini dividat doctrinam.

Si divitias carnales dilabitur non bene dispensetis veras et eternas divitias quis dabit vobis.

Corripiens avariciam dicit avaritiam pecunie deum amare non posse. quod ergo deum amat pecuniam contempnat.

Non valet simul transitoria et eterna diligere. qui eternitatem diligit diligit temporalia in usu non affectu possidet.

Aut uni. non quod diligit diabolum. sed sua cupiditate implicatur ei adheret. ut si quis aliene ancille coniunctus propter servitutem et non diligit eum. cuius ancillam diligit. et alterum. non quidem odio habebit. nullus enim conscientia deum odisse potest. sed contempnit deum minas eius suis cupiditatibus proponit. et de bonitate eius ad impunitatem sibi blanditur.

Monentur domini seculares et pharisei non superbire non de iusticia sua presumere sed priores suscipere et penitentes. et sua forte inclinatam peccata elemosinis redimere. sed illi preceptorem nunc humilitatis et parsimonie deridebant quia minimus nulla sed nunquam

civitatis. ut cum defeceritis recipiant vos in eterna tabernacula. Qui fidelis est in minimo et in maiori fidelis est. et qui in modico iniquus est. et in maiori iniquus est. Si ergo in iniquo mammona fideles non fuistis quod verum est quis credet vobis. et si in alieno non fuistis fideles quod vestrum est quis dabit vobis. Nemo servus potest duobus dominis servire. Aut enim unum odio habebit et alterum diliget. aut uni adherebit et alterum contempnet. Non potestis deo servire et mammone. Audiebant autem omnia hec pharisei qui erant avari et deridebant illum. et ait illis. Vos estis qui iustificatis vos coram hominibus. Deus autem novit corda vestra

vertatur iniusticiam quanto magis sermo divini sermonis in quo ulla est iniquitas. bonum dispensatione levant in celum. unde sequitur qui fidelis est in minimo etc. dicere.

Ideo debent fideles distribuere ut domini temporalium non ut servi. quia servi non potestis servire deo et pecunie.

Non autem hic dicit divitias sed servire servitur. qui divitias custodit ut servus. sed qui servitutis excussit iugum distribuit ut dominus. qui mammone servit qui merito suo perversitatis rebus illis prepositus princeps a domino huius mundi dicitur.

Dum pharisei deridentes infirmos et desperatos contempnunt. et nos perfectos in omnibus iudicent sua fragilitatis expertes elemosinarum remedio non egere credunt. sed hec unicuique altitudo

·:· ·:·

quam in se te dampnanda sit vi|det ille qui illuminat ab|scondita te. et manifestat co|silia cordis.

Dispensationes et phillateria|dilatant qui certum legi et|prophetis et in lege maxima divi|do placuerunt. et lex fuit sub|servatoribus donatione pro|mittit quibus occurrit docens distantiam esse inter legem et evan|gelium. quia in lege carnalibus pro terrena promittuntur minora. in evan|gelio spiritualibus pro celum promittuntur maiora. ideo in evangelizatione|regni addit. et omnis in illud vim facit.

Magna vi est dum terra genitus|celum querit possidere per virtutem|quod non potuit tenere per naturam|et lingit dominiorum contemp|tu. Sic dicit versus laphariseus.

Omnis qui iustificat. viole|ntiam studio prestat. non torpen|ti lenitate affectum. est ergo|fidei religiosa violentia seg|nicia criminosa faciamus|vim nature. ut si ad terre|na demergat. ad summa te eri|gat.

Et quod hominibus
(Quia altitudo displicet deo. ...)
altum est abho
(minabile.)
minatio est ante deum

(Temporalia dabant ...)
Lex et prophete usque ad iohannem
(usque legem ...)
ex eo regnum dei evan
(... docentur ... celestia.)
gelizatur et omnis in il
lud vim facit. Facili
us autem est celum et terram preterire quam de lege unum
(Non solvo legem sic ... appareat. sic idea)
apicem cadere. Omnis qui dimittit uxorem suam
(... intelligitur ... excepta fornicationis causa.)
et ducit alteram mechatur. Et qui dimis
(Qui in lege ...)
sam a viro ducit mechatur. Homo quidam
(...)
erat dives et induebatur purpura et bysso
(...)
et epulabatur cotidi
e splendide. Et erat
(...)
quidam mendicus
(nomine ...)
nomine lazarus q[ui]

Contra divisiones avaros que|proposuerat exemplo ami|ci. Et divites apud inferos re|quirunt quia lazarus non fecit|amicum a quo possit recipi in|eterna tabernacula. imago videtur|narratio quam parabola.

facienda non fuit imperavit. Vel certe|vitia. sed ad superiorem sanctitatem flu|gere non cessent redarguit.

Quamvis dicatur lex et prophete usque ad|Iohannem tamen non predico legis destructio|nem. quia facilius est magna mundi elemen|ta quam precepta legis tollere. quia illa quam|levia vel superflua videntur: non|vacant a sacramentis spiritualibus que|omnia in evangelio recapitulentur|et tamen lex et prophete usque ad Iohannem quia|non potuit ultra venturum prophetari. quem|claret venisse testimonio Iohannis.

Amb. Non omne coniugium a deo|non cum gentilibus christiane copulan|tur: quia lex prohibet ubi est impar co|niugium lex dei non est.

Al. Dives qui induebatur pur|pura ... iudaicum populum|signat. qui cultum vite exterius habuit|et acceptae legis deliciis usus est ad|nitorem non ad utilitatem. Lazarus|ulceribus plenus gentilem po|pulum signat qui conversus ad deum dum|peccata confitetur: vulneribus nuda|tur ... rupta cute foris erumpit|et recipientur. saturari de micis que cade|bant. ... quia gentem|legem ... ad cognitionem legis|admittere. superbus ille despicie|bat. quem non ad caritatem sed ad elatio|nem doctrinam legis habuit quam acceperat|opibus tumuit. et quasi verba de flu|ebant de sensu dum mica cadebant|de mensa. Sed et vulnera pauperis|canes lambunt quia predicatores|dum loquendo aperiunt eripiunt|quasi vulnera tangendo ad sanitatem|reducunt. sicut canis curat

finis cap. vii.
cap. xi b.
cap. 4 c.
cap. 19 A. cap. 10 A. cap. 4 e.
C
feria quinta post pentecost.
feria secunda post pentecost.
lucas iohannes.

vulnera dum lingit. Unde lazarus
bene adiutus interpretatur. Qui hunc ipsi
ad ereptionem invitant qui eius vul-
nera per lingue correctionem curant.

Purpura. color regum. Hic tus e co-
chis marinis ferro circumcisis eruitur.
Sed byssus genus lini candidi et
mollissimi. Si cultus preciosarum
vestium culpa non esset, sermo dei non
tam vigilanter exprimeret quod dives
purpura et bisso indutus apud
inferos irremediabiliter torqueretur.

Cur et divites reprehenduntur qui aliena
rapiunt. Sed qui sua non erogaverunt.
Quid ergo illi qui aliena rapiunt? Hic
in hunc inferno tradidit quia in
sua felicitate non fuit timidus,
qui pro dona accepta cum suis arroganti-
a inflexit, qui iustitia pietatis ig-
noravit, qui peccata precio redi-
mere noluit.

Habitet in lingua canum. Lingua
ligurientium adulantium. Qui vulnera
lingunt dum mala que in nobis
reprehendimus impio favore
laudant.

Sinus Abrahe requies pauperum in
qua recumbunt venientes ab
oriente et occidente. Ca. l. xi. Sed filii pur-
pura et bisso induti regni foras
eiciuntur. Elevans autem oculos a
longe videt infideles de inimo
pene ante diem iudicii fideles
super se in requiem attendunt,
quorum post gaudia contemplari non
possunt. Longe est quia contempserunt,
qui illuc per meritum non attingunt.
Ut refrigeret. Id est in infideles populos ver-
ba legis in ore tenuit que in
opere conservare contempsit. Ubi ergo

3·

iacebat ad ianuam
eius ulceribus plenus
cupiens saturari de
micis que cadebant
de mensa divitis et
nemo illi dabat. Sed et
cum nec ipse per se removere a se, nec
ministrator erat qui removeret
canes veniebant et
lingebant ulcera eius.

Factum est autem
ut moreretur men-
dicus et portaretur ab
angelis in sinum Ab-
rahe. Mortuus est
autem et dives et sepul-
tus est in inferno. Ele-
vans autem oculos
suos cum esset in tor-
mentis, videt Ab-
raham a longe et
lazarum in sinu eius et clamans ipse dixit. Pater
Abraham miserere mei. Et mitte lazarum ut intingat

Huius vitam dives fastidiosus
exhorret. Ne in te paupertas expleat
unguentato scilicet et vivas
fetorem ulcerum lambentibus
canibus sustineat.

Si qua reprehensibilia in
pauperibus videmus non debe-
mus despicere, quia forsitan
quos morum infirmitas vul-
nerat hos medicina pau-
pertatis curat.

Gemina re duo iudicia dei
explentur et ex visione pau-
peris et divitum non misericordia
cumulus damnationis in-
fertur, et rursum ex visio-
ne divitis cotidie tempta-
tus pauper probatur, quoniam ad ma-
iorem ipsius probationem pauper-
tas simul et egritudo et visa di-
vitis copia et nulla sibi ad-
habita consolatio affluebant.

Sinus Abrahe est requies bea-
torum pauperum quorum est regnum celo-
rum, quo post hanc vitam
recipiuntur. Sepultura in-
ferni est pena que profundior
que cetera superbos et immisericordes post hanc
vitam vorat.

Qui micas panis de mensa
cadentes lazaro non dedit, de
extremo digito eius aquam in ore
suo cupit distillare. Qui mi-
nima non dedit in inferno mini-
ma querit.

3.

ampli' ardebat ñ se ostendit scire q' facere nolebat ab extremo digito se tangi desiderat cui ceteris datus supplicius optat oratione iustorum. vel ultima percipient. fili recordare quia re. et omne gaudium tantum pietati sed felicitate transitoriam. hunc ut tu susciperis in uita tua bona. si ad interiora pensatione non receperunt. sed ad eterna. sicut desideriis estuant. q ad sunt iam nunc bona uidentur. me mento fili. ecce abraham filium uocat quem a tormento non liberat. et precedentes patres etsi populi multos a sua fide deviasse considerant. nec ulla compensatione a tormentis eripiunt quos tamen per carnem filios recognoscunt. habeo enim .v. fratres iudaicus populus iam ex magna parte dampnatur: sed et quasi centuria reliquit. v. libris moysi carnaliter intellectis. l. v. sensibus corporis deditos nouit. v. g. fratres sunt quos ad spiritualem intelligentiam non assurgere gemit. si moysen et prophetas non audiunt. neque si quis ex mortuis resurrexerit credent ei. ex mortuis dominus resurrexit. sed quia iudaicus populus credere moysi noluit ei qui resurrexit credere contempsit. et qui moysi in uerba spiritualiter intelligere noluit ad eum de quo moyses scripsit dixerat non peruenit. vnde ueritas. si crederetis moysi, crederetis utique et michi.

Nota quod apud iustorum animum non fuscat beatitudinem aspecta reproborum pena quia cum passio miserie non erit minuere beatorum letitiam non ualebit. et licet iustis sua gaudia sufficiant. ad maiorem tamen gloriam uident penas illorum malorum quas per gratiam euaserunt. et qui dei claritatem uident in creatura nichil agitur quod uidere non possint.

Quia uita dei despexerat hec audire non posse suos sequaces estimabat.

extremum digiti sui

ut in aqua intingat et refrigeret

quia sic uoce? uel in uita locutus

linguam meam quia

tantum sitiunt quia in aquam pluere non possunt. ... crucior in hac flamma

sed deliciis caruere pena est.

ma. Et dixit

illi abraham. fili recordare quia recepisti

diues iste aliqua bona habuit et quo bonum transitorium in hac uita recepit. et lazarus aliqua mala habuit.

bona in uita tua et

sed ignis inopie purgauit.

lazarus similiter mala. Nunc autem hic consolatur.

tu uero cruciaris et in his omnibus magnum

quia inter pauperem et diuitem chaos est quia post

chaos firmatum est inter nos et uos ut hii

mortem nequit mutari merita.

qui uolunt hinc ad uos transire non possunt

et bene iste di

neque inde huc transmeare. Et ait. Rogo ergo

uel magis tempus est dicta nec discendi tempus habent nec credendi.

te pater ut mittas eum in domum patris

mei. Habeo enim .v. fratres ut testetur

Sicut reprobi a perueniat ad gloriam sanctorum transire noluit ita iusti per misericordiam ire ut noluit ad positos in tormentis ut eos liberarent. sed non possunt quia iustorum anime et si in natura sue bonitate misericordiam habent iam tunc auctoris sui iustitie coniuncte tanta rectitudine constringuntur ut nulla ad reprobos compassione moueantur.

Postquam ardenti de se spes tollitur animo ad propinquos recurrit quia reproborum mentes pena sua erudit quia tunc inutiliter ad caritatem ut iam tunc et suos spiritualiter diligant quia hic nec peccata diligerent nec se amabant. sciendum quod diuiti ad penam et cognitio pauperis quem despexit et memoria fratrum quos reliquit ut de uisa gloria despecti. et de pena inutiliter amatorum amplius torqueatur.

Nota quod in inuidia illius cruore

q.

XVII

a

sia. 6. pt pena dimitti pecc. mt 18. a. mr 9 e.

mt 18 b.

istius et divitiis super terram comparatione in
certum sit nunc et ibi fortasse
tunc quos amicos dicit quibus taber
nacula tribuit hic non docet pau
peribus conferendum.

Sciendum quod cum dominus de mammona loque
retur pharisei avari irridebant
permanebant in quo infirmis
auditoribus scandalum nec atten
derent faciebant. Ideo igitur increpat
loquens apostolis i. quod illi suo mi
nisterio faciebant ut venirent scan
dala per se quae non poterant non veni
re in mundo erroribus et corrup
tis plenissimo. q.d. nos necesse
tenemus scilicet diversores scandala
moventes quia ita necesse est fieri ut
qui probati sunt manifesti fiant
in nobis.

Lapis secundum ritum provincie ubi
erat ista pena criminum ut
ligato saxo in profundum demerge
rentur et est utilis innoxium
gravissima pena vitam finire
quam ledendo fratrem morte mereri per
petuam. Vel per lapidem molarem
secularis vite labor et circuitus ex
primitur, per mare damnatio ex
trema. quicumque igitur specie sanctitatis
habitu vel exemplo ceteros destru
it, melius esset ei ut sub extrinseco
habitu ad mortem terrena acta con
stringerent. sic quod solus caderet tole
rabiliori pena eum cruciaret.

Utilius est illi in multo melius est pro culpa
brevem recipere penam quam eternis cruci
atibus servari. non enim iudica
vit deus bis in idipsum.

Quo ordine scandala declinare.

illis ne et ipsi veniant in hunc locum tormen
torum. Et ait illi Abraham: Habent Moysen et
prophetas, audiant illos. (At ille dixit:) Non pater Abraham,
sed si quis ex mortuis ierit ad illos, penitentiam a
gent. Ait autem illi: Si Moysen et prophetas non
audiunt, neque si quis ex mortuis resurrexerit
credent ei. Et ad discipulos suos ait: Impos
sibile est ut non ve (offendicula)
niant scandala. Ve
autem illi per quem
veniunt. Utilius
est illi si lapis mo
laris imponatur
circa collum eius et
proiciatur in mare,
quam ut scandalizet unum
(tangit minimum ... ne)
de pusillis istis. At
(quae ledunt)
tendite vobis. Si pecca
verit in te frater tuus,
(te vel)
increpa illum. Et si
(difficilis sit venia, vel nimis remis
sa sit indulgentia.)
penitentiam egerit

Qui verba legis despiciunt
redemptoris precepta quanto
mortuis surrexit quanto sub
tiliora sunt tanto difficilius
implebunt. quia cuius
dicta implere renuunt eum pro
cul dubio esse recusant.

Nota quod in quantum cum peccato po
test vitare scandalum proxi
mi declinare quod sine veritate est per
scandalis non est relinquendum de
[illegible]

Pusillis non etate sed fide et
animo, qui occasiones querunt
quomodo scandalizentur.
Ideo oportet nos cavere. huius
ne occasione nostra recedant a
fide et salute.

Cum supra dixisset qui fide
lis est in minimo et in maiori
fidelis est, et si in alieno non fuistis
fideles quod est vestrum quis dabit
vobis. apostoli qui in alieno
et in minimo i. in terrenorum
contemptu fuerant fideles
in suo et in maiori fide au

b[?]. uel nec difficile, uel ne nimium remissa sit indulgentia. dimittat [?] et penitenti et non nisi penitenti. quia si non dimittis, peccata tua [?] augebitur. si dimittis non penitenti [?] [illegible]

geri postulant. ut qui ex ea de iam habent uirtutis exordia, in ea te perficiantur. donec ad perfectionem ueniant.

Alia est remittendi [?]. alia inimico persequenti ueniam dare precipimur: est alia remissione sociata caritate communicamus persecutori malum nobis uolentibus. [?] potest faciem bona uolumus et facimus que possumus.

Septies solet uniuersitas septenario designari. precipitur ergo ut peccata dimittantur uel semper penitenti dimittatur.

dimitte illi. Et si septies in die peccauerit in te (scilicet cum uideris necessitatem) et si septies in die conuersus fuerit ad te dicens (scilicet q. d. dicens): penitet me, dimitte (erogandi pecuniam ... ne da pecca. sed ut beatus perfecta notitia) illi. Et dixerunt apostoli (cum tot facienda ad augendum) Domino: Auge nobis fidem (ubi fidem). Dixit autem (dicit quomodi fide dele-) Dominus: Si habueritis (aut quere. scilicet humilis et feruentem quamuis sufficiat quod bonum gessit) fidem sicut granum synapis, diceretis huic arbori moro: Eradicare et transplantare in mare, et obediret uobis. Quis autem uestrum habens seruum arantem aut boues pascentem, qui regresso de agro (scilicet a labore) dicat illi: Statim transi, recumbe (scilicet ad mensam; scilicet potest), et non dicat ei: Para quod cenem, et precinge te (scilicet ministerium doctrine) et ministra (et q. et consideraris naturam rerum) michi donec man-

Folia mori stricta serpenti infixerunt mortem. uerbum crucis cuncta salutaria confert. cuncta noxia tollit.

Postquam ad fidei perfectionem exortatus est, per quam fiunt mirabilia opera ... monet ne quis de ipsis operibus glorietur: sed quanto fortis est uirtutibus excellentior, tanto fit uirtutis conscientia humilior. ut Domino inde debemus obsequium.

Seruus arans aut pascens doctorem est de quo dicitur: nemo mittens manum in aratro et a. r. a. t. r. d. et Dominus Petro dicit: pasce o. m. cum

·3·

D[?]

et nec peccatum celare possumus insinuat. scilicet si attendimus ne quando lesa nimis super peccantem zelo uel facile corripimus, si ex corde penitenti dimittimus, nec uilescit passim peccatum: sed priuatam agentem dimitte te pro magis est publicum in caritate ut peccata penitentium possumus dimittere. ita tamen peccare quia penitentie uidentur tacere. si certa qui penitentiam sibi indulget.

Fidem perfectam grano sinapis comparat quia facie est humilis, uirtute apparens. sed pressuris tanta quantum intus feruet ostendit.

Sinapis tenuis et uilis tactu et incorruptibilis et pingui multum ad unctum. si leuiter est soleat uel in balneo gargarizet somnolentiam noxiam humorem de capite purgat. et uenenum in uesicu illinitum et prorsus uocatur sanat. sic fides testimonium pusillo pertinaciter ab omni leuium cogitationum sufficit ceruleo discretionis castigata et persecutione dilectionis melle dulcorata. omnes de corde uitiorum concupiscentias non solum exhaurit ad plenus. sed in futurum ne te colligi possunt prouidet.

Fructus mori in flore albet. formatus rutilat. maturitate nigrescit. sic diabolus flore albet angelice nature et potestate rutilans per praeuaricando tetro in horum horrore a fide excluditur.

Arbori moro per moram et fructus colore sanguineo et uirgula uinerit euangelium crucis exprimitur. quod per fidem apostolorum degente

·2·

Augt in c.

Ihr. solus.

uitiorum uincula uelut in stirpe generis tenebantur, ubi sit predicationis est eradicata. & in mare gentium est explantata. cui & succedit sueta parabola de ministris uerbi.

Si homo ab homine seruo suo non uult for me habet multiplex tributum exigit nec gratiam habet, quanto magis uos qui sine me nichil potestis non omni operis usum uel laboris exercere debetis & semper nouis studiis augere opera. nec uos iactetis, quia bonum est ...

Post parabolam continuat ad humilitatem & perseuerantiam in diuisis fidelis dei reprehenduntur ingrati de impensis beneficiis.

Qui contra decalogum peccauerant non amando deum de quo ... sentiunt nec proximum a quo ... sub denario meo uno ad deum clamant. & samaritani ... doctrinam in regnum uerum ... asserunt. & omnia fidei catholice regulam ... uariet ... carent. ... unus gratias agit. i. illi ... unitatem esse per humilitatem retinent. ... per superbiam elati ... sunt ingrati. ... ... deficiunt ... apostolus ... glorificant ... a. g. e. ... c. c.

Quicumque ... fidei ... uel ... indica ... ... carent ... ad ... colorem ... fidei ... ostendat ... paulus ad ananiam

Esai dicia ... de ... duc & bibe. & post hec humiliat ... tu manducabis & bi bes. Numquid gratiam habet seruo illi, quia fecit que ei imperauerat? non puto. Sic & uos cum omnia feceritis que precepta sunt uobis, dicite serui inu tiles sumus: quod debu imus facere fecimus.

Et factum est dum iret Ihesus in Ierusalem transibat per mediam Samariam & Galileam. Et cum ingrederetur quoddam castellum oc currerunt ei x uiri leprosi, qui steterunt a longe & leua uerunt uocem dicen

seruus de agro redit ... cum ... predicandi ... ad curiam ... rediens sua ... cum dominus non statim ... ab hac uita transire, & eterna quiete refo ueri, sed ... ei uero. i. post laborem apte locutionis humilitatis ... exaltere ... ... cum illo ... i. fluctu ... cogitationes ... gressus operum ... colere & stringere.

Post ... tua predicatione refectus ero tunc ... capie dapibus refineris.

Qui uenit ministrare non ministrari debemus sibi nos ... ne ... & fiden ... eius ... expauen tes ... precepta sunt expleamus. nos ... cognosca mus ... ad non ...

Leprosi sunt qui uarios colo res habentes ... uarias sectas ... falsitatis ... ueritatis ... per ... predicationem. ... ... longe ue ... in magno clamo re ... secuturi ... steterunt a longe.

... ...

Dominica xiiii post pentec. lu. solus.

b

presumptionis cognitionibus que sit infirmus videri cum virtutis sibi tribuit. Bona que agit de mea intellectu. Unus samaritanus i. custos cognominatur. cum ista bona que accepit deo tribuit. ut cum psalmista possit dicere fortitudinem meam ad te custodiam.

Et cum iussus salvatoris se ostenderet.

Ihesu preceptor miserere nostri. Et ut vidit dixit. Ite ostendite vos sacerdotibus. Et factum est dum irent mundati sunt. Unus autem ex illis ut vidit quia mundatus est regressus est cum magna voce magnificans deum. Et cecidit in faciem ante pedes eius gratias agens. Et hic erat samaritanus. Respondens autem ihesus dixit. Nonne x. mundati sunt. Et novem ubi sunt? Non est inventus qui rediret et daret gloriam deo nisi hic alienigena.

Et ait illi. Surge vade quia fides tua te salvum fecit. **I**nterrogatus autem a phariseis quando venit regnum dei. Respondit eis et dixit. Non venit regnum dei cum observatione. Neque dicent ecce hic. Aut

(interlinear: Cognoscunt salvandi preceptorem. — Vocant per cognitionem preceptoris — Redeunt ad formam salutis. Sacerdotibus: sunt signa sacerdotum futuri tempora. — ingratos qui ignoros non sunt. — reversi. — temporis. — regni celi. — cur terminatur locus.)

Que ad gentes gratias inclinavit. etiam per fidia illos dampnat qui acceptis beneficiis sunt ingrati.

In samaritano parabola deserentis fide per humilitatem debere autem gentes in ista rerum ipsis manifeste ostenditur non solum tantum agnitam tamen fidem exercitam operante esse que salvum faciet credentem.

Absolvit dicens quando veniret. Sed veniam dixit ut marte...

continebitur ad petrum mittitur. certa unica omnibus in ecclesia per se ipsum corrigit ad sanctum.

Cadit in faciem. quia de perpetratis malis erubescit. ibi enim cadit homo et funditur. Qui in faciem cadit videt quo cadit. qui retro cadit non videt. Boni igitur in fine cadunt quia se humiliant. in visibilibus istis ubi vident quid eos sequitur: ut ad invisibilia erigantur. Mali retro cadunt in invisibilibus ubi non vident quid eos sequitur.

Qui in firmitatem suam cognoscens humiliter ante deum iacuit divina consolatione surgere ad fortiora opera iure crescendo usque ad perfectiora iubetur.

Interrogatus ideo quia sicut lucas in ferius aperit estimabant quia veniente domino ierosolimam confestim regnum eius manifestaretur. Ita ut ut ipsi apostoli hac opinione ducti post resurrectionem eius interrogarent eum. Domine si in tempore hoc restitues regnum israel. Et alibi cleophas nos autem sperabamus quia ipse esset redempturus israel.

Quia quando veniet regnum ab angelis vel ab hominibus potest observari. Sicut domine incarnationis tempus et prophetarum vaticiniis et per famulum angelorum preconiis manifestatum adeo ut conceptus. natus. baptizatus. moriens. resurgens. predicans. ascendens. commorantibus in desinanter. vel hominum. vel angelorum. vel certe miraculorum sit declaratus indiciis.

Chapter 2 dominorum ad ... solus.

Lex evangelii non potest observari, quia regnum meum non est corporale ut putant, sed spirituale quod iam fide cepit.

Vel: sicut potest accipi responsio domini, regnum dei intra vos est, quia quamvis venturus iudex omnium, nunc et regnat in cordibus fidelium. Et est sententia dicentis: etiam in prius cogitationibus desiderantes, si velles ut dominus una die abstrahat te, dicens si possibile, uniusque fidei virtutem avet. Sed non videbunt, quia celicum et euangelico fulgore est exhibitum, non est corporali deum visione opus. Confirmari.

Unum unum diem quia in illa gloria de qua propheta ait: Melior est dies una in atriis tuis super milia. Non est tenebrarum interruptio, nulla salutis memoria miserie vel doloris. Vel dei presentiam tantum desiderare non tamen magnitudine desiderii vobis fingere compendia quia inter deum dies quia ex omnibus dies domini quia ab aliquibus faciendus predicitur et dicent ecce hic est quidam qui computantes certum curricula estimationis seculi certum annum et horam et diem se dicerent invenisse. Alii mentientes et ficti sunt heretici qui se christos asserebant, quorum primus Symon magus, ultimus antichristus.

Loquitur de gloria adventus sui et refert et de passione, ut morientem viderent quem regnaturum audierant, dolore passionis spe promisse claritatis mitigarent.

Eo tamen videntur secte omnium reproborum a quibus cotidie christus patitur in suo corpore.

ecce illic. Ecce enim
regnum dei intra
vos est. Et ait ad discipulos suos. Venient dies quando
desideretis videre unum
diem filii hominis,
et non videbitis. Et dicent vobis: Ecce hic,
ecce illic. Nolite ire
neque sectemini. Nam sicut fulgur coruscans de
sub celo in ea que
sub celo sunt fulget,
ita erit filius hominis
in die sua. Primum autem oportet illum
multa pati et reprobari a generatione hac.
Et sicut factum est in diebus Noe ita erit
in diebus filii hominis. Edebant et bibebant,
uxores ducebant et dabantur ad nuptias

omnibus certe imminentis iudicii. Nec securitatem dilationis affert, et ne viderentur contristari apostoli, sed et aliquid denegaret eis, et aliud eius gloria. De die et hora nemo scit, ut sit ubi paratus.

Regnum dei scriptum dicitur ipsos potius et in cordibus eorum qui credidunt regnantem.

Nolite illis credere quia sed ad adventus repentinus erit et ita manifestus erit quod nullus poterit ignorare de sub celo quia discretio iudicii sub celo sed in medio aeris geretur, unde rapiemur tunc illis in nubibus obviam christo.

Sub mittere coruscus circuli sui insinuatione late per intervallum quia in iudicis fulgore penetrabitur.

Subitum sui adventus diem pluribus exemplis astruit, quia cito fulgur omnia transvolat, comparatur diebus Noe et Loth, quibus paret quod repentinus mortalibus sit venturus.

mt 24 c. mr 13 c

mt 24 d

mt 24 e

Non coniugia vel alimenta dampnantur, sed in hiis successionibus nature mens posita intus subditur. Sed in modo amissis licitorum usus arguitur. Certum est huius secto totus tendendo in diem dei temporibus contempnebant igne vel aqua perierunt.

Usque in diem. Noe archam edificat cum dominus fideles in ecclesia congregat, que consummatam in igne dicitur. Cum hanc in die iudicii presentia sua illustrat. Ex qua dum archa edificatur, iniqui luxuriantur et dum intratur, eterna dampnatione plectuntur.

Pretermisso maximo scelere sodomitarum sola ea commemorat que vel levia vel nulla esse putarentur: vel intelligas quali pena puniantur illicita si licita rea sunt, qui in vita non ducantur. In modo dant acta igne et sulphure puniuntur.

Quia tamen non apparens sol a videtur. Tunc apparens omnia iudicabit quando cunctos in dicarum suorum oblitos huic seculo mancipatos, concepte ut nimio deleantur et ipso [illegible] inhabitant ore deleri.

usque in diem qua intravit Noe in archam et venit diluvium et perdidit omnes. Similiter sicut factum est in diebus Loth. edebant et bibebant emebant et vendebant plantabant et edificabant. Qua autem die exiit Loth a Sodomis pluit ignem et sulphur de celo et omnes perdidit. Secundum hec erit qua die filius hominis revelabitur. In illa die qui fuerit in tecto et vasa eius in domo non descendat tollere illa et qui in agro similiter non redeat retro. Memores estote uxoris Loth. Quicumque quesierit ani-

Due differentie predicatorum in ecclesia qui in agro labo-

Loth qui interpretatur declinans est populus electorum quod dum in Sodomis, id est inter reprobos ut advena moratur, tantum valet eorum scelera declinat. Exeunte autem Loth Sodoma pereunt. Et consummatione seculi exibunt angeli et separabunt malos de medio iustorum et mittent in caminum ignis.

In illa hora. Hucusque de his quod regnum dei non cum observatione sed in specie advenire, nunc addit ut adventus deleat expectari. In tecto est qui carnalia excedens velut in aura libera spiritualiter vivit. Vasa eius in domo sunt cum [illegible] carnales qui spiritualiter amavit. Sed si eterna petens relinquat, quod imminente iudicio necesse est, non repetat.

Qui vitam carnalem negando Christum in mundo salvare noluit, in tecto propter eam vel eternam salutem amittit. Quod non dubitat eam dare ad mortem huius temporis.

Memores estote, id est uxor Loth significat eos qui in tribulatione retro aspiciunt. Et ea statua divine processionis auctoritate non statua salis effecta est, ut ammonendo homines ne similia faciant corda eorum condit ne sint fatui.

Quia dixerat cum qui in agro est retro non debere redire, ne de his tantum dictum videatur qui de agro redeunt, id est palam dominum negant. Sunt ostendit multos qui cum faciem in anteriora videntur tenere animo retro respiciunt.

In illa nocte, id est in illa tribula-

[Iu. solus]

[m^t 24 c. m^r 13 c.]

[m^t 10 g. Io 12 b.]

.3.
tione uel in errore uel in duamur. Si
si post electi duo in lecto. illi s. q
otium eligunt uel secularibus negotiis
seculi negotiis occupati. unus s. q
propter deum continentie studens quidem
sunt cognatam assumetur obviam
Christo in aera. alter s. cum uel humana
laude uel quibus corruptione
sterilem uite quam inbutus est relinquetur
de quo Ieremias uiderunt eam
hostes et deriserunt sabbata eius.

Due erunt molentes. Due differentie sequentium ostenduntur rerum mobilium que feminino genere designantur quia nostro iudicio reguntur. ut animus se mine cum in terrenis molitur in circuitu de suis negotiis serviunt uilibus etc. sed quidam serviunt propter eterna tamen qui habent tamquam non habentes quidam propter temporalia qui ideo spernentur.

+ Et quicumque perdiderit illa[m]
[inveniet]
[perdet a]nimam suam
perdet illam [vivifica]bit
eam
uit illam. Dico vobis in nocte illa erunt
duo in lecto, unus assumetur et alter relinque[tur].
[Duae erunt molentes in unum: una assu]metur et altera relinquetur. Duo in agro u[nus] assumetur et alter relinquetur. Res[pondentes dicunt il]li. Ubi domine? qui dixit eis. Ubicumque fue[rit] corpus illic con[gregabuntur et aquile].

Quod de duobus in lecto et de duobus generibus affectionum dictum est.
unus

[Ae]ternum eorum qui in Christo animam ... et eorum qui ubi ... dei ad ultimum.

Assumuntur uel relinquuntur. duo in agro, unus ... s. assumendos electos in ... s. malos ... repulsos cum diabolo.

Ubicumque fuerit dominus corpus illo congregabuntur electi qui eius passionem imitantur ... de carne eius saciantur et presentione renouabitur iuuentus aquile.

Semper canonicis horis condi ... semper orat qui semper agit bona. nec desinit orare nisi cum desinit iuste ...

Hec parabola ad orandum et credendum non de nobis sed de deo presumendum hortatur. et nota quod dominus parabolas ponit. Et similitudine. ut de homine qui habuit duos filios. qui personam diligentie. Et per dissimilitudinem ut de iniquo iudice. qui de ipsa persona nullam ... tenet. ex hoc tempore communicantium de bonis eius ... deesse. et nec ... in iniustus eos ... assiduis precibus tandem ... deum ... tempore ... h. subdendo addit ... suggillet ueniens et singulis me tediosis clamoribus.

¶

¶

finis c. viii.

XVIII

a

Feria quarta post undecimam dominicam. ... Feria vi. ... ex vulgatione. Lucas solus.

Hec et uidua potest haberi similitudine ecclesie que desolata uidetur donec ueniat dominus qui tamen in secreto et nunc curam eius gerit.

[XVIII] Dicebat autem et
Et de uidua que ad orandum inuitabat.
et ad declinandum per ...
parabolam ad illos quoniam
commoda.
oportet semper orare et non deficere dicens iu-
dex quidam erat in ciuitate quadam qui de-
um non timebat et hominem non uerebatur.
Vidua autem quedam erat in illa ciuitate et ue-
niebat ad eum dicens. uindica me de aduer-
sario meo. Et nolebat per multum tempus. Post

ipse autem dixit intra se. Et si deum non timeo nec hominem vereor tamen quia molesta est michi hec vidua vindicabo illam. ne in novissimo veniens sugillet me. Ait autem dominus. audite quid iudex iniquitatis dicat. deus autem non faciet vindictam electorum suorum clamantium ad se die ac nocte. et patientiam in illis habebit. dico vobis quia cito faciet vindictam illorum. Verumtamen filius hominis veniens putas inveniet fidem in terra.

Dixit autem ad quosdam qui in se confidebant tamquam iusti et aspernabantur ceteros parabolam istam. Duo homines ascenderunt in templum ut orarent. unus phariseus et alter publicanus. phariseus autem ~~a longe~~ stans hec apud se

Suggillo a suggo tractum alapis. i. singulo.

i. de perfecta fide dicit.

i. cum tamen prava bona facerent.

i. utique fideles et infideles vel unus de tribu vel alter de

Quatuor sunt species tumoris in quibus omnis arrogantium typus monstratur. cum bonum quod habent a se habere estimant. aut si datum a deo pro meritis datum putant. aut cum iactant se habere quod non habent. aut cum despectis ceteris appetunt singulariter videri habere quod habent. hac pestis phariseus laborabat. cum ideo non iustificatus descendit. quia merita bonorum sibi singulariter tribuens publicano se pret—ulit.

Verumtamen dico me facturum vindictam iustorum sed illi erunt valde pauci. quia cum in die iudicii in forma filii hominis apparuero tanta erit raritas iustorum ut non tam fidelium clamore dampnatorum iniuste quam ob eorum tempore iuste dampnandorum totius mundi sit acceleranda ruina. putas in illo dubitationis. infidelitas increpatur non opinatur divinitas. que scit eum omnia prius quam fiunt omnia. sed dubitando increpat infidelium corda.

Cum iusti pro persecutoribus orare moneantur tamen de malis salva iusticia hanc vindictam expetunt ut pereat omnis malicia vel conversis ad iustitiam vel amissa potestate per supplicium quia nunc et bonos et diu hec ipsum bonis expedit vel temptari aliquid possunt et tunc et iustis venire desiderant quamvis pro inimicis orent. non absurde vindictam desiderare videntur.

Quia per parabolam quam ad orandum invitaverat et concluserat ut diceret veniente iudice difficile fidem reperiendam ne quis sibi de superbia fidei cognitione vel et confessione blanditur in hac parabola diligentius ostendit. a deo non fidei verba sed opera examinanda. ut quam maxime humilitas regnat. que que non habent sibi de sua iusticia presumentes et infirmos despicientes quia fide vacui coram non exaudiuntur.

Stat phariseus quasi ad extentam ab humilitatem. ad impedendam misericordiam. ad referendas deo gratias actum habet. ad humilitatis custodiam non habet. et quia prestat si tota civitas custodi

b ¶

Do. ii pt. pent.

Sequentia sancti evangelii in missa propria sacerdotis.

Lucas solus.

[illegible]

se orabat dicens. Deus gratias ago tibi quia non sum sicut ceteri hominum. Raptores iniusti. adulteri. vel ut etiam hic publicanus. Ieiuno bis in sabbato. decimas do omnium que possideo. Et publicanus a longe stans nolebat nec oculos ad celum levare. sed percutiebat pectus suum dicens. Deus propitius esto mihi peccatori. Dico vobis descendit hic iustificatus in domum suam ab illo. quia omnis qui se exaltat humiliabitur. et qui se humiliat exaltabitur. Afferebant autem ad illum et infantes ut eos tangeret. Quod cum viderent discipuli increpabant illos. Iesus autem convocans illos dixit. Sinite pueros venire ad me et nolite vetare eos. Talium enim est regnum dei. Amen dico vobis qui

(interlinear glosses:) Quod respondetur qui se legem agit. quod gratia illi que impugnant gratiam · Et hic humilis non audebat ut deus · ad eum appropinquet quia aspiciat ut aspiciatur per intuitum conscientiam. sed ipse humile · ut per cutit pectus penam de se exigit ut deus parcat ostendit ut deus ignoscat · non ut ille agnoscit · iustificatus · tam de operatione illi quam plus quam ille · tamen ruinam exaltat cor et ante gloriam humiliatur · illos · respondendum est non ceterum · officiosa sedulitas · voluntatis est iniuria.

…cetur: et unum foramine per ethesis intrant reliquitur.

Late ex iuncto publicano ma iorisque amoris occasio quia attendit orator non quod deum roget sed laudat in se et roganti insultat.

Despicit phariseus populum videlicet legis qui ex iustificationibus legis vita sua extollit. vel bibendo recedit. humiliat publicanus gentilem qui longe a deo positus confitetur peccata. et lamentando deo appropinquat et exaltatur.

Posita pharisei et publicani controversia ponitur iudicis sententia ut caveatur superbia.

Post dictam controversiam per datam sententiam humili magis offertur infantes. ut ostendatur quod innocens et simplex etas ad gratiam pertineat. increpant apostoli non quod nollent infantes manu et voce salvatoris benedici. sed non dum perfecti in fide putabant eum in similitudine hominum lassari importunitate offerentium nemo phariseus. languidos venire ad medicum. isti in ramo nichil consequerunt. sed in radice pertinent. quod per se agere non possunt causam suam maioribus committunt. tangat medicus et benedicat pusillos cum maioribus. talium non altitudinem sed qui humiliter ex studio innocentiam et simplicitatem quam isti habent per naturam. non etas sed mores regnant. Ideo enim virtutis non posse peccare.

Quid est ceteri hominum. non omnes preter ipsum. Sed omnes solus iustus sit. ceteri sunt peccatores.

Publicanus humiliter orans ad illos pertinet de quibus dicitur. deus non faciet vindictam ad se clamantium. phariseus vero iactans ad illos de quibus subditur. filius hominis veniens putas inveniet fidem in terra.

Increpabant discipuli non ideo fortasse. quod pueros per plenitudinem commendaverant salvari nolebant. sed ut pro muliere chananea supplicaverunt. sic clamant ergo minister et venire ex quo vocatio deberetur. sed fortasse nesciebant ordinem.

ca. 18 b. ca. 19 b.
C

Quamvis verba interrogatio-
nis argutia sed sic temp-
tator cum bonum ma-
gistrum dicat qui deum
bonum dicere debuisset. quid
me dicis bonum cum negas
deum? quia bonum dicis cum ne-
mo bonus nisi solus deus.
non quod se bonum negat sed de-
um negat. quia me bonum dicis et
bonum sectari non possis? quia
temptas. bonus ego. Sed nec
vis corde. Deus qui in lege gratiam
non quod omnia custodisti. ut ma-
ne eius iactantiam exponetur
ostenditur ei. ad huc deesse quod
est legis. non adimere perceptum
tristis inducitur: quasi eum
quendam naturalis dantur
bona sive. facilius est camelum per foramen
acus. De quibus in sequentibus non debet
iactare se divitem in divi-
tiis suis. Christus ubi dicitur
vitandum contra naturam esse
divites misericordes.

cumque non acceperit
regnum dei sicut pu-
er non intrabit in
Tunc divites dicit quod non
illud. Et interrogavit eum quidam
voto divitias temptationis in
rogavit eum quidam
terrogat.
princeps dicens.
Tamdiu erat princeps iste similis
Magister bone quid
parvulorum esse dignos regno.
faciens vitam eter-
nam ex certe nunc per alias
nam possidebo? Dixit
sed aperte exponit sibi quibus in
autem ei Ihesus. Quid me
dicis vitam posse consequi.
dicis bonum? Nemo
bonus nisi solus de-
Tunc in mandatis conveni-
us. Mandata
ma ne occidas. quia hic est parvulus innocentie castitatis quod nobis imitanda
nosti. Non occides. Non mechaberis. Non
dapponatur si regnum
furtum facies. Non falsum testimonium

sed nolle. sicut puer non perseve-
rat in ira. non lesus meminit
non concupiscit mulierem. non cogitat
malum vel loquitur. sic vos
nisi talem innocentiam et ani-
mi puritatem habueritis non in-
trabitis in regnum celorum.

Regnum dei id est doctrinam evan-
gelii. sicut parvuli vel ut puer accipit.
puer in discendo non contradicit docto-
ribus nec rationes vel ultra ad resiste-
dum componit. sed fideliter suscipit
et obtemperat et quiescit.

Sicut non reputandus est iste ut quidam
arguunt vel deum temptasse vel de
sua vita mentitus esse. sed simplici-
ter vixisse confessus est alioquin
ut Marcus ait non intuitus ar-
chana cordis eius diligere eum
diceretur Ihesus. diligit eum cor cum man-
data legis custodivit. sed ostendit
nullo esse huius qui volunt esse perfec-
ti adiungit. omnia vende et da pau-
peribus. ergo magistrum bonum dixit et
non deum. vel dei filium confessus esset.
dicit quod nisi hominem sciat comparatione
non esse dei bonum Christus. Ihesus testimo-
nium bonitatis sed magistri absque
concludit bonitatem.

Facilius dives id est confidens in divitiis suis intrabit ut Ihesus
Marcum exponit. non ergo divites manentes sed qui esse deli-
erunt intrabunt. Constat est Christum pati pro dilectoribus seculi quam dilectores seculi converti ad Christum. Ca-
melus est Christus qui sponte humiliatus infirmitatis nostre honera sustulit. Acus est punc-
tio per quam angustias passionis significat quam passione velut acu nostre cum scissa vestimenta. resarcire dig-
natus est id est reparare post lapsum. Aliter facilius est per hoc gentilem gibbo peccatorum deformem per angustam
vite ianuam ingredi quam iudeum devitatis gloriantem et ad subeundum levem honus Christi se humili-
are nolentem. Vel ita facilius gentilem populum superstitionis deformitate degenerantem in-
pia honera ferentem intrare
per angustam viam que est
Christus qui proprium corporis passionem
mortis penetrat viam velut

Qui multiplicandis divi-
tiis incumbunt alterius
vite gaudia contempnunt.

dices. Honora
patrem tuum et matrem.

Mt 19 c.
Mr 10 c.
D

.3.
arctius in tegit ei ut. Scissa vestium ta vite nature quia propter intuitum au dives est in lege egenus est in fide.

Cum amore possidente vincis cohibentur nec impossibile est difficile ait quia difficiliter divitie contemnuntur. De omnibus quidem tamen est divitias non habere nec amare.

Quos intelligimus in nomine divitum? reputando omnes ceteros amantes divitias et si non habent. Alioquin enim esset turba maior pauperum non danda tecum quos p. s. e.

Qui pro domino omnes divitias et carnis affectum contempsit multo plura recipiet in presenti et affectibus et a societate ... positus in gluttino spirituali colligatus. Multo in hac gratiosiore vita recipiet caritatem. Complacet enim quia filii et parentes et coniuges et huiusmodi convictum fragilis amicitie est. Si illi soli retinent pretie coniunctionis unitatem omnia que fratrum sunt tamquam sua credentes quia multitudinis credentium erat cor unum et anima una. Nullus quidem egens inter eos. Et quod aliquis in lascivia uxorem possidebat eandem in honore sanctificationis possidet.

Nemo qui carnalia pro domino dimiserit accipiet spiritualia. Mercedes ait. Sentiet tamen nunc in tempore. Hic est persecutionibus fratres et sorores in futuro vitam eternam. i. in hac vita per securitatibus plena gaudium regni degustant communium electorum sincera dilectione fruuntur.

qui ait: Hec omnia custodivi a iuventute mea. Quo audito Ihesus ait ei: Adhuc unum tibi deest. Omnia quecumque habes vende et da pauperibus et habebis thesaurum in celo, et veni sequere me. His ille auditis contristatus est, quia dives erat valde. Videns autem Ihesus illum tristem factum dixit: Quam difficile qui pecunias habent in regnum dei intrabunt. Facilius est enim camelum per foramen acus transire quam divitem intrare in regnum dei. Et dixerunt qui hec audiebant: Et quis potest salvus fieri? Ait illis: Que inpossibilia sunt apud homines, possibilia sunt apud deum. Ait autem Petrus: Ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te. Qui dixit illis: Amen dico vobis, nemo est qui reliquerit domum aut parentes aut fratres aut uxorem aut filios aut agros propter regnum dei, et non recipiet multo plura in hoc tempore, et in seculo venturo vitam eternam. Assumpsit autem Ihesus duodecim et ait illis: Ecce ascendimus Ierosolimam

Discipuli sermone domini de passione sua totiens replicatum.

Mat 19 d. Mar 10 c.

Mat 19 e. Mar 10 d.

Dominica in l^a. Mat 20 b. Mar 10 e.
Item de sancta cruce.
Item de vulneribus Christi.

et consummabuntur

ideo intelligere non valent. quia quod maxime iudei desiderant cuius mortem audire non poterant. et quod non solum hominem mortuum sed etiam verum deum esse sciunt mori posse non putant. et quotiens de sua passione aliquid dicit quasi allegoricum esse putant. sicut in aliis parabolas loquentem audire consueverant. iudei qui eius mortem parabant quicquid de sua passione loquentem intelligebant. hoc enim locutus est ut ipsa querelam efficere.

et consummabuntur omnia que scripta sunt per prophetas de filio hominis. Tradetur enim gentibus et illudetur et flagellabitur et conspuetur et postquam flagellaverint occident eum et tertia die resurget. Et ipsi nichil horum intellexerunt. Erat enim verbum istud absconditum ab eis et non intelligebant que dicebantur. Factum est autem cum appropinquaret Iericho cecus quidam sedebat secus viam mendicans. Et cum audiret turbam pretereuntem interrogabat quid hoc esset. Dixerunt autem ei quod Ihesus Nazarenus transiret. Et clamavit dicens: Ihesu fili David miserere mei. Et qui pre

Quia Ihesu venientem per eum significat tumultus carnalium viciorum qui dissipant cogitationes hominis et perturbant vocem orationis ne ecce ad illuminandum cor hominis venire possit. sed iam credens sermones se gravari fantasmatum per viciorum in voce orationis sue impediri ne pro se exorari possit ardentius clamat.

homo pro hominibus factus miserere hominibus quia homo es.

Previdens ex passione sua discipulos suos perturbandos predicit passionis. ut cum morientem cernerent resurrecturum non dubitarent. et consummabuntur. in hoc ostendit quod aliquid prophete protulerunt ad sue dispensationis misterium intendisse. in quo perimit hereticos qui dicunt Christum legi et prophetis etiam predicasse. Ratem. u. alii. u. t. dum confutat et paganorum dementiam qui eius crucem derident et primi sue passionis et tempus ante futurorum prescit ostendit et locum mortis non timens cadunt.

Cecus significat genus humanum quod a sua claritate excussum dampnationis sue tenebras patitur. sed et a domino appropinquante Iericho curatur. Iericho luna interpretatur per quod mortalitatis intelligitur defectus. dum gratia verbi carnis infirmitate nostre carnis suscepit. ideo ad divinam cognoscendam redit. cecus sedet iuxta viam. dum incipit credere in ipsum qui dicit ego sum via. mendicat dum rogat. vim sequitur et clamabat.

Sic tristis cecus audit. stans illum mittit quod per humanitatem sue nostre cecitatis vocibus compatitur et per potentiam divinitatis lumen sue gratie infundit.

Iungat ut credamus non nisi consentientem posse sanari non exignorantia querit. sed ideo ut rogetur inmittat ad orationem excitat. ut intelligens cecus subiungit dicens. Domine ut videam. non petit sibi aurum aut ullam lucem temporalem. sed tamen lumen videntem cum corpore et mente audivimus

Mat 20 c. Mar 10 g.

q

lanternam petamus a domino lu
cem eterne visionis et dicet nob
dominus. respice. f. t. t. s. f.

Sicut camelus deposita sarcina
gibbi per foramen acus transit.
dum accepto sensu fraudium an
gustam portam que ducit ad vitam
ascendit. et quia fidei devotione
ad videndum salvatorem quod natura
minus habebat ascensu arbo
ris supplet iuste quod rogaverat au
debat dominice benedictionis sus
ceptionem accipit quod desiderat
mistice zacheus. qui in tempore visi
tationis sugit credentes ex gen
tibus qui per occupationem temporalium
depresserant. et minimus a domino
sanctificari. cui in ... ierico
salvatorem videre voluit omni
fidei quam in mundo attulit par
ticipare quaerunt. sed turba. i.
vitiorum consuetudo que cecum
clamantem increpabat et hunc
ne videret tardat. sed sicut ampli
clamando cecus turbam vincit.
ita pusillus terrena relinquendo
arborem crucis ascendo. etiam
obstantem transcendit clamans.
cap... abs[it] gloriari. n. i. c. d. n.

Laudat omnis plebs deum non solum
pro impetrato munere lucis. sed
pro merito fidei impetrantis quia non so
lum laudat quod pateretur et miseri
corditer illuminat sed quia in cla
more fidei firmiter clamantis exaudit.

Sicomorus arbor moro si
milis foliis sed altitudine prestans.
unde et ficus fatua. i. crux que

ibant increpabant
eum ut taceret. ipse
vero multo magis
clamabat. fili david
miserere mei. stans
autem ihesus iussit illum adduci ad se. Et
cum appropinquasset interrogavit illum
dicens. quid tibi vis ut faciam. At ille
dixit. domine ut videam. et ihesus dixit illi.
respice fides tua te salvum fecit. et confestim
vidit et sequebatur il
lum magnificans
deum. Et omnis
plebs ut vidit dedit
laudem deo. Et ingressus perambula
bat iericho. et ecce vir nomine zacheus. et
(que sonat se dispertitur iste venit)
hic erat princeps
(cui census ex fraude per hec appa
ret quod non omnis homo avarus)
publicanorum et ipse
(et dives)
dives et querebat vi
dere ihesum quis esset.
et non poterat pre tur-

Quia preteriente aliquando
nos sentiebat de visione
pervenire fantasmatum
turbas nequaquam in
fixent sed omni ducit ad sana
re et lumen recipit. quia deus in
corde firmo figitur et sic
lux amissa reparatur.

Videt et sequitur qui bo
num quod intelligit operatur et
ihesum precedentem imitatur et
talis non solum in deum proficit
etiam alios ad laudem dei
accendit. unde sequitur.
omnis. p.

Prerupta pertinens ubi sum
iudei erant ipse et loquebatur
venit ipse ad templum nato
num qui passionis eius fide
iam sublimis et divinitatem
eius agnoscere audet. suspi
ciens videns. quia per fidem arte
nis elevatum eligit elige
re. seque se amantem amet.

XIX
a
Ev[angelium] In dedicatione ecclesie.
lucas solus.

ba quia statura pusillus erat. Et precur-
rens ascendit in ar-
borem sicomorum ut
videret illum quia in-
de erat transiturus. Et cum
venisset ad locum
suspiciens Ihesus vidit
illum et dixit ad eum
Zachee festinans des-
cende quia hodie in do-
mo tua oportet me
manere. Et festinans
descendit et excepit
illum gaudens. Et cum
viderent omnes mur-
murabant dicentes
quod ad peccatorem diver-
tisset. Stans autem
Zacheus dixit ad do-
minum. Ecce dimidium bonorum meorum
do pauperibus et si quid aliquem defrauda-
vi

Interlinear glosses: ut malicia et fide. / non requirit / Ut in amicitia vivat qui sibi audie-rat. Vere invitavit, audierat vo- (struck through) / et audierat affectum.

Que turba nisi imperite confusio multitudinis que verticem sapientie non se- (requirit)

Zacheus non in turba sed in seculo [ascendit] ut illum quem desiderat aspiciat.

Quia inde i. in illa parte transiturus erat ubi vel ut illum servaret et gratiam se[mi]naret. Sic enim venerat, ut per illos transiret ad gentes. Unde magis Zacheum sursum. Ita enim sublimitate fidei inter fructuosorum operum fecunditates velut in fecunda arbore ne operis eminebat.

Maneat aliquando dominus in domo principis phariseorum i. in iudeorum synagoga docebat. Sed quia sabbato curante plebes recipiente in synagoga cetus auaros disputantes et digna to gerente lingua venenata carpebat pre- cetorum facinora disserens dicens: relinquetur vobis domus vestra deserta. Hodie in domo pusilli Zachei oportet illum manere. i. nove legis coruscante gratia in credentium iam omnium corde quiescere.

Fideles ut sicut pascat ab infidelibus irridetur ut stultus. Quia pusillus ascendit dominum quilibet humilis pro prie infirmitatis conscius: immunitate crucis gloriatur et per hanc laudabilem fatuitatem conscendere precedentem cernere. Qui si non dominum non soli de est ut etiam tunc rapiam et qui in mundum venit celestis sapientie vendo.

Quod descendens de sicomoro et sic mansione in domo pereunte cetur. Hoc est quod ait apostolus et si cognovimus secundum carnem Christum sed iam non novimus. Et sed cum mortuus est ex ea vivit ex virtute dei.

Stans est aliis calumpniantibus homine peccatore. Ipse Zacheus stans i. in eadem quam ceperat veritate fidei perfistens non solum se ex peccatore conversum sed et vivente innocentem probat conversatum cum in ante conversione innocent vixit et quia ante dimidium post conversionem pro domino tuo. Et ut quod defraudavi primum est secundum legem reddere deinde quod restaret pauperibus erogare. Hunc vite fructum publicanus de sicomoro per sapientie stultitiam legis quod rapta reddit propria relinquit in sibi ingratum cuius qui non dominum vidit sequi vestigia conspicit.

Salus quod olim in domo communi implebat hodie populo gentium illustrata quod ipso credendo sit filius habrahe.

Fuit non carne sed fide quia sicut abraham iussu dei patriam obsequium futuram hereditatis deseruit. Sic et iste qui thesaurum in celis acqui-
rit. Et spe nota non solum iusti qui perseverant sed quidam in iusticia conuertuntur ad filios

ec

in reddo illud quadruplum. Ait Iesus ad eum. quia
hodie salus huic domui facta est eo quod et ipse fi
quod non venit vocare iustos sed peccatores.
lius sit Abrahae. Venit enim filius hominis
quaerere et salvum fa
cere quod perierat. Haec illis
audientibus adiciens
dixit parabolam eo
quod esset prope Ierusalem.
Et quia existima
rent quod confestim reg
num dei manifestaretur. Dixit ergo. Homo
quidam nobilis abiit in regionem lon
id est quando in fine omnes iudei salvi fient.
ginquam accipere sibi regnum et reverti. Vo
MNAS
catis autem decem servis suis dedit illis decem mnas
et ait ad illos.
negotiamini dum
venio. Cives autem
eius oderant illum.
et miserunt legati
onem post illum dicentes. Nolumus
hunc regnare super nos. Et factum est ut re
diret accepto regno. Haec erit cum ille qui humilis apparuit

---

promissionis pertinent.

Suscepta et commendata penitentia publicani divinis parabolam addit sibi magis penitentiam peccatorum quam iustitiam placere fortiorum. Item quia ingentibus de ignorantia ex humilibus quam in tumentibus de iustitia legis scribis et phariseis regnaturum. Et quia discipuli audita passione et resurrectione in Ierosolimis complenda existimabant regnum dei. Mox esse venturum hanc eorum ignorantiam illuminat docens se per mortem regnum servi suscepturum, toto orbe dispersurum et in fine seculi iudicem omnium regemque venturum.

Hic nobilis est cui cecus mistice clamabat dicebat: fili David. et cui turbe osanna filio David. Nobilis quidem natura sed humilitate qua et patre rex [illegible] sunt gentes intercedunt.

Vocat decem servos dum duodecim elegit discipulos quos lege decalogi imbutos. Sed dat decem mnas dum post resurrectionem aperit sensum ut spiritualiter intelligant legis dicta. Mnam. decem dragmas appendit. Quia omnis scripture sermo celestis perfectionem suggerit quasi centenarium numerum pondere significat.

Verba legis mistica interpretatione discussa populis offerre et ab eis confessionem sibi morum exhibitionem recipere.

Iudei qui eum et in hiis exequuntur tam carne Christi solum persequentes usque ad mortem crucis oderunt. Sed post resurrectionem apostolis et predicationem regni celestis spreverunt.

Manifestum est Iudeos semper germanum odisse vel non dilexisse salutem. Vnde et ad dominum suum petrum dixit: Ego vero mittar ad gentes sequitur hominibus.

Cum murmurantibus Iudeis non dedignatur exponere. Quia per penitentiam peccatorum suscipienda magis ipse venit in terram. Ut et se expellet filium hominis et insinuet nobis dispensationem sue pietatis.

Excecatos Iudeos relinquens transiit ad illuminandas gentes. Qui longe erant a similibus tecte clamant ad dominum vel qui longe a patribus sacrificiis quos usque ad presens longe est ab his qui ydola colunt. Sed et ipsi prope facti sunt in sanguine Christi.

Luc. solus. b

Sermo de confessoribus. at 24 b.

dixit accepto regno et iussit vocari servos quibus dedit pecuniam ut sciret quantum quisque negotiatus esset. Venit autem primus dicens. Domine mna tua decem mnas acquisivit. Et ait illi. Euge bone serve quia in modico fuisti fidelis [id est non tua cura] eris potestatem habens supra .x. civitates. Et alter venit dicens. Domine mna tua fecit .v. mnas. Et huic ait. [.i. extra te circa] Et tu esto super [quibus in brevi sit fide et visitatione] .v. civitates. Et alter [tertius ordo ... magnus sublimis ...] venit dicens. Domine [... tamen ... de perfectis honoretis] mna tua ecce quam habui repositam in sudario. timui enim te quia homo austerus es. tollis quod non posuisti. et metis quod non seminasti. Dicit ei. De

Modicum est quicquid in presenti accipimus donorum ad comparationem futurorum. ex parte enim cognoscimus et ex parte prophetamus.

Et alter venit qui ante preputium missus est cui dominus unam mnam .i. unam eandemque fidem que circumcisioni credenda est ad predicandum commisit et facit .v. ex gentibus .v. corporis sensibus ante mancipatas ad gratiam evangelice fidei convertit.

Tertius servus sunt illi qui post collectos iudeos et gentes negligenter vivunt pro iniuncto predicationis officio.

Quia ardua est indigna [illegible] ducta ad vitam. ut quanto gradus altior tanto casus gravior.

Metis ubi non seminasti. pro dictis [illegible] iudicasti eos quibus legem non commisisti et congregas ubi non sparsisti. congregas in regno tuo iudeos et de gentibus eorum comparatione qui non [illegible] ...

R.
tur in manifestissima claritate iudicaturus ad novissimum.

Ut sciret .i. sciri faceret. tunc enim omnium opera et cogitationes omnibus palam ostenderentur.

Primus servus ordo doctorum missus in circumcisionem qui unam mnam negotiaturus accepit. qui unum deum. unam fidem. unum baptisma. iussus est predicare. sed plures acquirit dum populum constitutum sub lege docendo sibimet sociat.

Decem civitates sunt anime per legis verba ad gratiam evangelii pervenientes. quibus merito glorificandus preponitur qui eius pecuniam ibi deo digne commendaverit. unde apostolus. Que est nostra spes aut gaudium aut corona glorie nonne vos ante dominum ihesum.

Secundus ordo vocatus in gentes et iudeos invicem mixturus. qui noluerunt se super se christum regnare. hanc pro iuncto comparatione nec dicit [illegible] cedat populo [illegible] unde melior posset fieri. aut quid exiget ab eo quia [illegible] recipitur ex iniuncta mna. .v. facit qui moralia habet per .v. sensus corporis. .x. facit .i. duplicia qui mistica et moralia habet.

In sudario pecuniam reponit qui ad predicandum idoneus officium predicandi vel suscipere renuit vel susceptum non exsequitur. et percepta dona sub otio torpens abscondit dicens. sufficit mihi ut de me rationem reddam. cur alius predicem. vel de ali

ut cogat reddere rationem. cum apostolus dicat illi et sunt inexcusabiles

.2.

2

Vt lex data nō ē. neq; dato euāge
lio docuerunt qz p creaturas cre
atorē potuit cognoscere. metit ꝗ
eleuit ubi nō seminauit. i. ꝗ eos reos
impietatis tenet qbz uerbū legis l
euāglii nō ministrauit. timens
ꝗ iudicii p sensum ab amministratione
uerbi requiescam.

Per duos seruos fideles intel pplm doc
tores p .x. mnas credentes pplm p
minimos qui uerbū fidei uel nūq
qm̄ audire l male interptan
do corrūpe malum p mensio
nē ruris nō seminasti q̄ uerbū
dei nisi audire cōtingit huius .v. p
sonis omne genus humanū
iudic iudiciū discernendū signat.

Hodie xp̄c accepto a patre regno reg
no qz p egrinans intra ecclē scp
sertū ꝯspicit huic seruo negoci
aturo pecuniam ꝯmodat. ī alio
modo opis ꝯsūmati examinat.
hunc prudent laborante ampli
ori gra donat. illū lucratiosa
sectantē ꝗ quo ceddit puat. mun
dicio iudicio multi qui ad docendū
idonei uidebant ob negligenti
ā suā int doctores reputabunt.
quidā simplicitatis obseruantiis
deuotione. etiā int aplicos doc
tores summa premia pcipient. q
eiū recipit pphetam ī noīe. p. m. p. r.

Collatam grām amittit qui pre
dicando aliis cōmunicare neglex
it. augetur u illi qui mea la
borauit. sic regnū cristina q sī
biendo saul amisit dd obediē
do p meruit. Sic eciā dūi quia sa
ul recessit dniꝯ ē a die illa. ꝗ de incepi addit.

ore tuo te iudico. ser
ꝗ q piger ab offm ꝯcedendi. sr
ue neq. sciebas qz ego
ut ad accendū dñi iudiciū.
homo austerus sū
nō
tollens quod posui et
nō
metens qz semina
ui. ꝗ qr non dedisti
pecuniam meam
ꝗ mensa dic
ad mensam. ꝗ ego ue
niens.
niens cum usuris
utiqz exegissem illā.
Et astantibus
dixit. auferte ab eo
mnā ꝗ date illi. qui
x. mnas hz. et dix
erunt ei. domine
habet .x. mnas. Dico
autē uobis qz omni
ꝗ ingenio et uir.
ni habenti dabitur.
ꝗ a nō uult.
ꝗ habundabit ab eo autem qui non ha
ꝗ i. iudeos
bet ꝗ quod habet auferetur ab eo. Ue
ꝯs nolentes ꝯuinci ad xp̄m.
rumtn̄ inimicos meos illos qui noluerūt

3

lege seruant temporales eos
q̄ negligunt scripturam.

Quod putauerat p excusati
one dixisse uertitur in culpam.
ei. sime tam durū ꝗ crudelem
nouas. qr ista cogitatio si
in cassum tibi timore uersa
res me mea ꝯstituram.

Idest pdicatione euāglii p
uniꝯ speciis qz fidelium credi
tz nō iurnasti. mea nō tuam.
un̄ apls siquis loquitur
q̄i sermones dei.

Qui tibi pecuniam a doctore
eiuxit credendo necesse ē ut cū
usuris soluat opando l de
accepto tibi fenore usuras
soluit qui ex eo qd audit ī a
lia studet intelligere.

Hic mistica cū oīs istis l tal
uus erit nō splendido grē
spualis q in torpent exterius
doctorib; illius tēporis con
feretur habundanter.

Propter scientiam ī uitatis ī mū
diciam opis l gemine dilec
tionis sacramentū toto or
be pdicando. l p uctos ordi
nes pdicatoz unū incarti
atione altam ī gentibus.

Venit ad montē oliueti

3

qr 24 b. q̄r e c.

In solue.

novellas olivas in subtilium virtute plantaret.

Vetus evangelistæ qui in gratia scripserunt pullum tantum commemorant. Mattheus qui hebraice scripsit et asinam solutam et adductam quod gentes superventurum non despexit et ostendit esse salutem.

me regnare super se adducite huc et interficite coram me. Et

[Sententia] parabola narrat Ierosolima ut huius dictis precedentem ostendat de esse magis cuius est. Ascendens Ierosolimam, vero parabolam premissam fuisse quod

Et factum est

non longo post ipsum occisurus a solo domino regnum et hostilis claude scilicet per

cum appropinquasset ad Bethphage et Betha niam ad montem qui vocatur Oliveti

misit duos discipulos dicens ite in castellum

quod contra vos est in quod introeuntes invenietis pul lum asine alligatum

Introeuntes in mundum predicatores invenerunt ipsum nationum per fidem et vinculis erroris ligatum et lascivum ... nullus autem erant ... doctor, sancti celestis.

[Sententia] ab hoc alligatum ut possideant ... solutum ut teneant cui nemo unquam hominum sedit. [Sententia] ... solveri

Solvite illum et adducite. Et si quis vos interrogaverit quare solvitis sic dicetis ei. Quia dominus operam eius desiderat. Abierunt autem qui missi erant et invenerunt sicut dixit stantem pul lum. Solventibus autem illis pullum dixerunt domini eius ad illos. Quid solvitis pullum. At illi dixerunt quia

Multos dominos habebat quia non uni servitio tenebatur. Si pro libitu mundum spiritum ad vario rapiebatur errores.

Bethphage vicus sacerdotum in monte oliveti et interpretatur domus bucce. Bethania civitas vel villula in latere eiusdem montis et dicitur domus obedientie. Has dominus venturus per semita sua sublimavit. Quia multos ante passionem suam docendo pie confessionis domus et obedientie spiritualis implevit. Que bene in monte oliveti sunt posite i. in ipso domino qui nos unctione spiritualium crismatum et scientie pietatis luce refovet. Et quia non vult abscondi civitatem supra se positam, mittit discipulos in castellum, que contra eos erat, ut per eos totius orbis nutrio nos teneret.

Alligatus vinculis perfidie in quo adductus domino errore fatum ... nam dominatum sibi vendicare non poterant ... non natura ... culpa ... agitur. Nam et si multi dominus et multi domini gentes ... unus deus ... dicit. Marcus autem ante ianuam ligatum ... foris ... in via ... qui non fidei ... tenebat ... deserviebat. De quibus apte subditur solventibus.

Frenum correctionis vel lingue a malo prohibere vel in via ... nemo ... dum ... salutis ... fieret utilis suadendo ... nemo ... de prime do correxit.

Ne despiciat hunc asellum

Mt 21 a. Mr 11 a.
Joh 12 a.

Mt 21 b.

et sicut iumentum omnium sordibus peccati rapacitas. Ita sub eximiis corporis nobis est equitate dilectus nunc completa negeratur.

Qui in solvendo pullo et ducente audito nomine domini cessavit. et magistri errorum cum doctoribus ad salutem gentium venientibus obsistunt suas tenebras defendunt donec miraculis astantibus veri possessores virtutis emineat. et possidente fidei potestas appareat cedentibus ad veri sanctorum quem velis celis a domino corde portet adducitur.

Vestimenta apostolorum doctrina intrinsecum vel discretio scripturarum et gratia spiritualis quibus illi corda hominum prius nuda ac frigida contegunt ut mereantur habere sessorem Christum.

Substernebant in via et hos evangelistas non discipulis et turba sternebat que martirum exempla secuti carnem per abstinentiam edomat ut domino iter admittant per et sequentibus bona prebeant exempla.

Descendente domino de monte oliveti, id est humiliante se ad infirmitatem nostram carnis illo qui erat in forma dei, et eo descendunt turbe, id est humiliantur sub eius manu quia omnia indigent ut ab eo exaltentur.

Mihi est de resurrectione lazari qui nuper factus erat maxime propterea venit obviam ei turba. quia hoc signum ab eo factum audierant laudant et de signis et doctrina que fecerat ascendit ad diem tertio per gentes quod Iohannes narrat.

dominus eum necessarium habet. Et duxerunt illum ad Iesum. Et iactantes vestimenta sua super pullum imposuerunt Iesum. Eunte autem illo substernebant vestimenta sua in via. Et cum appropinquaret iam ad descensum montis oliveti ceperunt omnes turbe descendentium ~~discipulorum~~ gaudentes laudare deum voce magna super omnibus quas viderant virtutibus dicentes. Benedictus qui venit in nomine rex domini, pax in celo et gloria in excelsis. Et quidam phariseorum de turbis dixerunt ad illum. Magister increpa discipulos tuos. Quibus ipse ait. Dico vobis quia

(interlinear: Turbas laudantes non apostolos turba ad laudandum invenientes. — laudavit singulariter ... — faciente et ego veni in nomine patris mei.)

Dominum pro gentium portat Christum discipuli vestimenta sternunt in via. et corporis sui exeuntes amictum supplicibus sanguine suo viam parant. ut in offenso gressu ad ierosolimam et duce iter tendant, id est ad veram pacis visionem.

Frequenter ingressus est civitatem ierusalem. Sed non est huius laudibus non rex vocatur. et super semper fugat non venit. cum ascendit passurus et ideo factum ut ampliter illorum adventus eorum exprimeret in iudiciam et iam tempus passionis instabat.

Turba post modicum crucifixura regem appellat et expectatum per carnem filium dei venisse declarat. ut ad vos suum testimonium extorqueatur ab inimicis.

Sicut nascente domino ab hominum et angelorum agmina celestia decantabant: gloria in excelsis. d. 2. a.

c. p. h. b. u. sic eidem mor
ti hec prophetauerunt tempus conuenit.
pax in celo, gloria in excelsis.

Quia clementia inuiden
tium de ueritate docentem no
uerant et magistrum audi
unt appellari discipulos eius
di metuunt eidem redarguen
dos esse clamant quidem ille in uinti
erat qui apparet esse per mi
racula.

Crucifixo domino apostoli primo
te tacentibus, petre et saxa scissa sunt,
apertis monumentis omni et mun
di domini aperte clamabant
misterie. sic et certas magister in
isti ut a laude emuteat po
pulos gentium mollito la
pideo corde creatorem suum cre
dere et annuntiabit.

Cum terrena modo sic construc
ta ex portam u domus erat ceu
cissus apparet iam cito
to fuisse destructa. cui
uni e tuto magistro subdatur.
eo quod non c. t. u. t. l. ad domini
filium dei in carne.

Post euminda mala in
gens in templum eicit uen
dentes et ementes. per hoc innu
ens quod ruina populi maxime
est sacerdotum culpa fuit. Sacerdotes uen
dentes et ementes per cuncta o
stendit unde radix perdi
tionis processit.

si hii tacuerint la
pides clamabunt.
Et ut appropin
quavit videns
civitatem flevit sup
illam dicens. quia
ruinam que imminet. et tu flere
si cognovisses et tu
uisses quam in exultas.
et quidem in hac die
tua que ad pacem
et temporalis pacis et quiete
tibi. nunc autem abscon
et super uniuersa miserie.
dita sunt ab oculis
et eterna pena que imminet ignorat.
tuis. quia veniet dies in te et circumdabunt
et romani principes.
te inimici tui vallo. et circumdabunt te.
et coangustabunt
te undique et ad terram
te
prosternent et filios tui
qui in te sunt. et
non relinquent in
te lapidem super
lapidem eo quod non
cognouisti tempus
uisitationis tue. hec quod scribens appetit.

Dum caritatis das uobis superiacentibus
mala futura non perspiciens hec
bona presentia que ad pacem tibi pos
sunt esse temporalem. et hec sublata. l.
quia non prouidet mala que euentura
sunt. si enim preuideret in presen
tibus prosperis tela non fuisset.

Quod dominus Iherusalem semel
fleuit hoc cotidie per electos suos
facere agit. plangit reprobos qui
nesciunt cur plangantur. hec exultant
in rebus pessimis. Qui si dampnatio
nem suam preuiderent se ipsos cum
electorum lacrimis plangerent. cum
in presentem sua die sua hic habet,
unde et pace habet ex habundantia
temporalium. et supplicia nunc abscon
duntur ab oculis eorum que refugiunt
futura prouidere pro temporali leti
tia perturbari. hec uenient dies quando extendit ab
extremo animas exeuntes a corporibus demo
nes inimici uallo circumdentes eas
ad societatem dampnationis sue. et
undique circumdabunt te. et coangusta
bunt quando non solum operis sed loc
tionis et cogitationis iniquitates
ante oculos eorum replicabuntur. et ad terram
prosternunt cum caro in puluerem redigi
tur. filii in caduntur cum iniquitate
die prosternuntur omnes cogitationes
eorum. Quia cogitationes et per lapides signi
ficantur cum sub dicto. non. r. l. s. l. peruer
sariorum. et prauiis cogitationi peruer
siorem adicit cum lapidem super struit
lapidem. sed cum anima adiunctione rapit
talis cogitationum constructio dis
sipatur. et hoc ideo quia non cognouit
tempus uisitationis sue. peruer
sam enim animam deus uisitat a
liquando per preceptum, aliquando flagello, aliquando
uero de malis suis eruditur. extre

2.

D

d̃o io pt pcti
lucas solus.

¶ Mt. 21 b. Mr. 11 c. Io. 2 b.

mo inimicis traditur cum quibus in extremo iudicio dampnationis societate colligatur.

Sicut in civitate est templum, sic in fideli plebe vita religiosorum. Sed multi per religionis habitum sacrorum ordinum loca percipiunt religionis officia in mutationum tenere negotiationis exercent. In templo vendunt cum hoc quibus data vita competit ad premium largiuntur. Iusticiam vendunt cum hanc pro premii acceptione servant in templo. Emunt quid dum hoc quod pro suo iure debent negant dato pretio; nisi premio emitur pretium. Quibus dicitur: Fecistis domum meam, etc. Quia dum impii locum tenent religionis, ubi per maliciam occidunt, non personne innusticeare debuerunt...

visitationis tue. Et ingressus in templum cepit eicere vendentes et ementes dicens illis. Scriptum est quia domus mea domus orationis vocabitur. Vos autem fecistis illam speluncam latronum. Et erat docens cotidie in templo. Principes autem sacerdotum et scribe et principes plebis querebant illum perdere. Et non inveniebant quid facerent illi. Omnis enim populus suspensus erat audiens illum.

Domus Dei est conscientia fideli. Que fit spelunca latronum qui relicta simplicitate sanitatis illud meditantur agere unde Christum innocentes possint ledere. Sed est Dominus minister fidelium ad cavenda mala erudit.

¶ C Mr. 11 c.

¶ XX

A

Fiat ... Mt. 21 d. Marci 11 e.

Et factum est in una dierum docente illo populum in templo et evangelizante convenerunt principes sacerdotum et scribe cum senioribus et aiunt dicentes ad illum. Dic nobis in qua potestate hec facis aut quis est qui dedit tibi hanc potestatem? Respondens autem Iesus dixit ad illos. Interrogo vos et ego unum verbum. Respondete michi. Baptismus Iohannis unde erat: de celo erat an ex hominibus? At illi cogitabant intra se dicentes: Quia si dixerimus de celo dicet: Quare non credidistis?

Poterat aperta responsione temptatorum calumpniam confutare. Sed prudenter interrogat ut suo silentio vel sua sua condempnetur.

Propter duas causas veritas cognitoribus est abscondenda: vel quia minus sunt capaces ad audiendum, vel odio...

Quem confitemini de celo habuisse prophetiam michi

3

.3.
testimonium perhibuit. et ab illo audistis in qua potestate hec ego facio. quod illi intelligentes dubitant quia illi detrahebant deriserant.

quod testimonium perhibuerunt. Dicit ei: Si autem dixerimus ex hominibus, timemus turbam. Si autem dixerimus ex hominibus, timemus populum.

Si ab hominibus, tota plebs lapidabit nos. Certi enim sunt Iohannem prophetam esse. Et responderunt: Nescimus unde esset.

timentes lapidationem, et magis timentes veritatis confessionem. Et ideo dico vobis quod scio quod nuilitas confiteri.

Et ipse ait illis: Nec ego dico vobis in qua potestate hec facio. [Aliam parabolam] Tempore eius, dicens ad plebem parabolam hanc: Homo quidam plantavit vineam et locavit eam colonis, et ipse peregre fuit multis temporibus. Et in tempore vindemie misit ad cultores servum, ut de fructu vinee darent illi. Qui cesum dimiserunt eum inanem. Et addidit alterum servum mittere. Illi autem hunc quoque cedentes et afficientes contumelia dimiserunt inanem. Et addidit tertium mittere. Qui et illum

Principibus sacerdotum et scribis de sua interrogatione confutatis, dominus eis expertis exequitur, et illis audientibus plebem, cuius sua vita liberter audiat, alloquitur in ferens parabolam, qua et illos impietatis arguat, et regnum dei ad gentes transferendum ostendat.

Tertius servus chorus prophetarum, qui prophetas corripiebant et mala que vinee inimicabantur predicabant, et illos persecuti sunt et occiderunt. Et vinee dilatam Ieremias deploret dicens: Ego te

Vinea domini Sabaoth domus Israel est. Colonos operarum qui ad colendum vineam hora prima, tertia, vi., ix., xi. conducti. Peregre fuit quia nec vicinus presens est: cultoribus libera operandi arbitrium reliquit.

Primus servus qui mittitur Moyses legislator qui per xl. annos fructum legis quam dederat a cultoribus inquirebat. Sed cesum dimittunt inanem quia exacerbaverunt Moysen in castris Aaron. s. d. et vexatus est Moyses propter eos. Quia enim ex c. c. eius de quibus ipse ait: Uva eorum uva fellis et botrus amarissima. Vinum eorum fel draconum.

Quia nunc est presens diligentibus et negligentibus, absque est et longo tempore abfuit ne properata videretur exactio. Nam quo indulgentior, inexcusabilior perseverantia.

Alter servus David psalmista qui post Moysen colonos vinee modulatione psalmodie et cithare dulcedine ad exercitium boni operis invitavit. Sed et hunc contumelia affectum dimittunt inanem dicentes: Que pars nobis in David aut hereditas in filio Ysay. Quem precatur, ut hac vinea ne penitus extirpetur exorat: Domine deus virtutum converte. r. de. ce. et vi. u. vineam istam.

Aperte prebet iudeos non per ignorantiam filium dei crucifixisse sed per invidiam. Intellexerunt enim hunc esse cui dictum est: Postula a me et da. t. g. he. t. Non quia sulentes sibi dicunt: Ecce heres

b

[M]t 22 A. M[arc]i 12 A.

vulnerantes eiecerunt. Dixit autem dominus vineae: Quid faciam? Mittam filium meum dilectum. Forsitan cum hunc viderint verebuntur. Quem cum vidissent coloni cogitaverunt inter se dicentes: Hic est heres, occidamus eum ut nostra fiat hereditas. Et eiectum illum extra vineam occiderunt. Quid faciet illis dominus vineae? Veniet et perdet colonos istos, et dabit vineam aliis. Quo audito dixerunt illi: Absit. Ille autem aspiciens eos ait: Quid est ergo quod scriptum est: Lapidem quem reprobaverunt aedificantes, hic factus est in caput anguli. Omnis qui ceciderit super illum lapidem conquassabitur; super quem autem ceciderit comminuet il-

Marginal gloss (left):

totus post eum abiit. si di. e. s. o. t. meum. Hereditatem quam ecclesiam quam non moriens pater reliquit set ipse morte sua ereptam resurgendo possedit. Hanc per regem violavit in dei. Quod eidem quia per eum est extingere conantur: iustitiae dei non subiecti, et suam constituere volentes.

Ipsi eius qui mortem Christi et resurgit. [illegible] testamentorum quod ipse condidit celi heredit-aria in nostris per fectibus et vo-luntaria consequitur.

Marcus ordine mutat occiderunt et eiecerunt extra vineam. In quo praevaricatio eorum notatur quia post resurrectionem praedicantibus apostolis credere noluerunt. Et qui cadaver vile per hiacentes gentibus suscipiendum dederunt.

Moraliter vinea locatur cum missum lavacri fidelibus ad excolendum opus committitur. Mittuntur tres servi ut de fructu percipiant cum lex psalmodia prophetia ad bene agendum hortantur. Et contumeliis affecti vel cesi eiciuntur cum sermo auditus vel contempnitur vel blasphematur. Missum insuper heredem occidit qui filium dei conculcat et spiritum quo sanctificatus est contumeliam facit. Vinea aliis datur cum gratia quam superbi abiciunt humilibus datur. Servile manus nullum mittere querunt et timore retinentur cum falsus frater unitatem ecclesiae propter bonorum multitudinem vel erubescit vel timet impugnare.

Marginal gloss (right):

plantavi vineam electam quomodo conversa es in speciem vineae alienae.

Quod ambigit non est de ignorantia set ut reservetur homini locus.

Quia dominus extra portam passus est vel quia accedit quod non prius esse eiectus et demum cruci addictus.

Contradicunt sive quia contra perfidiam suam dictam cognoscunt, quod eum inminere generant in parabola contineri intelligunt. Negant [illegible] iudicis propheticum iustum fore divinae vindictam legis quia ipsi spernebant ad gentes transferri. Quod salvator respondeat attendit quod sequitur.

Interlinear glosses:

Quomodo implebitur prophetia nisi quia acuos recipiat.

Quod Christus predicatus est gentibus et [illegible] ut in eo angulari lapide duos ac parietes conciliaret.

id est lapis

Qui credit in illum peccat cadit super lapidem et non conteritur, sed confringitur ut per paenitentiam ad salutem reser-

Et querebant principes sacerdotum et scribe mittere in illum manus in illa hora. et timuerunt populum. cognoverunt enim quod ad ipsos dixerit similitudinem hanc. Et observantes miserunt insidiatores qui se iustos simularent ut caperent eum in sermone et traderent illum principatui et potestati presidis. Et interrogaverunt illum dicentes. Magister scimus quia recte dicis et doces et non accipis personam, sed in veritate viam dei doces. Licet nobis dare tributum cesari an non? Considerans autem dolum illorum dixit ad eos. Quid me temptatis? Ostendite michi denarium. Cuius habet imaginem et inscriptionem? Respondentes dixerunt ei. cesaris. Et ait illis. Reddite ergo que sunt cesaris cesari. et que sunt dei deo.

Qui supra coloni hic dicuntur edificantes quia qui plebem ad ferendos fructus excolere hanc ipsi domino in habitatione digna quasi domum construere videbantur.

i. ypocrite aliquid ab eo velut eo ignorante extorquere

verbo unde argui possit.

i. herodis qui in diebus illis erat

ierosolimis.

hominis

i. reddere non sed illa eorum blandiciis. sed si sola

a salute.

i. per censu solvitur et habet imaginem

cesaris.

i. non de ignorantia interrogat sed ut ex proprio ore ad eorum verba respondeat.

i. tiberii vel augusti sub quo passus est.

tributum pecuniarum.

i. decimas et primitias.

Velut cesar exigit impressionem sue imaginis. sic et deus animam suo lumine vultus sui signatam.

...natur. et cui lapis irruerit. i. qui negat ferietur et conteritur. ut nec testa remaneat. vel cadit super eum qui modo contempnit. et in iuriis affectat nondum ferietur vivit sed quasi stans ut non ambulet rectus cadet super eum lapis quem veniens in iudicio opprimet.

Quasi inventum dicit interficere in quo plantaverit vinea que dixerat. ipse est heres. sed illi pravi coloni qui solo humano terrore retardantur. donec veniret hora eius.

Quod pro timore populi per se non possunt manibus eorum efficere per presidis volunt. ut velut immunes in morte ipsius videantur.

Quasi laudatur in iusticia cordis sui simplicitate aperiet eis. eos scilicet velle habere discipulos.

Non times placare personam sed indiscretam dicis veritatem maioribus et minoribus.

Illud precavent ut deum magis timeant quam cesarem. et dicat non debere solvi tributa ut inde auctor sedicionis fiat.

Cum nuper sub augusto iudea romanis stipendiaria facta esset. pharisei qui de iusticia sibi applaudebant qui decimas et primitia deo dabant tributa homini esse solvenda negabant. per quod sedicionem postea regnum =

= et tota patria sua ... dei ... tuet ... a

[apud 22 d. apr 12 b.

Cap. 22 e. Cap. 12 c.

Alia ymago dei alia mundi. sig° x ñ hñt ymaginē cesaris dūt censum deo. s; reddūt mundo q mundi erat. Et cui suus ēē ñ obnoxi cesari nulli hec q fe mūdi. si hēs diuitias ob nexi es cesari. suus treno regi nich delere. oīa tua relinque. et bene p° q cesaris sunt reddenda deserunt. q nō p̄t quis ēē dñi ñ p° mundo re nunciauit.

Pharisei credebant corporis et ani me resurrectionē. saducei et animā inter cū corpore.

Due erant hereses in iudeis phariseorum qui p ferebant iusticiam tradicionū et obseruationum unde et diuisi uocabant. a p plo et saduceorum qui sibi uendicabant sibi q ñ erant. i. iusti.

Qui resurrectionē corporum nō credunt et aīas putant intire c corporibus. turpitudinē fable fingunt. que deliramenta arguunt eos qui resurrectionē asserunt. potuit autē fi ut in gente eorum h aliquā accideret. misticae hū septē reprobi sunt cuiuto ta hac uita que. vii. diebus est. Stabis a bono sunt quibus misere mortuus ad uitam mundana conuersatio que sine fructu est transibit.

Cum omnes boni et mali sint resurrecturi et absque nuptiis mansuri. dominus dixit ut ad gloriam resurrectionis excitet de solis electis dis serit. sicut in resurrectione neque nubent neque ducunt. resurgentibus corpora q possunt nubere et ducere q dixit deberi cum hunt genitalia.

et non potuerunt uerbum eius reprehendere coram plebe. (q° ēē debuerunt mirantes q ñ hñt tempore) Et mirati in responso ei (randi locum.) (ut r p sequitur uincunt) tacuerunt. Accesserunt autem quidam saduceorum (q dicunt pre tantur iusti.) qui negant esse resurrectionem et interrogauerunt eum dicentes. Magister, moyses scripsit nobis, si frater alicuius mortuus fuerit habens uxorem, (ut liberis mortuus) et hic sine filiis fuerit. ut accipiat eam frater eius uxorem et suscitet semen fratri suo. Septem ergo fratres erant. et primus accepit uxorem. et mortuus est sine filiis. et sequens accepit illam. Et ipse mortuus est sine filio. et tercius accepit illam. Similiter et omnes septem et non reliquerunt semen. et mortui sunt. Nouissime omnium mortua est et mulier. In resurrectione ergo cuius eorum erit uxor? siquidem septem habuerunt eam uxorem. Et ait illis ihesus. Fi

In lege littere cogebatur nubere mulier. s; in lege grē commendatur castitas.

Cum ipsi filios et nubia filii pp successionē. successio pp mortē. ubi ñ ē mors nec s nubia.

Posuerunt questionē de resurrectionibus cum domino ubi s fauentes de ipsa resurrectione ēē eorum infidelitate agit.

Moyses quem nos recepimus aliquid potuit apciora, prophetarum testimonia dicere si saduceis prophetas non reciperent.

nubunt filii huius seculi, et quia mori possunt.
traduntur ad nuptias. Illi vero qui

digni habebuntur seculo illo, et resurrec

tione ex mortuis, neque nubent, neque ducent

uxores. neque enim ultra mori poterunt. equa
ecce spiritualis conversatio. Tum in laude corruptionis in visione
les enim angelis sunt. et filii dei sunt cum
dei fruuntur.
sunt filii resurrectionis. Quia vero

resurgent mortui, et moyses ostendit

secus rubum sicut dicit dominum deum ab

raham. et deum ysaac, et deum iacob. Deus autem
quorum deus et dominus est.
non est mortuorum. sed vivorum. omnes enim vi
vera vita.
vunt ei. Respondentes autem quidam scribarum

dixerunt. Magister bene dixisti. ~~et non~~
non
amplius audebant eum quicquam interrogare.

Dixit autem ad ~~eos~~ illos quomodo dicunt

christum filium david esse. et ipse dicit in libro
patri. filio.
psalmorum. Dixit dominus domino meo se
non ad locum.
de a dextris meis. donec ponam inimi
nolentes. subiciam tibi volentes vel nolentes.
cos tuos scabellum pedum tuorum. Da

vid ergo dominum illum vocat. et quomodo

Gloss:

o
mentis. sed nulla voluntate vel necessitate nubendi mancipantur. et nota quod insidiatoribus et concertatoribus secreta misteria loquitur. non sanctum dat canibus. sed aderant multi qui docerei quos propter illorum immundiciam non oportebat negligi.

Verum a domino quia animam mortui erant cum hoc diceret. probat quod post haec animas post mortem permanere. non enim dicetur deus non existentium. et sic introducitur corporum resurrectio quae cum animabus bene vel male gesserint.

Et non amplius. confutati in sermonibus non amplius interrogant. sed aperte comprehensum romane potestati tradunt. ex quo intelligimus venena invidie quidem posse superari. sed difficile conquiescere.

Consummatus precepta domini sui in fine testamenti sui fidem concludit ut dominum ihesum unum deum et unum hominem ad dexteram patris sedere credatis.

Ideo reprehendunt quod David filium dicunt. sed quia dei filium non credunt.

Filius dicere est equalem sibi unum generare domino non facere de nichilo. sed facere de patre semper fuit.

Quod apostolus inimici subiciuntur non infirmitate filii sed nature unitate quia in altero alter operatur. sicut et filius subicit inimicos patri. quia pater eum clarificat super terram.

Duplici ratione in verbum attende
= avaritie glorie cupidis. ne vel eorum simulatione decipiaris. vel eorum exemplo ad amorem terre

Mt 22 G. Mr 12 e

Marci 12 F. Mt 23 A. Luc 11 F.

palam inflamemur.

Non salutari in foro. nec primas sedes vetat eis de quibus debent ex ordine officii. et eis qui non debi te amant quam aliorum. eorum non gradus redarguit. sed caveat culpa subdo ris laudibus. inter esse velit qui deside rat sede in cathedra moysi.

Marci 12 F. Mt 23 b.

Marcus qui de vo. do. u. subob tenui plixe orationis quia ut reli giosiores appareant. prolixe orant. ut ab infirmis quibus libet et pec catorum suorum conscia turba laudes et pecunias accipiant. quorum oratio fit in peccatum. ut non solum pro aliis intercedere non possit. sed nec sibi ad salutem proficere immo pro ipsis orationibus magis damp nabitur.

XXI

a

Marci 12 G.

Alii. divites qui in gazophilacium munera mittunt sunt iudei. qui de iusticia legis elati. vidua ecclesia pauper ipsa que pauper misit mortem. et in celi penetralibus ab occulis eius occultus. cui in parte regi onis alius vivit hec paupercula. quia superbias et concupiscentias mun di abiecit. quam. m. g. m. d. m. quia in conspectu divine maiestatis non opus viri oblationes cuncta certo numero consignata servantur. vel dilectione dei et proximi. vel fidei et operationis sue munera deferre. qui consideratione sue fragilitatis minuta sed intuito pie intentio nis magis sunt accepta quam cuncta superbientium iudeorum opera.

Iudeus ex habundantia mittit qui de iusticia presumens sua tantum orat apud se. deus gratias ago

(spiritu sancto.) Filius eius est. Audi-ente autem populo omni dixit discipulis suis. Atten-dite a scri-*(cautionibus vestimentis ad iustum publicum prede)* bis qui volunt ambulare in stolis. et amant *(quia rep. tendit induitur quod induebat propria virtus.)* salutationes in foro. et primas cathedras in sy-nagogis. et primos discubitus in conviviis. Qui *(quia de hiis est affectum religionis. sed nesciunt sibi)* devorant domos viduarum simulantes longa *(prudere.)* oratione. hii accipient dampnationem maiorem.

Respiciens autem vi-dit eos qui mittebant *(que dicentes.)* munera sua in ga-zophilacium divi-tes. Vidit autem et quandam viduam pauperculam mitten-tem era minuta du-o. et ait illis. Vere *(quia non perpendit quantum in sacrificium)* dico vobis quia vidu-*(offertur. sed ex quanto datur.)* a hec plusquam omnes misit. Esa... omnes hii ex habundanti sibi miserunt in

Quomodo repugnantia solvit hec secundum intellectum nostrum.

Maiorem in hiis insinuat eos qui in angulis stantes orant ut videantur ab hominibus dampnationem tradendi me ri ser istos maiorem.

Qui appetitores primatus va ne glorie cavendos esse monue rat et discentes in domum domini certe ordine discernit. ut retribuat singulis secundum intentionem cordis.

Gaze divitie phylaxe ser vare. inde gazophilacium archa huius foramen de sup in qua mittebant sacerdotes donaria populi. quod congregabantur ad necessarios usus templi. pre terea in qua archa servabantur. gazophilacium dicebatur. unde hec locutus est Ihesus in gazophilacio docens in templo.

Post oblationem vidue ma...

ecclesia de gentibus signatur. templi supponitur destructio ut velamento littere occultatus reconditio sacramenta ecclesie incipiant patescere. curavit enim deus civitatem et templum et omnia figuralia subvertere ne quis post adventum xpi ad illa recurreret.

munera dei. Hec autem quod ex eo illi deest omnem victum suum quem habuit misit. Et quibusdam dicentibus de templo quod lapidibus bonis et donis ornatum esset dixit. Hec que

[xl.ii. anno post passionem domini]

videtis venient dies in quibus non relinquetur

[templum a romanis.]

lapis supra lapidem qui non destruatur. Interrogaverunt autem illum dicentes: Preceptor quando hec erunt et quod signum cum hec fieri incipient? Qui dixit:

[ne quis persuadeat quod hec mox sint ventura.] [Cum]

Videte ne seducamini. Multi enim venient

[templaxione eorum.]

in nomine meo dicentes quia ego

[liberans vos pacis.]

sum. Et tempus appropinquabit. Nolite

De signis dicit de tempore non putat immanendum.

ergo ire post illos. Cum autem audieritis pre-

[contra exercitum. contra ad hostes. contra ad cives.]

lia et seditiones nolite terreri. Oportet hec primum fieri sed non dum statim finis. Tunc

[constat hoc omnia contigisse tempore iudaice seditionis]

dicebat illis. Surget gens contra gen-

[contra romana pugnae et ficione.]

tem et regnum adversus regnum et terre mo-

Hec et maxima causa fuit iudeis qui post occisionem

tibi. Cum non sufficit hec omnem victum in munera dei mittit in ecclesia quod est et vivit non sui victus divini muneris intelligit dives deus per ... ...

Quia laudantibus edificationes templi predixerat omnia destruenda discipuli sicut marchus ait et petrus et iacobus et iohannes et andreas separatim quaerunt tempus et signa predicte destructionis.

Invenientes ierosolimorum excidio multi fuere principes qui se esse xpos et liberatores temporis appropinquasse dicerent. temporibus quoque apostolorum heresiarche prodierunt qui diem domini instare predicarent quos et apostolus redarguit.

Primum primus fuit symon magus cui omnes quaerant in samaria auscultabant dicentes hic est virtus dei magna.

Hec ad literam a passione domini in iudea habundaverunt quibus veteri apostoli ierosolimam videam deserant admonentes quod non statim finis sed post xl.ii. annum.

Hora alia e celo alia a terra alia ab elementis alia ab hominibus. surget gens contra gentem ecce perturbatio hominum. terremotus ecce respectus ut desuper. pestilentia in egilitas corporum. fames ecce sterilitas terre. terrores de celo ecce inequalitas aeris. qui in omnibus delinquit in omnibus feriuntur.

Mistice regnum contra regnum et ...

b

Mat 24 a. Mr 13 a

Mat 24 b. Mr 13 a.

Evangelium de martiribus. Mat 24 b. Mr 13 b

tur magni erunt per loca, et pestilentie, et fames, terroresque de celo, et signa magna erunt. Sed ante hec omnia inicient vobis manus suas et persequentur tradentes in synagogas et in custodias, trahentes ad reges et presides propter nomen meum. Continget autem vobis in testimonium. Ponite ergo in cordibus vestris non premeditari quemadmodum respondeatis. Ego enim dabo vobis os et sapientiam, cui non poterunt resistere et contradicere omnes adversarii vestri. Trademini autem a parentibus et fratribus et cognatis et amicis, et morte afficient ex vobis. Et eritis odio omnibus propter nomen meum. Et capillus de capite vestro non peribit. In patientia vestra possidebitis animas vestras.

lentia eorum quorum sermo ut cancer serpit. Et fames audiendi verbum dei. Commotio terre aut fidei separatio intelligitur. Qui tamen se invicem dimicantes ecclesie victoriam faciunt.

Hec in eo tempore impleta apud Iosephum inveniuntur, qui narrat stellam gladio similem per annum super Ierusalem pependisse, et currus equitesque armatos in aere debellasse, et ... manus immolantium peperisse agnum. Quo mirum hec omnia contigerunt sub infert. Sed ante hec omnia.

Maius tormentum est cum aliquis ab illis patitur de quibus presumebat. Quia et dampno corporis mala cruciant amisse caritatis et dura sunt. Quia predixit de mortis afflictione, consolatio subditur de gaudio resurrectionis et capillus. Quasi diceret timeatis ne pereat quod incisum non dolet, qui [non] dolet nec illos potest perire dolet, caro enim incisa dolet et capillus non dolet incisus.

In testimonium eorum qui vel persequentur vel videndo non imitantur. Mors enim iustorum bonis est in adiutorium, malis in testimonium, ut mali sine excusatione pereant, unde exemplum capiunt electi ut vivant. Quia vero tot terroribus audita terreri poterant, consolationem supponit. Unde ponite ergo.

Non solum vestra ossa, id est fortia gesta vel dicta remanebunt, sed et capilli, id est cogitationes que de corde tanquam de cerebro exeunt, apud iustum iudicem iusta mercede donabuntur. Unde propheta: reliquie cogitationum diem festum agent tibi.

Ecclesiastica hystoria narrat quod annos quibus iudea erant imminente excidio ab angelo monitos

domini et nominis eius professores impia crudelitate vexabat.

Patientia radix est omnium virtutum et custos. In hac quia animas que corpus possident, possidemus et ipsas animas ad patiendum ratione regimus. Ypa est patientia et aliena mala equanimiter perpeti et eum qui irrogat mala nullo dolore moveri.

Marginal notes:
¶ Mt 24 b. Mr 13 b. Io 16 a.
¶ Mt 10 d. Mr 13 b. Lu 12 b.

3:

Hucusque ea q̄ p. xl. annos
no dn̄i sine ad ueniunt̄ fu
tura erant. hic finis desolo
nis q̄ a romanis facta est.

Cum autem uide
ritis circumdari ab
exercitu ierlm. tunc
scitote appinquabit desolatio eius. Tunc

s. q̄ ex sunt nisi fugiant ierlm.

qui in iudea sunt fugient in montes.
et qui in medio eius discedant. et qui in
regionibus non intrent in eam. Quia dies ultionis

s. dn̄i sanguis.

hii sunt ut impleantur omnia que scrip

inde

ta sunt. Ve autem pregnantibus et nutri
entibus in illis diebus. Erit enim pressu
ra magna super terram. et ira pplo huic.

s. in consumatione.

et cadent in ore gladii. et captivi ducent

Extremo iudicio ppinqū
que sonit⁹ maris et fluctuū
confundet. terras et orb̄ p̄me
tibus se mutet coloribus in
fert. celi megra lumina
na p cursus nouo ordine
radius turbatā faciem ue
lant. quia appropinquante
suo domino elementa di
paciencia mutāt tremunt.

in omnes gentes. et
ierlm calcabitur a
gentibus donec im
pleantur tempora na
tionum. Et erunt
signa in sole et lu
na et stellis. et in terris pressura gentium. p

s. p̄ nuntiat hi q̄ iohs̄ i ter cetera celi miracla scripsit.

confusione sonitus maris et fluctuum arescen
tibus hominibus p̄ timore et expectatione que

z:
fugisse. et trans iordanē in ciuitate
pella donec desolō iudee implere
tur habitasse.

Tunc. i. tempe primo ante obsidi
onē dn̄i adhuc licebit fuge dn̄i
nules remansit p galileam et
samariam se diffunde cepit.

Noluit fieri uos ad certam
accedunt: sz ego p̄ uos edicis
illa: sz ego sum qui loquor.

Quorum uti uel manus filiorum
sarcina pgrauat fuge necessi
tatem impediente.

Hec pressura et ira usq; hodie pplo
p oēs gentes dispso durat. non
tn̄ in etnm̄ durabit. unn p⁹ ordi
nē pssure de ruina subiungit do
nec impleantur tempora. na.

Donec. implea. i. donec plenitu
do gentium intrauerit ut sic oīs
isrl' saluus fiat. et q̄ ad solum
natiuitatis sue redeat gaudebit.
Quid autē impleūs nationū im
pletus tempibz. et oī isrle saluato
deus in ordine ponit. nā et h' a
pud q̄sque ex mathio. n̄ solū te
pus euertendi templi et signū ad
uentus eius. et consumationis secli.
erunt. s. in sole

Sol uertetur in tenebras et lu
na in sanguinē antequā ue. d. do.
mini.

Hoc tempe autē qn̄ erit tribula
tio magna qualis n̄ fuit ab initio
mundi neq; fiet.

Hec de ipso aduentu cum omnes uirgines prudentes et fatue in solito clamore suscitante

[Sia ē pt dmita 10
ayt 2 e c ayt 13 c

[ayt 2 e c. ayt 13 c.

D 2 i.
adiectu de
ayt 2 e d. ayt 13.
d.

lampades ornant. i. opera sua numerant. per quibus maximo cum timore. iam mista terrenis discriminis expectant adventum. nam aeternis universus orbis absque timore iudicis actus est. unde apostolus cum dixerint pax et securitas super veniet intentus repentinus. nec mirum si in expectatione districti iudicis qui in mundo floruerunt exarescerent. si fides qui ex operibus viruerat arescet. nam virtutes celorum. i. angelice potestates tremunt aspectum iudicis. unde iob. columpne celi contremiscunt et pavent adventum eius.

Venientem in nube. quem in humilitate positum audire noluerunt ut virtutem eius tanto districtius sentiant. quanto nunc corda eius ad penitentiam non inclinant. que vero contra reprobos dicta sunt mox ad consolationem electorum supponit. hiis autem fieri. i. plage crebrescunt cum terror iudicii commotis virtutibus ostenditur. levate. i. exhilarate corda vestra quia dum finitur mundus cui non estis amici prope est redemptio quam quesistis quia non mundus diu delectat proinda expectatione manifestatur. videte ficum.

Sicut ex arbor fructu vicina estas cognoscitur. ita ex ruina mundi prope esse regnum dei cognoscitur ex hiis verbis ostenditur. quia fructus mundi ruina est. ad hoc enim crescit ut cadat. ad hoc germinat ut cladibus germinatur cladibus consumat.

Regnum dei estati comparat quia tunc nostri meroris nubila transibunt. et eterni dies vite solis claritate fulgebunt.

Et cum verba mea sic ab sceptis dubia sunt implenda. videte ne cum

super venient universo orbi. Nam et virtutes celorum movebuntur. Et tunc videbunt filium hominis venientem in nube cum potestate magna et maiestate. hiis autem fieri incipientibus: respicite et levate capita vestra quoniam appropinquat redemptio vestra. Et dixit illis similitudinem. Videte ficulneam et omnes arbores. cum producunt iam ex se fructum: scitis quoniam prope est estas. ita et vos cum videritis hec fieri scitote quoniam prope est regnum dei. Amen

Q. dico sub certitudine expressis de mortalitate ad immortalitatem

dico vobis: non preteribit generatio hec

iudeorum

ineunte. i. omne genus iudeorum qui non deficiet donec veniat dies donec omnia fiant. celum et terra transibunt

iudicii. i. innovabuntur de potentia pristina forma

verba autem mea non transibunt.

manentia que sibi. unde que terra in eternum stat.

Attendite autem vobis ne forte

gravent corda vestra in crapula et ebrietate [catchword line: ...] Attendite autem vobis ne forte corda vestra gravantur in crapula

Dicit in corpore celum in celo. et terra durabilis est. nichil tamen sit velocius quam sermo. unde inquo usque imperfecta sunt. vita non sunt. si perfecta sunt. iam omnino non sunt. nec enim per finem transitura possunt. aut ergo. celum et terra. cum omne quod apud nos durabile. et sine mutatione est ad eternitatem durabile non est. et omne quod apud me transire cernitur fixum. et sine transitu tenetur. quia sermo meus transitus sine sermone exprimit mentes.

cum relatione meorum vestrorum sitis ebrietate crapule

Finis ewangelii.

e

Feria vi post dominicam io[...] luc. solus.

Sequentia ewangelii de facie domini.

graventur corda vestra in crapula et ebrietate et curis huius vite. Et superveniat in vos repentina dies il la. tamquam laqueus enim superveniet in omnes qui sedent super faciem omnis terre. Vigilate itaque omni tempore o rantes ut digni habeamini fugere omnia ista que futura sunt et sta re ante filium hominis. Erat autem diebus docens in templo. Noctibus vero exiens morabatur in monte qui vo cabatur oliveti. Et omnis populus manica bat ad eum in templo audire eum.

Appropinquabat autem dies festus azimorum qui dicitur pascha. Et que rebant principes sacerdotum et scribe quomodo eum inter ficerent. Timebant vero plebem. Intravit autem sathanas in iudam qui cog...

Hec ante biduum pas che contigit ... scribis ... testatur marcus.

Dicit iohannes quod post buccel lam a domino traditam intravit sathanas in iudam. Sed ante buccellam invaserat eum.

et ebrietatem. i. scelestis curis. Sicut quidam erunt tempore imminentis iu dicii. de quibus dicitur cum dixerint pax et s. s. r. interitus.

Erat autem. Quod verbis docuit exemplo astruit. qui ante universale iudicium et singulorum incertum exitum voluptatibus et curis seculi renuntiare et vigilare monuit et orare. ipse imminente sua passione docere. vigiliis precibus que insistit. et eos pro quibus passurus erat verbo predicat ione patri commendat. Sic nos cum in prospera pie iuste et iuste conversamur et in adversa de divina misericordia non desperamus. diebus docemus in templo. quod fidelibus lumen operis for ma preferimus. noctibus in monte oliveti o moramur. quod interveniens angustiarum gau dium spiritualis consolatione respiramus. et ad nos audiendos populus manicat. Cum vel obscuris operibus tenebrarum vel deni grantium vitiis nebulis pressuram sicut in die honeste ambulantes nos fi lii lucis imitantur.

Pascha non a passione, sed a transitu nomina tur. quia die transitum exterminatoris per egyp tum. vel dominus liberans populum suum quod nomine significabat agnum in hac die de mun do ad patrem transiturum. vel pascha non regi mina hic distat quod pascha vocatur solus dies in quo agnus occidebatur ad vespe ram. i. xiiii luna primi mensis. dies azimorum erant a xv luna usque ad vicesimam primam die eiusdem mensis. Sed evangeliste indifferenter ponunt et dies azimorum pro pascha et pascha pro diebus azimorum. Unde hic lucas dies festus a zimorum qui dicitur pascha. quod totus pasche in azimis panibus celebrari precipi tur ut nos qui pascha pretium facti sumus semper ex hoc mundo transire pro ponimus.

XXII A

Fe[ri]a ij post palmas passio

aquam 20 A. aquam 12 A.

aquam 20 A. aquam 12 A.

uno die immolato agno adue
pm secuntur. vii. diel azimoꝝ
qꝫ implentibꝫ ẽ ppꝰ sem̃l se
mel p nob passus ẽ toto ẽpore le
cti ce. vii. dieb agitur. in azimis
sunce. nue. pp̃ ẽ iuuendum.

Licet sequenti die. v. luna sit
crastinus. hac tñ nocte q agnꝰ
immolabat. a sue carnis sangu
nisq; discipl̃is suis sacm̃ta re
lebranda tradidit. a mundi tẽ
plo egressus ẽ ipe immolandus
i. passioni sue sacm̃ta exordiꝝ.

Sicut deus cunctoꝝ pncipiꝫ ẽ disci
pl̃is loqr. de hijs q abiturꝰ erat ꝫ
tunc paratus ipis pascha amplexã
adpetens. ocior ut ostẽderet hꝰ pas
chꝫ sacm̃tũ p ablutionẽ mũdi ppe
aq̃ sapientissimꝰ sue celebrandũ in
in pascle cultoꝝ sapiꝰ delu
mine errorꝝ auferens. a do ostẽ
da pcia unitas formal sapiꝰ
ma celebratur. amplexa sigꝝ
pfectã mĩsurã. a plen ẽporis. q
dignũ erat ꝫ fieri.

Sunt notãde signaꝰ ire pauꝝ.
ignobilis eligit̃ qui a dño
eligr. cui⁹ ĩmanꝰ mh appareꝝ
in straw emꝰ dñs cũ discipl̃is.
i. cũ sublimiũ turbaꝝ dilec
tione requiescit.

Cenaclm ver⁹ spualis. ẽ dean
gustꝰ iuxta egredient in sub
limi loco reapit salutiferẽ ẽ in
tus a remanet in unus pascha
tacm. ꝫ qui aque inullũ. i. gr̃e
ꝫgnẽ in dom̃ ecce sedit. iuxta
ris sedent. et ficiem in mensa solio

nominabatur tra
dit unũ de duo

decim. et cum illis est cũ principibꝫ sacerdotũ
et magistratibꝫ qd admodũ eum tenerent illic.

Et gaudẽ sunt et pacti sunt pecuniam
illi dare. et spondit. et quemadmodũ
tẽ ut eum traderet sine turbis. Venit autẽ
die azimoꝝ in q necesse erat occidi pascha.
misit petrũ et iohm dicens. euntes parate
nobis pascha ut manducemꝰ. at illi dixe
runt. Vbi vis paremus. et dixit ad eos.
ecce introeuntibꝫ vo
bis occurret vo
bis homo am
phoram aque por
tans. Sequi
mini eum in domum quam intrat. et
dicetis pfamilias domus. dicit tibi ma
gister. ubi est diuersorium ubi pascha
cum discipl̃is meis manducẽ. et
ipse vobis ostendet cenaculum magnum

Consulte pnãtiatur
nõia ut teneãt aque. ut
dñi dominus. ut oĩbꝫ uo
lentibꝫ unibus sacrameñ
tis xp̃i ce celebre pascha
xp̃m quotꝫ siue in nis hoc
pcio celebre queãtꝫ fa
cultas dandi significetur.

strato et illic parate nobis. Et euntes
inuenerunt sicut dixerat illis. et parauerunt
pascha. Et cum hora facta esset discubuit
et duodecim apostoli cum eo. et ait illis.
Desiderio desideraui hoc pascha manducare
vobiscum antequam patiar. dico enim vobis
quia ex hoc non manducabo illud donec im
pleatur in regno dei. Et accepto calice gra
tias egit et dixit. accipite et dividite inter
vos. dico enim vobis quia non bibam de
generatione vitis donec regnum dei veniat.
Et accepit panem gratias egit et fregit et
dedit eis dicens. hoc est corpus meum quod
pro vobis datur. hoc facite in meam com
memorationem. Similiter et calicem postquam
cenatum est dicens. hic calix nouum testa
mentum est in sanguine meo qui pro vobis
fundetur. Verumtamen ecce manus tradentis
me mecum est in mensa. et filius quidem
hominis secundum quod diffinitum est vadit.
Et ipsi cepit quererere inter se quis esset ex
eis qui hoc facturus esset. Facta est autem
et contentio inter eos quis eorum videretur
esse maior. Et ait illis. reges gentium do
minantur eorum. et qui potestatem habent
super eos benefici vocantur. vos autem non
sic. sed qui maior est in vobis fiat sicut mi
nor. et qui precessor est sicut ministrator.
Nam quis maior est qui recumbit an qui
ministrat. nonne qui recumbit. ego autem
in medio vestrum sum sicut qui ministrat.
Vos autem estis qui permansistis mecum in
temptationibus meis. et ego dispono vobis
sicut dispositum est mihi pater meus regnum
ut edatis et bibatis super mensam meam in
regno meo. et sedeatis super thronos iudi
cantes duodecim tribus israel. Dixit autem
dominus. Simon simon ecce satanas expetiuit
vos ut cribraret sicut triticum. ego autem
rogaui pro te ut non deficiat fides tua. et tu
aliquando conuersus confirma fratres tuos.
Qui dixit ei domine tecum paratus sum et
in carcerem et in mortem ire. Et ait illi.
dico tibi petre non cantabit hodie gallus
donec ter abneges nosse me. Et dixit illis.
quando misi vos sine sacculo et pera et
calciamentis numquid aliquid defuit vobis.
At illi dixerunt. nichil. Dixit ergo eis. sed
nunc qui habet sacculum tollat similiter et
peram. et qui non habet vendat tunicam
suam et emat gladium. Dico autem vobis
quoniam adhuc hoc quod scriptum est oportet
impleri in me. et cum iniquis reputatus est.
etenim ea que sunt de me finem habent.
Qui dixerunt. domine ecce gladii duo hic
at ille dixit eis. satis est. Et egressus ibat
secundum consuetudinem in montem oliueti.
Secuti sunt autem illum et discipuli eius.
Cum autem venisset ad locum dixit illis.
orate ne intretis in temptationem. Et ipse
auulsus est ab eis quantum jactus est lapidis
et positis genibus orabat dicens. pater si
vis transfer calicem istum a me. Verumtamen
non mea voluntas sed tua fiat. Apparuit
autem illi angelus de celo confortans eum.
Et factus in agonia prolixius orabat. Et
factus est sudor eius sicut guttae sanguinis
decurrentis in terram. Et cum surrexisset
ab oratione et uenisset ad discipulos suos
dormientes reperit eos pre tristitia. Et ait
illis. quid dormitis surgite orate ne intretis
in temptationem. Adhuc eo loquente ecce
turba et qui vocabatur iudas unus de duo
decim antecedebat eos et appropinquauit
ihesu ut oscularetur eum. Ihesus autem dixit
illi. iuda osculo filium hominis tradis. Videntes
autem hi qui circa eum erant quod futurum
erat dixerunt domino. si percutimus in gla
dio. et percussit unus ex illis seruum principis
sacerdotum et abscidit auriculam eius dexte
ram. Respondens autem ihesus ait. sinite
usque huc. et tangens auriculam eius sanauit
eum. Dixit autem ihesus ad principes sacer
dotum et magistratus templi et seniores qui
venerant ad se. quasi ad latronem existis cum
gladiis et fustibus. cum quotidie essem apud
vos in templo non extendistis manus in me.
sed hec est hora vestra et potestas tenebrarum.
Tenentes autem eum duxerunt et introduxerunt
in domum principis sacerdotum. Petrus autem
sequebatur a longe. Accenso autem igne in
medio aule et circumsedentibus illis sedebat
petrus in medio eorum. Quem cum vidisset
ancilla quedam sedentem ad lumen et eum
fuisset intuita dixit. et hic cum illo erat.
Ille autem negauit eum dicens. mulier non
noui illum. Et post modicum alius videns
eum dixit. et tu ex illis es. Petrus autem
ait. homo non sum. Et intermissa quasi hora
una alius quidam affirmabat dicens. vere et
hic cum illo erat. nam et galileus est. Et ait
petrus. homo nescio quid dicis. Et statim
adhuc eo loquente cantauit gallus. Et con
uersus dominus respexit petrum. Et recor
datus est petrus verbi domini sicut dixerat
illi. quia priusquam gallus cantet ter me
negabis. Et egressus foras petrus flevit
amare. Et viri qui tenebant illum illudebant
ei verberantes. Et velauerunt eum et per
cutiebant faciem eius et interrogabant eum
dicentes. prophetiza quis est qui te percussit.
Et alia multa blasphemantes dicebant in eum.
Et ut factus est dies congregatum est seniorum
plebis principes sacerdotum et scribe et duxerunt
illum in concilium suum dicentes. si tu es
christus dic nobis. Et ait illis. si vobis dixero
non credetis mihi. si autem et interrogauero
non respondebitis mihi neque dimittetis. Ex
hoc autem erit filius hominis sedens a dextris
virtutis dei. Dixerunt autem omnes. tu ergo
es filius dei. Ille autem ait. vos dicitis quia
ego sum. Et ait. quid adhuc desideramus
testimonium. ipsi enim audiuimus de ore eius.
Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt
illum ad pilatum. Et ceperunt illum accusare
dicentes. hunc inuenimus subuertentem gentem
nostram et prohibentem tributa dare cesari
et dicentem se christum regem esse. Pilatus
autem interrogauit eum dicens. tu es rex
iudeorum. At ille respondens ait illi. tu dicis.
Pilatus autem ait ad principes sacerdotum et
turbas. nichil inuenio causae in homine hoc.
Illi autem instabant dicentes. commouet
populum docens per uniuersam iudeam in
cipiens a galilea usque huc. Pilatus autem
audiens galileam interrogauit si homo galileus
esset. Et ut cognouit quod de herodis potestate
esset remisit eum herodi qui et ipse iherosolimis
illis diebus erat. Herodes autem uidens ihesum
gauisus est nimis. erat enim cupiens ex multo
tempore videre eum eo quod audisset multa de
eo et sperabat signum aliquod videre a
eo. Interrogabat autem eum multis sermonibus
at ille nichil illi respondebat. Stabant autem
principes sacerdotum et scribe constanter
accusantes eum. Sprevit autem illum herodes
cum exercitu suo et inlusit indutum veste alba
et remisit illum pilato. Facti sunt autem amici
herodes et pilatus in ipsa die nam antea erant
inimici ad invicem. Pilatus autem conuocatis
principibus sacerdotum et magistratibus et
plebe dixit ad illos. obtulistis mihi hunc
hominem quasi auertentem populum et ecce
ego coram vobis nullam causam inuenio in
homine hoc ex his in quibus eum accusatis.
sed neque herodes. nichil enim dignum morte
actum est ei. Corripiam ergo eum et dimittam.
Necesse autem habebat dimittere eis per diem
festum unum. Exclamauit autem simul uni
uersa turba dicentes. tolle hunc et dimitte
nobis barrabam. qui erat propter seditionem
quandam factam in ciuitate et homicidium
missus in carcerem. Iterum autem pilatus
locutus est ad eos uolens dimittere ihesum.
At illi contra cum dicentes. crucifige crucifige
eum. Ille autem tertio dixit ad illos. quid
enim mali fecit iste nullam causam mortis
inuenio in eo corripiam ergo illum et dimittam.
Illi autem instabant uocibus magnis petentes
ut crucifigeretur et inualescebant clamores
eorum. Et pilatus adiudicauit fieri petitionem
eorum. Dimisit autem illum qui propter
seditionem missus fuerat in carcerem quem
petebant. ihesum autem tradidit uoluntati
eorum. Et cum ducerent eum apprehenderunt
simonem quendam cyrenensem uenientem de
villa et imposuerunt illi crucem portare post
eum. Sequebatur autem eum multa turba
populi et mulierum quae plangebant et lamen
tabantur eum. Conuersus autem ad illas ihesus
dixit. filie hierusalem nolite flere super me
sed super uos ipsas flete et super filios uestros
quia ecce uenient dies in quibus dicent. beate
sterriles et uentres qui non genuerunt et ubera
que non lactauerunt. Tunc incipient dicere
montibus cadite super nos et collibus operite
nos. Quia si in uiridi ligno hec faciunt in
arido quid fiet. Ducebantur autem et alii duo
nequam cum eo ut interficerentur. Et postquam
uenerunt in locum qui uocatur caluarie ibi
crucifixerunt eum et latrones unum a dextris
et alterum a sinistris. ihesus autem dicebat.
pater dimitte illis non enim sciunt quid faciunt.
Diuidentes autem uestimenta eius miserunt
sortem. Et stabat populus spectans et deride
bant eum principes cum eis dicentes. alios
saluos fecit se ipsum saluum faciat si hic est
christus dei electus. Illudebant autem ei et
milites accedentes et aceto offerentes ei et
dicentes. si tu es rex iudeorum saluum te fac.
Erat autem et superscriptio scripta super eum
litteris grecis et latinis et hebraicis. hic est
rex iudeorum. Vnus autem de latronibus qui
pendebant blasphemabat eum dicens. si tu es
christus saluum fac temetipsum et nos. Re
spondens autem alter increpabat eum dicens.
neque tu times deum quod in eadem damnatione
es. et nos quidem iuste nam digna factis recipi
mus hic autem nichil mali gessit. Et dicebat
ihesu. domine memento mei cum veneris in
regnum tuum. Et ait illi ihesus. amen dico
tibi hodie mecum eris in paradiso. Erat autem
fere hora sexta et tenebre facte sunt in uni
uersam terram usque in horam nonam. Et
obscuratus est sol et uelum templi scissum est
medium. Et clamans uoce magna ihesus ait.
pater in manus tuas commendo spiritum meum.
Et hec dicens expirauit. Videns autem centurio
quod factum fuerat glorificauit deum dicens.
uere hic homo iustus erat. Et omnis turba eorum
que simul aderant ad spectaculum istud et
uidebant quae fiebant percutientes retro
ibant. Stabant autem omnes notiores eius a
longe et mulieres que secute eum erant a
galilea hec uidentes. Et ecce uir nomine
ioseph qui erat decurio bonus et iustus hic
non consentiebat consilio et actibus eorum
ab arimathia ciuitate iudee qui exspectabat
et ipse regnum dei. Hic accessit ad pilatum
et petiit corpus ihesu. Et depositum inuolu
tum sindone posuit eum in monumento excisum
in quo nondum quisquam positus fuerat. Et
dies erat parasceues et sabbatum illucescebat.
Secute autem mulieres que cum ihesu uenerant
de galilea uiderunt monumentum et quemad
modum positum esset corpus eius. Et reuer
se parauerunt aromata et unguenta. Et sabbato
quidem siluerunt secundum mandatum.

stratum ⁊ ibi parate. Et cum uenerit hora dixit illis ihs ⁊ para

uerunt pascha. Et cum uenerunt hora discubuit ⁊ duodecim apli cum eo. Et ait illis. Desiderio desideraui hoc pascha manducare uobiscum antequam patiar. Dico enim uobis quia ex hoc non manducabo illud donec impleatur in regno dei. Et accepto calice gratias egit ⁊ dixit. Accipite ⁊ diuidite inter uos. Dico enim uobis quia non bibam de generatione uitis donec regnum dei ueniat. Et accepto pane gratias egit ⁊ dedit eis dicens. Hoc est corpus meum quod pro uobis datur. Hoc facite in meam commemorationem. Simili modo calicem postquam cenauit dicens. Hic calix nouum testamentum in meo sanguine qui pro uobis effundetur.

Et ecce manus tradentis me mecum est in mensa. Et quidem filius hominis secundum quod diffinitum est uadit uerumtamen uae homini illi per quem tradetur. Et ipsi cepere quaerere inter se quis esset ex eis qui hoc facturus esset. Facta est autem et contentio inter eos quis eorum uideretur esse maior. Et dixit eis. Reges gentium dominantur eorum et qui potestatem habent super eos benefici uocantur. Uos autem non sic sed qui maior est in uobis fiat sicut minor et qui praecessor est sicut ministrator. Nam quis maior est qui recumbit an qui ministrat. Nonne qui recumbit. Ego autem in medio uestrum sum sicut qui ministrat. Uos autem estis qui permansistis mecum in temptationibus meis. Et ego dispono uobis sicut disposuit mihi pater meus regnum. Ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo et sedeatis super thronos iudicantes duodecim tribus israhel. Dixit autem dominus simoni. Simon simon ecce satanas expetiuit uos ut cribraret sicut triticum. Ego autem rogaui pro te simon ut non deficiat fides tua et tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. Qui dixit ei. Domine tecum paratus sum et in carcerem et in mortem ire. Et ille ait. Dico tibi petre non cantabit hodie gallus donec ter abneges nosse me. Et dixit ad illos. Quando misi uos sine sacculo et pera et calciamentis numquid aliquid defuit uobis. At illi dixerunt. Nihil. Dixit ergo eis. Sed nunc qui habet sacculum tollat similiter et peram et qui non habet uendat tunicam suam et emat gladium. Dico autem uobis quoniam adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me. Et cum iniquis deputatus est. Etenim ea quae sunt de me finem habent. Qui dixerunt. Domine ecce gladii duo hic at ille dixit eis. Satis est. Et egressus ibat secundum consuetudinem in montem oliueti. Secuti sunt autem illum et discipuli eius. Cum autem uenisset ad locum dixit illis. Orate ne intretis in temptationem. Et ipse auulsus est ab eis quantum jactus est lapidis et positis genibus orabat dicens. Pater si uis transfer calicem istum a me. Uerumtamen non mea uoluntas sed tua fiat. Apparuit autem illi angelus de caelo confortans eum. Et factus in agonia prolixius orabat. Et factus est sudor eius sicut guttae sanguinis decurrentis in terram. Et cum surrexisset ab oratione ueniens ad discipulos suos. Et dixit eis. Quid dormitis surgite et orate ne intretis in temptationem.

Adhuc eo loquente ecce turba et qui uocabatur iudas unus de duodecim antecedebat eos et appropinquauit iesu ut oscularetur eum. Iesus autem dixit illi. Iuda osculo filium hominis tradis. Uidentes autem hi qui circa ipsum erant quod futurum erat dixerunt. Domine si percutimus in gladio. Et percussit unus ex illis seruum principis sacerdotum et abstulit auriculam eius dexteram. Respondens autem iesus ait. Sinite usque huc. Et cum tetigisset auriculam eius sanauit eum. Dixit autem iesus ad principes sacerdotum et magistros templi et seniores qui uenerant ad se. Quasi ad latronem existis cum gladiis et fustibus. Cum quotidie uobiscum fuerim in templo et non extendistis manus in me. Sed haec est hora uestra et potestas tenebrarum. Apprehendentes autem eum duxerunt et introduxerunt in domum principis sacerdotum. Petrus autem sequebatur a longe. Et cum accendissent ignem in medio aulae et circumsedissent simul sedebat petrus in medio eorum. Quam cum uidisset quaedam ancilla sedentem ad lumen et eum fuisset intuita dixit. Et hic cum illo erat. Ille autem negauit eum dicens. Mulier non noui illum. Et post paululum alius uidit eum et ait. Et tu ex illis es. Petrus autem ait. Homo non sum. Et intermissa quasi hora una alius quidam affirmabat dicens. Et hic cum illo erat nam et galilaeus est. Et ait petrus. Homo nescio quod dicis. Et statim adhuc eo loquente cantauit gallus. Et conuersus dominus respexit petrum. Et recordatus est petrus uerbi domini sicut dixerat. Quia priusquam gallus cantet ter me negabis. Et egressus foras petrus flauit amare. Et uiri qui tenebant illum illudebant ei uerberantes. Et circumdantes faciem interrogabant eum dicentes. Prophetiza quis est qui te percussit. Et alia multa blasphemantes dicebant in eum. Et ut factus est dies conuenit senatus populi principum sacerdotum et scribarum et duxerunt illum in concilium suum dicentes. Si tu es christus dic nobis. Et ait illis. Si uobis dixero non credetis mihi. Si autem et interrogauero non respondebitis mihi neque dimittetis. Modo autem erit filius hominis sedens a dextris uirtutis dei. Dixerunt autem omnes. Tu ergo es filius dei. Qui ait. Uos dicitis quia ego sum. Et ait. Quid adhuc desideramus testimonium. Ipsi enim audiuimus de ore eius. Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad pilatum. Coeperunt autem illum accusare dicentes. Hunc inuenimus subuertentem gentem nostram et prohibentem tributa dare caesari et dicentem se christum regem esse. Pilatus autem interrogauit eum dicens. Tu es rex iudeorum. At ille respondens ait illi. Tu dicis. Pilatus autem ait ad principes sacerdotum et turbas. Nihil inuenio causae in homine hoc. Illi autem inualescebant dicentes. Commouet populum docens per uniuersam iudaeam incipiens a galilaea usque huc. Pilatus autem audiens galilaeam interrogauit si homo galilaeus esset. Et ut cognouit quod de herodis potestate esset remisit eum herodi qui et ipse illis diebus hierosolymis erat. Herodes autem uidens iesum gauisus est nimis erat enim cupiens ex multo tempore uidere eum eo quod audisset multa de eo et sperabat signum aliquod uideri a se fieri per eum. Interrogabat autem eum multis sermonibus at ille nihil illi respondebat. Stabant autem principes sacerdotum et scribae constanter accusantes eum. Sprexit autem illum herodes cum exercitu suo et inridens circumduxit indutum ueste alba et remisit ad pilatum. Facti sunt autem amici herodes et pilatus in ipsa die nam antea inimici erant ad inuicem. Pilatus autem conuocatis principibus sacerdotum et magistratibus et plebe dixit ad illos. Obtulistis mihi hunc hominem quasi auertentem populum et ecce ego coram uobis nullam causam inueni in homine hoc ex his in quibus eum accusatis sed neque herodes nam remisi uos ad illum et ecce nihil dignum morte actum est ei. Corripiam ergo eum et dimittam. Necesse autem habebat dimittere eis per diem festum unum. Exclamauit autem simul uniuersa turba dicens. Tolle hunc et dimitte nobis barabbam. Qui erat propter seditionem quandam factam in ciuitate et homicidium missus in carcerem. Iterum autem pilatus locutus est ad eos uolens dimittere iesum. At illi supercommunabant dicentes. Crucifige crucifige eum. Tertio autem dixit ad illos. Quid enim mali fecit iste nullam causam mortis inuenio in eo corripiam ergo illum et dimittam. Illi autem instabant uocibus magnis postulantes ut crucifigeretur et inualescebant clamores eorum. Et pilatus adiudicauit fieri petitionem eorum. Dimisit autem illis eum qui propter seditionem missus fuerat in carcerem quem petebant tradidit autem iesum uoluntati eorum. Et cum duceretur apprehenderunt simonem quendam cyrenensem uenientem de uilla et imposuerunt illi crucem portare post iesum. Sequebatur autem illum multa turba populi et mulierum quae lamentabantur et planctum dabant super eo. Conuersus autem ad illas iesus dixit. Filiae hierusalem nolite flere super me sed super uos ipsas flete et super filios uestros. Quia ecce uenient dies in quibus dicent beatae sterriles et uentres qui non genuerunt et ubera quae non lactauerunt. Tunc incipient dicere montibus cadite super nos et collibus operite nos. Quia si in uiridi ligno haec faciunt in arido quid fiet. Ducebantur autem et alii duo nequam cum eo ut interficerentur. Et postquam uenerunt illum in locum qui uocatur caluariae ibi crucifixerunt eum et latrones unum a dextris et alterum a sinistris. Iesus autem dicebat. Pater dimitte illis non enim sciunt quid faciunt. Diuidentes autem uestimenta eius miserunt sortem. Et stabat populus spectans et irridebant eum principes cum eis dicentes. Alios saluos fecit se ipsum saluum faciat si hic est christus dei electus. Illudebant autem ei et milites accedentes et acetum offerentes ei et dicentes. Si tu es rex iudeorum saluum te fac. Erat autem et superscriptio scripta super eum litteris graecis et latinis et hebraicis. Hic est rex iudeorum. Unus autem de latronibus qui pendebant blasphemabat eum dicens. Si tu es christus saluum fac temetipsum et nos. Respondens autem alius increpabat eum dicens. Neque tu times deum quod in eadem damnatione es. Et nos quidem iuste nam digna factis recipimus hic autem nihil mali gessit. Et dicebat ad iesum. Domine memento mei cum ueneris in regnum tuum. Et ait illi iesus. Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso. Erat autem fere hora sexta et tenebrae factae sunt in uniuersam terram usque ad horam nonam. Et obscuratus est sol et uelum templi scissum est medium. Et clamans uoce magna iesus ait. Pater in manus tuas commendo spiritum meum. Et haec dicens expirauit. Uidens autem centurio quod factum fuit glorificauit deum dicens. Uere hic homo iustus erat. Et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud et uidebant quae fiebant percutientes pectora sua reuertebantur. Stabant autem omnes notui eius a longe et mulieres quae secutae eum fuerant a galilaea haec uidentes. Et ecce uir nomine ioseph qui erat decurio bonus et iustus hic non consentiebat consilio et actibus eorum ab arimathia ciuitate iudaeae qui exspectabat et ipse regnum dei. Hic accessit ad pilatum et petiit corpus iesu et depositum inuolutum sindone posuit eum in sepulchro excisum in quo nondum quisquam positus fuerat. Et dies erat parasceues et sabbatum inluxit. Secutae autem mulieres quae uenerant cum eo de galilaea uidebant monumentum et quemadmodum positum esset corpus eius. Et reuertentes parauerunt aromata et unguenta et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum.

Una autem sabbatorum uenerunt ad monumentum ualde mane et quidam alii cum eis. Inuenerunt autem lapidem reuolutum a monumento. Et cum introissent non inuenerunt corpus iesu. Et factum est dum mente consternatae essent de hac re ecce duo uiri astiterunt iuxta illas in ueste fulgenti. Cum timerent autem et demissent uultum suum ad terram dixerunt ad illas uiri. Quid quaeritis uiuentem cum mortuis non est hic sed surrexit. Recordamini qualiter locutus est uobis cum adhuc esset in galilaea dicens filium hominis oportet tradi in manus hominum peccatorum et crucifigi et die tertia resurgere. Et recordatae sunt uerborum eius et reuertentes a monumento nuntiauerunt haec omnia illis undecim et ceteris omnibus. Erant autem maria magdalene et iohanna et maria iacobi et ceterae quae cum eis erant quae dicebant ad apostolos haec. Et uisa sunt ante illos sicut deliramentum uerba et non credebant illis. Petrus autem surrexit et cucurrit ad monumentum et procumbens uidit linteamina sola et abiit secum mirans quod factum fuisset. Et ecce duo ex illis ibant ipsa die castellum unum quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab hierusalem nomine emmaus et ipsi loquebantur ad inuicem de his omnibus quae acciderant. Et factum est dum fabularentur et secum quaererent et ipse iesus adpropinquans ibat cum illis. Oculi autem illorum tenebantur ne eum agnoscerent. Et ait ad illos. Qui sermones hi quos confertis ad inuicem ambulantes et estis tristes. Et respondens unus cui nomen cleophas dixit ei. Tu solus peregrinus es in hierusalem et non cognouisti quae facta sunt in ea in diebus istis. Et ait illis. Quae. Et dixerunt illi de iesu nazareno qui fuit uir propheta potens in opere et sermone coram deo et omni populo. Et quomodo tradiderunt eum principes sacerdotum et principes nostri in damnationem mortis et crucifixerunt eum. Nos autem sperabamus quia ipse esset redempturus israhel et nunc super haec omnia tertia dies hodie quae haec facta sunt. Sed et mulieres quaedam ex nostris terruerunt nos quae ante lucem fuerunt pauidae ad monumentum et non inuentis corpore eius uenerunt dicentes se etiam uisionem angelorum uidisse qui dicunt eum uiuere. Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum et ita inuenerunt sicut mulieres dixerunt ipsum uero non uiderunt. Et ipse dixit ad eos. O stulti et tardi corde ad credendum in omnibus quae locuti sunt prophetae. Nonne haec oportuit pati christum et ita intrare in gloriam suam. Et incipiens a moyse et omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus scripturis quae de ipso erant. Et adpropinquauerunt castello quo ibant et ipse finxit se longius ire. Et coegerunt illum dicentes. Mane nobiscum quoniam aduesperascit et inclinata est iam dies. Et intrauit cum illis. Et factum est dum recumberet cum eis accepit panem et benedixit ac fregit et porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorum et cognouerunt eum et ipse euanuit ex oculis eorum. Et dixerunt ad inuicem nonne cor nostrum ardens erat in nobis dum loqueretur in uia et aperiret nobis scripturas. Et surgentes eadem hora regressi sunt in hierusalem et inuenerunt congregatos undecim et eos qui cum illis erant dicentes quod surrexit dominus uere et apparuit simoni. Et ipsi narrabant quae gesta erant in uia et quomodo cognouerunt eum in fractione panis. Haec autem illis loquentibus stetit iesus in medio eorum et dixit eis. Pax uobis ego sum nolite timere. Conturbati autem et conterriti existimabant se spiritum uidere. Et dixit eis. Quid turbati estis et cogitationes ascendunt in corda uestra. Uidete manus meas et pedes meos quia ego ipse. Palpate et uidete quia spiritus carnem et ossa non habet sicut me uidetis habere. Et cum haec dixisset ostendit eis manus et pedes. Adhuc autem illis non credentibus et mirantibus prae gaudio dixit. Habetis hic aliquid quod manducetur. At illi obtulerunt ei partem piscis assi et fauum mellis. Et cum manducasset coram eis dixit. Haec sunt uerba quae locutus sum ad uos adhuc uobiscum esse quoniam necesse est impleri omnia quae scripta sunt in lege moysi et prophetis et psalmis de me. Tunc aperuit illis sensum ut intellegerent scripturas. Et dixit eis. Quia sic scriptum est et sic oportebat christum pati et resurgere a mortuis tertia die et praedicari in nomine eius paenitentiam et remissionem peccatorum in omnes gentes incipientibus ab hierusalem. Uos autem testes estis horum. Et ego mitto promissum patris mei in uos. Uos autem sedete in ciuitate quoadusque induamini uirtute ex alto. Eduxit autem illos foras in bethaniam et leuatis manibus suis benedixit eis. Et factum est dum benediceret illis recessit ab eis et ferebatur in caelum. Et ipsi adorantes regressi sunt in hierusalem cum gaudio magno et erant semper in templo laudantes et benedicentes deum amen.

Incipit prologus sancti iohannis euangelistae.

In principio erat uerbum et uerbum erat apud deum et deus erat uerbum. Hoc erat in principio apud deum. Omnia per ipsum facta sunt et sine ipso factum est nihil quod factum est. In ipso uita erat et uita erat lux hominum et lux in tenebris lucet et tenebrae eam non comprehenderunt. Fuit homo missus a deo cui nomen erat iohannes. Hic uenit in testimonium ut testimonium perhiberet de lumine ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux uera quae illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum. In mundo erat et mundus per ipsum facta est et mundus eum non cognouit. In propria uenit et sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum dedit eis potestatem filios dei fieri credentibus in nomine eius. Qui non ex sanguinibus neque ex uoluntate carnis neque ex uoluntate uiri sed ex deo nati sunt. Et uerbum caro factum est et habitauit in nobis et uidimus gloriam eius gloriam quasi unigeniti a patre plenum gratiae et ueritatis. Iohannes testimonium perhibet de ipso et clamat dicens. Hic erat quem dixi. Qui post me uenturus est ante me factus est quia prior me erat. Et de plenitudine eius nos omnes accepimus et gratiam pro gratia. Quia lex per moysen data est gratia et ueritas per iesum christum facta est. Deum nemo uidit umquam unigenitus filius qui est in sinu patris ipse enarrauit. Et hoc est testimonium iohannis quod miserunt iudaei ab hierosolymis sacerdotes et leuitas ut interrogarent eum tu quis es. Et confessus est et non negauit et confessus est quia non sum ego christus. Et interrogauerunt eum quid ergo helias es tu et dixit non sum. Propheta es tu et respondit non. Dixerunt ergo ei quis es ut responsum demus his qui miserunt nos quid dicis de te ipso. Ait ego uox clamantis in deserto dirigite uiam domini sicut dixit isaias propheta. Et qui missi fuerant erant ex pharisaeis. Et interrogauerunt eum et dixerunt ei quid ergo baptizas si tu non es christus neque helias neque propheta. Respondit eis iohannes dicens. Ego baptizo in aqua medius autem uestrum stetit quem uos nescitis. Ipse est qui post me uenturus est qui ante me factus est cuius ego non sum dignus ut corrigiam calciamenti eius soluam. Haec in bethania facta sunt trans iordanem ubi erat iohannes baptizans. Sequenti die uidit iohannes iesum uenientem ad se et ait. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccatum mundi. Hic est de quo dixi post me uenit uir qui ante me factus est quia prior me erat et ego nesciebam eum sed ut manifestetur in israhel propterea ego in aqua baptizans. Et testimonium perhibuit iohannes dicens quia uidi spiritum descendentem quasi columbam de caelo et mansit super eum. Et ego nesciebam eum sed qui misit me baptizare in aqua ille mihi dixit. Super quem uideris spiritum descendentem et manentem super eum hic est qui baptizat in spiritu sancto. Et ego uidi et testimonium perhibui quia hic est filius dei. Sequenti die iterum stabat iohannes et ex discipulis eius duo. Et respiciens iesum ambulantem dicit. Ecce agnus dei. Et audierunt eum duo discipuli loquentem et secuti sunt iesum. Conuersus autem iesus et uidens eos sequentes dicit eis. Quid quaeritis. Qui dixerunt ei rabbi quod dicitur interpretatum magister ubi habitas. Dicit eis. Uenite et uidete. Uenerunt et uiderunt ubi maneret apud eum manserunt die illo hora autem erat quasi decima. Erat andreas frater simonis petri unus ex duobus qui audierant a iohanne et secuti fuerant eum. Hic fecit primum fratrem suum simonem et dicit ei. Inuenimus messiam quod est interpretatum christus. Adduxit eum ad iesum. Intuitus autem eum iesus dixit. Tu es simon filius iona tu uocaberis cephas quod interpretatur petrus. In crastinum uoluit exire in galilaeam et inuenit philippum et dicit ei iesus. Sequere me. Erat autem bethsaida ciuitas andreae et petri. Philippus inuenit nathanahel et dicit ei. Quem scripsit moyses in lege et prophetae inuenimus iesum filium ioseph a nazareth. Et ait illi nathanahel. A nazareth potest aliquid boni esse. Dicit ei philippus. Ueni et uide. Uidit iesus nathanahel uenientem ad se et dicit de eo. Ecce uere israhelita in quo dolus non est. Dicit ei nathanahel. Unde me nosti. Respondit iesus et dixit ei. Priusquam te philippus uocaret cum esses sub ficu uidi te. Respondit nathanahel et ait ei. Rabbi tu es filius dei tu es rex israhel. Respondit iesus et dixit ei. Quia dixi tibi uidi te sub ficu credis maius his uidebis. Et dicit ei. Amen amen dico uobis uidebitis caelum apertum et angelos dei ascendentes et descendentes super filium hominis.

Et die tertia nuptiae factae sunt in cana galilaeae et erat mater iesu ibi. Uocatus autem et iesus et discipuli eius ad nuptias. Et deficiente uino dicit mater iesu ad eum. Uinum non habent. Et dicit ei iesus. Quid mihi et tibi est mulier nondum uenit hora mea. Dicit mater eius ministris. Quodcumque dixerit uobis facite. Erant autem ibi lapideae hydriae sex positae secundum purificationem iudaeorum capientes singulae metretas binas uel ternas. Dicit eis iesus. Implete hydrias aqua. Et impleuerunt eas usque ad summum. Et dicit eis. Haurite nunc et ferte architriclino. Et tulerunt. Ut autem gustauit architriclinus aquam uinum factum et non sciebat unde esset ministri autem sciebant qui hauserant aquam uocat sponsum architriclinus et dicit ei. Omnis homo primum bonum uinum ponit et cum inebriati fuerint tunc id quod deterius est tu seruasti bonum uinum usque adhuc. Hoc fecit initium signorum iesus in cana galilaeae et manifestauit gloriam suam et credidit in eum discipuli eius. Post hoc descendit capharnaum ipse et mater eius et fratres eius et discipuli eius et ibi manserunt non multis diebus. Et prope erat pascha iudaeorum et ascendit iesus hierosolymam. Et inuenit in templo uendentes boues et oues et columbas et nummularios sedentes. Et cum fecisset quasi flagellum de funiculis omnes eiecit de templo oues quoque et boues et nummulariorum effudit aes et mensas eorum subuertit. Et his qui columbas uendebant dixit. Auferte haec hinc nolite facere domum patris mei domum negotiationis. Recordati sunt discipuli eius quia scriptum est. Zelus domus tuae comedit me. Et dixerunt ei iudaei. Quod signum ostendis nobis quia haec facis. Respondit iesus et dixit eis. Soluite templum hoc et in tribus diebus excitabo illud. Dixerunt iudaei. Quadraginta et sex annis aedificatum est templum hoc et tu in tribus diebus excitabis illud. Ille autem dicebat de templo corporis sui. Cum ergo resurrexisset a mortuis recordati sunt discipuli eius quia hoc dicebat et crediderunt scripturae et sermoni quem dixit iesus. Cum autem esset pascha in hierosolymis die festo multi crediderunt in nomine eius uidentes signa eius quae faciebat. Ipse autem iesus non credebat semetipsum eis eo quod ipse nosset omnes et quia non egebat ut quis testimonium perhiberet de homine. Ipse enim sciebat quid esset in homine.

Erat autem homo ex pharisaeis nicodemus nomine princeps iudaeorum. Hic uenit ad iesum nocte et dixit ei. Rabbi scimus quia a deo uenisti magister. Nemo enim haec signa potest facere quae tu facis nisi fuerit deus cum eo. Respondit iesus et dixit ei. Amen amen dico tibi nisi quis renatus fuerit denuo non potest uidere regnum dei. Dicit ad eum nicodemus. Quomodo potest homo nasci cum senex sit numquid potest in uterum matris suae iterato introire et renasci. Respondit iesus. Amen amen dico tibi nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non potest introire in regnum dei. Quod natum est ex carne caro est et quod natum est ex spiritu spiritus est. Non mireris quia dixi tibi oportet nos nasci desuper. Spiritus ubi uult spirat et uocem eius audis sed nescis unde ueniat aut quo uadat. Sic est omnis qui natus est ex spiritu. Respondit nicodemus et dixit ei. Quomodo possunt haec fieri. Respondit iesus et dixit ei. Tu es magister in israhel et haec ignoras. Amen amen dico tibi quia quod scimus loquimur et quod uidimus testamur et testimonium nostrum non accipitis. Si terrena dixi uobis et non creditis quomodo si dixero uobis caelestia credetis. Et nemo ascendit in caelum nisi qui descendit de caelo filius hominis qui est in caelo. Et sicut moyses exaltauit serpentem in deserto ita exaltari oportet filium hominis ut omnis qui credit in ipso non pereat sed habeat uitam aeternam. Sic enim deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret ut omnis qui credit in eum non pereat sed habeat uitam aeternam. Non enim misit deus filium suum in mundum ut iudicet mundum sed ut saluetur mundus per ipsum. Qui credit in eum non iudicatur. Qui autem non credit iam iudicatus est quia non credit in nomine unigeniti filii dei. Hoc autem est iudicium quia lux uenit in mundum et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem erant enim eorum malae opera. Omnis enim qui male agit odit lucem et non uenit ad lucem ut non arguantur opera eius. Qui autem facit ueritatem uenit ad lucem ut manifestentur opera eius quia in deo sunt facta. Post haec uenit iesus et discipuli eius in iudaeam terram et illic demorabatur cum eis et baptizabat. Erat autem et iohannes baptizans in aenon iuxta salim quia aquae multae erant illic et adueniebant et baptizabantur. Nondum enim missus fuerat iohannes in carcerem. Facta est ergo quaestio ex discipulis iohannis cum iudaeo de purificatione. Et uenerunt ad iohannem et dixerunt ei. Rabbi qui erat tecum trans iordanem cui tu testimonium perhibuisti ecce hic baptizat et omnes uenient ad eum. Respondit iohannes et dixit. Non potest homo accipere quicquam nisi fuerit ei datum de caelo. Ipsi uos mihi testimonium perhibetis quia dixi non sum ego christus sed quia missus sum ante illum. Qui habet sponsam sponsus est amicus autem sponsi qui stat et audit eum gaudio gaudet propter uocem sponsi. Hoc gaudium meum impletum est. Illum oportet crescere me autem minui. Qui desuper uenit super omnes est. Qui de terra est de terra loquitur et de terra loquitur. Qui de caelo uenit super omnes est et quod uidit et audiuit hoc testatur et testimonium eius nemo accipit. Qui autem accepit testimonium eius signauit quia deus uerax est. Quem enim misit deus uerba dei loquitur. Non enim ad mensuram dat deus spiritum. Pater diligit filium et omnia dedit in manu eius. Qui credit in filium habet uitam aeternam. Qui autem incredulus est filio non uidebit uitam sed ira dei manet super eum.

Cum ergo cognouisset iesus quia audierunt pharisaei quod iesus plures discipulos facit et baptizat quam iohannes. Quamquam ipse iesus non baptizaret sed discipuli eius. Reliquit iudaeam et abiit iterum in galilaeam. Oportebat autem eum transire per samariam. Uenit ergo in ciuitatem samariae quae dicitur sichar iuxta praedium quod dedit iacob ioseph filio suo. Erat autem ibi fons iacob. Iesus ergo fatigatus ex itinere sedebat sic super fontem hora erat quasi sexta. Uenit mulier de samaria haurire aquam. Dicit ei iesus. Da mihi bibere. Discipuli enim eius abierant in ciuitatem ut cibos emerent. Dicit ergo ei mulier samaritana. Quomodo tu iudaeus cum sis a me bibere petis quae sum mulier samaritana. Non coutuntur enim iudaei samaritanis. Respondit iesus et dixit ei. Si scires donum dei et quis est qui dicit tibi da mihi bibere tu forsitan petisses ab eo et dedisset tibi aquam uiuam. Dicit ei mulier. Domine neque in quo haurias habes et puteus altus est unde ergo habes aquam uiuam. Numquid tu maior es patre nostro iacob qui dedit nobis puteum et ipse ex eo bibit et filii eius et pecora eius. Respondit iesus et dixit ei. Omnis qui bibit ex aqua hac sitiet iterum qui autem biberit ex aqua quam ego dabo ei non sitiet in aeternum sed aqua quam dabo ei fiet in eo fons aquae salientis in uitam aeternam. Dicit ad eum mulier. Domine da mihi hanc aquam ut non sitiam neque ueniam huc haurire. Dicit ei iesus. Uade uocem uirum tuum et ueni huc. Respondit mulier et dixit ei. Non habeo uirum. Dicit ei iesus. Bene dixisti non habeo uirum. Quinque enim uiros habuisti et nunc quem habes non est tuus uir hoc uere dixisti. Dicit ei mulier. Domine uideo quia propheta es tu. Patres nostri in monte hoc adorauerunt et uos dicitis quia hierosolymis est locus ubi adorare oportet. Dicit ei iesus. Mulier crede mihi quia uenit hora quando neque in monte hoc neque in hierosolymis adorabitis patrem. Uos adoratis quod nescitis nos adoramus quod scimus quia salus ex iudaeis est. Sed uenit hora et nunc est quando ueri adoratores adorabunt patrem in spiritu et ueritate. Nam et pater tales quaerit qui adorent eum. Spiritus est deus et eos qui adorant eum in spiritu et ueritate oportet adorare. Dicit ei mulier. Scio quia messias uenit qui dicitur christus. Cum uenerit ille nobis adnuntiabit omnia. Dicit ei iesus. Ego sum qui loquor tecum. Et continuo uenerunt discipuli eius et mirabantur quia cum muliere loquebatur nemo tamen dixit. Quid quaeris aut quid loqueris cum ea. Reliquit ergo hydriam suam mulier et abiit in ciuitatem et dicit illis hominibus. Uenite et uidete hominem qui dixit mihi omnia quaecumque feci numquid ipse est christus. Exierunt ergo de ciuitate et ueniebant ad eum. Interea rogabant eum discipuli dicentes. Rabbi manducа. Ille autem dixit eis. Ego cibum habeo manducare quem uos nescitis. Dicebant ergo discipuli ad alterutrum. Numquid ei quis attulit manducare. Dicit eis iesus. Meus cibus est ut faciam uoluntatem eius qui misit me ut perficiam opus eius. Nonne uos dicitis quia adhuc quattuor menses sunt et messis ueniat. Ecce dico uobis leuate oculos uestros et uidete regiones quia albae sunt iam ad messem. Et qui metit mercedem accipit et congregat fructum in uitam aeternam ut et qui seminat simul gaudeat et qui metit. In hoc enim est uerbum uerum quia alius est qui seminat et alius est qui metit. Ego misi uos metere quod non laborastis alii laborauerunt et uos in laborem eorum introistis. Ex illa autem ciuitate multi crediderunt in eum samaritanorum propter uerbum mulieris testimonium perhibentis quia dixit mihi omnia quaecumque feci. Cum uenissent ergo ad illum samaritani rogabant eum ut apud eos maneret. Et mansit ibi duos dies. Et multo plures crediderunt propter uerbum eius. Et mulieri dicebant quia iam non propter tuam loquelam credimus ipsi enim audiuimus et scimus quia hic est uere saluator mundi christus. Et post duos dies exiit inde et abiit in galilaeam. Ipse enim iesus testimonium perhibuit quia propheta in patria sua honorem non habet. Cum uenisset ergo in galilaeam exceperunt eum galilaei uidentes omnia quae fecerat hierosolymis in die festo et ipsi enim uenerant ad diem festum. Uenit ergo iterum in cana galilaeae ubi fecit aquam uinum. Et erat quidam regulus cuius filius infirmabatur capharnaum. Hic cum audisset quia iesus adueniret a iudaea in galilaeam abiit ad eum et rogabat eum ut descenderet et sanaret filium eius incipiebat enim mori. Dixit ergo iesus ad eum. Nisi signa et prodigia uideritis non creditis. Dicit ad eum regulus. Domine descende antequam moriatur filius meus. Dicit ei iesus. Uade filius tuus uiuit. Credidit homo sermoni quem dixit ei iesus et ibat. Iam autem illo descendente serui occurrerunt ei et nuntiauerunt dicentes quia filius eius uiuit. Interrogabat ergo horam ab eis in qua melius habuerit et dixerunt ei quia heri hora septima reliquit eum febris. Cognouit ergo pater quia illa hora erat in qua dixit ei iesus filius tuus uiuit et credidit ipse et domus eius tota. Hoc iterum secundum signum fecit iesus cum uenisset a iudaea in galilaeam.

Post haec erat dies festus iudaeorum et ascendit iesus hierosolymam. Est autem hierosolymis probatica piscina quae cognominatur hebraice bethsaida quinque porticus habens. In his iacebat multitudo magna languentium caecorum claudorum aridorum expectantium aquae motum. Angelus enim domini secundum tempus descendebat in piscinam et mouebatur aqua. Et qui prior descendisset in piscinam post motum aquae sanus fiebat a quacumque detinebatur infirmitate. Erat autem quidam ibi homo triginta et octo annos habens in infirmitate sua. Hunc cum uidisset iesus iacentem et cognouisset quia multum iam tempus habet dicit ei. Uis sanus fieri. Respondit ei infirmus. Domine hominem non habeo ut cum turbata fuerit aqua mittat me in piscinam. Dum autem uenio ego alius ante me descendit. Dicit ei iesus. Surge tolle grabatum tuum et ambula. Et statim sanus factus est homo et sustulit grabatum suum et ambulabat. Erat autem sabbatum in die illo. Dicebant ergo iudaei illi qui sanatus fuerat. Sabbatum est non licet tibi tollere grabatum tuum. Respondit eis. Qui me sanum fecit ille mihi dixit. Tolle grabatum tuum et ambula. Interrogauerunt ergo eum. Quis est homo qui dixit tibi. Tolle grabatum tuum et ambula. Is autem qui sanus factus fuerat nesciebat quis esset. Iesus enim declinauit a turba constituta in loco. Postea inuenit eum iesus in templo et dixit ei. Ecce sanus factus es iam noli peccare ne quid tibi deterius contingat. Abiit homo et nuntiauit iudaeis quia iesus est qui fecit eum sanum. Et propterea persequebantur iesum iudaei quia haec faciebat in sabbato. Iesus autem respondit eis. Pater meus usque modo operatur et ego operor. Propterea ergo magis quaerebant eum iudaei interficere quia non solum soluebat sabbatum sed et patrem suum dicebat deum aequalem se faciens deo. Respondit ergo iesus et dixit eis. Amen amen dico uobis non potest filius a se facere quidquam nisi quod uiderit patrem facientem. Quae enim ille fecerit haec et filius similiter facit. Pater enim diligit filium et omnia demonstrat ei quae ipse facit et maiora his demonstrabit ei opera ut uos miremini. Sicut enim pater suscitat mortuos et uiuificat ita et filius quos uult uiuificat. Neque enim pater iudicat quemquam sed omne iudicium dedit filio. Ut omnes honorificent filium sicut honorificant patrem. Qui non honorificat filium non honorificat patrem qui misit illum. Amen amen dico uobis quia qui uerbum meum audit et credit ei qui misit me habet uitam aeternam et in iudicium non uenit sed transit a morte in uitam. Amen amen dico uobis quia uenit hora et nunc est quando mortui audient uocem filii dei et qui audierint uiuent. Sicut enim pater habet uitam in semetipso sic dedit et filio uitam habere in semetipso. Et potestatem dedit ei iudicium facere quia filius hominis est. Nolite mirari hoc quia uenit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient uocem eius et procedent qui bona fecerunt in resurrectionem uitae qui uero mala egerunt in resurrectionem iudicii. Non possum ego a me ipso facere quidquam sicut audio iudico et iudicium meum iustum est quia non quaero uoluntatem meam sed uoluntatem eius qui misit me patris. Si ego testimonium perhibeo de me ipso testimonium meum non est uerum. Alius est qui testimonium perhibet de me et scio quia uerum est testimonium quod perhibet de me. Uos misistis ad iohannem et testimonium perhibuit ueritati. Ego autem non ab homine testimonium accipio sed haec dico ut uos salui sitis. Ille erat lucerna ardens et lucens uos autem uoluistis exultare ad horam in luce eius. Ego autem habeo testimonium maius iohanne opera enim quae dedit mihi pater ut perficiam ea ipsa opera quae ego facio testimonium perhibent de me quia pater misit me. Et qui misit me pater ipse testimonium perhibuit de me. Neque uocem eius umquam audistis neque speciem eius uidistis et uerbum eius non habetis manens in uobis quia quem misit ille huic uos non creditis. Scrutamini scripturas in quibus putatis uitam aeternam habere et illae sunt quae testimonium perhibent de me. Et non uultis uenire ad me ut uitam habeatis. Gloriam ab hominibus non accipio sed cognoui uos quia dilectionem dei non habetis in uobis. Ego ueni in nomine patris mei et non accipitis me si alius uenerit in nomine suo illum accipietis. Quomodo uos potestis credere qui gloriam ab inuicem accipitis et gloriam quae a solo deo est non quaeritis. Nolite putare quia ego accusaturus sum uos apud patrem. Est qui accusat uos moyses in quo uos speratis. Si enim crederetis moysi crederetis forsitan et mihi de me enim ille scripsit. Si autem illius litteris non creditis quomodo meis sermonibus credetis.

Post haec abiit iesus trans mare galilaeae quod est tiberiadis et sequebatur eum multitudo magna quia uidebant signa quae faciebat super his qui infirmabantur. Subiit autem iesus in montem et ibi sedebat cum discipulis suis. Erat autem proximum pascha dies festus iudaeorum. Cum leuasset ergo oculos iesus et uidisset quia multitudo magna uenit ad eum dicit philippo. Unde ememus panes ut manducent hi. Hoc autem dicebat temptans eum ipse enim sciebat quid esset facturus. Responditque ei philippus. Ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis ut unusquisque modicum quid accipiat. Dicit ei unus de discipulis eius andreas frater simonis petri. Est puer unus hic qui habet quinque panes hordeaceos et duos p

Mat 26 b. Mar 14 b. Io 13 c.

.3.
verum nec panis sine aqua confectus
nec vinum sine aqua offertur. per
aquam populus significatur: qui nec
sine Christi passione salvatur. nec
sine cuius amore Christus esse passus. o
portet quod ut nos eum manducemus:
ut ipse in nobis maneat et nos in
eo.

Exemplo vide filium hominis tra
ditum qui illud inviolabile do
minici corporis sacramentum in
olenter presumit. vendit quem
timore et amore neglecto contra
amore coniungit criminosa.

Sicut de passione predixit. sic et
de proditore. ut ille videns se
latere non posse peniteat facti. non
ex nomine designat. ne manife
ste correptus inpudentior fi
eret. agitur ergo clam in animo
ut conscientiam primam agat. predicit et
penam ut quem pudor non vicerat
denunciata supplicia colerce

Evangelium de apostolis. Mat 20 b. Mar 10 f.

ant.

Causa contentionis nobis incogni
ta. sed non est incredibile. credimus quod
precipit alibi contendunt inter se
angustam portam honore se in
vicem prevenendo certarent sed
quibus ex causa contenderunt. non
quod adhuc carnales gesserint.
sed quod spiritualem magister inferat
et audiamus.

Primus magister non mutet con
tentionis arguit. formam
humilitatis quam sequamur describit. cum nos more scelarium per prelatione preveniunt vul
tis ad regni possessionem. sed ad summa virtutis non potentia. venitur. set humilitate.
necesse est ei ut rectorem subditis. et matrem pietatis et patientiam
exibet disciplina. ne aut disciplina. ne aut districtio ri
gida aut pietas sit remissa.

ut diceret. Hic est calix novi testa
et additione vetus et sanguinis hircorum et vitulorum dedicatum est quod ipse
menti in sanguine meo qui pro vobis ef
sibi est sanguinis hircorum penam tolli. et cum vini de nobis non pro dicit pro
fundetur. Verumtamen ecce manus tra
quod fundet ipse sanguis.
dentis me mecum est in mensa. Et quidem
et homo facit mee impossibilia
filius hominis secundum quod diffinitum est va
quia est per magni sui
dit. Verumtamen ve homini illi per quem tra
detur. Et ipsi ceperunt
querere inter se quis
esset ex eis qui hoc
esset facturus. Facta est et
contentio inter eos quis
eorum videretur esse
maior. Dixit autem
eis. Reges gentium
et per potentiam nos humilitate
dominantur eorum et qui
et largiendi.
potestatem habent su
per eos benefici vocantur. Vos autem non
et in virtutibus.
sic. Sed qui maior est in vobis fiat

Moverant. xii. quod nul
tale cogitaverant. sed plus
credunt magistro quam si
bi. timentes fragilitatem
suam. a. xii. querunt de peccato
quod non habent conscientiam.

Ambrosius. caveamus impendi
o nec de inpletione patet esse
contentio. sicut non credebant
apostoli non excusatione obtendere
dentes sed causationi proponitur
omnibus una forma dedit summe
ut non de prelatione iactanti
a sit. et de humilitate contentio.

Quia et eorum qui distribu
unt non auctores sed dispen
satores sunt.

Ad ulta exhortationis ex
emplum de se ponit. hic

iohannes — scribit — si

ego lavi pedes vestros qui minus est maior: vos debetis alter alterius lavare pedes. possunt et illo ministerio omnia intelligi que dominus circa nos et miraculis agendo gessit, non tamen pro dicendo sed animam quam accepit pro nobis ponendo. ut et nos pro invicem animas ponere discamus.

Hec est mutatio rerum ut qui humiles nunc gaudent ministrare et servire, sublimes et in mensa domini eternis dapibus alantur. et qui in temporibus ministerii dicuntur cum domino permanere, illi cum eo super temptatores suos iusti iudices veniunt. quanto enim hic despectiores, tanto illic maiore culmine potestatis exercentur.

Quia ego laudis ei solus non multi cum domino in temptatione permansisse dicentur, ammonet eos ex se per se non potuisse nisi divina gratia fuissent protecti. tamen Sathanas expetit temptare et velud qui triticum purgat ventilando inveniet: nullus fidem diabolo virtute permittit de temptari.

Sicut ego orando te protexi ne deficeres, sic tu in...

Quod hic ministrat. — In iudicium sanctis. — Quasi maior vobis.

sicut iunior et qui precessor est sicut ministrator. Nam quis est maior qui recumbit an qui ministrat? nonne qui recumbit? ego autem in medio vestrum sum sicut qui ministrat. Vos autem estis qui permansistis mecum in temptationibus meis; et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnum, ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo, et sedeatis super thronos xii iudicantes xii tribus Israel. Ait autem dominus: Symon, Symon, ecce Sathanas expetivit vos ut cribraret sicut triticum. Ego autem rogavi pro te ut non deficiat fides tua; et tu aliquando conversus confirma fratres tuos.

(interlinear: viventis id est eternum id est sanctis fruentes — de visione dei satiati et saciati — gaudio in toni. Quia ea est sanctis — quia omnibus sanctis est ad fruendum — sanctis est celestis vite gloria.)

Ego ministro vos autem recumbitis. Respondit causam quia permansistis mecum in temptationibus meis. Infirmitas mea non terruit vos sed in bono cepto perseverastis sicut ego in obedientia usque ad mortem. Dedit pater nomen quod est super omne nomen. Sic et ego vos permanentes mecum ducam in eternum regnum. Intelligendum est Iudam iam recessisse et multos alios iam retro habuisse audientes verbis incomprehensibilis sacramenti quod hic loquebatur dominus.

Per xii. non xii. sed multitudo iudicantium signatur per duas partes septenarii, que universitas significat id est tria et iiii per quas multiplicatur.

Sathanas vos nos ad cribrandum petit. Qui ad eorum afflictionem estibus anhelat malicie cordis et mundus eorum temptatione afficit eorum illorum qui perturbatione depravat. — Petre.

Non ut temptaretis sed ne deficiat fides tua ut post lapsum negationis ad pristinum statum penitendo resurgas. Unde certum est scilicet et temptationibus examinari ut qui fortes fuerint appareant et cognita temptatores temptationibus sua infirmitate fortiores fieri discant, et sic et fructum probati accipiant coronam vite.

Quod nisi non eadem vivendi regula p...

3

s[ecundu]m iu. solus.

Mat 26 c. Mr 14 c.

lucas solus

Mat 26 c. Mr 14 c. Jo 18 a.

qui dixit ei: Domine tecum paratus sum et in carcerem et in mortem ire. Ille dixit: Dico tibi Petre non cantabit hodie gallus donec ter abneges nosse me. Et dixit eis: Quando misi vos sine sacculo et pera et calciamentis numquid aliquid defuit vobis? At illi dixerunt: nichil. Dixit ergo eis: Sed nunc qui habet sacculum tollat similiter et peram, et qui non habet vendat tunicam suam et emat gladium. Dico enim vobis quoniam adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me: Et cum iniquis deputatus est. Etenim ea que sunt de me finem habent. At illi dixerunt: Domine, ecce duo gladii hic. At ille dixit eis: Satis est. Et egressus ibat secundum consuetudinem in monte[m]

quod predicta in impletionem ... id est duo gladii ... diu premeretur unus nouum alterius uetus. Vel: quibus aduersus diaboli munimini insidias ... satis est quod michi defenderunt ... [illegible] ... dextra

.3. secundis quod pacis tempore discipulos suos formaret, misisset sic discipulis ad predicandum neque tollere in via preter ordinarios victus, scilicet cum evangelium nuntiat de evangelio vivat; instante vero mortis articulo et tota illa gente et pastorem simul et gregem persequente congruam tempori regulam constituens, permittit ut tollant victui necessaria donec sopita insania persecutorum evangelizandi tempus redeat.

In hoc quoque nobis datur exemplum ut nonnumquam causa instante cautius de nostri propositi rigore sine culpa intermittere possimus. Ubi gratia sui in hospitales regiones ituri plura viatici causa licet portari quam domi habeamus.

Gladium vel hostium sumere vel non hostium iubet emere, ut sciant legem inesse non facultatem resistendi, decere discipulis et magistro amorem potius in se patiendi, ubi et si nulla alia causa evaginandi gladium esset, sufficere poterat illam ut amputata auricula servi tactu domini sanaretur. In quo admonemur ne iram percussi sustineamus sed fide resurgentis suscipiamus. Ante vero sacculum et peram et gladium tollere iubet, at subdit: scilicet quia ipse passurus et cum iniquis erat deputandus, id est cum latronibus in medio crucifixus vel etiam inferis ad quos post mortem erat descensurus ut educeret suos vinctos de lacu ubi non est aqua.

Gladius spiritualis: ut vendas primo nummum et emas verbum quo nuda tunicis penetralia vestiuntur; est in gladio passionis ut exuas corpus et immolate carnis exuviis emaris tibi coronam martirii. Denique ut signas quod de passione locutus est ne tur[baretur] ...

Firmiores fuerint exemplo tue penitencie confortati, ne de venia desperent.

Quia dominus dixerat se pro Petro rogasse ille presentis affectus et fidei fervens, sed nescius casus futuri credit ab eo posse deficere. Sed ille qui novit quid sit in homine neque quis de suo statu temerarie confidat vel de casu in cautius diffidat, sic de modo et tempore numerum negationis eius predicat et sic miseri cors auxilium sue defensionis promittit.

Duo gladii sufficiunt ...

ad testimonium sponte passi salvatoris. Vel ideo apostolis audaciam certandi pro domino et vincendi, cum ubique pro nomine eius audita domino in monte orante, et veniret ad mortem dicendi, in nemore et alie qui nec uti exemplum vagina ostenderet eos non tantum quod potuerunt per eius defensione facere per missos.

Impossibile est hominem non temptari, nec ait ut non temptemini, sed ne intretis in temptationem orate, id est ne temptatio vos superet et in laqueos suos teneat.

Tradentur a discipulis dominus conventum locum ad locum ubi facile possit inveniri, ne mortem timuisse putaretur. Et ne discipulos sanguinis et corporis sui ministeriis imbutos vivos tradunt ut omnes in morte ipse, captivatos et de significare altissimo sancti spiritus doctrina confirmandos.

Ambrosius. Pro me doluit cum per se nichil habuit quod doleret suscepit tristitiam meam ut mihi largiretur suam leticiam, et sufficit gratiam nomine eius que per dominum.

Apparuit per illum oravit quomodo monet orationibus suarum vigilando et orando per crucem.

---

numerum.
tem Olivarum. Secuti
sunt autem illum et dis-
cipuli. Et cum pervenisset
ad locum in illa que dicitur
ad locum, dixit
dicitur gessemani.
illis: Orate ne in-
tretis in temptationem.
Et ipse avulsus
est ab eis quantum iac-
id est hominem
tus lapidis. Et positis
tante invidia habitu corporis et con-
genibus orabat dicens:
dicit eam voluntatem suam que ex hominis
Pater, si vis trans fer ca-
persona trepidantis se invenerat
licem istum a me. Ve-
ex filii deitatis patre et firmiter
rumtamen non mea volun-
tas sed tua fiat. Ap-
paruit autem illi an-
gelus de celo confortans
eum. Et factus in ago-
nia prolixius ora-
bat. Et factus est su-
dor eius sicut gutte
sanguinis decurrentis

---

tenet discipulorum animos desiderio exemplum supponit quod adhuc.

Dato apostolis precepto orandi, ipse avulsus est ab eis solus, quod solus orat qui solus passurus erat pro omnibus, innuens orationem suam tantum esse a nostra distare.

In hoc mistice innuitur ut in ipsum dirigant lapidem, id est usque ad ipsum producant intentionem legis que scripta erat in lapide, usque ad illum, et per venerunt ille lapis quoniam Christus finis est legis omni credenti ad iustitiam.

Veritatem non nuntiat, appropinquans dominus passioni infirmitatem naturam et timorem ut ab se removeret suscepit, et iterum postea ordie nimia fortitudine virtutis ostenderet ut cum nobis imminet, et quod si nolumus sic per infirmitatem petitionem ne faciat ut tamen per fortitudinem parati simus adimplere dei voluntatem nostri voluntatem potius quam nostram.

Orat non tantum timore patiendi quod misericordia potius pro illis ne ab illo bibant calicem proprie natum. Unde et significantur dicens istum, id est poculum iudeorum qui non habent excusationem ignorantie de iniqua morte, et quod condignum animi actor illius in lege. Propter hoc significat per vinum initium iudeorum credat multitudo gentium, non recuso passionem sed nolo illi expectandi sunt ut alii videant non mea sed tua fiat voluntas.

Homo totus et eo modo est confortans quod tristitiam nostram si nobis tristis est, id est propter nos tristis est, necesse est ut ipse propter nos confortans sit in nobis.

Appropinquante morte certamen sumas nostre in se expressit cum merito quandam vim terroris patitur cum post pu-
[illegible] sicut in vento que metum non possit mutari.

Marcus solus.

Marcus 26 d. Matheus 19 d.

Mt 26 d. Mr 14 d.

Mt 26 d. Mr 14 d. Jo 18 a.

Mt 26 e. Mr 14 e. Jo 18 b.

lumbus solius.

Mt 26 e. Mr 14 e.

Preciosum sanguine irrigante declaratur quod effectum sue passionis iam obtinuerit ut scilicet discipulorum que terrena ad huc fragiliter exequebantur suo sanguine purgaret. et quoque illi scandali de morte eius perpulsi sunt et totum ipse moriendo deleret. ut eo tam mundo prestans mortuum ad vitam resuscitaret.

Suscepit osculum dominus non quod simulare nos doceat sed ut nec proditorem fugere videatur. et plus afficeret proditorem cum maioris officia non negaret. unde dicitur cum hiis qui oderunt pacem eram pacificus.

Mistice servus est populus iudeorum principibus sacerdotum indebite mancipatus qui in passione domini dexteram aurem id est spiritualem intelligentiam perdidit ministra. id est iubilitatem littere retinuit non petro tollente sed divino iudicio oblata pendente quam auricula his que credere maluerit pietate domini restituitur et auris amputata sanatur significata audituum ablata vetustate in novitatem ut serviant in novitate spiritus non in vetustate littere.

Non quam pietatis oblivisci quod nec hostes nos patitur vulnerari.

Ordo cum interrogasset dicentes domine si percutimus in gladio. tunc respondit sinite usque huc. id est non moveat quod factum est permittendi sunt huc usque progredi ut me apprehendant et impleantur que de me scripta sunt. Sed inter moras verborum interrogantium respondentis petrus audiendi defensionis magistro motione domino percussit. Sed non potuit simul dici quod potuit simul fieri. non quod dicitur sinite usque huc quo domino placuit petrum secundum capitulum mathei legatur dixisse. Converte gladium in locum. scilicet quod post factum apparet dixisse ——— dominum ——— suum.

dis in terram. Et cum

surrexisset ab oratione

et ipse in tristicia

et venisset ad discipulos

compassionem nunc usque tristicia iam in negatione.

suos invenit eos dormientes pre tristicia.

Quid dormitis

~~invenit~~ et ait illis. Surgite et orate ne in-

id est ne in vos calix meus transeat in cum bestis.

tretis in temptationem. Adhuc eo loquente

ecce turba et qui vocabatur iudas unus

de duodecim antecedebat et appropinquavit

id est ut hoc signum eum quem teneret agnosceret.

ut ihesum ut oscularetur eum. Ihesus autem dixit illi.

id est instrumento pacis mortem irrogas servus dominum dis

Iuda osculo filium hominis tradis. Videntes

apostoli magistrum prodi.

autem hii qui circa ipsum erant quod futurum e-

rat dixerunt ei. Domine si percutimus in

id est petrus eodem calore unus quo cetera relatur sic fervens ad

gladio. Et percussit unus ex illis servum

servus vices est ad illam vetustatem pertinet quam gignit in servitute

principis sacerdotum. et amputavit auri-

quam est agar. sed cum accessit sanitas figurata est libertas unum enim nomen

culam eius dexteram. Respondens autem ihesus ait.

scilicet malchus rex vel regnaturus quia regnabit cum christo qui non movet ap

Sinite usque huc. Et cum tetigisset auri-

dexteram

culam eius ~~dexteram. Respondens autem~~ sanavit

id est immo ad quas eum iungi status non ut

eum. Dixit autem ihesus ad eos qui venerant

venerant ad ihesum principes sacerdotum et magistratus sed iterato

ad se principes sacerdotum et magistratus

capiunt plus extraviant sed quia illi de nece domini ita agebant in di

templi et seniores. Quasi ad la-

in nocte videntur eum per discipulum sacerdotum et arbitrio et turbis

tronem existis cum gladiis et fustibus cum

Factum congruit mutationi. iam enim cum iudeis qui cum deo cum pace fuit tantum illius sequitur.

latrunculos elegit volens evangelista eos manifeste reos esse qui
cotidie vobiscum fuerim in templo
consilio cautela gererent dicit eos venisse ad comprehendendum
non extendistis manus in me. Set
salvatorem qui sine visionis potestate venerunt.

Hec est hora vestra et potestas tenebrarum. Compren-
dentes autem eum duxerunt ad domum princi-
q. hec est devotionis. q. in hoc divisus
pis sacerdotum. Petrus vero sequebatur
ab aliis. q. hec est timoris natura.
eum a longe. Accenso autem igni in
medio atrio et cir-
cumsedentibus illis e-
rat petrus in medi-
o eorum. Quem cum
vidisset ancilla
quedam sedentem
ad lucem et eum
fuisset intuita dixit:
et hic cum illo erat.
At ille negavit
dicens: mulier
non novi illum.
[Et post pusillum alius
videns eum dixit:
et tu de illis es.

Merito a longe quasi iam
proximo fuit negaturus.
Significat etiam dei passionem
imitaturam longe differ-
rentem, quia ecclesia patitur pro
se, Christus pro ecclesia.

Cur prima ancilla pro-
didit, cum viri magis pote-
rant cognoscere, nisi ut
uterque sexus ostendatur in nece
esse domini peccasse, et passi-
one redemptus. Et non mulier
ex prima resurrectionis
nuntia que accepit et man-
data custodit, ut veteris
antique prevaricationis ab-
solveret errorem.

Non solum negat Christum
qui dicit illum non esse Christum,
sed etiam qui cum sit negat
esse christianum. Ita imple-
tur quod dicit dominus: ter negabis.

Quid dominum petrus ne-
gat ob reprobationis est
quod per[...]iter
[...] dei.

Quasi ad latronem. Multum est et gladiis
et fustibus querere qui ultro se vobis offert,
manibus in nocte quasi latitantem vos
quasi ludos declinantem investigare, per doctrina
qui cotidie in templo docet. Sed ideo adversum
me in tenebris congregamini, quia potestas vestra
quia est lucem armamini in tenebris est.

Caiphe qui pontificatum unius anni pro eo
sibi emerat a romano principe preterea
ad annam ut iohannes dicit.

Ignis cupiditatis in struendum maligni est
spiritus accensus in atrio Caiphe ad negan-
dum et blasphemandum deum lingas perfidorum
armaverat, quia eum intus in domo princi-
pis sacerdotum maligna spiritus domus gere-
bat. Sed ignis inter frigora foris accen-
sus tepide dominus ingressus est. Sed frigore ad
horam torpens petrus quasi in primis metus istorum
calefacere cupiebat, quia temporalis commodi sola-
cium per perfidorum societatem querebat. Sed hanc
infidelitatem in domino respiciente reli-
quit, et post resurrectionem in captura pisci-
um cum prunas positas, et piscem superpositum
vidisset, cor suum prunis amoris inflammavit.

Non in monte, non in templo, non in domo
sua negat petrus, sed in pretorio iudeorum in
domo principis sacerdotum, ubi non est ve-
ritas, et ubi Iesus captus. Negat quia nisi er-
raret, Christum introduxisset. Interrogavit
hostiaria iudeorum. Eva male introdu-
xit Adam, petrum male introduxit Eva.

Post tertiam negationem secundum secundo gal-
li cantus et sacerdotum verum per secundum templum
designatur media nocte negat galli can-
tus et veniet, post resurrectionem eum tibi
lucet negavit te se amare confessus
est, quia in tenebris est oblivionis erravit,
speravit in lucis rememoratione convertit

[Mt 26 f. Mr 14 f. Jo 18 e.

[Mt 26 g. Mr 14 g. Jo 18 c.

[Mt 26 g. Mr 14 g. Jo 18 e.

3' [illegible] uel presentia lucis plene [illegible] que mutauerat erexit. Iudicat gallus aliquis doctorem qui corripiendo lectores excitans euigilate iusti et nolite peccare. Quod Petrus ante primum galli cantum negat eos significat qui Christum ante resurrectionem deum esse non putauerunt, morte eius turbati. Quod ante secundum galli cantum negat illos significat qui nunc in illo secundum Iohannem uerum deum mutantes sententiam errant, et non ueritatem negat. Primus galli cantus est domini resurrectio in se ipso, secundus est in corpore ecclesie.

Impleta est prophetia Michee: In uirga percutient maxillam iudicis Israel; et Isaie: Dedi maxillas in alapis. Sed qui tunc cedebant colaphis uel alapis nunc cedunt blasphemiis falsorum christianorum. Velauerunt faciem, non ut eorum scelera non uideat, sed ut a se, sicut quondam Moysi fecerunt, gratiam cognitionis eius abscondant. Sicut enim credentes Moysi si crederent et nobis [illegible] uelamen usque hodie manet super corda eorum, sed credentibus est ablatum; cum illo moriente uelum templi scissum est.

Si tu es Christus. Non ueritatem desiderant sed calumniam parant. Intelligebant Christum promissum hominem de domo Dauid nasciturum, ut si diceret ego sum, calumniarentur eum sibi regiam potestatem arrogare.

Contumeliam meam qui se prophetam diceret, sed heretici, Iudei qui usque hodie Christum negant, et mali christiani qui prauis actibus expectant super suas cognitiones et opera tenebrarum ab illo uideri non putant, quasi illudentes aiunt: Prophetiza quis est qui te percussit.

Vide quam solliciti in malo tota nocte uigilauerunt ut facerent homicidium.

[Pe]trus uero ait: o homo, non sum. Et interuallo facto quasi hore unius alius quidam affirmabat dicens: Vere et hic cum illo erat, nam et Galileus est. Et ait Petrus: Homo, nescio quid dicis. Et continuo adhuc illo loquente gallus cantauit. Et conuersus respexit dominus Petrum. Et recordatus est Petrus uerbi domini sicut dixerat quia priusquam gallus cantet ter me negabis. Et egressus foras Petrus fleuit amare. Et uiri qui tenebant illum illudebant ei cedentes. Et uelauerunt eum et percutiebant faciem eius et interrogabant eum dicentes: Prophetiza quis [est]...

Ierosolimite et Galilei unius sunt Hebree lingue, sed unaquaeque prouincia suas proprietates habet uocis loquendi, quas uitare non potest.

Intuitum prouocauit ad lacrimas, qui in mente eius reducens tamen negauerat; et que ei prodixerat nec potuerat in tenebris manere, quia lux mundi respexit.

Respexit dominus ut recordaretur Petrus, quia nunc ad penitentiam uocaret.

Ab impietate consilio secularis per culpam lauat [illegible] quod permissus est [illegible] ut secure [illegible] remedium penitentie, et nemo audeat de sua uirtute confidere.

Qui se negare dominum calumniantur [illegible] et audiunt quod non contempnit, uerum ut sit ad gloriam.

Si uobis dixero. Sepe dixerat se esse Christum; interrogabat [illegible]

m' 26 g. m' 14 g.

est qui te percussit. et alia multa blas-
phemantes dicebant in eum. Et ut
factus est dies convenerunt senio-
res plebis et principes sacerdotum. et
scribe duxerunt illum in concilium
suum dicentes. Si tu es Christus dic nobis. Et a-
it illis. Si vobis dixero non credetis mi-
chi. Si autem interrogavero non responde-
bitis michi neque dimittetis. Ex hoc autem
erit filius hominis sedens a dextris vir-
tutis dei. Dixerunt autem omnes. Tu ergo es filius
(et ergo deitatis appareant.)
dei. Qui ait vos dicitis quia ego sum.
At illi dixerunt. Quid adhuc deside-
(et quod se Christum et filium dei dicat.)
ramus testimonium. ipsi enim audivimus
de ore eius. Et surgens omnis multitudo
eorum duxerunt illum ad Pilatum. Ceperunt
At accusare illum dicentes. Hunc inve-
nimus subvertentem gentem nostram et pro-
(et quod dixerat reddite que sunt cesaris cesari.)
hibentem dari tributa cesari et dicentem se Christum
regem esse. Pilatus autem interrogavit eum di-
cens. Tu es rex iudeorum. At ille respondens ait.
invenit unde et agant iudei quam non equitate. ratione

in eos quomodo Christum dicentem filium dei
cum eum deum dominum noverat ut propheta ad credendum
deum verum provocaret. Sed illi nec dicenti credere
nec interrogati respondere
nec eum qui innoxius erat dimittere
volebant.

Ego dicit ut homine contemptus per suppli-
cium crucis ero exaltatus. Cui nomen quod est
super omne nomen.

Ut dixit erit filius hominis sedens a dextris vir-
tutis dei. Et vos dicitis quia ego sum. Sua sententia
depnans qui eum morti tradunt quia eorum
ore propriis suum testimonio verum esse noscunt.

Vos dicitis. Ita temperat responsionem ut dici-
cat verum et sermo eius calumpniam non pateret.
Maluit se Christum filium dei probare quam di-
cere ut dipnandi causa tolleretur. hic clam
fatentur quod obiciunt.

Tradiderunt romane potestati ut eo-
modo iudei ab eius interfectione alienos
se esse ostenderent. In quo non eorum innocen-
tia sed insimia monstratur.

Impium nichil dei simile quod obicere pos-
sent invenerunt. Ideo sicut ait marcus
non erant convenientia eorum testimonia.

Pilatus autem. Cum duo sunt obiecta.
scilicet quod reddi tributa prohiberet. et se Christum re-
gem diceret. Pilatus potuit audire quod
de tributis dixerat reddite que sunt cesaris
cesari. Unde hic quasi mendacium aperte nichil
prodens solum hic quod nesciebat querit.

Et nichil invenio. Prelicte pereuntur dicit ad
discipulos suos venit princeps huius mundi
et in me non habet quicquam. Sed et princeps scilicet Pilatus
eum absolvit in quo nichil dipnatione
dignum investigavit. Sed invidie stimulo

[Mt 26 F. Mr 14 F.]

XXIII

[Mt 27 A. Mr 14 A. Jo 18 F.]

Lucas solus.

[Mt 27 b. Mr 14 A. Jo 18 G.]

Lucas solus.

iniustum dampnare laborant.

Commovet. Non illum sed se accusant. docuisse enim populum et a principio temporis ignavia a docendo commonuisse taliter actu a galilea usque ad iudeam. id est totam terram promissionis terram a finibus usque ad finem pervenire non cunctus. sed iudicium est virtutis denique. Pilatus vero interrogans de eo salvatorem innuit se magis nacta occasione lucrum ab eo iudicando velle cupit. Unde sequitur Pilatus.

Hec etiam informatio quod totum per iudeam novit suam de domino coget. Herodi audiendum mittit ut a suo tetrarcha vel absolveret vel dampnaretur. sed nequaquam iudeis excusatione remanet herodes quia qui natu et religione iudeus erat quod desenserit ostendere permissus est ut iuxta regio iudea in qua natus est et galileam in qua nutritus erat inventus nec esse perversasse monstraretur.

Tacuit et nichil fecit. quia herodis incredulitas non merebatur videre divina. et domini iactantiam declinabat significant autem herodes omnes impios qui nisi crediderint legi et prophetis in evangelio opera christi videre non possunt. principibus ergo sacerdotum accusantibus apud pilatum pauca apud herodem nullam respondet ne crimen diluens dominus sue apud utrumque crucis utilitatem differret. et iniustum erat ut pilato qui invitus sententiam ferebat. et aliquam partem responderet herodi vero et ceteris qui contra legem innocentium dampnabant. sicut indignis nichil dicit unde non tacet quia agnus pro grege immolandus patiatur. prestat ubi respondet cum pastor pro ovibus et lupos et latrones pugnat.

Ad herodem mittitur ad pilatum remittitur et utrisque verum non pronuntiat aliene tamen iniquitatis simul obsequitur.

turbas. Ait autem pilatus ad principes sacerdotum et turbas. Nichil invenio causae in hoc homine. At illi invalescebant dicentes. Commovet populum docens per universam iudeam incipiens a galilea usque huc. At pilatus audiens galileam interrogavit si homo galileus esset. et ut cognovit quod de herodis potestate esset remisit eum ad herodem qui et ipse ierosolimis erat illis diebus. Herodes autem viso ihesu gavisus est valde. erat enim multo tempore cupiens videre eum eo quod audierat multa de illo. et sperabat signum aliquod videre ab eo fieri. Interrogabat autem illum multis sermonibus. at ipse nichil illi respondebat. Stabant autem principes sacer-

Melior est causa domino defendi et probatur susanna tacuit et vicit.

Accusatur et tacet qui defensione non indiget. ambiciant defendi qui timent vinci nec accusationem tacendo confirmat sed despiciat refellendo.

Sprevit herodes. regi certatus ut omnes in eadem culpa pares esse monstrent.

Nefandum fedus quod herodes et pilatus in occidendo christum pepigerunt successores eorum iure hereditario custodiunt dum

uite ⁊ gentilet ⁊ cunct⁹ gēte ⁊ religione tract⁹ mentu⁹ dissidentē ī xp̄i amic⁹ tū p̄ secūdis ⁊ fide xp̄i p̄mūda ⁊ sertatum.

Pilatus aut⁹ uolens ih̄m dep̄tare ī solutē. ⁊ cū conuocasset principes sacerdotū ⁊ magistratus plebis dixit ad illos. Obtulistis mihi hūc hominē quasi auertentem populū. Ecce ego coram uobis interrogans nullā inuenio in homine istō causā ex his in quibus eū accusatis. Sed neq; herodes nam remisit illum ad nos. Et ecce nichil dignū morte actū est ei. Emendatum ergo illum dimittam. Necesse autē habebat dimittere eis p̄ diem festū unū. Exclamauit aut⁹ simul⁹ uniuersa turba dicens. Tolle hūc ⁊ dimitte nobis barrabā. Qui erat missus in carcerē propter seditionē quandā factā in ciuitate et homicidiū. Iterū ergo pilatus locutus est ad eos uolens dimittere ih̄m. At illi succlamabant dicentes. Crucifige crucifige eum. Tertio quoq; dixit ad illos. Quid enim mali fecit iste. Nullā causā mortis inuenio in eo. Corripiam ergo eum et dimittam. Illi autē instabant uocibus magnis postulantes ut crucifigeretur. Et inualuerunt clamores eorum ⁊ pontifices. Pilatus autē iussit fieri petitionem eorum. Dimisit aut⁹ eis eum qui propter homicidium missus fuerat in carcerē quē petierant. Ih̄m aut⁹ tradidit uoluntati eorum. Et cum ducerent eum apprehenderunt simonem quendā cyrenensem uenientem de uilla et imposuerunt illi crucem portare post ih̄m. Sequebatur aut⁹ eum multa turba populi et mulieres quę lamentabantur et planctum dabant super eo. Conuersus aut⁹ ih̄s ad eas dixit. Filię hierusalem nolite flere super me. Sed super uos ipsas flete et super filios uestros. Quia ecce uenient dies in quibus dicent. Beate steriles et uentres qui non genuerunt et ubera quę non lactauerunt. Tunc incipient dicere montibus. Cadite super nos. Et colibus. Operite nos. Quia si in uiridi ligno hec faciunt in arido quid fiet. Ducebantur autē et alii duo nequā cum eo ut interficerentur. Et postquā uenerunt in locum qui dicitur caluarię ibi crucifixerunt eum et latrones unum a dextris et alterum a sinistris. Ih̄s autē dicebat. Pater dimitte illis non enim sciunt quid faciunt. Diuidentes aut⁹ uestimenta eius miserunt sortem. Et erat stabat populus spectans et irridebant eum principes cum eis dicentes. Alios saluos fecit. Se ipsum saluum faciat si hic est christus dei electus. Illudebant autē ei et milites accedentes et aceto acetatum offerentes ei et dicentes. Si tu es rex iudeorum saluum te fac. Erat autē et superscriptio scripta desuper litteris grecis et latinis et hebraicis. Hic est rex iudeorum. Unus autē de latronibus qui pendebant blasphemabat eum dicens. Si tu es christus saluum fac temetipsum et nos. Respondens autē alter increpabat eum dicens. Neq; tu deum times qui in eadem damnatione es. Et nos quidem iuste nam digna factis recipimus. Hic aut⁹ nichil mali gessit. Et dicebat ad ih̄m. Memento mei dñe dum ueneris in regnum tuum. Et dixit ei ih̄s. Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso. Erat autē fere hora sexta et tenebre facte sunt in uniuersa terra usq; in horam nonam. Et obscuratus est sol et uelum templi scissum est medium. Et clamans uoce magna ih̄s ait. Pater in manus tuas commendo spiritum meum. Hec cum dixisset expirauit. Uidens autē centurio quod factum fuerat glorificauit deum dicens. Uere homo iste iustus erat. Et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud et uidebant quę fiebant percutientes pectora sua reuertebantur. Stabant autē omnes noti eius a longe et mulieres quę secutę eum fuerant a galilea hec uidentes. Et ecce uir nomine ioseph qui erat decurio bonus et iustus hic non consentiebat consilio et actibus eorum ab arimathia ciuitate iudee qui exspectabat et ipse regnum dei. Hic accessit ad pilatum et petiit corpus ih̄u et depositum involvit sindone et posuit eum in monumento excisum in quo nondum quisquam positus fuerat. Et sabbatum illucescebat. Mulieres autē quę cum eo uenerant de galilea secutę sunt et uiderunt monumentum et quemadmodum positum esset corpus eius. Et reuertentes parauerunt aromata et unguenta. Et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum.

Iudeis autē et herodi et pilato aliisq; omnibus gentibus et turbis israel qui conuenerant ad diem festum azimorum propter passionem et resurrectionem ih̄u xp̄i et pentecosten uirtutem spiritus sancti accipiendam a deo et patre per manum apostolorum eius. Quia ipse est ih̄s nazarenus filius dei uiui qui natus est de maria uirgine ex semine dauid secundum carnem. Qui baptizatus est a iohanne ut impleret omnem iustitiam. Qui cum baptizaretur aperti sunt ei cęli et spiritus sanctus descendit super eum in specie columbe. Et uox patris facta est dicentis. Tu es filius meus dilectus in quo mihi complacui. Qui post baptismum ieiunauit quadraginta diebus et quadraginta noctibus. Et tentatus a diabolo non consensit ei. Qui uirtutes et signa et prodigia multa fecit in populo. Et quem iudei tradiderunt pilato iudice et herode tetrarcha desiderantes eum occidere. Et cum nullam causam mortis inuenissent in eo petierunt a pilato ut interficeretur. Et tradiderunt eum gentibus ad illudendum et flagellandum et crucifigendum. Et posuerunt eum in monumento. Et tertia die resurrexit a mortuis. Et apparuit discipulis suis et uidentibus illis ascendit in celum. Et sedet ad dexteram patris. Inde uenturus est iudicare uiuos et mortuos. Et in spiritum sanctum. Et sanctam ecclesiam catholicam. Et remissionem peccatorum. Et carnis resurrectionem. Et uitam eternam. Amen.

Quicunq; hec credit et in his baptizatus fuerit saluus erit. Et hec signa eos qui crediderint sequentur. In nomine meo demonia eicient. Linguis loquentur nouis. Serpentes tollent. Et si mortiferum quid biberint non eis nocebit. Super egros manus imponent et bene habebunt. Et dominus quidem ih̄s postquam locutus est eis assumptus est in celum et sedet a dextris dei. Illi autē profecti predicauerunt ubique domino cooperante et sermonem confirmante sequentibus signis. Amen.

Quicunq; hanc oracionem scripturam uel legerit uel audierit uel secum habuerit non morietur subita morte nec improuisa nec male cadet nec aqua submergetur nec inimicus inuadet eum nec bestia feriet eum nec a latronibus occidetur nec igne ardebit nec in bello uincetur nec a demonio tenebitur nec in domo habitans mala patietur nec ubi fuerit habitans aliquid mali patietur. Mulier in partu posita si hanc oracionem scripturam uel legerit uel audierit uel secum habuerit non morietur in periculo nec in dolore nec in malo. Sed in omnibus bene habebit. Et infans qui natus fuerit baptizetur et statim uiuet et bene habebit et in fide et in dilectione dei et proximi crescet et non morietur nisi bene uixerit et ad penitentiam uenerit. Et ad ecclesiam dei ueniet et bene habebit. Et in die iudicii non timebit sed cum omnibus electis dei sine fine gaudebit. Amen.

Qui per ihu latronē. ⁊ saluatore uite. Per latronē ⁊ patrone ut ad eternā ele-

b ¶

¶ dumptaxat

[af. 21 b. aiij. 14 b. 30 18 q. ¶

ut i p[ro]p[ri]am regnu[m] c[um] q[ui] x[rist]o p[ro]tulerunt p[re]sentem c[ae]sarem latroni[s] que ut corporis c[ae]sarum vendiderunt non receperunt.

Magna crudelitas non solum occidere sed crucifigere c[upie]runt, ut pedibus et manibus ad lignum affixus morte necetur producta, ne dolor citius finiretur. Utrumque diu videret.

Auctor seditionis et homicidiorum iudeis dimittitur, i. diabolus qui ob culpam alucis p[atr]ia depulsus et in tenebras carcerem missus fuerat, et ideo pacem habere non possunt. Ceterum pacis auctorem non elegerunt.

Primo dominus crucem portavit, et postea Symoni imposita est qui exeuntes obviam habuerunt, et hoc congruit. Christus enim pro nobis passus est nobis relinquens exemplum, ut sequamur vestigia eius. Et qui vult eum sequi tollat crucem suam et sequatur. Ceterum ideo Symon non israelita sed Cyreneus erat pro eum gentiles designantur post peregrini et hospites testimonium sed nunc in fide cives et domestici dei et coheredes Christi. Unde et Symon venit de villa, i. de pago. A quo pagani a civitate dei alieni velle conversationis ignari. Sed Symon pago egrediens portat crucem post Jhesum cum propter gentium paganus ritus deserens obediens amplectitur vestigia dominice passionis.

Corripiam. Hanc correptionem deridendo et flagellando nefandorum exhibuit tradidus, ne usque ad crucifigendum sevi rent, quia ipsa Iohannis evangelista et ipsa columpna testatur ad quam ligatus fuit dominus, que usque hodie dominici sanguinis crurib[us] certa signa demonstrat. Sed licet Pylatus hoc agat, insatiabilis sacrilegorum furor non cessat, sed magis instat, et accusatione qua ceterum dominum attulerant sollicita interrogatione Pilati viderunt evacuatam.

nobis licet interficere quemquam. Erat autem qui dicebatur Barabbas, qui erat propter seditionem quandam factam in civitate et homicidium missus in carcerem. Iterum autem Pylatus locutus est ad illos: volens dimittere Ihesum. At illi succlamabant dicentes: crucifige, crucifige illum. Ille autem tertio dixit ad illos: quid enim mali fecit iste? Nullam causam mortis invenio in eo. Corripiam ergo illum et dimittam. At illi instabant vocibus magnis postulantes ut crucifigeretur: et invalescebant voces eorum. Et

videns quia nichil proficeret, sed magis tumultus fieret.

Pilatus adiudicavit fieri petitionem eorum.

Iudex non in iudicio certe deliquit, nec timore.

Dimisit autem illis eum qui propter homicidium et seditionem missus fuerat in carcerem quem petebant. Ihesum vero tradidit voluntati eorum. Et cum

Barrabas qui filius magistri vel patris eorum interpretatur, ipse est antichristus quem illi Christo preferent cum dicitur: vos ex patre diabolo estis. Pilatus qui os malleatoris interpretatur significat malleum quia est malle universe matherie, et qui de vacua sua plaustra permittit tamen deorsum et in extrema dampnatione confringit.

q^r 21 c. a^r 14 c. Jo 19 st.

C q^r 21 c. a^r 14 c.

q^r 21 d. a^r 14 d.

ii

duxerunt eum apprehenderunt Symonem quendam Cyreneensem venientem de villa et imposuerunt illi crucem portare post Ihesum. Sequebatur autem illum multa turba populi et mulierum que plangebant et lamentabant eum. Conversus autem ad illas Ihesus dixit. Filie Ierusalem nolite flere super me sed super vos ipsas flete et super filios vestros. Quoniam ecce venient dies in quibus dicetur. Beate steriles et ventres qui non genuerunt et ubera que non lactaverunt. Tunc incipient dicere montibus cadite super nos et collibus operite nos. Quia si in viridi

Cyrene que est civitas Libye.

et contristabant.

de vita mortali quam morte finiret.

lamenta erga non de censu qui

contra medium accidentium.

Non lamentemini me mortuum, cito resurrectio mortem solvet, quia per mortem mortem et ipsum mortis auctorem destruet. Vos potius vestra que per genitum digna lacrimarum fontibus abluite. Nec etiam perfidis [illegible] nemini in ultione mee crucis.

Post hec ex superfluo intelligitur de his [illegible] utrobique sexu. castraverunt propter regnum celorum qui dictum montibus etc. cum sue fragilitatis immemores ingruente temptationum articulo sublimium virorum vel virginitate vel martirio vel celestium alia virtute querunt exemplis montium speciebus et defendi.

qui fructibus sunt vacui. in super lignum vite clamantes dicere non timent. Et si nunc temp[us]

[illegible] tandem impudicitie ad solas preces servierunt. ut et comminando vel qui [illegible] venerant. iam postulando et mercede perficiant.

Multa turba. etc. sed non eadem mente secuti sunt. mali sequentes ut morientem vel [illegible] aspiciant, mulieres ut et vivere desiderant mortuum morientem et mortuum plorent. Nec solum inducuntur solus planctus mulierum quam et multi viri dolerent. sed et femineus sexus qui contemptibilior videtur potuerant presentibus principibus sacerdotum quod erga eum senserunt ostentare. Quia non nominat duas qui sunt ex. Permissa fuerunt ipsi turba ad amantes et plangentes se feminas [illegible] hora converte.

Lucas solus.

Nota cum filias Ierusalem vocat que non sole qui secum venerant a Galilea sed et cetere urbis mulieres adheserant.

Dies Romane obsidionis et captivitatis notate imminente captivitate hostili et per agros urbesque clade fervente cunctos qui evadere quivissent alta que et abdita refugia civitatibus abscondant exquirere. Refert Iosephus insistentibus sibi Romanis Iudeos captivi verant montium colles et cetera temptasse speluncas. ita ut semetipsum tenerent in medio [illegible] urbis destructe Iota[pata] pene spelea cum xl. complicibus perditum invenerunt et ab hostibus captum.

Viride lignum Christus et sui electi. aridum impii et peccatores. Nam sicut ego qui peccatum non feci qui lignum vite appellatus. immo duodenos fructus gerens per singulos menses affero sine igne passionis de mundo non exeo que tormenta maneant illos

¶ d

¶ Mt 27 d. Mr 14 d. Jo 19 c.

¶ lu. solus.

¶ Mt 27 d. Mr 14 d. Jo 19 d.

¶ Mt 27 e. Mr 14 e

¶ Mt 27 e. Mr 14 e. Jo 19 e.

est ut incipiat iudicium de domo dei et si primum a nobis quid finis eorum qui non credunt evangelio. qui volunt pie vivere in christo persecutiones patiuntur.

Implebitur quod dictum est cum iniquis deputatus est. In morte deputatur cum iniquis ut in resurrectione vivificet iniquos qui factus est filius hominis, hominibus dedit potestatem filios dei fieri.

Credibilis in facto iniquitas iudeorum qui cum latrone crucifigit omnium redemptorem. Bonum tamen in unum iusto latro qui insidiatus est diabolo ut vasa eius auferret.

Per illum qui a dextris significatur mortificatio carnis pro celesti gloria. Per illum qui a sinistris mortificatio carnis pro aliqua mundi causa.

De hiis Iohannes latius quod divisa veste significatur ecclesia toto orbe que .iiii. partibus constat diffusa omnibus esse partibus distributam. Tunica sortita omnium partium significat unitatem que caritatis vinculo continetur.

Sua se dampnant sententia quod fatetur potuit quidem se salvare. Sed quia ipse Christus dei electus de cruce descendere noluit, namque qui ideo venit ut pro nobis crucifigeretur ideo se de cruce salvare neglexit, quia cum ceteris principibus et crucifixoribus salvare moriendo curavit.

Nota quod iudei vocabulum Christi et filii dei auctoritate scripture totum sibi credebant. Cum illi vero scripturarum inscii Christo dei electo et regi iudeorum insultabant.

Acetum erant iudei a vino patriarcharum degenerantes. Et acetum potabant milites dominum quem illorum suggestione morti tradunt.

ligno hec faciunt in arido quid fiet? Ducebantur autem et alii duo nequam cum eo ut interficerentur. Et postquam venerunt in locum qui vocatur calvarie ibi crucifixerunt eum, et latrones, unum a dextris et alterum a sinistris. Ihesus autem dicebat.

Cor lucas sacerdotum scri

Pater dimitte

bene disposuit recte dominus a

illis non enim sciunt

pro quibus orat ut crucifixores vivere faciat

quid faciunt. Divi

certe clamavit inter cedit. Latroni promittit paradisum. Pando

dentes vero vesti

nec finem orat et pro eis

menta eius mise

qui passione eius credi

runt sortes. Et

derunt impetravit.

stabat populus expec

tans et deridebant

eum principes cum

eis dicentes. Alios

salvos fecit se sal

vum faciat, si hic est

Christus dei electus. Illudebant autem ei et milites accedentes, et acetum offerentes ei dicentes. Si tu es rex iudeorum

Extra portam urbis erant loca in quibus capitum truncabantur et dicebantur loca calvarie, id est decollatorum. Ibi crucifigitur ut ubi erant dampnatorum loca ibi erigantur vexilla martirum.

Ideo orat pro eis quia primum dixerunt et scribe quem filium dei intellexerunt negant et crucifigunt. Sed pro eis qui zelum dei habentes sed non secundum scientiam nescierunt quod fecerunt — sic.

In sorte dei gratia commendata est. Sic et apostolus in quo ad omnes pervenit cum omnibus sors placuit quia dei gratia in unitate ad omnes pervenit, et cum sors mittitur non persone cuiusque vel meritis sed occulto dei iudicio cedit.

salvum te fac. Dixit ei iesus. Surge vade fides tua te saluum fecit. Et confestim vidit cecus et secutus est illum magnificans deum. Et omnis plebs ut vidit dedit laudem deo. Et appropinquantes hierusalem venerunt bethphage ad montem oliveti. Tunc misit duos discipulos suos dicens eis. Ite in castellum quod contra vos est. et statim invenietis pullum asine alligatum cui nullus hominum umquam sedit. solvite eum et adducite mihi. Et si quis vobis dixerit quare hoc facitis dicite quia dominus eum vult. Abierunt autem et invenerunt pullum stantem ante ianuam foris in bivio. et solvebant eum. Et dixerunt domini eius ad illos. Quare solvitis pullum. At illi dixerunt. quia dominus eius vult. Et adduxerunt eum ad jesum. Et jactantes vestimenta sua super pullum imposuerunt jesum. Et ibat subtus vestimenta sternebant in via. Cum autem appropinquaret jam jesus ad descensum montis oliveti. Cepit omnis turba discipulorum gaudentes laudare deum voce magna super omnibus virtutibus quas viderant dicentes. Benedictus qui venit rex in nomine domini. pax in celo et gloria in excelsis deo. Et quidam pharisaeorum de turba dixerunt ad illum. Magister increpa discipulos tuos. Et ait illis. Dico vobis si hi tacuerint lapides clamabunt. Et videns civitatem flevit super illam dicens. Quia si cognovisses et tu et quidem in hac die tua quae ad pacem tibi. nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Quia venient dies in te et circumdabunt te inimici tui vallo et circumdabunt te et coangustabunt te undique et ad terram prosternent te et filios tuos qui in te sunt et non relinquent in te lapidem super lapidem eo quod non cognoverit tempus visitationis tue. Et introiens in templum coepit ejicere vendentes in eo et ementes dicens illis. Scriptum est. Quia domus mea domus orationis est. vos autem fecistis illam speluncam latronum. Et erat docens quotidie in templo. Principes autem sacerdotum et scribae et primi plebis quaerebant illum perdere et non invenerunt quid facerent omnis enim plebs suspensa erat audiens illum. Et factum est in una dierum docente eo plebem in templo et evangelizante. Supervenerunt principes sacerdotum et scribae cum senioribus et dixerunt ad eum. Dic nobis in qua potestate haec facis aut quis est qui dedit tibi hanc potestatem. Respondens autem dixit ad illos. Interrogabo et ego vos unum verbum quod si dixeritis mihi dicam vobis in qua potestate haec facio. Baptismum joannis de caelo erat an ex hominibus. At illi cogitabant apud se dicentes. Quia si dixerimus de caelo dicet quare non credidistis illi. Si autem dixerimus ex hominibus plebs universa lapidabit nos. certi enim sunt joannem prophetam esse. Et responderunt se nescire unde esset. Et jesus ait illis. Neque ego dico vobis in qua potestate haec facio. Coepit autem ad plebem dicere parabolam hanc. Homo quidam plantavit vineam et locavit eam agricolis et peregre profectus est temporibus autem missit ad agricolas servum ut de fructu vineae darent ei. Quem agricolae caedentes dimiserunt vacuum. Et alterum misit servum illi autem et hunc caedentes et exonorantes dimiserunt vacuum. Et tertium misit illi autem et hunc vulnerantes ejecerunt. Dixit autem dominus vineae. Quid faciam? Mittam filium meum dilectum forte cum hunc viderint verebuntur. Videntes autem agricolae cogitabant inter se dicentes. Hic est heres venite occidamus eum ut nostra fiat hereditas. Et ejicientes eum extra vineam occiderunt. Quid ergo faciet illis dominus vineae? Veniet et perdet agricolas et dabit vineam aliis. Quod audientes dixerunt illi absit. Qui autem respiciens eos ait. Quid est ergo hoc quod scriptum est. Lapidem quem reprobaverunt aedificantes hic factus est in caput anguli? Omnis qui cecidit super lapidem illum conquassabitur. super quem autem ceciderit comminuet eum. Et quaerebant principes sacerdotum et scribae mittere in illum manus in ipsa hora et timuerunt populum. Et observantes miserunt insidiatores simulantes se justos ut caperent eum in sermone et traderent illum principatui et potestati praesidis. Et interrogaverunt eum dicentes. Magister scimus quia recte dicis et non accipis personam sed in veritate viam dei docens. Licet nobis tributum dare regi an non? Considerans autem dolum illorum dixit ad illos. Quid me tentatis? Ostendite mihi denarium. Cujus habet imaginem et inscriptionem? Respondentes dixerunt. Caesaris. Et ait illis. Reddite ergo quae sunt caesaris caesari et quae sunt dei deo. Et non potuerunt verbum ejus reprehendere coram plebe et mirati in responso ejus tacuerunt. Accesserunt autem quidam sadducaeorum qui negant esse resurrectionem et interrogaverunt eum dicentes. Magister moyses scripsit nobis. Si cujus frater mortuus fuerit habens uxorem et hic sine liberis fuerit ut accipiat frater ejus uxorem illius et suscitet semen fratri suo. Septem ergo fratres erant et primus accepit uxorem et mortuus est sine liberis. Et secundus accepit uxorem illius et hic mortuus est nec reliquit semen. Et tertius similiter. Et omnes septem non reliquerunt semen. Novissima autem omnium defuncta est et mulier. In resurrectione ergo cujus eorum erit uxor? Septem enim habuerunt eam uxorem. Et ait illis jesus. Filii hujus saeculi filii hujus saeculi nubunt et traduntur ad nuptias. Illi autem qui habebuntur digni illo saeculo et resurrectione quae ex mortuis est neque nubent neque uxores ducent. Neque enim mori ultra poterunt. aequales enim angelis sunt et filii sunt dei cum sint filii resurrectionis. Quod autem resurgant mortui et moyses ostendit secus rubum sicut dicit dominum deum abraham et deum isaac et deum jacob. Deus autem non est mortuorum sed vivorum. omnes enim vivunt ei. Respondentes autem quidam scribarum dixerunt. Magister bene dixisti. Et amplius non audebant quicquam interrogare eum. Dixit autem ad illos. Quomodo dicunt christum filium esse david? Et ipse david dicit in libro psalmorum. Dixit dominus domino meo sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. David ergo dominum eum vocat et unde filius ejus est? Et audiente omni plebe dixit discipulis suis. Attendite a scribis qui volunt ambulare in stolis et amant salutationes in foro et primas cathedras in synagogis et primos discubitus in conviviis. Qui devorant domos viduarum simulantes longam orationem. Hi accipient prolixius judicium.

Magna gratia in hac lectione commendatur nullum membrum a corpore christi esse separatum. Quia si lingua confitetur et cor credit corde enim creditur ad justitiam. ore autem fit confessio ad salutem. Fides huius rei regnaturum credidit quae dicit domine memento mei. Spem habuit et admissa postulavit. Caritatem tenuit qui latronem increpavit. Et de iniquitate sua exgustum cognovit quia dicit. Cognovit et videt hominem in fine vitae morientem quem negabant apostoli et videbant mortua divina facientem.

Petrus in actibus de filium dei declarans spiritum commendans quia in deitate et ipse permanebat vivificat. amat enim gratum deum qui imitatur. Imitatur gratum deum qui creatorem. mundum auctorem. hunc et in libris legit. Lege tabulae cor meum reputa. Lin. m. vic. m. r. i. spe. quia in deum. a. m.

Videns quia mors haec peccatum commendi operis quia in hac non fuit nisi ad utilitatem animae quia crucifixus erat in hoc passionis stadio filius dei filium dei in hac post mortem clamat. Et facientem credit nolentem. Hinc et centurio in hac fidei causa legitur. Videns autem terram tremuisse et petram scindi et monumenta aperiri et sanctorum multorum qui dormierant corpora surrexisse. Et exeuntes de monumentis post resurrectionem eius venisse in sanctam civitatem et apparuisse multis. Centurio autem et qui cum eo erant custodientes jesum viso terraemotu et his quae fiebant timuerunt valde dicentes. Vere filius dei erat iste. Et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud et videbant quae fiebant percutientes revertebantur. Erant autem mulieres de longe aspicientes inter quas erat maria magdalene et maria jacobi minoris et joseph mater et salome quae cum sequebantur eum et ministrabant ei. Et alia multae quae simul ascenderant jerosolymam. Et cum jam sero esset factum quia erat parasceve quod est ante sabbatum. Venit joseph ab arimathia nobilis decurio qui et ipse erat regnum dei exspectans. Hic accessit ad pilatum et petiit corpus jesu. Et pilatus mirabatur si jam obisset. Et accersito centurione interrogavit eum si jam mortuus esset. Et cognito a centurione donavit joseph corpus jesu. Joseph autem mercatus sindonem et deposito eum involvit sindone et posuit eum in monumento suo quod erat excisum de petra et advolvit saxum ad ostium monumenti. Maria autem magdalene et maria joseph aspiciebant ubi poneretur. Et revertentes paraverunt aromata et unguenta et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum. Una autem sabbatorum valde diluculo venerunt ad monumentum orto jam sole. Et dicebant ad invicem quis revolvet nobis lapidem ab ostio monumenti? Et respicientes viderunt revolutum lapidem. Erat quippe magnus nimis. Et introeuntes in monumentum juvenem sedentem in dextris coopertum stola candida et obstupuerunt. Qui dixit illis. Nolite expavescere jesum quaeritis nazarenum crucifixum surrexit non est hic ecce locus ubi posuerunt eum. Sed ite dicite discipulis ejus et petro quia praecedet vos in galilaeam ibi eum videbitis sicut dixit vobis. Et exeuntes fugerunt a monumento. Tenebat enim eas tremor et pavor et nemini dixerunt timebant enim. Surgens autem mane prima sabbati apparuit primo mariae magdalene de qua ejecerat septem daemonia. Illa abiit nuntiavit his qui cum eo fuerant lugentibus et flentibus. Et illi cum audissent quia vivit et visus est ab ea non credidit. Et ecce duo ex illis ambulabant ex eadem hora in castellum quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab jerusalem nomine emmaus. Et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus quae acciderant. Et factum est dum fabularentur et secum quaererent et ipse jesus appropinquans simul ibat. Oculi autem illorum tenebantur ne eum agnoscerent. Et ait ad illos. Qui sermones hi quos confertis ad invicem ambulantes et estis tristes? Et respondens unus cui nomen cleophas dixit ad illum. Tu solus peregrinus es in jerusalem et non cognovisti quae facta sunt in illa his diebus? Et dixit ad illos. Quae? Et dixerunt de jesu nazareno qui fuit vir propheta potens in opere et sermone coram deo et omni plebe quomodo tradiderunt eum principes sacerdotum et duces nostri in damnationem mortis et crucifixerunt eum. Nos autem sperabamus quia ipse esset redempturus israel et nunc super haec omnia tertia dies hodie quae haec facta sunt. Verum etiam mulieres quaedam ex nostris terruerunt nos quae ante lucem fuerunt pavidae ad monumentum et non invenientes corpus ejus venerunt dicentes se etiam visionem angelorum vidisse qui dicunt eum vivere. Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum et ita invenerunt sicut mulieres dixerunt ipsum vero non viderunt. Et ipse dixit ad eos. O stulti et tardi corde ad credendum in his quae locuti sunt prophetae. Nonne haec oportuit pati christum et ita intrare in gloriam suam? Et incipiens a moyse et omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus scripturis quae de ipso erant. Et appropinquabant castello quo ibant et ipse finxit se longius ire. Et coegerunt illum dicentes. Mane nobiscum quoniam advesperascit et inclinata est jam dies. Et intravit cum illis. Et factum est dum recumberet cum eis accepit panem benedixit ac fregit et porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorum et cognoverunt eum et evanuit ex oculis eorum. Et dixerunt ad invicem nonne cor nostrum ardens erat in nobis dum loqueretur in via et aperiret nobis scripturas? Et surgentes eadem hora regressi sunt in jerusalem et invenerunt congregatos undecim et eos qui cum illis erant dicentes quod surrexit dominus vere et apparuit simoni. Et ipsi narrabant quae gesta erant in via et quomodo cognoverunt eum in fractione panis. Dum autem haec loquuntur stetit jesus in medio eorum et dicit eis. Pax vobis ego sum nolite timere. Conturbati autem et terrore repleti existimabant se spiritum videre. Et ait illis quid turbati estis et cogitationes ascendunt in corda vestra? Videte manus meas et pedes meos quia ego ipse. Palpate et videte quia spiritus carnem et ossa non habet sicut me videtis habere. Et cum haec dixisset ostendit eis manus et pedes et latus. Adhuc autem illis non credentibus et mirantibus prae gaudio dixit habetis hic aliquid quod manducetur? At illi obtulerunt ei partem piscis assi et favum mellis. Et cum manducasset coram eis dixit. Haec sunt verba quae locutus sum ad vos adhuc vobiscum. Quia oportet impleri omnia quae scripta sunt in lege moysi et prophetis et psalmis de me. Tunc aperuit illis sensum ut intellegerent scripturas. Et dixit quia sic scriptum est et sic oportebat christum pati et resurgere a mortuis tertia die. Et praedicari in nomine ejus paenitentiam et remissionem peccatorum in omnes gentes incipientibus ab jerusalem. Vos autem testes estis horum. Et ego mitto promissum patris mei in vos. Vos autem sedete in civitate quoad usque induamini virtute ex alto. Et eduxit eos foras in bethaniam et elevatis manibus suis benedixit eis. Et factum est dum benediceret illis recessit in caelum. Et ipsi adorantes regressi sunt in jerusalem cum gaudio magno. Et erant semper laudantes et benedicentes deum. Amen.

Hec nec lingue possunt celos enarrare

Ps. 18

¶ F

¶ lu solus

¶ ma 27 F. ma 14 F

¶ ma 27 F. ma 14 F. Jo 19 e.

¶ G
ma 27 G. ma 14 G. Jo 19 G.

hebrea pp iudeos in lege gl'antes. grecam
pp grecos sapientes. latina pp roma
nos imperantes. q' uelint nolint in
di omne regnum mundi oms sapientiam
dana. oia diuina legis sacramenta te
stantur. q' ihc rex e' credentium in fine
¶ tium.

Pulcherrimum affectande conuersionis
exemplum cum tam cito latro in uenia
relaxatur. z uberior gratia q' precatio. sem
per enim dns plus tribuit q' rogat. ille
rogabat memento mei cum u. i. r. t.
dns ait. hodie. m. e. p. para. cito ig
noscit dns q' ille cito conuertitur.

Sol retraxit radios suos. ne aut penden
tem dnm uideret aut ne impii blas
phemantes sua luce fruerentur. et no
ta q' vi. hora. i. sole recedente. adã
tio mundi crucifigitur. diluculo. i. orien
te sole resurgit. q' mortuus e' pp
pec'ta nra. et resurrexit pp iustificationem
nram. adam peccante p' meridiem. i.
inclinata luce sibi uox dni auditur.
eodem g' temporis articulo quo tunc para
dise exclusérant nunc latroni peni
tenti dns paradisum reserat.

Qui percutiunt pectora in signum penitentie
z luctus dupplicem p' intelligi. siue
enim cui q' uite dilexerant iniuste
occisum dolebant cum cui' mortem ipse
traxisse meminerant. huic i morte
amplius glorificatum tremebant. q' dicta
ca pectus q' concute cogent. uideamus
distanciam gentis z gentis. gentiles
moriente xpo dnm timentes ex pte confes
sionis uoce deum glorificant. iudei per
cucientes pectora solum silentes do
mum redeunt.

Et iste discipulus ihu s; occultus

pli scissum est me
dium. Et cla
mans uoce magna
ihc ait. Pater in ma
nus tuas commen
do spiritum meum.
Et hec dicens expira
uit. Uidens autem
centurio quod fac
tum fuerat glorifica
uit deum dicens. uere hic homo iustus
erat. z omnis turba eorum qui simul ad
erant ad spectaculum istud z uide
bant que fiebant percucientes pectora
sua reuertebantur. Stabant
autem omnes noti eius alonge. z muli
eres que secute erant eum a galilea
hec uidentes. Et
ecce uir nomine
ioseph qui erat
decurio uir bonus

rum sancto cito ignos
cit quam sultam
b3 z ueniam dabat.

Hoc expirante dno e'
est gestum. set lucas
preoccupat uolens mi
raculis sol' coniungere
miraculo uelum. scindi
tur uelum ut ar
cha testamenti z oia le
gum sacramenta q' t
tegebantur appare
ant. z ad gentes transeunt.
ioseph ait iudaeos
angelicas p' sidens
dam templi tunc pari
exclamasse fugiamus
ex hiis sedibus.

Esto apls s; ipse ioseph
iuste z constans z in co
dem in quo non erat
solus sepeliuit. tal
est eum sepultura q' d
fraude iniquitate ter
non habet. uel obscurat
et glorificacio uideorum.

2.

Nam si apli sepelissent dicerent non sepultum cum dixerant raptum.

et iustus. hic non consenserat consilio

tum prius inimicitias uidebatur. sed hi extremo officio muniscerunt de aliis.

Joseph per nobilitatem potentie seculari corpus accipit per iusticiam meritorum dignus est sepelire.

Ex simplici sepultura domini ambitio diuitum condempnatur. qui nec mortui diuiciis carere possunt. mystice in syndone munda ihesum inuoluit qui pura mente eum suscipit. hinc mos ecclesie sumptus ut sacrificium altaris non serico non panno tincto sed puro lintheo celebratur.

Sed in monumento ubi aliquis positus fuisset ponere. alius resurrexisse fingeretur. in petra excisione si ex multis lapidibus edificatum esset fossis tumuli funda mentis furto ablatus diceretur.

Sexta die factus est homo. sabbato quieuit deus. vi. feria crucifixus reparationis impleat archanum. sabbato quiescens sepulchro resurrectionis expectat euentum. sicut sex etatibus mundi etate debemus pati pro domino. in vii. i. cum mors corpus in tumulo. anima cum domino post opera manet in quiete donec in viii resurgant corpora.

Alius notis ihesu depositum corpus recedentibus sole mulieres quia carius amabant officium funeris inspiciebant ut agruo tempore munus deuotionis sue offerent. ex pectantes ex ihesu prius dederat uideo prime uiderunt.

Mandatum erat ut sabbati silentium a uespera usque ad uesperam seruaretur.

i. ramathaim helchane et samuelis ciuitas in regione que est tamnithica iuxta diospolim.

et actibus eorum ab arimathia ci uitate iudee qui expectabat et ipse regnum dei.

i. sanguinis esset ad presens nec

non accedet ut corpus impetret.

Hic accessit ad pilatum et petiit corpus ie su. et depositum inuoluit syndone munda. et posuit eum in monu mento exciso in quo nondum quisquam positus fuerat. et dies erat para

i. preparationis

sceue est sexta feria que preparabant necessaria sabbato.

sceue et sabbatum illuce scebat. subsecute autem mulieres que cum ipso uenerant de galilea. uide runt monumentum et quemadmodum positum fuerat corpus eius.

Solus dominus tumulo includitur ut sepultura illius et resurrectio a nostre fragilitate nature dissimilis monstretur. sepultus est. sed quia dum uo luit resurrexit sed cum uo luit.

Bene ihesus in monumento alieno conditur ut habitaculum alienis et tiranni habitatio ne quiescat. bene no uo ut in nouitate uite qui suscipit xpistum am bulet non sepelit xpistum qui non credit in xpistum.

In lucas solus.

Ideo mulieres sepulto domino quod dum licebat operarum unguentis preparandis occupantur .i. parasceue usque ad occasum solis et transacto sabbato occidente sole ut mane uenientes ungerent eum.

et reuertentes parauerunt aromata et

quia uespere sabbati precupante iam noctis articulo monumentum adire non potuerant.

Mt. 27 D. Mr. 14 D.

XXIIII

a

Feria 2a post 2am dominicam pasche. Mt 28 a. Mr 16 a. Jo 20 a.

unguenta. Et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum. Una autem sabbati valde diluculo venerunt ad monumentum portantes que paraverant aromata. Et invenerunt *(angelus enim domini descendit de celo et revolvit lapidem)* lapidem revolutum a monumento. Et ingresse non invenerunt corpus domini ihesu. Et factum est dum mente consternate essent de isto, ecce duo viri steterunt iuxta illas in veste fulgenti. Cum timerent *(scilicet timore)* autem et declinarent vultum in terram ~~dixerunt~~ ~~terra~~ dixerunt ad illas. Quid queritis

Inspecta domini sepultura revertentes paraverunt aromata et unguenta. Que lecta et audita recordata passione domini ad opera intentum quibus se delectat se convertit. Et sabbato silent. Post sabbatum cum mulieribus venimus ad dominum cum sinceritate per servitium vite parasceve. Beata que te gaudentes expectant tempus resurrectionis quo Christo occurrant cum redolentibus actionum aromatibus.

Revolutio lapidis sacramentorum revelationem significat que velo littere tegebantur. Lex in lapide scripta est. Quo ablato reguminе corpus domini mortuum non invenitur, sed vivum evangelizatur. Et si cognovimus Christum secundum carnem, sed iam non novimus. Potuit et clauso exire sepulcro qui clauso exivit virginis utero.

Mente consternantur et lapidem tante magnitudinis revolutum stupebant et corpus tam venerabile non inventum dolebant. Sicut temptatio in solitudine domino expleta victoria angeli ministrabant ei, ita modo post devictam mortem venerunt angeli qui non solum vultu sed et fulgenti habitu gloriam annuntiant triumphantis. Et stant in sepulcro corporis assistentes. Sic et corpori consecrato in altari cotidie assistunt.

Sicut in principio mulier auctor culpe viro fuit, vir executor fuit erroris, ita nunc que mortem prior gustaverat resurrectionem prior vidit, et ne perpetui reatus opprobrium sustineret apud viros, que culpam viro transfuderat transfundit et gratiam. Et quia prodicandi non habet inferior sexus et ad exequendum deficit infirmior, mandatur viris officium evangelizandi.

Una sabbati, idest prima sabbati, idest una dierum sabbati, vel sabbatorum, que nunc dominica dicitur. Et valde mulieres mane ad monumentum veniunt. Magnus fervor querendi dominum et inveniendi ostenditur. Mistice exemplum datur ut illuminata fide discussis viciorum tenebris ad sanctum corpus domini accedamus. Nam sepulcrum figura est altaris in quo celebrantur misteria corporis et sanguinis. Aromata que deferunt odorem virtutum et suavitatem orationum cum quibus altari appropinquare debemus significant.

Exemplo mulierum cum appropinquamus misteriis celestibus cum gaudia sanctorum consummatur et contemplamur ad conspectum angelorum debemus vultum in terra humiliter declinare, nos tamen pulverem esse recolentes.

Nota quod sancte mulieres nec vultu cecidisse nec aliquem sanctorum in resurrectione post ... dominum in terra adorasse legitur. unde mos cepit in ecclesia a paschali tempore nec flectere genua in oratione, et vultu declinato in terram orare.

[id est ihesum christum a mortuis.] Viventem cum [scilicet in corpore] mortuis. non est hic. [immo quod ad se pertinet mortuorum] sed surrexit. Recor- [quia per sententiam corporis] damini qualiter locutus est vobis cum adhuc in galilea esset dicens. Quia oportet filium hominis tradi in manus hominum peccatorum et crucifigi. et tertia die resurgere. Et recordate sunt verborum eius. et regresse a monumento nuntiaverunt hec omnia illis undecim et ceteris omnibus. [id est ipsa est soror lazari que unxit dominum unguento.] Erat autem maria magdalene [id est uxor cuze procuratoris herodis.] et iohanna. [id est mater iacobi minoris] et maria iacobi. et cetere [et ioseph soror matris domini que dicitur iacobus frater domini.] que cum eis erant. que dicebant ad apostolos hec. et visa sunt ante illos sicut deliramentum verba ista et non credebant illis. Petrus autem surgens cucurrit ad monumentum et procumbens vidit linteamina sola posita et abiit secum mirans quod factum fuerat. Et ecce duo ex illis ibant ipsa

Recordamini die tertia. sicut ex his locis habemus et ut discipulos et servientes deum se clamatur dominus se resurrecturum predixit. parasceve hora nona expiravit. in mane prima sabbati surrexit. victo ergo una die et duabus noctibus in sepulcro iacuit quia lucem sue simple mortis que tantum in carne erat tenebris nostre duplicis mortis cui in corpore erat et anima opposuit et utramque nostram curavit. si enim utramque suscepisset non nos ab utraque liberaret.

Sicut mulieres in monumento domini stantes recordantur verborum eius de sua dispensatione que per carnem erat. sic et nos ut dominice passionis mysteria celebrantes non solum passionis sed resurrectionis et ascensionis debemus recordari.

Quod discipuli tarde credunt non tam illorum infirmitas quam nostra firmitas. nam illis dubitantibus resurrectio multis argumentis demonstratur. que dum legentes agnoscimus quid aliud quam de eorum dubitatione solidamur.

Iohannes commemorat quod ipse et petrus simul cucurrerunt et quod petro intro eunte in monumento viderunt linteamina posita et sudarium. ipse iohannes se inclinans vidit linteamina nec introivit. sed intelligendum est petrum primo procumbentem vidisse quod lucas commemorat iohannes tacet. postea ingressus ut diligentius intueretur. discessit tamen ante quam iohannes intraret. Io 20 a.

Stadium octava pars est miliarii. unde sexaginta stadia .vii. milia passuum et quingentos faciunt quod spatium nomini eius congruit. qui de morte et sepultura domini certi sed de resurrectione dubii. nam resurrectionem que post septimam sabbati facta est octavo numero congruere nullus ambigit. b

Feria 2 post pascha. apr. 16 b.

discipuli quia qui de domino loquebantur acce dunt. vii. miliarium ierusalem distans. qui uicem oportet implere ... ad mortem. qui vi. sabbati subiit. ... se consolabantur et implebant ... hunc in sepulcro non dubitabant quieuisse. sed de octauo dimidium ... peregerunt. quia gloriam iam celebrate resurrectionis non credebant perfecte.

Loquentes de se dominus appropinquans comitatur. ut et fidem resurrectionis mentibus eorum accendat. et quod se promiserat facturum impleat. Ubi sunt duo uel tres in nomine meo congregati, ibi sum in medio eorum.

Peregrinum putant quem non agnoscunt. Et uere peregrinus erat eis a quorum fragilitate per gloriam resurrectionis iam longe distabat, a quorum fide resurrectionis nescia manebat extraneus.

die in castellum quod erat in spacio stadiorum sexaginta ab ierusalem nomine emaus. Et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus que acciderant. Et factum est dum fabularentur

Emaus ipsa metropolis ciuitas palestine insignis que post expugnatam urbem uidetur sub marco aurelio antonio principe restaurata et statum mutauit et nomen.

Apparuit quidem sed speciem qua recognoscerent non ostendit. sicut ipsi intus amabant et tamen dubitabant. sic ipse foris et presens adest et quis sit non ostendit. de se loquentibus presentiam exhibet. sed de se dubitantibus speciem cognitionis aufert.

et secum quererent. et ipse ihesus appropinquans ibat cum illis. oculi autem illorum tenebantur ne eum agnoscerent. Et ait ad ~~eos~~ illos. Qui sunt hii sermones quos confertis ad invicem ambulantes et estis tristes. Et respondens unus cui nomen cleophas dixit ei. Tu solus peregrinus es in ierusalem. et non cognovisti que facta sunt in illa his diebus? Quibus ~~ille~~ dixit ille. Que? Et dixerunt ei. De ihesu nazareno qui fuit vir propheta potens in opere et sermone coram deo et omni populo.

Prophetam et magnum fatentur. filium dei tacent. uel quia non adhuc perfecte credunt. uel si credunt timent tradi in manibus iudeorum nescientes cum quo loquuntur.

Et quomodo eum tradiderunt summi sacerdotes et principes nostri in dampnationem mortis. et crucifixerunt eum. Nos autem sperabamus

Quidam modo redarguunt se ipsos qui in illo redemptionem speraverunt. quem mortuum

[spera]bamus quia ipse esset redempturus Israel. et nunc super hec omnia tertia dies est hodie quod hec facta sunt. Sed et mulieres quedam ex nostris terruerunt nos que ante lucem fuerunt ad monumentum. et non invento corpore eius venerunt dicentes se etiam visionem angelorum vidisse qui dicunt eum vivere. et abierunt quidam ex nostris ad monumentum. et ita invenerunt sicut mulieres dixerunt. ipsum vero non invenerunt. et ipse dixit ad eos. O stulti et tardi corde ad credendum in omnibus que locuti sunt prophete. nonne hec oportuit pati Christum. et ita intrare in gloriam suam. Et incipiens a Moyse et prophetis omnibus interpretabatur illis in omnibus scripturis que de ipso erant. et appropinquaverunt castello quo ibant. et ipse se finxit longius ire. et coegerunt illum dicentes. mane nobiscum quia advesperascit. et inclinata est iam dies. et intravit cum illis. Et factum est dum recumberet cum illis accepit panem et bene[dixit]

viderant. nec videbant resurrecturum. et maxime dolent eum sine culpa occisum quem innocentem viderant. et ex hoc tristes incedebant.

Merito dicuntur terruisse eos quibus de non invento corpore plus tristitiam addiderunt quam denuntiata resurrectione gaudium quo recrearentur attulerunt.

Cum supra dixerit cucurrisse ad monumentum. et modo dicat Cleophas. quidam ex nostris abierunt ad monumentum intelligendus est et duo simul ierunt. sed Petrum solum commemoravit primo. quia primitus illi Maria nuntiavit.

Corpore. s. talem se exhibuit in corpore qualis apud illos erat in mente. peregrini erant. si hunc quasi filium dei diligebant. tamen ut peregrinum diligerent. sed quia a caritate extranei esse non poterant. cum quibus veritas graditur. ad hospitium vocant. unde cognitum quo exem[...]

Hec gemina nos humiliantia necessitas incumbit. qui nec in scripturis quantum oportet edocti. nec ad implenda que novimus quantum decet sumus intenti. nam si Moyses et prophete de Christo locuti sunt et per passionem in gloriam intraturum predixerunt. quomodo se gloriatur christianum qui nec scripturis querit ad Christum pertineat

in uestigat. nec ad gloriam que cum xpo habere cupit per passiones contingere desiderat.

Que in expositione scripture non cognouerunt in panis fractione nouerunt. quia non auditores legis sed factores iustificabuntur. et ueritas melius operando quam audiendo intelligitur.

Ideo in xpo uel alia ostensa est effigies ut eum non in fractione panis cognoscerent. ut omnes intelligant scripturam non agnosci. non fiant participes corporis eius. id est ecclesie que unitatem commendat apostolus in sacramento panis dicens. unus panis unum corpus multi sumus. cum ergo panem benedictum porrigit. aperiuntur oculi ut eum cognoscant. et remouetur impedimentum. quia caligatione in oculis erat ne agnoscerent ihesum. id est impedimentum permittente domino. donec ad sacramentum panis ueniatur. sed participata unitate corporis aufertur impedimentum inimici. ut possit xpus agnosci.

Exaudito sermone corda prius torpore incredulitatis tamquam frigidum igne spiritus sancti est accensum ut iam certo desiderio arderent ad credendum. ueritatem se sentiebant quod preceptis instruuntur. unde dicitur facibus inflamatur.

Primo omnium uirorum apparuit petro quia ubi non dicitur euangelista quando uel ubi factum sit quia factum est non tacet.

Hec ostensio est illa de qua iohannes ait. cum sero esset die illa. una sabbatorum etc. ... quod non dicit iohannes thomam non fuisse cum illis. cum lucas dicat istos duos inuenisse xi.

dixit et fregit et porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorum et ipsi cognouerunt eum. et ipse euanuit ex oculis eorum. et dixerunt ad inuicem. Nonne cor nostrum ardens erat in nobis dum loqueretur in uia. et aperiret nobis scripturas. Et surgentes eadem hora regressi sunt in ierusalem. et inuenerunt congregatos xi. et eos qui cum ipsis erant dicentes. quod surrexit dominus uere et apparuit simoni. Et ipsi narrabant que gesta erant in uia. et quomodo cognouerunt eum in fractione panis. Dum hec autem loquerentur stetit ihesus in

xi. congregatos et eos qui cum

populo colligitur ut peregrinum ad hospicium uocandum non solum uocandi sunt sed etiam trahendi.

Sub titulis oculis carnalibus speciei firmitates ut mentalibus incipiat apparere gloria resurrectionis unde subditur. et dixerunt ad inuicem.

Iam sanauerat quod surrexerat ihesus serui annuncia... id est a symone petro cui apparuerat hec loquentes inuenerunt isti duo. hoc ipsi prius audierant quod surrexerat. sed tamen erant in uia dicentes quod etiam angelos dixisse uiuere ... ignorantes eum cum quo loquebantur. poterant tamen ne incidere in manus inimicorum suorum passum dicentes xpi resurrectionis.

Credebant apostoli sed non ... primo quod paucorum

¶. C
festa 3 post pascha. Jo 20 c.

opinione suam maioris parte excludit. Denique qui per ianuas clausas et sine tactu resuscitari potuit, qui clausis hostiis in corpore suo se in prius infundit.

Post resurrectionem in corpore suo dominus duo ostendit: palpabile et eiusdem naturae, ut formet ad fidem; et incorruptibile alterius gloriae, ut invitet ad premium.

Putabant discipuli fuisse eum hominem, sed postquam mortuus est non credunt tertio die potuisse veram carnem de sepulcro resurgere; putant se videre spiritum quem emisit in passione. Sed hunc errorem aufert dominus.

medio eorum et dixit eis. Pax vobis, ego sum, nolite timere. Conturbati vero et conterriti existimabant se spiritum videre. Et dixit eis: Quid turbati estis et cogitationes ascendunt in corda vestra? Videte manus meas et pedes quia ego ipse sum. Palpate et videte quia spiritus carnem et ossa non habet sicut me videtis habere. Et cum hec dixisset ostendit eis manus et pedes. Adhuc autem illis non credentibus et mirantibus pre gaudio dixit: Habetis hic aliquid quod manducetur? At illi obtulerunt ei partem piscis assi et favum

Multis documentis persuadet resurrectionem, primo tactu, secundo visu, in manibus etiam manducandum. Quod palpanda ossa carnis que monstrat, statum sue vel nostre resurrectionis signat, in qua corpus nostrum et subtile erit per effectum spiritualis potentie et palpabile per veritatem nature.

qui eis erant intelligendi quam Thomas, non exierunt antequam dominus his loquentibus eis appareret.

Tales non de suis descendunt, sed sicut mala herba in corde ascendentes. Fidem quam in vobis plantavi exigo, qui in vobis ortum est. Dempnio si non est veritas resurrectionis perditus est fructus passionis.

Ut ostensa vulnerum cicatrice infidelitatis vulnus sanaret. Quas cicatrices non sanavit, in iudicio est servaturus. Primo ad fidem resurrectionis instruendam; deinde ut patri pro nobis supplicans quale genus mortis pro homine pertulerit semper ostendat; tertio ut sua redemptos quam misericorditer sit adiutos, propositis et mortis innuat; iudicans postremo ut in iudicio quam iuste dampnentur impii denuntiet, ostensa quam ab illis accepit cicatrice. Non igitur ex impotentia curandi cicatrices servavit, sed ut in perpetuum victorie sue circumferat triumphum.

Ad insinuendam veritatem resurrectionis non solum tangi sed et vesci voluit, non quia ipse ut nos post resurrectionem cibo indigere deberemus, sed ut corpus non spiritum esse demonstraret. Manducavit potestate non necessitate: aliter absorbet aquam terra sitiens, aliter radius solis calens; illa indigentia, iste potestate.

Jo. 21 A.

Piscis assus ipse mediator passus in aquis humani generis captus laqueo mortis assatus tempore passionis; ipse est favus mellis nobis in resurrectione. Favus mellis in cera, id est divinitas in humanitate. Ut sic commestione signetur quod illos in corpore suo ad eternam quietem suscepit, qui cum tribulationes pro eo sentiunt ab amore interne dulcedinis non recedunt.

qui hic assumuntur illic vera dulcedine saciabuntur.

¶ Fe. v. post ascensionem domini. Lu. solus.

mellis. Et cum manducasset coram eis sumens reliquias dedit eis. Et dixit ad eos: Hec sunt verba que locutus sum ad vos cum adhuc essem vobiscum quoniam necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege Moysi et prophetis et psalmis de me. Tunc aperuit illis sensum ut intelligerent scripturas et dixit illis: Quoniam sic scriptum est et sic oportebat Christum pati et resurgere a mortuis die tertia et predicari in nomine eius penitentiam et remissionem peccatorum in omnes gentes incipientibus ab Ierusalem. Vos autem testes estis horum. Et ego

q. in eadem mortali carne. · s. hec verba. · Tum in una · tum in diversis gentibus vel aliquibus gentibus incipiente traditione. · Cum auditis et · audistis. · Cum predicandi sunt. · sedet. qui ut vitiis claustra se constringit ne loquendo

Pretermissis que post omnibus quadraginta dies gesta sunt primo resurrectionis diei tacite coniungit novissimum quo ascendit in celum. Et pulchre benedicturus discipulos educit in Bethaniam que domus obedientie dicitur, quia qui propter obedientiam venit, propter obedientiam ascendit. Que eadem villa in latere montis Oliveti est posita, quia obedientis ecclesie domus apostolico digna hospicio non alibi quam in latere summi montis, id est Christi fundamenta fidei, spei et caritatis locavit, de cuius latere sacramentum sanguinis et aque quibus nascatur et nutriatur, gaudet emanasse de cruce, id est de caritate spiritualis unctionis munera desideret lucis et pacis promissa expectat. Bethania vero ierusalem quindecim stadiis que erat iter unius diei, xviii quibus constat scripture nostre accomodata, videlicet vel vita que nunc est, et futura, vel veteris et novum testamentum, vel sabbatum animarum in futuro et carnis, continet resurrectionem. Et ideo quibus utriusque testamenti scientiam aperuit, quos omnem vivendi et regnandi regulam educit eos xv stadiis in loco quo eis benediceret et precepta docendi tradet educi. Recte xv stadiis locum ascensionis a loco passionis tenetur, ut omnes per se mori cupientes et primo quiescendi post mortem et in fine a mortuis resuscitandi desiderio parat et amore firmaret.

Omnis ambiguitas aufertur. Visus est, tactus est, manducavit. Ne in aliquo sensu humano fantasia ludificasse videatur, manus ad scripturas ut que fantastica magica videantur potuisse perpetrare ante que nati sunt.

Post visum, post tactum, post commemoratam legem, aperuit sensum ut videant et legem intelligant. De his post suum corpus commendatum venturo commendat unitatem ecclesie et predicari in nomine eius.

Oportebat ut ministri qui penitentiam et remissionem peccatorum erant in omnibus gentibus predicaturi ab Ierusalem inciperent. Non solum quia illi credita sunt eloquia dei et quia eorum adoptio filiorum et gloria et testamentum et legislatio, sed ideo etiam ut gentes variis erroribus et facinoribus implicite manifeste iudicio pietatis divine adventus spe provocentur quia eis qui filium dei crucifixerunt venia relaxatur.

Postquam discipulos de virtute predicationis perfecte instruxit cum repente sine vellet eos possibus relocare distulit dicens: vos autem s. m. r. ut exemplum daret. Ut in perfecti ante tempus predicare presumant in civitate

lo 21 A.

extius euangelium: ut cum divina virtute perfecte fuerint induti tunc qui a se ipso foras exeant alios confirmaturi.

Lucas qui sacerdotium Christi amplius exponendo suscepit, ab initio euangelii sui ministerio templi per sacerdotium Zacharie cepit hic in templi devotione complevit; quia apostolos ibi ministros novi sacerdotii futuros non in victimarum sanguine sed in laude dei et benedictione conclu-dit.

(quia ut sufficiant ad testandum in tantum) Et ego mittam promissum (id est vos auxilium et spiritus sancti) patris mei in vos. Vos autem (in vos) in civitate sedete quoadusque induamini virtute ex alto. Eduxit autem eos foras in Bethaniam, et elevatis manibus suis, benedixit eis. Et factum est dum benediceret illis, recessit ab eis, et ferebatur in celum. Et ipsi adorantes (Et ubi per missionem prius visum sunt expectare, et quod dominum per triumphum resurrectionis et celos vident penetrare.) regressi sunt in Ierusalem cum gaudio magno. Et erant semper in templo laudantes et benedicentes deum. amen.

Ut vulgo dicitur laudum devotionem promissum spiritus sancti adventum paratis per omnia cordibus expectent. Et nos civitatem in Ierusalem, id est visione pacis, passionis et resurrectionis sollempnia domino ducente petamus Bethaniam ut mente quieta corporis et sanguinis eius sacramentis imbuamur. Domus obedientie esse curemus. Et sic benedictione eius cotidiana sublimati condie triumphalis memores laudantes et benedicentes deum in templum, id est in superna pacis visione quiescimus similes hominibus expectantibus dominum suum quando revertatur a nuptiis.

Finito libro reddatur cena magistro. Qui scripsit carmen sit benedictus amen. Amen. Amen. Amen. Amen.

Hic est iohannes euangelista unus ex discipulis dei qui uirgo a deo electus est quem de nuptiis uolentem nubere uocauit deus. cui uirginitatis in hoc duplex testimonium datur in euangelio. quod et pre ceteris dilectus a deo dicitur. et huic matrem suam pendens in cruce commendauit deus ut uirginem uirgo seruaret. Denique manifestans in euangelio quod erat ipse incorruptibilis uerbi opus inchoans solus uerbum carnem factum esse. nec lumen a tenebris comprehensum esse testatur. primum signum ponens quod in nuptiis fecit dominus ostendens quod ipse erat ut legentibus demonstraret quod ubi dominus inuitatus est deficere nuptiarum uinum debeat. ut et ueteribus inmutatis noua omnia que a christo instituuntur appareant.

Attemptationibus christi que fuere post baptismum eius usque quo iohannes fuit in carcere id est fuit per annum quod preterea anni initio historia non fuit missus in carcerem.

Vinum aliud est nuptiale aliud spirituale. nuptiale uinum ad litteram possumus dicere uinum quod defecerat ubi ubi mater eius dixit. uinum non habent. uinum spirituale ad litteram possumus dicere illud quod te ac sub scriptum est spiritualiter.

Aug. Omnibus diuine scripture paginis euangelium excellit. quod enim lex et prophete futurum predixerunt hoc completum ostendit euangelium. inter ipsos autem euangeliorum scriptores iohannes eminet in diuinorum misteriorum profunditate. qui post tempora dominice passionis et ascensionis per annos lxv. uerbum dei absque amminiculo scribendi usque ad ultima domiciani predicauit tempora. sed occiso domiciano cum permittente nerua de exilio redisset ephesum compulsus ab episcopis asie de coeterna patri diuinitate filii scripsit aduersus hereticos qui eo absente in eius ecclesiam irruperant. qui christum ante mariam fuisse negabant. unde merito in figura iiii. animalium aquile uolanti comparatur que uolat altius ceteris auibus et solis radios irreuerberatis luminibus aspicit. ceteri uero euangeliste qui christi temporalem natiuitatem et temporalia eius facta que gessit in homine sufficienter exponunt et de diuinitate pauca dixerunt cum animalibus gressibilibus qui cum domino ambulant in terra. hic et pauca de temporalibus eius gestis edisserens sed diuinitatis potentiam sublimius contemplans cum domino ad celum uolat. qui etiam super pectus domini in cena recubuit celestis haustum sapientie ceteris excellentius de ipso dominici pectoris fonte potauit. legerat siquidem trium euangelistarum euangelia et approbauerat fidem eorum et ueritatem in quibus uidit deesse aliqua gestarum rerum historie et ea maxime que dominus gessit primo predicationis sue tempore scilicet antequam iohannes baptista clauderetur in carcere. hec igitur quasi obmissa ab aliis scribit iohannes que fecit iesus antequam iohannes traderetur. sed maxime diuinitatem christi et misterium trinitatis commendare curauit. et

irreuerberatis

temporalia

[mini]strantur appareant. Hic est evangelium scripsit in Asia postea quam in Pathmos insula apocalypsim scripserat, ut cui in principio canonis incorruptibile principium notatur, ei etiam incorruptibilis finis per virginem in apocalypsi redderetur dicente Christo: Ego sum alpha et omega. Et hic est qui sciens supervenisse diem recessus sui, convocatis discipulis suis in Epheso per multa signorum experimenta promens Christum descendens in

siquidem alii evangeliste dicta et facta domini temporalia que ad formandos mores mores vite presentis maxime valent copiosius prosecuti circa activam vitam sunt versati in qua laboratur ut cor mundetur ad videndum deum. Iohannes vero pauca domini facta dicit, verba vero domini que trinitatis unitatem et vite eterne felicitatem insinuant diligentius conscribit et sic contemplativa vita virtute commendata intentionem suam et predicationem tenuit in qua contemplativa vacatur ut deus videatur. Iste siquidem Iohannes est quem dominus de fluctivaga nuptiarum tempestate vocavit cui et matrem virginem virgini commendavit.

Iohannes interpretatur gratia dei. Sibi enim data est gratia cui donatum est, ut theologorum donatum est ita abscondita summo verbi penetrare mysteria et sic humanis mentibus intimare.

Verbi. Contra eos qui Christum temporalem et naturaliter dicebant, Christum non semper fuisse sic incipit de eternitate verbi dicens: In principio erat verbum. Verbum dicitur ut quod per se fertur et mittitur ut cum dicitur deus vel aliquid huiusmodi vel cognitio seu conceptio mentis quod deterrentur nata cum ipsa mente permanet, ut cum cogitas verbi divinam substantiam vel aliam rem hac similitudine verbum et sapientia dei qui ex deo nata omnia comprehendit verbum dicitur. Hoc dicit ut in principio erat contra eos qui Christum ex tempore dicunt natum ex virgine dicunt non semper fuisse in principio, id est in patre cuius est principium non de principio. Ipse cum eo est principium de principio. Unde solo notatur eternitas verbi quod omnia precedit. Sed contra alios dicebant quod verbum esset aliquando est pater, aliquando est filius, aliquando est spiritus sanctus. Unde alterius notatur in persona subditur: et verbum erat apud deum, ut aliud apud aliud. Sed contra alios contendebant et semper talem fuisse verbum dominum esse subdit: et deus erat verbum. Sed contra itaque

principium quod defecit nuptiarum possunt legem coniugii intelligere quam ante adventum Christi fere ab omnibus custodire debebat. Certe dicebatur: crescite et multiplicamini. Et tales quoniam parie-bant magno obprobrio custodiebantur. Sed veniente Christo iam in quibusdam cepit vinum illud deficere et aliud vinum, scilicet virginitatis esse. Sicut in Maria, Iohanne, Stephano et aliis multis. Unde dicitur vinum coniugale ipsa lex coniugii quia sicut vinum inebriat hominem et alienat sive mentis eum expertem sic lex coniugii alienat hominem ab hiis que dei sunt et sollicitum eum facit circa mundanas res quibus et coniugem et filios nutrire curat. Castitas dicitur vinum spirituale quia sicut vinum facit scilicet istud facit deo quia facit post-ponere mundana et celestibus inhiare. Et ideo in parte posuit hoc ut demonstraret quod ubi dominus vel Christus est invitatus, id est in mentibus illorum ad quos invitatus venit vinum nuptiarum, id est vetus consuetudinis deficeat de fide et virtutibus invitatus, id est diminuitur omnia appareant nova que a Christo constituuntur.

3.

defossum sepulture sue locum facta oratione posuisset ad patres suos tam extraneus a dolore mortis quam a corruptione carnis invenitur alienus. tamen post omnes scripsit evangelium. et hoc virgini debebatur. quorum tamen vel scriptorum temporis dispositio vel librorum ordinatio. ideo a nobis per singula non exponitur ut scienti desiderio collocato et querentibus fructus laboris et deo magisterii doctrina servetur.

[gloss:] ... ut ex hominibus fiunt dii ... addit hic idem verbum erat apud deum in principio ... filii de operatione ... sive in substantia sive in alia naturali ... auctor bonorum ... non est auctor malorum ... ipsa voluntas et ratio et sapientia dei videtur esse mutabilis addit quod ... mutabile erat vivens et permanet in ipso ... illa prius facta perierunt ... creatura non est creatori coeterna ... hec est vita id est sapientia dei ... lux ... et tenebre ... nebre possent comprehendere ... verbum caro factum ... [illegible]

... dicendo id est gratiando ... omnia cavit verbum dei ... per singula

In principio id est in patre qui est principium sine principio filius qui est principium de principio ... principio omnium creaturarum ... ipso omnia habent principium existendi.

In principio omnium creaturarum vel temporum id est cum inciperent omnes creature vel tempora iam erat verbum.

[Alii evangeliste describunt Christum] natum ex tempore. Iohannes affirmat eum fuisse in patre ut in principio ... filius ... alia persona a patre una substantia cum patre.

Et verbum aliud ut homines subito ...

Sed substantivum verbum duplicem habet significationem ... temporales motus ... analogiam ... temporali motu ... substantivum ... in principio erat verbum ... pro tempore ...

In principio erat verbum et verbum erat apud deum et deus

... a persona ... dicatur esse ... filius erat ... erat deus.

PRIMUM CAP[ITULUM]

a

In .z. causa ... unitatis Christi.

apparuisse. iohannes dicit apud deum. semper fuisse alium hominem iohannes in verum asserit, dicens. et deus erat verbum. alium unum hominem inter homines tempore pateat. consilium iohannes apud deum manentem dicit hoc erat in principio apud deum. alium dicit miracula que fecit in mundo iohannes omnia per ipsum facta testatur. omnia per ipsum facta sunt. ecce actor bonorum sed in ipso factum est nichil non est actor malorum.

Quare post erat substantivum verbum ut intelligas omnia tempora preve nisse coeternum patri verbum.

Illa que sunt per ipsum facta sunt illa que sunt. que a natura tempora non recedere. id est que concordant omnipotencie divini numinis.

Aug. si audis mutabilem creaturam per filium factam tum inde credas non mutabilem per voluntatem. quia non subito aliquid voluit facere. sed omnia ab eterno fecit quia tamen temporaliter fecit quia in sapientia immutabili est tuistere non potest.

Postquam sublimi volatu ultra omnem naturam in gratitudine theologie ascendit. quia verbum semper apud patrem fuisse contemplatur et modo ad humilitatem humane nature respectus per cursum ubi descendit et glorie qui dirigunt humanam naturam in primo parente ex toto perditam et ad nichillum redactam. ita ut irreparabilis esset.

Omnis homo dicitur illa natura in homine que ad ymaginem et similitudinem dei facta est alia omnia que sunt in homine

sicut erat unum cum patre ita omnia per verbum
erat verbum. Hoc
ipsum creatura sua per ipsum essencia.
erat in principio apud
et omnis creatura, invisibilis omnis forma omnis ymago omnis concordia per verbum.
deum. Omnia per ipsum
nulla res sub sistens sine ipso
facta sunt et sine ipso
non facta. Aug. non est creata per quod omnis creata facta est. et nunc. et in spiritu
factum est nichil.
ut factoris vocem semper impleret et vivit. et hoc vita. id est sapientia dei et cum
Quod factum est in
aliorum vero
ipso vita erat et vita erat lux hominum
et tamen in tenebris non cernebatur. quorum vero tene
et lux in tenebris lucet. et tenebre eam non
bre comprehenderunt
comprehenderunt. **Fuit homo**
et precursor humanitatem ubi dicunt non ab homine impositum sed a deo qui substantialiter datum. et non ab hominibus quia post deum deservivit et agens libera voluntate. et cur missus sit
missus a deo cui nomen erat iohannes.
missus est hic venit in testimonium. et iohannes. id est gratia quorum agens hic. et gratiam predicat. et agens libera voluntate. et curare. et cuius
hic venit in testimonium ut testimo
vel causa nominum ubi imitatur de lumine. et id est de christo nato. et quod iste erat. et lumen christum. et testificante. et magnus quidem iste non tamen ex se
nium perhiberet de lumine ut omnes cre
lucens sed tamen sed lux illuminata. et vera. et missus
derent per illum. non erat ille lux sed
et id est lux vero. et vera quia non vera lux est
ut testimonium perhiberet de lumine. e
quod non ex se sed aliunde lucet. et deo. et causa christi. et vere ipsum iohannem. et non quod omnem sed quia nullus sine illo illuminatur.
rat lux vera que illuminat omnem ho
et id est qui a deo recedens et cadens in mundo erat est alioquin non indiget illuminari. et presenti dicunt.
minem venientem in hunc mundum.
et hic lux. et non ut pars eius sed ut factor omnibus est tamen in sui suis regens
in mundo erat et mundus per ipsum fact

Verbum in plenum sed semper apud eum manens. scilicet sapientia quam prius de condidit omnia sciebat et esse invisibilis et

Malum non est factum per ipsum nec ydolum quod nichil sunt nulla sua natura sub sistunt.

Faber archam prius facit in mente et post in opere. et in mente vivit cum archa que fit muta est in opere.

Homo non angelus ut hereci volunt missus a deo potuit dicere de deo.

qui fecit cetera. i. dilectores mundi. s. per omnem sensum et intellectum diui
erat. et mundus eum non cognouit. in p
na lux excedit. i. in mundo qui suus est sic terra sua vel in humana na
turam. i. xpc per carnem. s. per fidem.
pria uenit et sui eum non receperunt. quot
i. quot quot receperunt eum per fidem
siue iudei siue gentiles. s. per fidem.
quot autem receperunt
i. in hac gratia. s. non tamen per formam.
eum dedit eis pote

Sin non rece. non quia nulli est aliquando quot quot rece perunt eum.

Ab initio mundi nullum tempus erat in quo rece ptores diuini uerbi non essent. unde addit quot quot. s. r. e.

Et mundus non quia mundi crea tura non cognouit sed homo qui in mundo mente amando descendit. per mundus tota creatura dicebatur.

Vt sint fratres eius et co-he redes per gratiam. sicut ipse filius uni genitus per naturam ut ita non sit solus.

Mundus eum non cogno uit et c. quia omnis creatura. an geli et elementa suum cre atorem cognouerunt. sed ho mo minime.

s. per spiritum. i. adoptiuos.
statem filios dei fie
s. i. s. dominum esse et hominem.
ri his qui credunt in
nomine eius. qui
s. pluraliter dicit ut significet ma
ris et femine ~~natum~~ materia. s. ex
materia uiri sit homo.
non ex sanguinibus
s. concupiscentia. s. h. ii. d. r. sexus qui regit. s. homines ex deo et deus
neque ex uoluntate ~~carnis~~ carnis. neque ex uo
ri. s. operante. s. per baptismum. s. i. filius dei. ex homine.
luntate uiri sed ex deo nati sunt. et uerbum
s. hunc inuenimus in deo. s. cognouimus
s. i. homo. s. per sacramentum hec. s. esse deum
caro factum est et habitauit in nobis
glorificatum. s. nos scilicet elegit.
et uidimus gloriam eius gloriam quasi uni
s. non ut aliquis sed. s. uidimus. s. vel gratie secundum humanitatem uni
geniti a patre plenum gratie et ueritatis.
tas secundum diuinitatem. s. ipsa. s. uerbum caro factum. ioh. est per inuisibilem ei testat
id ipsum. i. celsitudine humanitatis et diuinitatis cum ueritate. s. xpc. s. ap
te non obscuro. ~ ut lex.
Iohannes testimonium perhibet de ipso et

inferiores partes sunt homines et quidam
in eis homines sunt. in illa. s. in
anima superiori uelut in quodam mun
do superiori uia lux lucet. et in illum
mundum uenientes per gratiam renas
centes illuminat quorum uita. et
conuersatio in celis est. quasi in alio
mundo sunt.

homines
Quicumque homines per certum iudicio
omnibus pertulit eius cognati.

Per adoptionem quia ipse semper est per naturam.

Mirabilis potestas est. ut qui filii di abolii erant filii dei et fratres xpi per eum liberati dicantur. | per adoptionem

Quo et ordine filii dei fiant. et quo modo hec generatio differt a carnali. subdit. qui non ex sanguinibus.

Nati sunt. ut et secure credant homines nasci ex deo. subdit deum nasci ex homine. ex hac. s. susceptione infirmitatis carnis nostra infirmi tas ut possit unius dei uel filii fi eri. dei hoc est et uerbum caro factum est quia superius erat in inferius descendit. quia uni uersum sicut in filius erat in deo quia superius est ascendit.

Gloriam eius et maiestatem eius per humanitatem in qua docuit et miracula fecit. in qua transfiguratus est et surrexit.

Homo xpc plenus gratia fuit quia nul lis precedentibus meritis ex tunc acceptus est fuit deitas in eo implens ho minem illum omni plenitudine et diuinitate in omnes suos. unde in ur

Sua. 6. pt doz. e. 43. b. i aductu

eius non tantum dicitur. unde Ysaias: sed immanuel dicitur. nec mirum si dicitur homo sed deus cum deus dicitur sed homo. hec autem gratia et veritas. quia sic olim promissum est et modo exhibitum est. scilicet ut deus sit in homine implens eum omni bono et per eum suos.

Hic per demonstrationem pronominis innuit Christum affuisse in illo loco. sepe ipse enim dominus adhuc ignotus antequam baptizaretur predicaret ad Iohannem solitus erat venire. quia tota vita Iohannis Christi ostensio fuit.

Ergo coram me factus est. id est apparuit michi quidem. scilicet quia prior me erat.

Que sit summa gratie et veritatis breviter subdit. scilicet cognitio ipsius trinitatis. unde hec est vita eterna ut cognoscant te verum deum et quem misisti Ihesum Christum qui in hac vita non plene est. quia nemo in carne vidit deum ut est. unde nec ipse Moyses vidit per verum deum sed data gratia sicut ipse postea visa inter ipso dixit ostende michi te ipsum. sed filius qui est in secreto patris narravit. quia nemo novit patrem nisi filius et cui filius voluit revelare. ipse narrat suis quid de trinitate sentiendum sit quomodo ad eam perveniendum et ad ipsam introducit.

Et hoc est testimonia sequentia Iohannis exhibita sunt post baptizatum Christum cum iam fore veniret in unitate duplicis quibus suis testimoniis

ad eum mittunt

Deum nemo. id est nemo purus homo

clamat dicens.

ab eterno. vobis qui dubitatis an ipse est Christus. quod dixi tunc dico. quia et si post me natus et post me est predicaturus moriturus. id est in prescientia est et in humana natura. cuius. et dignitate dixi.

Hic erat quem dixi, qui post me venturus est, ante me factus est, quia prior me erat. Et de plenitudine eius nos omnes

gratiam pro gratia in acceptione donata. gratia simpliciter que non est virtutum. sed ea est illa opera virtutis in nobis cessumus. et tunc datur gratia pro gratia priori.

accepimus et gratiam

vero abera accepimus quia lex que mala non tollit sed ostendit

pro gratia. Quia lex per Moysen

et reos convincat ut humiliet se medico. per Moysen servum

data est, gratia

unum per mittiano per Ihesum dominum

autem et veritas per Ie

salutis impletio. sed gratia qui sit salus hominum ut erat per

sum Christum facta est.

missa data est quia duos mittantur

Deum nemo vidit

nullus homo. quia nec Moyses. sed

umquam: unigeni

tus filius, qui est

secreto deum novit. fidelibus.

in sinu patris, ipse

id est eum.

enarravit. Et hoc

est testimonium

Per Moysen non est gratia nec per ipsum Iohannem. et hoc est declaratur se non esse Christum.

Et de plenitudine eius ex proprio testimonio precursoris redit evangelista ad ecce testimonium assertionis qui cum supra est certo: vidimus gloriam plenum gratie et veritatis et de plenitudine eius nos omnes accepimus gratiam ut in ipsum credamus et veritatem quia illum intelligimus.

Augustinus: non solum gratiam qua placet gratis datam sed munere. ut per fidem qui per dilectionem operatur ex qua iustus vivit sed pro ista gratiam. id est beatitudinem eternam qui immerces iustitie dicitur et eterna gratia quia maximum

ex gratia.

Deum nemo vidit. unum quod legitur deus apparuisse hominibus sunt in subiectam creaturam per hiis visionibus intelligendum est. visione enim prophetarum quedam spiritualiter creatura facte sunt quibus deum vidisse perhibentur.

Enarravit. id est permanifestationem sue incarnationis deum invisibilem demonstravit.

Testimonium quia hoc ipse ostenderit Christus occultus quia humilis, ut posset sperni et occidi ut redimeret mundum.

Putabant iudei iohannem esse xpm qui in lege promittebatur. alii putabant eum esse helyam quem nouimus abdi [illegible] nentiam et austeritatem et soli tariam uitam et asperitatem [illegible] dilectorum reprehensionem et durissimam fame inuidie [illegible]. alii dicebant eum esse unum de prophetis resuscitatum propter prophetie gratiam.

Ordo uerborum confessus est et non negauit quod miserunt.

Confessus est ut predicaret quod non erat xpc. Non negauit quod erat .i. precursor ut postea interrogatus dicit. uox clamantis et cetera.

Corpore quia [illegible] dum spiritualiter de eo dicit. helyas in spiritu et uirtute.

Non sum propheta. quia plus quam propheta. non sum unus de illis prophetis de quibus me esse putatis.

Audiuimus de xpo te deprecante. sed de te ipso nichil manifestum asseris.

Ysayas hec de iohanne prophetauit. ego uox clamantis mei uerbum sonat .i. propheta [illegible] ubi presentis uox est [illegible] presens cum animi [illegible] .i. intellectus omnium quod filius est dei. iohannes uox interpres huius animi quia primum mundo

Et hoc est testimonium iohannis quando miserunt iudei ab ierosolimis sacerdotes et leuitas ad eum ut interrogarent eum tu quis es. Et confessus est et non negauit. et confessus est quia non sum ego xpc. Et interrogauerunt eum. quid ergo helyas es tu. Et dixit non sum. propheta es tu. Et respondit non. Dixerunt ergo ei quis es ut responsum demus his qui miserunt nos. quid dicis de te ipso. ait. Ego uox clamantis in deserto dirigite uiam

uiuens in hoc corpore uidet deum unde dictum est moysi non [illegible] uidebit me homo et uiuet .i. nemo uiuens in corpore uidebit diuinitatem meam [illegible] ad [illegible] de moyse ita in foramine petre [illegible] posteriora mea petra .i. [illegible] fortitudinem crucis [illegible] de mundo ad patrem [illegible] eius passio resurrectio ascensio [illegible] credita ab eis [illegible] beatitudinem .i. uisione peruenimus.

Cum omnes scirent nomen xpi [illegible] et quia helyas precursurus sit eius sed ipse helyas in potestate iudicaturum iohannes figurat helyas eundem iudicandum ut sunt duo precones sicut duo aduentus eius unde non sum helyas .i. non per eo iudico potentiam. sed iudico [illegible] offen [illegible] humilitate qui seruitute humilitatem [illegible] excelsius iudicet [illegible] ego [illegible] potestate.

Non dicit ego sum homo [illegible] filius zacharie. non [illegible] in se humanam consistentiam [illegible] sed ultra hoc omnia [illegible] precursor ubi deserit omnia [illegible] sic uox ubi nulla in se substantiam fatetur [illegible] excedens omnem creaturam ut sit uox uerbi.

Audierant pharisei in prophetis xpm uenturum et baptizaturum [illegible] figuram [illegible] gessisse eum quia helyam et heliseum [illegible] transisse figuram [illegible] helyam [illegible] non dubitabat pre

Secundum [illegible] in aduentu domini.

Matthei 3a. marci 1a. luce 3a.

¶ Mt 3 b. Mr 1 a. Lu 3 b.

deuisse vii 1 nunc eos resurrexisse putabant 1 baptizasse. vnde nec interrogant eum utrum xpistus sed solum modo eum prophetam. ille uidelicet qui presignabat baptismum.

Non putent quia ago audacie corpora abluo aqua non aufero peccata ut sic nascendo 1 predicando precursor sum sic 1 baptizando. sed ille medius uos est qui peccata tollat.

Aug. dicit iohannem ignorasse hanc potestatem sibi retineat .s. remittendi baptismi an alicui suorum tribuat.

Non autem non solum soluere cui ipsum manifestauit de diuinitate ipsius etc apparuit sed non sum dignus quia indignum ad hoc agendum se reputat.

Que sunt bethanie una mansio dauid ... cura. nec longe a ciuitate lazarus fuerat suscitatus illa qui est trans iordanem significat humanam naturam sub lege naturali ante fluenta gratie qui per incarnationem xpisti fuit habundans quod ad hoc tamen erat in lege nature quod obediret in quo iohannes baptizat quia a xpisto non liberat baptizat ultra fluenta diuinorum donorum quod non ... in xpisto inchoauerunt in humana natura deserente illa que est iordanem significat eandem humanam naturam obedientem sub lege gratie que est prima uera uisioni pacis per carnem in qua xpistus mortuum sustinuit quia a xpisto liberat.

Hic est agnus qui tollit peccata quia non ego quia est modo alius non ui sed gratia baptizo ut manifestetur israel ne eum pro ... solemnem.

dominum sicut dixit ysaias propheta. Et qui missi fuerant erant ex phariseis. Et interrogaverunt eum et dixerunt ei. Quid ergo baptizas si tu non es xpistus neque helyas neque propheta. Respondit eis iohannes dicens. Ego baptizo in aqua: medius autem vestrum stetit, quem vos nescitis. Ipse est qui post me venturus est, qui ante me factus est: cuius non sum dignus ut soluam eius corrigiam calciamenti. Hec in bethania facta

eum demonstrauit. ecce agnus dei.

Inde principibus uidentur quia doctrinam non crediderunt sed uidentur qui tunc ad iohannem ... uenerunt quia audierunt eum predicasse 2 munere omnium resurrectionem quod ipse credebant. unde in multis xpisto consenciunt paulum quod apostolum in multis audierunt.

Simpliciter iudicatur humilitas in stillicidium gratiarum ministerium intimauit ubi non sum dignus penetrare uel nomen sponsi michi usurpare.

Venientes non solis gressibus corporis sed mentis sue contemplacionis accessibus quia dignatus est ab hominibus cognosci secundum diuinitatem 1 humanitatem habundanti cognitione.

Tria ministrat agnus quibus possidentibus se lac simplicis doctrine quo paruuli nutriuntur lanam .i. indumenta uirtutum esum carnis sue.

Peccatum mundi dicitur originale peccatum quod est comune totius mundi quo tota humana natura simul 1 semel contra leges diuinas per inobedientiam transgressa est in paradiso quod originale et singulorum quoque superaddita gratia relaxat.

tizat ut significet obedientiam convenire baptizatis.

sunt trans iordanem ubi erat iohannes bap

¶ i. alia cognitione. ¶ contritum animis ... ¶ ... ex persona io

tizans. Altera die vidit iohannes ihesum ve

hannes. i. ipso genere altera die. i. post legem cognoscit agnum quo redi

mitur. ¶ innocentis immolandi per figuram magno paschali ... confert.

nientem ad se et ait. Ecce agnus dei et

¶ non de loco ad locum sed omnino ut non sit peccata. ¶ ... cum tradux ... peccati natus,

ecce qui tollit peccata mundi. hic est de quo

¶ hoc determinat quasi illo modo de quo supra dixi. ¶ istud. ¶ per prophetiam videx.

dixi post me venit vir qui ante me fac

¶ in natiuitate ... ¶ dignitate. ¶ creatione.

tus est quia prior me erat. Et ego

nesciebam eum. sed

¶ vel sui baptizandi confessione

ut manifestetur

humilitas. ¶ non in spiritu presentia

in israel. propterea ego

tollens.

veni in aqua bap

tizans. Et testimonium

um perhibuit iohannes

dicens quia vidi spi

ritum descendentem

¶ corporali specie columbe.

quasi columbam de ce

lo et manentem super

¶ comparatione huius cog

per eum. et nesciebam

nitionis.

ego sed qui misit me

baptizare in aqua

ille michi dixit. Su

¶ in baptismo servi quanta est in deum. sed

Christus est vir in quo nobis conjungitur: et per nobis solum et si ... in quo peccati agnus peccata dimittendo reconcilia
... sos ei.

Sicut dixit se venisse ut manifestaret christum. i. ta perhibuit testimonium. s. vidi spiritum in quo didicit que prius nesciebat.

Specialis dicit super. s. manentem in christo quo nunquam ... tecessit in quo semper immutabilis vivit et immutabiliter operatur. in sanctis convenit et per peccata recedit manet tamen in eis semper ad aliquid ut christum eis prius sit. s. ut prophetizent et eo ... miracula faciant et ideo hoc addit ... est proprium signum agno scendi christum.

Tercio ostendit iohannem videre christum per baptismum in nunc ... esse redempturum non solum sed ... eum dei filium esse et manifestum.

Summus baptizaret a christo in spiritu usu baptizandi viam ei preparavit. unde postquam ad christum qui via venit est baptizatus et cessat baptismo et iohannis manifestatur humilitas christi qui est impleturus omnis iusticie sicut ... opus est christo nasci et mori sic et baptizari. sicut ... ipse qui non eget a servo baptizatur non dedignentur ... sapientes et sancti a domino baptizari ... permanet in

¶ presentia.

Comparatione huius cognitionis nota ex inspirandum licet corporali intuitu profecit in cognitione maiestatis et potestatis revelatis occultis.

Christus baptizatus a iohanne ut indicet omnis humilitas que est omnis iustitia sed non solus. ne baptisma iohannis sanctius et maius videretur quo deus baptizatus est ... veniretur baptismo christi in quo ipsi baptizantur et alii a iohanne. ut usus baptizandi preparet viam baptismo christi.

Tunc modo primum descendit sed nunc per hoc ostendebatur descendere et manere in baptizatus ... alii et ut iohannes per eum excellentius de christo intelligeret.

Aug. et ego nes. visa columba dicit se per eam didicisse quod prius nesciebat sciebat quidem quod dominus erat que agnus tollens peccata quod ab eo deberet baptizari sicut confessus erat sed nesciebat quod sibi retentus esset et nulli tradituris potestatem baptismi et si ministerium per que consistit mutans ecclesie. ne tot sint baptismi quot baptizare potuit aut de potestate baptismi alicui servo vice sua tradere ut tanta esset ... sed noluit. ut spes baptizatorum

d ¶

[F]eria ... post epiphaniam.

[F]eria ... ¶

In vig. andree.

sit in domino tm. n in homine
et ut innuatur in eo ut sit una
columba non dividatur per hereses.
vnde nichil differt baptismus do
mini sive per scelestum bonum sive per ma
lum nec iteratur quia semper est
domini baptismus iohannis iteratur quia non domini
iohannis. et sicut ex eo baptismus unde non
unde. sed dominum est nec iteratur.
ut et unitas et festivitas sit lama
tione in omnibus baptizatis ser
vetur. cum in una columba quia ge
nuit in eruptionis mundi et iamiam
quiescere et substitutum sit fiet ad ar
cham. ideo sicut in quo baptizatur
per columbam ostendit. ut et habi
ta unitate et pace in se servant
et mala per linguae datus est apostolus et
in linguis divisis per diversitatem
gentium quia modo uniuntur olim
de una diversae in mundis edifica
toribus.

In nobilis stat in culmine perfec
tionis et firmat herentes eius
magisterio.

Discipulis ostendendo quia quem me se
quimini. sequimini illum qui est
agnus dei peccata mundi.

Ex precepto stat iohannes cessat lex cum te
stimonium perhibens et ambulat
ihesus. i. gratia hinc iam colligens.

Secuti sunt ut iam cum post quam io
hem audierant nec tamen adhuc penitus
adherent sed ut viderent ubi habi
tet ut assidue ad eum veniant
et ab eo erudiantur postea perfecte se
cuti sunt cum eos de navi voca
vit duo secuntur quia qui
secuntur gemina caritate

per quem videris spi
ritum descendentem
et manentem super eum.
Id est qui baptizat ecce quid dixit.
hic est qui baptizat
Non alius. Id est remissio quia non
in spiritu sancto et ego vi
vobis. Id est illum spiritum.
di et testimonium
perhibui quia Hic re
stat filium dei quia solus vi
vum ut a deo habeat testimoni
um veritatis venientem. Hic solus vim
baptizare potest.
hic est filius dei. Alte
ra die iterum stabat io
Iterum ut que ad nos venientem
hannes et ex discipulis
Id est dilectio ad unum iter
eius duo et respici
duas caritates.
ens iesum ambulan
tem dicit: ecce agnus
Intellexerunt.
dei. Et audierunt e
Sequentes ihesum legem audi
um duo discipuli
servientes veniens ex testimonio.
loquentem et secu
Iuxta magistri.
ti sunt ~~eum~~ ihesum
conversus autem ihesus
et videns eos seque
ntes se dicit eis. quid

incarne aug. dicit iohannem
ignorasse hoc tamen utrum sibi
retineat vim baptizan
di. an alicui suorum tribueret.

Aug. de agone christiano omni
potenti deo qui universam creaturam
ex nichilo fabricavit non erat
difficile verum corpus colum
be sine aliarum columbarum mi
nisterio figurare sicut ei non
fuit difficile verum corpus
in utero beate marie sine virili
semine fabricare.

Baptizat christus in spiritu non so
lum remittendo peccata mac
ulas sed et purgando et amore
incendendo et donis implen
do.

Nota quod in hiis sacramentis in
ternis solus christus operatur alii
non sunt ministri. unde apostoli
et alii in ore sunt diffe
rentes in operatione indifferentes.

Conversus quasi a tergo vide
bant. sed cum faciem prebuit
illud dum de maiestate des
cendit ut posset videri
dum per umbram legis eum
gratia luce exhibuit.

Magister ubi habitas vo
lunt ostendi sibi in qui
bus christus habitaret. ut et qui
in eorum vocatione viderent
per exemplum ostenderet sibi e
ternam mansionem quo
modo sit apud patrem.

Die illo ostendit novum testa

mentum siue presentem uitam.

Maior natu prior credidit. non enim est ordo fidei maximus forte ad dignitatem andree, cum dicitur frater petri, scilicet .i. super fidem cuius fundata erat ecclesia.

Xpc grece messias hebraice, unctus latine. Xc unctus a spiritu sancto. Unde in lapide quem pater ... capitibus eius. unctum ... Iacob erexit lapidem post uisionem et titulum de oleo superfuso unxit iam diuinitus ... per illam petram futuram petrum .i. xpm spiritu sancto ungendum. ubi figuraliter intellexit in ... per sic uncta ecclesia fundari prefigurabatur.

quod dicebat sibi uicina deo et uellent ...
quaeritis? qui di-
rogandi magistrum. quod grece ...
xerunt ei. Rabbi quod
nomine suo suam indicant ...
dicitur interpretatum
secundum ut magistrum. quod latine.
magister ubi habi-
quia qui ... nolunt ... habitare uel ...
tas. Dicit eis. Ve-
non potest explicari quod ... ad xpm
nite et uidete. Ue-
uentum est, ubi est manendum.
nerunt et uiderunt
ubi maneret. et
manserunt ibi

quod non ex uox ... lumen.
die illo. hora autem erat quasi decima. erat autem
quia unus est fortis et constans quia obediens.
andreas frater symonis petri unus ex duobus qui audierant a iohanne et secuti
ha pietas ... thesaurum indicat fratri ... est sanguine sic et germanus in fide.
fuerant ihm. Inuenit hic primum
... inuenit ... dicit
fratrem suum symonem et dicit ei. Inue-
cui quesierunt. quod hebraice.
nimus messiam quod est. Xpc unctus spiritu sancto spiritualiter aqua unctione dicitur xpistus. ... inueniendo eum corporaliter quod ... secretum uidit in illo quod esset firmior ceteris. quod grece. ... dedignatur maior sequi minorem. ... cordis ... cognito mutat nomen. ... obediencie. ... dicitur iona uoha. iona columba iohanna gratia. ... columbe. ... ex quo humilis ... maior minorem est secutus. ... nomen ... signat.
interpretatum xpc. Et adduxit eum ad
ihm. Intuitus autem eum ihs dixit. Tu es

debent attendi.

Interrogat eos non ignorans sed ut mercedem habitent respondentes. ... non personam ... ne se ... deatur ostendere illi personam respondere. ... .

Uenite quia sermone non potest explicari sed opere demonstratur. uenite credendo et operando et intelligetis. uenite testimonio iohannis a lege recedite et gratiam recipientes.

Quia ex lege uenerant decalogus ad xpm misit hora .x. ... ab ipso doceri. quia non alius docet legem nisi qui dedit eam. docet autem cum uerba impleuit, quam impleri non poterat. uel hora .x. uesperam mundi significat.

Prius dicit nomen quod habet a parentibus ut signetur mutacio dum de symone petrum facit. In mutacione ... notatur in uanitas ... nec post nomen ... uirtute est. cum symon obediens ... columbe ... uenit ad ihm sequens fratrem. Unde a petra xpo dicitur petrus firmus in illo. in figura ecclesie que in petra fundatur.

Galilea dicitur transmigratio uel reuelatio. transmigrauit ab auxiliis ad uirtutes et post de uirtute in uirtutem et sic fit ei reuelatio ut uideat deum deorum in syon. Uocatus igitur discipulos ad sequendum .i. ad imitandum exit in galileam ipso loco innuens ut sic ipse proficeret sapientia et sic per passionem intrauit in gloriam. sic sequaces.

Non frustra nominatur civitas, non frustra dicitur: Philippi, Petri, et Andree. Sonat enim domus venatorum, in qua notatur animus et officium istorum futurum. Et venatores in capiendis animabus. Unde Philippus antequam fiat apostolus, Christo devotat Nathanaelem.

Symon filius Iohanna. Tu vocaberis Cephas, quod interpretatur Petrus.
(gloss: id est post resurrectionem, quando egit res. In crastinum, id est sequenti die, ubi erat Iohannes baptizans)
In crastinum voluit exire in Galileam, et invenit
(gloss: quasi lampades)
Philippum, et dicit ei Ihesus: Sequere me.
(gloss: id est venatorum domus)
Erat autem Philippus a Bethsayda civitate
(gloss: id est fratrum suorum)
Andree et Petri. Invenit Philippus Nathanael et dicit ei: Quem
(gloss: Ut cautius veniat, misit venatoribus vel [?] veritate fratri astruit. Scilicet quia iste est qui promittitur in lege et prophetis, filius Ioseph, qui est de domo David, ut per eum non quod de eo natus est Maria, autem quod similiter prophetis nunc ignorabant prophetie natum esse ex dominus. Vel prophete. Et hic nomen prophetie, de semine David. Ut Maria que non ignorant se virginem dicit, ergo prophetizavit. Vel virginem per nam, ponit ut inveniret eum, de qua prophete Nazareus vocabitur.)
scripsit Moyses in lege et prophete invenimus, Ihesum filium Ioseph a
(margin: prophete)
Nazareth. Et dixit ei Nathanael: A Nazareth potest aliquid boni esse? Dicit ei Philippus: Veni et vide. Vidit Ihesus Nathanael venientem ad se, et dicit de eo:

Nathanael peritissimus scripturarum intelligit quod non aliunde scilicet a Nazareth exire singularem Nazareum, pro eius ei doctissimus non est in apostolum electus, omnis et apostoli primo de ydiotis, ut confundant sapientes.

Ubi interrogando dubitando interrogat vel affirmat, ut legitur per civitatem tanti nominis posse esse aliquid boni vel eximium doctorem vel ipsum salvatorem. Dicitur et Nazareth flos, germen mundicie scilicet. Inde expectationi congruere subditur: veni et vide.

Mystice Nathanael, id est donum dei, est unus populus Israel dono dei qui erat sub ficu, auditus id est abditus sub consuetudine peccandi et umbra mortis, ut primi parentes, qui ficus foliis se texerunt. Unde post unus est a domino, et Christus, quod dominum videret et quereret antequam Christus per apostolos vocaret.

Ecce vere Israhelita in quo dolus non est.
(gloss: id est cognoscens dominum loquitur de sua conscientia)
Dicit ei Nathanael: Unde me nosti? Respondit Ihesus et dicit ei: Priusquam te Philippus vocaret, cum esses sub ficu, vidi te. Respondit Nathanael et ait: Rabi, tu es filius dei, tu es rex Israel. Respondit Ihesus et dixit ei: Quia dixi tibi: sub ficu vidi te, credis
(glosses: non ex indignatione sed admirando, ut rex unus id est ex quo intuitu. — id est sub arbore fici, id est sub legis umbra. — id est ecce eadem Nathanael confessio que Petri, unde Petrus meruit vocari. — et ego mylies.)

Quia cognovit Nathanael Christum absentem vidisse, que ipse in alio loco gesserat, quomodo et ubi vocatus sit a Philippo, quod est iudicium divinitatis, fatetur non solum magistrum, sed dei filium.

Inde simulatio quia et eum habet primo confitetur. non quia neget peccatorem. Sicut eo laudat confessionem phariseis fuerunt dolosi qui se bonos predicant cum sint mali.

Nathanael israelita dicitur: uisurus apertum celum et angelos ascendentes et descendentes, ut olim patriarcha iacob uidit scalam et angelos ascendentes et descendentes qui per benedictionem uocatus est israel.

Ipse se dicit filium hominis. et maius est affirmans humanitatem nathanael et petrus filium dei qui maius affirmantes diuinitatem. Ecce confirmatio utriusque nec in christo illi confitentes diuinitatem inueniuntur ascendere ille asserens humanitatem testatur se ad redimendum uenisse.

Aug. post ostensionem christi per testimonia iohannis ipse miraculose ostendit.

Significat tertio die. id est tempore gratie. post tempus ante legem et sub legem christum ad nuptias ecclesie per carnem uenisse.

Aug. maior uirtus est in creatione et gubernatione celi et terre. et que cotidie aqua de pluuie per uites in uinum uertitur. et que ex paruo seminario fruges erumpunt. sed que assidue fiunt, iam ex usu uiluerunt. ideo deus et firmiora preter solitum

maius his uidebis.

(Amen) Io his maius

et dicit eis amen dico uobis. uidebitis celum apertum et angelos dei ascendentes et descendentes super filium hominis.

Cadit quod erunt ista in galileam.

Et die tertia nuptie facte sunt in *chana* galylee. et erat

cum matre ihesu figura est synagoge.

mater ihesu ibi. uo

in quo ostendit non despiciendas

catus est autem et

nuptias quas fecit et sacramentum nuptiarum insinuat.

ihesus et discipuli eius ad nuptias.

Vinum de fecit ut mirabilius

Et deficiente uino

uino de aqua facto uirtus legitimus diuinitatis apparuit.

dicit mater ihesu ad eum. uinum non habent. et dicit ei ihesus.

Cum tibi et michi uini meo et mari

et Quid michi et tibi

per carnem.

est mulier. Non

H. Aug. Quid michi et tibi est mulier. in his

um et regem israel. id est christum. in quo perficitur uisitatio et creditur. id est uidetur deum.

Aug. quod dominum est natura eius modo impletur in xanus. quia postquam de christo ascendit credentibus in eum apertum aditus celi uidentur. angelos. id est predicatores. super eum ascendentes et descendentes dum infirmis se contemperant. Et humana de eo indicant. et magis est celum apertum utrumque natura in eo per angelos cognoscere. quo modo id est per sanctos est dominum generatur sub umbra mortis. sicut tamen ibi remanerent. quod profuisset ubi uidere.

Chana galilee. id est zelus transmigrationis ubi nuptie quia hii sunt digni christo. qui feruore deuotionis de uitiis ad uirtutes de terra ad celum transmigrant. Mater ibi est uirtus humilitatis. de qua spiritus sanctus processit. uocatus est ihesus desiderio precedentium patrum et discipuli ut ministri in nuptiis. uinum de fecit. quia sensus legis per carnalem expositionem phariseorum a sua pristina uirtute defecit. Et fecit aquam in uinum conuertit. quia que carnalia uidebantur spiritualia ostendit. et superficiem litterae plenam uirtute celesti reddit. Et tamen in prophetis non dominum manifestatus. qui uinum in aquam latuit. sed cum aperuit eius sensum ut intelligens scripturas uino eos inebriauit et uinces a carne alienauit. sex uire sunt lex et prophete et psalmi. hee omnes per litteram insipide. id est sed spiritu uinum sunt. sex ydrie sex etates. que nulli defuit prophetia. incipit enim ab exordio mundi et prima etas ab adam usque ad noe

C II a

[Sed et post epistolam]

secula ab abraham. tertia usque ad david. quarta usque ad transmigrationem babylonis. quinta usque ad iohannem baptistam. sexta usque ad finem mundi. in his quoque etatibus erant hydrie. id est corda hominum receptiva scripturarum dei parata, posita in exemplum credendi et vivendi. lapidee. id est forcia in christo lapide. secundum purificationem. id est quia illi tantum populo iudeorum lex data est per christum gratia omnibus facta est. videamus que in singulis etatibus clausa in hydriis aqua fuerit et quomodo in vinum mutetur. in prima abel a fratre occiditur et hic penam laudem ille accepit. in hoc si quis innocentiam abel sequitur et maliciam chayn fugit. aquam ambulantem et reficientem bibit. sic in aliis omnibus hoc etatis in secunda noe propter iusticiam in archa salvatur. unde diluvio periit. si quis in hoc templo animus se corrigit. aquam salutarem bibit. sed si in archa ecclesiam que cuncta animalia. id est omnes gentes recipit. in aquam baptismi intelligit et ad christum vinum bibit. in tertia abraham obediens pro servo filio offert arietem qui hunc dixit obedientiam bibit de tertia hydria aquam. si quis in ysaac deitatem lavare de carne christi intelligit vinum bibit. in quarta david humilis regnat. saul superbus abicitur. in hoc si quis dicit humiliari. aquam bibit. si regnum christi intelligit. vinum bibit. in quinta peccatis populus captivatur et reducitur. hinc si quis dicit peccata corrigit. aquam bibit. si de captivitate peccati populum dei per christum liberari intelligit vinum bibit. in sexta christus circumciditur offertur. in quo si quis sacramentis suis discit servire sicut christus iussit. aquam bibit. si in illa octava depositionem totius mortalitatis in unitatione ad deum intelligit vinum bibit.

non negat esse matrem ut breviter dicitur. nec in honorat eam qui parentes honorare precepit. sed illa exigente miraculum facturus non agnosco eam cum ex eo quod genuisti. hinc non oportet agnoscam eam cum pendens in cruce ut filius tuam cum discipulo commendavi.

Nondum venit hora mea.

quasi diceret: negare filius non mater pie

Dicit mater eius ministris.

rate fracturi in fiducia — aliter spectat ministris

Quodcumque dixerit vobis facite. Erant autem ibi lapidee

vasa aquaria ab hydor

hydrie sex posite secundum purificationem iudeorum capientes singule

metretas ... vel

metretas binas vel ternas.

Dicit eis binas iesus. Implete hydrias aqua.

... usque ad summum

Et impleverunt

sed nondum venit hora mea. id est oportunitas quia non debet esse passio tempore predicationis evangelii nisi virtute divinitatis ostensa. unde tunc erit hora non necessitatis ut traheretur calumpniantur sed voluntatis ut cum potestatem habeo ponendi et iterum sumendi eam. non enim auctor temporum fato temporis regitur.

non deus sibi reservavit per quam virtus, que in maioribus et operatur, ad memoriam reducitur.

Aug. Binas vel ternas et cetera. mira esse hec dicit, ut ipsa diceret binas vel ternas. sunt ergo due mensure in scripturis dum pater et filius nominatur, et tertia cum connexio est communis patris et filii intelligitur, ut communiter capta fecistis ego et pater unum sumus. tum dum nominato spiritu trinitas manifestius intelligitur: ut verbo domini celi firmati sunt et spiritu oris eius omnis virtus eorum. et baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti. aliter binae vel ternae inclusive sunt omnes gentes ad quos pertinens scriptura, binae propter preputium et circumcisionem, ternae a tribus filiis noe disseminate.

Quod iussu eius impleverunt hydrie significat

quod in illa scriptura a domino est. Et de mea sub velamine, id est adoptione littere latet Christus sapit aqua in insipida, que aufertur velamen. Et vinum facit inebriari. Potuit quidem vacuas implere vino, qui nunc ex nichilo creat. Sed maluit de aqua vinum facere, ut doceret se non legem solvere sed adimplere, vel in evangelio aliud facere vel docere quam antiqua prophetia predixit.

destitutae vacuerunt.

Ceteras usque ad summum. Et dicit eis Ihesus: haurite nunc et ferte architriclino. Et tulerunt. Ut autem gustavit architriclinus aquam vinum factam,

vel Paulus prius nesciebat spiritum in littera. — vel aquam vinum factam. — vel ut Ysayas et ceteri.

Et non sciebat unde esset, ministri autem sciebant qui hauserant aquam, vocat sponsum architriclinus et dicit ei:

carnalis deus ad filia descendit.

Omnis homo primum bonum vinum ponit, et cum inebriati fuerint,

vel a solum bonum sit significatum quod ... in evangelio

manifestum.

tunc id quod deterius est. Tu autem servasti bonum vinum usque adhuc.

vel id est latere divine

Hoc initium signorum fecit Ihesus in Chana Galilee, et manifestavit gloriam suam, et crediderunt in eum discipuli eius.

vel unde

Post hec descendit Capharnaum ipse et mater eius et fratres eius

cum ... prima ... benedictionis. — cognati mag...

fratres quasi discipuli, id est cognati, non fratres.

et discipuli eius, et ibi manserunt non multis diebus.

Et prope erat pascha Iudeorum, et ascendit Ierosolimam Ihesus, et invenit in templo venden

vel ut in sacri

Architriclinus, id est tres ordines discubentium, altitudine distantes inter se, id est doctores continentes coniugati. Architriclinus aliquis legis peritus, qui bibit spirituale sensum legis.

Ferte, vel post aquam baptismi Iohannis primum passio Christi, vinum perfectum architriclino, id est apostolo Paulo, qui bibit passionem Christi.

Post hoc post initium signorum terreno subditus, aliud iudicium divine maiestatis, id est electione vendentium de templo. Typice filius Dei in humilis descendit Capharnaum, id est in mundo, secum quod habet fratres et nutricem.

Ferre ... initiorum signorum quod mortalibus mortalibus erat daturus aqua in vinum. Sicut in moralis discipulis aperuit sensum ut in lege et prophetis intelligerent Christum. Ita carnales mentes prius sapore sapientie imbuit postea resuscitatos maiori gloria repleturus.

Et ascendit, id est surrexit ei cedit decima Dei custodit docet quantum cura dei esse in bonis vacare orationibus et dei solempnitatibus. Unde et lege ad pascha ascendisse se

Pascha agimus ... anctus adu... tantes ... sumus. Ad hoc vero venit ... condie ... consultat ... tactus ... ra ... considerat reos eicit quia et sanctos vel fide bona vel aperte mala faciunt, pro boves quia avaritiam predicatores celestis doctrine significant. Hos vendunt quia ...

b

Feria 2a post Letare ... 21 b ... 19 d.

amore dei. set pro questu temporali predicat — sit.

Oves innocentes sua vellera vendentes. per has significantur opera mundicie et pietatis. que venduntur dum pro humana laude geruntur. Spiritus super christum in columba apparuit. unde per columbam spiritus sanctus accipitur. quem illi qui vendunt symoniaci sunt. nummos in mensis dant in ecclesia qui non simulate celestibus set aperte terrenis serviunt. hii omnes eiciuntur. De parte sinistra sanctorum. qui vel ficte bona. vel aperte mala faciunt. et funiculis peccatorum modo flagellat ad correctionem quibus in correcti in fine ligabuntur. oves quoque et boves eicit. quia talium vitam et doctrinam ostendit reprobam. et mensas subvertit. quia in fine ipse res etiam quas dilexerant destruentur.

Non solum vendentes columbas. set et alii domum dei faciunt negociationis. i. omnes qui querunt. que sua sunt. non que ihesu christi.

Bonus zelus est fervor animi quo mens abiecto humano timore pro defensione veritatis accenditur. eo comeditur. qui quelibet prava viderit corrigere satagit. si nequit tollerat et gemit.

Quia signum querunt. certe solita et tanta de templo eiecit. autem. solvite et cetera. quia hoc templum significat templum corporis in quo nulla est macula viciorum sicut figurale pro quo. quia illud ab impiis morte solutum divina potentia suscitavit deus.

Annis. edificatio salomonis. vii.

·3·

ficio offerunt et emunt avaricia
tes boves et oves et co
a sacerdotibus. quia non deerant p..cia
lumbas et nummula
cyrografis.
os sedentes. Et
cum fecisset quasi
flagellum de funi
culis omnes eiecit de
eiecit.
templo oves quoque et boves et nummulariorum
spirituali limo
effudit es et mensas subvertit. et his qui
mala sensibus dampnat. orantis spiritum pluviter
columbas vendebant dixit. auferte ista hinc.
vendi quia gratis est. qui aperte filium dei se dicit.
et nolite facere domum patris mei domum negoti
scilicet iudeis.
ationis. Recordati sunt vero discipuli quia scrip
quia zelo domus dei eiecit impios.
tum est. Zelus domus tue comedit me.
qui audentes in templum vendere. quia domini. quod viderunt in facie eius
Responderunt ergo iudei et dixerunt ei.
imitare.
Quod signum ostendis nobis quia hec
facis. Respondit iesus et dixit eis. Solvite
scilicet iuste rememorans. ego ad eius
templum hoc et in tribus diebus excitabo
pre. carnales carnaliter sapiebant. ille spiritualiter loquebatur
illud. Dixerunt ergo ei iudei. Quadraginta
tot enim quadraginta nobis aperte ille autem de templo corporis sui dicebat.
et sex annis edificatum est templum hoc
et in tribus diebus ex
citabis illud. Ille autem
dicebat de templo

iam per uno anno predicationis non dum iohanne incarcerato. unde hic agitur. secundo est ad passionem venit. et iterum vendentes de templo eicit.

Sicut in figurali templo quod est domus orationis prohibuit negotiationem que honesta putatur. et sic de his qui in templo offerunt aromata. quod prohibet fornicationes et cetera graviora.

Dixerunt quod a nacho loco negrete oriens clusis occidens. hartor septentrio et mesimbrion quod dies per ? littere hoc. iiii. nomina. i. alpha ...

Johes solus

Hs III

delicta. nẽ alpham. ꝛ nẽ
tur in nõie ade. qui ẽ oz
tra. ꝛ alpha significat
unũ de deitra. uñ. nẽ alpha
unũ. um. xl. ꝛ tũ simil.

corpis sui. Cũ
ergo resurrexisset a
mortuis recte dicit

Corp⁹ sui nõr

sunt discipli eius qꝛ ipse dicebat de corpore
re soluendo ꝛ ale suscitando. Sp̃l'ter q̃ p̃ dixit xp̃us tẽplũ die resur
suo ꝛ crediderunt scripture. ꝛ sermoni q̃
rexit. ꝛ hic l. soluite tẽplũ hoc ꝛ in tribus ex eruato.
dixit ihesus. Cum autem esset iero solymis
in pascha in die festo. multi crediderunt

Iudum ỹ sinagel' qꝛ ỹ cau
cabant apl̃i ỹ recõnẽ tẽ tũ
nẽ. ꝛ blanda flozi tim.
Quod sacra affligit an
cillam agar. nõ dr̃ per
secutio ti correctio. vñ ꝛ
angl'o fugientem dicit. re
uertere ꝛ humiliare sub ma
nu dñe tue. tic tom p̃t
capel ꝛ quos libet p̃ munod.
ecte excludit ꝛ alios legali
bz penis iuste affligum.

Inuenit aliquid ecc tacti
uoleum quibꝫ potestate.
p. a. ꝛ meñ sumẽdi eum.
ti qꝛ credulus in eis nouit.

Cp̃ signa.

in nomine eius u
dentes signa que fe
cerat ihs' quẽ
non credebat credere

Cvt dr̃.

ipsum eis eo quo dicit ipse nobis omnes ꝛ qui
Cua nobis ut quibꝫ quicũq; accipere ẽ scient de hoc q̃ ñ ipe bñ de se.
a opus ei non erat. Vt quis testimonium

Cpl. Calio. Cp̃ste.

perhiberet de homine. ipse enim sciebat
Cd̃ dñm resurrectionẽ p̃ hab
quid esset in homine. Erat autem
alius diuisi.
homo ex phariseis nichodemus nomine

Cunus ex principibꝫ.

princeps iudeorum
Cihs' ut ne nebis ñ lux qñ ñra
hic uenit ad ihm
Cadduc.
nocte ꝛ dixit ei. Rab

annus pascha est. ꝛ reddit sacrificio
subzozo uel ipe duentibꝫ mupi
cal. cũ gnia ꝛ vi. annis. hic nũl
euenit p testimoniũ dñi corpis. qꝛ
dñm physicũ. non dubitz corpa
humana p̃ficere corpis. hinũl
in unũ nõis ade in uenitur. cui
nomẽ ex quinq; p̃mis unis chria
nis ꝛ stat q̃ unũ significant adam
disp̃sum p. iiii. p̃tes mũdi. qui ñ
ius simil. hoc nũo corp̃ xi ex ẽ adam
cum dicit soluite tẽplũ hoc. sicut
illi dr̃. tra est unitas ihs. unde ex
actus ỹ edificat. ut significet illũ
ihm ada qui disp̃sus erat colligẽ
dum ee de iiii quinq; ptibz mũdi
in unũ corp̃ xi ex ẽ ecc. vñ dr̃ ebr
tos ee congregatos a quinq; ventis.

Conuenerat adhuc ut iubilz lig
nis plẽ ꝛ uerere ꝛ ex aliqui sol
signis mon credebant in eum
ue quide. ti tñ tua. ut possent pa
ssione ne ei scandalizari ꝛ ex ñ
erant venturi ex q̃ ipsu ñ erant
digni quibz se crederet ihs ꝛ famuli
ait cohortant. sciebat enim ad
ecc ini illus. melꝰ ẽ ipe ho de se. h
fidel ꝛ uenit cathecuminus ad ee
dicat in hm. ti ex ñ sunt venari.
ñ credit ecclie xpe. ꝛ minus corpis
ꝛ sanguis ei. Tertullz erat nichy
demus ad credendũ duc eũ adeo ne
misse p̃ signũ que uidat. ti ñ dum
venit erat. ñ nocte uenit nõ
die. ex nõ d illum magnus celesti

Cluminẽ.

Nichodemus ẽ signa cathecu
menoz qui fide hñt ti ñ d rap
tz ad quẽ in quadam nocte sa
cramentoz accedunt ꝛ ẽ forma
coz qui p̃ fide credunt. ti tñ lu

Hic erat unus ex his qui
p signa crediderunt. nichy
demus in doctoria p̃ti ꝛ nichy
demus gestans signũ omnium
qui ex iudeis ad xp̃m ñr̃m

2.

Cq

CIII

A

Cq

Cin octaua pch̃. sc̃ in epalcti
conc ꝛ in cconc sc̃e ctis.

cem per factorum operum. non de his tantum vel carnalium cognovimus. vel adhuc nimis velud infidelium more imperitorum. fide sola colloquio christi fruentem bonorum operum fiduciam non habentes.

Desolatae forsan nondum magister in israel. palam dum erubescat. vel per me tu videns hic prudentes apta significavit. plenus fidei misteria requirit et non mittit doceri de divinitate christi et ipsius utraque nativitate de passione resurrectione et ascensione. de secunda generatione et ingressu regni celorum et aliis pluribus quae non est. Respondit ei ihesus.

Nox signat litteram legis vel ignorantiam cordis vel timorem.

Augustinus. secunda nativitas de qua docet ihesus spiritualis est quae est ex deo et est ad vitam. sed ille solam carnem sapit quae est ex adam et via ad mortem. sed sicut carnales dicit iste non posse iterari. sic spiritualis quocumque sit non potest iterari. ex semine viri veri sunt nati sine plurali ... super ancillam.

Necessarium est visibile sacramentum aque ad ablutionem visibilis corporis. sicut est predicta doctrina invisibilis fidei ad sanctificationem anime invisibilis.

Ex primo homine per carnis successionem carnale est homine carnis non solum carnem sed totum carnalem hominem signat. sicut et totus homo spiritualis anima corpore spiritus dicitur.

Quod ad celeste magisterium venit. scimus quia a deo venisti magister. Vel sic: ille deum esse scit ipsum deum esse non cognovit. nemo enim potest hec signa facere. Que vidit in pascha fecit ab eo. que tu facis nisi fuerit deus cum eo. Respondit ihesus et dixit ei Amen amen dico vobis nisi quis (In ingressu) natus fuerit denuo de sursum. (Id est non potest me) non potest videre regnum dei. (cognoscere cum sit regnum patris) Dicit ad eum (Qui sua visione vivitur. Quia solam carnalem novit quam non putat denuo) nichodemus. Quomodo potest homo (Sicut ...) nasci cum sit senex. numquid potest in (Id est vivus. Id est natus.) ventrem matris sue iterato introire et (Quod ...) renasci. Respondit ihesus. Amen amen dico tibi nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non potest (Quod est iter ad vitam. quia non videt) introire in regnum (vitam eternam qui videt. Quod habet spiritualem nativitatem distinguit a carnali) dei. Quod natum est ex carne caro est. et quod (Vel dicit. quia natum est de carne) natum est ex spiritu (In spiritu si possibili) spiritus est. Non (Ne quod dixi oportet nasci denuo) mireris quia dixi tibi

Credentes per fidem vincunt mundum.

Ame amen non interrogantis secundam nativitatem exponit ne credat nichodemus solam fidem quam propter visa signa credidit esse in ihesum sufficere ad salutem absque spirituali generatione virtute et sacramentis.

Gratia visibili sacramento et spiritu invisibili intellectu. ut symbolum lapis visibilis accipiat et spiritualem intellectum ipsius symboli percipiat. vel ex aqua visibili et spiritu sancto.

Caro est hic natura generantis visibilis et invisibilibus et tenentis propria proficit.

Spiritus est. verbo et sacramento spiritus invisibiliter ad eum natus ex adam ad mortem nascitur dei filius ad vitam. quia non tantum spiritualis dicitur sed spiritus quia sicut vita spiritus est invisibilis ita invisibiliter

T

Cap. III

T
p sacramentū nubile
efficatur dī filius.

Dixit ihc. Amen amen dico tibi nisi quis renatus fuerit denuo non potest videre regnum dei. Dicit ad eum nicodemus. Quomodo potest homo nasci cum senex sit numquid potest introire in uterum matris suae et renasci. Respondit ihc et dixit ei. Amen amen dico tibi nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu non potest introire in regnum dei. Quod natum est ex carne caro est et quod natum est ex spiritu spiritus est. Non mireris quia dixi tibi oportet vos nasci denuo. Spiritus ubi vult spirat et vocem eius audis sed nescis unde veniat aut quo vadat sic est omnis qui renatus est ex spiritu. Respondit nicodemus et dixit ei. Quomodo possunt haec fieri. Respondit ihc et dixit ei. Tu es magister in israhel et haec ignoras. Amen amen dico tibi quia quod scimus loquimur et quod vidimus testamur et testimonium nostrum non accipitis. Si terrena dixi vobis et non creditis quomodo si dixero vobis caelestia credetis. Et nemo ascendit in caelum nisi qui descendit de caelo filius hominis qui est in caelo. Et sicut moyses exaltavit serpentem in deserto ita exaltari oportet filium hominis ut omnis qui credit in ipso non pereat sed habeat vitam aeternam. Sic enim deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret ut omnis qui credit in eum non pereat sed habeat vitam aeternam. Non enim misit deus filium suum in mundum ut iudicet mundum sed ut salvetur mundus per ipsum. Qui credit in eum non iudicatur. Qui autem non credit iam iudicatus est quia non credit in nomine unigeniti filii dei. Hoc autem est iudicium quia lux venit in mundum et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem erant enim eorum mala opera. Omnis enim qui male agit odit lucem et non venit ad lucem ut non arguantur opera eius. Qui autem facit veritatem venit ad lucem ut manifestentur opera eius quia in deo sunt facta.

Post haec venit ihc et discipuli eius in iudaeam terram et illic demorabatur cum eis et baptizabat. Erat autem et johannes baptizans in aenon iuxta salim quia aquae multae erant illic et adveniebant et baptizabantur. Nondum enim missus fuerat johannes in carcerem. Facta est ergo quaestio ex discipulis johannis cum iudaeis de purificatione. Et venerunt ad johannem et dixerunt ei. Rabbi qui erat tecum trans iordanem cui tu testimonium perhibuisti ecce hic baptizat et omnes venient ad eum. Respondit johannes et dixit. Non potest homo quicquam accipere nisi fuerit ei datum de caelo. Vos mihi testimonium perhibetis quia dixi non sum ego christus sed quia missus sum ante illum. Qui habet sponsam sponsus est amicus autem sponsi qui stat et audit eum gaudio gaudet propter vocem sponsi. Haec gaudium meum impletum est. Illum oportet crescere me autem minui. Qui desursum venit super omnes est. Qui est de terra de terra est et de terra loquitur. Qui de caelo venit testimonium suum nemo accipit. Qui accepit eius testimonium signavit quia deus verax est. Quem enim misit deus verba dei loquitur. Non enim ad mensuram dat deus spiritum. Pater diligit filium et omnia dedit in manu eius. Qui credit in filium habet vitam aeternam. Qui autem incredulus est filio non videbit vitam sed ira dei manet super eum.

Cognovit ergo ihc quia audierunt pharisaei quod ihc plures discipulos facit et baptizat quam johannes. Quamvis ihc non baptizaret sed discipuli eius. Reliquit iudaeam et abiit iterum in galilaeam. Oportebat autem eum transire per samariam. Venit ergo in civitatem samariae quae dicitur sichar iuxta praedium quod dedit jacob joseph filio suo. Erat autem ibi fons jacob. Ihc ergo fatigatus ex itinere sedebat sic supra fontem. Hora erat quasi sexta. Venit mulier de samaria haurire aquam. Dicit ei ihc. Da mihi bibere. Discipuli enim eius abierant in civitatem ut cibos emerent. Dicit ergo ei mulier samaritana. Quomodo tu iudaeus cum sis a me bibere petis quae sum mulier samaritana. Non enim coutuntur iudaei samaritanis. Respondit ihc et dixit ei. Si scires donum dei et quis est qui dicit tibi da mihi bibere tu forsitan petisses ab eo et dedisset tibi aquam vivam. Dicit ei mulier. Domine neque in quo haurias habes et puteus altus est unde ergo habes aquam vivam. Numquid tu maior es patre nostro jacob qui dedit nobis puteum et ipse ex eo bibit et filii eius et pecora eius. Respondit ihc et dixit ei. Omnis qui bibit ex aqua hac sitiet iterum qui autem biberit ex aqua quam ego dabo ei non sitiet in aeternum sed aqua quam dabo ei fiet in eo fons aquae salientis in vitam aeternam. Dicit ad eum mulier. Domine da mihi hanc aquam ut non sitiam neque veniam huc haurire. Dicit ei ihc. Vade vocum virum tuum et veni huc. Respondit mulier et dixit ei. Non habeo virum. Dicit ei ihc. Bene dixisti quia non habeo virum. Quinque enim viros habuisti et nunc quem habes non est tuus vir hoc vere dixisti. Dicit ei mulier. Domine video quia propheta es tu. Patres nostri in monte hoc adoraverunt et vos dicitis quia hierosolymis est locus ubi adorare oportet. Dicit ei ihc. Mulier crede mihi quia venit hora quando neque in monte hoc neque in hierosolymis adorabitis patrem. Vos adoratis quod nescitis nos adoramus quod scimus quia salus ex iudaeis est. Sed venit hora et nunc est quando veri adoratores adorabunt patrem in spiritu et veritate. Nam et pater tales quaerit qui adorent eum. Spiritus est deus et eos qui adorant eum in spiritu et veritate oportet adorare. Dicit ei mulier. Scio quia messias venit qui dicitur christus. Cum ergo venerit ille nobis annuntiabit omnia. Dicit ei ihc. Ego sum qui loquor tecum. Et continuo venerunt discipuli eius et mirabantur quia cum muliere loquebatur. Nemo tamen dixit quid quaeris aut quid loqueris cum ea. Reliquit ergo hydria sua mulier et abiit in civitatem et dicit illis hominibus. Venite et videte hominem qui dixit mihi omnia quaecumque feci. Numquid ipse est christus. Exierunt ergo de civitate et venerunt ad eum. Interea rogabant eum discipuli dicentes. Rabbi manducа. Ille autem dixit eis. Ego cibum habeo manducare quem vos nescitis. Dicebant ergo discipuli ad invicem. Numquid ei attulit aliquis manducare. Dicit eis ihc. Meus cibus est ut faciam voluntatem eius qui misit me ut perficiam opus eius. Nonne vos dicitis quia adhuc quattuor menses sunt et messis venit. Ecce dico vobis levate oculos vestros et videte regiones quia albae sunt iam ad messem. Et qui metit mercedem accipit et fructum congregat in vitam aeternam. Ut et qui seminat simul gaudeat et qui metit. In hoc enim est verbum verum quia alius est qui seminat et alius est qui metit. Ego misi vos metere in quo vos non laborastis alii laboraverunt et vos in laborem eorum introistis. Ex civitate autem illa multi crediderunt in eum samaritanorum propter verbum mulieris testimonium perhibentis quia dixit mihi omnia quaecumque feci. Cum ergo venissent ad illum samaritani rogabant eum ut apud eos maneret. Et fecit ibi duos dies. Et multo plures crediderunt propter verbum eius et mulieri dicebant quia iam non propter tuam loquelam credimus ipsi enim audivimus et scimus quia hic est vere salvator mundi christus.

Post duos autem dies exivit inde et abiit in galilaeam. Ipse enim ihc testimonium perhibuit quia propheta in patria sua honorem non habet. Cum ergo venisset in galilaeam galilaei susceperunt eum videntes omnia quae fecerat hierosolymis in die festo. Venit ergo iterum in cana galilaeae ubi fecit aquam vinum. Et erat quidam regulus cuius filius infirmabatur capharnaum. Hic cum audisset quia ihc adveniret a iudaea in galilaeam abiit ad eum et rogabat eum ut descenderet et sanaret filium eius incipiebat enim mori. Dixit ergo ihc ad eum. Nisi signa et prodigia videritis non creditis. Dicit ad eum regulus. Domine descende antequam moriatur filius meus. Dicit ei ihc. Vade filius tuus vivit. Credidit homo sermoni quem dixit ei ihc et ibat. Iam autem eo descendente servi occurrerunt ei et nuntiaverunt dicentes quia filius eius vivit. Interrogabat ergo horam ab eis in qua melius habuerit. Et dixerunt ei quia heri hora septima reliquit eum febris. Cognovit ergo pater quia illa hora erat in qua dixit ei ihc filius tuus vivit et credidit ipse et domus eius tota. Hoc iterum secundum signum fecit ihc cum venisset a iudaea in galilaeam.

Post haec erat dies festus iudaeorum et ascendit ihc hierosolymam. Est autem hierosolymis probatica piscina quae cognominatur hebraice bethsaida quinque porticus habens. In his iacebat multitudo magna languentium caecorum claudorum aridorum expectantium aquae motum. Angelus enim domini secundum tempus descendebat in piscinam et movebatur aqua. Et qui prior descendisset post motum aquae sanus fiebat a quacumque detinebatur infirmitate. Erat autem quidam ibi homo triginta et octo annos habens in infirmitate sua. Hunc cum vidisset ihc iacentem et cognovisset quia multum iam tempus habet dicit ei. Vis sanus fieri. Respondit ei languidus. Domine hominem non habeo ut cum turbata fuerit aqua mittat me in piscinam. Dum autem venio ego alius ante me descendit. Dicit ei ihc. Surge tolle grabatum tuum et ambula. Et statim sanus factus est homo et sustulit grabatum suum et ambulabat. Erat autem sabbatum in die illo. Dicebant ergo iudaei illi qui sanatus fuerat. Sabbatum est non licet tibi tollere grabatum tuum. Respondit eis. Qui me sanum fecit ille mihi dixit tolle grabatum tuum et ambula. Interrogaverunt ergo eum. Quis est ille homo qui dixit tibi tolle grabatum tuum et ambula. Is autem qui sanus factus fuerat non sciebat quis esset. Ihc enim declinavit a turba constituta in loco. Postea invenit eum ihc in templo et dixit ei. Ecce sanus factus es iam noli peccare ne quid tibi deterius contingat. Abiit homo et nuntiavit iudaeis quia ihc est qui fecit eum sanum. Et propterea persequebantur iudaei ihc quia haec faciebat in sabbato. Ihc autem respondit eis. Pater meus usque modo operatur et ego operor. Propterea ergo magis quaerebant eum iudaei interficere quia non solum solvebat sabbatum sed et patrem suum dicebat deum aequalem se faciens deo. Respondit ergo ihc et dixit eis. Amen amen dico vobis non potest filius a se facere quicquam nisi quod viderit patrem facientem. Quae enim ille fecerit haec et filius similiter facit. Pater enim diligit filium et omnia demonstrat ei quae ipse facit et maiora horum demonstrabit ei opera ut vos admiremini. Sicut enim pater suscitat mortuos et vivificat ita et filius quos vult vivificat. Neque enim pater iudicat quemquam sed omne iudicium dedit filio. Ut omnes honorificent filium sicut honorificant patrem. Qui non honorificat filium non honorificat patrem qui misit illum. Amen amen dico vobis quia qui verbum meum audit et credit ei qui misit me habet vitam aeternam et in iudicium non venit sed transit a morte in vitam. Amen amen dico vobis quia venit hora et nunc est quando mortui audient vocem filii dei et qui audierint vivent. Sicut enim pater habet vitam in semetipso sic dedit et filio vitam habere in semetipso. Et potestatem dedit ei iudicium facere quia filius hominis est. Nolite mirari hoc quia venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient vocem eius et procedent qui bona fecerunt in resurrectionem vitae qui vero mala egerunt in resurrectionem iudicii. Non possum ego a me ipso facere quicquam sicut audio iudico et iudicium meum iustum est quia non quaero voluntatem meam sed voluntatem eius qui misit me. Si ego testimonium perhibeo de me ipso testimonium meum non est verum. Alius est qui testimonium perhibet de me et scio quia verum est testimonium quod perhibet de me. Vos misistis ad johannem et testimonium perhibuit veritati. Ego autem non ab homine testimonium accipio sed haec dico ut vos salvi sitis. Ille erat lucerna ardens et lucens. Vos autem voluistis exultare ad horam in luce eius. Ego autem habeo testimonium maius johannis opera enim quae dedit mihi pater ut perficiam ea ipsa opera quae ego facio testimonium perhibent de me quia pater misit me. Et qui misit me pater ipse testimonium perhibuit de me. Neque vocem eius unquam audistis neque speciem eius vidistis et verbum eius non habetis in vobis manens quia quem misit ille huic vos non creditis. Scrutamini scripturas in quibus putatis vitam aeternam habere et illae sunt quae testimonium perhibent de me. Et non vultis venire ad me ut vitam habeatis. Gloriam ab hominibus non accipio sed novi vos quia dilectionem dei non habetis in vobis. Ego veni in nomine patris mei et non accipitis me si alius venerit in nomine suo illum accipietis. Quomodo vos potestis credere gloriam ab invicem accipientes et gloriam quae a solo deo est non quaeritis. Nolite putare quia ego accusaturus sum vos apud patrem. Est qui accusat vos moyses in quo vos sperastis. Si enim crederetis moysi forsitan crederetis et mihi de me enim ille scripsit. Si autem illius scriptis non creditis quomodo verbis meis credetis.

Post haec abiit ihc trans mare galilaeae quod est tiberiadis et sequebatur eum multitudo magna quia videbant signa quae faciebat super his qui infirmabantur. Subiit autem in montem ihc et ibi sedebat cum discipulis suis. Erat autem proximum pascha dies festus iudaeorum. Cum sublevasset ergo oculos ihc et vidisset quia multitudo magna venit ad eum dicit philippo. Unde ememus panes ut manducent hi. Hoc autem dicebat temptans eum ipse enim sciebat quid esset facturus. Respondit ei philippus. Ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis ut unusquisque modicum quid accipiat. Dicit ei unus de discipulis eius andreas frater simonis petri. Est puer unus hic qui habet quinque panes hordeaceos et duos pisces sed haec quid sunt inter tantos. Dixit ergo ihc. Facite homines discumbere. Erat autem fenum multum in loco. Discubuerunt ergo viri numero quasi quinque milia. Accepit ergo panes ihc et cum gratias egisset distribuit discumbentibus similiter et ex piscibus quantum volebant. Ut autem impleti sunt dicit discipulis suis. Colligite quae superaverunt fragmenta ne pereant. Collegerunt ergo et impleverunt duodecim cophinos fragmentorum ex quinque panibus hordeaceis quae superfuerunt his qui manducaverant. Illi ergo homines cum vidissent quod ihc fecisset signum dicebant quia hic est vere propheta qui venturus est in mundum. Ihc ergo cum cognovisset quia venturi essent ut rapiant eum et faciant eum regem fugit iterum in montem ipse solus. Vespere autem facto descenderunt discipuli eius ad mare et cum navigio ascendentes ibant trans mare in capharnaum. Et tenebrae iam factae erant et non venerat ad eos ihc. Mare autem vento magno flante exsurgebat. Cum remigassent ergo quasi stadia viginti quinque aut triginta vident ihc ambulantem super mare et proximum navi fieri et timuerunt. Ille autem dicit eis. Ego sum nolite timere. Voluerunt ergo accipere eum in navem et statim navis fuit ad terram in quam ibant. Altera die turba quae stabat trans mare vidit quia navicula alia non erat ibi nisi una in qua ascenderant discipuli eius et quia non introisset ihc cum discipulis suis in navem sed discipuli eius soli abierant. Aliae autem supervenerunt navigiae a tiberiade iuxta locum ubi manducaverant panem gratias agente domino. Cum ergo vidisset turba quia ihc non esset ibi neque discipuli eius ascenderunt navigia et venerunt capharnaum quaerentes ihc. Et cum invenissent eum trans mare dixerunt ei. Rabbi quando huc venisti. Respondit eis ihc et dixit. Amen amen dico vobis quaeritis me non quia vidistis signa sed quia manducastis ex panibus et saturati estis. Operamini non cibum qui perit sed qui permanet in vitam aeternam quem filius hominis vobis dabit. Hunc enim pater signavit deus. Dixerunt ergo ad eum. Quid faciemus ut operemur opera dei. Respondit ihc et dixit eis. Hoc est opus dei ut credatis in eum quem misit ille. Dixerunt ergo ei. Quod ergo tu facis signum ut videamus et credamus tibi quid operaris. Patres nostri manna manducaverunt in deserto sicut scriptum est. Panem de caelo dedit eis manducare. Dixit ergo eis ihc. Amen amen dico vobis non moyses dedit vobis panem de caelo sed pater meus dat vobis panem de caelo verum. Panis enim dei est qui descendit de caelo et dat vitam mundo. Dixerunt ergo ad eum. Domine semper da nobis panem hunc. Dixit autem eis ihc. Ego sum panis vitae qui venit ad me non esuriet et qui credit in me non sitiet umquam. Sed dixi vobis quia et vidistis me et non creditis. Omne quod dat mihi pater ad me veniet et eum qui venit ad me non eiciam foras quia descendi de caelo non ut faciam voluntatem meam sed voluntatem eius qui misit me. Haec est autem voluntas patris qui misit me ut omne quod dedit mihi non perdam ex eo sed resuscitem illud in novissimo die. Haec est enim voluntas patris mei ut omnis qui videt filium et credit in eum habeat vitam aeternam et ego resuscitabo eum in novissimo die. Murmurabant ergo iudaei de illo quia dixisset ego sum panis qui de caelo descendi et dicebant. Nonne hic est ihc filius ioseph cuius nos novimus patrem et matrem. Quomodo ergo dicit hic quia de caelo descendi. Respondit ihc et dixit eis. Nolite murmurare in invicem. Nemo potest venire ad me nisi pater qui misit me traxerit eum et ego resuscitabo eum in novissimo die. Est scriptum in prophetis. Et erunt omnes docibiles dei. Omnis qui audivit a patre et didicit venit ad me. Non quia patrem vidit quisquam nisi is qui est a deo hic vidit patrem. Amen amen dico vobis qui credit habet vitam aeternam. Ego sum panis vitae. Patres vestri manducaverunt manna in deserto et mortui sunt. Hic est panis de caelo descendens ut si quis ex ipso manducet non moriatur. Ego sum panis vivus qui de caelo descendi. Si quis manducaverit ex hoc pane vivet in aeternum et panis quem ego dabo caro mea est pro mundi vita. Litigabant ergo iudaei ad invicem dicentes. Quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum. Dixit ergo eis ihc. Amen amen dico vobis nisi manducaveritis carnem filii hominis et bibetis eius sanguinem non habebitis vitam in vobis. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem habet vitam aeternam et ego resuscitabo eum in novissimo die. Caro enim mea vere est cibus et sanguis meus vere est potus. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem in me manet et ego in eo. Sicut misit me vivens pater et ego vivo propter patrem et qui manducat me et ipse vivet propter me. Hic est panis qui de caelo descendit. Non sicut manducaverunt patres vestri manna et mortui sunt. Qui manducat hunc panem vivet in aeternum. Haec dixit in synagoga docens in capharnaum. Multi ergo audientes ex discipulis eius dixerunt. Durus est hic sermo et quis potest eum audire. Sciens autem ihc apud semetipsum quia murmurarent de hoc discipuli eius dixit eis. Hoc vos scandalizat. Si ergo videritis filium hominis ascendentem ubi erat prius. Spiritus est qui vivificat caro non prodest quicquam. Verba quae ego locutus sum vobis spiritus et vita sunt. Sed quidam ex vobis sunt qui non credunt. Sciebat enim ihc a principio qui essent non credentes et quis traditurus esset eum. Et dicebat. Propterea dixi vobis quia nemo potest venire ad me nisi fuerit ei datum a patre meo. Ex hoc multi discipulorum eius abierunt retro et iam non cum illo ambulabant. Dixit ergo ihc ad duodecim. Numquid et vos vultis abire. Respondit ei simon petrus. Domine ad quem ibimus verba vitae aeternae habes. Et nos credimus et cognovimus quia tu es christus filius dei vivi. Respondit eis ihc. Nonne ego vos duodecim elegi et ex vobis unus diabolus est. Dicebat autem iudam simonis iscariotis hic enim erat traditurus eum unus de duodecim.

Post haec autem ambulabat ihc in galilaea. Non enim volebat in iudaea ambulare quia quaerebant eum iudaei interficere. Erat autem in proximo dies festus iudaeorum scenopegia. Dixerunt autem ad eum fratres eius. Transi hinc et vade in iudaeam ut et discipuli tui videant opera tua quae facis. Nemo enim quod in occulto quaerit ut sit in palam. Si haec facis manifesta temetipsum mundo. Neque enim fratres eius credebant in eum. Dicit ergo eis ihc. Tempus meum nondum advenit. Tempus autem vestrum semper paratum est. Non potest mundus odisse vos me autem odit quia ego testimonium perhibeo de illo quia opera eius mala sunt. Vos ascendite ad diem festum hunc. Ego non ascendo ad diem festum hunc quia tempus meum nondum impletum est. Haec cum dixisset ipse mansit in galilaea. Ut autem ascenderunt fratres eius tunc et ipse ascendit ad diem festum non manifeste sed quasi in occulto. Iudaei ergo quaerebant eum in die festo et dicebant. Ubi est ille. Et murmur multus erat in turba de illo. Quidam enim dicebant. Bonus est. Alii autem dicebant. Non sed seducit turbam. Nemo tamen palam loquebatur de illo propter metum iudaeorum. Iam autem die festo medio ascendit ihc in templum et docebat. Mirabantur ergo iudaei dicentes. Quomodo hic litteras scit cum non didicerit. Respondit eis ihc et dixit. Mea doctrina non est mea sed eius qui misit me. Si quis voluerit voluntatem eius facere cognoscet de doctrina utrum ex deo sit an ego a me ipso loquar. Qui a semetipso loquitur gloriam propriam quaerit qui autem quaerit gloriam eius qui misit illum hic verax est et iniustitia in illo non est. Nonne moyses dedit vobis legem et nemo ex vobis facit legem. Quid me quaeritis interficere. Respondit turba et dixit. Daemonium habes quis te quaerit interficere. Respondit ihc et dixit eis. Unum opus feci et omnes miramini propterea moyses dedit vobis circumcisionem non quia ex moyse est sed ex patribus et in sabbato circumcidis hominem. Si circumcisionem accipit homo in sabbato ut non solvatur lex moysi mihi indignamini quia totum hominem sanum feci in sabbato. Nolite iudicare secundum faciem sed iustum iudicium iudicate. Dixerunt ergo quidam de hierosolymis. Nonne hic est quem quaerunt interficere. Et ecce palam loquitur et nihil ei dicunt. Numquid vere cognoverunt principes quia hic est vere christus. Sed hunc scimus unde sit christus autem cum venerit nemo scit unde sit. Clamabat ergo ihc in templo docens et dicens. Et me scitis et unde sim scitis et a me ipso non veni sed est verus qui misit me quem vos nescitis. Ego scio eum quia ab ipso sum et ipse me misit. Quaerebant ergo eum apprehendere et nemo misit in illum manum quia nondum venerat hora eius. De turba autem multi crediderunt in eum et dicebant. Christus cum venerit numquid plura signa faciet quam quae hic facit. Audierunt pharisaei turbam murmurantem de illo haec et miserunt pontifices et pharisaei ministros ut apprehenderent eum. Dixit ergo ihc. Adhuc modicum tempus vobiscum sum et vado ad eum qui me misit. Quaeretis me et non invenietis et ubi ego sum vos non potestis venire. Dixerunt ergo iudaei ad semetipsos. Quo hic iturus est quia non invenietur eum. Numquid in dispersionem gentium iturus est et docturus gentes. Quis est hic sermo quem dixit quaeretis me et non invenietis et ubi ego sum vos non potestis venire. In novissimo autem die magno festivitatis stabat ihc et clamabat dicens. Si quis sitit veniat ad me et bibat qui credit in me. Sicut dixit scriptura flumina de ventre eius fluent aquae vivae. Hoc autem dixit de spiritu quem accepturi erant credentes in eum. Nondum enim erat spiritus datus quia ihc nondum erat glorificatus. Multi ergo de turba audientes hunc sermonem dicebant. Hic est vere propheta. Alii dicebant. Hic est christus. Quidam autem dicebant. Numquid a galilaea venit christus. Nonne scriptura dicit quia de semine david et de bethlehem castello ubi erat david venit christus. Dissensio ergo facta est in turba propter eum. Quidam autem ex ipsis volebant apprehendere eum sed nemo misit in illum manus. Venerunt ergo ministri ad principes sacerdotum et pharisaeos et dixerunt ad illos. Quare non adduxistis illum. Responderunt ministri. Numquam sic locutus est homo sicut hic homo. Responderunt ergo eis pharisaei. Numquid et vos seducti estis. Numquid ex principibus aliquis credidit in eum aut ex pharisaeis. Sed turba haec quae non novit legem maledicti sunt. Dicit nicodemus ad eos qui venerat ad eum nocte unus ex ipsis. Numquid lex nostra iudicat hominem nisi prius audierit ab ipso et cognoverit quid faciat. Responderunt et dixerunt ei. Numquid et tu galilaeus es. Scrutare et vide quia propheta a galilaea non surgit. Et reversi sunt unusquisque in domum suam.

Ihc autem perrexit in montem oliveti. Et mane iterum venit in templum et omnis populus veniebat ad eum et sedens docebat eos. Adducunt autem scribae et pharisaei mulierem in adulterio deprehensam et statuerunt eam in medio et dicunt ei. Magister haec mulier modo deprehensa est in adulterio. In lege autem moyses mandavit nobis huiusmodi lapidare. Tu ergo quid dicis. Hoc autem dicebant tentantes eum ut haberent quid accusarent eum. Ihc autem inclinans se deorsum digito scribebat in terra. Cum autem perseverarent interrogantes eum erexit se et dixit eis. Qui sine peccato est vestrum primus in illam lapidem mittat. Et iterum se inclinans scribebat in terra. Illi autem audientes et a conscientia arguti exibant unus post unum incipiens a senioribus usque ad novissimos et remansit solus ihc et mulier in medio stans. Erigens autem se ihc dixit ei. Mulier ubi sunt qui te accusabant nemo te condemnavit. Quae dixit. Nemo domine. Dixit autem ihc. Nec ego te condemnabo vade et amplius iam noli peccare. Iterum ergo ihc locutus est eis dicens. Ego sum lux mundi qui sequitur me non ambulat in tenebris sed habebit lumen vitae. Dixerunt ergo ei pharisaei. Tu de te ipso testimonium perhibes testimonium tuum non est verum. Respondit ihc et dixit eis. Etsi ego testimonium perhibeo de me ipso verum est testimonium meum quia scio unde veni et quo vado. Vos autem nescitis unde veniam aut quo vadam. Vos secundum carnem iudicatis ego non iudico quemquam. Et si iudico ego iudicium meum verum est quia solus non sum sed ego et qui misit me pater. Et in lege autem vestra scriptum est quia duorum hominum testimonium verum est. Ego sum qui testimonium perhibeo de me ipso et testimonium perhibet de me qui misit me pater. Dicebant ergo ei. Ubi est pater tuus. Respondit ihc. Neque me scitis neque patrem meum scitis si me sciretis forsitan et patrem meum sciretis. Haec verba loquutus est ihc in gazophylacio docens in templo et nemo apprehendit eum quia nondum venerat hora eius. Dixit ergo iterum ihc. Ego vado et quaeretis me et in peccato vestro moriemini. Quo ego vado vos non potestis venire. Dicebant ergo iudaei. Numquid interficiet semetipsum quia dixit quo ego vado vos non potestis venire. Et dicebat eis. Vos de deorsum estis ego de supernis sum vos de hoc mundo estis ego non sum de hoc mundo. Dixi ergo vobis quia moriemini in peccatis vestris si enim non credideritis quia ego sum moriemini in peccatis vestris. Dicebant ergo ei. Tu quis es. Dixit eis ihc. Principium qui et loquor vobis. Multa habeo de vobis loqui et iudicare sed qui misit me verax est et ego quae audivi ab eo haec loquor in mundo. Et non cognoverunt quia patrem eius dicebat deum. Dixit ergo eis ihc. Cum exaltaveritis filium hominis tunc cognoscetis quia ego sum et a me ipso facio nihil sed sicut docuit me pater haec loquor et qui me misit mecum est et non reliquit me solum pater quia ego quae placita sunt ei facio semper. Haec illo loquente multi crediderunt in eum. Dixit ergo ihc ad eos qui credebant ei iudaeos. Si vos manseritis in sermone meo vere discipuli mei eritis et cognoscetis veritatem et veritas liberabit vos. Responderunt ei. Semen abrahae sumus et nemini servivimus unquam quomodo tu dicis quia liberi eritis fiet. Respondit eis ihc. Amen amen dico vobis quia omnis qui facit peccatum servus est peccati. Servus autem non manet in domo in aeternum filius manet in aeternum. Si ergo filius vos liberaverit vere liberi eritis. Scio quia filii abrahae estis sed quaeritis me interficere quia sermo meus non capit in vobis. Ego quod vidi apud patrem meum loquor et vos quae vidistis apud patrem vestrum facite. Responderunt et dixerunt ei. Pater noster abraham est. Dicit eis ihc. Si filii abrahae estis opera abrahae facite. Nunc autem quaeritis me interficere hominem qui veritatem vobis locutus sum quam audivi a deo hoc abraham non fecit. Vos facitis opera patris vestri. Dixerunt ergo ei. Nos ex fornicatione non sumus nati unum patrem habemus deum. Dixit ergo eis ihc. Si deus pater vester esset diligeretis utique me ego enim ex deo processi et veni neque enim a me ipso veni sed ille me misit. Quare loquelam meam non cognoscitis quia non potestis audire sermonem meum. Vos ex patre diabolo estis et desideria patris vestri vultis facere. Ille homicida erat ab initio et in veritate non stetit quia non est veritas in eo. Cum loquitur mendacium ex propriis loquitur quia mendax est et pater eius. Ego autem si veritatem dico non creditis mihi. Quis ex vobis arguet me de peccato si veritatem dico vobis quare non creditis mihi. Qui ex deo est verba dei audit propterea vos non auditis quia ex deo non estis. Responderunt iudaei et dixerunt ei. Nonne bene dicimus nos quia samaritanus es tu et daemonium habes. Respondit ihc. Ego daemonium non habeo sed honorifico patrem meum et vos inhonorastis me. Ego autem non quaero gloriam meam est qui quaerat et iudicet. Amen amen dico vobis si quis sermonem meum servaverit mortem non videbit in aeternum. Dixerunt iudaei. Nunc cognovimus quia daemonium habes. Abraham mortuus est et prophetae et tu dicis. Si quis sermonem meum servaverit non gustabit mortem in aeternum. Numquid tu maior es patre nostro abraham qui mortuus est et prophetae mortui sunt quem te ipsum facis. Respondit ihc. Si ego glorificavi me ipsum gloria mea nihil est. Est pater meus qui glorificat me quem vos dicitis quia deus noster est et non cognovistis eum ego autem novi eum et si dixero quia non scio eum ero similis vobis mendax. Sed scio eum et sermonem eius servo. Abraham pater vester exultavit ut videret diem meum vidit et gavisus est. Dixerunt ergo iudaei ad eum. Quinquaginta annos nondum habes et abraham vidisti. Dixit eis ihc. Amen amen dico vobis antequam abraham fieret ego sum. Tulerunt ergo lapides ut iacerent in eum ihc autem abscondit se et exivit de templo.

Et praeteriens vidit hominem caecum a nativitate. Et interrogaverunt eum discipuli eius dicentes. Rabbi quis peccavit hic aut parentes eius ut caecus nasceretur. Respondit ihc. Neque hic peccavit neque parentes eius sed ut manifestentur opera dei in illo. Me oportet operari opera eius qui misit me donec dies est. Venit nox quando nemo potest operari. Quamdiu sum in mundo lux sum mundi. Haec cum dixisset exspuit in terram et fecit lutum ex sputo et linivit lutum super oculos eius et dixit ei. Vade lavare in natatoria siloe quod interpretatur missus. Abiit ergo et lavit et venit videns. Vicini ergo et qui videbant eum prius quia mendicus erat dicebant. Nonne hic est qui sedebat et mendicabat. Alii dicebant. Hic est. Alii autem. Nequaquam sed similis est ei. Ille autem dicebat. Quia ego sum. Dicebant ergo ei. Quomodo aperti sunt oculi tui. Respondit ille et dixit. Homo qui dicitur ihc lutum fecit et unxit oculos meos et dixit mihi. Vade ad natatoria siloe et lava. Abii ergo et lavi et vidi. Et dixerunt ei. Ubi est ille. Ait. Nescio. Adducunt eum ad pharisaeos qui fuerat caecus. Erat autem sabbatum in die illo quando lutum fecit ihc et aperuit oculos eius. Rursum ergo interrogabant eum pharisaei quomodo vidisset. Ille autem dixit eis. Lutum posuit super oculos meos et lavi et video. Dicebant ergo ex pharisaeis quidam. Non est hic homo a deo qui sabbatum non custodit. Alii dicebant. Quomodo potest homo peccator haec signa facere. Et dissensio erat in illis. Dicunt ergo caeco iterum. Tu quid dicis de illo qui aperuit oculos tuos. Dixit quia propheta est. Non credebant ergo iudaei de illo quia caecus fuisset et vidisset donec vocarent parentes eius qui viderat. Et interrogaverunt eos dicentes. Hic est filius vester quem vos dicitis quia caecus natus est. Quomodo ergo nunc videt. Responderunt parentes eius et dixerunt. Scimus quia hic est filius noster et quia caecus natus est. Quomodo autem nunc videat nescimus aut quis aperuit oculos eius nos nescimus. Ipsum interrogate aetatem habet ipse de se loquetur. Haec dixerunt parentes eius quoniam timebant iudaeos. Iam enim conspiraverant iudaei ut si quis eum confiteretur christum extra synagogam fieret. Propterea parentes eius dixerunt quia aetatem habet ipsum interrogate. Vocaverunt ergo iterum hominem qui fuerat caecus et dixerunt ei. Da gloriam deo. Nos scimus quia hic homo peccator est. Dixit ergo illis ille. Si peccator sit nescio. Unum scio quia cum caecus essem modo video. Dixerunt ergo illi. Quid fecit tibi quomodo aperuit oculos tuos. Respondit eis. Dixi vobis iam et audistis quid iterum vultis audire numquid et vos discipuli eius fieri vultis. Maledixerunt ergo illi et dixerunt. Tu discipulus illius sis nos autem moysi discipuli sumus. Nos scimus quia moysi locutus est deus hunc autem nescimus unde sit. Respondit homo et dixit eis. In hoc enim mirabile est quod vos nescitis unde sit et aperuit oculos meos. Scimus autem quia peccatores deus non audit sed si quis dei cultor est et voluntatem eius facit hunc exaudit. A saeculo non audivimus quia aperuit quis oculos caeci nati. Nisi esset hic a deo non poterat facere quicquam. Responderunt et dixerunt ei. In peccatis tu natus es totus et tu nos docere. Et eiecerunt eum foras. Audivit ihc quia eiecerunt eum foras et cum invenisset eum dixit ei. Tu credis in filium dei. Respondit ille et dixit. Et quis est domine ut credam in eum. Dixit ei ihc. Et vidisti eum et qui loquitur tecum ipse est. Ille autem ait. Credo domine. Et procidit ei. Et dixit ihc. In iudicium ego in hunc mundum veni ut qui non vident videant et qui videntes caeci fiant. Audierunt ex pharisaeis qui cum ipso erant haec et dixerunt ei. Numquid et nos caeci sumus. Dixit eis ihc. Si caeci essetis non haberetis peccatum nunc autem dicitis quia videmus peccatum vestrum manet.

Amen amen dico vobis qui non intrat per ostium in ovile ovium sed ascendit aliunde ille fur est et latro. Qui autem intrat per ostium pastor est ovium. Huic ostiarius aperit et oves vocem eius audiunt et proprias oves vocat nominatim et educit eas. Et cum proprias oves emiserit ante eas vadit et oves illum sequuntur quia sciunt vocem eius. Alienum autem non sequuntur sed fugient ab eo quia non norunt alienorum vocem. Hoc proverbium dixit ihc illis. Illi autem non cognoverunt quid loqueretur eis. Dixit ergo iterum ihc. Amen amen dico vobis quia ego sum ostium ovium. Omnes quotquot venerunt fures sunt et latrones sed non audierunt eos oves. Ego sum ostium. Per me si quis introierit salvabitur et ingredietur et egredietur et pascua inveniet. Fur non venit nisi ut furetur et mactet et perdat. Ego veni ut vitam habeant et abundantius habeant. Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis. Mercenarius autem et qui non est pastor cuius non sunt oves suae videt lupum venientem et dimittit oves et fugit et lupus rapit et dispergit oves. Mercenarius autem fugit quia mercenarius est et non pertinet ei de ovibus. Ego sum pastor bonus et cognosco meas et cognoscunt me meae. Sicut novit me pater et ego agnosco patrem et animam meam pono pro ovibus meis. Et alias oves habeo quae non sunt ex hoc ovili et illas oportet me adducere et vocem meam audient et fiet unum ovile et unus pastor. Propterea me pater diligit quia ego pono animam meam ut iterum sumam eam. Nemo tollit eam a me sed ego pono eam a me ipso et potestatem habeo ponendi eam et potestatem habeo iterum sumendi eam. Hoc mandatum accepi a patre meo. Dissensio rursum facta est inter iudaeos propter hos sermones. Et dicebant multi ex ipsis. Daemonium habet et insanit quid eum auditis. Alii dicebant. Haec verba non sunt daemonium habentis numquid daemonium potest caecorum oculos aperire. Factae sunt autem encaenia in hierosolymis et hiems erat. Et ambulabat ihc in templo in porticu salomonis. Circumdederunt ergo eum iudaei et dicebant ei. Quousque animam nostram tollis si tu es christus dic nobis palam. Respondit eis ihc. Loquor vobis et non creditis opera quae ego facio in

¶ b

Sc̃a 2ª p̃t p̃tis

instruit adhuc de celestibus tan[quam] ... celestis ē et ascensio ad uitā. terena eius exaltatio ad mortem. Qui intelligunt celestia. qui nō carnales. i. nō intelligunt de ascensione. renata eorū spiritualis ascendit in celū. Sed nō nisi sunt membra corporis eius qui in una persona est hō et filius dei. ut sciat iste nullum ex se. sed per xpm posse ascendere. et nō ñ dicat hoīes ascendere. sed filiū hoīs to tū cū corpore. qui s[ecundu]m diuinitatē descendit de celo. et est in celo. nō s[ecundu]m hō est et ascensio nō potest esse nisi redemptus per passionem sub[...] et sicut moyses serpens exal. magisteriū legis adhuc carnalis legis innuat et hoc dicat filiū hoīs ne hoc solū putet non eodem modo sub[...] eum esse filium dei. sic enī dilexit deus mundum.

Cosmos grece et latine mundus dicitur. s[ecundu]m singularibus p[er] mūdū g[enus] humana natura significatur. Nam et per ... p[ro] exc[e]llentie. elementis constat. Sed et anima addit ornata q[uae] ad ymaginē dei facta est. et adhuc diligit deus. ut eternam faciat.

Nondū apparuit mundū set iā facti ē iudiciū. nouit dominus qui sunt eius.

Ex eo saluat[ur] q[uo]d nō iudicatur. Sed ñ iudicatur ex se habunt q[uia] ñ crediderunt.

Cur qui nō credit iudicatur. qr lux uenit. q[uae] exaltat et admonet hoīes cognoscere sua mala in quibus omnes sunt. Sed alii oderunt ad monentem lucē et fugiunt. nō arguuntur eorum mala que diligunt. alii autem ammoniti per lucem accusant mala sua. quod

¶ ascendit per se hō.
cendit in celum ni
¶ sed et de hic
si qui de celo descen
¶ quod est ē ih.
dit. filius hominis
qui est in celo. et si
cut moyses exaltauit serpentem in deser
¶ in cor.
to. ita exaltari oportet filiū hominis. ut
¶ i. in uera fide tenuerit.
omnis qui credit in ipsm non pereat. sed ha
beat uitam eternā.
¶ ecce nō dic de filio di ut supra
Sic enim deus dile
de filio hoīs in quo q[ui] iam ... dicit
xit mundū. ut fi
in suum per eum ... restauremini.
lium suum uni
genitū daret. ut
omnis qui credit
in eum non pereat
set habeat uitam. eternā. Non enim misit
¶ in hūanā naturam.
deus filium suum in mund[um] ut iudicet
Quin salvet indidit.
mundū sed ut saluetur mundus per ip
¶ quod per fidē diuinitatē p[er] ea
sum. Qui credit in eum non iudicatur.
per quibus dampnaret. ¶ ne dicā iudicabit ¶ cur.
Qui autem non credit iam iudicatus est.
¶ in quo solo ē salus. nō hēt uirtutes filios
Quia non credit in nomine unigeniti
deus per quem salvet. ¶ causa dampnationis.
filij dei hoc est autem iudicium. qr

Sic moyses per serpentem et xpc mortuus serpens dicitur. quia qui a fide intuetur liberatur sic intuentibus ille. in figura sibi igni tis serpentibus lacerabantur qui significant incentiua uitiorum.

Aperit causam salutis humane. i. dilectionē di patris ex quo omnis restitutio per filiū suū in spu scō.

Daret in mortē ut omnis aspiciens in mortē eius nō pereat sed hēt uitā eternam.

Ut saluet per filiū di nō enim aliā ob causam uenit. nō ut saluet nō ut iudicet. i. dampnet.

Sic

Iudicium aliud iudicium .i. e
terna dampnatio. nisi non
cognoscere et videre filium
filium dei. sic nichil aliud
est beatitudo vita nisi videre
et cognoscere filium dei.
unde christus: hec est vita eterna. ut cog
noscat te verum deum et quem
misisti ihesum christum.

Opera .i. impietas et incredulitas
tas et odium eterne lucis et nolle
eam aspicere sed velle in tene
bris peccatorum remanere.

Ostensio quare iusticia damp
netur qui non credit, ostenditur
dit qua iusticia salvetur
qui credit.

Post hoc non statim post disputa
tionem cum nichodemo
que facta est in ierosolimis,
sed pacto spacio temporis de galilea
lileam in iudeam rediit.

Baptizabat suo baptismo non eo quo
baptizatus est. ille enim sibi
et ut esset via et preparatio suo
baptismo.

Ennon hebraice aqua. unde non
nominis interpretatione aperiens
subdit: quia aque multe erant
ibi. Salim oppidum est ultra
iordanem situm ubi olim
melchisedech regnavit.

Verbum in carne.

lux venit in mundum
et dilexerunt homines magis tenebras

quia eternales quia peccata diligunt

debent. quia peccata arguentur.

quam lucem. erant enim eorum mala opera. omnis

tur. quia quod est in intentione mali et malum placet. quia non coniungitur luci sed fugit

enim qui male agit odit lucem et non ve

ea. quia detegit mala.

nit ad lucem ut non

quia mala que diligit. scilicet longe

arguantur opera eius.

opera quod veritas iubet.

Qui autem facit veri
tatem venit ad lu
cem. Ut manifeste
tur opera eius quia
in deo sunt facta.

scilicet post pascha in eadem quia negata

Post hec venit ihesus et

ut facta. significat quod

discipuli eius in iu

fideles quos instruit ihesus. quia discipulis vel credentibus in eum iudeis. per dis

deam terram et illic demorabatur cum eis

cipulos. quia per ceteros

et baptizabat. Erat autem et

et figurans baptismum christi.

iohannes baptizans in

scilicet civitate

enon iuxta salim
quia aque multe
erant illic et venie
bant et baptizaban
tur. Nondum

Misticę nondum erat consummatio, unde non cum pendens in cruce dixit consummatum est.

est iurare facere. et sic illumi
nantur.

Ideo enim displicent mala sua
et accusat non sibi ignoscit. non sibi
parcit. venit ad lucem non capit agere
cum deo qui mala accusat. quia
initium boni est accusatio ma
li. ut opera eius. s. quia se accusando
sicut deus accusat manifestentur.
quia in deo sunt facta. non. dei lux
sibi lucet. sibi non displiceret.

Mos est vel est confessio peccatorum vel divina
rum laudum. illuc venit ihesus et disci
puli eius .i. doctrina et illumina
tio eius et ibi moratur purgan
do a delictis. ubi non secretis. et ibi demo
ratur et baptizatur.

Christo iam baptizante adhuc bap
tizat iohannes. quia adhuc permanet
umbra nec debet precursor cessare
donec veritas manifestetur.

Quamdiu tardeveni non desinit bapti
zare. preterit doctrina fidei. tamen pro
fuit baptisma iohannis ante baptisma christi. quia sic
ille predicabat penitentiam et bapti
zabat et preveniebat in agnitione ve
ritatis quemadmodum apparuit ad
trahebat. sic ministri ecclesie pri
mo erudiunt venientes ad
fidem. post peccata eorum redarguunt.
deinde in baptismo remissionem peccatorum
tribuunt et sic cognitionem et dilectionem
veritatis attrahunt.

C

¶ sexta 3 a. ¶

¶ Fa est pt 3a dnica pasche.

iohes

Necdum enim missus fuerat in carcerem iohannes. Facta

est ergo questio ex discipulis iohannis cum iudeis de

purificatione. et venerunt ad iohannem

et dixerunt ei. Rabbi

qui erat tecum trans

iordanem. cui tu testimonium perhibui

sti. ecce hic baptizat. et omnes veniunt

ad eum. Respondit iohannes

et dixit. Non potest ho

mo accipere quicquam

nisi fuerit ei datum

de celo. Ipsi vos michi testimonium

perhibetis. quod dixerim non sum e

go christus. sed quoniam missus sum an

te illum. Qui habet sponsam spo

sus est. amicus autem sponsi qui stat et

audit eum. gaudio gaudet propter vo

cem sponsi. Hoc ergo

gaudium meum

impletum est. Illum

oportet crescere me

Glosses (left column):

Ecce aperte notatur tempus quo christus ante io hannem in carcerem quod alii preterierunt incipientes ab hiis quod postquam missus iohannes in carcerem est cum cessaret baptismo eius. aperte incipit baptismus christi.

Dicentibus melius esse baptismum christi ad quem mittebat iohannes ipse non est ultra ad iohannem.

Quia ultra consuetudinem hominum ne vanis sim nature ex patribus predicte etiam si putatis me ultra hominem esse. sed sciatis ipsius quod habeo ille de quo habeo quod habeo ex me non habeo. ex illo gratie sublimitatem.

Putatis ut aliquid dixerim esse me in testimonium. ego non baptizo in remissione sed ille.

Ipse sum ego christus non sum unctus a pre plenitudine spiritus sed de ple nitudine illius accepi ut illum precurrerem.

Sponsam. id est ecclesiam. que ge nerat et virgo permanet.

Nihil gaudium meum imple tum est. quia factus sum amicus sponsi. quia sto gaudio.

Gaudio ad vocem sponsi. ille est sponsus crescat. id est in ueniet esse christus qui putabant esse ipsum ego minuar quia inuenia[r] ipse non christus predicabatur.

Illum oportet crescere. id est exal

Glosses (right column and interlinear):

Rabbi. cum non intelligerent unum dum contra iohannem.

Quasi. ego pur homo ni chil habeo nisi quod datur ab eo. id est baptizare in penitentiam non in remissione peccatorum. quia non ego sum sed ille. ut sciatis me esse missum non fuisse. ideo ad illum currite.

Vox eius testimonium eius. quo perhibet se filium dei sponsum ecclesie.

Iohannes figura legis christus intrat minuitur a pa tente veritate.

Qui de sursum venit .i. de altitudine humane nature ante peccatum primi parentis. quia de illa altitudine assumpsit verbum dei humanam, sicut venit assumpsit penam. qui de celo .i. de patre venit duobus modis super omnia est primo super omnem humanitatem qui de ipsa prius in peccatum venit. super omnes altitudine patris cui equalis.

autem minui. Qui
.i. Christus .i. christus. de patre. non mundo.
de sursum venit
de non mundo celum. qui super angelos.
super omnes est. Qui
.i. iohannes .i. terrenus ex se est. terra.
de terra est, et de terra
ex se terrena sapit et dicit si aliquid divina ex illuminante est. dicit
loquitur. Qui de
quod autem de sursum .i. christus
celo venit super omnes
cap. presen. capitulo.

est. et quod vidit et audivit hoc testatur.
de sua divinitate. de populo suo. de populo
et testimonium eius nemo accipit. Qui
tenere.
autem acceperit eius testimonium signavit
ipse qui de celo venit sermo
quia deus verax est.
.i. christus
verax est. in his distinguit se a christo. sed quia ipse missus et illa dicit loquitur a patre ad quem non venit .i. mundi.

Signum posuit in corde suo. in speciale aliquid hunc esse verum deum qui missus est ad salutem hominum.

Omnis homo ex se mendax. non enim illa dicere potest. nisi illuminatus a deo.

.i. christus. quia vere verax quia illa dicit
Quem enim misit deus verba dei loquitur. non enim

loquitur.

Quem misit deus per illa dei loquitur. quia est quem misit deus est. ideo verba dei loquitur. ergo verba filii de se testimonium perhibentis, quia deus sit ita dixit. filio quantum ipse pater equalem .i. filium genuit.

ad mensuram dat deus spiritum.
spiritum. singulariter
non ut aliis operationes. hoc verum sit
pater diligit filium. et omnia dedit in manu eius.
filio. spiritum sanctum
Qui credit in
unum in hoc habet vitam eternam. quia qui est vita eterna.
filium habet vitam eternam. qui autem
.i. christum filium
incredulus est filio non videbit vitam

tanti quam peccata dimittit gloriam dei in quo gloria eius. que in se semper est per scientiam. crescit in homine quia quo plus videt eam in hoc. in quo minuitur cui ante in se gloriabatur, dum in peccata confitetur. et accepit quia deus ille cui vel attestatur passio utriusque christus exaltatur in cruce iohannes capite minuitur. attestatur creatura. iohannes in decrescentibus natus est christus crescentibus diebus. ^ de terra est

Qui de terra est .i. de terrenis parentibus natus. adhuc peccatum et penam peccati trahit ex se nichil est in terra.

Et quia penitus videt et audivit. sed testis ipse filius sit verbum patris. si audit verbum patris audire vel testem habentibus, sed se verbum quia per locutionem est .i. edidit et genuit ex se sicut in dicitur habentibus esse ex patre. sed evangelista et dicit ut, doceat quod plene dicitur vel intelligi necesse quia.

Hominibus dat ad mensuram. filio non ad mensuram. sed sicut totum ex se ipso totum genuit filium suum, ita incarnato filio suo. totum spiritum suum dedit non particulariter. non per subdivisiones. sed generaliter in universaliter. quia non aliud dat. non quia pater diligit filium.

Filium quod natus est. et non venit sed manet. quia per filium mis-sum qui est vita non tollitur effectum illius vite. sed mors corruptio. ignorantia. quod omnia manent.

Ut ergo cognovit ihesus. sciebat ihesus scientiam illorum et invidiam quod non ad diducierunt de eo. ut sequerentur. non fugit. docens suos cedere

IIII

a

2

malis non timens. vel eos suadere impotens.

Discipuli in quorum baptismo dabatur spiritus. licet non ita manifeste. ut post ascensionem dat est cum in plenitudine est datus ineffabili et incogitabili modo.

Iudeam. i. phariseos incredulos, qui cogitabant eos persequi. propter lapsa ipsius qui crescebat. vel propter doctrinam eius legem evacuari intelligebant.

Inter iudeam et galileam samaria est. i. inter legem littere quam per iudeam et divinas leges. circa dominum devotionis et figura galilea. quia lex naturalis in medio constituta. quia quod ex lege supra fundamentum est oportet eum transire ad gentes. ut ... sub lege nature vertunt ... in galileam et ... ad iudeam rediret.

In galilea transformatio domini. per ... figuratur transmutatio humane nature in perpetuam gloriam in galilea dedit discipulis in monte doctrinam per quam ad vitam ... sunt venientes.

¶ fia ... pt ocli.

Erat autem ibi fons iacob. ex naturali fonte non alium surgit nisi ... sacramentum ... id est ... fons iacob. i. ratio infinita prius altitudine perdens.

Fons dicitur ubicumque aqua manet terra. sed si est in superficie fons tantum. si in profundo etiam puteus dicitur.

set ira dei manet super eum. Ut ergo cognouit ihc quia audierunt pharisei quod plures discipulos faciet et baptizat quam iohs quamquam ihc non baptizaret sed discipuli eius reliquit iudeam et habiit iterum in galileam. Oportebat autem eum transire per samariam. Venit ergo in ciuitatem samarie que dicitur sichar iuxta predium quod dedit iacob ioseph

Pharisei. i. discipuli iohis qui maxime erant de phariseis.

Sed discipuli quos intelligi ... iam fuisse baptizatos sive baptismo iohis sicut non nulli arbitrantur sive quod credibilius est baptismo christi. ne ministerio baptizandi defugeret. ut haberet baptizatos suos per quos alios baptizaret. qui non defugit memorabilis illius humilitatis ministerium quo eis lavit pedes.

Quod vero dicitur ipse eum spiritu sancto ... in spiritu invisibiliter et dono eius baptismus fit. et incorpore cum est in duobus aquis ... unde mundans eam lavacro aque in verbo vite.

Postquam paucos de iudaico populo ... relinquit in scholis legis ... tum sequentes quod ... ad perfectum ducit. et abiit in galileam. i. in spiritualem ipsius intelligentiam.

Ut cognoscerit ... dicitur samaritani. ad eum venientes sibi ... istis.

Sichar. i. conclusio vel ramus ... conclusus sub ... qui est ramus de oleastro excisus et oliue insertus.

Ihc sedens super fontem petit aquam ... ut ... de gestibus elegantem ... fidei ... meum credere petit a natura potius rationis in ... redemptor intelliget ... missi in civitatem. i. in mundum ... spirituales escas. i. fidem et rationem quibus satiantur magis ...

filio.

filio suo. Erat autem ibi fons Ia-
(natural. intellectus)
(iter Christi incarnatio, quod suscepit enim omnia que sunt nature in)
cob. Ihesus autem fatigatus ex itinere sede-
(firmitatis sine peccato. ille. ille bonus. quasi lassitudinem rele-)
bat sic super fontem. Hora autem erat
(vans. Quomodo dicatur magis dicitur attendens possidetur. et per sexta)
quasi sexta. Venit mulier de Samaria
(horam ferventis Samaritanorum) (licet deus sit)
haurire aquam. Dicit ei Ihesus: da michi
bibere. Discipuli enim eius abierant in ci-
vitatem ut cibos emerent. Dicit ergo
ei mulier illa sa-
(Ebraica)
maritana: Quo-
(cognovit quod iudeus)
modo tu iudeus cum
sis, bibere a me po-
scis, que sum mu-
lier samaritana? (Verba sunt evangeliste) Non enim coutuntur
iudei samaritanis. Respondit Ihesus et dixit ei: Si sci-
(id est donum spiritus sancti) (vel quia ante petat fidem)
res donum dei et quis est qui dicit tibi
(aquam vivam)
da michi bibere. Tu forsitan petisses
(sub audis vel spiritum) (ante incrementum fidei)
ab eo, et dedisset tibi aquam vivam.
Dicit ei mulier: Domine neque in quo hau-
(id est profundus) (quem nisi haurias)
rias habes, et puteus altus est. Unde ergo
(de uno puteo habere non potest) (via)
habes aquam vivam? Numquid tu ma-
(gis aliquid dando)
ior es patre nostro Iacob, qui dedit nobis pu-

Fatigatio. Alius sensus: Fatigatio Ihesu est carnis assumptio, in qua fatigatio, id est infirmitas, revelans hominem quem creavit. Potentia. Sessio est humilitas. Sexta hora sexta etas qua venit. Puteus profunditas huius seculi. Samaritana ecclesia venit non iam iusta, sed iustificanda. Aqua putei voluptas huius seculi que quasi de profundo extrahitur sub misis inclinantis ad eam hominibus premissa cupiditate quasi ydria.

Alius. Vel mulier, id est synagoga que venit haurire aquam, id est discere hystoriam legis littere, cuius sitim petit Ihesus. Puteus altus profunditas misteriorum legis. V viri, v libri Moysi, quem nunc habes, id est librum Iosue. Reliquit ydriam, id est pristinam conversationem. Abiit in civitatem, id est primitivam ecclesiam.

Non coutuntur, in hoc quod de loco orationis discrepabant.

Petebat eum in simplicibus verbis instruere, ut tandem donum dei, id est spiritum, posset accipere.

Aqua viva dicitur non alia nisi que ubi oritur excipitur, de qua mulier carnaliter sapiens sapiens dicit: Cum hauritorium non habes et puteus sit altus, quomodo habes aquam vivam? Sed ne forte aliunde fontem promittere videretur, subdit: Numquid tu maior es? Potest esse melior esse Iacob qui et suis usus est ista? Contra ergo Christus ostendit aperte se non carnaliter sed spiritualiter loqui dicens: In eternum non sitiet eum qui suam aquam bibit.

Alienigena iacob patrem su-
um uocat. quia ipse sub lege mo-
isi rex erat & predium quod iacob
filio suo ioseph dederat possi-
debit.

Hunc. Hauritorio aquam extrahens. quia per quos predictores in
ecclesia figurantur

[puteum] et ipse ex eo bibit et filii eius
et pecora eius. Respondit iesus et
dixit ei. Omnis qui bibit ex aqua
hac sitiet iterum. Qui autem biberit ex aqua quam
ego dabo ei. non sitiet in eternum. Sed aqua quam ego
dabo ei; fiet in eo fons aque salientis in uitam eternam

Quia permittit satietatem spiritualem. quod fiet in resurrectione quia apud eum est fons uite
que inebriabuntur.

Aqua corporalis deorsum flu-
it. aqua spiritualis sursum sapit &
secum eos qui eam bibunt in
eternam gloriam sub ehit.

Dicit ad eum mulier. Domine da mi-
chi hanc aquam
ut non sitiam ne-
que ueniam huc
haurire. Dicit ei
ihesus uade uoca ui-
rum tuum et ueni
huc. Respondit
mulier et dixit
Non habeo uirum
Dixit ei ihesus bene dixisti

Delectata promissione do-
mini non sitire uolens ut
exoneratur his laboribus
adhuc carnaliter putat pro-
missio sibi sicut helie datum est
xl dieb[us] non esurire neque si-
tire. Sed ut illa eam intelli-
gat. dicit uade uoca uirum
tuum & ueni huc. ut eo
duce ad contemplacionem e
spiritualis intelligentie ascen-
das.

Uade uoca. Tu sensualis uoca
racionalem intellectum. quo ut
tutore regaris tu. quomodo carna-
liter sapis. hunc ego lux. cap-
ut illuminando. ut ea que
dico non carnaliter ut tu a-
nimalis facit. sed spiritualiter in-
telligenda & ductu racionis ac-
cipienda. & ideo para tu intellectum
& ueni intelligendo ad hec
spiritualia que dico.

Paulatim eam tollens
ad huc misteria loquitur
ut paulatim perducat eam
ad cognoscendum quis cum ea
loqueretur

Aug. Quinque uiros. v. sensus
corporis ex[ce]rcitu[m] nunc i[n] tem-
pore discretionis non te regit ...
tur. i. intellectus sapie[ntie]. Sed
ad ulter. i. error corrumpit dum
carnaliter quod dico accipis. & ideo uo-
ca uirum tuum. ut sic dico spiritu-
aliter intelligas. Jero. v. sensus
in minori etate dum uiri que
sunt legitimi post lapsum ...
hominis ex decreto dei uisum regitur illa
etas. non ad eterna sed ad ista corporalia
appetenda sunt quae utenda sicut [illegible]

Non os
ten. non prudencie mulieris re-
sponsione sed ueracitatis laudat confes-
sione. quod dicit quia aliquid ab ea non audiuit
uocaret non ab ea didicisse quod uirum non habet
sed ex diuinitate scisse.

Reuera hec mulier tunc
non uirum sed uel adulterum
nescio quo non legitimo
mo uiro. de quo non. sed
ad hec carnaliter sapiens
quia non d[eu]s uocata ad uirum
i. intellectum.

quia non habeo uirum. Quinque
enim uiros habu-

Quinque uiri. v. le

ges humane nature da
te prima in paradiso da
ta añ pctm in phibitione ⁊
ligni scda post preuari
catonem et expulsione
de paradiso de multiplica
cione hũane ppaginis.
Tercia noe ante diluuiũ
de fabricanda archa. Qr
arta p diluuium diuisio
ne gentium. Quinta a
braham de circumcisioe
⁊ in oloe filii hib. v. le
gibus quasi v. uiris hu
mana aĩa ab inicio mũdi
usque ad moysen sub
iecta fuit post data est ⁊
lex litte. que nullam salu
tem contulit. Vñ dr. ⁊
hĩc q habes ñ ẽ tuus uir
dimitte literam uade ad
spũalem ad nouum a
quo spũalem uirtutem
ocipias plem.

Quia iam inte est uir
qui potest crede ⁊ io cre
de. q nisi credideris non i
telliges.

isti. et hunc quẽ
habes non est tu
q bñ dixisti q
us uir. hoc uere
ñ dixisti.
dixisti. Dicit ei
q ex quo oia
mulier. Domine
nosti. q ꝗ uere est
uideo quia propheta
q Iacob ⁊ filii eius.
es tu. Patres nostri
q patriarche ĩ montibus uidetĩ
in monte hoc ad
plo adorauerĩt p̃ figuras mod
orauerunt. Et uos
bñ orãdi. q iudei.
dicitis quia ierosolo
q templi. q si nemo
limis est locus. u
possit placere deo
bi ad orare oportet.
q qui accepto ĩtelligere sup addit.
Dicit ei ihc. Muli
q ĩ tãbla ta ñ
er crede michi quia
uiuater uitãgis radiauit utrãq
uenit hora quan
pareãd ĩ locis ñ ẽ ẽdeũ s ĩ puris ĩ singulis
do neque in monte hoc. neque ierosolo
limis adorabitis patrem. Vos ad
q quia de uidia ñ estis q quoq patrib. p lege ⁊ ꝗ
oratis quod nescitis. nos adoram
p theas
quod scimus quia salus ex iudeis
q cũ spc p̃ meã resurrectione dabitur. q
est. Sed uenit ora et nunc est qñ
nõ ĩ teplo ñ ĩ mõte s ser
ueri adoratores

Priusquam uenirem ĩ
carnem nemo potuit

Exaudistis p ficiens iam cep
ad aliquatenus hĩc intellec
tum unde ⁊ p̃ph̃am uocat.
s; non plenum quia non c̃
dere uenisse xpm.

Et ideo uidita de hac contẽ
cione que me mouet. Iudei
se p̃ferebant samaritanis p
templo quod edificauit sa
lomon in quo ad orabant.
Sed samaritani ad uerbum
iudeos p monte in quo ⁊ nõ
ĩ templo patres ad orauerũt
qui deo placuerunt.

Mulier crede michi. Iactanci
am samaritanorum reprimit. q
putabant se non minoris re
ligionis fuisse quam iudeos
loquitur s in prima p̃sõa
⁊ omni qui ĩ xpo credunt. Vn
ait uos adoratis patrem quẽ
nescitis. quia nullus ad orat patrẽ
nisi filium adoret. p quem
ad patris noticiam uenitur
set nos scimus filium ⁊ patrẽ
p filiũ. unde sequitur quia
salus ex iudeis est. non solũ
origine carnis. s ex eis orta ẽ
fides ⁊ primitiua eccla.

Licet preter mons nr ⁊ templũ
iudeorum reprobabitur. s in hoc
estis impfecti q nos samarita
ni, adoratis q nescitis set
nos iudei nõ omnes s electi ad
oramus q scimus quia nob
cognitio dei testamentum p
phetia p̃missa de uobis ⁊
xpc. ⁊ hoc est quia salus
est ex iudeis est. S; quamuis

ita scilicet differentes cum non
preferro locum iudeorum loco sa
maritano et hoc est. sed uenit
ora et nunc.

Cum deus sit spiritus et non corpus
non querit corpus locum uel
montem uel templum in
quo oretur. sed spiritus purus est
eius templum in quo oret
non de uisibilibus que transeunt
set de eternis que uera sunt.

Iam per uerba docentis amp
lius pro uertita sit a quo perfec
te debeat instrui. id est a me

Quia sciebat quis posset
eam docere cum eum iam
docentem non agnosceret
digna erat cui ipse se ma
nifestaret unde dicit ego
sum messias qua manife
statione accepta non habet
ultra quid quereret

Non ausi sunt dominum
interrogare timentes ne ab
eo reprehendantur si in caute
interrogauerint.

Audito ego sum iam habe
ns intellectu capite mulie
ris xpistum caput uiri reliquid
ydriam. id est cupiditatem et
curam euangelizare. hunc
distans euangelizare prius
deponere curam et omnis se

interius in intimo cordis te
adorabunt patr
plo et in ueritate de cogitatio
em in spiritu et
nis. que non deuiant.
ueritate. Nam et
que orantes in spiritu et in ueri
pater tales querit
tate agnoscis
qui adorent eum
que quia
spiritus est deus et eos
qui adorant eum
in spiritu et ue
ritate oportet ad
orare. Dicit muli
que quia hodie a prophetis
er scio quod messias
que unus legis
uenit qui dicitur xpistus.
Qualis spiritum templo. sed mon
te in spiritu ueritate ad
oremus et abiectis umbris uita
de illustrentur.
cum ergo uenerit ille. ille uobis an
te que ad culturam suam et patribus pertinent
nunciabit omnia. Dicit ei ihesus ego
sum qui loquor tecum. Et continuo
que non malum suspi
uenerunt discipuli eius. Et mirabantur
cabantur sed clementiam mirantur quod gentilem erroneam docet sicut
tur. Quia cum muliere loqueba
que uenit querere quod perierat
tur. Nemo tamen dixit quid queris
culi
aut quid loqueris cum ea. Reliquid ergo ydriam su
am mulier et abijt in ciuitatem. et dicit illis homi

adorare patrem in spiritu
et ueritate preter patriar
chas et prophetas quibus
in ea incarnatio reuela
ta fuit. set per meam
presenciam in carne fi
ent ueri adoratores.

Adorant qui puramen
te et simplici intencione
ad eum ad quem inte
ndunt adorant.

Quem uenturum expo
sitas uenisse cognoscere et
adducto tecum uiro qui
te regat que fidei sunt neces
saria dicere labora.

Non mirantur quod cum
muliere loquebatur cum
quibus loqui consueuerat. sed
quod alienigena ignorante
misterium ecclesie. de gentibus
future.

¶ b

scilicet pedetemptim ducit ad iustitiam illos rudes nec statim affirmat xpm ne ira
nibus. Venite et videte hominem qui dixit michi
cerbentur et indignarentur — scilicet ve
omnia quecumque feci. Numquid ipse est xpc. Exierunt
meruit — scilicet delicia rogaverunt
de civitate et veniebant ad eum. Interrogabant eum
scilicet qui attulerant cibos
discipuli eius dicentes. Rabbi manduca. Ille autem
scilicet salutem samaritanorum
dixit eis. Ego cibum habeo manducare. quem vos
nescitis. Dicebant ergo discipuli ad invicem. Numquid aliquis attulit ei manducare. Dicit eis ihc Me
scilicet id est istos credere
us cibus est ut faciam voluntatem eius qui misit me ut perficiam opus eius. Nonne vos
scilicet cum crastinus fide et salute
dicitis quod ad
peritorum fervet in nobis opus
huc quatuor
et operarios mittere disponit
sunt menses et messis venit.
scilicet putatis
Ecce dico vobis
scilicet mentis
levate oculos vestros et videte
scilicet corda hominum
regiones quia albe sunt iam

Non intelligebant eos iam sicut mulier supra non intellexit aquam. unde magister eos instruit. non per circuitum ut illam. sed iam aperte docens. Meus cibus est ut faciam vo.

Putatis quatuor menses usque ad messem sed ego aliam messem vobis ostendo albam et paratam. Unde et eos quos metit exortatur et hoc est qui metit mercedem accipit.

Ut animalis hos ad vitam illos ad supplicia mittent. aliam de qua hic agitur quam dominus solus pro omni non salute sancti predicatores verbum vite omnibus gentibus annunciant ut eos in eterna tabernacula conferant.

Voluntas patris est ut credatur in eum et in filium quem ipse misit. Opus patris est nostra salus. xpi igitur cibus nostra fides et nostra salus. facit quoque voluntatem dei docendo credere in se. facit opus consummando misterium redemptionis.

Que sunt messes de quibus frequenter divina agit scriptura. una quando angeli exibunt in fine seculi. et segregatos bonos.

Intellectu mentis considerate quod transacta hieme infidelitatis adest calor fidei et parata sunt corda ut opera iustitie ex eis colligatis.

Utrumque opus erat seminatore et messore. quia in hoc apparet probabile verbum quod dicitur quia alius seminat et alius metit nisi enim parati essent per prophetas

non audissent appostolos.

Non enim crederetur apostolis nisi prophete prescripsissent.

Vos autem facio messores ibi ubi alii seminauerunt. i. in iudea. ubi prima seges collecta est unde aliqui exeuntes in toto mundo seminauerunt. unde alia messis quasi de granis surgit colligenda in fine seculi messoribus angelis. Mor.

Sic tocidie apud illos qui foris sunt nunciatur xpc per mulierem. i. eccliam. et credunt per istam famam. Inde apud eos manet per duos dies sine mentione noctis ut lex eorum duobus preceptis caritatis instruens.

Prius audierunt famam post conspexerunt presentem nec satis est eis set apud se manere faciunt ut ipsius uerbis instruerentur quod preferunt uerbis mulieris in quibus omnibus contrario arguuntur diuina uidentium qui nec miraculis credunt.

ad fructum
ad messem. Et qui metit mercedem accipit et congregat fructum in
i. prophete qui et si dispares tempus
uitam eternam. Ut et qui seminat
laboris habent. cum eadem mercede habent. apostoli. i. prophete
simul gaudeat et qui metit. In h
euangelium
oc enim est uerbum uerum quia a
i. prophete qui preparauerunt. uel xpc et ipsa mulier i. gratia et
lius est qui seminat et alius q
natura dixit. Scio quia messias uenit.
ui metit. Ego misi uos metere quod
multi enim labores fuerunt
uos non laborastis. alii laboraue
patriarchis et prophetis in quibus omnibus erat propheta xpc et multa passi sunt et isti
runt. et uos in labores eorum in
tempore seminationis.
troistis. Ex ciuitate autem illa mul
ti crediderunt in eum samaritano
rum propter uerbum mulieris
testimonium perhibentis quia dix
it michi omnia quecumque feci.
Cum uenissent ergo ad illum sa
i. ratio illius
maritani rogauerunt eum ut
duo precep
ibi maneret. Et mansit ibi duos
ta caritatis
dies. Et multo plures crediderunt pr

opter sermonem eius. et mulieri dicebant. Quia
iam non propter tuam loquelam credimus. Ipsi enim
audiuimus et scimus quia hic est uere saluator mundi

qibus maioracul(us) ē · i samaria.
di. Post duos autem dies exiit i
ī · patriā suā · ū nutrit⁹ fuerat
de et abiit in galileam. Ipse enim
testimonium phibuit quia pro
pheta in sua patria honorem nō
habet. Cum g(o) ue
nisset in galileā
exceperunt eum
qui uidit miracula
galilei cum om
alioqui nō curaret recipere
nia uidissent q(ue)
fecerat ierosolim
curiositate miraculorum nō uoluntate
et ipsi enim uenerāt
in die festo. ~~et ipsi uenerant~~ in die
audiendi pdicacōne · Sed nō credunt.
nec tamen ibi
festum. Uenit ergo iterum in cha
crediderunt ei nisi pauci · i · discipuli.
na galilee ubi fecit aquam uinū.

Et erat quidam regulus. cuius fi
lius infirmabatur chapharnaū.
Hic cum audisset quia ihc adue
niret a iudea in galileam abiit
ad eum. et rogabat eum ut descen
deret et sanaret filium eius. Incipi
ebat enim mori. Dixit ergo ihc ad
eum nisi signa et prodigia uideri

Alia. patria xpi est populus iudeorum ubi sine ho
nore est quia pauci de his credunt. ut de ga
lileis quibus xpi ecclā gentium facile credēs
samaritanis similis ē
et his multa solo uerbo
predicōnis illi per mi
racula et pauci.

Ipse enim ihc. Quasi quia
ibi primum moratus · mi
racula fecerat · nec nisi pau
ci in eum crediderunt · un
de supra nullo signo credi
derunt meum discipuli e
ius et non alii · et io a sama
ritanis qui facile nullo o
signo tunc crediderunt reu
titur ad istos · ut qui p pri
ora non crediderunt uel mo
do credunt. Significat quod
gentibus facile conuersis
in fine secli reuertitur ad o
iudeos qui sunt patria sua
quia prius in eis honorē
non habuit. Sed cur uenit io
reuertetur quia testatus ē
quod · propheta non habet
honorem in patria alioqui
uideretur non debuisse ad
hos reuerti ubi honorem nō
habet. sed manere apud illos
os · ubi bene receptus ē.

Abiit ad eum regulus. Iā
credens quod posset sanare
filium suum sed quia per
deitatem q(ue) ubique est non cre
didit sed eo adesse rogat ut
descenderet et presens corpo
re sanaret · unde infidelita
tis arguitur. nisi signa et
prodigia · u · n · et c · centurio
laudat qui dixit. dic uerbo
tm et saluabitur puer · Un
non inueni · t · f · in israel.
uel forsan cupiebat tēpta
re xpm · quia ē. elegit xpc
tn arguitur · n · sig · et p · n ·
i · n · et c · pea p salute filii c
did ipse et domus eius tota.

Mt 13 g. Mr 6 a. lu 4 c

Feria 2a post petri.
Iohēs solus.

Vos ciues sicut signis samaritani crediderunt

tis non creditis. Dicit ad eum regulus: domine descende prius quam moriatur filius meus. Dicit ei ihc. Vade filius tuus uiuit. Credidit homo sermoni quem dixit ei ihc et ibat.

Iam autem eo descendente serui occurrerunt ei et nunciauerunt dicentes quia filius eius uiueret. Interrogabat ergo horam ab eis in qua melius habuerit. Et dixerunt ei. Quia heri hora septima reliquit eum febris. Cognouit ergo pater quia illa hora erat in qua dixit ei ihc. Vade filius tuus uiuit. Et credidit ipse et domus eius tota. Hoc iterum secundum signum fecit ihc cum uenisset a iudea in galileam.

Post hec erat dies festus iudeorum et ascendit iesus ierosolimam. Est autem ierosolimis probatica piscina que cognominatur hebraice bethsaida

Iam incipit credere ex sermone sanatur et sic dicitur [illegible]

salutem filio

Non diffidit de mandato domini de [illegible]

[illegible]

In signo septima [illegible]

septiformis gratia omnis salus.

[illegible]

Hoc iterum secundum signum: solo uerbo conuertitur in samaritanis

In hoc ut ostenderet ubi solempnitates celebrat

Prodigii qui prouidit cum quod aliquid significet.

Qui alter non potest saluare nisi esset presens. Vnde dominus indicans se non deesse in mutatur solo iussu sanat. Vnde. Vade filius tuus uiuit

Ad filium reguli non uadit et rogatus ne diuitias honorare uideatur ad seruum centurionis ire promittit qui nam hominis non despicit. In quo superbiam destruit que in omnibus non preciatur nam set que est pa ret.

Ecce duo miracula unum inuisibiliter per angelum in piscina alterum uisibiliter a domino in utroque unus sanatur. Ut unitas commendetur alioquin in potestate adeo magnum et in benignitate paruum fuit unum de tot sanari ab eo qui omnes uno uerbo poterat erigere. Set in his corporalibus plus intendunt eternam salutem animarum.

Probaton grece ouis probatica ergo pecualis. quia ibi abluebantur cadera cadauera hostiarum. Significat autem aqua illa populum iudeorum qui modo stat quietus modo uentis temptacionis turbatur. qui dicit domino. Nos populus tuus et oues pascue tue

Sciendum quod pater inuocauit

Set cum de angelis.

quinque porticus habens. In his
iacebat multitudo magna languen
cium cecorum. claudorum arido
rum expectancium aque motum
angelus autem domini secundum tem
pus descendebat in piscinam. et
mouebatur aqua. Et qui prior
descendebat in piscinam. post mo
cionem aque sanus fiebat. a qua
cumque detinebatur infirmitate
erat autem ibi quidam homo
.xxx. et viii. annos habens in firmi
tate sua hunc cum vidisset ihesus ia
centem et cognouisset quia iam mul
tum temporis haberet dicit ei. uis san
fieri. Respondit ei languidus domine
hominem non habeo. ut cum contur
bata fuerit aqua mittat me in pisci
nam dum uenio enim ego alius
ante me descendit dicit ei ihesus sur
ge tolle grabatum tuum et ambu

quinque porticibus. id est lege
que .v. libris est munita.
ibi multi infirmi quia lex
non sanat set prodest in fir
mos. ut aliquando querant
medicum sed ibi sunt. qui
non habent lumen fidei clau
di que uident non possunt o
perari. aridi. quia quicquid
agunt sunt sine pingue
dine caritatis expectabant
aque motum in quo sani
tas fiebat per angelum quia
lege conuicti graciam rede
mptionis desiderabant ange
lus filius dei latens in carne
inter iudeos. et moti sunt
doctrinis eius ad persequendum
.c. morte sanatur unitas
que per humilitatem descendit ad
fidem passionis. set qui post. i.
qui ab unitate discrepat non
sanatur.

significat mag
nus multis peccatis pressum
in

Idem duos minus de
quadraginta qui numer
us constat de quater. i. et signi
ficat perfectionem operum
in .x. preceptis legis et .iiii.
euangeliis a quo duo
minus habet qui cari
tate dei et proximi caret.

Dilige proximum infir
ma eius tollerando qui
te in firmum patientur
tulit.

quod non nesciit qui dixit set
ut accendit ad amorem sanitatis desiderium iam desperabat et non est querelas
quia non habebat qui iuuaret cum iaceat.

Iste angelus magni consi
lii latens in carne turbata
aquam iudeorum sanum
facit unum.

sanitas et non solum letare de tua erectione set est de proximorum
morum sollicitus esto salute

Observatores nescientes gratiam qua lex impletur que eos ab omni servili opere et peccato cessare iubet. unde hic dicitur surge et peccata relinque et bonis insiste. unde hic dicitur tolle grabatum tuum et ambula.

Diligendo deum usque ad visionem eius festina. nec fratrem propter amorem ab illo querendo cessans observatores legere nescientes gratiam qua lex impletur que ab omni servili opere et peccato cessare iubet unde hic dicitur surge et peccata relinque et bonis insiste. Unde hic dicit tolle grabatum tuum et ambula

In turba positus non agnovit ihesum set post in templo: in quo docemur ut quisquis ad visionem dei vult pervenire. fugiat turbam suorum affectuum et nequitiam hominum et adeat templum in the oratione s.

Innuit quod propter peccata languebat set ipse ihesus sicut illum exterius ita intus sanavit. unde premonet ne iterum peccando gravius invidetur.

Quia hec faciebat in sabbato quasi salvator legis agens contra deum qui quievit in sabbato. vi. diebus primo operatus contra quod

la. Et statim sanus factus est homo. et sustulit grabatum suum et am[de utroque in utroque]bulabat. Erat autem sabbatum in illa die. Dicebant iudei illi qui sanus fuerat factus. [non calumniantes de sibi qui in sabbato curavit asalia sed delesti portatione] Sabbatum est non licet tibi tollere grabatum tuum. Respondit eis. [non credo obbedientibus set sanatoris obedientibus mandatis auctoritate sue sanationis obiciat calumniantibus] Qui me fecit sanum ille michi dixit tolle grabatum tuum et ambula. Interrogaverunt ergo eum. Quis est ille homo qui dixit tolle grabatum tuum et ambula. Is autem qui sanus fuerat effectus nesciebat quis esset. Ihesus autem declinavit a turba constituta in loco. Postea invenit eum ihesus in templo et dixit ei. Ecce sanus factus es. iam noli peccare ne deterius tibi contingat aliquid. [ingrato ihesu non erger annuntiando. et illo annuntiat salutem ut se gratius. sed illi eos persequuntur] Abiit ille homo et nuntiavit iudeis. quia ihesus esset qui fecit eum sanum. Propterea persequebantur

uidei ih̄m. Quia hec faciebat in
sabato / ih̄c autem respodit eis pa
ter meus usque modo operatur
scilicet qui ad opinionem illorum facit
per omnia.
et ego operor. propterea ergo magis q̄
rebant eum iu
dei interficere q̄a
non solum sol
uebat sabatum
sed patrem suum
dicebat deum eq
lem se faciens deo. Respondit itaque
ih̄c et dixit eis amen amen dico uo
bis non potest
filius a se quicq̄
facere
nam nisi quod ui
derit patrem fa
ciu faccientem
Quecumque enim
ille fecerit hec et

Quasi cecidit in lege ostendit
michi inde uideris si
hominem in sabato
qui deus cum patre operor.

Si prius pro operare sabata
non magis quia patrem
suum deum dicit. cum eum
tamen modo hominem
putarent.

Agit hic de eadem proditate
sua cum patre et minori
tate sua. scilicet hominem et quid
in eis faciat. scilicet utramque
resurrectionem.

Vel filius. scilicet quod homo nichil
sui quod pater dat et docet.

Idem est filio uidere pa
trem. scilicet audire quod esse
a patre uidere ergo facie
tem est eadem cum patre
operari. non enim ita hic
dicitur quasi alia faci
at pater. alia imitans
filius sicut solet fieri
in hominibus sed eadem

quantum ad opinionem illorum
nunc et uos quia patrem eum uo
cant sed equalem se facit deo.
quod cum non esset.
Ita sum equalis patri
ut non ipse a me sed ego
sum ab eo non facit a se non pater
a se qui non est a se sed ab
eo facit et potest a quo
est.
Vel sic pater honoret
filium.

ait ih̄c. non sex diebus ut
putatis operatus est deus. sed
usque operatur modo. quia
qui sex diebus condidit
noua a quibus requieuit
die. vii. postea operatur us
que in finem gubernando
sustentando renouando
propagando. ut permaneat
condita et cum semper operatur
deus constat sacramentum es
se quod requie sabbati legitur.

Imponunt quod sequalem deo
facit quod esset facere rapi
nam sed ipse natus est equa
lis.

Quia commoti sunt de
audita equalitate eius cum
deo patre. quem purum
hominem putant subdere
se esse filium equalem patri
eiusdem uoluntatis eiusdem
dem potestatis. eiusdem o
perationis. In his autem des
cendis hoc genere loquendi uti
tur quod mentes paruulorum
possit excitare et si non implere
et quo mentes adultorum exer
ceantur et pascantur. dicit
enim de deitate filii non posse
a se facere. et uidet patrem
facere. uel demonstrare ei
pater que omnia non secundum
litteram ut in hominibus fa
cere fieret accipienda sunt
sed mistice illis a hec scripta
dicit. ut conturbarentur
et non forte turbati medicum
quererent propter nos. et
ut nobis scriberentur
que non bene intellecta

Si fiat in postremo lectio.

inferiorem bene intellecta in veritatem dicerent.

Demonstrare pater filio est cuncta operari per filium. Ut equi habeatur in fide nostra pater et filius et ne aliquo q modo de filio sentiantur ad dum et maiora his demonstrabat. e. h. e. per eum maiora faciet. Sicut enim pater suscitat mortuos. maius est suscitare mortuos quam languidos sanare. unde agebatur. omnia demonstrabit ei. suscitat animas pater per filium ut anime vivant ex fruitione patris et filii et de filio hominis in tempore demonstrabit maiora. i. resurrectionem corporum vivificandum eam fieri per filium.

Incipit ostendere quid filius. s. qui est equalis patri faciat. s. animas amore resuscitat. et hec prima resurrectio a vigilis i sequenti vero ostendit etiam resurrectionem corporum. s. qui est filius hominis et potestatem dedit ei. i. filio.

Aug. sic et filius quos vult vivificat. non alios quam pater sed eosdem quia una voluntas et eadem potestas et eadem vivificatio mortuorum hec sunt maiora que operabitur pater per filium. s. resurrectionem mortuorum. Ut non honorandus probatur filius sicut et pater unde et subdit. Neque enim pater iudicat quemquam quia persona patris in iudicio non apparebit sed nec sine eo quia eius consubstantialis sed in forma servi ut

filius similiter facit. Pater enim diligit filium et omnia demonstrat ei que ~~ipse~~ ipse facit. et maiora his demonstrabit ei opera. ~~ut~~ ut vos miremini. Sicut enim pater suscitat mortuos et vivificat. sic et filius quos vult vivificat. Neque enim pater iudicat quemquam sed omne iudicium dedit filio. ut omnes honorificent filium, sicut honorificant et equalem vel in firmius non potest.

corporalibus curationibus.

quam de equali pari.

qui non creditis equalem.

In anima. quos vult. in animabus.

et vere filius vivificat quia etiam iudicat

ut minorem q sicut ho. p.

sicut

sunt opera que operatur pater filium. Unde addit quecumque enim ille facit hec et filius similiter facit. hec eadem non alia. et non dissimiliter sed sic ut videretur corporis lumen facere quam animus sed non sic ut animus imperet corpori prius non et filius eadem et sic. Quia enim una natura et una substantia patris et filii est una voluntas et una potestas una operatio.

Aug. sic et filius per hic et per patrem et filii sunt eadem vita iudicat autem et suscitat corpora non pater sed filius. s. dispensatione humanitatis in qua minor patre nec honorant sicut pater. Unde ait. Qui non honorificat filium misit non honorificat patrem qui misit illum.

Honorat deum qui commendat creatorem omnium preterea etiam honorat patrem qui credit eum habere filium equalem sibi honorat filium qui credit equalem patri.

Non ut minorem sicut sed ho. p. aug. si enim minorem crederet filium pater non honoraretur qui non vel invidie nollet gener

C

Evangelium de fructis

ag. Si enim minor crederetur filius pater in honoraretur qui l'
cant patrem qui non honorificat fi
inuidie nollet genuisse equalem uel infirmus non posset.
lium non honorificat patrem qui
misit illum. Amen amen dico uobis
quia qui uerbum meum audit
expone cui credit et similiter ex me qui sum uita una cum eo est
est quod dico et qui audient iungit dampnacionis
credit et qui misit me habet uitam eter
nam et in iudicium non uenit.

Transit a morte hic anime a morte infidelitatis ad uitam fidei et iusticie post a cor ruptione ad eternitatem. de prima autem resurrectione apertius subdit amen amen dico uobis quia uenit hora et nunc est.

Hoc solis iustis conuenit qui sic audiunt de incarnatione eius ut credant quia filius dei est.

Aug. non aliunde sed ipse est uita, sic et filius in se ipso est uita. sed differt quia pater est uita non nascendo. uni autem dedit non quasi aliquando filius uita sed nascitur ex eo uita dedit g. i. uitam genuit uita.

Et potestatem quam habet filius cum patre in occulto dedit pater ei quia filius hominis est in qua forma iudicatis bonis et malis uidebitur uisio enim forme dei solis mundis corde promittitur.

sed transiit a mor
euenire transitio quia.
te in uitam. amen
amen dico uob
post pascha.
quia uenit hora
per Christum.
et nunc est quan
sine fide imperfectis.
do mortui audi
credendo.
ent uocem filii
obediendo.
dei et qui audi
et nunc et semper
erunt uiuent.
per uocem filii uiuent sicut
sicut enim pat
enim pater
habet uitam i
semet ipso sic de
ag. super animam rationalem
dit et filio uitam
que imago dei est nichil est nisi de
habere in semet
ius cuius est imago hunc ipse deus est
ipso potestatem
et

possit et ab impiis uideri uel
in iuste iudicantis iuste iudi
cabit. unde alibi hec causa re
ditur quia filius hominis est.

Quia equalis sum patri et uno onore cum eo honorandus ergo qui audit uerbum meum id est qui credit in me filium et credit eum patrem habet uitam eternam quia hec est uita eterna ut post docet ut cognoscant te et quem misisti Ihesum Christum esse unum uerum deum.

Sicut ait audit uerbum meum et credit non michi sed ei qui me misit quia uerbum eius est unde in me ego sum uerbum eius quia ergo credit in me credit uerbum eius id est michi.

Nunc est noli expectare nouissimam horam.

Aug. uita que est ipse spiritus et anima pertinet ad animam non ad corpus corpus enim non sentit uitam sapientie sed anima rationalis quem illuminat animam ne quem illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum.

Augus. Christus eo quod filius dei est uita qua uiuificat animas eo quod filius hominis iudex dedit ergo ei pater uitam generando ut uiuificet dedit ei potestatem iudicium in carne mittendo per uerbum ergo filium dei fit animarum resurrectio per uerbum factum in carne filium hominis fit corporum resurrectio.

Quod filius hominis habet potestatem iudicii ut et a malis possit uideri. mat.

D

Ewangelium pro defunctis.

vita eorum ipsa est vita corporis
dedit ei iudicium
facere quia filius
hominis est. No
lite mirari hoc
in fine seculi — corpora non anime
quia venit hora in qua omnes qui
que non revixerunt sicut supra sed ut resurgant — ad hunc indiscrete. corpora
in monumentis sunt audient vo
vocem. indifferenter — sine discretio iudicii
cem filii dei. et procedent qui bo
ut videant deum sicut est
na fecerunt in resurrectionem vite
eternam — condempnationis
qui vero mala egerunt in iudicii.
Non possum ego a me ipso facere
et — per unitatem substantie, id est ideo quia non est aliud au
quicquam. sed sicut audio iudico et
dire quam scire vel esse.
iudicium meum iustum est
quia non quero voluntatem
meam sed voluntatem eius qui
patris — homo solus
misit me. Si ego testimonium
perhibeo de me testimonium me
patris quod postea patet quod misit me prius
um non est verum. alius est
qui in baptismo et in monte.
qui testimonium perhibet de me
quia auctor est que deus est
et scio quia verum est testimo
Iohannes quod ex deo est testatur. — sacerdotes et levitas.
nium eius quod perhibet de me
vos etiam misistis ad iohannem et testimo
nium perhibuit veritati. Ego autem non

mirum eum videretur cum hoc magis conveniret filio dei.

Et postquam dixit de resurrectione anime subdit de resurrectione carnis. Et premonet de iudicio et potuit dare quia minor est.

Ut ego filius hominis nichil a me possum. sicut audio a deo iudico et hinc iudicium meum de quibuscumque est iustum. ideo quia non quero voluntatem meam hominis. sed patris quod est de salute hominum qui ad hoc me misit, id est incarnari fecit.

Dedit michi potestatem iudicii. Ita non possum a me ipso. unde quia non est a se non facit a se. et ita qui culpat eum de opere sabbati culpat patrem.

Quod iudico cum patre quia non quero voluntatem vel propriam filii hominis quia que est patris et filio eadem est.

Si ego testimonium etc. Dicto quod idem potestate esset et eiusdem cum patre et quia [illegible] corpora que non fecerunt [illegible] anime [illegible] nale mediante in [illegible] deum et corpora quod dicto est de unione humanitatis, id est quia mortuus et resurgit et resuscitat corpora et

Modo dicit quod testimonium [illegible] perhibet [illegible] quod ideo dicat [illegible] non [illegible] perhibet [illegible] humanitas. Modo testimonium post dicit opera que [illegible] et ipse pater.

Omnis prophete et apostoli sunt

Sicut supra est auctor de resurrectione mentis in vitam eternam, ita et hic auctor de resurrectione carnali, alioquin nemo crederet.

¶ ℞

Feria quarta post Reminiscere.

q non sibi s; ũtãti. q q̃ sunt agn̄ dei. q q̃ n̄ sufficit n̄
ab homine testimonium accipio
deus attestatur; q nõ sum contemptor testimonio iohis. q s; tam̃
testimonium iohis induco ut p hominem uos homines ad ũitã
set et hec dico ut uos salui sitis. ille
ipm̃ inducamini et cum dentes salui sitis
q cuius testimonium potest credi
erat lucerna ardens et lucens. uos
q ille. q quidem, q s; q debetis crede ei. q n̄ lux. q ipsi carita
autem uoluistis exultare ad horã
te. q lum̃ ũitatis, q cum ipse sequi solem oste dit, q d dictis ẽ
in luce eius. ego autem habeo testi
ẽẽ uñ testimoniũ debetis ẽde q uero maius
monium maius iohanne opa enim
opa eũ
que dedit michi pater ut pficiam
q qr talia opa nõ nisi a deo possent fieri
ea ipa opa que ego facio testimoni
um perhibet de me. + neqz uocem e
q qr substãtia diuinitatis
ius umquam audistis neqz speciem
.ẽ. uisibis q qr erat i principio q per q
uidistis. et uerbum eius non ha
possitis uenire ad eius cogitationẽ. q qr eaqz cuncta audit
betis in uobis manens. quia que
ame ñ credatis nec amatis q uos s;
misit ille huic uos non creditis. scru
q autem ẽ pietatis uitã hic i scriptis et me q. ẽtã cum mo
tamini scripturas in quibus puta
ysi repudiatis per ipas me dm̃ intelligite potestas si
diligenter ad uertatis.
tis uitam eternam habere et ille sunt
que testimonium phibent de me et
non uultis uenire ad me ut uitam
q .i. humanam laudo nõ q̃ro q uem dare
habeatis. claritatem ab hominibus
spiale. q ideo dico q diligeretis dm̃ n̄ est i uobis q
non accipio. set cognoui quia dilec
me nõ accipitis. t. nõ creditis q uenit p me pater glificetur
cõnem dei non habetis in uobis ego

lucerne xpc uerũ lum̃ qui illuminãt omnem ho minẽ uenientem in hunc mũ dum.

iudicat suppo nit de testimo niis suis que non indiget habere ab hoĩe quia habet ab opibus que pa ter dedit et ab ipso patre habet tũ et ab homi nibus set ut aliis tñs a io hẽ et ha moyse qui si ñ possunt cõiungere aĩas deo possunt tñ cõfugare ĩimicos.

Tamen ĩ nocte ostendens sequi solem ñ g̃ sup flua ne mo tamen ĩ eo remaneat quasi ipa sufficiat. + qz pr̃ misit me. et q misit me pr̃. ipe testĩõniũ phibet de me

hoc testimonium est in uisibile illud qd̃ sequẽ i in uisibi le

Qui me exterius attulis ho minũ inuisibilem exhibuit i terius cor hominũ ad me cog noscẽd accendit.

Neqz uocẽ eius. n. au. et similiter na uocẽ eius audisse puta tis et speciem uidisse.

Ecce aliud testimonium scripture. s. i qs ds testatur de filio set uidetis ea spem po nentes ad xp̃m solem ñ u uenitĩ

Nõ io hec loquor ut q̃ram gliam meã s; uobis errantib; condoleo q ñ habetis dilectõ nẽ dei et ad uiam ueritatis redire uolo.

unde hec vobis. antixpc quidam gl'am q'rit n̄ dei.
ueni in nomine patris mei et non accepistis me. si alius
In nomine suo qui suo querit se ee dm. hoc est q apls dicit ut credat mendacio qui n̄ e. dilectio
uenerit in nomine suo illum accipietis. quo modo uos po
ueritati.
testis credere qui gl'am ab inuicem
accipitis et gl'am que a solo deo est
autem.
non queritis. nolite putare quia ego
q ꝯ n̄ ueni dampnare s; saluare.
accusaturus sim uos apud patrem
q ꝯ n̄ eius n̄ creditis qui aut p̄phiam sui talis
est qui accusat uos moises in quo uo
uobis deus tp̄am tanquam me audietis. in lib. credib. n̄ du
speratis. si enim crederetis moysi crederetis
bito di.
forsitan et michi. de me enim ille sc
tur
q de me testat.
ripsit. si autem illius litteris non cre
q qui a lege pōnitus sū
ditis quomodo uerbis meis credetis

Post hec habiit ihc trans mare galilee
est
quod tyberiadis. uisi miraculo gentium magnitudo
et sequebatur eum
misterii sequitur sic eos q accorporet i firmitate sanabat. ut eos spē re i c eg'liat
multitudo magna quia uidebant si
sic p̄s i p̄os amore i credulitatis sanaret.
gna que faciebat super his qui in
2
firmabantur. abiit ergo in montem
ihc et ibi sedebat cum discipulis
suis. erat autem proximum pasch
a dies festus iudeorum. cum sub
leuasset ergo oculos ihc et uidis
set quia multi

Exemplo suo nos amo
net leuare oc'los cordis

Dicit autem n̄ credant iudei n̄
q n̄ est apta ueritas s; qui su
perbia eos excecat et ab illo lau
dis. q appetit de se extimari q
ipse non habet. et super alios se
efferre. humilitas uero solius di
gl'am querit et ei soli placere
re appetit.

Ex hoc colligitur quia qui le
gis precepta que exteriora sunt
implere negligit euangeli
ca q p fectiora et subtiliora sunt
multo minus implere ualebit

Post uerba quibus deitatis sue
et humanitatis archana mo
strauit miraculo .v. panum quod
erat ostendit unde ait post hec
habiit hec usitata uisibilia ad
cognitionem inuisibilis dei p
ducunt sed et mistica sunt ma
re et secundum galilee .i. rote
quia hic est uolutas uolubilitas
n certo ad dnm h transit ihc re
surgendo unde eum q p mulsura
gens iudeorum iam sequitur multi
tudo gentium cupiens istum
sanari et satiari. ihc cum dis
cipulis in monte spiritalibus
altiora committens turbis in fe
rioribus simpliciora proxima o
pasca hec agit docens eos quibus
satiari debet transire de monda
nis ad celestia occi ihu sunt do
na spiritus que uniuersitatis aperit
ne errent uenientes ad se ipse
sciens temptat discipulum
ut ille de ditate sue si dei agnosceret qui p̄sente creatore

c. VI

a

Dominica .iiii. in xl. ad .iiii. b. apr. c e. lug. b.

Dominica .xxv. post pent. ad .iiii. b. apr. c e. lug. b.

nostri ut si forte eo docente ad altitudinem altiorem ... scientie ascendere provocamur. Turba sequentium carnalium cogitationum non pertinet ad altitudinem contemplationis non detinet sed carnales et spiritualibus escis quantum capere possunt pascere curent.

Ad hec philippus lacte doctrine nutritus solidi fidei et cognitionis cibum capere non valens iuxta sue virtutis facultatem respondit impossibile esse tot refici posse sed eruditur a domino nichil esse impossibile.

Hic puer est moyses legislator cuius lex neminem ad perfectum duxit, unus quia unitatem ecclesie futuram prefigurabat. Hic id est in veteri testamento quem quin immo in novo clarescente iam intelligit ad hec tamen omnino non recessit.

Sed hec quid sunt inter tantos? quia legis littera corporis sensus quid prosunt ad multitudinem vite credi torum qui spiritualia alimenta sunt petituri qui omnem que corporeum sensum superat

tudo maxima ve nit ad eum dicit ad philippum. Unde ememus pa nes ut manducent hii. *(ut ignorantiam discipulorum monstraret)* Hoc autem dicebat temptans eum. *(tamen illum confidens de futuro miraculo)* Ipse enim sciebat quid esset factu rus. Respondit ei philippus ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis *(ut)* unusquisque modicum quid *(eadem simplicitate qua philippus)* accipiat. Dicit ei unus ex discipu lis eius andreas frater simonis petri. *(id est puer vel minimus ex discipulis fuit aliquis doctor ...)* Est puer unus hic qui habet quinque *(id est prophete et psalmi quod ...)* panes ordiaceos et duos pisces. *(neque iste ad hec perfecte in fide)* Sed hec quid sunt inter

de paucis sufficientiam multis posset fieri dubitat cum debuit et per eius ignorantiam significat spiritualem indigentiam iudeos in lege ignorare.

Philippus qui interpretatur os lampadis figuram gerit predicatorum quibus in altitudine cum christo constitutis de carnalium cogitationum turba pascenda dominus cotidie loquitur.

Centenarius duplicatus significat perfectionem bone actionis et rationabilis scientie quae erudiendis in fide non sufficiunt nisi eis altitudo theologie ad datur quia animas per bonam operationem purgatas et per scientiam rerum temporalium illuminatos ad consummata spiritualium refectionem plenitudinem perducit.

Quinque panes sunt vetus lex in v libris moysi ordeacei quia tabule veteris rudium medulla ordei tenacissima palea et vix separabili tegitur sic spiritualis sensus figuralibus hebreus ... pueri sensu legem portat quasi onus nec clausus pascitur nec alios pascit. Duo pisces prophete et psalmi iam tempestates ... menta sunt legis. vel duos pisces duas personas constituit in regimine populi ...

habet quinque duos pisces. dulcem saporem legis vel duos pisces duae personae constituit in regimine populi te

gra ꝉ sacerdotalis q̄ inter ō
bus fluctuanti ꝑp̄lo quassā
tur nec defecerunt ut duob᷒
unus xp̄c figuratur rex ꝫ
sacerdos. fenum q̄ carnal̄r
sapiebant in carnalibus q̄
escebant quibus uero ue
nit xp̄c rex ꝫ sacerdos incar
nem calcant ut sp̄ualiter
reficiant. v. milia ꝑp̄l's ō
qui sub lege ut langui
di in v. porticibus set et
iam v. ꝑfectiores quiqui
sunt digni nō preter in
firmam etatem ꝫ sexum
fragilem sunt. v. milia. i.
ꝑfecte. v. sensibus corporis
d̄ūo ne ꝫ hui' refici mitur
a xp̄o accepit panes s̄ūno
no creauit q̄r antiq̄ scrip
turā non soluit set imple
uit ꝫ docuit grās agit do
cēs nos de oībus benefici
is grās agere ꝫ iocunda n̄s
de n̄rā refectiōe ꝫ salute se
gaudere. multiplicauit
q̄r de paucis illis tot scriptu
re emanauerūt fragmēta
sunt secretiora q̄ cōmunis
nō accepit ꝑp̄l's hec collig
unt ap̄li ꝫ nutriunt ab
iectis mundo ꝑfectis iudē
tes ꝑphetam uocant for
sitam ideo q̄r ad hunc i
feno resident set ꝫ nunc
ꝑpha dicitur q̄r dum ali
quid ꝑsens docet angl's d̄r
dū futurum ꝑdicit ꝑpha
cū q̄r uerbum caro factū
est dominus angelorum
ꝫ ꝑpha
Qui uolunt eum implere

b
ast ie c. ast 6 f.

tantos. Dixit ergo ihc facite homi
ꝗ legis litā ī ꝑplexi ī
nes discumbere. erat autem fenū
fidolū.
ꝗ ad huc mens carne inuoluūr q̄
multum in loco. discubuerunt g
uiri numero quasi quinq; milia.
accepit ergo ihc panes ꝫ cum grati
ꝗ per se ꝫ ꝑ apostolus
as egisset distribuit discumbenti
bus. similiter ꝫ ex piscibus quan
tum uolebant. ut autem imple
ti sunt dixit ihc discipulis suis
ꝗ illa sup
colligite que superauerunt frag
alia sacrām q̄ n̄ possūt ī ꝑfūc capere q̄ ōmittūtur ap̄lis
menta ne pereant. collegerunt
ergo ꝫ impleuerunt. xii. cophi
nos fragmentorum ex quinque pa
nibus ordeaceis que superfuerūt
his qui manducauerant. Illi g°
homines cum uidissent quod
fecerat signum dicebāt quia hic
ꝗ n̄ certiores esse dn̄s hic est uerbū sine quo n̄ aliquis est ꝑpha ꝫ
angelus. ꝗ magne salutis mūdi ꝑco est futurus
est uere ꝑpha qui uenturus est
in mundum. Ihc ergo cum co
gnouisset quia uenturi essent
ꝗ ꝑ mutacio p̄ minima uolantes sub h esse sub quo uidebātur egere.
ut raperent eum ꝫ facerent

eum regem. fugit iterum in mon
¶ Cum descendit pascere turbas per speciem mundi docens fugere; et regem ra
tem ipse solus. Ut autem sero fac
mare quod postea occidit crucifixoribus
tum est descenderunt discipuli eius
ad mare. et cum ascendissent navim
¶ sine nomine ponit quod postea explicabit
mare venerunt trans mare in capharnaum
¶ exponit quid invenit christo in gentibus. ¶ in mento tenebre sunt quando
et tenebre iam facte erant et non
lux ¶ mundus
venerat ad eos ihesus. Mare autem
¶ i. omni genere temptationum. ¶ ad ... ecclesiam
vento magno flante exurgebat. C
¶ non desistunt pro adversis quia querere pre se venerunt usque
remigassent ergo quasi stadia xx
in fine salvus erit.
.v. aut .xxx. vident ihesum ambu
lantem supra mare et proximum
navi fieri et timuerunt. Ille autem
dixit eis. ego sum nolite timere
¶ agnoscentes et secure gaudentes
Voluerunt ergo accipere eum in
r... ¶ de fluctibus ad
navim et statim navis fuit ad terram
soliditatem portus amene terra
in quam ibant. Altera die
turba que stabat
¶ ubi venerant discipuli
trans mare vidit
¶ ... vespera
quia navicula
alia non erat ibi ni
si una et quia non introisset cum

¶ Insinuatum est turbe quod ihesus miraculum quod super aquam ihesus ambulasset quia non fuerat ibi nisi una navis et in eam non intravit ihesus cum discipulis. Unde ergo factus essent trans mare nisi super aquas sanus ambulasset.

et regem facere fugerat discipulos et alios contendentes quod vole re pue
rum tempus regni eius. putantes eum
sic venisse ut iam regnare sed
hoc tempore colligitur regnum quod in fine
erit manifestum quod dicitur percipe
regnum vobis paratum est ab ori
gine mundi fugit sed non tamen
teneri qui postea eisdem col
loquitur sed signare volens quod
altitudo eius non potest intelligi
fugit. fugit in montem et ascendit
celos solus sacerdos templi ans
pro ipso solus constituto quia in
terra vi tum quatitur fluctibus
unde subdit ut autem sero factum
est sero mundi est post ascen
sionem christi in quo discipuli descende
runt ad labores mundi et tenebre
iam facte erant. quanto accedit
finis mundi tanto magis surgere
et caritas crescunt errores
crebescunt mala et inde na
vis tamen supat sed ad portum cedit.

Non sine causa estimative
dicit .xx.v. aut .xxx. et una
firmative altera quinque
.v. scilicet xx.v. et est quia adrat
qui navis significans libri
os legis quod deerat pro perfecto. In
senario autem qui constat
de partibus suis notatur perfecto in
senario autem unde sex diebus
fecit deus omnia .v. quod per sex multi
plicatur ut lex per evangeli
um adimpleatur. hic ergo
que legem servat tempus apparere
ihesus secundum evangelicam gratiam
primus sic et calcat fluctus
seculi et omnes timores mun
di sub pedibus et cum habundantia mali qui remigaverant timent ne deficiant

ter eos consolatur. ihc. et hic ego sum qui hec predixi quibus factis que necesse sunt fieri vos nolite timere quia et conpino fluctus qui vobiscum sum usque ad consumationem seculi.

Alia. altera die i. post ascensionem xpi. stabat in bonis operibus non iacebat in terrenis expectans ihesum turba navis chatolica ecclesia. alie naves conventus eorum qui non sincere querunt ihesum unde eis dicitur queritis me non propter me sed propter terrena et docentur quomodo debeant querere.

Et cum invenissent ecce presens est eis quod fugerunt ne regem facerent. cur ergo fugerat nisi pro dicto sacramento. Iterum presens eis loquitur. ut quorum saciavit ventres eorum et faciet amentes dicens. amen, amen, dico vobis docens eos quos doctores instituit fugere laudem et terrenum imperium. sed tamen consistere predicationi.

Operamini. i. querite me propter me non propter aliud ipse enim est cibus ille qui permanet in vitam eternam ut post aperte dicet.

Signavit quasi proprio signo ceteris decrevit. quasi cum filius dei sim nolite me contempnere filium hominis sed petite a me cibum spiritalem.

ihc

discipulis suis in navem. sed soli dis-

q[uia] quibus ipse turbe transiret

cipuli eius abiissent. alie vero super-

turbe [?]

venerunt naves a tyberiade. iuxta

q[uia] ad huc ibi erant

locum ubi manducaverant panem

q[uia] naves huc

gratias agentes deo. Cum ergo vi-

q[uia] non viderat navem. q[uia] qui intraverat

disset turba quia iesus non esset ibi

q[uia] venerat a tyberiade

neque discipuli eius ascenderunt in naviculas et venerunt capharnaum querentes iesum. et cum invenissent eum trans mare. dixerunt

q[uia] quomodo non vidisti

ei. Rabbi. quando huc venisti. Respondit

eis — q[uia] non ad questionem eorum sed ad cor eorum

iesus et dixit. amen amen dico vobis. queritis me non quia

q[uia] quibus

vidistis signa — potestis me cognoscere. q[uia] meos — sed quia ex panibus

c. e. i. nisi propter spem hic corporis

manducastis et saturati estis.

oportet nos laborare. q[uia] sed hic non. q[uia] ut perit.

Operamini non cibum qui perit. sed qui permanet

q[uia] verbum quo ... et angeli

net in vitam eternam quem filius

q[uia] ille alius vite ... sacerdos dat. q[uia] vere filius hominis

hominis vobis dabit. hunc enim

hic enim — q[uia] i. celeret illum cibum

pater signavit deus. Dixerunt ergo

esse opus dei. q[uia] quid obligando hic precepta facere possimus

ad eum. quid faciemus ut operemur o-

Similiter cotidie multi querunt hic iesum non propter ipsum. sed ut obtineant sed eis fecit.

Fiat q[uod] pt och.

Merito fidei que per dilectionem operatur opus dei dicitur que est initium et finis actus boni.

pera bona dei. Respondit ihc et dixit eis hoc est

quis se putet habere nisi a deo.

opus dei ut credatis in eum que

misit ille. dixerunt ergo ei. quod ergo

tu facis signum ut videamus et

credamus tibi. quid operaris. patres

i. magna — non parvum quid putet manna quia psalmista

nostri manducaverunt in deserto

mistice vocat panem celi

sicut scriptum est panem de celo dedit eis manducare. dixit ergo eis ihc amen amen dico vobis non moyses dedit vobis panem

Hic aperte ostendunt se comparare miraculum moysi miraculo xpi quasi minor.

Qui ad fidem suum invitabat querunt signa quibus inducantur ad credendum. unde apostolus iudei signa querunt et greci sapienciam.

i. licet aere non eum quo vivunt angeli.

de celo sed pater meus dat vobis

verbum quia vivit in laudem descendit in carne

panem verum de celo panis enim

corda vivificans. — qui homo fit.

verus est qui de celo descendit et

quia non manna.

dat vitam mundo. dixerunt ergo ad eum. domine semper da nobis panem hunc. dixit autem eis

Quod ergo tu facis audivimus xpm portavit promittere maiora. i. cibum qui permanet in vitam eternam quam moyses qui promisit terram fluentem lac et mel et non venient dum videt ab eo signa nisi minora moyses enim dedit panem de celo. iste panes ordeaceos. quia ergo promittit minimo huius quod faciebat qui maiora promittebat querunt quod facis.

Amen amen dico vobis quia preferebant opus moysi suo ostendit illud esse minus quia non fuit panis de celo sed tantum figura illius. opus autem suum magis qui est panis de celo. qui dat vitam et hoc est cibus quem supra dixit permanere in vitam eternam.

Domine semper. da no. panem sicut mulier samaritana audiens qui biberit de hac aqua non sitiet unquam secundum corpus accepit et tamen labore indulgentia carere volens dixit. da michi hanc aquam sic isti querunt panem qui eos reficiat propter quod et regem eum facere volunt sed ihc eos ad se revocat et quia panem dixerit evidentius aperit ego sum panis vite potero dare vitam quia sum panis vivificans igne spiritus sancti in clibano virginalis uteri formatus et mundo ad pellendam famem ignorantie dei donatus.

Omne quod dat michi pater

¶ d

Sermo p defunctis.

¶

i. quamuis pater trahat ad me
pater dat filio. & reddidit filiu
illos qui ideo credunt in filiu
quia credunt eum patrem
habere deum. sitiet

Hoc est & e. dicitur alibi non
est uoluntas dei ut pereat unus
de pusillis documentibus pro
ter de pusillis nich.

Michi uiuunt homines humili
& ideo non foras eicitur quod
tamen e superbi qui nichil habet
in bono intencionis neque hoc neque
in futuro.

Non e foras foras set intus
manebis in secreto beatitudi
nis unde dicitur intra in gaudi
um domini tui. Ideo non sciam
michi eicientem humilem quia non
facere uoluntatem meam ue
ni set patris superbus non uolun
tatem suam facit humilis dei
quod est quia humilis sum
docens humilitatem & ideo
qui michi haberet humilis
sit & facit non suam uoluntatem
set dei & ideo non est eius foras
eici sicut superbi.

Non perdam set resuscitabo
Hec est autem & e. i. qui ui
det me & credit in me qui
sum uita sicut & pater idem
hec uita qui non e ei sola set resus
citabo

Supra hoc dicebat qui au
dit uerbum meum & credit
ei qui misit me hic qui ui
det filium & credit in eum

¶ hic qui edit me

hic. ego sum panis uite qui uenit
& comedit me. ¶ idem e non sitiet uerbo eum cibo signi
ad me non esuriet & qui credit in
ficatur eterna satietas. ¶ ego sum refi
me non ~~sitiet~~ in eternum. set dixi
ciens panis set uos & corporaliter
uobis & quia ui
habetis & non manducatis
distis me & non
credidistis. ¶ & si uos
credidistis. Omne quod

Set dixi quia non dixi de hoc
pane quo sciam uos eo
sanandos set ad exprimi
mentem incredulitatis quia
detis & non creditis.

non uos credidistis non ideo irritus uenit non ideo alios producet ue
nientes in corpore. ¶ passibus fidei & bone operationis
dat michi pater ad me ueniet et eum
¶ per fidem in unitatem. eiciam ¶ deus fis
qui uenit ad me. non foras. quia
sicut homo ut humilem deus sequitur ille qui perdidit set humilem
descendi de celo non ut faciam uolu
hominem. ¶ hominis set dei. ¶ humilis.
tatem meam. sed uoluntatem eius
qui misit me. hec est enim uolun
eius
tas ~~mei~~ qui misit me patris ut
¶ Datus e tamen humilis in quo fit prima resurrectio. ¶ ecce secunda
omne quod dedit michi non per
resurrectio.
dam ex eo sed resuscitem illud in
et per mediatorem uult
nouissimo die. hec autem uolu
pater dare credentibus uitamque uitam
tas patris mei qui misit me ut
omnis qui uidet filium & credit
in eum habeat uitam eternam
¶ Set sciendum huic
& ego resuscitabo eum in nouis
pane non tanti est celestis qui in statu de sua iusticia in qua
simo die. Murmurabant ergo
debet multus sicut presumunt in gratia dei que de celo
iudei de illo. quia dixisset ego sum

nemo n̄ exurit. ꝗ in dignitatẽ ⁊ eius obsbrua
panis qui de celo descendi et dice
ꝗ ĩ eẽ ĩ humilitate quid est ostẽdit. ꝗ n̄ celestis
bant, non ne hic est ihc filius
ioseph cuius nouimus nos prẽm
⁊ matrem quomodo ergo dicit
ꝗ qd̃ uidet dabi
hic ꝗ de celo descendi. respondit
tradita · cordiũ mẽte cur.
ergo ihc ⁊ dixit eis. nolite mmu
rare in inuicem, nemo potest ue
nire ad me ni
si pater qui misi
me traxerit illum
ꝗ panis
et ego resuscitabo
illum in nouissi
mo die. Scriptũ
est in ꝓphis et e
ꝗ qui facile docẽtur
runt omnes docibi
ꝗ qui uidet ꝗ ꝗ etiã
les dei omnis q
ui a p̃re. ꝗ n̄ uidet
audiuit a patre
⁊ didicit uenit
ad me non quia
patrem uidit
quisquam n̄ hi
eo subdit n̄ ꝗ pat̃ uisibl̃ sit alicui ⁊ tñ nemo ue

Credere ĩ me nisi gratia
eum p̃uenerit nisi p̃r
reuelauerit que reue
latio est attractio.

Equalis pat̃ faciam e
um uidere quod credit
manducare qd̃ esurit
habere quod amauit et
desiderauit quod nõ po
test eẽ in presenti nisi
tantum trahitur.

Prophetis dicit plr̃ quia
omnes ꝓphe uno et eo
dem ꝗ spũ repleti uer
diuisa ꝓphauerunt tantũ
ad idem tendebant qui
a ꝓp̃ cum quo uis eorũ
omnes alij ꝯcordebant si
cut in iohel qui dicit
⁊ erunt oẽs docibiles dei.

Id ẽ ego noui patrem
ꝗ ab ipso sum ⁊ ideo cre
dẽ ꝗ qui credit in me
habet uitam eternam po
tuit dare hĩ me ꝗ reue

non dicit qui credit ĩ patrẽ
ꝗ hoc est credere ĩ filium ꝗ
⁊ ĩ patrẽ quia sicut pater
hĩt uitam ĩ semet ipso sic ⁊
filius ĩ semet ipso.

Nolite murmurare ꝗ n̄ sũ
panis qui de celo descẽdit ꝗ
uere sũ sꝫ nemo potest ue
nire ad me si nisi a patre trat
tus non uos n̄ creditis me eẽ
panem ꝗ n̄ estis tractati a p̃re.

Illum pater trahit ad filiũ
qui ideo credit ĩ filium ꝗ
cogitat patrem eius eẽ. dm̃
· v qui ꝗdit eqlem patrẽ genu
tum eẽ ho het n̄ ẽ uiolencie ne
cessitates n̄ ẽ mera sꝫ uolun
tatis ⁊ desidij. vnde ẽ hic sua
ꝗquam uoluntas sꝫ ĩ hijs
ĩ qbus n̄ ẽ cita delectõ trahit
ho amore desidio quanto ma
gis alids ẽ hic uehemẽta de
lectõm cui pat̃ reuelat panẽ
q̃ ẽ uita ⁊ beatitudo ⁊ omne bo
nũ. In quo ꝯmdat magna
gr̃a
Sic scriptum ĩ ꝓphis uo nemo
uenit ad me nisi pater docu
it ꝗ ita testat̃ ꝓphe omnes hoĩ
nes illius regni · v xp̃iane fi
dei erunt docibiles dei. ꝗ
⁊ si hoĩes foris loquãtur cum
solus ds̃ intus sensum ap
erit intus ĩstruit ueritatis
cognitõe ⁊ amore ⁊ ita qui
cũq̃ audit ⁊ discit a patre
uenit ad me sꝫ nequis se
extulet dicens nunquã
uidi patrẽ qui sic discit ab

aug^t 13 g. aur^i 6 a. lu g b.

Sia ğ pt peth.

ditur nisi ipse docuerit quo
modo ergo docet dum audis
uerbum eius .i. me .i. dum e
go uerbum eius eo eternū
fratres sum homo uobis lo
quor et hoc est is qui est a deo
.i. filius uidit patrem .i. no
uit et uos docet ideo me audite.
Ego sum panis uiuus set ma
nna de quo superbis patribus
murmurantibus quorum estis
filii murmurando non fuit pa
nis uite quia non intenderūt
in eo spiritualem cibum sic du
os qui me auditis et non spiritua
liter intelligis. Ex quidem
moyses et alii electi de manna
quia spiritualiter manducaue
runt sic et qui modo uerba
mea spiritualiter accipiunt. | uer
sunt que, quem mãna significauit
Iustus in corde intelligendo et amando.

qui a deo est. hic
uidit patrem amen
amen dico uobis
qui credit in me
quia · qui pasce do
habet uitam eter
net pastos uiuiga uite. Ego
nam. ego sum
morte carnali communi cum mo
yse et aliis sed morte spirituali.
panis uite. patres
uestri manduca
uerunt manna in
deserto et mortui
demonstrans
sunt. hic est panis
de celo descendens. ut si quis ex ipso
manducauerit non moritur.

Aug. hunc cibum et potum
societatem uult intelligere corpo
ris et membrorum suorum que est eccle
sia in predestinatis qui iam sanctum est
et in uocatis et iustificatis que
factum est et fit et fiet et glori
ficatis que nunc est in spe fiet in re
huius rei sacramentum .i. unitatis corporis
christi alibi cotidie alibi certis di
ebus fit et sumitur aliis in uitam aliis
in mortem. Res uero huius sacramenti omnibus
sumentibus est in uitam et nulli ad mor
tem .i. uitalis sanctorum unum corpus et san
guis in his rebus quia unum datur quia ex multis
in unum rediguntur ut ex multis

ego sum panis
quod quis est de
uiuus qui de ce
lo descendi. si quis
manducauerit
ex hoc pane ui
ipse tamen ut in
ipsum perficiam
uet in eternum
et panis quem
ego dabo ei caro

lat quid ipse sit uita eter
na quia uerbum est hominum
uita uerbum est uita
quod carni sue cui inter
uenit mors ut mortem
tolleret. dat uitam in
resurrectionem et aliis cre
dentibus in se.

Hic .i. in hoc loco est
panis quis panis ego
sum panis.

Quomodo sit panis de
terminat non solum
secundum uerbum quo uiu
unt omnia sed et secundum
carnem assumptam pro mun
di uita humana enim caro
que erat peccato mortua car
ni eius unde de unita .i. co
pata unum cum illa ef
fecta uiuit de spiritu eius
sicut unum corpus de uno e
spiritu qui uero non est de cor
pore christi non uiuit de spiritu
christi. Olim autem iudei non
erant huius unitatis litiga
bant nec talibus exponi
tur quomodo deus car
nem suam det ad man
ducandum set audiunt
unde magis moueantur
nisi manducaueritis
et cetera.

Vere uiuet anima et
corpus ex hoc cibo quia
mea uere est cibus qui
solus facit inmortales
ut neque esuriant
neque sitiant alius

Ewā̃ pro defunctis. m° 26 b. m° 19 b.
lu 22 b

mea est pro mu(n)di vita. Litigabant ergo iudei ad invicem dicentes
Quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum. Dixit ergo eis ih̄c, amen (amen) dico vobis nisi
manducaveritis carnem filii hominis. et biberitis eius sanguinem non habebitis vitam in vobis. Qui manducat meam carnen et bibit meum sanguinem habet vitam eternam. Et ego resuscitabo eum in novissimo die. Caro enim mea vere est cibus et sanguis meus vere est potus. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem in me manet et ego in illo. Sicut misit me vivens pater et ego vivo propter patrem. Et qui manducat me

(interlinear glosses:) amen
¶ et ignorates qualiter modus sit dandi et manducandi tamen non manducaveritis
¶ nunc secundum spiritum sed tunc caro
fraudabitur ea ¶ suo tempore. ¶ hoc dicit ne quis putet manducantem non mori corpore.
¶ id est societas sanctorum ubi pax et unitas erit
perfecta
¶ vere
¶ a se tendendo ad me. ¶ et sic manet et sic ego vivo propter patrem
vivum cum minor. sic qui me manducat et ibi vivit ex me vivit.

(left gloss:)
gratuitus unus panis sit et ex multis acinis vinum
confluit.

Hec autem de hac unitate intelligerent et non litigarent subderet. Qui manducat carnem meam.

Ut vivam ex patre ie(st) a(d) eum facta ... ut homo vivat ex me participio facit qui me manducat

Ita constat quod hic est vere panis de celo non manna quia illud ma(nna)

(right gloss:)
cibus non hoc prestat et lumen
do hoc affectatur

Iam exponit quomodo fiat quod dixit et quid sit manducare carnem et bibere sanguinem hoc est manere in xp̄o et xp̄m habere in se manentem qui vero non manet in xp̄o et in quo non manet xp̄c non manducat spiritualiter et si sacramentum sumit in iudicium comparat

Me equalem sibi genitus misit id est hominem fecit et inde est vere ad eum referam vitam meam quasi ad maiorem.

Supra dixerat. ego sum panis vivus qui de celo descendi hic dicit hic filius hominis ad esum carnis cuius misit in mundo est ille panis qui de celo descendit. ergo idem est filius hominis et filius dei.

Non sicut moriuntur in anima qui me celestem panem digne manducant sic patres nostri manducaverunt manna et mortui sunt.

Sic oportebat semper dicta ab omnibus non intelligerentur sed sicut cum dei verbum illis tegentur. Se certum mysterium dei inter eos facere debet non adversos

Ubi erat quia verbum et homo unus est xp̄c dicitur esse in celo dum in terra loquitur.

(margin:)
F
¶ Ewangelium de corpore xp̄i.
ag(nus) 20 b. mr 12 b.
lu 22 b.

et ipse uiuet ppter me hic est panis qui de
~~hic est pa~~ celo descendit. non sicut
manducauerunt patres nestri man
na et mortui sunt. Qui manducat hunc panem ui
uet in eternum. Hec dixit in synagoga docens in caphar
naum. Multi ergo audientes ex dis
cipulis eius dixerunt. Durus est
hic sermo. quis potest eum audi
re. Sciens autem ihc apud semet
ipm quia murmurauerunt de
hoc discipuli eius. dixit eis. hoc
uos scandalizat. Si ergo uideritis
filium hominis ascendentem u
bi erat prius. spc
est qui uiuificat
caro non prodest quicquam.
Verba que ego
locutus sum
uobis spc et ui
ta sunt. Sed sunt
quidam ex uobis qui non

ducantes patres uobis si
miles mortui sunt in eter
num hoc panem homo que
qui uitam non habebat nisi ma
ducans uiuet in eternum.

Multi ergo carnaliter sapien
tes quasi particulatim car
nemem quam indutus erat se
eis distributurum esse pro
mitteret. ec. naturam ut in
cibum hominum humanam
carnem daret.

Si ergo. uo. u. fi. h. a. ubi
erat prius suspenditur o
ratio quasi tunc intelligetis
quo non eo modo quo pu
tatis ergo corpus. et quod
hec gratia morsibus con
sumitur. Sed spirituali gratia me
illis dando ipos in corpus
meum conuerto. hunc
plane soluit quod ipos moue
rat putabant eum quod
corpus distribueret. Ille
dicit se in celum uacuo inte
grum scensurum. Quid ergo
tenendum sit a patre pre
scribitur. spc est qui uiuifi
cat. caro sicut intelligunt
sicut que in macello eunt
sicut alius cibus non pro
dest. Ipsa tamen ualet sancta spc qui
mea salutem operatur nichil
prodest sicut scientia sola inflat.
ipsa tamen non est mala set per
caritatem edificat.

Pro inde tenete quod
dixi quod uerba.

Verba dixi quibus man
ducare me est esse mane
re in me in ipo. ut aliquis
manead in xpo ut membru
et xpc in ipo ut in tem
plo unitas facit unita
autem ex caritate est ca
ritas ex spu. ergo spc est qui
uiuificat compagina tamen
sunt uel non separata.

Interlinear glosses: uel potius (over "Qui manducat"); in me qui sit uita (over "uet in eternum"); quid ergo immunia (over "cipulis"); sapiunt carnem (over "Durus est"); ideo non auditur (over "hic sermo"); ab obedire (over "audi"); quem nil latet (over "Sciens"); quod sic illa dis. ant. in (over "apud semet"); ab illo non audiretur murmuraret (over "ipm quia"); quod dixi de carne mea et sanguine (over "uos scandalizat"); sicut cum carne quam esse hic (over "est qui uiuificat"); spin uiuit (under "est qui uiuificat"); Ipsa in se est spc et uita spiritualis (over "Verba que ego"); intelligenda est et uiuificant; sed non ei qui carnaliter accipit unde scribitur sed littera occidit (under "Verba que ego").

credunt. Sciebat enim ab initio ihc qui essent credentes. et quis traditurus eum esset. et dicebat. Propterea dixi vobis quia nemo potest venire ad me nisi fuerit ei datum a patre meo. Ex hoc multi discipulorum eius abierunt retro et iam cum illo non ambulabant. Dixit ergo ihc ad duodecim. Numquid et vos vultis abire? Respondit ergo ei simon petrus domine ad quem ibimus. verba vite eterne hs et nos credimus et cognovimus quia tu es xpc filius dei. Respondit ergo eis ihc. nonne ego vos duodecim elegi. et ex vobis unus diabolus est. Dicebat autem de iuda symonis scharothis. hic enim erat traditurus eum. cum esset unus ex duodecim.

Quia et iudas inter scandalizatos qui non reced. set manet ad insidiandum q nec silet nec aperte ostendet. ut omnes timeant d unus perit. causa quare quidam n credant subd quia non est datum a deo fides enim n est hominibus a se qua si ppria set a deo q gra.

Propterea. s. ppha nisi credide ritis n intelligetis p fidem enim copulam per intellectum vivificamur.

Hora autem loquendum est set si tamen ex vobis tuis aliquis scandalizatur habe q solacium ideo ex d dicto multi scandalizati sunt q h id fecit ut tib eet exemplum.

Duodecim ubi sacbus est q permanet et si iudas in pt elegit .xi. ad pmanendum elegit iudam ut pereum dispensatio divine mie in salutem tradi impleretur tres malo ad bonu u mali utitur bonis di ad malum

VII

Post hec ambulabat ihc in galileam non enim volebat in iudeam ambulare quia querebant eum iudei interficere. Erat autem in proximo dies festus

Reminiscebant iudei beneficiorum dei occisuri dominum

Dies festus. i. n q ut sit enim byi. s more eor quot quot q uti diu ppmiam festivitatem

a

Fria 3. pt iudica.

scenopegia festiuitas tabnacu
loꝝ qm̄ in se .vij. iudei h̄itabāt i
tabnaclis i memoriam illoꝝ
i q̄bꝫ patres eoꝝ habitauInt i de
serto.

i. ꝗ e ē fixio
iudeorum sceno
tabernaculoꝝ.
phegia. Dixerunt
autem ad eum

Que uero discipuli sci
ebant isti nesciebant
laudibus diuinis et
prophetarum fauore effe
renda.

consanguinei et id cū fastidio dicebāt. ꝗ huiāꝫ ciuit gl'am et id n̄ conuit ī eū uc̄s de scōis
fratres eius. transi hinc et uade in iudeam ut discipuli tui
ubi p̄ncipatꝰ gentis et ciuitas caput regni. ꝗ gl'e eī ɔsulūt qui mira facit hi abscōdo
uideant opera tua que facis. Nemo quippe in occulto a
se uidere ut ab hoīb3 laudaris
liquid facit et querit ipse in palam ē. ꝗ ergo. ꝗ Si uere facis
si hec facis manif
p̄ter hoc facis
festa te ipsum mundo. neque enim fratres eius credebant in eum
ꝗ scilicet ad quam uenimꝰ ē i pleta p̄ hūilitate passionis et mortis.
ꝗ corripiens cupidos gl'e. ꝗ scilicet resurrectionis et ascensionis. ꝗ gl'e mōr q̄ue affectatis.
Dicit ergo eis ihc. Tempus meum non dum aduenit. tempus ~~ad u~~ autem uestrum semper est paratum. Non uos odisse potest mundus me autem odit quia ego testimonium perhibeo de illo quod opera eius mala sunt. Vos ascendite ad diem festū hunc. ego autem non ascendam ad diem festū istum quia meum tempus non dum impletum est. Hec cum dixisset ipse mansit in galilea. Vt autem ascenderunt fratres eius tunc et ipse ascendit ad diem

Non potest uos odisse mundus
id tempus meum n̄ est sed uo
strum quia non sum amator
mundi. ut uos sed accusator
et io n̄ odit uos mundus su
os filios dicebas qui dicitis bo
na mala et mala bona.

ꝗ id. ꝗ scilicet ē uiis humanam gl'e carnalia quā n̄ egua.

Quidam dicunt hoc ad passi
onem pertinere quia n̄ in festiui
tate cenophegie sed in pascha
li qua agnus occidi solet cr
ucem ascendit.

ꝗ .s. p̄m xl̄ ihut.

ꝗ humilitatis

Sicut uos queritis
gloriam quia tempus
glie mee non dum est
in quo erit mea festi
uitas

Ex pite xp̄o occultus ascendit
i festis quia in omnibus ill
figuralibus latuit qui m
est manifestus nobis.

Et latuit exemplum ē
uitandi malos quia loquitur
palam et non tenetur ab
his qui querebant potesta
tis est

ꝗ p̄ sui uēti quā gl'e suo p̄t docere.

festum non manifeste sed quasi in occulto. Iudei ergo
querebant eum in die festo et dicebant. Ubi est ille.
et murmur multus erat de eo in turba. Quidam
enim dicebant quia bonus est. alii dicebant non sed se-
ducit turbas. Nemo tamen palam
loquebatur de illo propter metum
iudeorum. Iam autem die festo mediante ascendit
Ihesus in templum et docebat. Et mi-
rabantur iudei dicentes. Quomodo hic litteras scit
cum non didicerit. Respondit
eis Ihesus et dixit. Mea doctrina non
est mea sed eius qui misit me.
Si quis voluerit voluntatem
eius facere cognoscet de doctri-
na utrum ex deo sit an ego a
me ipso loquar. Qui a semet ipso loquitur gloriam propriam
querit. Qui autem querit glo-
riam eius qui misit illum
hic verax est et iniusticia in illo non est.
Nonne moyses dedit vobis legem
et nemo ex vobis facit legem. Quid

Sed non manifeste ascendit sed non palam docet sed celatur.

Dicebat uel secundum scripture.

Mea hominis non est mea sed dei uel quia uerbum non est nullius, aliter doctrina eius id est ipse uerbum doctrina uel est sua sed eius a quo est. Ego non sum a me ipso et quia hoc, quod uidit non omnis intellectus dedit consilium. Si uis intelligere crede. hoc est. Si quis uoluerit non quia est. Si quis credit me filium dei cognoscet de doctrina id est intelliget quia doctrina mea non est mea.

Antexpi non est uerax et iniusticia in illo est qui querit gloriam suam non dei a quo non est nullus sed uenire per nullus.

Ego ex deo loquor gloriam eius quero uerax sum in quo non est gloriam nullam legem.

b

Festa in principio lectio.

me queritis interficere? Respondit turba et dixit: Demonium habes. Quis te querit interficere? Respondit ihc et dixit eis: Unum opus feci et omnes miramini. Propterea moyses dedit vobis circumcisionem, non quia ex moyse est, sed ex patribus, et in sabbato circumciditis hominem. Si circumcisionem accipit homo in sabbato ut non solvatur lex moysi, michi indignamini quia totum hominem sanum feci in sabbato? Nolite iudicare secundum faciem, sed iustum iudicium iudicate. Dicebant ergo quidam ex ierosolimis: Nonne hic est quem querunt interficere? Et ecce palam loquitur et nichil ei dicunt. Numquid vere cognoverunt principes

Querunt occidere et quia perversus est dicunt eum demonium habere, quia demonia pellit.

Unum opus feci de quo miramini, ipsi quod scit omnia videtis. Unum opus fuit quod totum hominem in sabbato curavit, unde turbati sunt stulti observatores sabati, sed convincit eos moyses iubens circumcidere octavo die, quod aliquando occurrat in sabbato. Et hoc est propterea, ne quis turbetur si salus fiat in sabbato, et sciat omnes debere fieri que saluti sunt.

Propter tres causas data fuit circumcisio: primo in signum magne fidei abrahe, secundo ut per hanc a ceteris nationibus distinguerentur, tercio ut facta in virili membro per quod generatur cunctorum mortalium castitatem omnes debere observari indicet. Significat autem baptismum quo peccata dimittuntur et cor a cupiditatibus expoliatur.

Unum opus quod vos, qui in lege gloriamini, hec legem, que me nunciat, de morte mea tractatis, sed non est contra legem quod totum hominem sanavi in sabbato. Ego dominus sabbati, custodia enim sabbati, sicut et cetera omnia, propter salutem sunt hominis, sicut vos circumciditis in sabbato quod ad lucem pertinet non solvere sabbatum credentes.

Non debetis irasci michi de salvatione hominis in sabbato, sed non irascimini de circumcisione in sabbato. Quia non est iudicandum secundum faciem, id est acceptionem personarum, ut quod moyses licitum, michi non liceat, sed iustum iudicium iudicate, id est secundum veritatem rei, quia cognita nec me nec moysen dampnabitis, nam me cum illo dicetis. In quo singulos arguit, nos instruit ne in iudicandis causis personas accipiamus.

capes quia hic est xpc. Sed scimus
hunc unde sit. xpc autem cum
uenerit nemo scit unde sit. Clamabat
ergo ihc docens in templo et dicens
et me scitis. et unde sim scitis. et a
me ipo non ueni sed est uerus
qui misit me quem uos nescitis.

ipi sibi sentiunt non esse hunc xpm. Cum nemo sciat sit xpc quia in per pphas dicit locus natiuitatis et huiusmodi tamen eterna natiuitas eius ex patre nascitur. Vn ppha generatonem eius quis enarrabit. Vn ihc ad utrumque respondit. et de in firmitate et magestate. et me scitis. i. effigiem uultus uultus mei et unde sum nativitatem parentes quod est secundum carnem me nostis non secundum diuinitatem. quia a me ipo non ueni nesciebant esse filium dei nec a patre missum nesciebant et dm patrem esse qui uerus est genitor ipius ueritatis. Sed unde possit sciri subdit. Ego scio eum a me ergo quere in me credite quia nemo nouit patrem nisi filius et cui uoluit reuelare.

Ego scio eum. et si dixero quia nescio eum
ero similis uobis mendax. Sed ego scio
eum. quia ab ipo sum et ipse me mi
sit. Querebant ergo eum apprehendere
et nemo misit in illum manus quia
nondum uenerat hora eius. De turba autem multi crediderunt in e
um et dicebant xpc cum uenerit
numquid plura signa faciet quam que hic facit. Audierunt
pharisei ~~ministros~~ turbam mur

apprehendere non potuerunt sed audierunt docentem.

aptamus non quod pro diuersitate graduum diuerso modo personas non honoremus.

Quasi et si occultus ad festum ascendere palam loquitur et apparet potestas que putaretur timiditas. mirantur aliqua potentia non tenetur. cuius mors tanto tempore querebatur et non dum plene intelligentes eius esse potentiam putant esse sciam principum qui cognouerunt eum esse xpm. Vn

Ideo scio quia ab ipo sum et ipse me misit breuiter conplectitur utrumque ab ipo quia filius a patre et pater non ex alio. Incarnem me uidetis quia ipse me misit. In quo ei magna generatione auctoritas et si omnis ei cum omnibus nata.

Hora non que necessitatis sit fati. sed oportunitas uoluntatis. Voluit. n. oportuno tempore nasci premissa longa serie preconum sibi predicato euangelio oportuno tempore mori.

Quem tamen non uolentem q

Fia 2a p[os]t passion[em]

Ad huc modicum quasi q[uo]modo ultis post facturi estis. s[ed] non modo quia ad huc modicum tempus nobiscum sum quo dispensacionem meam implere debeo et tunc vado ad eum qui me misit tunc pa[ti] debeo et qui modo non uultis audire presentem et miracula facientem queretis me post resurrectionem et ascensione[m] cum tanta miracula fient per ap[osto]los mea uirtute et tam[en] ta[n]ta credet multitudo tunc enim conpuncti de tanto scel[er]e mortis [christ]i dixerunt petro. quid faciem[us].

Non ait non poteritis set n[on] potestis. tales e[n]i[m] t[un]c erant qui non possent sic alibi dixit petro non potes me sequi modo sequeris a[utem] postea sic nec de istis datur desp[er]atio.

Eum ignorantes p[ro]phassent ueritatem resp[on]dentes ea[m]dem c[on]t[ra]riam ostendunt se ex ignorantia p[ro]phetasse. ut potius ignorasse uideantur quam p[ro]phasse.

murmurantem de illo hec. Et miserunt principes et pharisei ministros ut apprehenderent ih[esu]m. Dixit ergo e[is] ih[esu]s. Ad huc modicum tempus uobiscum sum et uado ad patre[m] qui misit me. Queretis me et non in[ue]nietis. Et ego u[bi] sum uos non potestis uenire. Dixerunt ergo [iudei] ad semet ip[s]os. Quo hic iturus est quia non in[ue]niemus eum. Numquid in dispersionem gentium iturus est. et docturus gentes. quis est hic sermo quem dixit queretis me et non inuenietis. et ubi sum ego uos n[on] potestis uenire. In nouissimo autem die magne festiuitatis. stabat ih[esu]s et clamabat dicens. Siquis sitit ueniat ad me et bibat. Qui credit i[n] me sicut dicit scrip[tura] flumina de uentre eius

Cum n[on] ait ero set sum [...] set si sed[m] q[uo]d ho[mo] mutat loca sed[m] q[uo]d d[eu]s n[on] mutat cum ubiq[ue] sit. unde alibi filius ho[min]is q[ui] e[st] i[n] celo q[uo]d dic[it] loq[uen]s [...] intelligeretis.

Et bibat sp[iritu]m ui[detur] s[ed] exponit et q[uo]d bibet. flumina aque uiue q[ue] fluent de uentre eius. uenter est consc[ient]ia cordis q[ue] bibito sp[iritu] purgata uiuit et hic fonte[m]

Post dissensionem [uer]o de ih[es]u et post u[er]ba que dixit quibus alii confunderentur aliud [di]cerentur multimode

scenophegie vocat non ut tacinus loquendo set clamando ut qui sitit veniat ad eum

fluent aque vive

et ipsa e fons & fluvius qui manat benivolentia ad proximo vult consulere qui sua bona sibi soli putat sufficere ille fons non fluit.

Hoc autem dixit

~~viri erant creden~~

de spiritu ~~sancto~~ quem accepturi erant credentes in eum

Christus nisi necessitatis et sua resurrectione ostenderet unum et vitam quam in mente spiritum venire voluit ut in resurrectione nostra flaret caritas spiritualis que vera est omnibus caducis que sunt et caritate migremus ad vitam novam. Sic credimus in eum qui surrexit a mortuis et nobis spiritus datur a novo homine et novissimus.

Nondum enim erat spiritus datus quia Ihesus nondum erat glorificatus. Ex illa ergo turba cum audissent hos sermones eius dicebant hic est vere propheta. Alii dicebant hic est

Nondum enim et si enim prophete acceperunt eundem spiritum et Iohannes et alii ante resurrectionem Christi et tamen erat alius modus donationis futurus apertior et plenior post resurrectionem omnium que primum apparuit apostolis in sufflavit in faciem eorum qui flavit primo homini animam in dignitate de limo exiit. Significat que esse unde insufflavit spiritum apostolis ut de luto exurgerent. Iuxta ascensione plenius misit spiritum in igneis linguis ut omnes gentes docerent. Sicut ille cum omnibus linguis sic nunc in unitate ecclesie loquitur omnibus linguis atque in veritate presulis non habet spiritum.

Qui nondum inceperant bibere nescientes hoc esse impleta in Christo quod prophete predixerant quod erat in Nazareth Galilee nutritus.

Quidam autem dicebant numquid a Galilea venit Christus. Nonne scriptura dicit quia ex semine David et de Bethleem castello ubi erat David venit Christus. Dissensio itaque facta est in turba propter eum. Quidam autem ex ipsis volebant apprehendere eum sed nemo misit super eum manus. Venerunt ergo ministri ad pontifices et phariseos. Et dixerunt eis illi Quare non adduxistis eum. Responderunt ministri. Numquam sic locutus est homo sicut hic homo

Mt 2 a. luc 2 a.

e

Fiat q(uod) p(os)t judicia

loquitur. Responderunt ergo eis pharisei. numquid
et vos seducti estis. numquid ex
principibus aliquis credidit in eum
aut ex phariseis. sed turba hec que non
novit legem maledicti sunt. Di
xit nichodemus ad eos ille qui ve
nit ad eum nocte. qui unus erat
ex ipsis. Numquid lex nostra iudicat
hominem nisi prius audiat ab
ipso et cognoverit quid faciat.
Responderunt. et dixerunt ei. numquid
et tu galileus es. scrutare scriptu
ras et vide quia propheta a galilea non surgit.
Et reversi sunt unusquisque in domum suam. Ihesus
autem perrexit in montem oli
veti. et diluculo iterum venit
in templum et omnis populus venit
ad eum et sedens docebat eos. Ad
ducunt autem
scribe et pharisei
mulierem dep

Laudabiliter seducti erant qui dimisso malo infidelitatis transierant ad fidem.

Qui docent legem contempnunt eum qui dedit legem. legem. Sed qui non noverant legem credunt in eum qui legem dedit. ut impleatur quod dictum est. ut non videntes videant. et videntes ceci fiant.

Quia illi perverse sibi volebant esse dampnatores quam cognitores iste non putabat quod si patienter eum presentem audirent. forsan essent similes ministris qui maluerunt credere quam tenere auctoritate legis vincto eos inducere: ut eum prius vellent audire.

VIII

a

Gab. pt. ocli.

Ihesus autem perrexit in montem oliveti. quia in hos ei erat die docere in templo. vespere vero in bethaniam que est in monte oliveti. qui significat altitudinem misericordie. unde nobis crisma. et in uncto. mane redit ad templum mane est exortus nonne lucis post tenebras legis quo fidelibus in templo eius manum venit pandere et dare. Sessio est humilitas incarnationis qua miseretur et docet. Unde libentius populus venit ad eum.

Mistice mulier in adultero deprehensa significat sinagogam que adulteravit legem moysi sequendo tradicionis patrum vel quod dimissa lege moysi iam sequitur.

[Interlinear glosses:] Quod ex his testimoniis iam repellerentur. — qui delectati estis sermonibus eius — Volens illum minari — istum qui — prius — Galileus dicebatur christus quoniam de nazareth erat — parentes eius. quod a galileo seductus es — tu sis legis — Tu dicis quod nullus propheta in surrexit quod quia dicitur nazareus — in nullo profecto negocio. — in nequicia sua — venerabat — Decentius non enim serviat expiationem propter quam dimictenda esset

fidem xpi. unde iudeus iam quasi adulteram accusat vel significat etiam gentium que relinquens dominum fornicata erat cum idolis, quam iudeus accusat quod ad xpm accedat et qui novum ydolatris genus reputat.

hensam in adulterio. et statuerunt eam in medio. et dixerunt ei. Magister hec mulier modo deprehensa est in adulterio. In lege autem moyses mandavit nobis huiusmodi lapidare. Tu ergo quid dicis. Hec autem dicebant temptantes eum. ut possent accusare eum. Ihesus autem ~~in~~ inclinans se deorsum ~~dignans~~ digito scribebat in terra. Cum autem perseverarent interrogantes eum. erexit se et dixit illis. Qui sine peccato est vestrum primus in illam lapidem mittat. Et iterum se inclinans scribebat in terra. Audientes autem hec unus post alium exibant incipientes a

i. de sede patris in mundum ad declinans ad peccata humani generis.

i. qui inclinans se scripsit erectus salva iustitia iudicat.

i. abibant

Digito scribebat peccata eorum in terra

Data sententia iustitie qua illi consternati malorum peccatorum conscii sunt iterum scribit in terra. ex more alio videlicet ... alio vertens. vo

set inimici phariseri temptando de iustitia in causa eam dicat. sciebant mansuetum et mitem predicatorem. unde placebat eis. unde putabant dicturum dimittendam esse adulteram. et si hoc diceret erit hostis legis contra iussa legis moysi. et deo auctori. et ideo cum adultera reus mortis quia si secundum legem diceret lapidendam, deriderent qui non haberet mansuetudinem quam predicabat per quam amabatur. Sed peccatum neutrum calumpnia capitur, servata mansuetudine. Sed quod erat iustitie qui sine peccato est prius in illam lapidem mittat. non autem statim iudicat sed inclinans se digito scribit in terra. Digito dei scripta fuit lex in lapide pro duritia illius populi. nunc iam inclinatus in homine ipse custos legis est et lator legis scribens in terra. que fructum reddat. dicet ad nos audiens alius malis non temere iudicare sed prius et digito discretionis nos ipsos intus discutere sicut illis dicit. Qui sine peccato est vestrum qui prius sitis iusti. deinde ream puniatis. Si enim lex iubet punire eos non tamen accusatores sibi punientis. ecce plena iustitia ut scilicet mala puniat. misericordia reum dimittat licet ea penam subiret.

Ad ipsos vultum non dignatur candens respicere.

Ostendit dimissa peccata mulieri.

Remanet solus ihesus cum muliere in domo. i. cum esset in mundo.

[¶] b
Bablo pt lectur.

senioribus
~~se in omnibus~~ et remansit solus ihc et mulier in medio stans. erigens autem se ihc dixit ei. mulier ubi sunt qui te ~~accusabant~~. Nemo te condempnavit. Que dixit. Nemo domine. Dixit autem ihc. Nec ego te condempnabo. Vade et amplius noli peccare. Iterum locutus est ihc dicens. Ego sum lux mundi qui sequitur me non ambulat in tenebris. Sed habebit lumen vite. Dixerunt ergo pharisei. Tu de te ipso testimonium perhibes. testimonium tuum non est verum. Respondit ihc et dixit eis. Et si ego ~~te~~ testimonium perhibeo de me ipso. verum est testimonium meum. Quia scio unde veni aut quo vado. Vos autem nescitis unde venio aut quo vado. Vos autem secundum carnem iu

Erigit se ut erigat illos qui in pectus curvabantur.

Erectus primus in iudicio legitie. Item erectus dat sententiam misericordie. Et hoc utrumque facere divine potentie est.

Set quia poterat timere ne iste qui sine peccato est eam puniret. dixit ei ut misericors peccata dimittens. nec ego te condempnabo ut iustus.

Repulsis temptatoribus sanata est per misericordiam mulier apud sabbato. quis possit ex divinitate ne quis dubitet de eo homine an possit peccata dimittere ego lux mundi ... carnis regitur et sic collauda hominibus efficitur ... peccata possum dimittere et omnem hominem illuminare.

Putant non credendum ei quasi de se solus testetur obliti prophetarum et ipsius iohannis baptiste qui euidenter de eo ostendit.

Meum testimonium ideo verum habendum est quia scio unde veni hoc patris testimonio confirmatur.

Ab eo missus sum cum de celo ... impleto misterio ad patrem redeo nec tamen mundum relinquo

Quia nescitis illud ideo secundum carnem iudicatis. hoc est hominem putatis cui in laude sua credendum non sit et condempnatis.

Secundum carnem ... vos

¶ accusabant · ¶ hoc fugavit iudicio ... ¶ tacet se similiter in quasi ... ¶ ... ¶ dicturi ... ¶ ... ¶ qui sine peccato est ... ¶ potes ... ¶ ...

Nec sic libera exire quod videbat accusatores quia peccata interrogatiuos docet autem nos sicut et ante correctionem alterius ipsa et post ipse humiliter investigare. ne idem vel aliud simile in nobis sit.

Quod sequitur modo per fidem habebit post reaspeciem.

3

dicatis ego non iudico quemquam. Et si iudico ego iudicium meum verum est quia solus non sum. Sed ego et qui misit me pater. Et in lege vestra scriptum est quia duorum hominum testimonium verum est. Ego sum qui testimonium perhibeo de me ipso et testimonium perhibet de me qui misit me pater. Dicebant ergo ei. Ubi est pater tuus. Respondit ihesus. Neque me scitis neque patrem meum scitis. Si me sciretis forsitan et patrem meum sciretis. Hec verba locutus est ihesus in gazophylacio docens in templo. Et nemo

Interlinear glosses: i. incarnatus — constituit. — Vobis — adeo data. deuteronomii xix — Nunc qui — de me ipso differo iudicium — non differo testimonium — de — s

Solus. i. et sine illo patrem non de servis et similis per carnem tamen ego et pater unum sumus;

Si duobus hominibus creditur qui possunt falli et mentiri quanto magis mihi et patri ubi est stabilis veritas

Vos secundum carnem iudicantes putatis me carnaliter a accepisse. Sed erat homo in aperto verbum patris in occulto;

Magna ex confidencia intrepidus verba divinitatis coram inimicis aperte loquitur et docet

Forsitan non dubitat sed dubitantes qui irridet et increpat. Ut et dominus servo forsitan dominus tuus sum.

Phylaxe grecum est verbum quod interpretatur servare. Unde phylacteria dicitur illa ubi reliquie sanctorum servantur.

Vel perventus non iudico hoc primo adventu sed salvo. Sed quia secundo adventu iudicabit subditur et si iudico.

Aliud. Judico unum. quia non solus sed ego et pater. ecce duo in personis. licet unum in substantia quod est ideo verum est iudicium meum. quia verus filius dei sum. Ubi probatur quod filius quod non solus sed pater mecum.

Dicto de iudicio quod suum et patris testimonium verum sit probat auctoritate legis. Dicitur in lege. In ore duorum vel trium testium stat omne verbum. Non quia duo minus vel plures non sunt inventi sepe fallaces. Sed trinitas in hoc commendatur in qua est perpetua veritatis. Si ergo vis habere bonam causam habe duos vel tres testes. patrem et filium vel simul patrem et filium et spiritum sanctum ut accusata susanna habuit

Ubi est pater tuus. Qui te videmus sed non patrem tuum. quibus e contra dicitur. Sed nec me dicit scitis quia et si hominem quem videtis scitis. non tamen quod in occulto sum scitis et ideo nec patrem scitis. Sed si me sciretis quod est prius me agnoscere et sic patrem sciretis quia unum sumus

Gaze divicie phylaxe servare. typice gazophylacium est misteria scripturarum que sunt in templo. i. in christo hec secreta post resurrectionem aperuit aperuit apostolis. Sed huius

Feria 2ª post Re[minis]c[er]e.

sequitur modo per parabolas non intelligentibus iudeis.

Ego qui sponte et non tristicia laboratis. Vadit ille unum ue neret et tamen non discesserat quem tis odio persequentes assumptum in celis sicut amica hec cupi entes. Unde eis penam predicit in peccato vestro moriemini.

Sursum verba. quasi si de morte diceret non possunt eum sequi ad mortem dicebat ergo non de morte sed de gloria ad quam ibat per mortem. Unde illis car nalibus subdit. vos deorsum estis. et non etiam sapitis sicut serpens terram comeditis.

Credideruntis dicat non per cepit eos quia nemo nec capit sine muta bilem essentiam. Ego sum non dicit quid vel xpc vel quod filius dei vel aliud sed hoc ad illos vertit. tibo semper hec essentie sic olim ad moysen quem mit tebat ad liberandum israel quasi qui misit moysen ad liberando filios israel. ego per me ipsum ve nio liberare perditos certa vo omnia que mittans non vere sunt.

apprehendit eum quia non dum ve

¶ non fatalis sed oportu

nerat hora eius

na et voluntaria.

Dixit ergo iterum

¶ de futuro quod dixit de presenti loquitur. ¶ per se gerendo in aplis.

eis ihc. Ego vado et queretis me et

in peccato vestro

¶ aut. ¶ vos nunquam quam amatis quod potuit

moriemini. Quo ego vado vos non

pea et sine non quibus alibi ubi dicat quod illis sed addit non. ¶ omnia carnalis.

potestis venire. Dicebant ergo iu

sapientes et quod dixit non intelligebant

dei. Numquid

interficiet semet

ipsum. Quia dicit

quo ego vado vos non potestis ve

de

nire. Et dicebat eis. Vos deorsum

¶ a patre et eo excelles omnia. ¶ ex deo mundo

estis. ego de supernis sum. Vos de mundo hoc estis. Ego

¶ hic exponit quod sit esse de mundo. i. esse peccatores in

non sum de hoc mundo. Dixi ergo vobis quia mori

fideles terrena sapientes. Unde hoc eis exponit. si enim non credide

emini in peccatis vestris. Si enim

q. e. s. Unde certio datis spiritum credituris.

non credideritis quia

ego sum mori

emini in peccato vestro. Dicebat

et tu quis

ergo ei. Tu quis

dixisti ego sum et non addidisti

es. Dixit eis ihc

quasi non dicat quasi non credatis

principium qui

Loquentem de divinitate sua nemo et si vellet apprehendit. quia ipse nec dum voluit. dicit ergo de passione sua quam sua potestate et iudeis capere volentibus

Quo ego vado et c. idem dicturus est apostolis in sequenti sed ad dicit ibi non addit modo.

Qui in peccato nati ad hoc moo vivitis quod non iam hic quam de mundo sunt electi pertinentes ad eum qui fecit mundum.

Et occasione eos fuisse aliquos qui credituri erant.

Carnales sapientes et ne essentie ignari.

Aug. lege quod vel idem esse quia principium in se ma

net inovat omnia et mi
utari non potest

[C]um dixit quia misit me ve
rax ē ñ intellexerunt quid
de patre dixit ad hunc habe
bant clausos occultos
ideo subdit eis cum exaltave
ritis filium hominis id est ostendam
aliquibus vobis esse qui post passio
nem suam erunt credituri
et cognituri quis ipse esset.

[et tamen homo sum vos ut possitis]
et loquor vobis
[intelligere] / de
Multa habeo vo
bis loqui et iudi
care. Sed qui misit
me verax est et
[id est eandem veritatem ab eo quia]
ego que audivi
[est ab eo] [generante]
ab eo hec loquor
[tamen dixerunt]
in mundo. Et non cognoverunt
quia patrem eius dicebat deum.
Dixit ergo eis Ihesus. Cum exaltaveri
[tunc aliqui ex vobis]
tis filium hominis tunc cognosce
tis quia ego sum et a me ipso facio
[id est sciente genuit]
nichil. Sed sicut docuit me pater hec
[iam inde dixerat sed quia res magna est assidue]
loquor. Et qui misit me mecum
[commemorat.] [pater] [filium] [quia]
est et non reliquit me solum quia
[non reliquit] [in se]
que placita sunt
[humani generis quia est voluntas]
ei facio semper.
[patris]
Hec illo loquente
[quia non est quia non est contrarie]
te multi credi
[id est ex his et apostoli]
derunt in eum.
[quia ex crediderunt pro minus]
Dicebat ergo
[quia ex fide pervenerant] [quia iam erant cepisti in fide] [id est in fide]
Ihesus ad eos qui crediderunt ei. Si
[in vobis per sermonem cepistis]
vos manseritis in sermone meo

[S]emper ipsa equalitas est
semper non ex quodam non
co et deinceps sed cum initio
sine fine dei eum generato
non habet initium temporis
quia per genitum facta omnia
sunt tempora.

Aug. Principium scilicet credite
me in quo pater est accusatum
ut et sermonem in generis attenda
tur veritatem scilicet credite
me esse.

[L]oquor et habeo multa vobis
loqui docendo si credideritis
accusando si non credideritis
quomodo non iudico sed sal
vo habeo post iudicare habeo
dico sed totum est ex parte qui
verax est quia se ex quo sum e
genitus quam genuit ex se
et ideo vera dico et iudico. Sed
quomodo dat gloriam patri
cui equalis est. ut doceat nos
in moribus dare gloriam deo.

[C]um exaltaveritis filium hominis in cruce
quasi prius implenda est pa
ssio per manus vestras. post
ex vobis aliqui credunt. ne
quis ergo desperet de quan
tocumque scelere.

[I]pse est in mutabilis divi
ne substantie sed ne ipse que
loquitur intelligentur ex
pater subdit. et a me ipso facio
nichil quia a me ipso filius
sed a patre.

[E]t si mecum non tamen
missus ut ego quia non
incarnatus nec venit.

[F]ides est credere quod non vides
veritas vide quod credidistis
sic ego credimus ut cog
noscamus non cognos
cimus ut credamus sed
credimus ut cognoscamus

d ¶
[Feria quinta post ...]

io xpc homo in terra fidem ia
ut se post uidendum dabit
quod est merces fidei.

Ad hanc altitudinem per
ueniens ex fide que est humilis
et contemptibilis et est ut e
granum sinapis.

Non illi qui crediderunt sed
alii intelligendi qui non credide
runt. qui audito liberabit
uos indignati sunt se nota
ri seruos putantes dixisse
de carnali libertate.

Non dicant dominus li
beri eritis set ueritas libera
bit uos. in quo tamen uerbo non
intellexerunt nisi liberta
tem carnalem.

Amen hebraice latine uerum
quod nullus interpres mutauit
ne uilesceret mutatum sed
honorem haberet secretum. et
quasi dei iuramentum.

In hoc ceruit nos quod spes li
bertatis his qui non sunt
sine peccato filius manet in
eternum.

Exposita a domino et glorantes de
uana libertate carnis. et
uera seruitute peccati. et
uera libertate per se filium
credens istis super quod filii sunt
per carnem et tales sibi ostendit
dicit non esse filios habrahe
per imitationem fidei et
iustitie. set esse filios homicide diaboli qui te tes se occidere et ita esse de seruos.

ad hanc altitudinem peruenient. — et quid prodest

uere discipuli mei eritis et uos cog

esse discipulos. — qui modo creditis. — et hic ... non gessit uidere

noscetis ueritatem et ueritas libera

... audi ... — cognita. et hic ... serui. — liberos

bit uos. Responderunt ei. Semen

uos faciet qui ... diuertat.

abrahe sumus.

Discipuli mei sciliet bo
nitatis iusticie et ueritatis

et seruit gens superbi. — nunquam

et nemini seruiui

... ioseph seruiuit in egypto

mus umquam.

Veritatem quomodo cer
ta carne loquitur uobis
et late nos

quia tanquam

~~Quando~~. Quo

est ... liberati ... cesari ... tributa

modo tu dicis

Liberabit hoc uerbum do
minus posuit a libertate
non ut plerumque latine
dici solet liberari soleta
liquis ab infirmitate.

liberi eritis. Re

spondit eis iesus

magna confirmatio repeticione ... ut ... fiant

Amen amen dico uobis quia

ex amore non ex langore nature

omnis qui facit peccatum seru

et peccatoris.

peccati est. Seruus autem non

in ecclesia — et ... uerit

manet in domo in eternum fi

xpc in domo sua cum ... sui liberati — quod solus

lius manet in eternum. Si ergo

liberat ... qui hic ...

filius uos libe

Exponit eis que sit seruus
et que libertas quam pro
misit

non ... ...

rauerit. Uere li

incorruptione ... non ... — per carnem sed non per imitationem

beri eritis. Scio quia filii abrahe

estis. set queritis me interficere

... — ... capit dum capit. — ... non capit ...

quia ~~sermo~~ sermo meus non ca

nostro — quidem. — ueritatem ...

pit in uobis. ego quod uidi a

q̄ ego ip̄e sum i uō simonis debeo uos capere · · c̄ ·
pud patrem meum loquor et uos

fecere me ·
que uidistis a
pud patrem
uestrum facitis · Responderunt et
· c̄ si q̄d tu q̄ uiuā dicis
dixerunt ei · Pater noster abrahā
est · Dicit eis ihc · Si filii abrahe estis
· c̄ dū abrahā dō · c̄ bō̄ fac̄ ꝑ placere uobis
opera abrahe facite · Nunc autē
· c̄ in quo ꝓbamini n̄ eē filii abrahe · · c̄ n̄ dic̄ ut potat dūm ab̄ he ne sic occ̄he calupnie ·
queritis me interficere hominem qui ueritatem uob
nec filiū dī q̄ q̄ uidet · q̄ sūt occide · c̄ o filios diuinos uos ·
locutus sum quam audiui a deo · Hoc habraham nō
· c̄ s; ē ugl̄ est aliud
fecit · Vos facitis o
pue c̄ opa faciatis
pera patris uestri
Dixerunt itaque
ei · Nos ex fornica
tiōe non sumus
· c̄ q̄ n̄ simul et
nati · Vnum pa
dūm colum̄ qui illis sunt p̄rio
trem habemus deum · Dixit eis
ihc · Si deus pater uester esset di
· c̄ ea ·
ligeretis me utique · ego enim
· c̄ ea · · c̄ dō · · c̄ i carne · c̄ ex dō neq;
ex deo processi et ueni · Neq; enim a me ipso ueni sed
· cessera
ille me misit · Quare loquelam meam non cognoscitis
· c̄ i hoc statu in q̄ ne estis
quia non potestis audire sermonē meum · Vos ex patre
· c̄ iō filii diaboli q̄ desideria patris nostri uultis facere me occidē · igitur
diabolo estis et desideria patris uestri uultis facere ille

Iam innuunt aliū patrē
q̄m abraham cuius filii
sunt n̄ nat̄ali; imitatiōe.

Iam intelligentes non
de origine carnis s; de uita
hoīu loqui · et exclusa scrip
turarum sciencias fornicatio
nem spūalē dici cū aīa fal
sis diis subiacet.

Processio ex patre eterna q̄
est i qua est filius unige
nitus patri equalis · ue
nit homo fc̄s in quo fr
abrahe sunt salute ex hoībus

Quia arguit eos facere ma
la opa patris · fatētes patrem
suum eē abrahā prouocant
liquid mali dīc̄ q̄ abrahā · et
sic eis occ̄e faciendi q̄ uolebant
s; dūs · et habrahā laudat · et illos
degenes dāpnat dicēs si filii ab
rahe

Mutat iā ꝑsonē tacēt iā
de patre abraham ne eis dicat
sicut de ego glamini · c̄ uita ñ
imini · et dnc patrē dm uolen
tes uidere q̄d ad h̄ possit eis dīc̄.

Dixit ergo · sic̄ ꝓstendit de
abrahā ita nūc ostēd dm̄ n̄ eis
eē patrē q̄ n̄ cognoscunt filiū
quem misit nec diligunt ·

Ita res ē ut dico sed n̄ potestis
q̄ dico cognoscere q̄ n̄ po
testis audire cū n̄ uelitis c̄
dendo corrigi · et hoc quare q̄
ex diablo estis filii diaboli
pseuerare elegistis ·

Ecce iam determinat q̄lis p̄
ꝑ eos · c̄ · filii non nascendo · s̄
ut manichei dnt · sed imitando
unde iudeis dicitur pater
tuus amorreus est · mr̄ tua
cethea

Dominica v in xl.

ex non potest sic in ce. ex quo fuit homo quem posset occidi. hō

homicida erat ab initio et in ueritate

nulla quia non stetit. et talis fuit sicut intendit. quia non stetit. tarquam lap

non stetit quia ueritas non est in eo

Nota homicidam non solum qui ferro set et qui uerbo occidit ut diabolus primos parentes. unde in psalmo lingua eorum gladius acutus.

Ex propriis quia mendax et hoc non sufficit quia et homo mendax qui non habet ex se ipso set ab illo accepit. i. diabolo id adicit et pater est ipsius mendacii quod inuenit.

sic. s.

Cum loquitur

mendacium.

Quia non aliunde habet set a se postquam cecidit a ueritate unum sub

Quare non stetit quia non est in eo ueritas. i. uerbum et sapientia patris cum dicatur in christo est ueritas ita dicitur. Si ipse sit ueritas ipsa. si ergo diabolus stetisset in ueritate in christo stetisset set non stetit in ea quia ipsa non est in eo.

dicitur pater mendacii ex se genuit ut deus ex se ueritatem.

Ex propriis loquitur quia men

dax est et pater eius. ego autem

i. me uerbum et ueritatem patris contempnitis. uos qui estis ex patre mendacii. s. ergo arguo

si ueritatem dico non creditis michi. Quis ex uobis

uos et patrem uestrum. et tamen nullus possit arguere. nisi quia estis filii diaboli

arguet me de peccato. Si ueritatem dico quare non cre

quia qui est ex deo non sua di audit. et tamen set sic

ditis michi. Qui ex deo est uerba

Non dedignatur per extractionem ostendere se non esse peccatorem.

dei audit. propterea uos non audi

Per uitium non sunt ex deo quantum per naturam sunt ex eo.

tis quia ex deo non estis. Responde

runt ergo iudei et dixerunt. Nonne

Nec deus est nec homo plenus quia carnis imago. Sed deus est et homo quia sacra signatur imago.

et hoc non peccato recipit

bene dicimus nos quia samari

quia colere. et hoc non sunt negat. set non patiens quia ingratis res

tanus es tu. et demonium habes

didit

Respondit ihesus.

Ego demonium

et non solum

non habeo sed

Audito quidem demonium habes ex de gloria sua hoc solum dicit honorifico patrem meum omnia ei attribuendo et ego non quero gloriam meam ut homines qui illatis contumeliis aliquid vindicet set patri reseruat et quod erat et uidicet.

dicit de gloria sua. et honorem

honorifico pa

dei debitum exibendo

trem meum et

Quia multi sunt non esse filii abrahe uel dei set diaboli ingerunt contumeliam non benedictis

Patrem meum nunc ne arguas arrogantis quia uobis uideatur facio quod debeo. set uos non facitis

Due sunt temptationes. una probationis de quo temp

tis q̄ debetis quia i[n]ho
norastis me. quem si
cognosceretis. sicut ego
honoro patrem meum vos
sic honoraretis.

Non ego set pater querit
gloriam meam. ego autem
dico vos dicitis demoni
um h[abe]s. ego vos ad vitam
voco. hic discat homo vel
n[on] malum reddere set bon[um].

Quod dicitur videbit
vel gustabit mortem nichil
est aliud q[uam] experietur.

Sic accepta contumelia
boni meliores fiunt, mali deb[e]n[t]
fiunt peiores.

Non q[uo]d sic alii simula
tores q[ui] volunt videri.

Pateris vox glorificat filium
in baptismo, in monte, in ascensione.

Non cognovistis spiritualiter
d[omin]um p[er] cuius servitis.

¶ per falsa obpro[bria]
vos inhonora[s]
[p]ra
tis me. Ego au
tem gloriam
meam non q[uero].
¶ discernit pater a
uo. Est qui querat
gloria hominum gloriam filii se
et iudicet. Amen
¶ nunc ex participibus suis.
amen dico vo
bis si quis sermonem meum s[er]
¶ verum set iudei de morte non intelligentes eam
vaverit mortem non gustabit
putant dici numquam mori
in eternum.
et vite et transitus dicit abraham mortuus esset.
Dixerunt ergo iudei. nunc cognovi
q[ui] fuit illa
mus quia demonium habes. Abra
morte q[uam] d[omin]us dicat
ham mortuus est et prophete. et tu dicis
si quis sermonem meum servaverit mortem non
¶ cuius sermone digni non mori.
gustabit in eternum. Numquid tu maior es patre
hic
nostro abraham qui mortuus est? et prophete mortui sunt.
¶ ut dicas et tuo sermone non
quem te ipsum
mori cum illos scias mortuos.
facis? Respondit
ihesus. Si ego glo
solum
rifico me ipsum glo
ria me[a] mea nichil est.
dicitis ꝯ[?] parabola
Est pater meus qui glorificat me quem vos dicitis quia deus vester est.

tat vos deus noster. alia decep
tionis de qua dicitur nemine[m]
temptat. sic et duo timores
unus quem caritas foras
mittit. alius qui permanet in
seculum seculi. sic et duo iudicia
unum dampnacionis quo non iu
dicat pater. set omne iudicium
dedit filio. alium discretionis.
unde iudica me d[eus] et discerne me d[e].
secundum h[oc] dicitur est qui querat gloriam
meam et discernat gloria[m] mea[m] quia
non secundum gloriam mundi non ego. set ea
gloria quam habui apud patrem antequam
mundus esset que est ab humana
in s[ub]stantia discreta.

Provocant eum ut aliquid contra
abraham dicat.

Contra hoc quod dixit quem te ipsum
facis refert gloriam suam ad
patrem quod est quod deus est.

Apte dicit patrem suum esse
deum quem annunciatis esse vide
ris quasi deum non recentem de
vobis ad nunc set illum de
cognitione gloriam solutis.

IX

IX

a

Feria quarta post letare.

Quia si non iussisset, filium eum recepissent. / Ne et in hoc iudei arrogantiam addit. Et si dixero sic
est. et non cognovistis eum. Ego autem novi eum. Et si
caveat arrogantia ut veritas non relinquatur. Verum sciam. Quod dicitis scire et nescitis. Sed
dixero quia non scio eum, ero similis vobis mendax. Sed scio
non est ... filius loquebatur et mittebat vobis patris que hominibus loquebatur. Gaudere.
eum et sermonem eius servo. Habraham pater vester
Timuit quia non caritas. Quod
exultavit ut videret diem meum:
Credens exultavit sperando ut videret intelligendo tantum misterium.
Et intellexit diem incarnationis meae et eternitatis.
vidit et gavisus est. Dixerunt
Dicebant, quia non etatem carnis pensabant, non divinam considerant.
ergo iudei ad eum: Quinquagin-
id est adhuc iuvenis
ta annos nondum habes et abraham vidisti? Dixit
Tamquam
ei carnis ad divinitatem erigens.
ergo eis ihc: Amen amen dico vobis antequam abra-
Non dicit esset sed fieret quia creatura
ham fieret ego sum. ~~tule~~ Tulerunt lapides ut iace-
Non dicit fuit sed sum aeternitatem / Corda dura lapides / Quia putant hoc esse blasphemiam. Tamquam homines
rent in eum. Ihc autem abscondit se et exivit de te-
da erat pacientia non ostendenda potestas. Tunc homo humilis. Sic et ad huius cordibus eorum fugit. Quia non capit eos
mplo. Et preteriens vidit hominem
cecum a nativitate. Et interrogave-
runt eum discipuli eius: Rabbi,
Quia magistrum non appellant quia discere desiderant
quis peccavit hic aut paren-
tes eius ut cecus nasceretur? Respondit
ihc: Neque hic peccavit neque pa-
rentes eius, set ut manifestetur
Quod enim predicare illum et illumi-
opera dei in illo. Me oportet operari
nare cecos. Quia filios de illo ipse de nullo et illum
opera eius qui misit me donec di-
Quia vere ille misit in quo cecus oculos lavit. Quare de die est
es est. Venit nox quando nemo potest
Quia ecce dies est. Dies id est ... lavat oculos et videt
operari. Quamdiu in mundo sum lux

Aug. Diem meum. In dubium audire temporalem quo erat venturus in carne, an diem eternitatis. Sed utrumque habraham videre voluit. Ineffabile gaudium illi. Quantum enim est videre verbum apud patrem et quia ipsum caro factum est.

Exiens de templo id est de figuris iudeorum, iudeam quod fecit in ipsis. Gentium.

Cecus significat humanum genus in quo cecitas naturalis quia peccante primo homine vicium per naturam inolevit. Unde secundum mentem omnis homo cecus est natus.

Peccaverunt quidem set non illorum peccato factum est ut cecus nasceretur, set hic cecus manifestet opera dei in illo.

Ut eum illuminando et per eum quod cecitate humani generis sit factum significando filium dei manifestet. Unde subdit me oportet operari.

Donec dies est id est dum ego sum in mundo. Venit nox id est persecucio apostolorum et persecucio antichristi.

Quamdiu .i. m. s. non solum tunc xpc erat lumen in mundo sed et semper usque ad consumma- tionem seculi per fidem est tamen electis. et est tempus operandi .i. uox est ista in carnalibus quia ubi licet operari uerum ardentem diuini lucere sed tamen est tempus recipiendi.

omnibus diem
lum mundi. Hec
mouet bonos et dum malos
cum dixisset

exspuit in terram
quod terre colliquatur unguit
et fecit lutum
uerus
ex sputo et lini-
.i. in piscina que dicitur siloe
uit lutum super oculos eius et dix-
it ei. Vade et laua in natatoria sy-
loe quod interpretatur missus. Abiit
ergo et lauit et uenit uidens. Itaque
uicini et qui uiderant eum prius
quia mendicus erat dicebant. Non-
ne hic est qui sedebat et mendica-
bat. Alii autem dicebant quia hic
est. Alii autem nequaquam
uox gratie ne dampnare
sed similis est eius. Ille autem
uox in gratia
dicebat quia ego sum. Dicebant
ergo ei. Quomodo aperti sunt
qui palam euangelizat gratiam
oculi tui. Respondit. Ille homo qui dicitur
xpc lutum fecit et unxit oculos
meos. et dixit michi. Vade ad
natatoria syloe. et laua. et abii. et laui. et uidi. Et
que sibi tenebre quia ille est stans / qui similis in uno loco est predicat et uelut quia predicat
dixerunt ei. Ubi est ille. Ait nescio. Adducunt eum

Sicut primum hominem for- mauit de limo terre ita pro- genies luti genus huma- num reformauit.

De saliua lutum fecit quia uerbum cum carne factum est. saliua est sapientia que ex ore altissimi prodit caput lutum: caro xpi unxit ocu- los .i. cathecuminum fecit. qui credit uerbum carnem factum unctus nondum uidet sed mittitur ut lauet .i. bap- tizetur in misso .i. in xpo propter quem quod nomen piscine interpreta- tur baptizatus a peccatis lumen recipit.

Syloa fons est ad radicem montis syon qui non iugibus aquis sed incertis horis erupu- it per concaua terrarum. subter- ranea loca facitque lumen reci- pit. quia cecitas uideorum uel quorumque infidelium non po- test sanari nisi doctrina a qua- rum xpi que sine strepitu et cla- more uerborum leniter flu- it. Unde ysayas. aque syloe que in silencio uadunt.

Quia aperti oculi uul- tum mutauerant.

Querentes quid illum sine fide salua- uit elegit neminem sine salua- tione iudicaret ecclesiam fatalesque hoc dicitur de illis quod pro peccata in firma- bant. ubi non est per peccatum sed per gloriam dei.

b

Ad phariseos qui cecus fuerat. Erat autem sabbatum quando
lutum fecit ihc et aperuit oculos eius. Iterum interro
gabant eum pharisei quomodo vidisset. Ille autem
dixit eis. lutum posuit michi super oculos. et lavi
et video. Dicebant ergo ex phariseis quidam. Non
est hic homo a deo qui sabbatum non custodit. Alii dicebant
quomodo potest homo peccator hec signa facere. Et scisma
erat inter eos. Dicunt ergo ceco iterum. Tu quid
dicis de illo qui aperuit oculos tuos. Ille autem dix
it quia propheta est. Non crediderunt ergo iudei de il
lo quia cecus esset et vidisset. donec parentes eius
vocaverunt. qui viderat. et interrogaverunt
eos dicentes. hic est filius vester quem dicitis quia
natus est cecus. Quomodo ergo nunc videt. Responderunt
eis parentes eius et dixerunt
scimus quia hic est filius noster
et quia cecus natus est. Quo
modo autem nunc videat nescimus. aut quis
eius aperuit ~~oculos~~ oculos nos nescimus. ipsum interro
gate. etatem habet. ipse de se loquatur. hec dixerunt
~~patres~~ parentes eius. quia timebant iudeos. Iam enim con
spiraverant iudei. ut siquis confiteretur eum christum extra

Mistice parentes i. diabolus vel turba quidem etatem habet ipse de se loquatur qui nolunt hominem confiteri christum

non est malum expulsos esse a synagoga quos christus suscipit.
synagogam fieret. propterea parentes eius dixerunt quia eta
tem habet ipsum interrogate. vocaverunt ergo rursum hominem
quem negare que acceperat quod esset blasphemare
qui fuerat cecus et dixerunt ei. Da gloriam deo. Nos sci
nega deo gloriam dare
mus quia homo hic peccator est. Dixit ergo
non fuit calumniare nec veritatem celat
ille. Si peccator est nescio. unum scio
quia cum cecus essem modo video. Dix
erunt ergo illi. Quid fecit tibi. Quomodo aperuit tibi o
augustinus stomachans contra duritiam eorum et cecitatem non ferens
culos. Respondit ille. Dixi vobis iam et audistis.
sicut ego iam modo sum mundatus.
Quid iterum vultis audire. Numquid et vos vul
quod convicium maledictum esse scit dicit optabile est
tis discipuli eius fieri. Maledixerunt ei et dixerunt ~~est~~ Tu
omnibus ut discipuli christi sint.
discipulus illius sis. Nos autem moysi discipuli sumus
quia licet christo credat quem moyses nunciavit quia ego quia illius
domino proferunt. quia moyses docuit adeo accepit. quia nesciunt eius divinitatem. quia unde hic accepit
Nos scimus quia moysi locutus est deus hunc autem nescimus
unde sit. Respondit ille homo
et dixit eis. In hoc enim mirabi
unde hic accepit.
le est quia vos nescitis unde sit et
aperuit oculos meos. Scimus autem
quia ad hoc inmuntur quia peccatores deus audit
quia peccatores deus non audit. sed siquis
confitentes
dei cultor est et voluntatem eius fa
cit. hunc exaudit. A seculo non est
quia magna res est
auditum. quia quis aperuit ocu
los ceci nati. nisi esset hic a deo non

Clare gloriam deo est veritatem de aliquo quasi presente deo dicere confitentem illum non esse deum sed peccatorem sicut nos.

Superius dicebant hunc scimus hic dicunt se nescire sed ve nescire deum quem habitamus.

Ille nescitur laicus humilita te potitur signorum virtute ne scitur. unde sit et tu deus ce cos illuminat.

Operta eorum ira libere veri tatem confitetur hec enim non nisi a domino nec ad discipulis fieret nisi deus in eis esset.

Docens interrogando ut diceret magister faciunt eum ignaram docentem proiecerunt. sed

quia expulsus magis factus est christianus.

X

Adhuc in unctus es verbum ostendunt iam dudum cor ad credendum paratum habuisse sed in quem credere deberet ignorasse.

Discrecionis non ultime retribucionis. i. ut prime pater discernat hic nodo quos non discernis sacramento vel loco.

Iam dominus lavat faciem in cuius iam cordis oculos illuminat. et ille non tamen filium hominis sed et confitetur filium dei.

Ut qui non vident. i. qui se non videre putant. et querunt ut videant et qui vident. i. qui per se videre putant et medicum videre non querunt. et hoc iudicium. i. discretio quod discernit causam credencium a superbis. Iudicium enim dampnacionis non modo sed in fine faciet. unde non iudico quemquam.

Quia pharisei iactabant se videri quod possent sicut vel Christus pascent dominus contra arrogantiam eorum de grege suo. et de hostio quo intratur in ovile similitudinem proponit ostendens quod nec sapiencia nec observancia legis. nec bona vita quicquam valet preter eum. sine eo nichil sunt. in quocumque video gentilium. et phylosopho. et phariseo qui docent beate vivere vel heretico.

posset quicquam facere. Responderunt

[gloss:] i. c. causis oculis quod dicit esse ex peccatis

et dixerunt ei. In peccatis natus es to

[gloss:] parentum sed Christus totum sanat. exteriores oculos, interius cor aperit.

tus. et tu doces nos. Et eiecerunt

eum foras. Audivit Ihesus quia eie

cerunt eum foras. et cum inve

nisset eum dixit ei. tu credis in fili

um dei. Respondit ille et dixit.

Quis est domine ut credam in eum.

[gloss:] corporaliter

Et dixit ei Ihesus et vidisti eum. et qui

[gloss:] tu non missus sicut vulgo loca facie iam agnoscat filium dei et filius hominis

Et qui loquitur tecum ipse est. At

[gloss:] quale credis

ille ait. Credo domine. et proci

[gloss:] dit iudicat. ut deum.

dens adoravit eum. Dixit ei

[gloss:] dies iste lucem et tenebras discernit.

Ihesus. In iudicium ego in mundum

[gloss:] humiles ceci.

hunc veni. Ut qui non vident

[gloss:] per me lumen. Et superbi sapientes ut pharisei, excisi vel

videant. Et qui vident ceci fiant

[gloss:] discipuli motus. quidam

Et audierunt ex phariseis qui cum

ipso erant. et dixerunt ei. Num

quid et nos ceci sumus. Dixit e

[gloss:] licet nos excecaveras et ad me dicitur accederetis

is Ihesus. Si ceci essetis non haberetis

[gloss:] per superbiam. ego veni tollere peccatum. quia per medicum non queritis

tis peccatum. Nunc vero dici

[gloss:] ita.

tis quia videmus peccatum

[gloss:] tecum permanetis.

vestrum manet. Amen amen

Feria .4. post pascha.

Aliunde quoquomodo preter xpm uel non bene de eo sentiendo uel non eius gloria querendo set suam.

Hostiarius apparuit. i. xpc qui se aperuit uel scriptura que ducit ad xpm uel spc sanctus qui docet omnem ueritatem

ueritatem tenent et docent in xpo

Exemplum: et [illegible] de tenebris ignorantie ad lucem [illegible] eas uadit qua in columpna ignis

Exter obscurius pascit manifestius dum exponit.

Predestinare oues ad

i. catholicam ecclesiam in consortium sanctorum.

dico uobis qui non intrat per ~~hominem~~ hostium in ouile ouium. sed ascendit

tasurus ex alto humilis

fur quia quod alienum est suum dicit. i. oues dei suas facit latro quia quod furatus est occidit. qui recte

Et xpo seruit et non sua [illegible]

aliunde. ille fur

querit.

est et latro. Qui autem intrat per

Competenti

hostium pastor

pastores. s. unus pastor. prudens

est ouium. huic hostiarius aperit

nari ad uitam. in quacumque sonet uox illius dei. obedientia. qui

et oues uocem eius audiunt. et

ht nomina scripta in libro uite unde dicitur nouit dominus qui sunt eius. qua

proprias oues uocat nominatim et educit

si de egipto tenebrarum uel regnum.

educit eas. Et cum proprias oues emiserit

exemplum est gis faciens et docuit uel ad regnum precedit

ante eas uadit. et oues illum sequuntur.

Et quod quod [illegible]. et perseuerando usque in finem. Eis non

tur. quia sciunt uocem eius. Alie

est uox xpi et si boni uideantur.

num autem sequuntur non. sed fugiunt ab eo quia non nouerunt uocem

Alienorum

aliorum. hoc prouerbium

quia latebant

scrutere. in aio [illegible] dixit eis

tamen [illegible]

ihc. Illi autem non cognouerunt quid loquitur

sub nomine xpi non tamen in xpo predicantes set oues sine eo rapiunt et occidunt.

intrat.

Per hostium. i. per me ut post exponit. hec ianua est humilis qui per hanc uult intrare oportet ut se humiliet ne se erectus offendat in humilem ianuam.

Pastorem ouium xpm ipse pastorem et hostium pascendi oues ut ipse post exponit qui per se hostium intrat in ouile ouium quia [illegible] ceteri principes sunt pastoralis officii qui de eo xpe dum et ecclesia suo [illegible] hostium est quia intratur. xpc ergo pastor per se hostium et quicumque sub eo pastor per xpm hostium intrat ad corda hominum quia si aliud predicat non uocem eius audiunt oues. Si xpm oues [illegible] uocem audiunt et cognoscunt.

Aug. aliqui sunt uere oues quas nouit dominus qui sunt eius sine [illegible] ceperunt sermonem non dum et errantes sunt foris audientes uocem alienorum in multis quia lupi sunt [illegible]. et audientes uocem pastoris in multis. Set est quedam propria uox pastoralis qua perseuerantes usque in finem hic salui erunt. hanc nullus pastoralis [illegible] nullus alienus audit.

Quod secundum hostium est. sibi soli tenuit quia non est alius qui predicetur ouibus uel in quem credatur non est alius per quem oues intrent ad deum quod pastor.

congend suis pastor intrat a pphis
tum qz et ipse xpm pdicat · uel lu
men et alia et se ipm ostendat
et intellectus et alia et se ipm ostend
et intellectus et alia et se intelligit
et alii pastores similiter xpm
pdicat

netur eis. Dixit ergo eis iterum ihc amen amen dico vobis quia

(interlinear: ut ci audien... ; ac que dixit et pie ... ; ligat.)

tempus se nesciunt nec
vocem pastoris audiunt
set in fine perseverant.
Extra lupi ad tempus
audiunt et intrant et
petro abeunt.

(interlinear: preter me ... pmisi cum eo ... veritate)

ego sum hostium ovium. Omnes quotquot venerunt fures sunt ~~homin...~~ et latrones et non audierunt eos oves. Ego sum hostium per me

Siquis intierit salvabitur
hoc evidenter ostend non so
lum pastorem set et oves in
trare per hostium.

Et ingredietur intus bene cogi
tando · et exemplo aliorum opa
do uel ingredietur in ecc · ut
hic vivat per fidem · bene · post
dicit · ut vitam hab et egredi
et de ista vita · ut in eternum
vivat · bene post et habundanti
hanc vitam et pascua inveniet
et et egrediens et ingrediens.

(interlinear: non fictus · intraverit · per seneran do · sine bene cogitando · bene opa)

siquis introierit salvabitur et ingredietur et egredietur et pascua inveniet. Fur autem non venit

Vel ingredietur credendo op
ando egredietur ad pugna
contra hereticos.

Furetur alie autem rem sibi
usurpando mactet a fide
rechendo perdat in eterna dam
nacionis

Exprimit quid sit proprium
boni pastoris.

Et non pro amore earum
set pro sua mercede.

(interlinear: et ideo merito non audierunt eos oves.)

nisi ut furetur et mactet et perdat. Ego veni ut vitam habeant et habundancius ~~habundant~~ habeant. Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis. Mercenarius autem

(interlinear: hic iustus ... ex fide vivit ; de hac vita transmigrando ; in futuro ; ut bonus ; ad differenciam furis ; vel in generali · i · vitam ; vel dat)

Mercenarius qui querit que
sua sunt non que xpi qui servit deo non
propter deum set pro aliqua merce
de quod culpabilis est et non filius
tamen necessarius est et tolle
randus. Fur vero pro et non
est cavend. proxpositi vero qui
filii sunt · sunt pastores et tamen
unus est pastor quia illi sunt

(interlinear: et similiter ... predicat ut pastor)

et qui non est pastor cuius non sunt oves proprie. videt lupum venientem et dimittit oves et fugit et lupus rapit et dispergit oves. Mercena

Post culpam ficti iterum
opponit formam veri
pastoris. Ego sum pastor

(margin: et ingredietur et egredietur)

(margin: Dominica ii post pascha.)

bonus et animam pono pro ovibus quia non ipse non se [illegible] nisi qui omnium [illegible] ipse sunt quia ipse sunt in ipsis [illegible] ponit illum posuit.

rius autem fugit quia mercenarius est et non pertinet ad eum de ovibus. Ego sum pastor bonus. et cognosco oves meas et cognoscunt me mee. Sicut novit me pater et ego agnosco patrem et animam meam pono pro ovibus meis. Et alias (de gentibus) oves habeo que non sunt ex hoc (de ipso ovili) ovili et illas oportet (per apostolos) me adducere (in illos) et vocem meam audient et fiet unum ovile et unus pastor. Propterea (pono animam meam pro ovibus) me pater diligit. quia ego pono animam meam (propterea, quia et ideo me diligit pater quia morior et resurgam. cum ponere non iudei tollunt) ut iterum sumam eam. Nemo (enim) tollit eam a me. sed ego pono eam a me ipso (quia) potestatem habeo ponendi eam. et potestatem habeo iterum sumendi eam. Hoc man(de omnibus predictis)datum (dictis et ponendi et sumendi animam. non quia servitor sed quia genitus est eius) accepi a patre meo. (quicquid habet a patre habet) Dissensio itaque facta est inter iudeos

Et animam habet pro ovibus dilectionis ad patrem et ad oves sic et Petrus tertio confitens amorem iubetur pascere oves et pascit mori.

membra illius cuius oves sunt ipse.

Lupus est et violentus qui corpora vastat vel diabolus qui spiritualiter decipit cui quando non qui animas ovium sed sua querit non occurrit resistendo et mala arguendo quia est fugere quia timor est fugamini ne perdat que diligit. Unde redde [illegible] fuge [illegible] quia mercenarius est et non amat oves sed sua. pastores autem non dum fugere sed cedunt persecutionem et servat secundum multam [illegible] et corpore absentes spiritu presentes sunt.

Filius per se agnoscit patrem vel per illum sicut alibi. Deum nemo vidit unquam nisi unigenitus qui est in sinu patris ipse enarravit. Et nemo novit filium nisi pater neque patrem quis novit nisi filius et cui filius voluerit revelare. pro ovibus domini ista et que pre[illegible]rant ad quas corporaliter venit sed ad quas non sunt dissimiles. Ille qui de gentibus unde dicit oportet me illas adducere quamvis per suos quia in illis ipse et vocem meam audient non dicit meorum quia in ipsis ipse loquitur.

Anima. Verbum ex quo suscepit hominem id est carnem et animam nunquam deposuit animam. Sed est anima seperata a verbo. Sed caro posuit animam quando expiravit quia vere unde venerat [illegible] mors ad tempus animam et carnem separavit. Sed neutram a verbo. Caro itaque ponit et sumit animam sed non potestate sua potestate inhabitantis carnem deitatis.

Fiā ē p̄t iudicia.
Fe.ii. de dedicatōe.

p̄p sermones hos. Dicebant autem multi
ipsis ex ipsis demonium habet et insanit. Quid
eum auditis. Alii dicebant. hec verba non sunt demonium
habentis. Facta sunt autem encenia in ierosolimis. et hiems
erat. et ambulabat ihc in templo
in porticu salomonis. circumdederunt
ergo eum iudei
et dicebant ei. Quo
usque animam nostram tollis. si tu
es xpc dic nobis palam. Respondit eis
ihc loquor vobis et non creditis
opera que ego facio in nomine patris
mei. hec testimonium perhibent
de me. sed vos non creditis. quia
non estis ex ovibus meis. Oves
mee vocem meam audiunt. et ego cognosco eas et
secuntur me. et ego vitam eternam do eis. et non
peribunt in eternum. et non rapiet eas quisquam
de manu mea. pater meus quod de
dit michi maius omnibus

Tisti. / sunt tenebrosi. / istorum oculi iam incipiunt aperiri / tunc igitur quando deberent accendi / t.f. quia salomon stare solebat ad orandum. / tunc igitur mentibus frigidi. / quando nos incertos relinquis / de homine putabatur scilicet quod omnibus regnaturus. / ille messias videlicet qui venit in mundum. / cum verbum dei / opera quod sum / tunc ad mea / tunc celestis et non suam gloriam querit / istos videbat futuros perditum. / obedientes preceptis. / sic dicitur cognoscere nescire malos. / per bonum iniciari. / beatitudine. / his sunt pascua de quibus dixit. / quia nos representi cum cogitatis et calumpnia queritis / et si ipse sequi videatur pire. / ac si diceret / non exhibitis etiam quia non estis de ovibus meis. / et tunc nil poterunt contra illos quos cognoverat deus suos / et potestate. / equalem eo. vel eum unigenitum filium coeternum et coequalem / ac si diceret an

Dissensio quia tenebre lucem non comprehenderunt.

Encenia grece latine innovatio vel innovare. Encenia igitur facta dedicatio nis templi quod facta est a iuda machabeo tempore hiemis. Hiemis autem hic commemorat ut significat iudeos frigidos qui non ascendunt ad ignem. i. non credunt in xpm.

Porticu quibus templum circumcingebatur solent significari nomine templi.

Calumniantur illum animas tollere qui salvat

Dum patienter iter obprobria civitatem predicante iudei excecati non obsecuntur sed tentabant.

Dicunt non veritatem desiderant sed parant calumpniam. ut si dixerit se regem contra augustum facientem potestati contradicerent. sed dominus sic temperat responsione ut nec illis sit locus calumpnie et fidelibus quos hec referuntur manifeste appareat quod ipse sic est non homo tamen ut illi putant sed filius dei.

Ideo nemo potest rapere quia ego hic quod sum ex patre maior sum ad protegendum quam illi ad pugnandum

Virtutem et gloriam huius rei quod nemo rapit de manu eius tribuit patri.

maius est. ideo nemo potest rapere
de manu patris mei. ego et pater u
num sumus. Sustulerunt lapides
iudei ut lapidarent eum. Respondit eis
ihc. Multa bona opera ostendi uo
bis ex patre meo, propter quod eorum opus me lapidatis.
Responderunt ei iudei. De bono opere non lapidamus te. set de blas
phemia. et quia tu homo cum sis facis te ipsum deum.
Respondit eis ihc. non ne scriptum
est in lege uestra quia ego dixi dii
estis. si illos dixit deos ad quos ser
mo dei factus est. et non potest solui
scriptura. quem pater sanctificauit et
misit in mundum. et uos dicitis quia
blasphemas quia dixi filius dei sum.
Si non facio opera patris mei. nolite
credere michi. si autem facio. et si
michi non uultis credere operibus credite
ut cognoscatis et credatis quia
pater in me est. et ego in patre. Que
rebant ergo eum apprehendere. et ex
iuit de manibus eorum. et abiit iterum

Hic uerbis non solum iudeorum
soluit questionem qui ut tempta
rent accesserant sed et futurorum
hereticorum dampnat insaniam.
ego enim et pater unum sumus
distinctio et equalitas personarum
exprimitur per unum idem per divine
diuine substantie intelligitur.

Tribus modis dicitur deus.
natura adoptione ut ego dixi
dii estis. et non demones et ydola.

Facis te ipsum deum intellexe
runt non posse dici Ego et pater u
num sumus nisi ubi est equalitas patris
et filii et spiritus sancti. quare non intelle
xit. ideo quia iudeos tardos non fe
re spelendore ueritatis tem
perauit eum ihc dicens. Nonne
scriptum est in lege uestra.

Si per sermonem dei participa
tio fiunt homines dii quomodo ille qui parti
cipatur est filius quod participant homines dii.

Idem gignendo ut solus esset de
dit. id est scilicet genuit.

Pater est in filio filius in patre
ut equalis in eo cui est equalis.
unde et per dicitur. Ego et pater u
num sumus. et qui uidet me
uidet et patrem. et hic ex persona mani
a cum participatione quod dicit esse eum
deo concinere et dissentio uocat.

XI

a

Feria iiii post letare

Ostendit se esse impletionem umbre iam cessantis.

Ipsi apprehenderunt permanentem non quomodo iniqui apprehendere volebant discedente. unde sequitur et multi crediderunt in eum.

Dum moraretur trans Iordanem infirmatur Lazarus et veniunt sorores ad eum illuc.

Lazarus figura est iudeorum qui infirmi erant in fide. Maria et Martha significant doctrinam bonorum iudeorum.

Lazarus per quem peccatores significata a domino amatur. quia non venit vocare iustos sed peccatores.

Nullum fecit miraculum ut iste sed et quicquid dicebat testimonium huic perhibebat quasi lucernam veniamus ad diem.

Ipsa mors quam veniebat ad mortem fuit sed potius ad miraculum quo omnes crederent in Christum.

Pro gloria dei ut glorificetur filius dei. ecce secundum dicit contra illos qui dicunt filium dei non esse deum

Diligebat languentem salvator et mortuum suscitator Lazarum qui languens et mortuus.

trans Iordanem in locum ubi erat
Iohannes baptizans primum et mansit
illic. et multi venerunt ad eum
et dicebant. quia Iohannes quidem fecit
signum nullum. omnia autem quecumque dixit
Iohannes de hoc vera erant. et multi crediderunt in eum. Erat autem quidam Lazarus languens a Bethania de castello Marie et Marthe sororum eius.
Maria autem erat que unxit dominum unguento [illegible] et extersit pedes eius capillis suis. cuius frater Lazarus infirmabatur.
Miserunt ergo sorores eius ad eum dicentes domine ecce quem amas infirmatur.
Audiens autem Iesus dixit eis. infirmitas hec non est ad mortem. sed pro gloria dei ut glorificetur filius dei per eam. Diligebat autem Iesus Martham et sororem eius Mariam et Lazarum. Ut autem audivit quia infirmatur tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus deinde post hec dixit discipulis suis. Eamus in Iude

q(uia) redit potestatis est
am iterum dicunt ei discipuli. rab
bi nunc querebant ~~et dixit~~ te iudei lapi
dare. et iterum vadis illuc. respondit
s(cilicet) a. non nolim dedit consilium · (fi)g(ur)aliter sequimini ut non medie
ihc. nonne. xii. hore sunt diei. si quis am
ambulante xpisto non offendunt · s(cilicet) i(d est) me.
bulat in die non offendit quia lucem huius
q(uia) i(n) tenebris significatione
mundi videt. si autem ambulave
x(risto) peccator · s(cilicet) ego.
rit in nocte offendit quia lux non est
ea
in ~~eo~~. hec ait et post hec dicit illis
s(cilicet) in hominibus mortuum
lazarus amicus noster dormit. et
s(cilicet) vel scilicet · s(cilicet) v(el) a morte
vado ut a sompno excitem eum
s(cilicet) l(icet) q(uia) intellexerunt · o · s(cilicet) q(uia) solet esse
dixerunt ergo discipuli eius domine si dor
sopitis esse significatione salutis videtur
mit salvus erit. dixerat autem
ihc de morte eius. illi vero puta
verunt quia de dormitione sompni
diceret. tunc ergo dicit eis ihc ~~m~~
s(cilicet) quia obscurare direxit eis dormit
manifeste lazarus mortuus est
s(cilicet) ine nisi late
et gaudeo propter vos ut creda
q(uia) l(icet) quo · s(cilicet) (i)n(i)tio quomodo mortuus est
tis quia non eram ibi. sed eamus
ad eum. dixit ergo tomas qui
s(cilicet) geminus.
dicitur didimus ad condiscipulos
s(cilicet) ecce verus amantium · et affectus vel eo vivere vel cum eo mori
eamus et nos moriamur cum
eo. venit itaque ihc et invenit

Mistice significat fidem redditu
tam ad iudeos in fine per
helyam et ennoch.

Dicunt ei discipuli timentes vo
lentes consilium dare magistro
ne moreretur sicut et alibi petrus
absit a te domine non fiet tibi istud
sed sicut petrus laudatus de
alieno beatus simon bargo
na quia pater revelabit et
culpatur de suo vadi post me sa
thanas. quia sapis non que dei
sed que hominum sunt. ita et hos cor
ripit dicens. sed ecce diem. in qua
licet ambulare non offendat. sine
eo ambulante offenduntur
modo volentes eum mori
qui pro omnibus venerat mo
ri. illos autem dicit esse horas que
diem sequantur non dies eas
dies illuminat. xii. quia sacrate
nus quia permanet plenus
fuerat eum iuda. qui non lu
cebat inter horas alius sub
rogatur.

Mistice quatuor sunt mortui
nascitur homo cum originali
peccato. secce unius dies mortuus post
quam venit ad rationales
annos naturalem legem que dicit
in corde quod tibi non vis alii ne fe
ceris excessit ditur. sed secundus dies
mortuus data est lex a deo scri
pta prohibens mala. que et ipsa quo
que contempnitur. ecce tertius dies
mortuus addit euangelium predi
catur Christi vita eterna. sed ge
henna et hoc contempnunt ho
mines. ecce. iiii. dies mortuus
iam putet vel fetet homo si nec ta
les relinquit mala.

b

Ewangelium pro defunctis.

Ubi bethania · i · domus obedientie nisi suscitandus erat mortuus · uicina est iherosolimis · bene in misterio conuenit quia gentium deorum que in fine seculi conuertetur cito ierusalem · i · ad pacis uisionem perueniet non tamen nisi expletis · xv · i · post cognicionem ueteris et noui testamenti spulem.

Ut credatis non quod modo inciperent credere · set ut robustius crederent · semper enim fides eorum miraculis augebatur.

Set et nunc scio · hoc scio quia potes suscitare fratrem quod tuo arbitrio relinquo · non autem presumo nec rogo ut suscitetur quem nescio · sit ne utile suo fratri resurrexcio.

Tres mortuos suscitauit christus · unum domo · unum in porta · unum more tercium in monumento · i · in opere et in consuetudine peccandi.

Qui uiuit et uiuit abraham ysaac et iacob quorum deus dicitur uiuorum credens et uiuens mortuus est · uiuus est.

Non morietur in eternum propter uitam spiritus et inmortalitatem in resurrectione.

Ideo hoc euangelista narrare curauit ut uideamus quod occa fecerit ut plenius teste haberet resurrectionem quandocumque dixerat.

eum quatuor dies iam in monumento habentem. Erat autem bethania iuxta ierosolimam quasi stadiis xv. Multi autem ex iudeis uenerant ad mariam et martham ut consolarentur eas de fratre suo.

Martha ergo ut audiuit quia ihesus uenit occurrit illi. Maria autem domi sedebat. Dixit ergo martha ad ihesum. Domine si fuisses hic frater meus non fuisset mortuus. Sed et nunc scio quia quecumque poposceris a deo dabit tibi deus. Dicit illi ihesus. Resurget frater tuus. Dicit ei martha. Scio quia resurget in resurrectione in nouissimo die. Dixit ei ihesus. Ego sum resurrectio et uita. Qui credit in me et si mortuus fuerit uiuet. Et omnis qui uiuit et credit in me non morietur in eternum. Credis hoc? Ait illi. Utique domine. Ego credidi quia tu es christus filius dei uiui.

qui in hunc mundum venisti. Et cum hec dixisset abiit et
vocavit mariam sororem suam silentio dicens. Magister
adest et vocat te. Illa autem ut audivit surrexit cito. et venit
ad eum. Nondum enim venerat ihc in castellum. sed
erat adhuc in eodem loco ubi occurrerat ei martha. Iudei
igitur qui erant cum ea in domo et consolabantur eam
cum vidissent mariam quia cito surrexit et exiit secuti sunt
eam dicentes. quia vadit ad monumentum ut ploret ibi.
Maria ergo cum venisset ubi erat ihc videns eum ceci
dit ad pedes eius et dixit ei. Domine
si fuisses hic non esset mortuus frater
meus. Ihc ergo ut vidit eam p
lorantem. et iudeos qui venerant
cum ea plorantes fremuit spiritu
et turbavit semetipsum et dixit.
Ubi posuistis eum. dicunt ei do
mine veni et vide. Et lacrimatus
est ihc. Dixerunt ergo iudei. ecce
quomodo amabat eum. Quidam
autem dixerunt ex ipsis. Non
poterat hic qui aperuit oculos ce
ci nati facere ut et hic non moreretur.

Quia te presente nulla infirmitas ausa fuit apparere apud quos tu hospitari noveras.

Tota potestatem ipse in fremuit et turbavit se quem alius turbare non potuit. Set omnia huius suscepit quia voluit. significat autem quantum homo turbari debeat pressus tanta mole peccati quando peccator cogitat quia bona dei accepit que mala reddidit. fremuit in spiritu et turbatus fremuit in ego et turbatur christus quia fides de christo. et est in corde fremit vero fides in homine de peccatis increpat se.

Quia absens scivit mortuum sit ubi sepultus. set sic dicens significat quia nescire per dictum hominum unde dicatur non novi vos et hec aliam.

Timebit remoto lapide potius fetorem excitari quam fratrem resuscitari.

Mortuus sub lapide reus sub lege quia omnes rei sub lege cum lege.

Fremuit lacrimavit clamavit quia difficile surgit quem moles male consuetudinis premit sed tamen post magnam vocem surgit id est per magnam dei graciam vivificatur dum penitet.

Sicut potencia dei est quod surgit ita et quod ad huc ligatus prodiit id est foras processit.

Dum peccator contempnit sepultus iacet quando penitet surgit quando confitetur prodit quia de occultis exeundo manifestatur sed ad huc ligatus est et dicitur ministris solvite et sinite eum abire. Unde que solveritis super terram erunt soluta et in celis.

Ipse per se vivificat intus ministris potestatem solvendi tribuit.

Et dixerunt eis sine annunciando ut crederent suum prodendo ut servirent sed quoquo modo hoc factum sit colligerunt ergo p.

De temporalibus timent non de eternis et utraque perdiderunt locus est ursum quia eum perdiderunt gentem suam perdiderunt ursique dispersi.

Nota et per malos spiritu

tur. Ihesus ergo rursum fremens in semetipso
venit ad monumentum. Erat autem spe
lunca, et lapis superpositus erat ei. Ait
Ihesus: Tollite lapidem. Dicit ei Martha
soror eius qui mortuus fuerat: Domine
iam fetet, quatriduanus enim est. Dicit ei
Ihesus: Nonne dixi tibi quoniam si credideris
videbis gloriam dei? Tulerunt ergo lapi
dem. Ihesus autem elevatis sursum oculis dixit:
Pater, gratias ago tibi quoniam audisti me. Ego
autem sciebam quia semper me audis, sed propter po
pulum qui circumstat dixi, ut credant
quia tu me misisti. Hec cum dixisset voce
magna clamavit: Lazare, veni foras.
Et statim prodiit qui fuerat mortuus li
gatus manus et pedes institis, et facies
eius sudario erat ligata. Dicit eis Ihesus:
Solvite eum et sinite abire. Multi
ergo ex Iudeis qui venerant ad Mariam
et Martham, et viderant que fecit, cre
diderunt in eum. Quidam autem ex ipsis
abierunt ad phariseos, et dixerunt

ei que fecit ihc. Collegerunt ergo pontifices et pharisei concilium adversus ihm et dicebant Quid facimus quia hic homo multa signa facit. Si dimittimus eum sic omnes credent in eum. et venient romani et tollent locum nostrum et gentem. Unus autem ex ipsis Caiphas nomine cum esset pontifex anni illius dixit eis. Vos nescitis quicquam nec cogitatis quia expedit vobis ut unus moriatur homo pro populo et non tota gens pereat. hoc autem a semet ipso non dixit sed cum esset pontifex anni illius prophetavit quia ihc moriturus erat pro gente et non tantum pro gente sed ut filios dei qui erant dispersi congregaret in unum. Ab illo ergo die cogitaverunt ut interficerent eum. Ihc ergo iam non in palam apud iudeos ambulabat sed abiit in regionem iuxta de

prophetie predicere futura quod tamen evangelista divino tribuit sacramento quia fuit pontifex id est summus sacerdos et ministerium habens in manibus spiritu dei locutus est. deus constituit unum summum sacerdotem cum mortuo unus succederet sed per ambitionem postea venit ut plures essent et vicibus ministrarent forte et plures in uno anno ex quibus sorte exibat qui incensum poneret quod non licet nisi summo sacerdoti ut Zacharia de legitur.

Credent in eum quia senciebant doctrinam eius esse contra templum et paternas leges timebant ne si omnes crederent in xpm nemo remaneret qui contra romanos veritatem dei et xpm defenderent

Iudeorum in qua erant oves. hoc tamen dixit caiphas sed quia noverat evangelista esse alias oves addit sed ut filios dei filios predestinatione sic et oves illi nondum erant quia nondum crediderant.

Significat transitum ad gentes in effrem que interpretatur fructificatio et cetera.

Imminente pascha figura ubi iam verus agnus immolatus est consilium erat inter iudeos de eo interficiendo.

Mt 12 c. Mr 3 b. Luc b.

In fin quarta post judica.

⁊ ip̃e appropinquat passio
nis loco.

Ideo p̃ius bethaniam ut reu
erso lazari. arctius morte om
nium traderetur. ⁊ ĩgratissa
biles iudei q̃fundent̃ tractã
tes de morte tanti suscitatoris

Omnia mistice. vi. q̃ sex di
ebus oĩa fecit q̃ sexta die hõi
em condidit. vi. etate redi
me uenit. vi. feria. vi. hora
moriturus. uenit ã bethani
am. i. ad domum obedien
cie. ip̃e p oĩa p̃ri obediens co
cens et illam obediam q̃ ẽtĩ
monte oliueti. ĩ. m̃ie ñ potẽ
abscondi. i. q̃ suscitat sepul
tos a q̃uibus peccatis. ibi fit
cena in fide ⁊ deuocõne uis
oz. martha ministrat. i. dñ
q̃libet fidel' opa deuocõnis do
mino impẽdit. lazarus. i.
suscitati de q̃uibus cũ his q̃
manserunt ĩ illa cena epulant̃
leti de presencia dñi. maria
q̃ olim penitẽs unxit pedes
ñ ibi d' uat q̃ unguento m̃ca
pit ⁊ pedes p̃cioso. ibi redimita
penitẽcium. hic tanta designat
p̃fectoz. i. ñ hic libra ungun
ti. i. p̃fectõ ĩcare. i. ungunt̃ q̃
boni odor fũsi deo capit unguit
q̃ alta de eo p̃dicat. pedes q̃
ĩfirma ueneratũ capillis ter
git q̃ sunt sup filuus paupẽs
quinterea ĩdigẽt restituit.
domi odore. i. mund' bona
fama repletur.

¶ XII

a

¶ Feria ii post diem palmarum.

¶ [illegible] 26 a. [illegible] 14 a. [illegible] e.

sertum in ciuitatem que dicitur
effrem et ibi morabatur cum
discipulis suis. Proximum au
tem erat pascha iudeorum. et as
cenderunt multi iherosolimam
de regione ante pascha ut sanc
tificarent se ipsos. Querebant ergo
ihm et colloquebantur ad in
uicem in templo stantes. Quid
putatis quia non uenit ad di
em festum. Dederat enim pon
tifices et pharisei mandatum
ut si quis cognouerit ubi sit
indicet. ut apprehendant eum.
¶ Ihc ergo ante sex dies pasche
uenit bethaniam ubi fuerat la
zarus mortuus quem susci
tauit ihc. Fecerunt autem ei
cenam ibi et martha ministra
bat. Lazarus uero unus erat ex
discumbentibus cum eo. Maria ergo

accepit libram unguenti ~~pistici~~
nardi pistici preciosi et unxit pedes
iesu. et extersit capillis suis pedes
eius et domus impleta est ex odo
re unguenti. Dixit ergo unus ex
(iste meruit bono odore de)
discipulis suis. iudas scariotis
(ad iudicium)
qui erat eum traditurus. Quare
(vel venter)
h͡s unguentum non venditur
trecentis denariis et datum est
(vel vecta parum pietas)
egenis. Dixit autem hoc non
(non dixisse determinat euangelista ... crederet)
quia de egenis pertinebat ad eum
(vel marsupium)
sed quia fur erat et ~~latro~~ loculos
(tollebat furto vel exportabat) (vel loculis)
habens ea que mittebantur por
tabat. Dixit ergo iesus. sine illam
(vel ut surgens impleat devotionem per meam mortem.)
ut in diem sepulture mee servet
illud. pauperes enim semper habe~~bi~~tis vo
(vel corporali sententia vel habebatis ... iuda et christus ...)
biscum. me autem non semper habe
(et similiter conicatur in sacramentis semper ... habebunt dominum ut bonum.)
bitis. Cognovit ergo turba mul
ta ex iudeis quia illic esset et vene
runt non propter iesum tantum
sed ut lazarum viderent quem sus

Preciosum unguentum fit de
nardo maxime de spicis. hic
autem dicitur pistici a loco
unde erat. et interpretatur
fidelis vel non alia ammix
tione corruptum.

Quis et si malus sit apostolus
ordinatur ut doceamur malos
tollerare ne corpus christi dividamus
et malos bonis non obesse.

Sicut furem bonum pro deo doces
tollerare malos. tamen obsequi
marie commendat ostendens quod
esset moriturus et ad sepelien
dum aromatibus unguen
dus. id maria cum non liceat mor
tuum ungere dat ei vivente officium
funeris donare vivens vel. mar
cus dicit quod habuit vel potuit
hoc fecit. prevenit ungere corpus
meum in sepulturam.

Cui angeli ministrabant
loculos habet in susceptionibus pau
perum condescendens infirmis.

Magna patientia non arguit
iudam de avaritia et non cum
rapuit dixisse. sed ex tractatione
monstrat non esse tam pandos
illos qui ipsi inter homines
conversanti de facultatibus
ministrant qui pro eo tem
pore corporaliter esta apud
eos mansuros. cum semper sint
pauperes futuri quibus ele
mosina possit impendi.

Quia non poterant mira

culum occultare uel negare stul te uolunt occidere quasi non po sit resuscitare occisum qui sus citauit defunctum.

Curiositas hos non caritas ad duxit. nos est si cognoscamus iesum xpm obedientes ani me domum in quo habitat inuenisse ueniamus illuc contemplacione non pro hoi nem tantum quem in anima suscitatum uidemus. set ut bonam uitam imitemur. et per hoc ad uisionem iesum perueniamus.

Marci 11 a. Mt 21 a. Luce 19 c.

Mistice in secundo ad uen tu rapientur resurgentes in aera cum domino.

Aug. osanna uox obsecran tis magis in dicans affectum quam rem aliquam signi ficans sicut inter iectionis.

Rex non terreno more quod paruum est set quia regit mentes. et ad regnum ce lorum ducit.

Mt 21 a.

Ecce oues de israel ueniunt ad pastorem. rami sunt que laudes significantes uic toriam superaturi diabolum et mortem.

In reprobo populo erat filia syon. i. ierusalem. s. oues que de uoce occurrunt ue menti quibus diuinitus

citauit a mortuis. Cogitauerunt autem principes sacerdotum ut lazarum interficerent. quia multi propter il lum abibant ex iudeis et credebant in ihm. In crastinum autem turba multa que conuenerat ad diem festum. cum audisent quia uenit ihc ierosolimam acce perunt ramos palmarum et pro cesserunt obuiam ei. et clama ~~runt~~ bant osanna benedictus qui uenit in nomine domini rex israel. Et inuenit ihc asellum et sedit super eum sicut scriptum est. Noli timere filia syon ecce rex tuus uenit sedens super pullum asine. Hec non cogno uerunt discipuli eius primum set quando glorificatus est ihc tunc recordati sunt quia hec erant scripta de eo et hec fecerunt ei.

testimonium ergo perhibebat turba que erat cum eo quando lazarum vocavit de monumento et suscitavit eum a mortuis. propterea et obviam venit ei turba quia audierunt eum fecisse hoc signum.

Pharisei ergo dixerunt ad semet ipsos videtis quia nichil proficimus ecce mundus totus post eum abiit. Erant autem gentiles quidam ex his qui ascenderant ut adorarent in die festo. hii ergo accesserunt ad philippum qui erat a bethsaida galilee et rogabant eum dicentes domine volumus ihesum videre. Venit philippus et dixit andree andreas rursus et philippus dixerunt ihesu. ihesus autem respondit eis dicens venit hora ut clarificetur filius hominis. amen amen dico vobis nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit ipsum

dicitur agnoscite quod laudatis et ne timeatis cum patitur que est nostra redemptio.

Pullus in quo nemo sedebat populus est gentium qui legem non acceperat.

Simplices mirabile factum efferebant set pharisei turbide loquuntur.

Per passionem et resurrectionem totum mundum redemit et secutus est eum.

Iudei erant qui clamabant benedictus qui venit in nomine domini modo gentiles querunt videre. secte contrarium parietes dixit itaque a gloria sua lapis. venit hora ut clarificetur filius hominis non est hec clarificatio de istis volentibus videre set occasione eorum annunciat futuram plenitudinem gentium. et intellexit glorificatio. set hanc altitudinem glorificationis precedit humilitas passionis. unde amen amen dico vobis. se dicit granum mortificandum et multiplicandum. ad quod passione iam exortatur suos qui amat animam suam.

Quid mirum si post eum vadit mundus per quem factus est mundus.

Ostendit gentes per predicacionem apostolorum esse conversas ad fidem.

b

Ewangelium de uno martyre.

ar.to g. liii a c.

Aug. ipse est frumentum quod
in terre debet fidelis anima granum
de quo spiritualis seges debet sur
gere cum sint multa grana
seminum nulli se comparat sicut frumen
to. unde mos cepit esse de hoc so
lo grano conficere corpus domini

Aug. Ille qui amat in hac vi
ta perdet in futuro quia magis cog
it unde et subdit. qui odit animam
suam in hoc mundo ille non amat
sed odit animam in hoc mun
do qui diligendo deum. potius
quam mentem perdere elegit oc
cidi

Id est qui querit non que sua sunt sed que
ihesu christi quecumque bona sive
in temporalibus sive in spiritualibus prop
ter deum faciens.

Pretium operis quod illi ministra
turi est esse cum illo sine quo nunquam
est bene et cum quo nunquam est male unde
et apertius subdit si quis mihi
ministraverit.

Nunc anima mea turbata est pre
dicta passione et ad eam sub po
sita exortatione. qui data voce for
titudinis sue subdit affectum
infirmitatis sue nostre quando vere
cepit hec voluntate pro nobis ne
de hac infirmitate desperemus quod et
docet quod dicere debeamus. et quod contingit
e quasi conturbatur anima mea quid di
cam quod fugiam quando in morte ideo supplex in
patre qui salvat. Et voluntatem meam
propono. quia propterea veni patiar venit
in hanc horam. unde et clarificatio in
sic fit et in membris meis.

Iudicio discretionis quia est ultimum

solum manet. si autem mortuum
fuerit ~~ipsum solum manet in~~
multum fructum affert. Qui amat
animam suam perdet eam et qui
odit animam suam in hoc mun
do in vitam eternam custodit
eam. Si quis michi ministrat me
sequatur. et ubi sum ego. illic
et minister meus erit. Si quis
michi ministraverit honorifi
cabit eum pater meus. Nunc
autem anima mea turbata est et
quid dicam pater salvifica me
ex hac hora. sed propterea veni in ho
ram hanc. pater clarifica nomen
tuum. venit ergo vox de celo dicens et
clarificavi. et iterum ~~ad huc~~ cla
rificabo. Turba ergo que stabat
et audiebat. dicebat tonitruum
factum esse. alii dicebant angelus
ei locutus est. Respondit ihesus et dixit.

Non propter me uox hec uenit sed propter
uos. nunc iudicium mundi est. nunc
princeps mundi eicietur foras. et ego
si exaltatus fuero a terra omnia
traham ~~omnia~~ ad me ipsum.
hoc autem dicebat significans qua
morte moriturus esset. Respondit ei
turba. Nos audiuimus ex lege quia
xpc manet in eternum. Et quo
modo tu dicis oportet exaltari fi
lium hominis? quis est iste filius ho
minis? Dixit ergo eis ihc adhuc
modicum lumen est in uobis.
Ambulate dum lucem ha
betis ut non
tenebre uos comprehendant. Et
qui ambulat in tenebris nescit
quo uadit. dum lucem habetis
credite in lucem. ut filii lucis

Interlinear glosses:

Ostendit hanc uocem non sibi indicasse quod sciebat sed eis quibus uiditur oportebat.

discipulis. nunc passio xpi ... quid.

diabolus qui dominatur in malis mundi ... huius

in cruce.

sic in capite et membris

sic in cruce

Sed intelligunt quod xpc manet in eternum sed parum fidei ... presentia

sufficit.

ut intelligunt

ne tenebre ... et morte

i. qui credit morte xpi ... offendit in petram scandali ... tenebris ... sed nos.

i. dum

aliquid non intelligatis de eternitate xpi credite in ...

ad credendum de humanitate ut renascamini in ueritate

Marginal glosses:

Accedentibus expellentur predicantibus apostolis plene expelletur. qui olim a paulo ... et si exercitia ... non ledit.

Ambulate. i. totum intelligite et moriturum xpm ut redimat. et uicturum in eternum in celo quo perducat.

damnationis quia nunc per passionem suam diaboli destructio in ... liberabuntur. unde exponendo subiungit. nunc princeps huius mundi

Et ego electo diabolo cum exaltatus fuero. non enim dubitat traham omnia non dico omnes ut de uniuersitate hominum accipies sed omnia dei ... uere. i. animam et corpus quod intelligitur quod ... capillus periat ... non de solis hominibus dicatur omnia predestinata de quibus nichil perit. uel omnia genera hominum omnia de quibus diabolus eicietur.

Et quomodo tu dicis. oportet exaltari filium hominis. id est quomodo in cruce morietur. hoc enim eum dixisset putabant quod facere cogitabant filius hominis quod memoriter tenebant quod sepe filium hominis sic enim xpc est manet in eternum si manet in ... exaltabitur a terra. i. morietur in cruce.

Ut dum xpm uobiscum habetis ne tenebre ignorantie et mortis perpetue uos comprehendant

Non ab his qui credere inceperant sed ab his qui ... uidebant quod abscondit se non in firmitatis consuluit non potestati sue derogauit.

Quod dicitur pro arritate uel difficultate.

Quia predixit ysaias in spiritu prescientie omnia excecati eum uidere non poterant credere. non quod ex necessitate non posset et

Evangelium de sancta cruce.

ita nulla culpa esset eis sed quia eis volebant quod voluntatem eorum prescivit deus et predixit. Quia alia causa huius rei esse redditur. scilicet excecatio divina. sed et hanc excecationem meruit voluntas eorum tumida qui suam volentes constituere iusticiam iusticie dei non sunt subiecti. Quod dicit non posse credere. ita est culpa voluntatis humane sicut quod dicitur deus non posse se negare laus est divine voluntatis.

Quem omnibus modis impleri necesse est non tamen necessitate faciendum sed voluntate prescivit enim deus et predixit non credituros et peccatores non tamen coegit ad hoc sicut fuit sic prescivit.

Adeo crux in fronte credentium ubi sedes verecundie figitur ut de nomine eius nullus erubescat et magis gloriam dei quam hominum querat.

Aliis non credentibus aliis cum credentibus vel palam cum laudibus et premiis vel in occultis iam credenti iam credenti propinquante sua passione clamat Iesus qui lata erat quam diu passio non erat complenda.

Qui ut homo apparebat et deus in nomine latebat. ne putarent eum hoc tantum esse quod videbant. Vult se credi talem et tantum esse qualis et quantus est pater. et hoc est non credit in me vel in hoc quod videt. sed in eum qui misit quem necesse est credi patrem et si pater habet filium

sitis. Hec locutus est eis Iesus et abiit et abscondit se ab eis. Cum autem tanta signa fecisset coram eis non credebant in eum ut sermo Ysaie prophete impleretur quem dixit domine quis credidit auditui nostro. et brachium domini cui revelatum est. Propterea non poterant credere quia iterum dixit Ysaias excecavit oculos eorum et induravit cor eorum ut non videant oculis et intelligant corde et convertantur et sanem eos. Hec dixit Ysaias quando vidit gloriam eius

Volunt alii quod sit et confusus sit ligitant et lenem eos.

Qui non poterat in carnatione christi poterat et exaltatione videre.

et locutus est de eo. Verumtamen et ex principibus multi crediderunt in eum sed propter phariseos non confitebantur. ut de synagoga non eicerentur. Dilexerunt enim

quia credit in patrem credit in filium equalem ei. et hic talis vere credit non qui tere

¶ d

¶ aug^t 13 a. augustinus 2 b. lu 8 a.

gloriam hominum magis quam dei. Ihesus autem clamavit et dixit. Qui credit in me non credit in me sed in eum qui misit me. Qui videt me videt eum qui misit me. Ego lux in mundum veni, ut omnis qui credit in me in tenebris non maneat. Et si quis audierit verba mea et non custodierit, ego non iudico eum. Non enim veni ut iudicem mundum sed ut salvificem mundum. Qui spernit me et non accipit verba mea, habet qui iudicet eum. Sermo quem locutus sum ille iudicabit eum in novissimo die. Quia ego ex me ipso non locutus sum, sed qui misit me pater, ipse michi mandatum dedit quid dicam et quid loquar. Et scio quia mandatum

Filius dicitur mandatum dei quia vitam eternam a patre sortitur. / Dicit mandatum dei.

dit hominem filium dei per gratiam non per naturam et ideo ne quis intelligeret patrem tamquam unum de filiis per gratiam, non unum verbi equalis sibi subditur et qui videt me videt scilicet adeo michi distat inter me et eum. Et qui videt me videat eum. hec visio non carnalis sed intellectualis est in mundo corde.

Qui videt me non aliter quam non videt me sed eum qui misit me. sic dixit qui credit in me non credit in me sed in eum qui misit me quod illud dixit ne sic videbatur credere tamen filium hominis hanc dixit ut credatur equalis patri ne vitium hominum diceretur alius misit vel apostolus quod tamen sicut eius potestas alia dicitur et filio communia ut quod audit audit me et recipit eum qui me misit quod deus honoratur in illo et pater in filio.

Iudicabit eum manifeste dicitur se iudicaturum in novissimo die quod ipse sermo patris est quod per se ipsum locutus est se ipsum annuntiavit.

Mandatum non dedit pater filio per aliquam illam aliam creaturam non mandatum quod aliquando necessarium sed deus verbum et sapientiam in quo sunt omnia mandata genuit. dedit sic filio quod est vita eterna eo dedit vitam quo genuit vitam dedit et vitam quam semper vivus fuit.

In illis autem mentibus ut est vera veritas ex patre sic loquitur veritas ex patre sic loquitur veritas in bono

[Matthaeus 10 g. Lucas 10 b. Marcus 9 d. Iohannes 13 b.]

Feria 4 post 3 dominicam pasche.

XIII

Sec. Io. In cena dni.

eius vita eterna est. Que ergo ego loquor. sicut dixit mihi pater sic loquor.

Ante diem festum pasche sciens ihc quia venit hora eius ut transeat ex hoc mundo ad patrem. cum dilexisset suos qui erant in mundo in finem dilexit eos. Et cena facta cum diabolus iam misisset in cor ut traderet eum iudas symonis scariothis sciens quia omnia dedit ei pater in manus et quia a deo exivit et ad deum vadit surgit a cena et ponit vestimenta sua. Et cum accepisset lintheum precinxit se.

sic dixit ei pater. sed ut crederent homines quod non possunt intelligere. ex ore verba carnis sonantia que per eum velata prolata et exterius signata nos ad ipsam veritatem aliquando erigunt.

Pascha apud grecos et quod est dicitur enim et paschin. id est a passione et a transitu quod hebrei phase dicunt. dies autem quarta decima post equinoctium et hyemale et in qua immolabatur agnus ad vesperum proprie pascha a transitu dicebatur. Diebus vero sollempnitatis sequentes que primi et ultimi maioris cultum habebant dies azimorum proprie vocabantur. vocatur tamen dies immolationis azima et .xv. et pascha. in hac significatione dicit ihc iohs. ante diem festum pasche vocando diem sollempnem pascha grecum sed diem quo immolabatur agnus dicit tamen vocari pascha et illa die dicit xpm crucifixum esse ad vindiem et dicit eum antea passe unum de eum a quo est discipulis agnum comedisse et adhuc confirmant de illa sequentia dicit sed nolunt intrare in pretorium. sed pylati domini ne contaminarentur. ut comederent pascha in illa die est agni. sed tamen nec erubescunt alios evangelistas dicere esse mentitos. qui dicunt dominum cum ceteris calicis carnes agni comedisse. hoc vero iohem illos correxisse dicunt. sed certum quod est omnes eodem sensu fuisse locutos sed alter similiter mentirentur in aliisque et non crederetur.

Cena significat passionem sicut eius post cenam non sic prandium.

Interpretacione nobis evangelista nominis pasche. id est transitus et significatione nominis sicut enim illi de egypto sic et de mundo sic et nos sanguine agni in signum crucis ad virtutes de mundo ad celum.

In fine. id est in xpm qui est finis consumans. vel ut esset dilectio consumans. qui iste sensus sic vel in fine. id est morte non quod morte terminetur eius dilectio sed tamen dilexit quibus ad mortem eum dilectio perduxit. in quo exemplum dedit. ut nos sumus veritate pro illa maneat nobis in fine.

Premisit altitudinem suppositus humilitatem ut per hec ostenderet humilitatem hominis cum talis et sic se humiliavit. ut pedes discipulorum lavaret.

pelvi
¶ Sanguine interiori fudit · ut vestigia electorum in mundo deret quorum pes erat sordida.
Deinde misit aquam in ~~impleta~~ et ce
pit lavare pedes discipulorum et
¶ purgato ¶ corporis.
extergere linteo
quo erat precinc
¶ non pro aliis sed pro ad pm
tus. Venit ergo
aplorum et id expavescat quod deus lavet pedes hominis.
ad symonem petrum. et dicit ei
¶ deus servi.
petrus domine tu michi lavas
et
pedes. Respondit ihc, dixit ei. quod
¶ misterium hoc
ego facio tu nescis modo scies autem
postea. Dixit ei petrus. non la va
¶ id est numquam.
bis michi pedes in eternum. Re
¶ terrens de periculo salutis.
spondit ei ihc · si non lavero te ~~non~~
¶ credidit pro solis pedibus
non habebis partem mecum. Dicit
¶ territus hac gestione totum se offert ad ablu
ei symon petrus. Domine non
endum et turbatus amore et timore
tantum pedes meos sed et manus
et caput. Dixit ei ihc. Qui lotus
est non indiget nisi ut pedes lavet
¶ preter pedes quibus terram tangit
sed est mundus totus. et vos m
¶ quare hoc dixit
undi estis sed non omnes. Sciebat
exponit evangelista
enim quisnam esset qui traderet
eum propterea dixit non estis mun
¶ impleta purgatione per sanguinem.
di omnes. Postquam ergo lavit

Vestigia evangelistarum firmat et purgat.

Quando cepit lavare venit ad hunc aque cepit

sic et xpc postquam semel passus
est. non iterum patitur. Surgit a
cena post passionem ponit vesti
menta. id est corporem in firmitate
linteo precinxit se eadem carne
iam mortali aque impellit id est gratiam
baptismi lavit pedes et extergit
a peccatis in baptismo accepit vesti
menta. id est videtur sine sensu quod
prius excecatos deposuit

Aug. Quis nesciat primum a
plorum esse beatissimum petrum.

Vide dominus humilis ad servum
eo ita sui non capiendo sustinuit.

Pro altitudine premissi mister
ii non permittit fieri non quod pertimes
re dominum ad pedes humiliare pa
vore perterritus.

Qui non est lavatus per baptismum et
confessionem penitentie non habet partem cum illo.

Qui locutus est id est baptismum totum est
mundus sed terrarum pulvere terrene
habitationis inquinatur totum est
opus pedes lavare quos lavat
dominus et interpellans pro nobis et nos
ipsi orando. Ille et in corio studet
intrare dum in lectulo pulsanti
sponso aperire pergit pedes in
quinat quorum virtus humiliter
audit sed superciliosus non perdicat
sed hos pedes discipulis dominus lavit.

Exemplo sit post sic et intelligi voluit
lavit eos magister veritatis.

Ex his verbis intelligimus bap
tizatos apostolos et si non
legamus ubi et quando.

Hoc est quod petro p(ro)misit
scies autem postea.

Quod dicit magna de se non
arrogantia sed ueritas q(uod) pro
dest auditoribus sic (et) paul(us).

Aug(ustinus). In moralibus incauti sunt
humiles q(ui) se mendacio illa
q(ue)runt d(e) arrogantiam uitant
q(ui)a q(ui) ueritatem se erigit q(uonia)m
relinquunt. qui enim nece
ssitate cogente uera de se bo
na loquitur tanto magis
humilitati iungit(ur) quia ue
ritati sociatur.

surgens in mortalis factus e(st)
pedes eorum accepit uestimen
ad dexteram patris sedens
ta sua. (et) cum recubuisset iteru(m)
homi(ni)m nullus ... docet / in unitate ad sedendu(m) q(uia)
dixit eis. scitis quid fecerim uo
nesciebant. docebo ut magis
bis. uos uocatis me magister
q(ui)a uere
(et) domine et bene dicitis sum etenim
dimissa peccata
Si ergo ego laui uestros pedes
(et) gr(atia) d(e)i
dominus (et) magister. et uos
q(uo)d alter alteri peccata dimittere (et) p(ro) inuicem orare
debetis. alter alterius lauare
pedes. exemplum enim dedi uo
manu (et) corde
bis. ut quem admodum ego feci uobis ita et uos
(et) debetis facere q(uia) ego q(uia)
faciatis. Amen amen dico uobis non est seruus
sic ego patior (et) uos patiamini sic me humilio ita uos humiliamini.
maior domino suo. neq(ue) apostolus maior eo qui
q(ue) feci (et) doceo
misit illum. si hec scitis beati eritis si feceritis ea.
i. non de omnibus uos beatos dico.
Non de omnibus uobis dico. ego scio quos elegerim

Non omnes faciatis hoc
unde bonus scitis s(ed) q(ui) mandu
cat meum panem non ut
proficiat. sed ut lateat
leuabit contra me calcaneum
suum. i. me calcabit ut co
impleatur scriptura que
s(ed) p(ro)diturum non q(uod) cogat s(ed) q(uod) eo
futurum erat non tacuit.

sed ut impleatur
scriptura. qui
manducat me
um panem.
leuauabit cal
caneum ~~suum~~ su
um contra me

Quos elegerim ad hoc
sequaces mei sint beati
elegit autem (et) iudam
non ad hoc s(ed) ad illud q(uo)d de
co(n)s(ilio) suo e(st) ad salutem aliorum
unde alibi elegi uos .xii.
(et) unus diabolus e(st).

Amodo dico uobis q(uia) hunc
usq(ue) tolleraui (et) tacui. s(ed)
iam uoco proditorem
an(te) q(uam) fiat. q(uia) mox faciem
dum est. uerum factu(m)

amodo dico uo

Postquam exemplo
suo eos docuit humi
litatem (et) caritatem passi
onem supponit q(ua) co(n)sole
tur eos onorem quod
ipse etiam cer meis re
cipitur.

b

mt 10 e. lu 6 e.

Nostra in firmitas in eo certa est. Sed turbata est non sua potestas sic et vere passa voluntarie et quam accepit turbatione ne desperent simul turbatus necessitate. Vel aut turbatur spiritu significat tenendo spirituales ex caritate cum urgens causa vivani a malo ante messem cogit seperare

Ipse est gigas gemine substantie.

bis priusquam fiat ut cum fiat cum fuerit credatis quia ego sum.

fuerit credatis quia ego sum ille de quo scriptura illa predixit.

Amen amen dico vobis qui accipit siquem misero me accipit.

mat. 10. c. luc. 10. d. mar. 9. d. et. 10. 12. d.

In verbis istis non similitas nature missi et mittentes auctoritas commendatur quisque sic missum accipiat sicut eo mittente attendat. Super christum secundum quod deum in se patrem. sed unigenito genitorem.

Qui autem me accipit accipit eum qui me misit. Cum hec dixisset ihesus turbatus est spiritu et protestatus est et dixit. Amen amen dico vobis quia unus ex vobis me tradet. Aspiciebant ergo ad invicem discipuli hesitantes de quo diceret. Erat autem recumbens unus ex discipulis eius in sinu ihesu quem diligebat ihesus. Innuit ergo huic simon petrus et dicit ei. Quis est de quo dicit. Itaque cum recubuisset ille supra pectus ihesu dicit ei. Domine quis est. Respondit ihesus. Ille est cui intinctum panem ego porrexero. Et cum intinxisset

mat. 26. b. mar. 14. b. luc. 22. b.

Dicturus unum ex vobis tradet me non carne sed spiritu turbatur non quia tunc primum subito cognovit sed et repentinum eum malum turbavit. sed quia iam fiat eum non latet expressurus et ille iam erat extraneus et in foris adducitur turbatur ut eum minus passio et proximum per nullum proditoris sic et super dicitur anima mea turbata est propinquitate passionis

Quod occulte fuerat — Timeo non melius ipse certantibus — Quod sibi invicem nota fuit sua conscientia aliud erat in aliis — Tunc de secreto de alio die ut gestarum rerum scriptor non fuit proditor — Quod in sinu significat secretum.

Diligit non plus omnibus sed familiaribus ut per patrem certet de vita non passionem.

In sinu idem est quod post dicit est super pectus significat secretum de quo bibit divinitatis ut quererat. secretum

Non loquendo sed opere innuendo motu corporis sed per verbo sono vocis

Quod hic est ille cui. i. secretum sapientie

Non ut quidam putant tunc corpus christi iudas accepit. sciendum enim est quod iam omnibus distribuerat dominus sacramentum corporis et sanguinis inter quos et iudas fuit. deinde per buccellam intinctam exprimitur traditor non tamen aperte.

Panis in tinctio significat fictionem iude qui fictus amicus uenit ad cenam. Que tinguntur non mundantur set inficiuntur. Si autem aliquid bonum significat tinctio eidem bono ingratum non inmerito secuta est dampnatio.

Nox congruit sacramento sacramento erat enim qui exiit filius tenebrarum faciens opera tenebrarum.

Quia loculos in quibus oblata seruabantur suorum necessitatibus et aliis indigentibus in quo datur forma esse seruandi necessaria que iubetur non cogitare de crastino ne pro terrenis seruatur uel timore inopie iusticie deserat.

August. Nunc clarificatus est filius hominis exeunte iuda pro quo dicebatur non estis mundi omnes manserunt soli boni mundi cum suo mendatore. In quo significata est clarificatio christi in qua separatis malis manebit in eternitatem cum sanctis. Sicut ergo res significantes tamquam significatoe appellantur ut petra non dicitur significat o christum set erat christus nam hoc factio separationis iude contestans illam futuram seperationem dicit. Nunc non significata est clarificatio. Set clarificatus est filius hominis et deus clarificatus est in eo quia non ipse

panem dedit iude symonis scario
tis. Et post buccellam tunc intro
iuit in eum sathanas. Et dicit ei
ihc. Quod facis fac citius. Hoc autem
nemo sciuit discumbencium ad
quid dixerit ei. Quidam enim
putabant quia loculos habebat
iudas. quod dixisset ei ihc eme
ea que opus sunt nobis ad diem
festum ut egenis aliquid daret.
Cum ergo accepisset ille buccel
lam exiuit continuo. Erat autem
nox. Cum ergo exisset dixit ihc. Nunc
clarificatus est filius hominis et
deus clarificatus est in eo. Si deus
clarificatus est in eo et deus clari
ficauit eum in semet ipso et con
tinuo clarificabit eum. Filioli. ad huc modicum uobiscum sum. Que

Interlinear glosses: Quia bono male usus est. Et per plures peccatum augmentatur. Sicut plenius possident in quem intrat ut decipiet. Non precipit set permittit. In malum nobis donum. Quia hoc uult cito fieri non tamen festinando. In illius penam quam in salute fidelium. Ideo. Quia hoc dicit. In uel mali. Et bona. Aperte a deo recedit. Exisset. Quia non. In gloriam patris. Quia ab ubi.

Aug. Quia dixerat quod deus suscitato clarificatus est eum ne putarent quod non illi cita mugeret eis quasi tandem in terra adderet ad huc modicum uobiscum sum. Uel in infirmitate carnis sicut et uos usque ad horam mortis sicut post resurrectionem.

Festo ultra post quando dominica pasche. Euangelium de caritate.

dicit · e enim vobiscum in carne mortali et modicum vobiscum sum · et sum mecum dein essentiae corporali · tamen conversatione post resurrectionem · xl · diebus · de presentia divina qua est esse usque ad consummationem seculi non post hanc · ipsi quam non convenient quaererent · quaeritis et non potestis venire tunc enim implebitur ubi ego et illi sint

uolentes me sequi et monendo
retis me et sicut di
nec sine modo · sicut
xi iudeis · Quo e
iudei nunquam
go vado vos non
potestis venire et
non dico vobis sed enim · quia predisp
vobis dico modo ·
cui addit in · i · non accepto spiritu ·
potest referri · et prius de morte ut dicatur nunc non de in stantia tempore passionis · sed de primo resurrectionis quae sic fuit

in se si deus in eo clarificatur quasi exponens subdit si deus clarificatur enim in eo quia non quasi sunt voluntatem suam sed patris et deus clarificavit eum in semetipso ut humana natura verbo unita et immortali eternitate donetur et hec clarificatio continuo est · i · mortalis resurrectio non differtur in fine sicut omnium ad quam quod mox est futurum ·

sed erit aliquando sequimini · Mandatum novum
Mandatum novum do vobis ut diligatis invicem sicut dilexi vos ·

Tunc non poterant apostoli nondum confirmati spiritu sequi dominum · i · mori pro iustitia vel venire ad vitam immortalem ad quam ibat secuti autem erant post ea quia habebant a quo ne ei possit esse et pergere quo ille antecedit docet mandatum novum do vobis ·

Singulis · mandatum novum do vobis · non quia hoc non sit in antiqua lege diliges proximum tuum sicut te et non quantum sicut proximum tuum sicut te non sic dilexerunt sed quia dilectio de veteri facit novum hominem cuiuscumque tempore quia non facit dilectio quae naturali necessitudine ut iter coniuges patres et filios · ihesus ut caveamus dicit pro iniquitatem amatores ideo determinat sicut dilexi vos pro ducturus scilicet ad finem sine fine ea dilectione diligite · ut sitis filii dei scilicet unico filio quia dilectio facit mori seculo ·

in quo invicem se conferre diligendo nos · ut mutua dilectione
ut et vos diligatis invicem in hoc cognoscet
interius concingantur · et non aliis quam inimici habent et ingbist ·
omnes quia discipuli mei estis si dilectionem
hic est fons in quo alienus non communicat ait Salomon.
habueritis ad invicem. Dicit ei Simon
petrus domine quo vadis · respondit ihesus · quo
cum sis infirmus non potes nondum es sicut in vita ut venire excelso et non tamen non promissis
ego vado non potes me modo sequi · sequeris
ne tamen desperes
autem postea · Dicit ei petrus · quare
non possum te sequi modo animam meam
pro te ponam ·

Multum presumit qui animam pro eo ponere promittit · qui modo nondum pro petro animam dedit cum prestare possit ·

augustinus · qui cognitum noverit dicet ·
respondit ihesus animam

Ut et vos diligatis invicem non propter carnalem dilectionem quae est in dilectione primi in primo · i · non hoc diligitur sicut christus in nobis diligit dominum · non quia habebant sed ut habeant sicut medicus in egrotum non morbum sed salutem quam vult dare ·

Quo vadis audito quod ego vado et intellecta via qua sequi possit · i · dilectione dicit petrus ut sequi paratus et quia hunc cursum novit deus dicit eum posse in quo non abstulit spem futuri sed confirmavit sequeris autem postea ·

Sub voluntate suam sed non vires suas cognoscens ut infirmus voluntate iactat.

m

XIIII

a

In die philippi et iacobi

set inspiciebat in ualitudinem mentis. dicebat ille presumebat iste presciebat. que nesciebat audiebat que presciebat docebat.

Aug. Non turbetur cor uestrum neque. A morte tamquam homines timerent et ideo turbarentur consolatur eos sese et deum dicens esse. ne a tantum sibi timerent quasi ab eo perituri cum fidentior petrus dixit sit negabis. certificantur propter temptationes sese apud deum cum christo esse mansuros quia et si differentes in illis tamen alienabitur a domo in qua quisque habet mansionem et merito pro denario quod idem omnibus sit signatur una et non diuisa in eadem in eternitate. in mensura per mansiones significat diuerse dignitates in eadem uita eterna qualia claritas solis alia lune alia stellarum.

Aug. modo in resurrectione regnum dei et regnum celorum ut dicitur colligent de regno suo omnia scandala et de eisdem dicitur fulgebunt iusti sicut sol in regno patris mei. i. regnum in regno quod et adorant ad ueniat regnum. percipite regnum quod regnum eratis et non regnabatis in regnante et quod eratis in spe factis in re.

Aug. modo. pater. in domo dei templum dei regnum dei regnum celorum sunt homines iusti in quibus multe differentie. et hee sunt mansiones ipsius domus. hec autem iam parate sunt in predestinatione sicut ait apostolus qui elegit nos ante mundi constitutionem predestinando. proinde quod et in operatione non quos predestinauit hos et uocauit et iustificauit et magnificauit secundum hoc dicitur fecit deus que futura sunt. i. que facturus est

Quia scilicet pre te ut negres amore mortis tuam pro me pones? Amen amen dico

timiditatem et occidas carnem tuam

tibi non cantabit gallus donec

christum quicquid sibi sonet

ter me ~~me~~ negabis. Et ait discipulis

per mortem meam quia deus sum qui suscitabo carnem

suis. Non turbetur cor uestrum neque formidet. Creditis in deum et in me

quia sic creditis in deum consequens est ut in me quia ego sum deus

credite. In domo patris mei mansiones multe sunt. Si quo minus dixissem uobis quia

uadit parare non ut iam parate sint set ut sunt parari et illud negat et affirmat

uado parare uobis

i. causam si

locum. Et si abiero et parauero uobis

absconde uidendo

locum iterum uenio

de induca mansiones ubi

et accipiam

manens [illegible]

uos ad me ipsum.

Aug. sicut minus confirmat esse quia si non essent dixisset ibo et parabo preparatiua bo. set quia sciebat non esse parati qua parte quia iam nunc sunt in operatione ad deum et si abiero et parauero abiens set non relinquens parat quia subtrahit se et latet. ut sit fides quam non est de re uisa. inde meritum fidei ex hac uiuit iustus et mandatur ei conditio peregrinat et in ea desiderat quod non habet et hec est paratio mansionis quia sic parat uos sibi et se nobis ut maneat in nobis et nos in eo. quanto quisque erit particeps eius plus uel minus pro diuersitate meritorum et hec est multitudo mansionum.

Si quo minus etc. i. si non preparata esset mansio que esset conueniens quantum ad deum qui omnia bona ante omnia tempora predestinauit tunc modo preparare. i. predestinarem quia tamen est inconueniens quantum ad deum presentialiter aliquid predestinare.

Aug. et si abiero abiit latendo uenit apparendo. set manet regendo. ut proficiamus bene uiuendo et hic paratio loci.

Aug. dicit ei thomas quia quo iuit dixit eos scire quo

mentur. Sed Thomas dicit eos
utrumque nescire nescientes scire
quia licet sciebant et ipse via vi-
am sciebant et ipse veritas et
vitam et sciebant tamen utrumque tu
tam ad quem vadit ipse quia per se
viam ad se veritatem et vi
tam et ad patrem quia est per eum
unum est vadit. Nos per quibus
dicit nemo venit ad patrem
nisi per me et per ipsum ad ipsum
et ad patrem vadunt. Cum enim
deus sit et homo, sed hominem
venit ad homines et sed homi
nem glorificatum redit ad se
deum qui est cum patre via. Veritas
et vita sic et suum glorifica
tum venient ad ipsum viam
et veritatem et vitam sibi quoniam
illis est via per obedientiam
unde propter quod deus exaltavit eum.

Ut ubi sum ego et
quia scitis ne quaeratis ubi sit hic subditur et quo
vos sitis. Et quo
vado ad patrem nota et quo est ille est viam scitis et
ego vado scitis et
illuc vadit et hoc. Est sic via per se et hoc.
viam scitis. Dicit ei
quia patrem sed quia per me ipsum
Thomas: Domine nesci-
mus quo vadis
et quomodo pos-
sumus viam sci-
re. Dicit ei Ihesus: Ego
quia sine errore quaerentibus. quia et est eam
sum via et veri-
via. quia vita.
tas et vita. Nemo
quia cum quo sine veritas et vita. quia via. quia fide cum patre.
venit ad patrem nisi per me. Si cognovis-
setis me et patrem meum utique cog-
novissetis et amodo cognoscetis eum
quia non intelligens dicit oculo simpliciter patrem.
et vidistis. Dicit ei Philippus: Domine
quia quasi maiorem esse. quia quasi ideo sufficientia erit
ostende nobis patrem et sufficit no-
nobis.
bis. Dicit ei Ihesus: Tanto tempore vob-
quia quasi non filium novit quia patrem meliorem credit. quia vel
iscum sum et non cognovistis me
me singularis me quasi sine novissetis et patrem. quia spiritualibus oculis. quia non quasi alius
Philippe qui videt me videt et patrem.
talis sic et alium ut sic quia omnino similes.
Quomodo tu dicis ostende nobis pa-
quia quasi sine quod posses videre vel credere. quasi inseparabiles separatim vis
trem? Non credis quia ego in patre et
nosse.
pater in me est? Verba que ego lo-
quia quasi a me ipso non sum qui loquor

Aug. Fides quod non videt credit. Nam
si videt non fides. Contra colligit
primum cum credit erat quia dominus et
per loca erat ne videatur lateat
non celatur tamen eum locus patris si ex hoc
te invenit credit desiderat ut vide-
atur habet desiderium dilectionis per
paratio est mansionis.

Aug. Et quo ego vado. Hoc dictum est
sed quosdam qui sciebant et filium et
patrem Thomas scit et si putaret
se nescire quod vincit Philippus quia ipsum no-
vit et viam scire et vitam id est filium
et patrem de istis scientibus subditur
modo cognoscetis eum per me cog-
nitum et vidistis eum corde dum me
per omnia similem eius vidistis. Sed erant
alii de quibus Philippus est nescientes
quia et si cerneret istum filium illum patrem
non putabant filium ex toto similem
sed patrem meliorem ita non patrem non
filium sciebant quod audito Philippus dicit
ostende nobis patrem id est sufficiat
eam et non inde. Unde in quo pater non filium sci-
re. Ego sum via. Via sine errore
quaerentibus et veritas sine falsitate inve-
nientibus vita sine morte perma-
nentibus.

Si cognovissetis me quia dixerat
nullum venire ad patrem nisi per se
quia est inseparabiliter idem cum patre ne quaereret
quis est pater ostendit ex se noto no-
tum patrem. Quia nondum quidam cogno-
verant quos arguit dicens: Si
cognovissetis me et patrem
meum utique cognovissetis.

Et vidistis eum ut de duo-
bus omnino similibus dicitur si istum vi-
disti illum vidisti. Videat quia
quam similium filium sed non
deus erat vel equale et patrem

intelligeret et uidisset similem.

Alterum omnino similem simul cum tuditas quam uideo quem a uobis dicis non queris alium similem sed potius meliorem.

Sic equalis alter alteri ut tamen sit alter ex altero.

Et cum facit in me non credis quia ego in patre hic ostendit non solum philippum arguens.

Qui credit ego et pater indifferenter opera mea quecumque et dicit in me. ne de solo apostolis hoc acciperet opera que ego facio per me ipse faciet. vel ego faciam in eo uel per eum et maiora et quia non ille faciat sed ipse in eo ostendit quia uado ad patrem.

Aug. quia si ipse fimbria peccatrix umbra sanauit. ut opus eius quod per se loquitur et docet aliquos discipulis uero loquentibus plures crediderunt. Et que ego facio ipse faciet quia ego per illum et ipse maiora horum que ego sine eo. alia enim opera facit in nobis ut faciamus et nos. v. ecce. unde iustificat impium. alia sine nobis ut quando predicabat uerba uite et de hic dicitur quia et agebat non de omnibus uniuersaliter operibus. Et que facit in nobis non sine nobis maius est omnibus que sine nobis facit. ut quia ex impio fit iustus maius est omnibus celo terra et ceteris. quia illa transibunt. hic manebit et illis tamen est opus dei in illis et imago dei. Et in angelos fecit maius.

ei credit quia facit operibus quod ipse est quod facit de quo ipse dicitur.
Quod uobis a me ipso non loquor
uel non a me sed
pater autem in me manens ipse facit o-
quando seu sed uerba illa que sunt bonum opus et aliquem edificant
pera. Non creditis quia ego in patre
et pater in me est. Alioquin propter opera
ego ipse et pater in me est licet separati essent nullo modo in sepeditis opera possent
ipsa credite. Amen amen dico uo-
quod est premium fidei. quod est fides que per dilectionem operatur. quia ego per ipse facio
bis qui credit in me opera que ego fa-
uel faciat. quod non est credit qui non facit. quia non tamen ex se sed ex me per eum maior
cio et ipse faciet. et maiora horum
quando ipse enim sine eis nulla illi tamen eo in eis operatur.
faciet quia ego ad patrem uado.
quia v. ad la-
Et quodcumque petieritis patrem
tere alioquin predicatis indicatur. que
in nomine meo hoc
faciam ut glori-
quia non facit sed ipse filius.
ficetur pater in filio. Si quid petieritis
quia hac de re patris exprimitur sine patre facturus.
me in nomine meo hoc faciam. Si
quia ut faciatis que ego ut faciam quod petitis. quia tamen enim est ostenditur dilectio
diligitis me mandata mea seruate.
mandatis. diligere. quia rogat homo quod deus dat. quia ad ungendum est consolatorem
Et ego rogabo patrem et alium pa-
sicut ego sum per se quod uobis in carne
raclitum dabit uobis ut maneat
quia qui procedit a patre et filio et consubstantialis
uobiscum in eternum spiritum ueri-
est et coequalis. Remanens amator mundi est quando numquam est amator dei
tatis quem mundus non potest
quia nec facit
accipere quia non uidet eum nec
dominus intelligit.
scit eum. Uos autem
cognoscetis eum
quia apud uos

Non habent spirituales oculos mundi amatores quibus spiritum sanctum uideant non uero carnalibus oculis possunt uidere quia spiritus sanctus

Quam ipse petierit patrem in nomine meo hoc faciam pro uobis facio et per ea faciet.

q b
Sunt uerba petri.
Sit de sancto spiritu.

apparuit indutus huma-
nitatem.

manebit et in vo-
bis erit. Non re-

¶ Iudicat se esse patrem illorum. ¶ Post resurrectionem carnis per
linquam vos orphanos. veniam ad

secundum divinitatem
vos. Adhuc modicum et mundus me iam

¶ Scilicet boni post resurrectionem apparuit.
non videt. vos autem videbitis me quia

¶ Vita viva et illis exhibitur. ¶ Quando manifestus
ego vivo et vos vivetis. In illo die vos

¶ Et vos corporis. ¶ Et radium in sole unum cum ipso. Pater.
cognoscetis quia ego in patre meo et

¶ Per ... in ... ¶ Non ait apostolis ... in vobis
vos in me. et ego in vobis. Qui hab-

¶ Et eum esse
et mandata mea et servat ea. ille est

ostendit dilectio quis fructus.
qui diligit me. Qui autem diligit me di-

¶ Pater ... et spiritualiter diligit
ligetur a patre meo et ego diligam

¶ Haec visio erit in corde fidei
eum et manifesta-

Ad hoc diligam ut manife-
stem. quia et nunc diligit sed non adhuc
se posuit videndum et mandata sua
veniat et teneam quae cepit manifestari.

bo ei meipsum. Di-

cit ei Iudas non ille

Scariothis. Domine quid factum est quia ma-

ni- festaturus es nobis te ipsum. et

non mundo. respondit Ihesus et dixit ei.

¶ Apostolis et ceteris. ¶ Causa est dilectio quae probat servatio sermonum
Siquis diligit me sermonem me-

um servabit. et pater meus diliget

¶ Ego et pater et spiritus sanctus. ¶ Erit visio in visio
eum et ad eum veniemus et mansionem

et mansio intrinsecus et ...
apud eum facie-

mus. qui non diligit me

Mansionem caritas facit
habitare in domo id est pater et
filius facit mansionem

videtur impios iustificare quam iustos
creare quia et si utrumque esse poten-
tie hoc est maioris potentie.
maioris misericordie.

Quorum monet diligere et servare
mandata ut accipiant spiritum quem
non habent non possunt diligere et servare
sed habebant nimis occulte acceptum
erat amplius manifeste tunc eis si
noscerent quod habebant.

Ut maneat sed ad quid dandum illustret
et alia huius faciat sed ut ad viden-
dum spe introducat. Non hunc
invisibiles oculos quibus invisibiliter
spiritus sanctus videtur. Erit ut maneat
non manebit ut sit quia semper est alii
cubi quam maneat. neque sic pateret
sic manere sicut hospes apud aliquem
visibiliter. sed erit et ab eis agnosceri
sed non abaliud. Non re. id est orphanos
non ita dabit spiritus pater ne ut ego et tu
sim vobis orphani greci latine
pupilli. Ad hunc sed mundus quia
non videt hic oculis carnis post mo-
dicum non videbit quia reclamat se eis
non ostendit sed totum tempus modi-
cum est quid tanto aufert ipse ne videre
ad gloriam domini quem videbunt sancti. Vi-
no presencialiter quia mox futura est eius
resurrectio ad illos vivit futuro
quia est in fine futura resurrectio. Hic
modo est et cognoscet quid dominum pa-
tre sed tunc cognoscet per speciem quam
hec quando perficiet quod inchoat. inchoa

Vobis non solum vos apostoli vive-
tis et cognoscetis sed et quicumque habet in
memoria et servat in vita vel habet
in hec carne et servat per servando vel
quod habet in moribus servat in moribus vel
habet audiendo servat faciendo.

In die pentecosten.

Dicit ei iudas audito quod mundus non videbit eum sed ipsi videbunt pro omnibus quasi alius querit iudas causam huius discretionis. Hanc causam exponit dominus in responsione scilicet dilectionem per quam soli et non palia discernuntur gens sancta a non sancta. Venit deus ad hominem dum homo venit ad deum venit homo credendo obediendo intuendo capiendo. deus venit illuminando subveniendo implendo. Hinc est quod nunquam eum vident et spiritum sed nec filium in forma dei et sic in forma servi. Hec locutus sum vobis apud vos manens. Iturus autem ad patrem pacem relinquo vobis. et rediens de eodem pacem meam do vobis in hac est quod propheta dicit pacem super pacem pacem in seculo in qua manentes hostes vincimus sic invicem non iudicamus. pax erit in futuro cum sine hoste regnabimus. Vel aliter ab alio non potest discedere ubi omnia apta et laus unicuique ex illo autem ab illo est utraque pax ipse enim est pax nostra et eum credimus quia est et eum videbimus sicuti est. Unde quod dicit meam apposuit et ad pacem sub audiendum est. pax in hoc seculo est vera quae est aliqua et non plena. et sic ab illo in futuro sera est pax ubi nichil pugnat quod habet ipse.

Hoc cum molestia in mundo fruatur quia non est vera quia non diviso sunt corda.

Non quomodo mundus dat ego do vobis.

Surge ab occidio non gentiberior. Rememorabit vos vel faciet vos memores omnium etiam hic et gratia spiritus sancti quae non obliviscamini.

Non turbetur cor vestrum quia pacem vos relinquo. Non debet cor vestrum.

sermones meos non servat. Et sermonem quem audistis non ~~est~~ ~~audistis~~ est meus sed eius qui misit me patris. Hec locutus sum vobis.

Corporalis presencia quia vestra affectus non ametis quia paraclitus spiritus.

apud vos manens. Paraclitus autem spiritus sanctus quem mittet pater in nomine meo ille vos docebit

Commemorabit

omnia. et suggeret

vos. Subministrabit

vobis omnia quecumque dixero vobis.

Tenens a patrem.

pacem relinquo

Reducturus a patre.

vobis pacem meam do vobis.

Non turbetur cor vestrum. neque formidet. Audistis quia ego dixi vobis.

Abiens corpore. Iterum iudicans.

vado et venio ad vos.

Unum et dabit manifestationem de quo ille qui fuerat.

Et sermonem quem non est sicut verbum sed patris et quia sic voluit intelligi singulariter dixit quod pluraliter dixerat sermones meos.

Hec locutus sum vobis de mansione in dilectoribus suis quae significat esse futura spiritualis in qua beati. ad quos non recedit apud vos manens hic erat presencia corporalis in qua visitat liberando et recedit.

Docebit quod dixero non quod filius dicat et spiritus doceat quia quod deus dicit et docet. Sed quia trinitas est oportet singulos insinuari personas quas vos distincte audire inseparabiliter intelligere debemus cum igitur dicitur pater et filius et spiritus sanctus non eos simul dicuntur cum non possunt esse non simul.

Ego do ut unum cor sursum habeatis.

Vidixi vado quos deserveret dico venio quos non relinquet.

Gauderetis quia humane nature gratulandum est quod levatur ad dexteram patris in qua item sibi sperant deteri.

Si diligeretis me gauderetis utique
quia vado ad patrem quia pater maior me est.
Et nunc dixi vobis priusquam fiat, ut cum
factum fuerit credatis. Iam non
multa loquar vobiscum.
Venit enim princeps mundi huius
et in me non habet quicquam. Sed
ut cognoscat mundus quia diligo
patrem et sicut mandatum dedit mihi
pater sic facio. Surgite eamus hinc.
Ego sum vitis, et pater meus agricola
est. Omnem palmitem in me non
ferentem fructum, purgabit eum ut
fructum plus afferat. Iam vos mundi estis
propter sermonem quem locutus sum
vobis. Manete in me et ego in vobis.
Sicut palmes non potest ferre
fructum a semetipso nisi manserit in
vite, sic nec vos nisi in me manseritis.
Ego sum vitis, vos palmites.

Credatis non quia tunc videntis quia non est laus vel meritum fidei immo non fides est de eo quod videtur, sed de eo quod non videtur. Sed credidistis filium dei non nova fide quia et prius credideratis, sed aucta fide et perfecta quia et modicum debet durare par[...] erat et cum moreretur nulla.

De eo quod dixi vado quia pastoris absentia lupus invadat quia ut homo vado, ut deus presens sum, et tunc veniam ad iudicandum.

Aug. Ad patrem ibat quia erat in illo, sed hic erat ire ad illum et inde non recedere a nobis mutare atque immortale facere quod suscepit ex nostro mortale et elevare in celum per quod fuit in terra pro nobis. Natura ergo humane gratia laudanda est, eo quod sic est assumpta a verbo, ut inmortalis constitueretur in celo atque ita fieret terra sublimis ut incorruptibilis pulvis sederet ad dexteram patris.

Noluit dominus hic quod pro deo pauper venit ne vel hec verba diabolus quia auferret. Sed surgite eamus ut cognoscat mundus quod me precedentem ad passionem debeatis sequi quia ego sum et vitis caput vestrum et secundum naturam non vobis ut et me possitis fructificare per unam naturam. Ego et agricola cum patre meo quia sum mundator palmitum quod est agricole, non unius officium qui palmites et operarios facit licet non de suo nec per ipsos, sed per se ipsum. Mundi autem iam estis in mundanda ut fructum plus afferatis. Qui se a se fructum ferre estimat non est in vite unum cum repeticione et superiori explanatione supponit ego sum vitis.

Et si secundum hominem est vitis cum hanc gratiam palmitibus non daret nisi et deus esset.

[Ewangelium de apostolis.]

XV
a

+ tollet eum. et omnem qui fert fructum

[Ewangelium de apostolis.]

b

Feria quarta post dominicam ascensionis

Sarmenta precisa vitis lig-
nis vilioris sunt et nullius usus
deputantur sed igni. Sic invtiles
in igne. Vos nobis dans nichil a
nobis accipiens. Sicut autem domino sic bono
bonum nos manet in me credendo obe-
diendo perseverando et ego in eo il-
luminando subveniendo perse-
verantiam dando. Si quid petit fidelis
et non fit, non petit quod hoc in illo in
eo non quia hoc non vult ei quoniam sunt in eo sed
quia hec cupiditas et infirmitas car-
nis. Qui manet in me fert quod
fructum multum qui est ex gratia di-
vina et gloria eius non hominis et hec in
clarificatus est pater meus.

Ewangelium de sancto spiritu

Ut in dilectione mea qua diligo
vos vel manete in gratia mea. Unde
sciret vos manere in ea, si precepta
servabitis. Non quod precepta prius servant
ut illos diligat sed nisi eos diligat
non possunt servare precepta.

Quia non est qualitatem ostendunt nature
nature et sunt. Sed gratiam qua mediator
tor est natus pater diligit nos sicut
filio entes.

Non dicit quia propter servantis pre-
cepta sunt dilectores suos sicut ne-
mo enim servat quod non diligit sed
quod nemo diligit in quo sunt
ostendit quod non nisi gratiam.
Sed unde monstrando dilectionem.

Gaudium dei de vobis quos pre-
scivit et predestinavit semper
est plenum in nobis incipit ex fide
et perficit et perficietur in resur-
rectione

Et supra de dilectione primum egit
sed repetito est confirmato. Ibi non

Ewangelium de apostolis

c

Qui manet in me et ego in eo hic
vel per me.
fert fructum multum quia sine me ni-
vel nec parum. vel aut
chil potestis facere. Si quis in me
vel que est in libertate arbitrium
non manserit mittetur foras sicut
palmes et arescet et colligent eum et
in ignem mittent
vel manete
et ardet. Si man-
vel in me et manseritis in me,
seritis in me et verba mea in vobis ma-
vel quia manentes sic non possunt velle aliquid quod est salutis
serint quodcumque volueritis pete-
tis et fiet vobis.
vel non omnium fuerit.
In hoc clarificatus
est pater meus.
vel per predicationem et passionem sicut ego.
ut plurimum fructum afferatis.
vel sicut ait apostolus ipsi opus sumus creati in
et efficiamini mei discipuli. Si-
est non unde est fructus ex dilectione sed sed dilectio quia prius dilexit nos
cut dilexit pater me et ego dilexi
vel et non perseverate. vel cum dilectione
vos. Manete in dilectione mea. Si pre-
manebitis diligite me et vos dignos diligere efficite.
cepta mea servaveritis manebi-
tis in dilectione mea sicut et ego precepta patris
vel et hoc ostendunt diligi a patre in eo ego
mei servavi et maneo in eius dilec-
ego hoc vel gaudia de vobis
tione. Hec locutus sum vobis ut gaudi-
quod est omnium gratiam prestat vel non per gratiam
um meum sit in vobis et gau-
et consecratum habeat vel sic non impleatur vel quia ibi est omnis et dilectio dei et fides etc.
dium vestrum impleatur. Hoc est pre-

Verba dei tunc dicit ma-
nere in nobis quando
facimus quod precipit.

Et diligimus quod premittat quod
autem non facit tanquam non
coheret et non sunt ei in
beneficium sed in testi-
monium dampnationis.

ceptum meum ut diligatis iuuicem
sicut dilexi uos. maiorem hac dilec
cionem
cionem nemo hꝫ quam ut animam su
am ponat quis p amicis suis. uos
creē creaturā
amici mei eritis si fecerritis que ego
precipio uobis. Jam non dicam uos
seruos qr seruus nescit quid faciat
dñs eius. uos autem dixi amicos.
qr omnia que audiui apatre me
o nota feci uobis. Non uos me elegi
sti. sed ego elegi uos. & posui uos ut eat
& fructum afferatis & fructus uester
maneat. ut quodcumque petieritis pa
trem in nomine meo det uobis. hec ma
do uobis ut diligatis
inuicem.

Si
mundꝰ uos odit
scitote qꝝ me priꝰ

Non qr iā qui comedit
cum pdito & duat multa
habeo uob dicere sed non potestis
portare nūc. Cū autē uenerit ille
spūs ueritatis ipe. qd deducet uos in
omē ueritatē. non enī loquet a semet
ipo. sed quecūq audiet loquet. & que
uenturā nūciabit uob. Ille me clarifi
cabit. qz de meo accipiet & nūciabit
uob. Omia quecūq habet pr mea sūt.
propt hoc dixi uob qz de meo accipit
& nūciabit uob. Modicū & iā non uidebitis
me. & iterū modicū & uidebitis me.
quia uado ad patrē. Dixerūt ergo ex
discipulis ei ad inuicem. Quid est hoc
quod dicit nobis. modicū & non uidebitis
me. & iterū modicū & uidebitis me.
& quia uado ad patrē. Dicebant ergo.
Quid est hoc quod dicit modicū. nescimus
quid loquit. Cognouit autē ihc quia
uolebant eū interrogare. & dixit eis.
De hoc quereritis inter uos quia dixi.
modicū & non uidebitis me. & iterū
modicū & uidebitis me. Amē amē dico
uob quia plorabitis & flebitis uos
mundus autē gaudebit. uos autē
contristabimini. sed tristicia uestra
uertet in gaudiū. Mulier cū parit
tristiciā habet. quia uenit hora ei⁹.
cū autē pepererit puerū. iā non me
minit pressure. p gaudiū. quia natus
est homo in mundū. Et uos ergo nūc
tristiciā quidē habetis. iterū autē
uidebo uos. & gaudebit cor uestrū.
& gaudiū uestrū nemo tollet a uobis.
Et in illo die me non rogabitis quic
quid. Amē amē dico uob. si quid
petieritis patrē in nomine meo dabit
uob. Usq modo non petistis quic
quid in nomine meo. petite & accipie
tis. ut gaudiū uestrū sit plenū.

Hec locutus sum uob in prouerbiis.
Uenit hora cū iam non in prouerbiis
loquar uob. sed palā de patre annūciabo
uob. In illa die in nomine meo petetis.
& non dico uob qz ego rogabo patrē de
uob. Ipe enī pr amat uos. qz uos me
amastis. & credidistis qz ego a deo exiui.
Exiui a patre & ueni in mundū. iterū
relinquo mundū & uado ad patrē.
Dicunt ei discipuli eius. Ecce nūc
palā loqris. & prouerbiū nullū dicis.
Nūc scimus qz scis omia. & non opꝫ
tibi ut quis te interroget. In hoc
credimus qz a deo exiisti. Respondit
eis ihc. Modo creditis. Ecce uenit hora
& iā uenit ut dispergamini unusquis
que in sua. & me solū relinquatis.
& non sum solus. qz pr mecū est. Hec
locutus sum uob ut in me pacē habeatis.
In mundo pressurā habebitis. sed
confidite. ego uici mundū.

Hec locutus est ihc. & eleuatis oculis
in celū dixit. Pr uenit hora. clarifica
filiū tuū. ut filius clarificet te. sicut
dedisti ei potestatē omis carnis. ut
omne quod dedisti ei det eis uitā
eternā. Hec autē est uita eterna. ut
cognoscant te solū deū uerū. & quē
misisti ihm xpm. Ego te clarificaui
sup terrā. opus consummaui quod
dedisti mihi ut faciā. Et nūc clarifica
me tu pr apud temetipm. claritate
quā habui priusquā mundus esset
apud te. Manifestaui nomē tuū hoīb⁹
quos dedisti mihi de mundo. Tui erāt
& mihi eos dedisti. & sermonē tuū
seruauerūt. Nūc cognouerūt qz omia
que dedisti mihi abte sūt. qz uerba
que dedisti mihi dedi eis. & ipi acce
perūt. & cognouerūt ueraciter qz a te
exiui. & credidērūt qz tu me misisti.
Ego pro eis rogo. non pro mundo rogo.
sed pro his quos dedisti mihi. qz tui
sūt. & mea omia tua sūt. & tua mea
sūt. & clarificatus sum in eis. Et
iam non sum in mundo. & hi in mundo
sunt. & ego ad te uenio. Pr sce serua
eos in nomine tuo quos dedisti mihi.
ut sint unū sicut & nos. Cū eram
cum eis ego seruabam eos in nomine
tuo quos dedisti mihi. & custodiui.
& nemo ex eis perijt nisi filius perditio
nis. ut scripture adimpleatur. Nūc
autē ad te uenio. & hec loquor in
mundo. ut habeant gaudiū meū
impletū in semetipis. Ego dedi eis
sermonē tuū. & mundus eos odio
habuit. qz non sunt de mundo. sicut
& ego non sum de mundo. Non rogo
ut tollas eos de mundo. sed ut serues
eos a malo. De mundo non sunt sicut
& ego non sum de mundo. Sanctifica
eos in ueritate tua. Sermo tuus ueritas
est. Sicut me misisti in mundū. & ego
misi eos in mundū. Et pro eis ego
sanctifico meipm. ut sint & ipi sanctifi
cati in ueritate. Non pro eis autē
rogo tantū. sed & pro eis qui credituri
sunt per uerbū eorū in me. ut omes
unū sint. sicut tu pr in me & ego in te.
ut & ipi in nobis unū sint. ut mundus
credat qz tu me misisti. Et ego claritatē
quā dedisti mihi dedi eis. ut sint unū
sicut & nos unū sumus. Ego in eis &
tu in me. ut sint consummati in unū.
& cognoscat mundus qz tu me misisti.
& dilexisti eos sicut & me dilexisti.
Pr quos uolo ut ubi sum ego & illi sint
mecū. ut uideant claritatē meā quā
dedisti mihi. qz dilexisti me ante
constitutionē mundi. Pr iuste mundus
te non cognouit. ego autē te cognoui.
& hi cognouerūt qz tu me misisti.
& notū feci eis nomē tuū. & notum
faciā. ut dilectio qua dilexisti me in
ea sit. & ego in ipis.

Cum hec dixisset ihc. egressus est cum
discipulis suis trans torrentē cedron.
ubi erat hortus in quē introiuit ipe &
discipuli eius. Sciebat autē & iudas qui
tradebat eū locū. qz frequēs ihc illuc
conuenerat cum discipulis suis. Judas
ergo cū accepisset cohortē & de pontifi
cibus & pharisęis ministros. uenit illuc
cum laternis & facibus & armis. Ihc
itaq sciens omia que uenturā erant
sup eū. processit & dixit eis. Quē que
ritis. Responderūt ei. Ihm nazarenū.
Dicit eis ihc. Ego sum. Stabat autē
& iudas qui tradebat eū cum ipis.
Ut ergo dixit eis. Ego sum. abierūt
retrorsum & cecidērunt in terrā.
Iterū ergo interrogauit eos. Quē que
ritis. Illi autē dixerūt. Ihm nazarenū.
Respondit ihc. Dixi uob qz ego sum.
Si ergo me queritis. sinite hos abire.
ut sermo impleat quē dixit. qz quos
dedisti mihi non perdidi ex eis quemq.
Simō ergo petrus habens gladiū eduxit
eū. & percussit pontificis seruū. & abscidit
auriculā eius dexterā. Erat autē nomē
seruo malchus. Dixit ergo ihc petro.
Mitte gladiū tuū in uaginā. Calicē quē
dedit mihi pr non bibā illū. Cohors
ergo & tribunus & ministri iudeorū
comprehenderūt ihm & ligauerūt eū.
& adduxerūt eū ad annā primū. Erat
enī socer caiphe qui erat pontifex anni
illius. Erat autē caiphas qui consilium
dederat iudeis. qz expedit unū hoīem
mori pro populo. Sequebat autē ihm
simō petrus & alius discipulus. Discipulus
autē ille erat notus pontifici. & simul
introiuit cum ihc in atrium pontificis.
Petrus autē stabat ad ostium foris.
Exiuit ergo discipulus alius notus
pontifici. & dixit ostiariæ. & introduxit
petrum. Dicit ergo petro ancilla ostiaria.
Nūquid & tu ex discipulis es hoīs iste.
Dicit ille. Non sum. Stabant autē serui
& ministri ad prunas quia frigus erat.
& calefaciebant se. Erat autē & petrus
cum ipis stans & calefaciens se. Pontifex
ergo interrogauit ihm de discipulis suis
& de doctrina eius. Respondit ei ihc.
Ego palā locutus sum mundo. ego semp
docui in synagoga & in templo quo omes
iudei conueniunt. & in occulto locutus
sum nichil. Quid me interrogas. interroga
eos qui audierūt quid locutus sim ipis.
Ecce hi sciunt que dixerim ego. Hec
autē cū dixisset. unus assistens ministrorū
dedit alapā ihu. dicens. Sic respondes
pontifici. Respondit ei ihc. Si male locutus
sum. testimoniū perhibe de malo. Si autē
bene. quid me cedis. Et misit eum annas
ligatum ad caiphā pontificē. Erat autē
simō petrus stans & calefaciens se. Dixerūt
ergo ei. Nūquid & tu ex discipulis eius es.
Negauit ille & dixit. Non sum. Dicit unus
de seruis pontificis cognatus eius cui abscidit
petrus auriculā. Nōne ego te uidi in horto
cum illo. Iterū ergo negauit petrus. & statim
gallus cantauit. Adducunt ergo ihm a caiphā
in pretorium. Erat autē mane. & ipi non
introierūt in pretorium ut non contami
nentur. sed ut manducent pascha. Exiuit
ergo pilatus ad eos foras. & dixit. Quam
accusationē affertis aduersus hoīem hunc.
Responderūt & dixerūt ei. Si non esset hic
malefactor non tibi tradidissemus eum.
Dixit ergo eis pilatus. Accipite eum uos
& secundum legem uestram iudicate eum.
Dixerūt ergo ei iudei. Nobis non licet
interficere quemq. Ut sermo ihu impleretur
quē dixit significans qua morte esset
moriturus. Introiuit ergo iterum in
pretorium pilatus & uocauit ihm & dixit
ei. Tu es rex iudeorum. Respondit ihc.
A temetipo hoc dicis. an alii dixerūt tibi
de me. Respondit pilatus. Nūquid ego
iudeus sum. Gens tua & pontifices tradi
derūt te mihi. Quid fecisti. Respondit
ihc. Regnum meum non est de hoc mundo.
Si regnum meum esset de hoc mundo.
ministri utiq mei decertarent ut non
tradar iudeis. nunc autē regnum meum
non est hinc. Dixit ergo ei pilatus. Ergo
rex es tu. Respondit ihc. Tu dicis qz rex
sum ego. Ego in hoc natus sum & ad hoc
uenio in mundū. ut testimoniū perhibeam
ueritati. Omis qui est ex ueritate audit
meā uocē. Dicit ei pilatus. Quid est
ueritas. Et cū hoc dixisset. iterū exiuit
ad iudeos & dicit eis. Ego nullā inuenio
in eo causā. Est autē consuetudo uobis
ut unū dimittam uob in pascha. Uultis
ergo dimittam uob regem iudeorum.
Clamauerūt ergo rursum omes dicentes.
Non hunc sed barabbam. Erat autē
barabbas latro. Tunc ergo apprehendit
pilatus ihm & flagellauit. Et milites
plectentes coronā de spinis imposuerūt
capiti eius. & ueste purpurea circūdederūt
eum. & ueniebant ad eum & dicebant.
Aue rex iudeorum. & dabant ei alapas.
Exiuit ergo iterum pilatus foras & dicit
eis. Ecce adduco uob eum foras. ut cognoscatis
qz nullā in eo inuenio causā. Exiuit ergo
ihc portans coronā spineā & purpureū
uestimentū. & dicit eis pilatus. Ecce homo.
Cum ergo uidissent eum pontifices & ministri
clamabant dicentes. Crucifige crucifige eum.
Dicit eis pilatus. Accipite eum uos & cruci
figite. Ego enī non inuenio in eo causam.
Responderūt ei iudei. Nos legem habemus
& secundum legem debet mori. qz filium
dei se fecit. Cum audisset ergo pilatus
hunc sermonem magis timuit. & intrauit
in pretorium iterum. & dicit ad ihm.
Unde es tu. Ihc autē responsum non dedit
ei. Dicit ergo ei pilatus. Mihi non loqris.
Nescis qz potestatem habeo crucifigere te.
& potestatem habeo dimittere te. Respondit
ihc. Non haberes potestatem aduersum me
ullam nisi tibi datum esset desuper. Propterea
qui tradidit me tibi maius peccatum habet.
Exinde pilatus querebat dimittere eum.
Iudei autē clamabant dicentes. Si hunc
dimittis non es amicus cesaris. Omis enī
qui se regem facit contradicit cesari.
Pilatus ergo audiens hos sermones adduxit
foras ihm & sedit pro tribunali in loco qui
dicitur lithostrotos. hebraice autē gabbatha.
Erat autē parasceue pasche hora quasi sexta.
& dicit iudeis. Ecce rex uester. Illi autē
clamabant. Tolle tolle crucifige eum.
Dicit eis pilatus. Regem uestrum crucifigam.
Responderūt pontifices. Non habemus regem
nisi cesarem. Tunc ergo tradidit illis ut
crucifigeretur. Susceperūt autē ihm & eduxerūt.
Et bajulans sibi crucem exiuit in eum qui
dicitur calui locum. hebraice autē dicitur
golgotha. Ubi crucifixerunt eum. & cum eo
alios duos hinc & inde. medium autē ihm.
Scripsit autē & titulum pilatus. & posuit
super crucem. Erat autē scriptum. Ihs
nazarenus rex iudeorum. Hunc ergo titulum
multi legerunt iudeorum. qz prope erat
ciuitatem locus ubi crucifixus est ihs.
Et erat scriptum hebraice. grece. latine.
Dicebant ergo pontifices iudeorum pilato.
Noli scribere rex iudeorum. sed qz ipe dixit.
Rex sum iudeorum. Respondit pilatus.
Quod scripsi scripsi. Milites ergo cum
crucifixissent ihm. acceperunt uestimenta
eius. & fecerunt quatuor partes. unicuique
militi partem. & tunicam. Erat autē tunica
inconsutilis. desuper contexta per totum.
Dixerunt ergo ad inuicem. Non scindamus
eam. sed sortiamur de illa cuius sit. ut
scriptura impleatur dicens. Diuiserunt
sibi uestimenta mea. & in uestem meam
miserunt sortem. Et milites quidem hec
fecerunt. Stabant autē iuxta crucem ihu
mater eius. & soror matris eius maria
cleophe. & maria magdalene. Cum uidisset
ergo ihc matrem & discipulum stantem
quem diligebat dicit matri sue. Mulier
ecce filius tuus. Deinde dicit discipulo.
Ecce mater tua. Et ex illa hora accepit
eam discipulus in sua. Postea sciens ihc
qz omia consummata sunt. ut consummaretur
scriptura dicit. Sitio. Uas ergo positum
erat aceti. Illi autē spongiam plenam aceto
hyssopo circumdantes obtulerunt ori eius.
Cum ergo accepisset ihc acetum dixit.
Consummatum est. Et inclinato capite
tradidit spiritum. Iudei ergo ut non
remanerent in cruce corpora sabbato.
erat enī magna dies illa sabbati. rogauerunt
pilatum ut frangerentur eorum crura.
& tollerentur. Uenerunt ergo milites.
& primi quidem fregerunt crura & alterius
qui crucifixus est cum eo. Ad ihm autē
cum uenissent. ut uiderunt eum iam mortuum
non fregerunt eius crura. sed unus militum
lancea latus eius aperuit. & continuo exiuit
sanguis & aqua. Et qui uidit testimoniū
perhibuit. & uerum est testimoniū eius.
Et ille scit quia uera dicit. ut & uos credatis.
Facta sunt enī hec ut scriptura impleretur.
Os non comminuetis ex eo. Et iterum alia
scriptura dicit. Uidebunt in quem transfixerunt.
Post hec autem rogauit pilatum ioseph
ab arimathia. qui erat discipulus ihu occultus
autem propter metum iudeorum. ut tolleret
corpus ihu. Et permisit pilatus. Uenit ergo
& tulit corpus ihu. Uenit autem & nicodemus
qui uenerat ad ihm nocte primum. ferens
mixturam myrre & aloes quasi libras centum.
Acceperunt ergo corpus ihu & ligauerunt
illud cum aromatibus sicut mos est iudeis
sepelire. Erat autem in loco ubi crucifixus
est hortus. & in horto monumentum nouum
in quo nondum quis positus erat. Ibi ergo
propter parasceuen iudeorum. quia iuxta
erat monumentum. ihm posuerunt.

Una autem sabbati maria magdalene
uenit mane cum adhuc tenebre essent
ad monumentum. & uidit lapidem
sublatum a monumento. Cucurrit ergo
& uenit ad simonem petrum. & ad
alium discipulum quem amabat ihc.
& dicit eis. Tulerunt dominum de
monumento. & nescimus ubi posuerunt
eum. Exiuit ergo petrus & alius discipulus
& uenerunt ad monumentum. Currebant
autem duo simul. & discipulus alius
precucurrit citius petro. & uenit prior
ad monumentum. Et cum se inclinasset
uidet posita linteamina. non tamen
introiuit. Uenit ergo & simon petrus
sequens eum. & introiuit in monumentum.
& uidet linteamina posita. & sudarium
quod fuerat super caput eius. non cum
linteaminibus positum. sed seorsum
inuolutum in unum locum. Tunc ergo
introiuit & alius discipulus qui uenerat
prior ad monumentum. & uidit & credidit.
Nondum enī sciebant scripturam qz
oportet eum a mortuis resurgere.
Abierunt ergo iterum discipuli ad semetipos.
Maria autem stabat ad monumentum foris
plorans. Dum ergo ploraret inclinauit se
& uidet duos angelos in albis sedentes
unum ad caput & unum ad pedes ubi
positum fuerat corpus ihu. Et dicunt ei
illi. Mulier quid ploras. Dicit eis. qz
tulerunt dominum meum. & nescio ubi
posuerunt eum. Hec cum dixisset conuersa
est retrorsum & uidet ihm stantem.
& non sciebat qz ihs esset. Dicit ei ihc.
Mulier quid ploras. quem queris.
Illa existimans qz hortulanus esset dicit
ei. Domine si tu sustulisti eum dic mihi
ubi posuisti eum. & ego eum tollam.
Dicit ei ihc. Maria. Conuersa illa dicit
ei. Rabboni. qui dicitur magister.
Dicit ei ihc. Noli me tangere. nondum
enī ascendi ad patrem meum. Uade autem
ad fratres meos & dic eis. Ascendo ad
patrem meum & patrem uestrum. deum
meum & deum uestrum. Uenit maria
magdalene annūcians discipulis qz uidit
dominum. & hec dixit ei. Et cum audissent
qz uiuit & uisus est ab ea non credidērunt.
Postea duobus ex eis ambulantibus
ambulabat ihs in alia effigie. euntibus
in uillam. & illi nunciauerunt reliquis.
nec illis quidem credidērunt. Nouissime
recumbentibus undecim discipulis apparuit
ihs. & exprobrauit incredulitatem eorum
& duritiam cordis. qz his qui uiderant
eum resurrexisse non credidērunt. Et dixit
eis. Euntes in mundum uniuersum predicate
euangelium omi creature. Qui credidērit
& baptizatus fuerit saluus erit. qui uero
non credidērit condemnabitur. Signa autem
eos qui credidērint hec sequentur. In nomine
meo demonia eicient. linguis loquentur
nouis. serpentes tollent. & si mortiferum
quid biberint non eis nocebit. super
egros manus imponent & bene habebunt.
Et dominus quidem ihs postquam locutus
est eis assumptus est in celum. & sedet
a dextris dei. Illi autem profecti predicauerunt
ubique. domino cooperante & sermonem
confirmante sequentibus signis.

Eiusm de apl̃is.

in hoc debeat imitari qr ipse do minus illi fuit

erunt diligeret. qr uero de mundo non

Non pt placere seruus cui displicet dominus.

gratis — qr tunc de eo fuistis

estis. sed ego elegi uos de mundo

propterea odit uos

mundus. Mementote ~~mundus. M enti~~

sermonis mei quem ego dixi uobis.

Sermonis huius non est seruus illis superioris docuere qr me prore hunt odio et subdi eum quia non est seruus ma ior domino suo.

cap. Ideo hic ponit suus exemplo permanere ieiunii.

non est maior seruus domino suo. Si me persecuti sunt. et uos persequen

quibus ego sum.

ut ideo capent . v. calumpniarentur. — q in eadem.

tur. si sermonem meum seruauerunt. et uestrum seruabunt

qr ob suauem iuxta illud ob suabit

pedem ib. — vobis seruum meo capiant. — qr dixi. hodio habebunt persequentes sermonem contempnent.

Sed hec omnia facient uobis propter nomen meum

et ea sua deus scripti est a dei set ostendit.

quia nesciunt eum qui misit me. Si non

Vob. propter nomen meum quod est me in uobis oderunt et persequentur sermonem quia me contempnunt

misit

me sed non uenisse.

Si non uenissem hec post illius iudeos ostendit ad quos uenit de quibus sub nomine mundi superiora dixerat. et qr adue nit hic inexcusabiles magis de omnibus ostendit. Excusationem illi quibus non uenit non locutus est habent excu sationem non de omni peccato sed de hoc quod non cre diderunt in christum. huius ei quibus iam apostoli uenerunt et locuti sunt non excu sant. pores ut qui sine lege peccaue runt sine lege peribunt.

uenissem et locutus

qr de quibus supra sunt persecuti

eis non fuissent

sunt et cet.

peccatum non habe

qr uenit et locutus sum

rent. Nunc autem

Peccatum illud non habent quo est cetera et sine dimittuntur non credere in christum qui ideo uenit ut credant in eum.

ad

excusationem non

habent de peccato suo

Aug. Qui me odit et patrem nullos possunt diligere et odisse. sed non ignotos qr et si non nisi fama ueluti uocare eos probitas et probitas quasi diligunt bona. et odiunt ma la et ita non erant iudiciorum uerum uenialem sed sine ira sen cium de occultis hominum quod est humana temptatio suspicionem aliter esse quod fuit que suspiciones sed humane iudicium de talibus. v. diffini ta certa que sententia prebet. ex suspicionibus euenit ut bonus bonum et pu tet malum nesciens odit quem et nesciens esse malum diligit. sic et malus cui

Qui me odit et

De peccato suo quod non credentibus in me et odiunt et persequentur me in semetipso ti mis sed hoc peccatum in me et in patre redundat. quia qui odit me et patrem meum. o. quod est gentilium quod non solum ueni et locutus sum sed et opera feci que uiderunt o dium tamen et me et patrem. nec est causa hec sed ut impleatur sermo qui in lege eorum scriptus est sed gentes oderunt sic scriptum est.

patrem meum

odit. Si opera non

fecissem in eis que

nemo alius fe

ita magnum

cit peccatum non ha

Aug. Qui odit me et patrem. Olet tio non dissimulanda hic nascatur

berent. nunc autem

displicet bonitas bonum odit, et si putat malum nesciens diligit.

Non inter eos vel coram eis. Sed in eis quia eos sanavit per quod debuerunt amare non odisse.

Nunc autem viderunt paraclitum. Nunc quando videntes opera que nullus alius fecit oderunt et me et patrem. Sed cum venerit paraclitus manifestiore testimonio hinc et ex eis qui viderunt et oderunt. Sed et quosdam eorum compunctos de tanta scelere convertet.

Illa opera. et tamen. quia sine causa

et viderunt et ode-runt et me et patrem meum. Sed ut impleatur sermo qui in lege eorum scriptus est quia odio habuerunt me gratis.

psalmus. quia erat data

Cum autem venerit paraclitus quem ego mittam vobis a patre spiritum veritatis qui a patre procedit,

ille testimonium perhibebit de me. Et vos testimonium perhibetis quia ab initio mecum estis. Hec locutus sum vobis ut non scandalizemini. Absque synagogis facient vos. Sed venit hora ut omnis qui interficit vos arbitretur obsequium se prestare deo. Et

Oderunt et me et patrem. Videri dum se diligere deum et qui nesciens oderunt, quia quod nolunt esse mali nolunt esse veritatem quam dampnat et sic oderunt suam penam nescientes veritatem, et sic oderunt veritatem, oderunt deum ex quo nata est veritas, et ita patrem nescientes de eo natam veritatem nesciendo oderunt.

Die pentecostes venit spiritus sanctus in centum xx homines congregatos in quibus erant apostoli omnes. Spiritus procedit a patre et filio. Sed filius dicit a patre procedit, quia ad patrem solet referre et quia ipse est deus et ipse est eque. Ergo sicut ab ipso habere ut de illo procedat spiritus. Manifestatio sui, quia tanto miraculo quem putabant mortuum resurrexisse et vivere probare.

Manifestatione sui quia tanto miraculo quem putabant mortuum resurrexisse et vivere probatur est. Quia quod non in quo non plenitudo erat spiritus et predicatio mea et non potere...

Ne quis sed ne timeant solitudinem quia cor agrestis in iudeam.

Zelum habent sed non secundum scientiam ad gloriam dei se esse occidere.

Sed venit hora qua qui se sepulsi ab eis tota ecclesia mihi.

quia isti semper volunt esse soli et volentes constituere suam iustitiam pelluntur

Sed quem potant odisse quod nesciunt sed non deum non quod est ipse sed nescio quod aliud suspicantur esse et credunt et sic oderunt utique non ipsum sed quod sua suspicione in daciy vana credulitate concipiunt. Sed quod est sic de illo sentiunt quem cum nesciunt dum et quod est deus omnibus et in hominibus fieri per non enim usque et.

Que nemo alius fecit. Sed quod parvum tot milia de pauci quia scrifaqis suis et petrum ut fecit alia hic. Sed et Moyses et divisio mari in manna et Iosue et divisio mari Iordane et suo sole et alii patres fecerunt quia non Christus nulli fecit non genus de talibus sed dixit erat enim Christus miracula omnium que natus de virgine quod de morte resurrexit sed non se tam in eis non coram eis dum quod de sanitatibus quod et quantas in eis fecerat in eis quia ipse per se ipsum fecit ut nemo sine eo.

Post quem exemplo suo docuit ferre odia. Iam scivit quod debeant tacere sed non possunt per quem et promisit spiritum quem potuit resistere addit. Sed hec locutus sum de odio mei quod est exemplum de spiritu quo firmabit ut ita caritate diffusam cordibus vestris sicut ubi multa pax et non scandalum. Unde et scandalum. Quid passuri ab sinagogis vel sinagoga quia erant facientes vos quia non erat alia ipsis dicit non velle si Christum reciperent non esset alia ecclesia Christi alia synagoga Israel. Sed

XVI

Dominica post ascensionem domini. Sit de sancti trinitate.

Mat 10 d. Mar 13 b. Lu 21 b. Act 29 b.

b

Dominica .iii. post pascha.

hec facient vobis quia non noverunt patrem neque me. Sed hec locutus sum vobis. ut cum venerit hora eorum reminiscamini. quia ego dixi vobis. Hec autem ~~carnis~~ vobis ab initio non dixi quia vobiscum eram. Et nunc vado ad eum qui me misit et nemo ex vobis interrogat me quo vadis. Sed quia hec locutus sum vobis. tristicia implevit cor vestrum. Sed ego veritatem dico vobis expedit vobis ut ego vadam. Si enim non abiero paraclitus non veniet ad vos. Si autem abiero mittam eum ad vos. Et cum venerit ille arguet mundum de peccato et de iusticia et iudicio.

eos. quanvis quam volunt esse sine christo i.
acie ei sunt subgecti non erubes
cunt pulsi sunt illi qui crederent in
christum propter metum non audebant confiteri ne pro
ieci de synagogis diligentes gloriam
hominum magis quam dei.

actiretis non videamini ad gloriam dei persequendo

sed sicut ego predixi. ne ignaros sed premunitos inveniat persecutio; passio facta.

opportunitas. malorum. tenebrosa. ego predixi vobis.

Hec autem ab initio et cetera. predixit futuras
eorum passiones et consolatorem spiritum
eis dandum esse subdit. sed non ab initio dixi
quia de passionibus accipiuntur non
solum post cenam sed et antea iam pre
dixit. ante pascha et ab initio missio
nis .xii. apostolorum predixit. sed de consola
tore spiritu eis ventura non predixit
quia ipse presencia corporali post cenam ad
vocatus et consolator erat. sed quia
quod est opus erat. ut illum dicerent
venturum quia confirmaret eos
abicientes et tristificantes.

Tristicia implevit cor cum videret
consolationem spiritus iam habere quam meli
meum visuri essetis dolentis
me corporalibus oculis subtrahi.

Si autem abiero mittam vestris
sic raptis ad celestia adito spiritus
similis .... spirituales eum exspec
tabitis non talibus tamen capacibus
fiunt quam deum habitura unitatem ...
missum erat vobis cum habitat ad con
firmacionem ... et ad eum necesse
... Quamvis enim unitatem
ligenda est separatio et singillatim
loquitur scriptura de personis ...
eum erat unitatem in sinuari.

Vnde vobis gaudium. vos non sic
satis eis vos pellere. sed nec
similiter ... ne omnes acquira
tis et audaciori animo ... in
quod dominus ... ...

Ita palam ... nemo interroget quoniam
sic corporali fieri cernat videbit
eum in nube ascendentem in celum de gloria
qui post predicta passione que fierat
commune quo vadis.

Vt spiritualiter mereamini noscatis et
carnaliter iam me nosse desi
catis ne vobis carne sed cibi
lacte ... sitis.

Non quia filius arguat sed quia
spiritus dabit eis caritatem et
pellet timorem et sit eis vis
... arguendi.

De iusticia quia ad patrem vado et
non .... iusticia vita ... in eum quem non videtis
crediderunt iusti ex fide vivit si non videt quod credunt.

De iusticia n sua s credenti mundus arguit qr cparacone dampnat s n fiat ni uidebit mund s n uidebitis me uos apli cti fideles q dnt qm credimus qr n uidemus e uera iusticia crede qr n uidet s quiderunt hominem crediderunt dm · et cum p ascensione forma hois subtracta e uisibs cunc er oi pte implet e ·Just er fide uiuit et iam n uidebitis me · i · nunquam uidebitis me talem uum · i · mortale uidetadu s glificatu iudice et h e iticia fidei · de qua apls · et si nouim xpm s car ne sed iam non nouim qm qr mund ab istis non uult accipere arguit.

de peccato quidem qr non crediderunt i me

de iusticia uero qr ad patrem uado et

iam n uidebitis me. De iudicio a qr pn

cps huius mundi iam

iudicatus e. Ad

huc multa habeo uobis dicere s n potes

tis portare modo. cu autem uenerit

ille sps ueritatis docebit uos omne ueritate

Non enim loquetur a

semet ipo s q cum

qr audiet loquetur

et q uentura sunt an

nunciabit uobis

Ille me clarificabit

qr de meo accipiet

et annunciabit uobis omnia

quecumque habet pater mea sunt ppea dixi uobis

qr de meo accipiet et annunciabit uobis.

audiuit et audiet · i · semp

De iudicio qr si dapnat illu seruis cu eo dapnat et ne sibi credat pcitiet supplicio uliu supbie.

necessariam.

Omne ueritate p ... qr factur e spc n qr i hac uita totum compleat.

Vel deducet uos i oi ueritate uiuis deduc dnie ueritatis.

Ille me clarificabit qr spu ales uos faciendo declarabit qm pr filii eql qr s carne. ut hoiem noitat · s timore collecto faciet uos glam mea annunciare toti mundo qr qm uidi s hoib prosit.

Aug. arguit de pcco qr i xpm n crediderunt et arguit de iusticia eor q credunt · ipa enim fidelium cparacio i fidelium e uituperato credat qr hoies i xpm ne arguat de pcco i fidelitatis q oia teneat cu sciat mundo fidelium ne arguat de iusticia eor q s iusti cato n imitar caueat futuru iudicium ne cu mundi pncipe iudicet quem iudicatum imitat.

De spu s dic sps patris ut q loq e i uobis et aplc sps eius q suscitauit ihm · i · sps patris · sic e aplc misit ds spm filii sui i corda uia et q s q s spm x n h e · sta a patre o de dit patris et filii e spc.

Q u n e a semet ipo qr pr solus de alio n e na et filii de pre nat e et spc de pre pcedit et tn et filii et spc eql e pri s q cuq audiet loqt · au diet ab eo a q pcedit audire illi e scire · sic e e et ee a q g est eciencia ab illo audientia · i · scientia q n e aliud qm eencia et eundere sem pitna ppe dicat e · s nos bn dr fu it et erit qr nuc desiit erit qr nu qua de erit · e qr sep e · n puit qr q n maneat non orit quasi qr n erat · s ergo ura locuio p tepora uariet deo · b e dn · s in aibet tempori qr i nullo cpore de fuit uel de e l de erit et io n im ru s audiet dixerit · de eo qr sciuit sit et sciet. Mt 11 e. lu 10 c.

C

de 3 pt pascha.

De meo accepit ūq; spē hr mnor filio · cui dā · h dicit explanatoīa q̄ctq; hō pr mea sīt sp dixi q de meo accipiet ḡ de pē accipit spc · vñ accipit filius q; hāc ēuacare de pē nat ē filū de pē procedit spc q; dā de nullo ē nat de nullo procedit

pr̄ solue ē ·

Modicū · i pr̄ cēp̄ restat · ut ad h q; paciar · t claudar sepulcro uc ū p unum cēp̄ ul q̄q; rel'qua q̄m uideat · l' pu ū cēp̄ ē · i · t dnō q; claud ū uidebor · t iterū pu ū · i · xl · dies q; relīqua uidebor q; uado ad patrē · hē q; cēp̄ ē cū de posteritate mortalitate humana q; ā gl'iferā r' spūlr · ll' à p̄ lo q; lur dic · modic · t nā uidebis me · t ad h refert q; uado ad pūn ad illud icū modic · t uidebis l' q; unusquisq; pmittat ecte Dicat g; modic · ñ q; mortuus ob eā ñ erat uidē dā surgere hr eundo ad patrē tactū erat tñ cū cū mortale uidēt q; fert pēnā t rent ale dic icūm modic · i · tocū cēp̄ t ad finē scī · t uidebis me et ma ultione ·

Ve oculo de ī mici gaudebūt · simul · plorāt os hoīs ierūp mūdi gaudēt hō nā q; pāt pāti q; gemit i pcu lent de fructu · plus gaudet mor de tuā ple q; in ēsal ē de pl'ta dolere ·

Hō femīa sex masculum q; ad fructū eterne oēplacōis cunctē actione referuntur non ad mollitiem huius scī ·

Modicum · t iam

q; · i · nō q; ñ uidebis

non uidebitis

me mortalē · i ·

me · t iterum modicum · t uidebis

me q; uado ad pa

trem · q; obstante

Dixerunt

dixte ·

ergo ex discipulis eius ad inuicem

Quid est hoc q; dicit nobis modi

cum · t ñ uidebitis me · t iterum · modi

cum · t uidebitis me · quia uado ad patrē

q; obstante dixit

dicebat g · Quid ē hoc q; dicit nobis mo

dicum · nescim quid loq; t cognouit

dix; q; in cīm ubi dr; scribe · dubitatiōm eor ·

ihc q; uolebat interrogare · et dixit eis ·

De hoc q; rit is inter uos q; dixi modicum

· t ñ uidebitis me · et iterum modic · t u

q; ponit est q; dixerat · & remouet pre

debitis me · amen amen dico uobis q;

lux reducti

plorabitis · t flebitis uos · mundus autē

q; tes surrexit

gaudebit · uos autē tristabimini · sed tristitia

ne · t a cōcatione ·

uestra uertet i gaudium · Mulier

cum

q; parit tristitiam habet q; uenit hora

uel pagēdi

eius · cum autē peperit puerum iam non

meminit pressure pp gaudiū q; natus est homo in mun

dium · et uos ergo nunc quidem tristitiam habetis · iterum autem uide
bo uos · et gaudebit cor uestrum · nemo tollet a uobis · et in illo die me
non rogabitis quicquam · Amen amen dico
uobis · si quid petieritis patrem in nomine
meo dabit uobis ·
usque modo non pe
tistis quicquam
nomine meo · petite et
accipietis · ut gau
dium uestrum sit ple
num · Hec in pro
uerbiis locutus sum uobis · uenit hora cum
iam non in prouerbiis loquar uobis · sed pa
lam de patre meo annuntiabo uobis ·
in illo die in nomine meo petetis · et non dico uobis
quia ego rogabo patrem de uobis · ipse
enim pater amat uos · quia uos me amastis
et credidistis quia a deo exiui · exiui a patre
et ueni in mundum · iterum relinquo
mundum et uado ad patrem · Dicunt
ei discipuli eius
ecce nunc pa

Interlinear glosses:

sanctis.
post tristitiam sanctos repugnat…
natore remunerabo · quia hoc gaudium cor est quod amplius non moritur.
quia gaudium in illo die me …
hac uita · quia non petetis in regno celorum quia tunc erit plena cognitio et sufficientia.
quia sic ab illo non michil.
que ad hoc spectat ut sit gaudium et premium eternum.
Non sibi inee perfecte · quia non cognoscitis
nichil sic cognoscendo est
plenum gaudium habebis
i. h. e
quia hec ab eo crediti …
tam post …
uobis
quia certe non dicit et hic ne rogo.
quia ipse …
diligebatis tantum · quia hec quia amatis et diligitis · quia a deo …
autem · quia carne assumpta …
tam non tantum deseruit · quia uisibilis.
quia corporali discessione non gubernatione.
ad celestem
quia palam loquimini · quia …

Marginal glosses:

In futuro non rogabitis sed tantum pe
tite et dabit uobis quia ad uos
pertinet et sanctis omnibus illius quicquid
petitis et ideo dicit uobis ·

Nunc autem petite · ut
gaudium uestrum sit plenum quod
erit cum in uita accipietis ·

Quia de animalibus quia sunt faciet
spirituales ut ablatis omnibus ima
ginibus corporum purum aciem men
tis sincere luci cohereant ·

Docenti quia sponte omnia dicit sciens
quod quesituri uellent aliquid interrogare
quare nesciret quid querenti scire uellet.

Aug. Ita sane intelligendum est quia cum
dabit uobis · sed ab uniuersa significata
sciant hic uobis quod ad eos quia petunt pre
pertinet exaudituri enim sunt per se ipsis
non a se per omnibus aliis sanctis uidelicet.

Que hucusque dixi quia in prouerbiis quia so
lent homines audire sed non intelligere dixi
quia animales estis animalis autem homo non pa
pit que sunt spiritus dei et quia ea dicit de incorpora
et immutabili substantia hec sunt prouerbia
sed uenit hora quando spiritu faciam
uos spirituales ut certissima intel
ligentia mentis et sanctis in futuro deum ui
deatis · et tunc palam de patre nun
ciabo · et ipsum et me eundem esse
intelligatis et tunc et in nomine meo
petetis · quia tunc uere cognoscetis et ne
uelis quia si hoc uerum rogo patrem non dicit ex
ardio ex patre bonum dicit et non dico uobis
quia rogabo patrem

Amat nos pater quia nos amamus filium
ex patre et filio accepimus ut amemus pa
trem et filium data caritate per spiritum quem
ipsum amamus cum patre et filio per amas
sunt in nobis quod ametur ·

Iterum relinquo mundum relinquo mundum
corporali presentia · uadit ad patrem quia
humanitatem ad inuisibilia patrie
maiestatis ad duxit · Relinquo mundum
quia ab aspectu amatorum mundi quia
uidebant abstulit · redit ad patrem
quia amatoribus suis se presentem esse
deo docuit.

Dicunt ei discipuli eius · Deue
nisset hora quia ipsum promisit · ecce nunc pa
lam lo · Illa quia dominus sit non intellige
ibus esse prouerbia · illi usque ad eo

et gaudium uestrum

D

Io. ii post pascha.

XVII

Dominica post …
… post ascensionem

non intelligunt. ut nec saltem secundum intelligere intelligant de qua eorum immutatione admoneas. predictum est. dicit.

Non est opus cum scias omnia non est opus ut interroges aliquem ut aliquid sciatis et interrogaris ab aliquo percipis quod ipse velit sciat interrogavit aliquem non interrogat est ei secundum alios opus fuit.

Quia a deo existi. ecce perfecerunt secundum ad mai vult eos extendi. credere eum a deo existi. dicat pater mecum est non sic putent a deo exisse. ut putent et recessisse.

Modo creditis ut per nullus quibus quamvis alta adhuc sub proverbia creditis secundum vivum hominem passionis et in tempore passionis in qua non perhibe... ut quem modo creditis relinquatis unum corpore secundum et mentis fide separ. nos separabant quod erat receptum

Hec locutus sum vobis. non solum quam in cena secundum quam ab initio et maxime quam in cena hac de causa dicit. ut in illo pacem haberetis hec est pax. per quam tanti sunt per quam imbuunt sacramentis per quam omni modo dilectionem per quam spiritum acceperunt per qua in eum credunt et sperant et amore ascendunt. hec in pressuris consolatio et libatio ut in hac in fine feliciter regnemus. in hac sermonem concludit.

Dixit pater venit hora potuit horare silentio. secundum orando et ... et notam facit orationis eam. quam et presentium et futuro ... edificato venit hora non urgente fato. secundum disponente deo.

dictorum eius nec iam cum proverbiis multa
iam loqueris et
quod quasi dicendo audiebant adhuc
proverbium nullum
erat illis proverbium
dicis. Nunc scimus
quia scis omnia et
non est opus tibi
ut quis te interroget. In hoc credimus
et per hoc quod scis omnia
quia a deo existi. Respondit eis ihesus. modo
quod per paululum
creditis. ecce venit hora et iam venit
in tempore infidelitatis
ut dispergamini unusquisque in propria
ad timorem
et me solum relinquatis. et non sum
solum solus quia pater mecum est.
hec locutus sum
vobis ut in me
hortatur ad perseverantiam
pacem habeatis
in mundo pressuram habebitis
qui timeres
sed confidite, ego
vici mundum.
Hec locutus est
sermone ad discipulos
ihesus. et sublevatis
apostolos ad patrem convertit ...
oculis in celum
et orare cepit
dixit pater venit

Ecce nunc palam aperte ostendit quod loquens et loqueris ad eos de eis maxime agebat quam illos delectabat audire et quam ipsi interrogare volebant secundum ipse preveniens ultro proferebat et in illum quod cogitationes novit et ostenderit eum scire omnia qui deum et dei filium.

Quia pater me est dixerat te relinquo mundum et vado ad patrem. nunc dicat pater mecum est quod intellecti est verbum non bene intelligentibus proverbium quia si non est verbis tamen est latens aliquid ex quo est quod sciebant eum nosse omnia.

Confidite in me quod fecerunt dato spiritu et vicerunt ut prius relinquerunt solum et reliquerunt solum.

Ut eorum faciat omnis carnis sicut ei secundum hominem dedisti potestatem omnis carnis. id est hominis. sic enim dedisti ut omne quod dedisti ei det eis vitam eternam.

E

XVII

A

Sabbato post iudica
Feria iii vigilia ascensionis

hora clari·

clarifica f. v. humilitas i passione claritas i resurrectione cepit. uenit hora passionis. commendande humilitatis & non differendus gloriam resurrectionis. ut filius tuus clarificet te. et si claritas patris nec augi nec minui pt. i. se apud homines minor erat quam innuidea sola notus. sed per resurrectionem filii fi innotuit.

Quod hic ex parte est i futuro erit plene qui g per fidem i cognitione magis tendit unde quando erit autem plena cognitio erit sine fine laudatio & hec e illa clarificatio sed prius hic clarificatur & innotescat fidelibus. unde e ego te clarificavi

(Cum quod ordinatum est) hora clarifica filium tuum. Ut filius tuus clarificet te. sicut dedisti ei potestatem omnis carnis. ut omne *(filio)* quod dedisti ei det ei vitam eternam. Hec *(creare cognitum)* e autem vita eterna *(unus deus)* ut cognoscant te solum deum uerum et quem misisti ihm xpm. Ego te clarificavi sup terram opus consummavi quod dedisti mihi ut faciam. *(Et ut te clarificet)* Et nunc clarifica me tu pater *(ad dexteram tuam collocando)* apud te ipsum claritate *(que ab eterno predestinata est ut sic homo esse)* *(et illum exaltaret)* quam habui priusquam mundus fieret apud te. Manifestavi nomen tuum hominibus quos *(gentes)* dedisti mihi de mundo *(quod iam sunt)* tui erant & mihi eos dedisti & ser

qui in tempore ordinavit omnia que & fiunt perpetua ordine congruenter ora quod ad passionem constituerum

Ut filius tuus. i. e. t. In cognitione hominum dedisti & c. i. ut cognoscant te & quem misisti ihm xpm non enim pt cognitione hominum clarificari pt nisi ille cognoscatur per quem clarificatur. v. plus i notescit & hec clarificatio plus quam circa solos apostolos sed circa omnes credentes fit.

Ideo ut cognoscant te & quem m. & hec. cum spiritu quem ambrosius dicit unum solum verum deum sigt te in clarificat filium sicut dedisti pt ab ei o. c. & sic dedisti ut omne quod dedisti ei det ei sicut tam etern. hec autem vita eterna ut cognoscant te. sic te filius qui glorificat ut ob has quos dedisti ei de cognitione faciat.

Opus consummavi. Ideo e ac si aperte per futurum clarificabo gentibus per doctrinam opus consummabo quia sic sic ipse destinavit hoc & i. a. sic e habendo quod in tempore e futurus homo per destinationem i sua clarificatione apud deos quam habui apud te. pt quam mundus fieret. v. sic ipse destinatione hominem apud te ante tempora nunc ite fac immundo tempore.

Dedisti mihi ut faciam id quod uocatur gratia. nunc enim hoc i hoc quod non accepit e restet passio dicit consummavi quia ut se consummatum talis me nouit sic pro pha aut quod fecit futura sit quod ipsius ut uideatur hic dicere quod per prius per penam glorificatio & pe apertius ante glorificationis dicto & ut clarifica me tu pater apud temet ipsum cum de futuro e uerumque & eo ordine ut sup pt clarifica filium tuum. ut filius tuus clarificet

omnibus quos dedisti mihi possunt hec omnia accipi de omnibus futuris fidelibus & c. christo quod clarificatus filius clarificat patrem sup terram. sed quod e perfectum pro futuro. & credibile est de hiis de quibus erant discipuli cum dicat enim omnem cunei

Non quod iam sup sed manifestacione sic pdubus sic quod clarificatione fuit. & v. apostolis & credentibus.

ficet. eadem enim est sententia. Aliquis dicit clarificatio illo modo quo ibi erat tactus quo modo pater clarificetur et filius clarificat patrem super terram. Pater filium apud semetipsum.

meum [sermonem] servaverunt. Tunc quando iam ubi servabam eos in nomine meo et nullus periit nisi filius perditionis id est Iudas qui de .xii. periit. Unde et addit nunc ad te venio id est aperte ostendit corporali presentia se futurum cum eis quia ascensione ab illis decedit. Addit non pro hiis tantum rogo sed pro hiis qui credituri sunt per verbum eorum.

Non dum dicit quia dicis deus quia erat notus iudeis sed quia dixeris patrem meum quia sine filio non noscitur. Cognoverunt quia tanta sunt similis enim pater dedit omnia cum genuit quod haberet omnia. Augustinus. Tunc patris erat hic sicut omnia non sine filio omnia tenentem in illo sed solet ei aliquid non tribuere cum quod habet in eos dedisti secundum hominem quia non semper fuit se eos accepisse dicit habuit aliquid dei filius quod non habuit id est homo filius quia nondum erat homo. Unde homo rogat patrem pro discipulis.

Cognoverunt ne putaretur cognitio iam plena per spiritum addit cognoverunt quoniam ego in quo dicit in editis venit hora ut dispergamini sed nondum adhuc tales erant sed pronuntiat quales post erunt accepto spiritu sancto nec sua verum simone ut diceret.

Et nunc cognoverunt quia omnia que dedisti michi abs te sunt. Non enim quia filio dedit pater aliquid misit et filius adhuc addit me omnia tua sunt et tua mea sunt unigenitus filius est omnia que patris sunt pater habet quia et ipse est deus et de patre natus est filius.

Quia verba que dedisti michi dedi eis. Et ipsi acceperunt et cognoverunt vere quia a te exivi et crediderunt quia tu me misisti.

Ego pro eis rogo prima oratio fuit clarifica filium tuum ut filius tuus clarificet te. Et de hiis exercitus est et conclusit in hac oratione iam pro eis rogat ut per eum quos ipse corpore relinquit.

Et ego pro eis rogo non pro mundo sed pro hiis quos dedisti michi quia tui sunt. Et mea omnia tua sunt et tua mea sunt et clarificatus sum in eis. Et iam non sum in mundo et hii in mundo sunt et ego ad te venio. Pater sancte serva eos in nomine tuo quos dedisti michi ut sint unum sicut et nos. Cum essem cum eis ego servabam eos in nomine tuo. Quos dedisti michi ego custodivi et nemo ex eis periit nisi filius perditionis ut scriptura impleatur.

Et me omnia scit de quibus hic dicit non possunt esse non est aliquid creata et sanctificata sunt vel patris et filii et per hoc omnia que ipsorum sunt necesse est ut sint eius et spiritus sancti quia supra dixit de spiritu omnia que habet pater mea sunt propterea dixi de meo accipiet de hiis dixit que ad ipsam pertinent divinitatem in quibus ille est equalis omnia que habet habendo et possidendo neque enim spiritus sanctus de creatura accipiet que cum sit subdita est patri et filio sed de patre de quo procedit spiritus sanctus de quo natus est et filius.

Et clarificatus sum in eis superius petebat de futuro clarifica me apud temetipsum hic tamen dicit et in eis sed et hec futura cum celsitudo celatur et per eos omnibus credentibus quia ad dextram sit glorificatus.

Ut sint unum in natura sua sicut et nos

¶ b

Feria quarta post quartam dominicam pasche.

ra impleatur. Nunc autem ad te venio et hec loquor in mundo ut habeant gaudium meum impletum in semet ipsis. Ego dedi eis sermonem tuum et mundus odio eos habuit quia non sunt de mundo sicut et ego non sum de mundo. Non rogo ut tollas eos de mundo sed ut serves eos ex malo. De mundo non sunt sicut et ego non sum de mundo. Sanctifica eos in veritate. Sermo tuus veritas est. Sicut tu me misisti in mundum et ego misi eos in mundum. Et ego pro eis sanctifico me ipsum ut sint et ipsi sanctificati in veritate. Non pro eis autem rogo tantum sed et pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me ut omnes unum sint sicut tu pater in me et ego in te. Ut et ipsi in nobis unum sint ut mundus credat quia tu me misisti. Et ego claritatem quam tu dedisti michi dedi eis.

Interlinear glosses: id est redeo · hic corporaliter in mundo · id est ante eis collatum · id est aurem · id est habitantes in se reliquit · eis et hoc est causa odii · quia hoc de sequentibus passionibus dicit · id est renati ex spiritu · id est de qua nati · id est nati de spiritu · id est sed · in mundo odium cum · id est mundi · id est quia · id est hic liberabuntur ab ipso malo quia orabat · id est quam · id est quia · id est tamen per gratiam · me · id est ut sicut est a malo non sanctificentur · id est illi qui per fidem · iam incepta resurrectione et ascensione · ne confirmabatur · id est quod rogat · id est quia supra de solis apostolis sed de omnibus · sed similes · id est rogo · id est unitas sanctorum sed in futuro non est · cum fidei sed in celo · id est unum per gratiam · eis sed hoc rogo ut tunc dominus factum · quia rogo · id est immortalitatem · id est dilectionem certe ut omnes.

Sanctifica eos sicut ex gratia iam incepta est sanctificatio per quam iam non sunt de mundo eadem gratia sanctificationis sicut perseverent in veritate cuius verbum fiunt ut et sanctificationes in me sum veritas quia sub[s]tantia verbo per quem ... veritas est quia ego sum veritas grece logos latine verbum est sermo quem eum genuit pater.

Per verbum eorum pro verbum evangelii quia eorum est non quia per eos tamen licet predicatoribus et per paulum et alios quoslibet sed quia eis primo et principaliter commissum est ad predicandum hoc est verbum fidei verbum dei per quod credidit latro et credidit paulus et quicumque credidit.

Ut omnes sint unum in fide et

unitatem sumus et ideo non ait ut sint unum nobiscum sed ut sint unum ipsi et nos sicut nos sumus unum quia non sunt eiusdem nature licet quod deus unum est patre cum.

Sicut enim tres si non debemus intelligere quod pater et filius alternatim sint eius qui alter per alterum similiter enim sint inseparabiles pater et filius et spiritus sanctus qui est unus deus sed separati nos sumus separati nec ad nos descendat unitas locutionis intelligamus distinguere personas non separare naturam.

Per actam obedientiam electis suis per se predicando impleat.

Ut habeant gaudium quod supra expressit sicut tu et ego unum sumus et nos habemus pacem illam et gaudium in futuro seculo per quem omnia fiunt per quem se locutus dicit in mundo.

Iste orat pro illis contra odia mundi.

Ex persona ego sanctifico me id est verus pro sint ego me homine sanctifico in me verbo quia est ab verbo carnationis suo quoniam ... tantum est ... quia ille per deum quia verbum ... qui sit ego caput et corpus sed unum Christus sanctifico me in me ipso. Unde addit ut sint et ipsi sicut ego sanctificati in veritate id est in me.

Iam non de solis apostolis sed de ceteris omnibus incipit non orat pro hiis qui gratia in fide erant defuncti erant sed pro hiis qui sunt in temptationibus.

Quod dicitur sed ad finem mundi unitas certe datur usque quod sunt in tanta carne per fidem ... sed post resurrectionem.

Ut omnes unum sint non ait omnes unum sed ut omnes illi unum sint sicut tu pater in me et ego in te subaudis unum sumus ita est pater in filio et filius in patre ut ipsi unum sint quia unum sicut nos non possumus esse in patre et filio et spiritu sancto sed pater et filius et spiritus sanctus

i nob' ee possiit un tn i dõ eeu pos
sunt qr n uult sub e dõs uero i nob' ē
ut tēplo nos i illo ut cātē i cātore·

Quõd h accipit' o' illi qui un sc. sih
qr sc un sat a tam ut cāt qr post cãdo
un sc q qtiuus un eeut ad illeredo
ab uno· n erãt un ul erãdo dixit u ois
un sicat sic cõ sub audiat rogo cr
mũd credat

Ego i eis sic qr ·7 p̃r i nob' 7 nos i p̃re
h hic mediatore seorsũ· xc̃ sh
dr sic h qr a capite· uos x̃ x̃ a diuo
sic ɔsumati ostẽdit ut eo p diuturã ɔsi
liatione ẽ p mediatorẽ ut p scala bea
titudine p fruamur· ubi cognoscet
mũd p spem quo modo p fide·

Pater quos dedisti m i· extraxisti ad ut
me sicut 7 ego elegi uos de mũdo
aliu n sc dari ei ñ sc sui 7 si potes
tas sic eis omiu

Ubi ẽ ego sũ· i· i celo ut carne mox fu
turus sic dicit in cho de mo nemo
ascẽd' i celum n hõis q ẽ i celo n dix
erit sẽ sp unitate p iq' 7 dõs hõ ẽ 7
hõ dõs ẽ ius diuitate 7 n q̃rat ut qr di
cas ut cape ẽ c q tn bos ẽ 7 si n ut cap sic ille
ut latru dicit hodie mecũ i paradiso
uim 7h n latis sunt dicẽ ut ego sũ ubi
dis mecũ qr 7 mis posiut eẽ ut 7 ille
ẽ q uñ qui de ẽ· h sol ubi ẽ illo q n
sc ubi n e eo ẽ illo qr sciũt ẽ illo
uidẽt illũ sicut ẽ mali n ẽ illo·
ut ceci i luce n sunt ẽ luce nec bo
ni ita nẽ sc ẽ eo 7 si aliq m p sidẽ
ẽ eo

Pater iterũ h eis uolo qr h ũ so
li de mũdo cognouerunt te·

Ut dilectio qr pat' diligit filiũ
ẽ i oib' sit qr m b' eis sũt 7 diligũt
ẽ i illo qui eos diligitur i eo

¶ in caritate sic sup' i side·
ut sint unũ sicut nos
¶ ut sic unũ p 7
unũ sumus· ego in
me mediatorẽ· ¶ sup' cãn uo sic
eis 7 tu i me· ut
un h ɔsumati·
sint ɔsumati in unũ
¶ h ẽ car ut ɔnoscat· ¶ i· ɔsumati
et cognoscat mũdus
a x̃· ¶ h tibi 7 h qr i seperabile car
quia tu me misisti 7
tate patr' 7 filii m ẽ cõi tẽ ɔnotum·
dilexisti eos sicut et
¶ qr dilexisti eos ut me reape eos
me dilexisti. Pa
ter· ¶ i p̃r n sien qr oips uult
ter quos dedisti
ẽ uolũtas ẽ h ois dẽ dit ñ sic ego
mihi uolo, ut ubi ego
uolo h sic pa· ¶ ita mecũ· ¶ n ãut cãu
sum et illi sint mecum
qr h mecũ h oi ñ fide
ut uideant clarita
¶ p ẽ
tem meam quam
hõi h ·7 h eo ẽ gemũ ẽ ẽe· ¶ in ẽ
dedisti mihi quia di
ẽ qr diligis me i q 7 uos diliẽ 7
lexisti me ante mu
predestinauit cr qr i tu ne m ẽ tacet
di ɔstitutionem.

Pater iuste mundus te non cogno
¶ tmũ· ẽ solu sũ dõs·
uit. ego autem te cognoui. 7 hii cog
¶ i· istitit ¶ i mediator ¶ p me
nouerunt quia tu me misisti. 7 notum
¶ p h cognouiat qr tu me misisti ẽ gra nouint. ¶ p fidẽ·
feci eis nomen tuum 7 notum faciam.
¶ p spem·
ut dilectio qua dilexisti me in ipsis
sit 7 ego in ipsis. Hec cum dixisset ihc.
¶ non an h' sus simul ẽ qr moriore

i caritate i pace q un regn
sc sua de q p̃ea supponit·

In nob' ã dit ut qr un sc side
7 caritate gr̃e di tribuãt· uo
nũt ã lex i dño·

Ego sum ei sad q̃s me misisti
7 tu i me mũd' ẽ p me regn
liis· un ẽ h qr serit dilexisti
eos qr i silio 7 m bra ei dili
git sic 7 me n qr eq̃lr· h qr
7 me 7 illos x̃ p me illos
sic sup' sic me misisti misi
ẽs· i· qr me misisti misi
illos

Quos dedit m ɔsumatos
i caritate spe erigit qr maior
non sit·

Aug'· ut uideant claritatẽ
i forma sui clarificata ui
derunt i iudicatẽ boni 7 mali
collet impi' ut n uideant cla
ritatẽ dei q dõs ẽ qm solum
di corde uidebit qr eis e ui
ta eterna·

Aug'· qm claritatẽ ut illã
q dõs ẽ ubi eam mũdo corde qm
ipi dm uidebunt cogno
scẽd' ẽ aiũ di i corde tot' dõs uer'
ope 7 e spu sco sil' qr trinitas

IXVIII

introivit. Transiit de iudeis ad gentes. Quod per aquam vitie ...

egressus est cum discipulis suis trans torrentem cedron. ubi erat ortus. in quem introivit ipse et discipuli eius. Sciebat autem et iudas qui tradebat eum locum quia frequenter ihc convenerat illuc cum discipulis suis. Iudas ergo cum accepisset cohortem et a pontificibus et phariseis ministros. venit illuc cum laternis et facibus et armis. Ihc itaque sciens omnia que ventura erant super eum processit et dicit ad eos. quem queritis. Responderunt ei. ihm nazarenum. dicit eis ihc. ego sum. Stabat autem et iudas qui tradebat eum cum ipsis. Ut ergo eis dixit ego sum abierunt retrorsum et ceciderunt in terram. Iterum ergo interrogavit eos. quem queritis. Illi autem dixerunt ihm nazarenum. Respondit eis ihc. dixi vobis quia ego sum. Si ergo me queritis sinite hos abire. ut impleretur sermo quem dixit. quia quos dedisti michi non perdidi ex eis quemquam. Simon ergo petrus habens gladium eduxit eum et percussit pontificis servum. et abscidit eius auriculam dextram. Erat autem nomen servo malchus.

Cedron obumbratio singularis ... primo passionem umbra et tenebras mundi et naturalis ... legis obumbratio nec quid fuit quam effuso sanguine ipsius velum scissum est et ... apparuerunt.

Egressus est iam apostolus agro cultro fructuoso ope ... passionis ... In horto capitur ... transiens discipulos introduxit. Cohortem ... Lanternis ... Sicut per evangelium ... Hac una voce tot ... Servus ... auris ... [illegible]

Ma 26 c. Mr 14 c. Lu 22 e. A

Passio in die parasceve.

Johes solus.

Ma 26 d. Mr 14 d. Lu 22 e.

Jo. solus. b

Ma 26 e. Mr 14 e. Lu 22 e.

dr malc̄ .i. regnaturus cx q̄ significat
q̄ non cogitavit petrus sed magis de te
voluit dn̄s implat tm̄ et monet eum
ad pacientiam. illos tn̄ debuit sanare et sanavit
et sonavit

Mitte gladium in vaginam. ac si diceret qui esset
vindicta aliter. Mitte gladium in locum suum
.i. verbum predicatoris. Mitte ad gentes. Sed
et paulum hostium apostolum in gentibus invenias
aliter post quam plenitudo subintraverit. Dic
per petrum predicatorem significatur ordo mit
te verbum predicationis ad vices omnes enim qui gla
dium acceperint gladio peribit. qui gladio ille qui g
neris ultionem anima padisum et gladio spe qui i
diutius vindicat animam.

Erat enim illo tempore duo principes sacerdotum
ut lucas ait annas et cayphas qui mortui
annos suos agebant sed erat annus ca
yphe et voluntate eius primum ductus est
ihesus ad annam qui collega sed quia socer erat cui
tunc eorum erat sic ponere uti non deberet
annas accusatoribus petri.

Augustinus non solum negat Christum qui dicit eum non
esse Christum sed qui negat se esse Christianum et ita i
plet quod dominus dixit ter me negabis.

Palam locutus sum .i. multis audi
entibus non quia quid dicit palam esset cognita
tibi sed et apostolis dixit vobis datum est nosse
et sum quando venit hora cum palam annunci
abo eis et secreto exponebat quod aliis
dicebat per parabolas similiter quod dicit
nichil in occulto locutus sum non quia non esset oc
cultus intelligencia sed quia coram hominibus
dicebat ea et quia paucis dicebat non sunt
in occulto quia ad hoc dicebat ut predicarentur
sed tecta non ut tacerent ea que audierant.

Dixit ergo ihesus petro mitte gladium in vaginam.
calicem quem dedit mihi pater non vis ut bibam
illum? Cohors ergo et tribunus et ministri iudeorum
comprehenderunt ihesum et ligaverunt eum et adduxe
runt eum ad annam primum. erat enim so
cer cayphe qui erat pontifex anni illius. erat autem
cayphas qui consilium dederat iudeis quia expedit u
num hominem mori pro populo. Sequebatur autem ihesum sy
mon petrus et alius discipulus. Discipulus autem
ille erat notus pontifici et introivit cum ihesu in
atrium pontificis. petrus autem stabat ad ostium foris.
Exivit ergo discipulus alius qui erat notus pontifici et
dixit hostiarie et introduxit petrum. Dixit ergo
petro ancilla hostiaria. numquid et tu ex dis
cipulis es hominis istius? Dicit ille non sum. Stabant autem et servi et ministri ad prunas
quia frigus erat et calefaciebant se erat enim cum eis et petrus stans et calefaciens se.
Pontifex ergo interrogabat ihesum de discipulis
suis et de doctrina eius. Respondit ei ihesus ego
palam locutus sum mundo ego semper docui
in synagoga et in templo quo omnes iudei conveniunt
et in occulto locutus sum nichil quid me
interrogas? interroga eos qui audierunt quid

Interlinear glosses: ¶ quia non est opus defensionis sed paciencie. ¶ passionis. ¶ ut quod affectus aut per nos omnis ut condicio illius. ¶ quia sunt in vestitus ¶ sed etiam alios. ¶ mortis erat ingnis ut qui iure mortis dignum iudi caret inimicum per fidei consilium ¶ et ad eum ¶ duo luca ad illum primum duci ut minoris culpe videretur si alius quam sacerdos iudicaret ut dampnare cum ceteris ¶ ex devocione ¶ quis iste sit et hic tacetur nomen et diffinitur solus iohannes ubi solus iohannes sic se significare.

Margin: ¶ C ¶ Johes solus. ¶ Mt 26 f. Mr 14 f. Lu 22 f. ¶ Mt 26 g. Mr 14 g. Lu 22 f. ¶ D Johes solus.

Quid me interrogas a quo iuvare audire non desideras interroga magis eos de quibus dicitis non habetis iudicia. ita temperavit responsione ut nec veritatem taceret nec se defenderet videretur.

locutus sum ipsis. ecce hii sciunt quid dixerim ego. Hec autem cum dixisset unus assistens

ministrorum dedit alapam ihesu dicens sic respondes pontifici. respondit ei ihesus si male locutus sum testimonium perhibe de malo. si autem bene quid me cedis.

Et misit eum annas ligatum ad caypham pontificem. Erat autem symon petrus stans et calefaciens se. Dixerunt ergo ei numquid et tu discipulis eius es. negavit ille et dixit non sum. dixit unus ex servis pontificis cognatus eius cuius abscidit petrus auriculam. nonne ego te vidi in orto cum illo. iterum ergo negavit petrus et statim gallus cantavit. Adducunt ergo ihesum ad caypham in pretorium. erat autem mane et ipsi non introierunt in pretorium ut non contaminarentur sed manducarent pascha. exivit ergo pilatus ad eos foras et dixit. quam accusationem affertis adversus hominem hunc. responderunt et dixerunt ei si non esset hic malefactor non tradidissemus eum. dixit ergo eis pilatus accipite eum vos et secundum legem vestram iudicate eum. dixerunt ergo ei iudei nobis non licet interficere quemquam. ut sermo ihesu impleretur quem dixit sig

Glosses: ut mali sunt et peregrini misit pergeret · quilibet provocare penam · qui erat pontifex sacerdotum illo anno et ad quem a principio ducebatur · hanc dixerat si qui secuta sunt adiungit · in atrio aulae · ecce iam · ecce et iam · cognato negantis · et turba · ab anna · quod non illi sunt domum quam pilatus · turbati quod ducebant ihesum · quod diebus azimorum contaminatum alienigene habitaculum intrare · qui querebant eum · monitum adventus · adversus · quem iudicare · non mortis · quod plus eum mactabant · secat ipsi quos reddebat · dixit quod possum destruere templum dei et in triduo reedificare · non licet recipere ut iudicarent · quibus dixit ergo.

Nunc intellegatur talia esse ut non posset condempnari. et ex questionibus interrogando temptaverunt dicere. sic respondit dolus dolo et calumpniae simul. Hec. non dixit quid me interrogas et cetera.

Obicitur cum non fecerit quod docuit debuit sic non prebere aliam maxillam prebere si ut actione manifeste alte. respondit. et non sua maxillam sed totum corpus feriendum pavit et hic potius ostendit preparationem pacientie non ostentatione corporis sed cordis preparatio esse facienda post eum quos maxillam invisibilem prebere vadis melius ergo respondit nunc placatus et ad ferendum graviora tunc quam illo auro pavit.

Male locus quod convivatur locuti et sic manifeste locutus sum dat testimonium quod prohibens dicere. Aug. dicto quod annas misit ihesum ad caypham redit ad locum narrationis ubi reliquerat petrum. et explicet quod in domo anne decetha petrus congregat negationem. ecce completa est prodicatio et iunta per lucam ad petrum.

Et ipsi non intrant in pretorium ubi scilicet pilatus habitabat. sed ad caypham quod ...in pretorium tamen ... de domo anne quod ad audiendum ihesum ab eo convenerunt cayphas pervenit ad pretorium pilatus ... loco suo ihesum relinquere audiendum ... domo cayphe pilatus acceperat pretorium et ibi erat domus sed seorsum habitaret domus seorsum pilati.

Non licet interficere quem nemo mundi dixit festi dies sancti lex enim precepit ne peccat malefactoribus per totum septem diebus ad suo quidem aliud credebant. et sepius dixit quod interficiebant quem interficiendum offerebant sic et pilatus interficeret nec enim ille quod in pilatus et cetera quibus sunt pilato dixit.

Quasi si sit culpa non est quod se regem dixit quod aliud fecisti quam non est mirum si iudicia federis princeps de rege dicas o sit enim necessitatem que confirmat sit ea que erat obviat analia.

[Bottom margin, faint: thu iubet ... solet ... in aure ... in ore.]

e
| mt 26 f. mr 14 f. lu 22 f. q
| mt 26 g mr 14 g. lu 22 f. q

f
| mt 27 a. mr 14 a. lu 23 a. q
| Iohannes solus. q

g
m. 27 b. mr. 14 a. lu. 23 a.
Iohannes solus.

Hoc est regnum. Hic est scire voluit sed quia iudeus sum interrogando voluit ostendere quod esset de regno suo opinio hominum iudeorum et gentium. Quod ostensa ubi scilicet apertius reddit. Regnum meum non est de hoc mundo. Decepta est illis non enim impedio dominationem vestram in mundo ne vane timeatis et seviatis sed ad regnum celeste credendo pervenite.

Ergo rex. Non nego me regem quia ibi natus sum ut ostendam quod sum. Non se timet regem confiteri sed ita libratum est ut neque se regem neget nec de mundo se fateatur esse ut ille sciretur quod dixit: Ergo rex es tu? Cui respondit: Tu dicis quia rex sum ego. Quasi carnalis carnaliter dicis.

Ego in hac re sed ad hec etc. quia ergo non est ambiguum dicit quod de temporali nativitate quia venit in mundum sed quia in ad hoc natus est et ad hoc veni in mundum et propterea venit testimonium perhibeat veritati. Sed quia non omnium est fides ad de omnis qui est ex veritate audit, id est obedit vel credit.

Hoc secum pilatus et militibus tacite permisit procedit ut in medio laceratum de penis a morte desisteret. Ecce invidiosa quomodo pilatus et cohors illuserunt ei non exspectat sed sumne vellet dimittere. Mora fieret subito enim venit in mentem consuetudo qua posset per pascha dimittere.

m. 27 b. mr. 14 b. lu. 23 b.

Est in pascha a iudeis ... consuetudo dimittendi sive reum. Non potuit evellere a corde eorum regem esse iudeorum sicut scribendo titulo tamquam in titulo ei fixit de quo quod est interpretatio. Barrabas, id est filius magistri vel diaboli, quem iudei in suo scelere in perfidia magistrum, Barrabas id est filius patris vel diaboli.

Latro id est diabolus seditiosus et homicidarum auctor dimissus est iudeis qui de paradiso ob superbiam pulsus in tenebrarum carcerem inclusus erat et non possit.

nificans qua morte esset moriturus. Introivit
ergo iterum in pretorium pylatus et vocavit ihesum et
dixit ei. Tu es rex iudeorum? Respondit ihesus. A temet
ipso hoc dicis an alii dixerunt tibi de me? Respondit
pylatus. Numquid ego iudeus sum? Gens tua et pon-
tifices tui tradiderunt te michi. Quid fecisti? Respondit
ihesus. Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mun-
do esset regnum meum ministri mei utique decer-
tarent ut non traderer iudeis. Nunc autem regnum
meum non est hinc. Dixit itaque ei pylatus. Ergo rex
es tu? Respondit ihesus. Tu dicis quia rex sum ego. Ego
in hoc natus sum et ad hoc veni in mundum ut testi-
monium perhibeam veritati. Omnis qui est ex veritate
audit meam vocem. Dicit ei pylatus.
Quid est veritas? Et cum hoc dixisset iterum
exivit ad iudeos et dixit eis. Ego nullam
invenio in eo causam. Est autem consuetudo vobis
ut unum dimittam vobis in pascha. Vultis
ergo dimittam vobis regem iudeorum? Cla-
maverunt rursum omnes dicentes. Non hunc
sed barrabam. Erat autem barrabas latro. Tunc ergo ap-
prehendit pylatus ihesum et flagellavit et

XIX A
m. 27 c. mr. 14
Evangelium de passione domini.
Evangelium de cena domini.

Ihs ~ XIX

militꝫ plectentes coronã de spinis & impo-
suerũt capiti ei & ueste pꝑpurea circũdederũt eũ & ue-
niebãt ad eũ & dicebãt. aue rex iudeoꝝ & ꝑ-
dabãt ei alapas. exiuit ergo iterũ pylatꝰ foras & dicit
eis. ecce adduco eũ foras ut cognoscatis quia
nullã in eo inuenio causã. exiuit ergo ihc portans
spineã coronã & ꝑpureũ uestimẽtũ. & dicit eis
ecce homo. cum ergo uidissent eũ pontifices & ministri
clamabãt dicentes. crucifige crucifige eũ
Dicit eis pilatꝰ accipite eũ uos & crucifigite
ego enim non inuenio in eo causam. respondẽrunt iudei
nos habemus legem & secundum legem debet mori. quia
filiũ dei se fecit. cum ergo audisset pilatꝰ hunc
sermonem magis timuit & ingressus est prætorium
iterum & dicit ad ihm. unde es tu. ihc autem responsum
non dedit ei. dicit ergo ei pylatꝰ mihi non loqueris. nescis
quia potestatem habeo crucifigere te. & potestatem
habeo dimittere te. respondit ihc non haberes po-
testatem adversum me ullam nisi esset tibi datum desup
ꝓpterea qui tradidit me maius peccatum habet. exinde
quærebat pilatus dimittere eum. iudei autem clamabant
dicentes. si hunc dimittis non es amicus cesaris. omnis enim qui se regem facit

uidebat quia nichil proficeret. sed magis tumultus fieret
quia multi ꝓpter festum conueniebant. accepit aquam
lauit manus coram populo. dicens. innocens ego sum a
sanguine iusti huius. vos uidetis. & respondens uniuersus
populus dixit. sanguis eius super nos & super filios nostros.
tunc ergo dimisit eis barabbam. ihm autem flagellatum
tradidit eis ut crucifigeretur. milites ergo duxerunt eum
in atrium prætorii. & congregant ad eum uniuersam
cohortem. & exuentes eum clamidem coccineam circum-
dederunt ei. & plectentes coronam de spinis posuerunt
super caput eius. & harundinem in dextera eius. & genu
flectentes ante eum illudebant ei dicentes. aue rex iudeorum.
& expuentes in eum acceperunt harundinem & percutiebant
caput eius. & postquam illusissent ei exuerunt eum clamide
& induerunt eum uestimentis suis & duxerunt eum ut
crucifigerent. exeuntes autem inuenerunt hominem cyre-
næum nomine simonem. hunc angariauerunt ut tolleret
crucem eius. & uenerunt in locum qui dicitur golgotha
quod est calui locus. & dabant ei bibere uinum myrratum
& non accepit. cum autem crucifixissent eum diuiserunt
uestimenta eius sibi. mittentes sortem. & erat hora tertia
& crucifixerunt cum eo duos latrones. unum a dextris &
unum a sinistris. scriptura autem impleta est dicens. &
cum iniquis reputatus est. & dicebant transeuntes
blasphemabant eum mouentes capita sua & dicentes.
uah qui destruis templum dei & in triduo illud reedificas
saluum fac temetipsum. si filius es dei descende de cruce.
similiter & principes sacerdotum illudentes cum scribis
& senioribus dicebant. alios saluos fecit seipsum non
potest saluum facere. si rex israel est descendat nunc de
cruce & credimus ei. confidit in deo liberet nunc si
uult eum. dixit enim quia filius dei sum. idem autem
& latrones qui crucifixi erant cum eo improperabant ei.
Erat autem hora sexta & tenebræ factæ sunt super
uniuersam terram usque in horam nonam. & obscuratus
est sol & uelum templi scissum est medium. & clamans
uoce magna ihs dixit. pater in manus tuas commendo
spiritum meum. & hæc dicens exspirauit. Hic genuflectimus
quia hic uerbum caro factum est. & habitauit in nobis.
Centurio autem & qui cum eo erant custodientes ihm
uidentes terræmotum & ea quæ fiebant timuerunt ualde
dicentes. uere filius dei erat iste. erant autem ibi mulieres
multæ a longe aspicientes quæ secutæ ihm a galilea
ministrabant ei inter quas erat maria magdalene & maria
iacobi minoris & ioseph mater & salome mater filiorum
zebedei. cum autem iam sero esset factum uenit quidam
homo diues ab arimathia nomine ioseph qui & ipse
discipulus erat ihu. hic accessit ad pilatum & petiit corpus
ihu. tunc pilatus iussit reddi corpus. & ioseph accepto
corpore inuoluit illud in sindone munda & posuit illud
in monumento suo nouo quod excidit in petra. & ad-
uolutum saxum ingressus est monumentum. & sedebat
contra sepulchrum. erat autem ibi maria magdalene &
altera maria sedentes contra sepulchrum. & ecce terræ-
motus factus est magnus. angelus enim domini descendit
de cælo & accedens reuoluit lapidem & sedebat super
eum. erat autem aspectus eius sicut fulgur & uestimen-
tum eius sicut nix. præ timore autem eius exterriti sunt
custodes & facti sunt tamquam mortui. respondens autem
angelus dixit mulieribus. nolite timere uos scio enim
quod ihm qui crucifixus est quærit. non est hic surrexit
enim sicut dixit. uenite & uidete locum ubi positus erat
dominus. & cito euntes dicite discipulis eius quia surrexit
a mortuis. & ecce præcedet uos in galileam ibi eum
uidebitis. ecce prædixi uobis. & exeuntes cito de monu-
mento cum timore & gaudio magno cucurrerunt nuntiare
discipulis eius. & ecce ihs occurrit illis dicens. auete.
at illæ accesserunt & tenuerunt pedes eius & adorauerunt
eum. tunc ihs dixit eis. nolite timere. ite nuntiate fratribus
meis ut eant in galileam ibi me uidebunt. Hic genuflectimus
quia hic uerbum caro factum est. & habitauit in nobis.
Cum autem abissent ecce quidam de custodibus uenerunt
in ciuitatem & nuntiauerunt principibus sacerdotum
omnia quæ facta fuerant. & congregati cum senioribus
consilio accepto pecuniam copiosam dederunt militibus
dicentes. dicite quia discipuli eius nocte uenerunt &
furati sunt eum dormientibus uobis. & si hoc auditum
fuerit apud præsidem nos suadebimus ei & uos securos
faciemus. illi autem accepta pecunia fecerunt sicut docti
sunt. & diuulgatum est apud iudeos usque in hodiernum
diem. undecim autem discipuli abierunt in galileam in
montem ubi constituerat illis ihs. & uidentes eum
adorauerunt. quidam autem dubitauerunt. & accedens
ihs locutus est eis dicens. data est mihi omnis potestas
in cælo & in terra. euntes ergo docete omnes gentes
baptizantes eos in nomine patris & filii & spiritus sancti
docentes eos seruare omnia quæcumque mandaui uobis.
& ecce ego uobiscum sum omnibus diebus usque ad
consummationem seculi. Hic genuflectimus quia hic
uerbum caro factum est. & habitauit in nobis.

Finis cui.

Johes solus.

Johes solus.

b

C

Aug(ustinus). Parasceue q(uod) i(n)t(er)p(re)tat(ur) p(re)paratio sexta feria i(n) qua p(re)parabant necc(essari)a sab(bat)o qua de p(re)cepto moysi sed duplo colligere manna ... sab(bat)o hora ... sexta quando pylat(us) sedit pro tribunali et dum duceret(ur) et c. ... co(m)pleta e(st) sexta ... ad nonam ... magis ... iudeis ... hora tertia crucifixit ... iudei more clamaverunt.

... regem velit ... immunditiis ...

Regem v(estrum). adhuc ... de cesare ... regem v(estrum) crucifigam ... ignorantia ... mitigare.

Et baiulans portat crucem suam ... iudeis ... crux ... dominus crucem ... sequi vestigia eius.

Hec tres lingue ... iudeos in lege dei gloriantes ... sapientes latina ... romanos ... imperantes.

Ecce ... gesta ... crucem ... dilig... ...

Quadripartita ... toto orbe ...

cu(m) cesaris. Pylat(us) ergo cu(m) audisset hos sermones adduxit foras ih(esu)m et sedit pro tribunali in loco qui d(icitu)r licostratos hebrayce a(utem) gabbata. Erat aut(em) parasceue pasche hora quasi sexta. Et dixit iudeis ecce rex v(este)r. Illi a(utem) clamabant tolle tolle crucifige eu(m). Dicit eis pylat(us) regem v(est)r(u)m crucifigam? R(esp)ond(e)r(unt) pontifices n(on) habem(us) regem nisi cesarem.

Tunc ergo tradidit eis illu(m) ut crucifig(eretur). Susceperu(n)t a(utem) ih(esu)m et dux(erunt). Et baiulans sibi cr(ucem) exivit in eu(m) q(ui) d(icitu)r calvarie loc(um) hebrayce golgata. Ubi eum crucifixeru(n)t. Et cu(m) eo alios duos hinc et hinc medium a(utem) ih(esu)m. Scripsit a(utem) et tytulum pylat(us) et posuit s(upe)r cr(ucem). Erat a(utem) scriptu(m) ih(esu)s nazarenus rex iudeoru(m). Hunc ergo tytulu(m) multi iudeoru(m) legeru(n)t q(uia) p(ro)pe civitate(m) erat locus ubi crucifixus e(st) ih(esu)s. Et erat scriptu(m) hebrayce grece et latine. Dicebant ergo pylato pontifices iudeoru(m). Noli scribere rex iudeoru(m) sed q(uia) dixit rex su(m) iudeoru(m). R(espon)dit pylatus q(uo)d scripsi scripsi. Milites ergo cu(m) crucifixisse(n)t.

D

Mt 27 d. Mr 14 d. Lu 23 d.

Mt 27 d. Mr 14 d. Lu 23 d.

eum acceperunt vestimenta eius et fecerunt IIII partes. V
nicuique parte et tunicam. Erat autem tunica inconsu
tilis desuper contexta per totum. Dixerunt ergo ad invicem
non scindamus eam sed sortiamur de illa cuius sit
ut scriptura impleatur dicens: partiti sunt vestimenta
mea sibi et in vestem meam miserunt sor
tem. Et milites quidem haec fecerunt. Stabant autem iuxta
crucem Ihesu mater eius et soror matris eius Maria
Cleophe et Maria Magdalene. Cum vidisset ergo
Ihesus matrem et discipulum stantem quem diligebat
dicit matri sue: Mulier ecce filius tuus. Deinde
dicit discipulo: ecce mater tua. Et ex illa hora
accepit eam discipulus in sua. Postea sciens
Ihesus quia iam omnia consummata sunt ut consummaretur
scriptura dicit: Sitio. Vas ergo erat positum aceto
plenum. Illi autem spongiam plenam aceto ysopo circum
ponentes obtulerunt ori eius. Cum ergo ac
cepisset Ihesus acetum dixit: Consummatum est. Et inclinato
capite tradidit spiritum. Iudei ergo quoniam parasceve
erat ut non remanerent in cruce corpora sab
bato, erat enim magnus dies ille sabbati, roga
verunt Pilatum ut frangerentur eorum crura et

condicio dicitur ubi tunica sortem omnium
pariter sufficat unitatem que caritatis vinculo
cogatur. Inconsutilis ne aliquando dissol
vatur. unitas ecclesie et ad unum pervenit
quos unum collegit [illegible] et duodecim
unus Petrus pro omnibus dicit: tu es Christus filius dei
vivi. et ei pro omnibus dicitur: tibi dabo claves regni
celorum. unus pro omnibus quia unitas est in omnibus.

Desuper contexta quia caritas supereminet
omnibus contexta per totum quia nemo est expers
[illegible] ad totum a quo toto sic
greca [illegible] lingua catholica
vocatur est in sorte dei gratia commendatur.

Matrem quam velut [illegible] se filium
[illegible]
induitur ex illa hora accepit eam discipulus
[illegible]
societate [illegible]
omnia [illegible] possidens. Omnia
divina factus qui repulit ignota
matre iam ostendit venisse horam quam
[illegible] agnoscere [illegible]
[illegible]
[illegible] apostolus [illegible]
[illegible] non habet fide negat et c.

Omnia que oportebat fieri antequam acciperet
acetum et traderet spiritum [illegible] scripta consu
maret [illegible] mea potaverunt me aceto
[illegible]
[illegible]
de mundi qui de pleno vase impleti
habentes cor [illegible]
[illegible]
[illegible] ysopus humilis herba [illegible]
[illegible] humilitatem Christi [illegible]
[illegible] nos emundat [illegible]
[illegible]
harundo significat scripturam que hoc facto
implebat.

Apparuit in galilea [illegible]

Io. solus. e

Ewangelium [illegible]

Ma 27 e. Mar 14 e. Lu 23 d.

f

Ewangelium de lancea et clavis Christi.

¶ G

¶ mr 21 g. qi 14 g. lu 23 g.

¶ XX a

Sabb. pt pascha.

tur. Luce vii. Nolnora mur. Et apuit tullus
q̄ dñs uite hois nñ pdēt nñ sāt nīa
ee les mana nūt sine qb ad uitā nñ
īfēt. ille sanguis tul ē in remissio
nē pcōz aqua lua cū pstat
pt ecce hostiū ī lacē arche q̄ ī tēt
aīalia nñ pīta diluuio ecce multi-
fīā de lace cōmuetois.

¶ mortui d̄ lungno ne tendās cel magnū diē sīe dñi ⁊ ēpī

tollere uenerūt g milites ⁊ pmi q̄ dē fe
gerūt cruca ⁊ alt q̄ crucifixū ēē eo. ad
ihm ā ē uenissēt uo uidēs eū iā mortu
ū nñ eī fregerūt crura ⁊ unus militū lancea
latus eī apuit ⁊ cōtinuo exiuit sāguis ⁊ aqua ⁊
q̄ uidit testimoniū pbuit ⁊ uerū ē eī testimoniū ⁊ ille sit q̄ ea dī
q̄ nūc aut sa ait sit ipse ī uidit ēgat ei gñ uidit.
ut uos credatis. fca sūt em hec ut scīptra impleret. ¶ a dō dīr nō fregūt crura eī
eo ⁊ iterū alia scīptura dīt. uidebunt in quē transfixerūt. ¶ post ea ioseph ab arimathia eo q̄ erat discipls ihu occulte ā ppt metū
iudeoz ut tolleret corp̄ ihu ⁊ pmisit pilat. uenit g ⁊ tulit corp̄
ihu uenit ā nichodem q̄ uenerat ad ihm nocte pm ferēs mixt
tm̄re et aloes
am mrre ⁊ aloe q̄si libras cētū accepit g corp̄ ihu ⁊ ligauerūt eū
linteis cū aromatibus sīc mos iudeis ē sepelire. erat aūt in loco u
crucifixus ē. ort ⁊ in orto monūm nouū in q̄ nō dū quēq̄m posit fuerat
monūm coz. ¶ accelerata sepultura ne uesperascente cū mich tale fiat breuit
ipi g ppt parasceuen iudeoz q̄ iux erat monūm posuerūt ihm

¶ cūm magdal ⁊ ēmā salōe dīt.

Una aūt sabbi maria magdalene uenit mane cū hūc cem
¶ ē ūgēs ad opēdū redīt. ¶ in re dēs
tenebr monūm ⁊ uidit lapidē re
uolut a monūmō. ¶ cucurrit g ⁊ ue
nit ad symoñ petrū ⁊ ad alūm dīs
cipulum quē diligebat ihc ⁊ dīcit ei
let dñm de monūmō ⁊ nescim
us posuerūt eū exunt g petr ⁊ illa ea

¶ on tres aut sūt qui testimoniū dāt in celo pr̄ pr̄ uerbū ⁊ spūs ⁊ aqua ⁊ hi tres unū sūt. ¶ et tres sūt qui testimoniū dāt in terra spūs aqua ⁊ sāguis ⁊ hi tres in unū sūt.

¶ si testimoniū hūm accipimus testimoniū dei maius est. hoc est enim testimoniū dei quod maius est quia testificatus est de filio suo.

¶ qui credit in filiū dei habet testimoniū dei in se. ¶ qui non credit deū mendacem fecit eum quia non credidit in testimoniū quod testificatus est deus de filio suo.

¶ et hoc est testimoniū quia uitā eternā dedit nobis deus. et hec uita in filio eius est.

¶ qui habet filiū habet uitā. qui non habet filiū dei uitā non habet.

¶ hec scripsi uobis ut sciatis quia uitam habetis eternam qui credītis in nomine filii dei.

¶ et hec est fiducia quam habemus ad eum. quia quecumq̄ petierimus secundum uoluntatem eius audit nos.

¶ et scimus quia audit nos quecumq̄ petimus. scimus quia habemus petitiones quas postulauimus eum.

¶ qui autem scit fratrem suum peccare peccatum non ad mortem. petet. et dabit illi uitam peccanti non ad mortem. est peccatum ad mortem. non pro illo dico ut quis roget quis.

¶ omnis iniquitas peccatum est. et est peccatum non ad mortem.

¶ scimus quia omnis qui natus est ex deo non peccat. sed generatio dei conseruat eum. et malignus non tangit eum.

¶ scimus quia ex deo sumus. et mundus totus in maligno positus est.

¶ scimus autem quia filius dei uenit. et dedit nobis sensum ut cognoscamus uerum. et simus in uero filio eius. hic est uerus deus et uita eterna.

¶ filioli custodite uos a simulacris. amen.

¶ Incipit epistola beati iohannis apostoli ad parthos.

¶ Quod fuit ab initio quod audiuimus quod uidimus oculis nostris quod perspeximus et manus nostre contrectauerunt de uerbo uite.

¶ et uita manifestata est. et uidimus et testificamur et annunciamus uobis uitam eternam que erat apud patrem et apparuit nobis.

¶ quod uidimus et audiuimus annunciamus uobis ut et uos societatem habeatis nobiscum. et societas nostra sit cum patre et cum filio eius ihesu christo.

¶ et hec scribimus uobis ut gaudium nostrum sit plenum.

¶ et hec est annunciatio quam audiuimus ab eo et annunciamus uobis quoniam deus lux est. et tenebre in eo non sunt ullo modo.

¶ si dixerimus quoniam societatem habemus cum eo et in tenebris ambulamus mentimur et ueritatem non facimus.

¶ si autem in luce ambulamus sicut et ipse est in luce societatem habemus ad inuicem. et sanguis ihesu christi filii eius emundat nos ab omni peccato.

¶ si dixerimus quoniam peccatum non habemus nosmetipsos seducimus et ueritas in nobis non est.

¶ si confitemur peccata nostra fidelis est et iustus ut remittat nobis peccata nostra et emundet nos ab omni iniquitate.

¶ si dixerimus quoniam non peccauimus mendacem facimus eum et sermo eius non est in nobis.

¶ hec scribo uobis filioli mei ut non peccetis. et si quis peccauerit aduocatum habemus apud patrem ihesum christum iustum.

¶ et ipse est propitiatio pro peccatis nostris non pro nostris autem tantum sed etiam pro totius mundi.

¶ et in hoc scimus quoniam cognouimus eum si mandata eius custodiamus.

¶ qui dicit se nosse eum et mandata eius non custodit mendax est et in hoc ueritas non est.

¶ qui autem custodit uerbum eius uere in hoc caritas dei perfecta est. in hoc scimus quoniam in ipso sumus.

¶ qui dicit se in ipso manere debet sicut ille ambulauit et ipse ambulare.

¶ fratres non scribo uobis mandatum nouum sed mandatum uetus quod habuistis ab initio. mandatum uetus est uerbum quod audistis ab initio.

¶ iterum mandatum nouum scribo uobis quod uerum est in eo et in uobis. quia tenebre transierunt et uerum lumen iam lucet.

¶ qui dicit se in lumine esse et fratrem suum odit in tenebris est usque adhuc.

¶ qui diligit fratrem suum in lumine manet et scandalum in eo non est.

¶ qui autem odit fratrem suum in tenebris est et in tenebris ambulat et nescit quo eat quia tenebre obcecauerunt oculos eius.

¶ scribo uobis filioli quia remittuntur uobis peccata propter nomen eius.

¶ scribo uobis patres quia cognouistis eum qui ab initio est. scribo uobis iuuenes quia uicistis malignum.

¶ scribo uobis pueri quia cognouistis patrem. scribo uobis patres quia cognouistis eum qui ab initio est.

¶ scribo uobis iuuenes quia fortes estis et uerbum dei manet in uobis et uicistis malignum.

¶ nolite diligere mundum neque ea que in mundo sunt. si quis diligit mundum non est caritas patris in eo.

¶ quoniam omne quod est in mundo concupiscentia carnis est et concupiscentia oculorum et superbia uite. que non est ex patre sed ex mundo est.

¶ et mundus transibit et concupiscentia eius. qui autem facit uoluntatem dei manet in eternum sicut et deus manet in eternum.

¶ filioli nouissima hora est. et sicut audistis quia antichristus uenit nunc antichristi multi facti sunt. unde scimus quia nouissima hora est.

¶ ex nobis prodierunt sed non erant ex nobis. nam si fuissent ex nobis permansissent utique nobiscum. sed ut manifesti fierent quia non sunt omnes ex nobis.

¶ et uos unctionem habetis a sancto et nostis omnia.

¶ non scripsi uobis quasi nescientibus ueritatem sed quia scitis eam. et quia omne mendacium ex ueritate non est.

¶ quis est mendax nisi is qui negat quoniam ihesus non est christus. hic est antichristus qui negat patrem et filium.

¶ omnis qui negat filium nec patrem habet. qui confitetur filium et patrem habet.

¶ et uos quod audistis ab initio in uobis permaneat. si in uobis permanserit quod audistis ab initio et uos in filio et in patre permanebitis.

¶ et hec est repromissio quam ipse repromisit nobis uitam eternam.

¶ hec scripsi uobis de his qui seducunt uos.

¶ et unctio quam accepistis ab eo in uobis manet. et non necesse habetis ut aliquis doceat uos. sed sicut unctio eius docet uos de omnibus et uera est et non est mendacium. et sicut docuit uos manete in eo.

¶ et nunc filioli manete in eo ut cum apparuerit habeamus fiduciam et non confundamur ab eo in aduentu eius.

¶ si scitis quia iustus est scitote quia et omnis qui facit iustitiam ex ipso natus est.

¶ uidete qualem caritatem dedit nobis pater ut filii dei nominemur et simus. propterea mundus non nouit nos quia non nouit eum.

¶ carissimi nunc filii dei sumus et nondum apparuit quid erimus. scimus quoniam cum apparuerit similes ei erimus quoniam uidebimus eum sicuti est.

¶ et omnis qui habet hanc spem in eo sanctificat se sicut et ille sanctus est.

¶ omnis qui facit peccatum et iniquitatem facit et peccatum est iniquitas.

¶ et scitis quoniam ille apparuit ut peccata nostra tolleret et peccatum in eo non est.

¶ omnis qui in eo manet non peccat. omnis qui peccat non uidit eum nec cognouit eum.

¶ filioli nemo uos seducat. qui iustitiam facit iustus est sicut et ille iustus est.

¶ qui facit peccatum ex diabolo est quia ab initio diabolus peccat. in hoc apparuit filius dei ut dissoluat opera diaboli.

¶ omnis qui natus est ex deo peccatum non facit quoniam semen ipsius in eo manet et non potest peccare quoniam ex deo natus est.

¶ in hoc manifesti sunt filii dei et filii diaboli. omnis qui non est iustus non est ex deo et qui non diligit fratrem suum.

¶ quoniam hec est annunciatio quam audistis ab initio ut diligamus alterutrum.

¶ non sicut cain ex maligno erat et occidit fratrem suum. et propter quam causam occidit eum quoniam opera eius mala erant fratris autem iusta.

¶ nolite mirari fratres si odit uos mundus. nos scimus quoniam translati sumus de morte ad uitam quoniam diligimus fratres. qui non diligit manet in morte.

¶ omnis qui odit fratrem suum homicida est. et scitis quoniam omnis homicida non habet uitam eternam manentem in se.

¶ in hoc cognouimus caritatem dei quoniam ille animam suam pro nobis posuit et nos debemus pro fratribus animas ponere.

¶ qui habuerit substantiam huius mundi et uiderit fratrem suum necessitatem habere et clauserit uiscera sua ab eo quomodo caritas dei manet in eo.

¶ filioli mei non diligamus uerbo neque lingua sed opere et ueritate.

¶ in hoc scimus quoniam ex ueritate sumus et in conspectu eius suadebimus cor nostrum.

¶ quoniam si reprehenderit nos cor nostrum quoniam maior est deus corde nostro et nouit omnia.

¶ carissimi si cor nostrum non reprehendit nos fiduciam habemus ad deum.

¶ et quecumq̄ petierimus accipiemus ab eo quoniam mandata eius custodimus et ea que placita sunt coram eo facimus.

¶ et hoc est mandatum eius ut credamus in nomine filii eius ihesu christi et diligamus alterutrum sicut dedit mandatum nobis.

¶ et qui custodit mandata eius in deo manet et deus in eo. et in hoc scimus quoniam manet in nobis de spiritu quem dedit nobis.

¶ carissimi nolite omni spiritui credere sed probate spiritus si ex deo sint quoniam multi pseudoprophete exierunt in mundum.

¶ in hoc cognoscitur spiritus dei omnis spiritus qui confitetur ihesum christum in carne uenisse ex deo est.

¶ et omnis spiritus qui dissoluit ihesum in carne uenisse ex deo non est et hic est antichristus de quo audistis quoniam uenit et nunc in mundo est iam.

¶ uos filioli ex deo estis et uicistis eum quoniam maior est qui in uobis est quam qui in mundo est.

¶ ipsi de mundo sunt ideo de mundo loquuntur et mundus eos audit.

¶ nos ex deo sumus. qui scit deum audit nos. qui non est ex deo non audit nos. in hoc cognoscimus spiritum ueritatis et spiritum erroris.

¶ carissimi diligamus nos inuicem quia caritas ex deo est. et omnis qui diligit ex deo natus est et cognoscit deum.

¶ qui non diligit non cognouit deum quoniam deus caritas est.

¶ in hoc apparuit caritas dei in nobis quoniam filium suum unigenitum misit deus in mundum ut uiuamus per eum.

¶ in hoc est caritas non quasi nos dilexerimus deum sed quoniam ipse dilexit nos et misit filium suum propitiationem pro peccatis nostris.

¶ carissimi si sic deus dilexit nos et nos debemus alterutrum diligere.

¶ deum nemo uidit unquam. si diligamus inuicem deus in nobis manet et caritas eius in nobis perfecta est.

¶ in hoc cognoscimus quoniam in eo manemus et ipse in nobis quoniam de spiritu suo dedit nobis.

¶ et nos uidimus et testificamur quoniam pater misit filium saluatorem mundi.

¶ quicumq̄ confessus fuerit quoniam ihesus est filius dei deus in eo manet et ipse in deo.

¶ et nos cognouimus et credidimus caritati quam habet deus in nobis. deus caritas est et qui manet in caritate in deo manet et deus in eo manet.

¶ in hoc perfecta est caritas dei nobiscum ut fiduciam habeamus in die iudicii quia sicut ille est et nos sumus in hoc mundo.

¶ timor non est in caritate sed perfecta caritas foras mittit timorem quia timor penam habet. qui autem timet non est perfectus in caritate.

¶ nos ergo diligamus deum quoniam deus prior dilexit nos.

¶ si quis dixerit quoniam diligo deum et fratrem suum odit mendax est. qui enim non diligit fratrem suum quem uidet deum quem non uidet quomodo potest diligere.

¶ et hoc mandatum habemus a deo ut qui diligit deum diligat et fratrem suum.

¶ omnis qui credit quoniam ihesus est christus ex deo natus est. et omnis qui diligit eum qui genuit diligit et eum qui natus est ex ipso.

¶ in hoc cognoscimus quoniam diligimus filios dei cum deum diligamus et mandata eius faciamus.

¶ hec est enim caritas dei ut mandata eius custodiamus et mandata eius grauia non sunt.

¶ quoniam omne quod natum est ex deo uincit mundum et hec est uictoria que uincit mundum fides nostra.

¶ quis est qui uincit mundum nisi qui credit quoniam ihesus est filius dei.

¶ hic est qui uenit per aquam et sanguinem ihesus christus non in aqua solum sed in aqua et sanguine. et spiritus est qui testificatur quoniam spiritus est ueritas.

¶ quoniam tres sunt qui testimonium dant in celo pater uerbum et spiritus et hi tres unum sunt.

¶ et tres sunt qui testimonium dant in terra spiritus aqua et sanguis et hi tres in unum sunt.

¶ si testimonium hominum accipimus testimonium dei maius est. hoc est enim testimonium dei quod maius est quia testificatus est de filio suo.

¶ qui credit in filium dei habet testimonium dei in se. ¶ qui non credit deum mendacem fecit eum quia non credidit in testimonium quod testificatus est deus de filio suo.

¶ et hoc est testimonium quia uitam eternam dedit nobis deus. et hec uita in filio eius est.

¶ qui habet filium habet uitam. qui non habet filium dei uitam non habet.

¶ hec scripsi uobis ut sciatis quia uitam habetis eternam qui creditis in nomine filii dei.

¶ et hec est fiducia quam habemus ad eum. quia quecumq̄ petierimus secundum uoluntatem eius audit nos.

¶ et scimus quia audit nos quecumq̄ petimus. scimus quia habemus petitiones quas postulauimus eum.

¶ qui autem scit fratrem suum peccare peccatum non ad mortem. petet. et dabit illi uitam peccanti non ad mortem. est peccatum ad mortem. non pro illo dico ut quis roget quis.

¶ omnis iniquitas peccatum est. et est peccatum non ad mortem.

¶ scimus quia omnis qui natus est ex deo non peccat. sed generatio dei conseruat eum. et malignus non tangit eum.

¶ scimus quia ex deo sumus. et mundus totus in maligno positus est.

¶ scimus autem quia filius dei uenit. et dedit nobis sensum ut cognoscamus uerum. et simus in uero filio eius. hic est uerus deus et uita eterna.

¶ filioli custodite uos a simulacris. amen.

¶ Incipit epistola beati iohannis apostoli ad parthos.

¶ Quod fuit ab initio quod audiuimus quod uidimus oculis nostris quod perspeximus et manus nostre contrectauerunt de uerbo uite.

¶ et uita manifestata est. et uidimus et testificamur et annunciamus uobis uitam eternam que erat apud patrem et apparuit nobis.

¶ quod uidimus et audiuimus annunciamus uobis ut et uos societatem habeatis nobiscum. et societas nostra sit cum patre et cum filio eius ihesu christo.

¶ et hec scribimus uobis ut gaudium nostrum sit plenum.

¶ et hec est annunciatio quam audiuimus ab eo et annunciamus uobis quoniam deus lux est. et tenebre in eo non sunt ullo modo.

¶ si dixerimus quoniam societatem habemus cum eo et in tenebris ambulamus mentimur et ueritatem non facimus.

¶ si autem in luce ambulamus sicut et ipse est in luce societatem habemus ad inuicem. et sanguis ihesu christi filii eius emundat nos ab omni peccato.

¶ si dixerimus quoniam peccatum non habemus nosmetipsos seducimus et ueritas in nobis non est.

¶ si confitemur peccata nostra fidelis est et iustus ut remittat nobis peccata nostra et emundet nos ab omni iniquitate.

¶ si dixerimus quoniam non peccauimus mendacem facimus eum et sermo eius non est in nobis.

¶ hec scribo uobis filioli mei ut non peccetis. et si quis peccauerit aduocatum habemus apud patrem ihesum christum iustum.

¶ et ipse est propitiatio pro peccatis nostris non pro nostris autem tantum sed etiam pro totius mundi.

¶ et in hoc scimus quoniam cognouimus eum si mandata eius custodiamus.

¶ qui dicit se nosse eum et mandata eius non custodit mendax est et in hoc ueritas non est.

¶ qui autem custodit uerbum eius uere in hoc caritas dei perfecta est. in hoc scimus quoniam in ipso sumus.

¶ qui dicit se in ipso manere debet sicut ille ambulauit et ipse ambulare.

¶ fratres non scribo uobis mandatum nouum sed mandatum uetus quod habuistis ab initio. mandatum uetus est uerbum quod audistis ab initio.

¶ iterum mandatum nouum scribo uobis quod uerum est in eo et in uobis. quia tenebre transierunt et uerum lumen iam lucet.

¶ qui dicit se in lumine esse et fratrem suum odit in tenebris est usque adhuc.

¶ qui diligit fratrem suum in lumine manet et scandalum in eo non est.

¶ qui autem odit fratrem suum in tenebris est et in tenebris ambulat et nescit quo eat quia tenebre obcecauerunt oculos eius.

¶ scribo uobis filioli quia remittuntur uobis peccata propter nomen eius.

¶ scribo uobis patres quia cognouistis eum qui ab initio est. scribo uobis iuuenes quia uicistis malignum.

¶ scribo uobis pueri quia cognouistis patrem. scribo uobis patres quia cognouistis eum qui ab initio est.

¶ scribo uobis iuuenes quia fortes estis et uerbum dei manet in uobis et uicistis malignum.

¶ nolite diligere mundum neque ea que in mundo sunt. si quis diligit mundum non est caritas patris in eo.

¶ quoniam omne quod est in mundo concupiscentia carnis est et concupiscentia oculorum et superbia uite. que non est ex patre sed ex mundo est.

¶ et mundus transibit et concupiscentia eius. qui autem facit uoluntatem dei manet in eternum sicut et deus manet in eternum.

¶ filioli nouissima hora est. et sicut audistis quia antichristus uenit nunc antichristi multi facti sunt. unde scimus quia nouissima hora est.

¶ ex nobis prodierunt sed non erant ex nobis. nam si fuissent ex nobis permansissent utique nobiscum. sed ut manifesti fierent quia non sunt omnes ex nobis.

¶ et uos unctionem habetis a sancto et nostis omnia.

¶ non scripsi uobis quasi nescientibus ueritatem sed quia scitis eam. et quia omne mendacium ex ueritate non est.

¶ quis est mendax nisi is qui negat quoniam ihesus non est christus. hic est antichristus qui negat patrem et filium.

¶ omnis qui negat filium nec patrem habet. qui confitetur filium et patrem habet.

¶ et uos quod audistis ab initio in uobis permaneat. si in uobis permanserit quod audistis ab initio et uos in filio et in patre permanebitis.

¶ et hec est repromissio quam ipse repromisit nobis uitam eternam.

¶ hec scripsi uobis de his qui seducunt uos.

¶ et unctio quam accepistis ab eo in uobis manet. et non necesse habetis ut aliquis doceat uos. sed sicut unctio eius docet uos de omnibus et uera est et non est mendacium. et sicut docuit uos manete in eo.

¶ et nunc filioli manete in eo ut cum apparuerit habeamus fiduciam et non confundamur ab eo in aduentu eius.

¶ si scitis quia iustus est scitote quia et omnis qui facit iustitiam ex ipso natus est.

¶ uidete qualem caritatem dedit nobis pater ut filii dei nominemur et simus. propterea mundus non nouit nos quia non nouit eum.

¶ carissimi nunc filii dei sumus et nondum apparuit quid erimus. scimus quoniam cum apparuerit similes ei erimus quoniam uidebimus eum sicuti est.

¶ et omnis qui habet hanc spem in eo sanctificat se sicut et ille sanctus est.

¶ omnis qui facit peccatum et iniquitatem facit et peccatum est iniquitas.

¶ et scitis quoniam ille apparuit ut peccata nostra tolleret et peccatum in eo non est.

¶ omnis qui in eo manet non peccat. omnis qui peccat non uidit eum nec cognouit eum.

¶ filioli nemo uos seducat. qui iustitiam facit iustus est sicut et ille iustus est.

¶ qui facit peccatum ex diabolo est quia ab initio diabolus peccat. in hoc apparuit filius dei ut dissoluat opera diaboli.

¶ omnis qui natus est ex deo peccatum non facit quoniam semen ipsius in eo manet et non potest peccare quoniam ex deo natus est.

¶ in hoc manifesti sunt filii dei et filii diaboli. omnis qui non est iustus non est ex deo et qui non diligit fratrem suum.

¶ quoniam hec est annunciatio quam audistis ab initio ut diligamus alterutrum.

¶ non sicut cain ex maligno erat et occidit fratrem suum. et propter quam causam occidit eum quoniam opera eius mala erant fratris autem iusta.

¶ nolite mirari fratres si odit uos mundus. nos scimus quoniam translati sumus de morte ad uitam quoniam diligimus fratres. qui non diligit manet in morte.

¶ omnis qui odit fratrem suum homicida est. et scitis quoniam omnis homicida non habet uitam eternam manentem in se.

¶ in hoc cognouimus caritatem dei quoniam ille animam suam pro nobis posuit et nos debemus pro fratribus animas ponere.

¶ qui habuerit substantiam huius mundi et uiderit fratrem suum necessitatem habere et clauserit uiscera sua ab eo quomodo caritas dei manet in eo.

¶ filioli mei non diligamus uerbo neque lingua sed opere et ueritate.

¶ in hoc scimus quoniam ex ueritate sumus et in conspectu eius suadebimus cor nostrum.

¶ quoniam si reprehenderit nos cor nostrum quoniam maior est deus corde nostro et nouit omnia.

¶ carissimi si cor nostrum non reprehendit nos fiduciam habemus ad deum.

¶ et quecumq̄ petierimus accipiemus ab eo quoniam mandata eius custodimus et ea que placita sunt coram eo facimus.

¶ et hoc est mandatum eius ut credamus in nomine filii eius ihesu christi et diligamus alterutrum sicut dedit mandatum nobis.

¶ et qui custodit mandata eius in deo manet et deus in eo. et in hoc scimus quoniam manet in nobis de spiritu quem dedit nobis.

¶ carissimi nolite omni spiritui credere sed probate spiritus si ex deo sint quoniam multi pseudoprophete exierunt in mundum.

¶ in hoc cognoscitur spiritus dei omnis spiritus qui confitetur ihesum christum in carne uenisse ex deo est.

¶ et omnis spiritus qui dissoluit ihesum in carne uenisse ex deo non est et hic est antichristus de quo audistis quoniam uenit et nunc in mundo est iam.

¶ uos filioli ex deo estis et uicistis eum quoniam maior est qui in uobis est quam qui in mundo est.

¶ ipsi de mundo sunt ideo de mundo loquuntur et mundus eos audit.

¶ nos ex deo sumus. qui scit deum audit nos. qui non est ex deo non audit nos. in hoc cognoscimus spiritum ueritatis et spiritum erroris.

¶ carissimi diligamus nos inuicem quia caritas ex deo est. et omnis qui diligit ex deo natus est et cognoscit deum.

¶ qui non diligit non cognouit deum quoniam deus caritas est.

¶ in hoc apparuit caritas dei in nobis quoniam filium suum unigenitum misit deus in mundum ut uiuamus per eum.

¶ in hoc est caritas non quasi nos dilexerimus deum sed quoniam ipse dilexit nos et misit filium suum propitiationem pro peccatis nostris.

¶ carissimi si sic deus dilexit nos et nos debemus alterutrum diligere.

¶ deum nemo uidit unquam. si diligamus inuicem deus in nobis manet et caritas eius in nobis perfecta est.

¶ in hoc cognoscimus quoniam in eo manemus et ipse in nobis quoniam de spiritu suo dedit nobis.

¶ et nos uidimus et testificamur quoniam pater misit filium saluatorem mundi.

¶ quicumq̄ confessus fuerit quoniam ihesus est filius dei deus in eo manet et ipse in deo.

¶ et nos cognouimus et credidimus caritati quam habet deus in nobis. deus caritas est et qui manet in caritate in deo manet et deus in eo manet.

¶ in hoc perfecta est caritas dei nobiscum ut fiduciam habeamus in die iudicii quia sicut ille est et nos sumus in hoc mundo.

¶ timor non est in caritate sed perfecta caritas foras mittit timorem quia timor penam habet. qui autem timet non est perfectus in caritate.

¶ nos ergo diligamus deum quoniam deus prior dilexit nos.

¶ si quis dixerit quoniam diligo deum et fratrem suum odit mendax est. qui enim non diligit fratrem suum quem uidet deum quem non uidet quomodo potest diligere.

¶ et hoc mandatum habemus a deo ut qui diligit deum diligat et fratrem suum.

¶ omnis qui credit quoniam ihesus est christus ex deo natus est. et omnis qui diligit eum qui genuit diligit et eum qui natus est ex ipso.

¶ in hoc cognoscimus quoniam diligimus filios dei cum deum diligamus et mandata eius faciamus.

¶ hec est enim caritas dei ut mandata eius custodiamus et mandata eius grauia non sunt.

¶ quoniam omne quod natum est ex deo uincit mundum et hec est uictoria que uincit mundum fides nostra.

¶ quis est qui uincit mundum nisi qui credit quoniam ihesus est filius dei.

¶ hic est qui uenit per aquam et sanguinem ihesus christus non in aqua solum sed in aqua et sanguine. et spiritus est qui testificatur quoniam spiritus est ueritas.

¶ quoniam tres sunt qui testimonium dant in celo pater uerbum et spiritus et hi tres unum sunt.

¶ et tres sunt qui testimonium dant in terra spiritus aqua et sanguis et hi tres in unum sunt.

¶ si testimonium hominum accipimus testimonium dei maius est. hoc est enim testimonium dei quod maius est quia testificatus est de filio suo.

¶ qui credit in filium dei habet testimonium dei in se. ¶ qui non credit deum mendacem fecit eum quia non credidit in testimonium quod testificatus est deus de filio suo.

¶ et hoc est testimonium quia uitam eternam dedit nobis deus. et hec uita in filio eius est.

¶ qui habet filium habet uitam. qui non habet filium dei uitam non habet.

¶ hec scripsi uobis ut sciatis quia uitam habetis eternam qui creditis in nomine filii dei.

¶ et hec est fiducia quam habemus ad eum. quia quecumq̄ petierimus secundum uoluntatem eius audit nos.

¶ et scimus quia audit nos quecumq̄ petimus. scimus quia habemus petitiones quas postulauimus eum.

¶ qui autem scit fratrem suum peccare peccatum non ad mortem. petet. et dabit illi uitam peccanti non ad mortem. est peccatum ad mortem. non pro illo dico ut quis roget quis.

¶ omnis iniquitas peccatum est. et est peccatum non ad mortem.

¶ scimus quia omnis qui natus est ex deo non peccat. sed generatio dei conseruat eum. et malignus non tangit eum.

¶ scimus quia ex deo sumus. et mundus totus in maligno positus est.

¶ scimus autem quia filius dei uenit. et dedit nobis sensum ut cognoscamus uerum. et simus in uero filio eius. hic est uerus deus et uita eterna.

¶ filioli custodite uos a simulacris. amen.

lius discipulus et venerunt ad monumentum.
Currebant autem duo simul et ille alius discipulus precucurrit citius
petro et venit primus ad monumentum. Et cum se inclinasset
vidit linteamina posita non tamen introivit. Venit ergo simon petrus ‖ Luce 24 a.
sequens eum et introivit in monumentum et vidit posita linteamina
et sudarium quod fuerat super caput eius non cum linteaminibus positum sed separatum
involutum in unum locum. Tunc ergo introivit et ille
discipulus qui venerat primus ad monumentum
et vidit et credidit. Nondum enim sciebant
scripturam quia oportuerat eum resurgere
a mortuis. Abierunt ergo iterum discipuli ad se
met ipsos. Maria autem stabat ad monu ‖ b
mentum foris plorans. Dum ergo fleret inclinavit ‖ feria 4 post pascha.
se et prospexit in monumentum et vidit duos
angelos sedentes in albis unum ad caput
et unum ad pedes ubi positum fuerat corpus
ihesu. Dicunt ei illi. Mulier quid plo
ras? Dicit eis: quia tu
lerunt dominum meum
et nescio ubi po
suerunt eum. Hec
cum dixisset conversa est retrorsum et vidit ihesum stantem et non sciebat. ‖ Marci 16 b.

Iohannes significat synagogam que prior venit ad monumentum sed non intravit quia prophetias de incarnatione Christi et passione audivit sed in mortuum credere noluit. Petrus est ecclesia que cognovit carne mortuum et viventem credidit in ... quem iudea in fine ...

Separatum quia sacramenta divinitatis ... sibi ... infirmitatis cognitione remota sunt. Involutum ... initium nec finis ... sic celsitudo divinitatis ... in unum locum quia scissura ... unitate. Vel sudarium capitis passio Christi que ... ab infidelibus ... occulta ... longe ... ille ... sine culpa passus ... sine culpa.

Nondum enim sciebant ... ab ipso domino aperte diceretur ... audiendi ab eo parabolas non intelligerent de morte et resurrectione.

Plorans ... de sublato quem de ... magis ... vita subtracta ... memoria remanebat ... ubi eum tenebat. Angeli ... significant ... a capite et ad pedes ... ab initio ... ad finem ... nuntiandi ... ex passione sua nuntiandus erat quod deus est ante secula et homo in fine seculi. Sed quia angelus ad caput est dicitur In principio erat verbum ad pedes cum dicitur verbum caro factum est. Vel duo angeli duo testamenta unum prius aliud sequens que ... in carne mortuum ... nuntiant.

Mulier quid ploras ... lacrimas ... nuntiat vel gaudium ... putans ... interroga ... nescio ... quia tulerunt dominum meum ... corpus domini.

Quem non credit ad huc mulier e ad huc corpi sexus a propheta signatur.

Que putat a ortolanum dicit dominum quasi honorificaret hominem a quo rogabat bonum. Sin non sic dicit eum dominum sic illum quem quesivit sublatum. Ihesum non agnoscens vocat magistrum quia revolvit eum ad discernere humana et divina discebat.

Audit enim hic fidem doctus et in corde illius habitator ortolanus seminans: noli me tangere non quod nollet tangi non enim ascendisset. Cum mulieres et alii post tam eum tetigisse legantur et non sedentem in celo nullus sic spiritualiter tangi vel sic dicit: ut sit ecclesia pater et quia illa adhuc carnaliter in eum credebat. Que sic hominem flebat audit noli me tangere vel sic esse me credis nondum in corde meo ascendi ad patrem meum vel non dum credis equalem patri dum tanges eum in imperio credes. In hac figuratur esse de gentibus qui in Christum non credidit nisi ad patrem ascendit.

Deum meum quia et ego homo verum. Quos ab errore liberavit. Non dicit communem set meum et vestrum quia differenter.

Ibi culpa abundavit non prestitit unus set vero morte Christi mancipavit, hic vitam nuntiat viris et quia cuncta verba spectasset viri virificatoris ac suspiciebant dicat Deus de qua manu mortis assumpsit post mortis de ipsa suscipe potium vite sed resurrectionem suam in corpore duo gloria ostendit et palpabilem esse carnem ut formet ad fidem et incorruptibilem ut glorie veniret ad premium.

Patrem offert quia ipse patrem venit ut ostenderet per suum sanguinem esse pacificata et que in celis et que in terra.

Sicut misit me vel ad passiones et

[interlinear: Tredar] quia ortolanus esset. Dicit *[interlinear: qui nesciens · Cum interrogat causam doloris]* ei Ihesus: Mulier quid *[interlinear: auget desiderium]* ploras? Quem queris? *[interlinear: Cum non permittit eum querit · eius videre]* Illa existimans quia *[interlinear: seminavit]* ortolanus esset dicit ei: Domine, si tu sustulisti eum, dicito mihi ubi posuisti eum, et ego eum tollam. Dicit ei Ihesus: Maria. *[interlinear: Cum corpore conversa putavit]* Conversa illa dicit *[interlinear: quem non erat · corde quia erat]* ei: Rabboni, quod dicitur magister. *[interlinear: agnovit]* Dicit ei Ihesus: *[interlinear: Cum hoc innuit quod precibus est amplecti voluit · vivo · non tangit · quia natura]* Noli me tangere, nondum enim ascendi ad patrem meum. Vade autem ad fratres *[interlinear: Cum natura]* meos et dic eis: Ascendo ad patrem meum et patrem *[interlinear: gratia · Cum sub quo vos sunt · Cum iudicans et ipsum mediator sum]* vestrum, deum meum et deum vestrum. Venit Maria Magdalene annuntians discipulis quia vidi dominum et hec dixit mihi. Cum ergo sero esset die illa una *[interlinear: Cum in mole corporis non erat divinitas hostia clausa sunt]* sabbatorum et fores essent, ~~clause~~ ubi erant, clause *[interlinear: obstaret · sicut natus · exivit de virgine]* discipuli congregati propter metum Iudeorum, *[interlinear: Cum hoc ipso die resurrectionis]* venit Ihesus et stetit in medio disci

Mulier ergo plorans cum ululatu magnus nudans fidem exigo lo ve la domine sub hoc magnoscas.

Que queris non quia dubitaret requirat set quia illa quem quereret ignorat nomen querit Christus in se, ecce que putat rapit.

Postquam communi nomine vocavit et non agnovit vocat ex nomine at sic dicat recognosce eum a quo recognosceris.

Misterice noli me tangere non humanum in maioribus adhibe bene ad dea a perfectiore sed quasi falle te eius resurrectionem credat mulierem in est corde non permittit.

Non dicit quem ei hi in animo gerere solet ut amoris · non quem se per cogitat nullum alium ignorare credat.

In octavis pasche. Io. 20. c.

pulorum. Et dixit eis: pax vobis. Et cum hec dixisset ostendit eis manus et latus. Gavisi sunt ergo discipuli viso domino. Dixit ergo eis iterum: pax vobis. Sicut misit me pater et ego mitto vos. Hec cum dixisset insufflavit et dixit eis: Accipite spiritum sanctum. Quorum remiseritis peccata remittuntur eis, et quorum retinueritis retenta sunt. Thomas autem unus ex duodecim qui dicitur Didimus non erat cum eis quando venit Ihesus. Dixerunt ergo ei alii discipuli: vidimus dominum. Ille autem dixit eis: Nisi videro in manibus eius fixuram clavorum et mittam digitum meum in locum clavorum et mittam manum meam in latus eius non credam. Et post dies octo iterum erant discipuli eius intus et Thomas cum eis. Venit Ihesus ianuis clausis et stetit in medio et dixit: pax vobis. Deinde dicit Thome: Infer digitum tuum huc et vide manus meas et affer manum tuam et mitte in latus meum et noli esse incredulus sed fidelis. Respondit Thomas et dixit ei: dominus meus et deus meus. Dicit ei Ihesus: quia vidisti me Thoma credidisti. Beati qui non viderunt et crediderunt. Multa quidem et alia signa fecit Ihesus

Interlinear glosses: ad dubitantium corda sananda cicatrices vulnerum servata. — vestigia. — iterato confirmatio est; dicit enim pacem, sicut promissit per prophetam; et qui [...] — est pax vobis; salvum sed hic ubi mediatoris [...] ille me misit et ego vos. — insufflato significavit spiritum sanctum non solius patris esse spiritum sed et filii. — quos digni sunt remissione iudicaveritis dicunt iudices [...] clavibus [...] — quos non [...] remittetis [...] — qui dicitur — me dominum. — in me dat fidem [...] — [...] divinatione noverat — iam factum.

Si manet qui ea caritate nos amat ad [...] quia pater misit me. In terra datur spiritus ut diligatur proximus, et celo datur spiritus ut diligatur deus.

Accipite spiritum. Ecce caritas quia per spiritum sanctum diffunditur in cordibus eorum qui participes sunt sunt peccata dimittitur eorum qui non sunt tenentur. Et non per se spiritum dedit sed accipite spiritum sanctum continuo subgerat quorum remiseritis peccata.

Non casu sed divina dispositione defuit Thomas et audita non credidit; cum palpando se eis dominus obtulit, et quia ei dubitatione et certitudine sibi per latus esse nullus relinquitur iam dubitare.

Didimus id est geminus ex dubius Thomas vel abissus ex dubitatione profundus novit et firmus creditor.

Videbat hominem et tangebat et sed hic dominum credebat iam remota dubitatione et confitebatur quod non videbat.

Quia vidisti me non ait certa ratione vidisti quia visus quod divinitatem generalis est sensus. Quidem alius vel [...] quia solet forsitan non fuit auctor non tangere sed aspiciendo tamen seu tangendo vidit.

Multa que in fine libri concludit [...]

[...]a 18 b. et 16 c.

In die sancti Thome.

XXI a

feria iiii post pascha.

quidem et alia signa fecit ihesus que pre sua multitudine non sunt scripta. Hanc que facta est a ihesu et ante resurrectionem et post dicit non scripta fuisse ut fidem astruat que vita habetur. Deinde tamen narrat quomodo manifestavit se ihesus ad mare tyberiadis et in captura piscium commendavit ecclesie sacramentum que est in ultima resurrectione, ad quod commendandum valet quod quamvis sine libro hoc possibile est ut esset scriptura, et narrationibus quasi primum quod est factum et quodam modo eminentiore locum.

In hac narratione magnum est sacramentum et ut commendaret ultimo loco scriptum est quod .vii. fuerunt in piscatione significat finem temporis quod .vii. diebus volvitur [illegible] et quod est finis maris significat finem seculi. Et quod petrus rete extraxit. In illa predicatione christi est alia piscatio. Illa alia post resurrectionem. Ibi et boni et mali capti sunt. Sic non hoc est. Hic tantum boni qui erant in eternum impleta in fine resurrectionis mortuorum. Ubi ihesus non stat sed in litore sed hic sed ascendit in navem simonis. Ubi pisces in navi sunt. Hic rete intra ubi gratia eterne. Ibi secus hic in fine seculi. Ibi vocati hic electi. Ibi vero non solum in dextera vel in sinistra ne soli boni vel soli mali haberent sed ut permixta haberentur boni et mali. Hic in dextera ut soli boni et ibi tamen pro rete per scismata. Hic in summa pace sanctorum non est scissum. Ibi tanta est multitudo que naves mergeret vel in summersione premit. Non enim sed nisi hic non valent trahere pro multitudine piscium sed in vanitate captos. Refundent sed ubi quia et quoniam que pertinent ad resurrectionem vite sed sunt in sompnio pacis velut in profundo latentes nec apparebunt nisi in litore vel in fine seculi resurrexerunt. Quibus significatur duobus navicu- lis propter circumcisione et preputium vel duo loco ducentis cubitis propter electos utriusque.

in conspectu discipulorum suorum que non sunt scripta in libro hoc. Hec autem scripta sunt ut credatis quia ihesus est christus filius dei et ut credentes vitam habeatis in nomine eius. Postea manifestavit se iterum ihesus ad mare tyberiadis. Manifestavit autem sic. Erant simul symon petrus et thomas qui dicitur didimus et nathanael qui erat a cana galilee et filii zebedei — iohannes et iacobus maior — et alii ex discipulis eius duo. Dicit eis symon petrus vado piscari. Dicunt ei venimus et nos tecum. Et exierunt et ascenderunt navim et illa nocte nichil prendiderunt. — Nec tamen adversus hoc in quibus nullus accendit. — Perfectorum pro lege venit mane ad predicandum stetit ut pro religione. Mane autem iam facto stetit ihesus in litore. Non tamen cognoverunt discipuli quia ihesus est. — Communi sunt fluctus ... non primo agnoscitur. — Dixit ergo eis ihesus pueri numquid pulmentarium habetis. Responderunt ei non. Dixit eis mittite in dexteram navigii rete et inveni-

Relictis omnibus secuti fuerant ihesum quod sunt post mortem ihesu antequam resurrexit eis visus reverti sunt post artem possent vivere ex despiratione sed fecisse post reditum vivum post acceptionem eius in suscitatione spiritum post verba eius sic misit me pater et ego mitto vos subito fuit quod fuerunt. Sed in piscatores non honum sed piscium obtinendum est non prohibitos fuisse arte sua licita victum querere apostolus integritate servata vel secum vivere non haberent et sic illis laborantibus addidit deus necessaria qui promisit. In penuria eorum condescendit. Ita est ut in piscatione tanta gerebantur sacramenta.

i. per dicationem vel ad colligendum [illegible]

ras. Miserunt ergo rete et iam non valebant trahere pre multitudine piscium. Dicit ergo discipulus ille quem diligebat Ihesus Petro: Dominus est. Symon Petrus cum audisset quia Dominus est, tunica succinxit se, erat enim nudus,

i. fide ecclesie

i. ex districtione i[n] fluctibus seculi

et misit se in mare. Alii autem discipuli

i. vel i[n] ecclesia fluctibus mundi [illegible]

navigio venerunt, non enim longe erant a terra, sed quasi cubitis ducentis, trahentes rethe piscium. Ut ergo descenderunt in terram,

i. de hanc vita ad aliam

i. intellexerunt quia ibi significatur calor caritatis. i. fidem. Christus

viderunt prunas positas et piscem superpositum et panem. Dicit eis Ihesus: Afferte

i. ubi est

i. scilicet viderunt non super prunas

de piscibus quos prendidistis nunc.

i. donec huc quod in fluctibus seculi

Ascendit Symon Petrus et traxit rethe in terram plenum magnis piscibus .c.l. tribus.

[illegible] i. et huius [illegible] mundi

i. numero et qualitate

Et cum tanti essent, non est scissum rethe. Dicit eis Ihesus: ~~uete~~ venite prandete.

i. tanta erat evidentia

Et nemo audebat discumbentium

ac si Ihesus erat ut videtur

interrogare eum: Tu quis es,

audet non solum negare se

dubitare [illegible]

scientes quia Dominus est. Et venit Ihesus et accepit panem et dat eis et piscem similiter.

Prandium autem fecit illis Ihesus de pisce quem viderunt super prunas et de pane ad docendum et de piscibus quos eos iubente attulerunt. Piscis assus ipse est panis qui de celo descendit. Huic incorporatur ecclesia ad percipiendum eternam beatitudinem, que per pisces designatur eadem per .vii. discipulos signatur qui cum eo in eternum epulatur.

genus quasi .l. et .c. quibus nullus ad extremum [illegible] sed non exprimitur numerus quia multiplicati super numerum. Hic certus est numerus .c. quinquaginta tribus. Decem legem significat quia decalogus. .vii. spiritum qui vivificat. Accedat ergo spiritus ad legem ut impleatur vel septenarius ad denarium et fiunt .xvii. et decem, qui numerus ab uno usque ad se ipsum computatis omnibus crescens ad .c.l. tres pervenit, quod significat omnes ad gratiam spiritus pertinentes qui gratia cum lege [illegible] ad [illegible] ut vivificatione spiritus littera non occidat sed compleatur. Et si quid [illegible] hic numerus habet ter .l. et insuper tres propter misterium trinitatis, vel aut fit .xvii. multiplicatus per .vii. et adiectione numeri uno significat esse unum qui demonstratur per .vii. propter operationem septenariam et eo die missus est apostolis spiritus. Vel in prima capta que est presens ecclesia magni et parvi, in illo regno nulli nisi magni.

Venite prandete. Hic dicitur manducasse Ihesus cum pisce panem. In alio evangelio cum pisce favum mellis. Piscis assus Christus passus. Piscis quia latuit in aquis humani generis captus laqueo mortis. In favo mellis dulcedo divinitatis notatur, vel utique natura Christi quasi favus est mel in cera vel divinitas in humanitate. Idem significat panis, unde: Ego sum panis vivus qui de celo descendi. Christus ergo piscis assus in passione, favus vel panis in resurrectione. Comedit ergo piscem assum vel panem ut suo cibo nobis ostenderet quia et passionem ex nostra humanitate pertulit et resurrectionem nostram ex sua divinitate procuravit. Hoc ultimum convivium cum .vii.

Luze c.

b

In vig. petri et pauli.

discipulis habuit in uenies illos solos secum futuros in eterna refectione qui septiformi spiritu pleni in amorem eius anelant

Interrogat quod non semel sed trinum et tercio audit a petro se diligi et tercio iubet pascere oues et negacionis redditur trina confessio ne minus amori lingua seruiat quam timori et sicut fuit iudicium timoris negare tria nemini sic officium amoris pascere dominicum gregem.

Ihesus qui scit interrogat an plus diligat petrus quod de se nouit dicit i. quia amat quod de aliis quantum diligant nescit ut plus illis diligat tacuit et te docet non temere diffinire de occultis et priori periculo negacionis tantum de se respondit.

Pascere oues est credentes ne deficiant confortare terrena subsidia si necesse est subditis prouidere exempla uirtutum prebere aduersariis obsistere peccantes corrigere.

Passurum predicat quem negaturum prius dixit iam potens in resurrectione firmatus quia in morte pollicebatur infirmus. Iam non minus ei horum iam quia resurgente domino uite alterius prestitit exemplum.

Augustinus et remissis peccatis sollerat homines in qua eum ex peccato uenit productione .id est pena quia culpa ne parua uideretur culpa sicut illa finiret et penalis ad demonstracionem debite miserie uel ad emendacionem uite uel ad exercitacionem necessarie paciencie temporaliter tenet hominem pena et quem iam non tenet reum culpa et hoc est horum dierum sed non flenda sed non reprehendenda.

hoc iam tercio manifestatus est iesus discipulis suis cum surrexisset a mortuis. Cum ergo prandissent dicit symoni petro ihesus. Symon iohannis diligis me plus his. Dicit ei et domine tu scis quia amo te. Dicit ei pasce agnos meos. Dicit ei iterum. Symon iohannis diligis me ait illi et domine tu scis quia amo te dicit ei pasce agnos meos. Dicit ei tercio symon iohannis amas me. Contristatus est petrus quia dixit ei tercio amas me et dicit ei domine tu omnia scis tu scis quia amo te. Dicit ei pasce oues meas amen amen dico tibi cum esses iunior cingebas te et ambulabas ubi uolebas cum autem senueris extendes manus tuas et

Non quod ter tantum manifestatus sed ad dies refert primo die resurrexit. post octo dies vi. quando hic fecit de piscibus secundum igitur dies numerantur manifestacio nec prima quia plures factae sunt facta uno die resurreccio secunda post octo dies et hec tercia manifestacio ne hoc euuangelium terminat.

Si me diligis non te pasce agnos meos ut meos non ut tuos gloriam meam in eis queras non tuam in malis lucra non tua quia dilectio dei probatur in dilectione proximi qui uero opus pietatis negat proximis minus domini diligit. Hoc tanta caritas ex diuina datur gratia que tacite innuitur hoc dum interrogans de amore dicit hoc quod non alibi symon iohannis obediens dei gratia quia per ardencius ceteris diligit et obedit uere non ex gratia speciali.

quoniam ter tacet
dominum interrogasse
que ei ob propter animam quem ei confirmacio dilectionis

Extendens m. l. i. e. crucifig[e]ris quomodo l. fiet sub d[ic]to alius te cinget et du. q. t. n. vis. q[ui]a ad illam molestiam no[n] volens ad eam venit ductus est nolens ad eam venit s[ed] volens eam vicit et relinq[ui]t affectu infirmitatis q[uo] nemo vult mori q[ui] adeo naturalis ut eum petro senectus non abstulerit unde ad d[omi]num t[ra]nsfer a me calicem iste sed quantacu[m]q[ue] sit molestia mortis vincat eam vis amoris sine illa e[ss]et p[er] qua molestia n[on] e[ss]et tam magna gl[ori]a martirii si pastor i[m]molat[us] e[st] ideo quid deo vult esse pastores non metuant i[m]molari.

Diligebat alios s[ed] familiarius illum donavit potiore quodam dulcedine s[ed] amoris q[ui]a virgo electus ab ipso virgo p[er]mansit unde matrem ei co[m]mendavit.

In pectore ih[es]u s[un]t o[mn]es thesauri sapientie ab s[e]c[un]do dicit[ur] ista cena sup[er] q[uo]d recubuit q[ui]a maiore ceteris sapientie et scientie singularis munere donat[us] i[n] q[uo] signabat[ur] q[uonia]m arcana divinitatis p[re]ceteris e[ss]et scripturus.

Sic eu[m] volo manere non e[ni]m p[er] martiriu[m] consumare s[ed] exspectare eu[m] i[n] placida dormitione solutione carnis sue cum ego venia[m] recipia[m] eu[m] i[n] eterna beatitudine.

Hac p[ar]te designat sua[m] p[er]sona[m] ex officio q[uo]d nolunt te signare ex vocabulo.

alius [te vinculis] te cinget et [i. adversarii] ducet quo tu non vis. hoc aute[m] dixit [q. p. hac morte q. eff. q. q. c.] significans qua [ter. et a. amantes sic.] morte esset clari ficaturus deum. et cum hoc dixisset [q. p. necum ea. mo.] dicit ei: sequere me. [i. p. me e. ego p. p. te.] conversus petrus vidit illum discipulum [q. p. i. dat. privilegium amoris] que[m] diligebat ihesus sequente[m]. [q. p. ...] [sui.] qui et recubuit i[n] cena sup[er] [virtute euangelii] pectus ei[us] et dixit ei: d[omi]ne q[ui]s e[st] qui tradit te. hunc ergo cu[m] vidisset petr[us] dixit ad ihesu[m]: [q. p. audierat petr. se crucifigendu[m] vo] d[omi]ne hic autem [vult et istu[m] nosse cu. q. f.] quid? dicit ei [ihesus]: sic [d. q. eu[m] nolo. cum placida. age. carnis s.] eu[m] volo manere [dolore. q. ... passionis. ... q. e. c.] donec veniam quid [ita i. et ...] ad te? tu me sequere.

His dictis cep[it] ih[esu]s abire et n[on] intellec[tum] eo q[uo]d audivit sequere me. cep[it] petr[us] in cellu pedu[m] sequi. secutus e[st] et ioh[anne]s q[ui]a c[re]debat se diligi.

Quem diligebat .i. tanto nomine signo discernit ioh[anne]s n[on] q[uo]d solu[m] eu[m] s[ed] q[uo]d potius diligebat eum. h[oc] amoris dilectionis iudiciu[m] e[st] q[uo]d solu[m] s[upra] pect[us] ih[es]u recubuit. porro petr[us] plus alios diligit x[pistu]m. ut ipse sciens q[uo]d i[n]terrogat dicens diligis me plus his. u[nde] videt[ur] melior q[ui] plus diligit q[uam] q[ui] minus diligit x[pistu]m. et tamen ponit petrus ioh[ann]i. ut videt[ur] meliore[m] qui plus dilig[it] q[ui] minus diligit a x[pist]o. et tamen ponit ioh[anne]s petro q[uo]d si ferendo ad invice[m] q[ue]r[it] quis duob[us] de melior e[st] an qui minus diligit x[pistu]m et plus habeo dilig[i] an q[ui] minus dilig[it] x[pistu]m et ipse plus eu[m] diligit. dubia e[st] r[esp]o[n]sio videt[ur] q[uo]d te q[ui] plus dilig[it] x[pistu]m melior q[ui] plus dilig[it] x[pistu]s felicior. et e[st] manifesta ra[tio] s[ed] occulta e[st] iustitia. nu[m] diligere[n]t eu[m] aq[ue] plus diligit. s[ed] p[er] istos duos o[mne]s intendit. duas vitas esse de q[ui]b[us] innuitur loq[ui]t. una e[st] p[er] fide altera p[er] spem. h[ec] agit in corp[ore] peregrina[n]te ubi beatitudo tam[en] e[st] i[n] spe. sed mi[seri]a p[er] se e[st] de adversis et de peccat[is] illa est immortalitate ubi nichil mali s[ed] p[er]fectio boni. porro hac una significat[ur] p[er] petru[m] q[ui] e[st] g[e]n[er]al[is] s[ed] i[n] x[pist]o petra fundata. hinc d[icitu]r tu me seq[ue]re p[er]tinaciter p[er]ferendo temporalia mala q[ue] terminabu[n]tur et s[ed] illo h[ic] magis diligit x[pistu]m ut a ma[lo] a ... s[ed] ipse mi[n]us hac diligit q[uo]d minus e[st] et liberat ne sempiter[n]a sit et ob aliud n[on] diligit diu t[ame]n salvet. et h[oc] tu liberat alteri a co[n]templatiua significat[ur] p[er] ioh[anne]m. an d[icitu]r sic eu[m] volo manere donec ve[nia]m. ut p[er] manere s[ed] exspectare q[uo]d n[on].

C

In die Iohannis evangeliste.

modo sed cum uenit xpc implebi
tur quasi in cohata contemplacio mane
at donec ueniam pficiendo cum uenio
ut sit manifesta plenitudo scientie
hac autem plene diligit xpo & seruat
in eternum. In illa uero exspectacione
que non dum nouit futuram verita
tem homo minus diligit & plus dili
get cum uidebit eum sicuti est. que
ergo uniuerse uie domini sunt mia
& ueritas. iustus in hac uita. undi
que expartus mala plus dilig mise
ricordiam qua e liberandus a malis
& cotidie possit & hic & minus diligit
a misericorde qui minus dilig mis
um quam beatum hic e petrus
plus amans. & minus amatus quia
non iustus contemplacionem ueritatis que
est futura non dum uidit minus
diligit eam quam petrus miser
& misericordiam. & ipsa ueritate be
atus plene diligetur a xpo. & hic
est iohs minus amans quam pe
trus & plus amatus. & sic hii duo a
postoli singuli has singulas ui
tas significant. utraque tamen utrique conue
nit sicut & omnibus sanctis. ad uitam
autem procellose uite gubernacu
lum dans claues ad liganda & sol
uenda peccata. s autem illam qui
etem & requiem super pectus.
iesu recumbitur. unde bibitur ueritas. Quod autem uirgo est iohannes conuenit
future uite ubi neque nubent neque nubentur. & c.

exiit
erit ergo sermo iste
inter fratres quia dis
cipulus ille non
moritur. et non dixit
ei non moritur. s
sic eum uolo ma
nere donec ueniam
quid ad te. hic e
discipulus ille qui
testimonium phibet de his & scripsit
hec. & scimus quia uerum est testimo
nium eius. Sunt autem & alia mul
ta que fecit iesus que si scribantur
per singula nec ipsum arbitror mu
posse
dum, capere eos qui scribendi sunt
libros.

Et non dixit non est intelligen
dum quod iohes non sit mor
tuus in carne sed quicquid
ante passus quia ultimum mun
in pasce senium fuerit. Non e
nim magnum erat dare
dilecto non mori cum dis
solui & esse cum xpo multo
melius

Augus. Non dicit spacio non
posse ea capi sed a capacitate
legentium quamuis uis sal
ua fide rerum plerumque u
ba uideantur excedere fidem
per yperbole